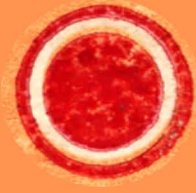

سُبْحَانَ الْعِزَّةِ

ကျုပ်အာနိကျမ်းမြတ်

၏

အလင်းပြကျမ်း

အစောင် (၁၀)

အစ္စလာမ် သာသနာ့ စာပေ၊ မိုက်နိုပ်ထုတ်
ဝေရေ့ ကော်မတီမှ ● ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေသည် ●

ပွေဂါ

ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်

၏

အလင်းပြုကျမ်း

အစောင် (၁၀)

အစ္စလာမ်သာသနာ့စာပေ၊ သိုက်နိုက်ထုတ်
ဝေရူးကော်မတီမှ ● ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည် ●

ကုန်အာနိကျမ်းမြတ်

၏

အလင်းပြကျမ်း

အစောင် (၁၀)

ဟင်္ဂလိပ်သက္ကရာဇ် ၁၄၀၅-ခု၊ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၄၇-ခု၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၀၅-ခု၊

အစ္စလာမ်သာသနာ့စာပေ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေရေးကော်မတီ။

အမှတ် (၂၁၄)၊ မောင်ထော်လေးလမ်း၊ ရန်ကင်းမြို့၊ တုတ်ဝေသည်။

ဖုန်း-၀၂၁၆၀။

ပထမအကြိမ် ရိုက်နှိပ်ခြင်း

၁၉၈၅-ခု၊ ဩဂုတ်လ

အုပ်ရေ (၄၀၀၀)

မူပိုင်....

မုတ်စံလင်မ် ဗဟိုရန်ပုံငွေအဖွဲ့
အမှတ် ၃၄၊ ကုန်ဈေးတန်းလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့
ဖုန်း-၇၁၀၇၄။

ထုတ်ဝေသူ-

ယအိကူးဗိန်းရီမဟာမ္မဒ်ဟဒီးဒ် (ဆောင်ရွက်ရေးမှူး)
ကင်းလွတ်ခွင့် မှတ်ပုံတင်အမှတ်(၁၁၆)
အစ္စလာမ် သာသနာ့စာပေ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေရေး ကော်မတီ (ကိုယ်စား)
အမှတ်-၂၁၄၊ မောင်စော်လေးလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုချက်အမှတ်(၄၂၇)
မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၃၂၇)

ပုံနှိပ်သူ။

ဒေါ်ခင်စန်းရီ။ (မြဲ-၀၂၂၅၈)၊
ပုလဲပုံနှိပ်တိုက်။
၂၈/ခ၊ မန္တလေးလမ်း၊ ကန်တော်ကလေး၊
ရန်ကုန်မြို့။

(ဓမ္မဒါန)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

အမှာစာ။

ဤကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ် ၏ အလင်းပြကျမ်းကို ပြန်ဆို ပြုစု ရေးသားသော ကျမ်းပြု ပုဂ္ဂိုလ်များ။

၁။ သီရိပျံချီအလ်ဟာဂျီ မောင်လာနာ သာဇီမဟမ္မဒ်ဟာရှင်(မ်)။
(တာဝန်ခံ အာသာပြန်မူး)။

၂။ မောင်လာနာ မက္ကဆူဒ်အဟ်မဒ်ခါန်း(ခေ၂) ဦးခင်မောင်ကြီး (ကွယ်လွန်)။
(တွဲဘက်-ဘာသာပြန်မူး)။

ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်၏ အလင်းပြကျမ်း တည်းဖြတ်ရေးအဖွဲ့။

၁။ သီရိပျံချီ ဦးဘသောင်း၊ ဘီ၊ အက်စ်စီ၊ ဘီအယ်လ်၊ (အတွင်းဝန်ဟောင်း)။
(လူမျိုးစုလွတ်တော်)။

၂။ မောင်လာနာ မှတ်ဖ်တီ အလ်ဟာဂျီ မဟ်မူးဒ် ဒါဝူဒ်ယူစူဖ်။

၃။ မောင်လာနာ အိင်ရဟင် အဟ်မဒ် ဗဇ္ဇာဟီရီ (ကွယ်လွန်)။

၄။ ဟာဂျီ မိရ်စူလဲမာန်၊ အမ်အေ၊ ဘီအယ်လ်၊ (လွတ်တော်ရှေ့နေ)။

၅။ မောင်လာနာ ဗရီရုလ္လာဟ် (ကွယ်လွန်)။

၆။ ဦးဖေစိန် ကယားပြည်နယ် အတွင်းဝန်ကလေးဟောင်း (ကွယ်လွန်)။

အစ္စလာမ်စာပေများ အထူးသဖြင့် ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်၏ အလင်းပြကျမ်းများကို ဆက်လက် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေဖြန့်ချိနိုင်ရန်အတွက် ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ သာသနာ့ထောက်ပံ့ကြေး လက်ခံသုံးစွဲရေး ကော်မတီမှ အစ္စလာမ် သာသနာ့စာပေ ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေရေး ကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းပေးထားပါသည်။

အစ္စလာမ် သာသနာ့စာပေ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေရေးကော်မတီအနေဖြင့် ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ် ၏ အလင်းပြကျမ်း အစောင် (၈) မှစ၍ ပြီးဆုံးသည့်အထိရိုက်နှိပ်ဖြန့်ချိသွားရန် ဆုံးဖြတ်ထားပါသည်။ ဤ အစောင် (၁၀) ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေရာတွင် ကုန်ကျငွေ အရပ်ရပ်ကို နိုင်ငံတော်အစိုးရက အစ္စလာမ် သာသနာ့တော်သို့ ထောက်ပံ့သည့် ရန်ပုံငွေမှ သုံးစွဲထားကြောင်း၊ ကျေးဇူးတင်စွာဖြင့် ဖော်ပြအပ် ပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းအောင်မြင်သည်အထိ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည် ကျွန်ုပ်တို့ အား မိမိ၏ ကျေးဇူးတော်ဖြင့် စွမ်းအားပေးသနားတော် မူပါစေသတည်း။ (အာမီးန်)

အစိုးရ သာသနာ့ထောက်ပံ့ကြေး လက်ခံသုံးစွဲရေး ကော်မတီဝင်များ။

- ၁။ အိုလမာ အစ္စလာမ် သာသနာ့ပညာရှင်များအဖွဲ့ချုပ်မှ၊
 - (က) မောင်လာနာ အမ်ဇလ်ဝဟ်ဟာဗ် (မဇ္ဇာဟေရီ)
 - (ခ) အင်ဟာဂျီ မောင်လာနာ နူးရ်မုဟမ္မဒ် ဦးဂေရေ
 - (ဂ) မောင်လာနာ အဟ်ဒ် ဟူဇ်ဇ် ဦးကျော်သိန်း (မဇ္ဇာဟေရီ)
- ၂။ အစ္စလာမ်သာသနာရေးရာကောင်စီအဖွဲ့ချုပ်မှ၊
 - (က) သီရိပုံချီ အင်ဟာဂျီ မောင်လာနာ သာဇီမုဟမ္မဒ်ဟာရှင်မ် (မဇ္ဇာဟေရီ)
 - (ခ) ဦးသိန်း (သန်လျင်) မော်ကွန်းဝင် (ဒုတိယအဆင့်) စာပေလုပ်သား
 - (ဂ) ဦးမောင်မောင်တာ အင်ဟာဂျီ
- ၃။ ဗမာ့မှတ်စလင်မ်အဖွဲ့ အဖွဲ့ချုပ်မှ၊
 - (က) ဦးသန်းမြင့် B. Com, (A. A.)
 - (ခ) ဦးစိန်ဝင်း
 - (ဂ) ဦးဘအေး
- ၄။ ဗမာ့မှတ်စလင်မ် လူငယ်များ (ဘာသာရေး) အဖွဲ့ချုပ်မှ၊
 - (က) မော်လဝီ ဦးကိုကိုအောင်
 - (ခ) ဦးတင်သိန်း
 - (ဂ) ဒေါ်ခင်အေးမြင့် B. A, LL B., F. I. C. A,
- ၅။ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ မော်လဝီများ အဖွဲ့ချုပ်မှ၊
 - (က) အင်ဟာဂျီ မှတ်ဖိတီ ဆအီဒူလ္လာဟ် (မဇ္ဇာဟေရီ)
 - (ခ) ဦးတင့်ဆွေ
 - (ဂ) ဦးမောင်မောင်ကြည် B. A.
- ၆။ မှတ်စလင်မ် ဗဟိုရန်ပုံငွေအဖွဲ့မှ၊
 - (က) မစ္စတာ S. A. ဂျင်းနိုဝါလား
 - (ခ) ဦးမောင်မြင့်
 - (ဂ) ယအ်ကူးဗ် နူးရ်မုဟမ္မဒ် ဟဗီးဗ် B., A. R. A., (Final)

အစ္စလာမ် သာသနာ့စာပေ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေရေးကော်မတီဝင်များ။

- ၁။ သီရိပုံချီ အင်ဟာဂျီ မောင်လာနာ သာဇီမုဟမ္မဒ်ဟာရှင်မ် (မဇ္ဇာဟေရီ) (ဦးဆောင်သူ)
- ၂။ မောင်လာနာ အမ်ဇလ်ဝဟ်ဟာဗ် (မဇ္ဇာဟေရီ) (ဦးဆောင်သူ)
- ၃။ အင်ဟာဂျီ မှတ်ဖိတီ ဆအီဒူလ္လာဟ် (မဇ္ဇာဟေရီ) (ကော်မတီဝင်)
- ၄။ မော်လဝီ ဦးကိုကိုအောင် (ကော်မတီဝင်)
- ၅။ ဦးသန်းမြင့် B. Com (A.A.) (ကော်မတီဝင်)
- ၆။ ယအ်ကူးဗ် နူးရ်မုဟမ္မဒ် ဟဗီးဗ် B. A, R. A., (Final) (ဆော်ကြရေးမှူး)

အပိုဒ်-၅။ ။ “ဗဒ်ရ်” စစ်ပွဲ၏မြင်ကွင်းတရပ်။

၁

၄၁။ လက်ရပစ္စည်းများ ခဲ့ဝေပုံ။

၄၂။ “ဗဒ်ရ်” စစ်မြေပြင်၏ မြင်ကွင်းတရပ်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ဆန္ဒတော် အတိုင်း ဖြစ်ရမည့် ကိစ္စတရပ်သည် မုချဖြစ်ရမည်။ သေရမည့် သူတိုင်း သည်လည်း သက်သေသာဓက ထင်ရှားပြီးမှ သေရမည်။ ရှင်ရမည့်သူ တိုင်းသည်လည်း သက်သေ ခာခက ထင်ရှားပြီးမှ ရှင်ရမည်။

၄၃။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် တမန်တော်မြတ်အား အိပ်မက်တွင် ကာဖစ်ရ် စစ်သည် ဦးရေကို အနည်းငယ်မျှသာ ပြတော်မူခဲ့ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်။

၄၄။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်ဖြစ်ရမည့်ကိစ္စတရပ်ကို ပြီးမြောက်သွားစေတော် မူရန် အတူကံ မှတ်စလင်မ် စစ်သည်တော်များ၏အမြင်တွင် ကာဖစ်ရ်စစ် သည်များအား လျော့၍လည်းကောင်း၊ ကာဖစ်ရ်စစ်သည်များ၏အမြင် တွင် မှတ်စလင်မ်စစ်သည် များအား လျော့၍လည်းကောင်း ပြတော် မူခဲ့လေသည်။

အပိုဒ် ၆ ။ ။ စစ်မြေပြင်တွင် စောင့်စည်းအပ်သောအချက်များ။

၂၃

၄၅-၄၆။ စစ်မြေပြင်တွင် ရန်သူများနှင့် ရင်ဆိုင် တွေ့ကြုံရသည့်အခါ (က) မြေပြင် ကြံ့ခိုင်စွာ တည်ရှိကြရမည်။ (ခ) အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား များစွာ အောက်မေ့ တသ သတိရကြရမည်။ (ဂ) အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ အမိန့် တော်များကိုလည်းကောင်း၊ တမန်တော် မြတ်၏ သြဝါဒတော်များကို လည်းကောင်း အထူးတလည် လိုက်နာကြရမည်။ (ဃ) အချင်းချင်း အငြင်းမပွားကြရ။ (င) သည်းခံကြရမည်။

၄၇။ (စ) မှတ်စလင်မ်များသည် ပလ္လားဝါကြား ပြစားကြသော၊ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်မှ ပိတ်ပင်တားဆီးကြသော ကာဖစ်ရ်များကဲ့သို့ မဖြစ်ကြရ။

၄၈။ ရှိုင်တူန်၏ သေးနုပုံ နှုတ်ချီလှသော ပရိယာယ်မာယာ။

အပိုဒ်-၇။ ။ မှတ်စလင်မ်တို့အား မုနာဖစ်ကံတို့က စွပ်စွဲပြောဆိုခြင်း၊ ကာဖစ်ရ်များသည် ပဋိညာဉ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ဖောက်ဖျက်ခြင်း။

၃၄

၄၉။ မုနာဖစ်ကံများနှင့် စိတ်နှလုံးတွင် ရောဂါစွဲကပ်လျက် ရှိသူများက....

မာတိကာ

အာယတ်စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

မုတ်စင်လင်ငိုအား စွပ်စွဲပြောဆိုခြင်း။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အားယုံကြည်
စိတ်ချ လှူအပ်သောသူများသည် အောင်မြင်ကြသည်သာ ဖြစ်သည်။

၅၀-၅၁။ အလင်္ဂေဇ်နှင့် နောက်တလွန်ဘဝ၌ ကာဖီရ်များ ခံစားကြရမည့်
ပြစ်ဒဏ်များနှင့် ယင်းသို့ ပြစ်ဒဏ်များ ခံစားကြရမည့် အကြောင်းများ။

၅၂။ အပြစ်ဒဏ်ခံစားရာတွင် ကာဖီရ်များ၏ အခြေအနေသည် အလ္လာဟ်အရှင်
မြတ်၏ ဒေသနာတော်များကို သေဖည်ငြင်းဆန် မနာခံခဲ့ကြသော ဖစ်ရ်
အောင်န်၏ အခြေအရံများနှင့်လည်းကောင်း၊ ဖစ်ရ်အောင်န်၏ အခြေ
အရံများ အလျင်ရှိခဲ့ ကြကုန်သော ကာဖီရ်များနှင့် လည်းကောင်း
တူကြပေသည်။

၅၃။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် လူမျိုးတမျိုးအား ပေးသနားထားတော်မူ
သော ကျေးဇူးတော်ကို ထိုလူမျိုးသည် မိမိတို့၏ အခြေအနေကို မိမိတို့
ကိုယ်တိုင် မပြောင်းလဲသမျှကာလပတ်လုံး ပြောင်းလဲ ပေးတော်မူသည်
မရှိချေ။

၅၄။ မိမိတို့၏ အခြေအနေကို ပြောင်းလဲရာတွင်လည်း ကာဖီရ်များသည် ဖစ်ရ်
အောင်န်၏ အခြေအရံများနှင့်လည်းကောင်း၊ ဖစ်ရ်အောင်န်၏ အခြေအရံ
များ အလျင်ရှိခဲ့ကြကုန်သော ကာဖီရ်များနှင့်လည်းကောင်း တူကြပေ
သည်။

၅၅။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏အထံတော်တွင် အဆိုးရွားဆုံးသော သတ္တဝါများ
မှာ ဤကာဖီရ်များပင် ဖြစ်ကြပေသည်။ ၎င်းတို့သည် 'အီမာန်' 'သဒ္ဒါ'
တရား ထားရှိကြမည် မဟုတ်ပေ။

၅၆။ တမန်တော်မြတ်သည် ကာဖီရ်များနှင့် အကြိမ်ကြိမ် ပဋိညာဉ်ဖွဲ့တော်မူခဲ့
သည်။ သို့ရာတွင် ထိုကာဖီရ်များသည် 'ပဋိညာဉ် ဖွဲ့တိုင်းဖွဲ့တိုင်း ဖောက်
ဖျက်ခဲ့ကြလေသည်။

၅၇။ ယင်းသို့သော ကာဖီရ်များကို စစ်မြေပြင်တွင် အောင်နိုင် ဖမ်းဆီးမိသော်
ထိုသို့သော ကာဖီရ်များအား သင်ခန်းစာ ပေးခြင်းအားဖြင့် အခြား
ကာဖီရ်များကိုပင် ကစဉ့်ကလျား ဖြစ်သွားအောင် ပြုလုပ်ပစ်ရမည်။

၅၈။ အကယ်၍ အချို့ ကာဖီရ်များဘက်မှ ပဋိညာဉ် ဖောက်ဖျက်မည်ကို
စိုးရိမ်ရလျှင် အချင်းချင်းဖွဲ့ဆိုထားသော 'ပဋိညာဉ်ကို ဖျက်သိမ်းလိုက်ပြီ'

မာတိကာ

အာယတ်စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဖြစ်ကြောင်း ထိုကာဖိရ်များအား အသိပေးလိုက်ရမည်။ ယင်းသို့ အသိ မပေးပဲ တိုက်ခိုက်ပါက သစ္စာမဲ့ရာကျသည်။ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် သစ္စာမဲ့သူများကို နှစ်သက် တော်မူပေ။

အပိုဒ် ၈။ ။ ရန်သူများအား တွန်းလှန် ကာကွယ်နိုင်ရန် အတွက် တတ်စွမ်းနိုင်သမျှ စစ်အင်အား အသင့်စုဆောင်းထားကြရမည်။

၅၄

၅၉။ ကာဖိရ်များသည် မိမိကိုယ် မိမိလွတ်မြောက်ကြပြီဟု မထင်မှတ်ကြရာ။

၆၀။ ရန်သူများအား တွန်းလှန် ကာကွယ် နိုင်ရန် အတွက် တတ်စွမ်းသမျှ စစ်အင်အားအသင့် စုဆောင်းထားကြရမည်။ အလ္လာအရှင်မြတ်၏လမ်း တော်၌ ဥစ္စာပစ္စည်းများကို လှူဒါန်းကြရမည်။

၆၁။ ကာဖိရ်များသည် စစ်ပြေငြိမ်းရန် ယိမ်းညွတ်ကြလျှင် (အို - နဗီ) အသင် သည်လည်း ယိမ်းညွတ်ပါ။

၆၂။ ကာဖိရ်များသည် အကယ်၍ လိမ်လည် လှည့်ဖြားလိုကြလျှင် (အို - နဗီ) အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အသင့်အား ကူညီဆောင်ရွက်ရန် အတွက် လုံလောက်တော်မူပေသည်။

၆၃။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မိမိ၏ ကျေးဇူးတော်အဟုန်ဖြင့် မှတ်စလင်မ် တို့၏ စိတ်နှလုံးများတွင် ညီညွတ်မှု၊ ချစ်ကြည်မှု ကိုထည့်သွင်းပေးတော်မူ ခဲ့လေသည်။

၆၄။ (အို - နဗီ) အသင့်အဖို့ အမှန်အားဖြင့် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် လုံလောက်တော် မူပေသည်။ အမြင်အားဖြင့် အသင်၏အမိန့်နာခံသော မုအ်မင်န်များ သည်လည်း အသင့်အဖို့ လုံလောက်ကြပေသည်။

အပိုဒ် ၉။ ။ မှတ်စလင်မ် စစ်သင်္ချာများသည် ဦးရေအားဖြင့် မိမိတို့ ထက် များပြားသော ရန်သူစစ်သင်္ချာများကိုပင် နှိမ်နင်းနိုင်ရမည်။

၇၇

၆၅။ ကာဖိရ် ရန်သူများနှင့် ပြိုင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် မုအ်မင်န်တို့အား နှိုးဆော်တိုက်တွန်းရန် အမိန့်တော်။
မှတ်စလင်မ်စစ်သည်(၂၀)သည် ကာဖိရ်စစ်သည်(၂၀၀)ကို နှိမ်နင်းနိုင် ရမည်။

- ၆၆။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မှတ်စံလင်မ်တို့၏ အင်အားနည်းပါးမှုကိုသိမြင် တော်မူသဖြင့် ၎င်းတို့၏တာဝန်ကို "ပေါ့ပါးစေတော်မူလိုက်လေရာ ယခု မှတ်စံလင်မ် စစ်သည် (၁၀၀) သည် ကာဖီရ်စစ်သည် (၂၀၀) ကို နှိမ်နင်းနိုင်ရမည်။
- ၆၇၊ ၆၈။ ဗဒ်ရ်စစ်ပွဲမှ သိမ်းပိုက်ချိန်သော သို့ပန်းများနှင့် ပတ်သက်သော အမိန့် တော်။
- ၆၉။ လက်ရပစ္စည်းများသည် စင်ကြယ်သန့်ရှင်း အပြစ်ကင်းသော 'ဟလာလ်' စားသုံးပိုင်ခွင့်ရှိသော ပစ္စည်းများ ဖြစ်သည်။
- အပိုဒ် ၁၀။ ။ "မုဟာဂျီရီနီ နှင့် အန်ဆွာရ်" များ၏ဂုဏ်ပုဒ်။
- ၇၀။ တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) ၏ လက်တွင်း၌ ရောက် ရှိနေကြသော စစ်သို့ပန်းများသည် အကယ်စင်စစ် စိတ်စေတနာ ဖြူစင် စွာဖြင့် အစွလာမ်သာသနာကို သက်ဝင်ယုံကြည်ကြပါမူ အလ္လာဟ်အရှင် မြတ်သည် ၎င်းတို့အား၎င်းတို့ထံမှ ယူထားသည့် လျော်ကြေးထက် ပိုမို ကောင်းမြတ်သော အရာကို ဤဘဝ၌ပင် ပေးသနားတော်မူမည် ဖြစ် သည်။ နောင် တမလွန်ဘဝတွင်လည်း၎င်းတို့အား လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးသနားတော်မူဦးမည် ဖြစ်သည်။
- ၇၁။ ထိုသို့ပန်းများသည် ပရိယာယ်ဖြင့် အစွလာမ်ဘာသာကို သက်ဝင် ယုံကြည်ဟန်ဆောင်၍ အသင့်အားလိမ်လည်လှည့်ဖြားကြရန် ကြံစည်ကြ လျှင် အသင် မစိုးရိမ်လင့်၊ အသင့်အား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ထို သူများအပေါ်၌ အောင်နိုင်မှုကို ပေးသနားတော် မူမည်ပင်ဖြစ်သည်။
- ၇၂။ "မုဟာဂျီရီနီ" နှင့် "အန်ဆွာရ်" များသည် အချင်းချင်း အမေ့စား အမေ့ခံများဖြစ်ကြသည်။
- ၇၃။ ကာဖီရ်များသည်လည်း အချင်းချင်း အမေ့စားအမေ့ခံများ ဖြစ်ကြပေ သည်။
- ၇၄။ မုဟာဂျီရီနီနှင့် အန်ဆွာရ်များသည် မုအိမင်န် အစစ်အမှန် များဖြစ်ကြ ပေသည်။
- ၇၅။ တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) "ဟစ်ဂျီရတ်" ပြုလုပ် တော်မူပြီးနောက် အချိန်အတန်ကြာမှ အီမာန် ယုံကြည်သူများ၊ ဟစ်ဂျီ

၉၉

မာတိကာ

အာယတ်စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ရတ် ပြုလုပ်သူများ ယခင် မှတ်စလစ်မ်များနှင့်အတူတကွ ဂျီဟာဒ်ပြုလုပ်သူများသည် ပထမပိုင်းတွင် အီမာန် ယုံကြည်သော၊ ဟစ်ဂျီရတ်ပြုလုပ်သော၊ ဂျီဟာဒ်ပြုလုပ်သော မှတ်စလစ်မ်များနှင့် အဆင့်အတန်းမတူကြသော်လည်းယခင်မှတ်စလစ်မ်များတွင်ပင် အပါအဝင် ဖြစ်ကြလေသည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အရာခပ်သိမ်းတို့ကိုအကြွင်းမဲ့ သိတော်မူသည်။

စူရဟ်တောင်ဗဟ် - “တောင်ဗဟ်” နောင်ထရခြင်းကဏ္ဍ။

အပိုဒ် ၁။ မုရှ်ရစ်က်များသည် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ကို စတင်ဖောက်ဖျက်ကြသည့်အတွက် ၎င်းတို့နှင့် ချုပ်ဆိုထားသည့် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ကို လိုက်နာရန် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ်၌ တာဝန် မရှိကြောင်း ကြေငြာတော်မူခြင်း။

၁၃၇

- ၁။ မုရှ်ရစ်က်များသည် မှတ်စလစ်မ်တို့ နှင့် ချုပ်ဆိုထားသည့် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ကို စတင် ဖောက်ဖျက်ကြသည့်အတွက် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် ထိုအရှင်မြတ်၏ တမန်တော်မြတ်၌ ၎င်းတို့နှင့် ချုပ်ဆိုထားသည့် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ကို လိုက်နာရန် တာဝန်မရှိကြောင်း ကြေငြာတော်မူခြင်း။
- ၂။ မုရှ်ရစ်က်များသည် ဤတိုင်းပြည်တွင် ၄ လသာ သွားလာ နေထိုင်ခွင့် ရှိကြောင်း ကြေငြာတော်မူခြင်း။
- ၃-၄။ ဟဂျီဂျေအတ်က်ဗရ် နေ့တွင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့်ထိုအရှင်မြတ်၏တမန်တော်သည် မုရှ်ရစ်က်များနှင့် ပတ်သက်၍ လုံးဝ တာဝန် ကင်းတော်မူကြောင်းကြေငြာတော်မူခြင်း။ မုရှ်ရစ်က်များသည် မိမိတို့၏အယူဝါဒကို စွန့်လွှတ်၍ ဝန်ချတောင်းပန်ကြလျှင် ၎င်းတို့အဖို့ အကောင်းဆုံးပင် ဖြစ်ခြင်း။ သွေဖည်ကျောခိုင်းကြလျှင်မူ ၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လက်တွင်းမှ အလျှင်းလွတ်မြောက်နိုင်ကြမည်မဟုတ်ခြင်း။ ငရဲသို့ လားကြရမည်ဖြစ်ခြင်း။ သို့ရာတွင် မှတ်စလစ်မ်တို့သည် မုရှ်ရစ်က်တို့အနက် မိမိတို့နှင့် ပဋိညာဉ်ဖွဲ့ဆိုပြီးသည့်နောက် တာဝန်မပျက် ကွက်ကြသော ရန်သူအားပေးမပြုကြသော မုရှ်ရစ်က်များနှင့်ချုပ်ဆိုထားသည့်ပဋိညာဉ်ကိုမူ အချိန် ကုန်ဆုံးသည့်တိုင်အောင်လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ကြရမည် ဖြစ်ခြင်း။
- ၅။ ‘အရှ်ဟုရ်ဟုရှ်မ်’ ထူးမြတ်လှသောလများ ကုန်ဆုံးသွားသည့်အခါ မှတ်စလစ်မ်တို့သည် မုရှ်ရစ်က်တို့အား ဧဗ္ဘာ့ဆုခနုရာတိုင်းတွင် ဖမ်းဆီး သတ်ဖြတ်သုတ်သင် ကြရမည့်အကြောင်း၊ သို့ရာတွင် မုရှ်ရစ်က်များသည်

မာတိကာ

အာယတ်စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဝန်ချတောင်းပန်၍ ဆွလာတ်ဝတ်ပြုကြသော်၊ ဇကာတ်ပေးလှူကြသော်၊ ထိုသို့သေသူများအား သတ်ဖြတ် ဖမ်းဆီးခြင်းမပြုရခြင်း။

၆။ အကယ်၍ မုရှ်ရစ်က် တဦးတယောက်သည် တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်) ထံတွင် အစွလာမ်သာသနာ၏ အခြေအမြစ်ကို စူးစမ်း ရှာဖွေလိုသည့်အတွက် ခိုကိုးရန် ပန်ကြားလျှင် တမန်တော်မြတ်သည် ၎င်းအား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ အာယတ်များကိုကြားနာနိုင်ရန်အတွက် ခိုးကိုးခွင့် ပြုရမည်ဖြစ်ခြင်း။ ထို့နောက် ၎င်းအားလုံးအားလုံး လွတ်လပ်စွာ ဝေဖန်သုံးသပ် ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်အတွက် ပို့ဆောင်ပေးရမည်ဖြစ်ခြင်း။

အပိုဒ်- ၂။ မုရှ်ရစ်က်များနှင့် စစ်မက် ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ရသည့် အကြောင်း။

၁၅၉

၇။ ပဋိညာဉ်ကို ချိုးဖောက်ခဲ့ကြသော မုရှ်ရစ်က်တို့၏ ပဋိညာဉ်ကို ထောက်ထားရန် တာဝန်မရှိသည့်အကြောင်း ကြိုတင်ဟောကြားတော်မူခြင်း။ မတ်စ်ဂျီဒေဟရာမ် အနီး၌ ပဋိညာဉ်ပြုလုပ်ခဲ့ကြသော မုရှ်ရစ်က်များသည် ပဋိညာဉ်ပါ စည်းကမ်းချက်များကိုတိကျမှန်ကန်စွာ လိုက်နာနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး မှတ်စလင်မ်တို့သည်လည်း လိုက်နာကြရမည်ဖြစ်သည်။

၈။ အကယ်၍ မုရှ်ရစ်က်များသည် မှတ်စလင်မ်တို့အား ကြီးစိုးခဲ့ကြလျှင် ၎င်းတို့သည် မှတ်စလင်မ်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေမျိုးတော်စပ်သည်ကိုလည်း ကောင်း၊ ပဋိညာဉ်ဖဲ့ဆိုထားသည်ကိုလည်းကောင်း ထောက်ထားကြမည် မဟုတ်၊ ၎င်းတို့သည် မှတ်စလင်မ်တို့အား စိတ်တွင်းမှမပါ နှုတ်ဖြင့်သာ နှစ်သိမ့်စေကြသည်။

၉။ မုရှ်ရစ်က်များသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ဒေသနာတော်များအစား သေးနုလှသော လောကီစည်းစိမ်များကိုသာ နှစ်သက်ကြသည်။

၁၀။ မုရှ်ရစ်က်များသည် မည်သည့်မုဒ်အင်န်တဦးတယောက်နှင့်ပတ်သက်၍မျှ ဆွေမျိုးတော်စပ်မှု၊ ပဋိညာဉ် ထားရှိမှုတို့ကိုထောက်ထားကြသည်မဟုတ်။ ၎င်းတို့သည်သာ စည်းကမ်းကျူးလွန်သူများ ဖြစ်ကြသည်။

၁၁။ အကယ်၍ မုရှ်ရစ်က်များသည် ကုန်ရိက္ခာကို စွန့်လွှတ်၍ အစွလာမ်ကိုသက်ဝင် ယုံကြည်လာကြပြီး အစွလာမ်သာသနာ၏ အဆုံးအမများကို လက်တွေ့ လိုက်နာ ကျင့်သုံးကြလျှင်၊ ဥပမာ - ဆွလာတ်ဝတ်ပြုကြလျှင်၊ ဇကာတ် ပေးလှူကြလျှင် ၎င်းတို့သည်သာသနာရေးတွင် မှတ်စလင်မ်တို့၏ ညီနောင် များပင် ဖြစ်ကြပေမည်။

မာတိကာ

အာယတ်စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- ၁၂။ အကယ်၍ မုရ်ရစ်ကံများသည် ကတိသစ္စာ ထားရှိပြီးနောက် မိမိတို့ ထားရှိသော ကတိသစ္စာများကို ချိုးဖောက်ကြလျှင် အစွလာမံ သာ သနာရေးနှင့် စင်လျဉ်း၍ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ အ-မနာပ ပြောဆိုကြလျှင် မှတ်စလင်မ်တို့သည် ကုဖ်ရ်၏ ရှေ့ဆောင်ရှေ့ရပ်တို့အား ကုဖ်ရ်မှ ရပ်စဲသွား ကြရန်အတွက် တိုက်ခိုက်ကြရမည်။
- ၁၃။ အကြင်မုရ်ရစ်ကံများသည် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ကျိန်ဆိုထားသည့် ကတိ သစ္စာကို ချိုးဖောက်၍ တမန်တော်မြတ် (ဆွလ္လလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်) အား ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးရန် ကြံရွယ်ခဲ့ကြ၏။ ၎င်းပြင် မှတ်စလင်မ်တို့အား စတင်ကျူးကျော်ခဲ့ကြ၏။ ဤသို့သော မုရ်ရစ်ကံတို့အား မတိုက်ခိုက်ရန် အကြောင်းမရှိပေ။
- ၁၄-၁၅။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အဆိုပါ မုရ်ရစ်တို့အား မှတ်စလင်မ်တို့၏ လက်များဖြင့် ပြစ်ဒဏ် ပေးတော်မူမည်ဖြစ်သည်။ အရှက်ရစေတော်မူမည် ဖြစ်သည်။ ထိုအရှင်မြတ်သည် မှတ်စလင်မ်တို့အား ၎င်းတို့အပေါ်တွင် အောင်နိုင်မှု ပေးသနားတော်မူမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် မှတ်စလင်မ်တို့၏ ဒေါသအမျက်ကိုလည်း ပပျောက်စေတော်မူမည်ဖြစ်သည်။
- ၁၆။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မှတ်စလင်မ်တို့အနက် 'ဂျီဟာဒ်' ပြုလုပ်သူများကို လည်းကောင်း၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် ထိုအရှင်မြတ်၏ တမန်တော်နှင့် မုဒ်မင်န်တို့မှတစ်ပါး သူတစ်ပါးအား အတွင်းသို့ မိတ်ဆွရင်းချာ မပြုလုပ် သော သူများကိုလည်း ကောင်း သိမြင်တော်မူသေးပေရာ မှတ်စလင်မ် တို့သည် စမ်းသပ်တော်မူခြင်းကို မခံရပဲ အေးချမ်းစွာ စွန့်လွှတ်ထား ခြင်းကို ခံကြရမည် မဟုတ်ပေ။

အပိုဒ် - ၃။ ။ လောကီသံယောဇဉ်များကို သာသနာရေးထက် ဦးစား မပေးရ။

၁၈၂

- ၁၇။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ 'မတ်စ်ဂျစ်ဒ်' ဗလီကျောင်းတော်များကို စည်ကား သာယာအောင် ပြုလုပ်ရန် အရည်အချင်းသည် မုရ်ရစ်ကံတို့၌ အလျှင်း မရှိ။
- ၁၈။ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၏ ဗလီကျောင်းတော်များကို စည်ကား သာယာ အောင် ပြုလုပ်ခြင်းမှာ မုဒ်မင်န်တို့၏ အလုပ်သာ ဖြစ်သည်။ မုဒ်မင်န် သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ကိုသာလျှင် ကြောက်ရွံ့သည်။

မာတိကာ

အာယတ်စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- ၁၉။ ဟာဂျီများအားရေတိုက်ကျွေးခြင်းနှင့် 'မတ်စ်ဂျစ်ဒ်ဒေဟရာမ်' ကိုသာယာအောင် ပြုလုပ်ခြင်းသည် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်နှင့် နောက်ဆုံးနေ့ကို ယုံကြည်ကာ ထိုအရှင်မြတ်၏လမ်းတော်၌ ဂျီဟာဒ်ပြုလုပ်သူ၏အလုပ်နှင့် မတူနိုင်ချေ။
- ၂၀-၂၂။ အီမာန်ယုံကြည်သော ဟင်ဂျီရတ်ပြုလုပ်သော အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ အသက် ဇီဝိန်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာပစ္စည်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဂျီဟာဒ် ပြုလုပ်သော သူများသည် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ် အထံတော်၌ အဆင့်အတန်း အလွန်မြင့်မားကြသည်။ ဤသူများသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကရုဏာတော်ကိုခံစားကြရမည်။ ဂျန္နတ်၌ အမြဲ တစေ့စားကြရမည်ဖြစ်သည်။
- ၂၃။ မုအ်မင်န်တို့သည် မိမိတို့၏အဘ၊ အဘိုးများနှင့် ညီသားအစ်ကိုများကို ပင်လျှင် အကယ်၍ ၎င်းတို့သည် အီမာန်ထက်ကုဖ်ရ်ကို ပိုမိုနှစ်သက် မြတ်နိုးကြလျှင် အဆွေခင်ပွန်း မပြုကြရ။
- ၂၄။ မိဘသားသမီး ညီသားအစ်ကို ဇနီးခင်ပွန်း၊ ဆွေမျိုးသားချင်း၊ ဥစ္စာပစ္စည်း၊ အရောင်းအဝယ်နှင့် တိုက်တာဂေဟာများကို အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ထက်လည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ တမန်တော်မြတ် ထက်လည်းကောင်း၊ ထို အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ ဂျီဟာဒ် ပြုလုပ်ခြင်းထက်လည်းကောင်း ပိုမိုနှစ်သက်သောသူများသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်ကိုသာ စောင့်မျှော်ကြရမည်။

အပိုဒ်၊ ၄။ 'ဟို့နိုင်းနို' စစ်ပွဲအကြောင်း။

၂၀၆

- ၂၅။ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် မှတ်စလင်မ်တို့အား မြောက်မြားစွာသော စစ်မြေပြင်များ၌လည်းကောင်း၊ 'ဟို့နိုင်းနို' စစ်ပွဲ၌ လည်းကောင်း ကူညီတော်မူခဲ့သည်။ 'ဟို့နိုင်းနို' စစ်ပွဲတွင် စစ်သည်အရေအတွက် များပြားခြင်းသည် မှတ်စလင်မ်တို့အဖို့ အသုံးမဝင်ခဲ့ပေ။
- ၂၆။ ဟို့နိုင်းနိုစစ်ပွဲ၌ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် တမန်တော်မြတ် အပေါ်သို့ လည်းကောင်း၊ မှတ်စလင်မ်တို့အပေါ်သို့လည်းကောင်း စိတ်တည်ငြိမ်မှုကို ချပေးတော်မူခဲ့သည်။ ကောင်းကင်တမန်များကိုလည်း စေလွှတ်ပေးတော်မူခဲ့သည်။ ကာဖိရ်များကို ပြစ်ဒဏ်ခတ်တော်မူခဲ့သည်။
- ၂၇။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မိမိအလိုတော်ရှိတော်မူသော သူများဘက်သို့ ကရုဏာတော်ဖြင့် လှည့်တော်မူသည်။

မာတိကာ

အာယတ်စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၂၈။ မုရ်ရစ်က်များသည် ညစ်ညမ်းသော သူများဖြစ်ကြရာ ဤနှစ် ကုန်ဆုံး ပြီးသည့် နောက်တွင် ‘မတ်စ်ဂျိဒ်ဒေဟရာမ်’ အနီးသို့ မချဉ်းကပ်ကြရာ။ မှတ်စ်လင်မ်တို့သည်ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုကို စိုးရိမ်ရန် မလိုပေ။ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် အလိုတော်ရှိပါလျှင် မကြာမီအတွင်း မိမိ၏ ကျေးဇူး တော်ဖြင့် မှတ်စ်လင်မ်တို့အား ကိုလုံကြယ်ဝစေတော်မူမည် ဖြစ်သည်။

၂၉။ မှတ်စ်လင်မ်တို့သည် ကိတာဗီများအနက် အီမာန် မယုံကြည်သော၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ်(ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်) က “ဟရာမ်” ဟူ၍ ပညတ်ထားတော်မူသောအရာများကို “ဟရာမ်” ဟူ၍ မမှတ်ယူသော၊ မှန်ကန်သော အစ္စလာမ် သာသနာကို မလိုက်နာသော သူတို့အား၊ အောက်ကြို့၍ အခွန်တော်ဆက်သ၊ လာကြသည့်တိုင်အောင် တိုက်ခိုက်ကြရမည် ဖြစ်သည်။

အပိုဒ်-၅။ ကိတာဗီများ၏ မိစ္ဆာစကားနှင့် မိစ္ဆာအပြုအမူ။ ကိတာဗီ များ၏ ဓမ္မဆရာများနှင့် ဘုန်းကြီး၊ ရဟန်းများသည် ဥစ္စာပစ္စည်း မက် မောကြသည်။

၂၂၉

၃၀။ ယဟူဒီများက အုဇိုင်ရ်သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ သားတော်ဖြစ်သည် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နဆ်ရာနီများက မစိတ်သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ သားတော် ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုကြခြင်း။

၃၁။ ကိတာဗီများသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ဆန့်ကျင်၍ မိမိတို့၏ ဓမ္မ ဆရာများနှင့် ဘုန်းကြီးရဟန်းများကို ကိုးကွယ်ရာများအဖြစ် ပြုလုပ် ထားကြခြင်း။

၃၂။ ကိတာဗီများသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ သာသနာ့ အလင်းရောင် ကိုပင် ငြိမ်းသတ်လိုကြခြင်း။

၃၃။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ဘာသာအားလုံးတို့အပေါ်၌ လွှမ်းမိုးစေရန် အတွက် တမန်တော်မြတ်အား မှန်ကန်သော သာသနာနှင့်တကွ စေ လွတ်တော်မူခြင်း။

၃၄။ များစွာသော ယဟူဒီ၊ နဆ်ရာနီ ဓမ္မဆရာများနှင့် ဘုန်းကြီးရဟန်းများ သည် လူများ၏ ဥစ္စာပစ္စည်းကို မတရား စားသုံး၍ လူများအား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် လမ်းတော်မှ ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်း။ ရှေ့၊ ဝှေ့၊

မာတိကာ

အာယတ်စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာပျက်နံ့

ရတနာများကို စုဆောင်း၍ ထိုရတနာများကို အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ မလ္လဒါန်းကြခြင်း။

၃၅။ ယင်းသို့ ဥစ္စာပစ္စည်းများကို စုဆောင်းပြီး မလ္လဒါန်းကြသောသူများ သည် နောင်တမလွန်ဘဝ၌ ထိုဥစ္စာပစ္စည်းများကိုပင်မီးတိုင်ကျို၍ တံဆိပ် ခတ်နှိပ်ခြင်း ခံကြရမည်ဖြစ်ခြင်း။

၃၆-၃၇။ ကမ္ဘာဦးအစမှ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် သတ်မှတ်ထားတော်မူသော လများ ကို ကိတာဗီများသည် ကပြောင်းကပြန်ပြုကြခြင်း၊ ကိတာဗီများသည် မှတ်စလင်မ်အားလုံးတို့အား တိုက်ခိုက်သကဲ့သို့ မှတ်စလင်မ်များသည် လည်း ၎င်းတို့အားလုံးတို့အား တိုက်ခိုက်ကြရမည် ဖြစ်ခြင်း။

အပိုဒ်-၆ 'တဗူးက်' စစ်မြေပြင်သို့ ချီတက်သွားရာတွင် အချို့ မှတ်စလင်မ် များ လေးလံဖင့်နွဲ့ခဲ့ကြခြင်းနှင့် မုနာဖစ်က်များ ရေသာခိုခဲ့ကြခြင်း။

၂၆၄

၃၈။ 'တဗူးက်' စစ်ပွဲသို့ ချီတက်သွားရာတွင် အချို့ မှတ်စလင်မ်များ လေးလံ ဖင့်နွဲ့ခဲ့ကြသည်ကို အပြစ်ဆိုထားတော်မူခြင်း။

၃၉။ အကယ်၍ မှတ်စလင်မ်များသည် 'ဂျီဟာဒ်' ပြုလုပ်ရန်အတွက် ခရီး မထွက်ကြလျှင်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ပြင်းထန်သော အပြစ်ဒဏ် ပေးတော်မူမည်ဖြစ်ခြင်း။ ထို့ပြင်တဝ ထိုအရှင်မြတ်သည် ယင်းမှတ်စလင်မ်တို့၏အစား အခြားလူမျိုးတမျိုးကို လဲလှယ်ဖန်ဆင်း တော်မူမည် ဖြစ်ခြင်း။

၄၀။ အကယ်၍ မှတ်စလင်မ်များသည် တမန်တော်မြတ် (ဆာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုက် ဝစလ္လမ်) အား မကူညီကြလျှင်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ဤတဗူးက် စစ်ပွဲထက် အခြေအနေဆိုးရွားလှသည့် အချိန်အခါ၌ပင် တမန်တော် မြတ်အား 'ဆောင်ရီ' လိုက်ဂူအတွင်း ကူညီတော်မူခဲ့သကဲ့သို့ပင် တမန် တော်မြတ်အား မိမိကိုယ်တော်တိုင် ကူညီတော်မူနိုင်ခြင်း။

၄၁။ မှတ်စလင်မ်တို့သည် ပေါ့ပါးသည်ဖြစ်စေ၊ လေးလံသည်ဖြစ်စေ၊ အချိန် အခါမရွေး၊ အခြေအနေမရွေး အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ သက်စွန့်ကြိုးပမ်း 'ဂျီဟာဒ်' ပြုလုပ်ကြရမည် ဖြစ်ခြင်း။

၄၂။ အခွင့်အရေးသမား မုနာဖစ်က်များ၏ ရေသာခိုမှု၊ အလွယ်ကြိုက်မှု များကို ဖော်ထုတ် မိန့်ဆိုထားတော်မူခြင်း။

မာတိကာ

အာယတ်စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

အပိုဒ်-၇။ “မုနာဖစ်က်”များအကြောင်း။

၃၀၀

၄၃။ မုန်ကန်စွာ ပြောဆိုသူများနှင့် မုသားပြောဆိုသူများ မကဲ့ပြားသေးမီ တမန်တော်မြတ်က မုနာဖစ်က်များအား ခွင့်ပြုတော်မူခဲ့ခြင်းမှာ အချိန် စောနေကြောင်း၊

၄၄။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အားလည်းကောင်း၊ နောက်ဆုံးနေ့ကိုလည်းကောင်း၊ သက်ဝင်ယုံကြည်သော မုအ်မင်န်များသည်မိမိတို့၏အသက်၊ ဥစ္စာပစ္စည်း များဖြင့် ဂျီဟာဒ်ပြုလုပ်ရေးတွင် မပါဝင် မဆင်နွှဲရန်အတွက် မည်သည့် အခါ၌မျှ ခွင့်ပန်ကြမည် မဟုတ်ကြောင်း။

၄၅။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အားလည်းကောင်း၊ နောက်ဆုံးနေ့ကိုလည်းကောင်း မယုံကြည်သော အစ္စလာမ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဒွိဟဖြစ်နေသော မုနာဖစ်က် များသာသျှင် ဂျီဟာဒ်ပြုလုပ်ရေးတွင် မပါဝင် မဆင်နွှဲရန် ခွင့်ပန်ကြ ကြောင်း။

၄၆။ မုနာဖစ်က်များသည် ၎င်းတို့ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့ကြသည့်အတိုင်း တမန် တော်မြတ်နှင့်အတူ စစ်မြေပြင်သို့ လိုက်ပါရန် စေတနာရှိခဲ့ကြလျှင် ၎င်းတို့သည် စစ်ချီတက်ရန်အတွက် ပြင်ဆင်မှု တစ်စုံတစ်ခု အသင့် ပြုလုပ် လာရုံကြမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုမူကား ဤသို့မဟုတ်ကြောင်း။ အမှန် မှာ ၎င်းတို့တွင် စစ်ပဲ့ဆင်နွှဲရန် စိတ်စေတနာ ယခင်ကပင် မရှိခဲ့ကြောင်း။ ထို့ပြင်တဝ စစ်ပဲ့တွင် ယင်းမုနာဖစ်က်တို့၏ပါဝင်ခြင်းကို အလ္လာဟ်အရှင် မြတ်ကလည်း နှစ်မြို့တော်မမူကြောင်း။

၄၇။ အကယ်၍ မုနာဖစ်က်များသည် စစ်ပဲ့တွင် ပါဝင်ဆင်နွှဲခဲ့ကြသည်ရှိသော် ၎င်းတို့သည် မှတ်စလင်မ်တို့အား အနှောင့်အယှက်ပေးကြမည်သာ ဖြစ် ကြောင်း၊ ယခုလည်း မှတ်စလင်မ်တို့အတွင်း၌ မုနာဖစ်က်များ၏ သူလျှို များ ရှိနေကြောင်း။

၄၈။ မုနာဖစ်က်များသည် ယခင်ကလည်း အုဟုဒ် စသည့် စစ်ပဲ့များတွင် မှတ်စ လင်မ်တို့အား အနှောင့်အယှက်ပေးရန် ကြံစည်ကြိုးပမ်းခဲ့ကြကြောင်း။

၄၉။ မုနာဖစ်က်များအနက် အချို့က တမန်တော်မြတ်ထံတွင် သူတော်ကောင်း ယောင်ဆောင်၍ “ကျွန်တော့်အား (စစ်မြေပြင်သို့မလိုက်ပါပဲ အိမ်တွင် ပင်နေရစ်ခဲ့ရန်) ခွင့်ပြုပါ” “ကျွန်တော့်အားမဖျက်ဆီးပါနှင့်” ဟူ၍ပင်

မာတိကာ

အာယုတ်စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ပြောဆိုခဲ့ကြောင်း၊ အမှန်မှာ ၎င်းတို့သည်ပျက်စီးခြင်းအတွင်းသို့ကျဆင်းခဲ့ကြပြီး ဖြစ်ကြောင်း၊ နောင်တမလွန်တိုင်လည်း ဂျပာဏ္ဍိယ ငရဲသို့ပင် လားကြရဦးမည်ဖြစ်ကြောင်း။

၅၀။ တမန်တော်မြတ်၌ သုခချမ်းသာ တစုံတရာဖြစ်ရှိက မုနာဖစ်ကံများသည် မနာလို ဝန်တို့ကြကြောင်း။ တမန်တော်မြတ်၌ ဘေးအန္တရာယ် တစုံတရာ ဆိုက်ရောက်က ယင်းမုနာဖစ်ကံများသည် ဝမ်းသာကြကြောင်း။

၅၁။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က တမန်တော်မြတ်အား “ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် စီရင်ရေးသားထားတော်မူသည်မှအပ၊ အခြားတစုံတရာမျှ ကျွန်ုပ်တို့၌ အလျှင်းသက်ရောက်မည်မဟုတ်၊ ထိုအရှင်မြတ်သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ အရှင်သခင်ပင် ဖြစ်တော်မူသည်” ဟု ပြောကြားစေတော်မူခြင်း။

၅၂။ မှတ်စိလင်မ်များနှင့် ပတ်သက်၍၊ မုနာဖစ်ကံများ၏ မျှော်လင့်ချက်နှင့် မုနာဖစ်ကံများနှင့်ပတ်သက်၍၊ မှတ်စိလင်မ်များ၏မျှော်လင့်ချက်။ မုနာဖစ်ကံများသည် မှတ်စိလင်မ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဘေးအန္တရာယ်များ သက်ရောက်မည်ကို မျှော်လင့်နေကြသော်လည်း အမှန်မှာ ၎င်းတို့သည် ကောင်းမြတ်သော အရာ နှစ်ခုအနက် တခုကို စောင့်မျှော်နေကြသည်သာ ဖြစ်ကြောင်း။ မှတ်စိလင်မ်များသည် ယင်းမုနာဖစ်ကံများနှင့် ပတ်သက်၍ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မိမိ၏အထံတော်မှဖြစ်စေ မှတ်စိလင်မ်တို့၏ လက်များဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပြစ်ဒဏ် သက်ရောက်စေတော်မူမည်ကိုသာ စောင့်မျှော်လျက်ရှိကြောင်း တမန်တော်မြတ်အား ပြောကြားစေတော်မူခြင်း။

၅၃။ မုနာဖစ်ကံများသည် အမိန့်တော်ကို သေ့ဖည်နေကြသူများ ဖြစ်နေကြသည့်အတွက် သဒ္ဒါတရားကြည်ဖြူစွာဖြင့်ဖြစ်စေ၊ သဒ္ဒါကြည်ဖြူခြင်း မရှိပဲလျက်ဖြစ်စေ၊ လူဒါနိုးကြသော်လည်း၊ ၎င်းတို့၏အလှူဒါနကိုအလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် လက်ခံသဘောတူတော်မူမည် မဟုတ်ကြောင်း။

၅၄။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အားလည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏တမန်တော်မြတ်အားလည်းကောင်း၊ မုနာဖစ်ကံများ၏ သေ့ဖည်ငြင်းပယ်မှုသည်ပင် ၎င်းတို့၏ အလှူဒါနကို လက်ခံသဘောတူတော်မူရာ၌ အဟန့်အတား ဖြစ်နေကြောင်း။

မာတိကာ

အာယတ်စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၅၅။ တမန်တော်မြတ်သည် မုနာဖစ်က်များ၏ ဥစ္စာပစ္စည်း သားသမီးများကို ကြည့်၍ အံ့အားသင့်ရန်မလိုကြောင်း။ အမှန်မှာ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် သည် ယင်းမုနာဖစ်က်များအား ထိုဥစ္စာပစ္စည်း သားသမီးများအတွက် ကြောင့်ပင်ဤပစ္စက္ခမျက်မှောက်၌ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူရန်နှင့် ၎င်းတို့အား ကာဖီရ်အဖြစ်နှင့် သေကြေပျက်စီးရန်ကိုသာ လိုလားတော်မူကြောင်း။

၅၆။ မုနာဖစ်က်များက အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား တိုင်တည်၍ “ကျွန်ုပ်တို့ သည် မှတ်စံလင်မိများတွင် အပါအဝင်ဖြစ်ကြပါသည်” ဟု လိမ်လည် ပြောဆိုကြကြောင်း၊ အမှန်မှာ မုနာဖစ်က်များသည် သတ္တိကြောင်သူ များသာ ဖြစ်ကြကြောင်း။

၅၇။ မုနာဖစ်က်များသည် ခိုကိုးရာနေရာတခုခုကို တွေ့ရှိကြလျှင် ၎င်းတို့သည် ထိုနေရာသို့ ပြေးလွှားဝင်ရောက် ပုန်းအောင်းကြမည်သာ ဖြစ်ကြောင်း။

၅၈။ မုနာဖစ်က်အနက် အချို့တို့သည် တမန်တော်မြတ်အားအလှူပစ္စည်း ခဲ့သော် ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြစ်တင် ပြောဆိုကြကြောင်း။ သို့ရာတွင် အကယ်၍ ၎င်းတို့သည် ထိုအလှူပစ္စည်းများထဲမှ ဝေစုဝေပုံ ရရှိကြ လျှင် တမန်တော်မြတ်အား ကျေနပ်ကြကြောင်း၊ ဝေစုဝေပုံမရရှိကြ လျှင် တမန်တော်မြတ်အား အမျက်ထားကြကြောင်း။

၅၉။ မုနာဖစ်က်များသည် ၎င်းတို့အားအလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ကလည်းကောင်း၊ တမန်တော်မြတ် (ဆာလ္လုလ္လာဟု အလိုင်ဟီ ဝစလ္လမ်) ကလည်းကောင်း၊ ချီးမြှင့် ပေးသနားတော်မူသော အရာများအပေါ် ကျေနပ်ကြပြီး “ကျွန်ုပ်တို့ အဖို့ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်ပင် လုံလောက်တော်မူသည်။ မကြာမီ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မိမိ၏ ကျေးဇူးတော်ဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့အား ပေးသနားတော်မူဦးမည်၊ ၎င်းပြင် ထိုအရှင်မြတ်၏ တမန်တော်မြတ် သည်လည်း၊ ကျွန်ုပ်တို့အား ထပ်မံ၍ ပေးတော်မူဦးမည်၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် ဘက်တော်သို့သာလျှင် ယိမ်းညွတ်သူများ ဖြစ်ကြ ပါသည်” ဟု ပြောဆိုကြလျှင် ၎င်းတို့အဖို့ ကောင်းမည်ပင် ဖြစ် ကြောင်း။

မာတိကာ

အာယတ်စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

အပိုဒ်-ဂ။ မုနာဖစ်က်များ အကြောင်း။

၂၃၃

၆၀။ ဇကာတ်စားသုံးပိုင်သူများ။

၆၁။ မုနာဖစ်က်များသည် တမန်တော်မြတ်အား ဒုက္ခပေးခဲ့ခြင်း၊ တမန်တော်မြတ်အား 'ကြားရှိသမျှ စကားကို ယုံစားတတ်သူ'ဟု စွပ်စွဲပြောဆိုခြင်း၊ အမှန်မှာ တမန်တော်မြတ်သည် ကောင်းသော စကားကိုသာ လျှင် နားထောင်တော်မူသည်၊ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်အား ယုံကြည်တော်မူသည်။ အီမာန်သက်ဝင် ယုံကြည်သူတို့အား ထောက်ခံတော်မူသည်။ အီမာန်သက်ဝင် ယုံကြည်သူတို့အဖို့ ကရုဏာတော်လည်း ဖြစ်တော်မူသည်။ တမန်တော်မြတ်အား ဒုက္ခပေးသော သူများသည် ပြင်းပြ နာကျင်ဖွယ်ဖြစ်သော ပြစ်ဒဏ်ကို ခံကြရမည်ဖြစ်သည်။

၆၂။ မုနာဖစ်က်များသည် မှတ်စလင်မ်တို့အား နှစ်သိမ့်ကျေနပ်စေရန် ကျိန်ဆိုခြင်း။

၆၃။ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ်အား ဆန့်ကျင်သော သူများသည် ဂျပာနွမ်ငရဲသို့ ထာဝစဉ် လားကြရမည်ဖြစ်ခြင်း။

၆၄။ မုနာဖစ်က်များသည် မှတ်စလင်မ်တို့အပေါ်၌ မိမိတို့၏ အတွင်းရေးများကို ထုတ်ဖော် ပြောဟောမည့်ကဏ္ဍတခု ကျရောက် လာမည်ကို စိုးရိမ်နေကြခြင်း။

၆၅။ မုနာဖစ်က်များသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အားလည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ အာယတ်တော်များကို လည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ တမန်တော်မြတ်အား လည်းကောင်း ပြက်ရယ်ပြောင်လှောင်ကြခြင်း။

၆၆။ မုနာဖစ်က်များအနက် အချို့သည် စိတ်စေတနာ ဖြစ်စွာဖြင့် အီမာန်သက်ဝင် ယုံကြည်လာခဲ့ကြသည့်အတွက် ပြစ်ဒဏ်တော်မှ လွတ်မြောက်ကြမည် ဖြစ်သော်လည်း၊ အချို့မှာကား ပြစ်မှုထင်ရှားသူများ ဖြစ်ကြသည့်အတွက် မုချ ပြစ်ဒဏ်ခံကြရမည်ပင် ဖြစ်ခြင်း။

မာတိကာ

အာယတ်စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

အပိုဒ်- ၉။ ။ မုနာဖစ်က်များအကြောင်း

၃၆၀

၆၇။ မုနာဖစ်က် ယောက်ျားမိန်းမများသည် တမျိုးတစားတည်းပင်ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် မကောင်းရာကို အမိန့်ပေး၍ ကောင်းရာကို တားမြစ်ကြသည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ ပေးကမ်းရာတွင် စေးနွဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား မေ့လျော့ခဲ့ကြရာ ထိုအရှင်မြတ်သည်လည်း ၎င်းတို့အား မေ့လျော့ထားတော်မူခဲ့လေသည်။

၆၈။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မုနာဖစ်က်များအား ဂျပာနွမ်ငရဲတွင် အမြဲ ထာဝစဉ် လားစေတော်မူမည့်အကြောင်း ကတိပြု ထားတော်မူသည်။ မိမိ၏ ကရုဏာတော်မှလည်း ကင်းဝေးစေတော်မူခဲ့သည်။

၆၉။ မုနာဖစ်က်များသည် ကုဖ်ရ်နှင့် ကုဖ်ရ်၏ ပြစ်ဒဏ်ခံစားရာတွင် လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာပစ္စည်း သားသမီး ပေါများကြွယ်ဝရာတွင် လည်းကောင်း၊ လောကီစည်းငြိမ် ခံစားရာတွင်လည်းကောင်း နှစ်ဘဝလုံးတွင် နစ်နာဆုံးရှုံးရာတွင်လည်းကောင်း မိမိတို့ အလျင်ရှိခဲ့ကြသော သူယုတ်မာများနှင့် တူကြသည်။

၇၀။ အဘိတ်ခေတ်တွင် မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် နှိပ်စက်ကလူပြုကြသည့် အတွက် နစ်နာဆုံးရှုံးကြ ပျက်သုဉ်းသွားခဲ့ကြသည့် တမန်တော်နှုတ်၏ အမျိုးသား၊ အိမ်၊ အမျိုးသား၊ ဆမုဒ်အမျိုးသား၊ တမန်တော် အစ်မရာဟီမ်၏ အမျိုးသား မဒ်ယန်မြို့သားများနှင့် မှောက်လှန် ကပြောင်းကပြန် ပြုလုပ်ခြင်း ခံခဲ့ကြရသည့် ရွာသားများ၏ သတင်းစကားများသည် ယင်းမုနာဖစ်က်များထံသို့ မရောက်ရှိလေသလော။

၇၁။ မုအ်မင်န် ယောက်ျား မိန်းမများသည် အချင်းချင်း သာသနာရေးတွင် ညီရင်းအစ်ကို၊ မောင်ရင်းနှမများ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ကောင်းရာကို ညွှန်ကြား၍ မကောင်းရာကို တားမြစ်ကြသည်။ ဆူလာတ် ဝတ်ပြုကြသည်၊ ဇကုတ်ပေးကြသည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ်၏ အမိန့်ဩဝါဒတော်များကို လိုက်နာကျင့်သုံးကြသည်။ ၎င်းတို့သည် သာ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကရုဏာတော်ကို ခိုလှုံကြရမည်ဖြစ်သည်။

မာတိကာ

အာယတ်စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၇၂။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မုအ်မင်န်တို့အား ဂျန္နတ်အမတ သုခဘုံများ တွင် အမြဲထာဝစဉ် လဒူးစေတော်မူမည့်အကြောင်း ကတိပြုထားတော် မူသည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကျေးဇူးတော်များတွင် ထိုအရှင်မြတ်၏ ကျေနပ်နှစ်သက်တော်မူခြင်းမှာ အကြီးဆုံးနှင့် အမြင့်မြတ်ဆုံးပင် ဖြစ် သည်။

အပိုဒ်-၁၀။ ။ မုနာဖစ်က်များအကြောင်း။

၃၇၇

၇၃။ ကာဖီရ်များနှင့်လည်းကောင်း၊ မုနာဖစ်က်များနှင့်လည်းကောင်း ဂျီဟာဒ် ပြုလုပ်ရန် တမန်တော်မြတ်အား အမိန့်ပေးတော်မူခြင်း။

၇၄။ မုနာဖစ်က်တို့သည် “ကုဖ်ရ်” ဖြစ်စေသည့်စကားများ ပြောဆိုပြီးနောက် ကျိန်ဆို၍ ငြင်းဆိုခဲ့ခြင်း။ တမန်တော်မြတ်အား လုပ်ကြံရန် ရည်ရွယ်ခဲ့ ကြသော်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့ခြင်း။

၇၅။ အချို့ မုနာဖစ်က်များက အကယ်၍ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့ အား ဥစ္စာပစ္စည်းအမြောက်အမြား ချီးမြှင့်တော်မူလျှင် ၎င်းတို့သည် မုချ အလ္လာဒါနပြုကြပါမည် သူတော်စင်များ ဖြစ်ကြပါမည် ဟု ကတိပြုခြင်း။

၇၆။ ယင်းမုနာဖစ်က်များအား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က ဥစ္စာပစ္စည်း ချီးမြှင့် တော်မူသည့်အခါ ၎င်းတို့သည် ကတိမတည်မလ္လာဒါနိုးပဲ စေးနွဲ့ခဲ့ကြခြင်း။

၇၇။ မုနာဖစ်က်များ ကတိပျက်ကွက်ခြင်းများကြောင့် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် သည် ၎င်းတို့၏ စိတ်နှလုံးများတွင် ၎င်းတို့ သေသည့် နေ့တိုင်အောင် “နိုဖာက်” အယောင်ဆောင်မှုကို ထည့်သွင်းထားတော်မူလိုက်ခြင်း။

၇၈။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အကွယ်၌ရှိသော အရာခပ်သိမ်းတို့ကို အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူ၍ မုနာဖစ်က်တို့၏ အတွင်းရေး၊ အပြင်ရေးအားလုံးတို့ကို သိ တော်မူသည်ကို မုနာဖစ်က်များ မသိကြလေသလော။

မာတိကာ

အာယတ်စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၇၉။ မုနာဖစ်က်များသည် အလ္လုဒါန ပေးကမ်းခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရက်ရောစွာ ပေးလှူသော မုအိမင်န်တို့အားလည်းကောင်း၊ မရှိဆင်းရဲ၍ မိမိတို့ ချွေးနှိုးစာထဲမှ လ္လုဒါနီးသော မုအိမင်န်တို့အားလည်းကောင်း ပြက်ချော် ပြောင်လှောင်ခဲ့ကြခြင်း။

၈၀။ တမန်တော်မြတ်သည် မုနာဖစ်က်များအတွက် ချမ်းသာခွင့် ပန်ကြားသည်ဖြစ်စေ၊ မပန်ကြားသည်ဖြစ်စေ၊ အကြိမ်ပေါင်း (၇၀)တိုင်တိုင် ပင် ပန်ကြားသည်ပင်ဖြစ်စေ၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား အလျှင်း ချမ်းသာခွင့် ပေးတော်မူမည် မဟုတ်ခြင်း။

အပိုဒ် ၁၁။ မုနာဖစ်က်များအကြောင်း။

၄၀၃

၈၁။ မုနာဖစ်က်များသည် တမန်တော်မြတ်နှင့်အတူ တဗူးကံ စစ်ပဲ့သို့ လိုက်ပါသွားကြပဲ နောက်ကျန်ရစ်ခဲ့ကြသည့်အတွက် ဝမ်းသာကြခြင်း။ ၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ မိမိတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်း၊ အသက် ဇီဝိန်များဖြင့် ဂျီဟာဒ်ပြုခြင်းကိုပင် စက်ဆုပ်ကြခြင်း။ ၎င်းတို့အချင်းချင်း “အသက်တို့သည် အပူရှိန်၌ စင်ချီထွက်ကြနှင့်” ဟု ပြောကြခြင်း။ “ဂျီဟာဒ်ခံရဲဘုံ၏မီးသည် ဤအပူရှိန်ထက် ပိုမိုပြင်းထန်သည်” ဖြစ်ခြင်း။

၈၂။ မုနာဖစ်က်များသည် အနည်းငယ်သာ ရယ်မောနိုင်၍ များစွာ ဝိုကြွေးကြရမည် ဖြစ်ခြင်း။

၈၃။ စစ်မြေပြင်မှ တမန်တော်မြတ် ကောင်းမွန်စွာ ပြန်လည်ကြွလာတော်မူသည့်အခါ မုနာဖစ်က်များသည် မျက်နှာလိုအားရ စင်ချီထွက်ရန် ခွင့်ပန်ကြားခြင်း။ တမန်တော်မြတ်က “အသင်တို့သည် ဘယ်သောအခါ၌မျှ ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ စင်ချီထွက်ကြမည်မဟုတ်၊ မည်သည့် ရန်သူကိုမျှလည်း တိုက်ခိုက်ကြမည်မဟုတ်၊ အသင်တို့သည် ယခင်အတိုင်း ထိုင်မြဲထိုင်နေကြ” ဟု ဖြေကြားတော်မူခြင်း။

၈၄။ မုနာဖစ်က်များအတွက် ဂျနာဇဟ် ဆူလာတ် ဝတ်မပြုရန်နှင့် ၎င်းတို့၏ အသုဘ ကိစ္စများတွင် ဝင်ရောက်မကူညီရန် အမိန့်တော် လာရှိခြင်း။

မာတိကာ

အာယတ်စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- ၈၅။ မုနာဖစ်က်များ၏ ဥစ္စာပစ္စည်း၊ သားသမီးများသည် အံ့ဩဖွယ်ရာမဟုတ်၊ ထိုဥစ္စာပစ္စည်း၊ သားသမီးများကြောင့်ပင် ၎င်းတို့သည် ဤပစ္စက္ခာဝဉ်္ဇီလည်း အပြစ်ဒဏ်ခံရ၍ ကာဖီရ်အဖြစ်နှင့် သေဆုံးကြရမည်ဖြစ်ခြင်း။
- ၈၆။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား အီမာန်ယုံကြည်၍ ထိုအရှင်မြတ်၏ တမန်တော်မြတ်နှင့်အတူ ဂျီဟာဒ်ပြုလုပ်ရန်အာယတ်တော် တပါးပါးကျရောက်လာသည့်အခါ မုနာဖစ်က်များအနက် စစ်ချီထွက်ရန် ပြည့်စုံတတ်စွမ်းနိုင်သူများကပင် နောက်ကျန်ရစ်ခဲ့ရန် ခွင့်ပန်ကြားကြခြင်း။
- ၈၇။ မုနာဖစ်က်များသည် အရှက်ကင်းမဲ့စွာဖြင့် အိမ်နေအမျိုးသမီးများနှင့်အတူ နောက်ကျန်ရစ်ခဲ့ခြင်းကိုပင် နှစ်သက်ကြခြင်း။ ၎င်းတို့၏စိတ်နှလုံးများအပေါ်တွင် တံဆိပ်ခပ်နှိပ်ပြီး ဖြစ်ခြင်း။
- ၈၈။ သို့ရာတွင် တမန်တော်မြတ်နှင့်တကွ မုအ်မင်န်တို့မှာမူကား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ မိမိတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ မိမိတို့၏ အသက်ဇီဝိန်များဖြင့်လည်းကောင်း ဂျီဟာဒ် ပြုလုပ်ကြခြင်း။ ဤသို့သော သာသနာ့ အာဇာနည်များသာလျှင် အောင်မြင်ကြခြင်း။
- ၈၉။ ဤသို့သော သာသနာ့အာဇာနည်များသည် သုခချမ်းသာ အဖြာဖြာနှင့် ပြည့်စုံလှသည့် ဂျန္နတ် အမတသုခဘုံ၌ စံစားကြရမည်ဖြစ်ခြင်း။

အပိုဒ် ၁၂။ မုနာဖစ်က်များအကြောင်း။

၄၂၄

- ၉၀။ ကျေးတောသား မုနာဖစ်က်များအနက် အချို့တို့သည် စစ်မြေပြင်သို့ မလိုက်ပါနိုင်ကြောင်း တမန်တော်မြတ်ထံ လာရောက်ခွင့်ပန်ခဲ့ကြခြင်း။ အချို့တို့သည် ခွင့်ပန်ရန်ပင် မလာပဲ ထိုင်နေခဲ့ကြခြင်း။
- ၉၁။ အမှန်တကယ် အားအင်ချည့်နဲ့သောသူများ၊ ရောဂါသည်များ၊ စစ်ရေးတွင် သုံးစွဲရန် တစုံတရာမရှိသော သူများသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ တမန်တော်မြတ်နှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း စိတ်စေတနာ သဒ္ဓါကြည်ဖြူကြလျှင် စစ်မြေပြင်သို့ မလိုက်ပါနိုင်ခဲ့ကြသည့်အတွက် ၎င်းတို့အပေါ်၌ တစုံတရာ အပြစ်မရှိပေ။

မာတိကာ

အာယတ်စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၉၂။ အချို့ သူများသည် စစ်မြေပြင်သို့ ချီတက် လိုက်ပါနိုင်ရန်အတွက် အစီး အနင်း တစ်စုံတရာ ရရှိရန် တမန်တော်မြတ်ထံသို့ လာရောက် မေတ္တာ ရပ်ခံခဲ့ကြ၏။ ၎င်းတို့အား တမန်တော်မြတ်က “အသင်တို့အား အစီး အနင်းပေးရန် ကျွန်ုပ်ထံ တစ်စုံတရာမရှိပါ” ဟု ဖြေကြားတော်မူခဲ့၏။ ထိုအခါ ထိုသူများသည် ဝမ်းနည်းပူဆွေး ငိုကြွေးကာ ပြန်သွားခဲ့ကြ ရလေသည်။ ထိုသို့သော သူများအပေါ်၌လည်း စစ်မြေပြင်သို့ မလိုက်ပါနိုင်ခဲ့ကြသည့်အတွက် တစ်စုံတရာ အပြစ်မရှိပေ။

၉၃။ အကြင်သူများသည် ကုံလုံချမ်းသာ ကြွယ်ဝကြပါလျက် အိမ်နေ အမျိုး သမီးများနှင့်အတူ နောက်ထိုင် နေရစ်လိုခဲ့ကြသည့်အတွက် စစ်မြေပြင်သို့ မလိုက်ပါရန် ခွင့်ပန်ခဲ့ကြ၏။ ထိုသို့သော သူများအပေါ်၌သာလျှင် အပြစ် ရှိပေသည်။

အမှားပြင်ဆင်ချက်

စာမျက်နှာ ၁ မှ ၁၆ အထိ၏ ခေါင်းစီး: **سورة الاعراف** ကို **(سورة الانفال)** ဟူ၍ ပြင်ဆင်ဖတ်ရှုပါရန်

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

သတင်းကောင်း

ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်၏ အလင်းပြကျမ်းများ မြန်မာစာပေသို့ ပြန်ဆိုရေးသား ရေးအတွက် လိုအပ်ချက် အလုံးစုံနှင့် ကုန်ကျစရိတ် အဝဝကို မှတ်စလင်မ် ဗဟို ရန်ပုံငွေအဖွဲ့မှတာဝန်ယူ၍ ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် တိုင်းရင်းသား မြန်မာမှတ်စလင်မ်များ အကျိုးငှာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ အလွှာဟ်အရှင် မြတ်၏ ကျေးဇူးတော်ဖြင့် အစောင် (၃၀) စလုံး ပြန်ဆိုရေးသား စိစစ် အတည်ပြု ထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ (အလ်ဟမ်ဒု လစ်လွှာဟ်)

သို့ပါ၍ မည်သည့် စေတနာရှင်ပုဂ္ဂိုလ် (သို့မဟုတ်) အဖွဲ့အစည်းမဆို ဖြူစင် သော စေတနာဖြင့် ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်၏ အလင်းပြကျမ်းများကို ဓမ္မဒါန ပြုလို ပါလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ပြန်ပွားအောင် ကူးယူ ပုံနှိပ်ဖြန့်ဖြူးလိုပါလျှင်သော် လည်းကောင်း၊ ကျွန်တော်များ “မှတ်စလင်မ် ဗဟိုရန်ပုံငွေအဖွဲ့” ထံမှ အဆိုပါ စာမူ များကို တောင်းခံပါက လိုအပ်သည်များကို စုံစမ်းစစ်ဆေး၍ ခွင့်ပြုမည်ဖြစ်ပါ ကြောင်း သတင်းကောင်း ပါးအပ်ပါသည်။

မှတ်စလင်မ် ဗဟိုရန်ပုံငွေအဖွဲ့
အမှတ် ၃၄၊ ကုန်ဈေးတန်းလမ်း၊
ရန်ကင်းမြို့။
ဖုန်း-၇၁၀၇၄

(၄၁)

وَاعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ
وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ
وَابْنِ السَّبِيلِ إِنْ كُنْتُمْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَىٰ
عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ يَوْمَ التَّقَىٰ الْجَمْعِ وَاللَّهُ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ①

လုံးကောက်အဓိပ္ပာယ်။

- وَاعْلَمُوا ၎င်းပြင်၊ အသင်တို့သည် ကောင်းစွာ သိထားကြလေကုန်၊ 1434
- أَنَّ ကေန်စင်စစ်၊
- مَا အကြင်အရာသည်၊
- غَنِمْتُمْ အသင်တို့သည် (စစ်မက်တိုက်ခိုက်ရာတွင်) လက်ရပစ္စည်း(အဖြစ်)ရရှိခဲ့ကြ၏၊
- مِنْ شَيْءٍ တစ်စုံတရာကို၊
- فَإِنَّ သို့ဖြစ်လျှင်၊ ကေန်စင်စစ်၊ 1435
- لِلَّهِ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ပိုင်ဆိုင်တော်မူ၏၊
- خُمُسَهُ ထို(ပစ္စည်း)၏ ငါးပုံတပုံကို၊
- وَلِلرَّسُولِ ထို့ပြင်၊ ရုရုလ်တမန်တော်မြတ်သည်၊ ပိုင်ဆိုင်တော်မူ၏၊
- وَلِذِي الْقُرْبَىٰ ၎င်းပြင်၊ ဆွေရင်း သားရင်းတို့သည် ပိုင်ဆိုင်၏၊
- وَالْيَتَامَىٰ ထိုနည်းတူစွာ ဘမဲ့ကလေးသူငယ်များသည် (ပိုင်ဆိုင်ကြ၏)၊
- وَالْمَسْكِينِ ထိုအတူ၊ သူဆင်းရဲတို့သည် (ပိုင်ဆိုင်ကြ၏)၊
- وَابْنِ السَّبِيلِ ထိုမှတစ်ပါး ခရီးသည်တို့သည် (ပိုင်ဆိုင်ကြ၏)၊
- إِنْ အကယ်၍၊
- كُنْتُمْ آمَنْتُمْ အသင်တို့သည် သက်ဝင်ယုံကြည်ခဲ့ပါလျှင်၊
- بِاللَّهِ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား၊
- وَمَا ၎င်းအပြင်၊ အကြင်အရာကို၊ 1436
- أَنْزَلْنَا ငါအရှင်မြတ်သည် ချပေးသနားတော်မူခဲ့၏၊
- عَلَىٰ عِبْدِنَا ငါအရှင်မြတ်၏ ကျွန်၏အပေါ်၌၊
- يَوْمَ الْفُرْقَانِ ခွဲခြား သိသာစေသောနေ့တွင်၊ 1437

- يَوْمَ အကြင်နေ့တွင်၊
- التَّقَى တွေ့ဆုံခဲ့လေသည်၊
- الْجَمْعِ အုပ်စုနှစ်စုသည်၊
- وَاللَّهِ အမှန်စစ်စစ်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
- عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ အရာခပ်သိမ်းတို့ကို၊
- قَدِيرٌ ۝ ၈ စွမ်းဆောင်နိုင်တော်မူသော အရှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူ၏။

စကားပြေအဓိပ္ပာယ်

၎င်းပြင်၊ (အို သက်ဝင်ယုံကြည်သူ အပေါင်းတို့) အကယ်၍ အသင်တို့သည် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ငါအရှင်မြတ်သည် မိမိ၏ကျွန်တော်(မဟုမ္မဒ်)၏ အပေါ်သို့ (သက်ဝင် ယုံကြည်သူတို့နှင့် မယုံကြည် သွေဖည် ငြင်းပယ်သောသူတို့အား) ခွဲခြား သိသာစေသောနေ့တွင်(၀၂) အုပ်စု တစုနှင့်တစု ရင်ဆိုင် တွေ့ကြုံခဲ့ကြသော နေ့တွင် ချပေး သနားတော်မူခဲ့သည့် (သက်သေ သာဓကများ)ကို လည်းကောင်း ယုံကြည်ကြပါလျှင်၊ အသင်တို့သည် (စစ်မက် ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက် ရာတွင်) တစုံတရာ လက်ရပစ္စည်းများကို ရရှိခဲ့ကြပါမူ၊ ထိုပစ္စည်းများအနက် ငါးပုံတပုံကို ကေန စင်စစ် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် လည်းကောင်း၊ ရုစုလ်တမန်တော်မြတ်သည် လည်းကောင်း (ရုစုလ် တမန်တော်မြတ်၏) ဆွေရင်း သားရင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဘမဲ့ ကလေးငယ် တို့သည် လည်းကောင်း၊ သူဆင်းရဲတို့သည်လည်းကောင်း၊ ခရီးသည်တို့သည် လည်းကောင်း ပိုင်ဆိုင်ကြသည်ကို (ကောင်းစွာ) သိထားကြလေကုန်။ အမှန်စစ်စစ် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် အလုံးစုံ တို့ကို စွမ်းဆောင်နိုင်တော် မူသော အရှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူပေသတည်း။

1434 ဤကဏ္ဍ၏ အစတွင် “ဆနီမတ်” လက်ရပစ္စည်းများနှင့် ယင်းပစ္စည်းများကို ခွဲဝေခြင်း အကြောင်းအနည်းငယ်ပါရှိခဲ့၏။ ယခု ဤအာယတ်တော်တွင် မည်သူမည်ဝါတို့အား မည်သို့မည်ပုံ ခွဲဝေပေးရမည့် အကြောင်း အသေးစိတ် မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။

الغنيمة في اللغة ما يناله الرجل والجماعة بسعي (قرطبي)

“ဆနီမတ်” ၏ အဘိဓာန်အနက်မှာ - လူသားများကြီးပမ်းအားထုတ်၍ ရှာဖွေဆည်းပူးရရှိသော အရာဟူ၍ ဖြစ်သည်။ (ကုရ်တုဗီ)

သို့ရာတွင် 'ဖုကဟာ' ဓမ္မသတ်ရှင်များ၏ အသုံးအနှုန်းတွင် 'ဆန့်မတ်' ဟူသည် စစ်မြေပြင် တွင် ကာဖီရ်များလက်မှ လက်နက်ဖြင့် သိမ်းပိုက်ရရှိသော လက်ရပစ္စည်းကိုဆိုပေသည်။

الغنيمة ما نيل من الكفار عنوة والحرب قائمة (المغرب
الغنيمة في الشريعة ما دخلت في ايدي المسلمين من
اموال المشركين على سبيل القهر بالخيال والركاب
(كبير)
مَالُ الْكُفَّارِ إِذَا ظَفِرَ بِهِ الْمُسْلِمُونَ عَلَى وَجْهِ الْغَلْبَةِ
وَالْقَهْرِ (قرطبي) (1434)

1435 လက်ရပစ္စည်းအားလုံးကို ၅ ပုံ ပုံရမည်။ ထိုငါးပုံအနက် လေးပုံကို 'ဆာဇီ'ခေါ် မှတ်စံလင်မ် စစ်သည်တော်များအား ခွဲဝေပေးရသည်။ ကျန် ၅ ပုံ ၁ ပုံသည် အလ္လာဟ်အသျှင်မြတ်အဖို့ဖြစ်သည်။ (၀၇)ယခုခေတ် အသုံးအနှုန်းအရ ဤ ၅ ပုံ ၁ ပုံသည် (Islamic State) အစ္စလာမ် အစိုးရက ပိုင်ဆိုင်၍အစ္စလာမ်အစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာတော်တိုက်၌ပင် ထားရှိရသည်။

လက်ရပစ္စည်းများ ခွဲဝေရာဌာနများတွင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ နာမတော်ကို ထည့်သွင်း ဖော်ပြ ထားတော်မူခြင်းမှာ "ဗရကတ်" မင်္ဂလာအလိုငှါသာ ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကမ္ဘာအဝန်းရှိ အရာအားလုံးတို့သည် ထိုအရှင်မြတ်ပိုင်ဆိုင်တော်မူသော အရာများသာဖြစ်ချေသည်။

ذِكْرُ تَعَالَى لِلتَّبَرُّكِ بِاسْمِهِ فِي ابْتِدَاءِ الْكَلَامِ إِذَا سَكَلَ
اللَّهُ (در مختار)
فَمَا ذَكَرَ اللَّهُ تَعَالَى فِي الْخَمْسِ فَإِنَّهُ لَفَتْحُ الْكَلَامِ
تَبَرُّكًا بِاسْمِهِ (هداية)
وعن الحسن بن محمد بن الحنفية قال هذا افتتاح
كلام ليس لله نصيب في الدنيا والاخرة (جصاص)
قال الشعبي هو مفتاح الكلام . (جصاص)
1435/1

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ်၏ ဝေစု များသည် အမှန်စင်စစ် အသီးသီး အခြားခြား ဖြစ်သော ဝေစု နှစ်စုမဟုတ်၊ တစုပင်ဖြစ်သည်။ တမန်တော်မြတ်သည် ထိုဝေစုကို မိမိ သက်တော် ထင်ရှားရှိနေခဲ့စဉ် ရရှိတော်မူခဲ့လေသည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ “နာအစ်ဗ်” “ခလီဖ်” ကိုယ်စားလှယ်တော်အား ဆက်သခြင်းသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ဆက်သရာ ပင် မည်သည်။

ငါးပုံတပုံကို ခွဲဝေပုံ

(က) တိုင်းပြည်ကို ဇီမံအုပ်ချုပ်လျက်ရှိသော စစ်သေနာပတိချုပ်လည်း ဖြစ်တော်မူသော “ရိစာလတ်” တမန်တော်၏ တာဝန်ကိုလည်း ထမ်းဆောင်ရတော်မူသော တမန်တော်မြတ်သည်ပင် အစ္စလာမ်အစိုးရပိုင် လက်ရပစ္စည်းများအနက် ငါးပုံတပုံ၏ ငါးပုံတပုံ (၀၇) နှစ်ဆယ့်ငါးပုံတပုံကို သာလျှင် ရရှိပိုင်သည်။ ဤသည်လက်ရပစ္စည်း ငါးပုံတပုံ၏ ခွဲဝေပေးရာ ပထမ ဌာနပင် တည်း။ ဤဝေစုဝေပုံသည်လည်း တမန်တော်မြတ် “ဝဟတ်” ဖြစ်တော် မူပြီး သည့်နောက်ပိုင်းတွင် ရပ်စဲသွားခဲ့လေသည်။

وسلم النبي صلى الله عليه وسلم سقط لموته (هداية)
وسلم النبي صلى الله عليه وسلم انما كان له ما دام
حَيًّا فلما توفي سقط سلمه (جصاص)
1435/a

ပြဿနာ

“ရှာဖီအီ” များ၏ ယူဆချက်အရ တမန်တော်မြတ်၏ ဝေစုဝေပုံကို တမန်တော်မြတ် ဝဟတ် ဖြစ်ပြီးသည့်နောက် တမန်တော်မြတ်၏ “ခလီဖ်” ကိုယ် စား လှယ် တော်များသည် ရရှိကြမည်ဟု ဆိုကြသည်။ “ဟနဖီ” များ၏ ယူဆချက်မှာကား ဤသို့မဟုတ်ပေ။ ဟနဖီများ၏ အကြောင်းပြချက်ကား တမန်တော်မြတ် ရရှိခဲ့သော ဝေစုဝေပုံသည် တမန်တော်မြတ်၏ ရိစာလတ် ‘တမန်တော်ဖြစ်မှုဂုဏ်’ ကို အကြောင်းပြု၍ဖြစ်သည်။ တမန်တော်မြတ် ‘ဝဟတ်’ ဖြစ်ပြီးသည့်နောက်

Book X—Chapter VIII
The Spoils of War

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၈။
လက်ရပစ္စည်းများ ကဏ္ဍ

‘ရိစာလတ်’ သည် အလျှင်းမရှိတော့ပေ။ တမန်တော်မြတ်သည် ရှုစုလ်တမန်တော်အပေါင်းတို့တွင် နောက် ဆုံး ပွင့် တော် မှုသော (خاتم النبيين) “ခါတမုန်နုဗီယီနီ” ဖြစ်သည်။ တမန်တော် မြတ်၏ နောက်တွင် တမန်တော်တပါးမျှ ပွင့်ရန်မရှိပြီ။

لأنه عليه السلام كان يستحقه برسالاته ولإرساله
بعده . ٤
(هداية) ١٤٣٥/٣

‘ခုလဖာအေရာရီဒီနီ’ ခေါ် ခလီဖ်ကြီးလေးပါးတို့၏ ကျင့်စဉ်များသည်လည်း ဟနဖီ များ၏ယူဆချက်အတိုင်း ပင်ဖြစ်ပေသည်။ ထိုခလီဖ်ကြီးလေးပါးတို့သည် တမန်တော်မြတ်၏ ဝေစုဝေပုံကို မည်သည့်အခါမျှ မယူခဲ့ကြပေ။

(ခ)။ လက်ရပစ္စည်း နှစ်ဆယ့်ငါးပုံတပုံကို (ذوى القربى) ခေါ်တမန်တော်မြတ်၏ ဆွေ တော်မျိုးတော်များရရှိခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် တမန်တော်မြတ်အား မက္ကာမြို့မှ မဒီနာအထိ အချိန် အခါမရွေးအသက်ပေး၍ ကာကွယ် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက် ကူညီခဲ့ကြ ပေသည်။ ဆွေတော်မျိုး တော်များသည် ယင်းကဲ့သို့ ကူညီစောင့်ရှောက်မှုကို အကြောင်းပြု၍ ဝေစုကို ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

انما المراد من النص قرب النصر لا قرب القرابة
(هداية) ١٤٣٥/٤

မှတ်ချက်။

(الذى القربى) “လိဇ်လ်ကုရ်ဗါ” ဌ် ပါရှိသော (لام) ‘လာမ်’သည် ပိုင်ဆိုင်ခြင်း၊ ရထိုက်ခြင်း၏ အနက်ကိုဖော်ပြရန်မဟုတ်၊ ခွဲဝေရာ သုံးစွဲရာဌာနကို၊ ညွှန်ပြရန်အတွက်သာဖြစ်သည်။

ليست اللام لبيان الاستحقاق والملك وانما هي
بيان المصروف والمحل (قرطبي) 1435/5

ဆွေတော်မျိုးတော်များ၏ ဤငွေစုငွေပုံသည်လည်း တန်တော်ဖြတ် ဝဟတ် ဖြစ်ပြီးသည့် နောက်ပိုင်းတွင် ရပ်စဲသွားခဲ့လေသည်။

واما بعد رسول الله صلى الله عليه وسلم فسهمة ساقط
بموته وكذلك سهم ذوى القربى - (مدارك) 1435/6

- ဤသည် လက်ရပစ္စည်း ငါးပုံတပုံ၏၊ ခွဲဝေရာ ဒုတိယဌာနဖြစ်သည်။
- (ဂ)။ ဤသည် လက်ရပစ္စည်းနှစ်ဆယ့်ငါးပုံတပုံသည် “ယတီ-မ်”ခေါ် ဖသဆိုး ကလေး သူငယ်များအဖို့ဖြစ်သည်။ ဤကားငါးပုံတပုံ၏ ခွဲဝေရာတတိယဌာနဖြစ်သည်။
- (ဆ)။ လက်ရပစ္စည်း နှစ်ဆယ့်ငါးပုံတပုံသည် “မစ္စကီ-နီ” သူဆင်းရဲများအဖို့ဖြစ်သည်။ ဤကားငါးပုံတပုံ၏ ခွဲဝေရာ စတုတ္ထဌာနဖြစ်သည်။
- (င) လက်ရပစ္စည်း နှစ်ဆယ့်ငါးပုံတပုံသည် ဒုက္ခသည်ခရီးသည်များအဖို့ဖြစ်သည်။ ဤကား ငါးပုံတပုံ၏ ခွဲဝေရာ ပဉ္စမဌာနပင်ဖြစ်သည်။

ဟနဖီဗဟိုသတ်မှတ်ချက်များ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ယခုအချိန်တွင် လက်ရပစ္စည်းများ အနက် အစွဲလမ်းအစိုးရပိုင်ငါးပုံတပုံကို အထက်တွင် ဖော်ပြထားသော ခွဲဝေပေးရာဌာန ၅ ရပ်အနက် တတိယ၊ စတုတ္ထ၊ ပဉ္စမဌာနဖြစ်သော ဖသဆိုးများ၊ သူဆင်းရဲများနှင့် ခရီးသည် များအား၊ ခွဲဝေပေးရလေသည်။ ခလီဖဟ်ကြီးလေးပါးတို့သည် ဤအတိုင်းပင်ခွဲဝေပေးခဲ့ကြလေသည်။

لنا ان الخلفاء الاربعة الراشدين قسموه على ثلاثة
اسهم وكفى لهم قدوة (هداية)
فان الخلفاء الاربعة متفقون على انه لا يستحق الا
بالفقر - (جصاص) 1435/7

ဓမ္မသတ်။

ဖော်ပြပါလက်ရပစ္စည်း ငါးပုံတပုံကို ခွဲဝေပေးရာတွင် ခွဲဝေပေးရာ ဌာနသုံးရပ်လုံးကို သုံးပုံ တပုံစီ အသီးသီးခွဲဝေပေးနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် အဆိုပါခွဲဝေရာဌာန သုံးရပ်အနက် အခြေအနေ အရ တဌာနတည်းကိုပင် စုပုံခွဲဝေပေးလိုကလည်း ပေးနိုင်ပေသည်။

الخمس الباقي يقسم اثلاثا عندنا لليتيم والمسكين
وابن السبيل (در مختار)

سهم لليتمى وسهم للمسكين وسهم لابن السبيل
(هداية 1/35/8)

မှတ်ချက်။

တမန်တော်မြတ်၏ ဆွေတော်မျိုးတော် များသည် တမန်တော်မြတ် ဝဖါတ် ဖြစ်တော်မူ ပြီးသည့် နောက်ပိုင်း တွင် (ဇုလ်ကုရ်ဗာ) အဖြစ် ဝေစုဝေပုံ မရရှိကြ သော်လည်း ဆွေတော်မျိုးတော်များအနက် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အထက်ဖော်ပြပါငါးပုံတပုံ ၏ ခွဲဝေရာတွင် အပါအဝင်ဖြစ်ကြပေသည်။ အပါအဝင် ဖြစ်ကြသည်သာမက ၎င်းတို့အား ဦးစားပင် ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဆွေတော်မျိုးတော်များအနက် ချောင်လည်စွာ စားသုံး နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များသည်ကား အဆိုပါဝေစုဝေပုံကို အလျှင်း မယူထိုက်ကြပေ။

يدخل فقراء ذوى القربى فيهم ويقدمون لا يدفع
الى اغنياهم (هداية)

وقدم فقراء ذوى القربى من بنى هاشم ولاحق
لاغنياهم عندنا . در مختار (435/9)

Book X— Chapter VIII
The Spoils of War

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၈။
လက်ရပစ္စည်းများ ကဏ္ဍ

ဖေဖော်ပြချက်။

အထက်ဖော်ပြပါခွဲဝေပေးပုံကို ထောက်ရှုခြင်း အားဖြင့် အစွလာမံ အစိုးရသည် ဘဏ္ဍာ
တော်ပိုင်လက်ရပစ္စည်း ငါးပုံသုံးပုံကိုသာမက ငါးပုံစလုံးကိုပင် တိုင်းသူပြည်သားများ အနက်
ဒုက္ခဆင်းရဲ ကြောင့်ကြမ္မအမျိုးမျိုးနှင့် အများဆုံးရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံနေကြရသော (၀၇) ခိုကွဲရာမဲ့
ဖသဆိုး က လေး သူ ငယ် များ၊ အဘက်ဘက် တွင် ချို့ တဲ့ နေကြသော ဆင်းရဲသားများနှင့်
တိုင်းတပါးတွင်လက်မဲ့ဖြစ်နေရသော ဒုက္ခသည် ခရီးသည်များအား အထူးဦးစားပေးထားသည်မှာ
ဂုဏ်ယူဖွယ်ရာ ဖြစ်ပေတော့သည်။ (မာဂျီဒီ။) (အ-၂။ ၈-၃၈၄။ အအ-၅၇-၅၈)။ ✓

اس آیت اور اس کے ہم معنی آیات نے واضح کر دیا کہ قرآن کے
نزدیک حکومت (اسٹیٹ) یتیموں، مسکینوں اور مصیبت زدوں
کی خبر گیری کے لئے ذمہ دار ہے اور حکومت کے خزانہ ایک لازمی
مصرف قوم کے ان افراد کی اعانت ہے (تفسیر ابوالکلام ص ۶۳
۱-۷ ۱۴۵۵/۱۲)

ဤအကြောင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အကျယ်ကိုသိလိုပါက 'ဟိဒါယတ်' ကျမ်းတွင်ရှုပါကုန်။

1436 والمراد منه ما انزل عليه من الآيات والملائكة والفتح
في ذلك اليوم (كبير) ۱۴۳۶

“ငါအရှင်မြတ်သည် ငါ၏အစေတော် အပေါ်သို့ ချပေးသနားတော်မူသော အရာ”
ဟူသည် တမန်တော်မြတ် မုဟမ္မဒ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုက် ၀၈၈၆) အပေါ်သို့ ထိုနေ့ရက်
တွင် (၀၇) ‘ဗဒရ်စစ်ပွဲ’နေ့တွင် ချပေးသနားတော်မူသော သက်သေ လက္ခဏာတော်များ၊
စေလွှတ်ပေးတော်မူသော ကောင်းကင်တမန်များနှင့် ချီးမြှင့်တော်မူသော အောင်နိုင်မှုကို
ဆိုလိုသည်။ ကဗီရ်။

1437 'အဗ်ဒ်' 'အိဗာဒတ်'

“အဗ်ဒ်” ဟူသောပုဒ်သည် “အုဗူဒီယတ်”၊ “အိဗာဒတ်” ဟူသော ပုဒ်များမှဆင်းသက်လာသည်။ “အုဗူဒီယတ်” ဟူသော ပုဒ်သည် နိမ့်ကျမှု၊ သေးသိမ်မှုကို ဖော်ပြခြင်း အနက်၌ဖြစ်သည်။ ‘အိဗာဒတ်’ ဟူသောပုဒ်သည် ‘အုဗူဒီယတ်’ ဟူသော ပုဒ်ထက်ပင် အနက်အဓိပ္ပာယ်ပိုမို ကျယ်ပြန့်သည်။ အလွန်အလွန်နိမ့်ကျမှု၊ သေးသိမ်မှုကိုဖော်ပြခြင်း အနက်၌ဖြစ်သည်။ ဤသည့် “အိဗာဒတ်” ကို ဉာဏ်တော်အနန္တ၊ တန်ခိုးတော်အနန္တ၊ ကျေးဇူးတော်အနန္တနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော တဆူတည်းဖြစ်တော်မူသော အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်သာလျှင် ခံယူတော် မူထိုက်ပေသည်။ ထို့အတိုက် ကုရ်အာန် ကျမ်းတော်မြတ်တွင်မြောက်မြားစွာသောနေရာများ၌ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အားသာလျှင် “အိဗာဒတ်” ခဝပ် ကိုးကွယ်ကြရမည့်အကြောင်း အထပ်ထပ်အခါခါ မိန့်ကြားထားတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။

“အိဗာဒတ်” သည် နှစ်မျိုးရှိသည်။ (က) တန်ခိုးအာဏာဖြင့် ပြုလုပ်စီရင် ထားတော်မူခြင်းကြောင့် ခယရိုကျိုးခြင်း။ မိုး၊ မြေအတွင်းရှိ သက်မဲ့အားလုံးတို့သည် စေတနာပါသည် ဖြစ်စေ၊ စေတနာမပါသည် ဖြစ်စေ၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ခယရိုကျိုးနေကြရသည်သာ ဖြစ်သည်။
ကြည့် - ကုရ်အာန်(၁၃:၁၅)။

(ခ) စေတနာအလျောက် ခယရိုကျိုးခြင်း။ ဤသည် လူသားတို့အဖို့သာဖြစ်သည်။ ဤသို့ ခယရိုကျိုးရန် လူသားတို့၌လည်း တာဝန်ရှိသည်။ ကြည့် - ကုရ်အာန်(၂:၂၁)။

“အဗ်ဒ်” သည် လေးမျိုးရှိသည်။

(၁) ကျေးကျွန်။ တရားဥပဒေအရ သူတပါး၏လက်တွင် သူတပါး၏ ပိုင်ဆိုင်မှုတွင်ရောက်ရှိနေရသော ကျေးကျွန်များ၊ ယင်းသို့သော ကျေးကျွန်များကိုရောင်းဝယ်နိုင်သည်။ (ကြည့် - ကုရ်အာန် ၂:၁၇၈။ ၁၆:၇၅)။

(၂) အဖန်ဆင်းခံကျွန်။ လူသား အားလုံးတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ဖန်ဆင်းမှု ကျေးဇူးတော်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာကြရသော လူများသာ ဖြစ်ကြပေရာ ယင်းလူသား အားလုံးတို့သည် ထိုအရှင်မြတ်၏ အဖန်ဆင်းခံ ကျွန်များသာ ဖြစ်ကြပေသည်။ ကြည့် - ကုရ်အာန် (၁၉:၉၃)။

လူသားတို့သည် ဝတ်ပြုကြသည်၊ ပြုစုကြသည်ဖြစ်ရာ ဝတ်ပြု ကျွန်၊ ပြုစုကျွန်များလည်းဖြစ်ကြပေသည်။ ဤတွင် နှစ်မျိုး၊ နှစ်စား ရှိပြန်သည်။

(၃)။ အလ္လာဟ်၏ကျွန်။ အချို့ လူသားတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား စိတ်စေတနာ သဒ္ဓါတရားထက်သန်စွာဖြင့် ခယရိုကျိုးခြင်းဝတ်ပြုကြသည်။ ဤသို့သောလူသားတို့သည် အလ္လာဟ်၏ ကျွန်များ ဖြစ်ကြပေသည်။ ကြည့် - ကုရ်အာန် (၁၇:၃။ ၂၅:၁။ ၃၈:၄၁)။

(၄)။ ရွှေငွေကျွန်။ အချို့လူသားတို့သည် လောကီရေး၊ ရွှေငွေဥစ္စာပစ္စည်း စုဆောင်းရေး၌သာ နှစ်မှုန်းနေကြ၏။ အခြားမည်သည့်အရေး၌မှ စိတ်မဝင်စားကြပေ။ ထိုသို့သောသူများသည်ရွှေကျွန်၊ ငွေကျွန်၊ လောကီကျွန် များသာ ဖြစ်ကြပေသည်။ ဤသည်ကို ရည်ညွှန်း၍ တမန်တော်မြတ်က “ရွှေကျွန် ငွေကျွန်များသည် ပျက်စီးကြသည်ဖြစ်ပါစေ” ဟု မိန့်ကြားတော် မူခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

~~ကျေးကျွန်၊ ငွေဝယ်ကျွန်အနက်ပေးသော ‘အဗ်ဒ်’ ဟူသောပုဒ်၏ ဗဟုဝင်ကိန်းမှာ ‘အဗ်ဒ်’၊ ‘အိဗ်ဒ်’ ဟူ၍ဖြစ်သည်။ စေတနာအလျောက် ခယရိုကျိုးသူ အနက်ပေးသော ‘အဗ်ဒ်’ ဟူသောပုဒ်၏ဗဟုဝင်ကိန်းမှာ ‘အိဗ်ဒ်’ ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ကြည့် (ရာသီဗ်)။~~

ချီးမွမ်းဖွယ်ရာဟူသည် မိမိ၏မူလဘူတအဖြစ် ရပ်တည်၍ မိမိ၏တာဝန်များကို ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်နိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ စကြဝဠာအဝန်းတွင် ရှိရှိသမျှသော သက်ရှိသက်မဲ့အားလုံးတို့သည် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ် ဖန်ဆင်းတော်မူသော အရာများ ချည်းသာ ဖြစ်ပေရာ ထိုအရှင်မြတ်၏အဖန်းဆင်းခံ ကျွန်များသာဖြစ်ကြကုန်သည်။ ကမ္ဘာ့အိမ်ဘောင်စုကြီးတွင် အမြင့်မြတ်ဆုံးဖြစ်သော လူသားတို့သည်လည်း ထိုအရှင်မြတ်၏ ကျွန်များသာ ဖြစ်ကြပေသည်။ ယင်းလူသားတို့တွင် အမြင့်မြတ်ဆုံး ဖြစ်သော တမန်တော်များ သည်လည်း ထိုအရှင်မြတ်၏ ကျွန်များသာ ဖြစ်ကြပေသည်။ တမန်တော်အပေါင်းတို့တွင် အမြင့်မြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်မူသော တမန်တော်မြတ် မုဟမ္မဒ် (အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် ထိုတမန်တော်အပေါ် သို့ ကောင်းချီးချမ်းသာ မင်္ဂလာအဖြာဖြာကို ပို့တော်မူပါစေ။) သည်လည်း ထိုအရှင်မြတ်၏ ကျွန်ပင်ဖြစ်တော်မူပေသည်။ ကြည့် - ကုရ်အာန် - (၂: ၂၃။ ၈: ၄၁။ ၁၇: ၁။ ၁၈: ၁။ ၂၅: ၁။ ၃၉: ၃၆။ ၅၃: ၁၀။ ၅၇: ၉။ ၇၂: ၁၉)။

အမှန်မှာ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကျွန်များသာလျှင် ဖြစ်ကြကုန်သော တမန်တော်များအား “အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကျွန်များ” ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ် သုံးနှုန်းခြင်းမှာ ဖြစ်ရပ်မှန်ကို ဖွင့်ဟ ထုတ်ဖော်ပြသခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဤသည်သာလျှင်မှန်သည်။ သင့်မြတ်သည်။ ပွင့်လေသံမျှသော တမန်တော်များသည် မိမိတို့၏ မူလဘူတဖြစ်သော လူဖြစ်မှု၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကျွန်ဖြစ်မှုကိုမည်သည့်အခါကမျှ ထိန်ခွက်ခဲ့ကြပေ။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကျွန်များပီပီ မိမိတို့၏ကျွန်ဖြစ်မှုကိုဂုဏ်ယူစွာ ဖွင့်ဟ ထုတ်ဖော် ဟောကြားခဲ့ကြပေသည်။ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၏ ကျွန်များပီပီ မိမိတို့အား မိမိတို့၏ အရှင်သခင်က ပေးအပ်တော်မူသော တာဝန်အရပ်ရပ်ကိုလည်း သက်စွန့်ကြိုးပမ်း ကျေပွန်စွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပေသည်။ ဤသည် ချီးမွမ်းဖွယ်ရာပင်။

အချို့လူသားတို့သည် မိမိတို့ကြည်ညိုမြတ်နိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို အကြည်ညိုလွန်ကာ ထိုကံ
တန်သည်ထက် လွန်ကဲ၍ ချီးမွမ်းလေ့ရှိကြသည်။ ၎င်းတို့၏ အကြည်ညိုပုဂ္ဂိုလ်များ၌ အလျင်း
မရှိအပ်သည့် အလျင်းမရှိသည့် ဂုဏ်ပုဒ်များကိုပင် အမှန်တကယ် ရှိပါသည်ဟု ဇွတ်မှိတ်ကာ ပြောဆို
လေ့ရှိကြသည်။ ဥပမာ-၎င်းတို့သည် မိမိတို့ကြည်ညိုသော ဝလီသူတော်စင်များအား တမန်တော်
များ၏ အဆင့်အတန်းသို့ လည်းကောင်း၊ မိမိတို့ကြည်ညိုသော တမန်တော်များအား အလ္လာဟ် အရှင်
မြတ်၏ အဆင့်အတန်းသို့ လည်းကောင်း၊ မိမိတို့ကြည်ညိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်
၏ တန်ခိုးတော်များပင် ရထားကြပြီ စေတလုံးပိုင်ထားကြပြီ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အကြည်ညို
လွန်ကာ မဟုတ်မလျား အမှားမှားချီးမွမ်းလေ့ရှိကြသည်။ သိဒ္ဓါတင်လေ့ရှိကြသည်။ ဤသည် မဟာ
အမှားတော်ပင်။

‘တမန်တော်အီစာသည် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၏ သားတော်ဖြစ်သည်။ တမန်တော် အုဇိုင်ရ်
သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ သာ တော် ဖြစ်သည်’။ ‘ကောင်းကင် တမန်များသည် အလ္လာဟ်အရှင်
မြတ်၏ သမီးတော်များဖြစ်ကြသည်’ ဝေသည်ဖြင့် ထင်မှတ်ယူဆ ပြောဆိုခြင်းများသည်လည်း ထိုသည့်
မဟာ အမှားတော်များ၏ သက်သေ လက္ခဏာများပင်။

တမန်တော် မုဟမ္မဒ် (ဆွာလ္လာလာဟု အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်)သည် တမန်တော် အပေါင်းတို့တွင်
အထွတ်အထိပ် ဖြစ်တော်မူသည်။ ကုရ်အာန် ကျမ်းတော်မြတ်တွင်တမန်တော်မြတ် ‘မိအ်ရာဂျီ’ ကြွတော်
မူသည့်အခန်း၊ တမန်တော်မြတ်တရားဒေသနာတော် ဟောကြားတော် မူသည့်အခန်း၊ တမန်တော်
မြတ်ထံကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်ထုတ်ပြန်ချမှတ်တော်မူသည့်အခန်းများပါသည်။ ဤသည်အခန်းများသည်
တမန်တော်မြတ်အဖို့ ဂုဏ်ယူဖွယ်ရာအခန်းများပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းသည့်အခန်းများတွင် အလ္လာဟ်
အရှင်မြတ်သည် တမန်တော်မြတ်အား ‘အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၏ကျွန်’ ဟူ၍သာ သုံးနှုန်း ချီးမြှောက်
ထားတော်မူသည်။ ကြည့်-ကုရ်အာန် (၁၇:၁။ ၇၂:၁၉။ ၂၅:၁)။

အမှန်မှာ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကျွန်တပါးသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကျွန်အဖြစ်၌ပင်
ရပ်တည်၍ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကျွန်ပီပီ၊ မိမိ၏ အရှင်သခင်က ပေးအပ်သမျှသော တာဝန်
အပိုင်ပိုင်ကို ဂုဏ်ရှိရှိ၊ သိက္ခာရှိရှိ၊ ကျေပန်စွာ ဆောင်ရွက် နိုင်ခြင်းသည်သာ ချီးမွမ်းဖွယ်ရာဖြစ်ပေ
သည်။

တမန်တော်အီစာသည် မိမိအလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကျွန်ဖြစ်ရသည်ကို ရှက်ဖွယ်ရာ ဟူ၍အလျင်း
မထင်မှတ်ခဲ့ပေ။ ကြည့်-ကုရ်အာန် (၄:၁၇၂)။ တမန်တော် အီစာသည် ပုခက်တိုင်းမှပင် ‘မုချကေန်
ကျွန်ုပ်သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကျွန်ဖြစ်သည်’ ဟု ကြေငြာခဲ့ပေသည်။ ကြည့် - ကုရ်အာန်
(၁၉:၃၀)။

ကုန်အာန်ကျမ်းမြတ်တင် တမန်တော် စုလိုင်မာန်အား “အလွန်ကောင်းသောကျွန်” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ (ကြည့်-ကုန်အာန် ၃၀:၃၀)၊ တမန်တော်အိုင်ယုင်အား “ငါ၏ကျွန်” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ (ကြည့်-ကုန်အာန် ၃၀:၄၀)၊ တမန်တော်အိဗ်ရာဟီမ်၊ တမန်တော်အစ္စဟာက်၊ တမန်တော် ယအ်ကုဗ်တို့အား “ငါ့ကျွန်များ” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ (ကြည့် - ကုန်အာန် ၃၀:၄၄) တမန်တော် အားလုံးတို့အား “ငါ၏ ကျွန်များ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (ကြည့်-ကုန်အာန် ၃၇:၁၁၇)၊ ကောင်းကင် တမန် များအားမဟာကရုဏာရှင်၏ ကျွန်များ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ (ကြည့် ကုန်အာန် ၄၃:၁၉)၊ သုံးနှုန်းထားတော်မူသည်။

ဤအာယတ်တော်တင် ပါရှိသော “ထိုအရှင်မြတ်၏ ကျွန်” ဟူသည် တမန်တော်မြတ် မုဟမ္မဒ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်) ကို ဆိုလိုသည်။ ဤတင်ကွဲပြားမှုအလျဉ်းမရှိ။

1437

يوم الفرقان: اى اليوم الذى فرقت فيه بين الحق والباطل
والباطل يوم الفرقان وهو يوم بدر (قوطبى) 1437/3

“ယောင်မလ်ဖုရ်ကာန်” ခွဲခြားပေးသောနေ့ဟူသည့် အမှားနှင့် အမှန်ကိုခွဲခြားသိမြင်ပေးလှောင်စေသည့်နေ့ကို ဆိုလိုသည်။ ထိုနေ့သည် ဗဒ်ရ်စစ်ပွဲ နေ့ပင်ဖြစ်သည်။ ကုန်တုဗီ။ မှတ်ချက်။

ဗဒ်ရ် စစ်ပွဲသည် ဟစ်ရှ်ရီသက္ကရာဇ် - ၂ ခုနှစ်၊ ရေဿာန်လ၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၆၂၄ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့၏။ ထိုစစ်ပွဲသည် မှတ်စလင်မ်စစ်သည် ၃၁၃ဦးနှင့် ကာဖီရ်စစ်သည် ၉၅၀ တို့၏ တိုက်ပွဲဖြစ် ဖြစ်သည်။ ဤစစ်ပွဲနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ခြေအမှတ် (648-654) ကို ပြန်လည်ရှုပါကုန်။

(يوم الفرقان) يوم فرق الله بين الحق والباطل، وهو يوم بدر، وهو اول مشهد شهدته رسول الله صلى الله عليه وسلم وكان رأس المشركين عتبة بن ببيعة فالتقوا يوم الجمعة تسعة عشرة اوسبعة عشرة مضت من رمضان واصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم يومئذ ثلثمائة وبضعة عشر رجلا والمشركون بين الالف والتسعمائة فلزم الله المشركين وقتل منهم زيادة على الصبعين وأسروا منهم مثل ذلك. (ابن كثير 3/313) 1437/3

(၇၂)

إِذْ أَنْتُمْ بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدْوَةِ الْقُصْوَى
وَالرَّكْبُ اسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَوْ تَوَاعَدْتُمْ لِاخْتِلافْتُمْ فِي
الْبَيْعِ وَلَكِنْ لِيَقْضِيَ اللهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا
لِيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَن بَيْتِنَا وَيَحْيِيَ مَنْ حَى عَن
بَيْتِنَا وَإِنَّ اللهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٧٢﴾

လုံးကောက်အဓိပ္ပာယ်။

- إِذْ အကြင်အခါဝယ်၊ 1384
- أَنْتُمْ အသင်တို့သည် ရှိခဲ့ကြ၏။
- بِالْعُدْوَةِ တက်၌၊
- الدُّنْيَا နီးသော၊
- وَهُمْ သို့ရာတွင်၊ ၎င်းတို့သည် ရှိခဲ့ကြ၏။
- بِالْعُدْوَةِ တက်၌၊
- الْقُصْوَى ကမ်းလှမ်းဝေးကွာသော၊
- وَالرَّكْبُ ထိုပြင်၊ ကုန်သည်တစုသည်၊
- اسْفَلَ အောက်ဘက်တွင်ရှိ၏။
- مِنْكُمْ အသင်တို့၏။
- وَلَوْ စင်စစ်၊ အကယ်၍သာ၊
- تَوَاعَدْتُمْ အသင်တို့သည်၊ တဘက်နှင့်တဘက် ချိန်းချက်ခဲ့ကြပါလျှင်၊
- لَاخْتِلافْتُمْ အမှန်ပင်၊ အသင်တို့သည် ကွဲလွဲခဲ့ကြမည်သာ၊
- فِي الْبَيْعِ ချိန်းချက်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊
- وَلَكِنْ သို့ရာတွင် မူကား၊
- لِيَقْضِيَ اللهُ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည်ပြီးမြောက်စေတော်မူအံ့သောငှာ၊
- أَمْرًا အကြင်ကိစ္စတရပ်ကို၊
- كَانَ ထို(ကိစ္စ)သည် ဖြစ်ခဲ့၏။
- مَفْعُولًا ဖြစ်ရမည့်(ကိစ္စ)ဖြစ်ပြီး(ကိစ္စ)။

بِمَلِكٍ သေကြေပျက်စီးအံ့သောငှာ၊
 مِنْ အကြင်သူသည်၊
 هَكَ هိုသူသည်၊ သေကြေပျက်စီးအံ့၊
 عَنْ بَيْنَةٍ သက်သေလက္ခဏာနှင့်တကွ၊
 وَيَحْيَى ထိုနည်းတူစွာ၊ ရှင်စေအံ့(သောငှာ)၊
 مِنْ အကြင်သူသည်၊
 حَى ထိုသူသည် အသက်ရှင်အံ့၊
 عَنْ بَيْنَةٍ သက်သေလက္ခဏာနှင့် တကွ၊
 وَإِنَّ اللَّهَ ကေနအမှန်၊ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
 لَسَمِيعٌ အမှန်ပင်၊ အကြွင်းမဲ့ကြားတော်မူသောအရှင်၊
 عَلِيمٌ အကြွင်းမဲ့သိတော်မူသော အရှင်ဖြစ်တော်မူ၏။
 ၈:၃၂

စကားပြေအဓိပ္ပာယ်။

ထို (အုပ်စု တစ်စုနှင့်တစ်စု ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံကြသော) အချိန်အခါတွင် အသင်တို့သည် (စစ်မြေပြင်၏) အနီး၌ ရှိခဲ့ကြကုန်၏။ သို့ရာတွင် ၎င်းကိုမျှ အဝေး၌ ရှိခဲ့ကြကုန်၏။ ထို့ပြင် ကုန်သည်စုမှ ကား အသင်တို့၏အောက်ဘက်တွင် ရှိခဲ့ကြလေသည်။ အကယ်၍သာ အသင်တို့(နှင့်ထိုသူတို့)သည် အချင်းချင်း (တဘက်နှင့်တဘက်) ချိန်းချက်ခဲ့ကြပါလျှင်၊ မုချကေန အသင်တို့သည် ထိုချိန်းချက်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကဲ့လဲ့ခဲ့ကြပေမည်။ သို့ရာတွင်မူကား အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည် (မလွဲမရှောင်သာ) ဖြစ်ရမည့် ကိစ္စတရပ်ကို ပြီးမြောက်စေတော် မူအံ့သောငှာ (၀၇) သေကြေပျက်စီးမည့် သူသည် သက်သေလက္ခဏာ အထင်အရှား(တွေ့မြင်ပြီးနောက်) သေကြေပျက်စီးအံ့သောငှာ လည်းကောင်း၊ အသက်ထင်ရှား ရှိနေမည့်သူသည်လည်း သက်သေလက္ခဏာ အထင်အရှား (တွေ့မြင်ပြီးနောက်) အသက်ထင်ရှား ရှိအံ့သောငှာလည်းကောင်း၊ (ထိုအုပ်စုနှစ်စုကို ရင်ဆိုင်စေတော်မူခြင်းပင်) ဖြစ်ချေသည်။ ကေနမုချအလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည်အကြွင်းမဲ့ကြားတော်မူသောအရှင်၊ အကြွင်းမဲ့သိတော်မူသော အရှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူပေသတည်း။

1438 'ဗဒ်ရ်' စစ်မြေပြင်အနေအထား။

'ဗဒ်ရ်' စစ်ပွဲဖြင့်ပွားရာဌာနသည် ငင်လယ်နီမုကုလားအုတ်ခရီးဖြင့် 'မန်ဇစ်လ်' (၁) စခန်းအကွာ၊ မဒီနာမြို့မှ မန်ဇစ်လ် (၄) စခန်းအကွာ၊ မက္ကာမြို့မှ (၈) စခန်းအကွာတွင် တည်ရှိသည်။ ထိုဌာနသို့ မုတ်စ်လင်မ်စစ်သည်တော်များသည် အရှေ့မြောက်ဘက်မှ လည်းကောင်း၊ ကာဖိရ်စစ်သည် များသည် အရှေ့တောင်ဘက်မှလည်းကောင်း၊ အသီးသီး ချီတက်လာခဲ့ကြလေသည်။

မက္ကာမြို့မှ ဆီရိယနိုင်ငံသို့ သွားလာရန် လမ်းမကြီးတခုရှိသည်။ ထိုလမ်းမကြီးသည် မဒီနာမြို့နှင့် အတော်ပင် နီးကပ်လျက်ရှိသည်။ မုတ်စ်လင်မ်စစ်သည်တော်များ စခန်းချထားသော တောင်ပူစာသည် ထိုလမ်းမကြီးနှင့် ကပ်လျက် 'ဗဒ်ရ်' နယ်နိမိတ်၏အနီး အနောက် မြောက်ဘက်၌ တည်ရှိပြီး၊ မဒီနာမြို့ဘက်သို့ နီး၏။ ဤသည့် အနေအထားကို ဤအာယတ်တော်တွင် (بالعدوة الدنيا) ဟူ၍ မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ ကာဖိရ်စစ်သည်များ စခန်းချထားသော တောင်ပူစာသည် ဗဒ်ရ်၏ အရှေ့ဘောင်ဘက်၌ တည်ရှိသည်။ မဒီနာမြို့နှင့် ဝေးသည် ဤသည့်အနေအထားကို ဤအာယတ်တော်တွင်

(بالعدوة القصوى) ဟူ၍ မိန့်ဆို ထားတော်မူသည်။ အဗူဇုဖ်ယာန် အုပ်ချုပ် လိုက်ပါလာခဲ့သော ခရီးသွား ကုန်သည်များသည် မုတ်စ်လင်မ် စစ်သည်များ၏ အောက်ဘက်တွင် (၀၇) မက္ကာဆီရိယား သွားလာလမ်းမကြီးကို လွတ်၍ ပင်လယ်နီကမ်းခြေကပ်ကာ သွားလျက် ရှိချေသည်။ ကြည့်-မာဂျီဒီ။

اذْ بَدَلُ مِنْ يَوْمِ أَنْتُمْ كَانْتُمْ بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا الْقُرْبَى مِنْ
الْمَدِينَةِ وَهِيَ بَضْمُ الْعَيْنِ وَكَسْرُ هَا جَانِبِ الْوَادِي وَهِيَ
بِالْعُدْوَةِ الْقَصْوَى الْبَعْدَى مِنْهَا وَالرُّكْبُ الْعِيدُ كَانْتُمْ
بِمَكَانٍ اسْفَلَ مِنْكُمْ مِمَّا يَلِي الْبَحْرَ (جَلَالِين)
الْعُدْوَةُ بِالضَّمِّ شَطُّ الْوَادِي وَكَذَا بِالْفَتْحِ وَالْكَسْرِ
(تفسير أبي السعود ج ٢ ص ٢٢)
العدوة بالحركات الثلاث شط الوادي
(بيضاوي ص ١٨٣)

1438/2

هذا - وانما نختم هذا البحث بذكر ملخص اقوال الفقهاء
المجتهدين وكبار المفسرين في قسمة الغنائم نقلا عن فتح البيان
لعدم تعصيه لاحد منهم قال: وقد اختلف العلماء في كيفية
قسمة الخمس على اقوال ستة (الاول) قالت طائفة: يقسم
الخمس على ستة فيجعل السادس للكعبة وهو الذي لله والثاني
لرسول الله صلى الله عليه وسلم والثالث لذوي القربى والرابع
لليتامى والخامس للمساكين والسادس لابن السبيل (القول
الثاني) قاله ابو العالية والربيع انهما: تقسم الغنيمة على خمسة
فيعزل منها سهم واحد ويقسم اربعة على الثمانين ثم يضرب
يداه في السهم الذي عزله فناقبضه من شىء يجعل للكعبة
ثم يقسم بقية السهم الذي عزله على خمسة للرسول ومن
بعده في الآية (القول الثالث) روى عن زين العابدين على
بن الحسين انه قال: ان الخمس لنا فقبل له ان الله يقوله
(واليتامى والمساكين وابن السبيل) فقال يتامانا ومساكيننا
وابناء سبيلنا (القول الرابع) قول الشافعي ان الخمس يقسم
على خمسة وان سهم الله وسهم رسوله واحد يصرف في مصالح
المؤمنين والاربعة الاخماس على الاربعة الاصناف المذكورة في
الآية (القول الخامس) قول ابي حنيفة انه يقسم الخمس على
ثلاثة لليتامى والمساكين وابن السبيل وقد ارتفع حكم قرابة
رسول الله صلى الله عليه وسلم بموته كما ارتفع حكم سهمه
قال يبدأ من الخمس اصلاح القناطر وبناء المساجد وازراق
القضاة والجنود وروى نحو هذا عن الشافعي (القول السادس)
قول مالك انه موكول الى نظر الامام واجتئاده في اخذ منه
بغير تقدير ويعطى منه الغزاة باجتئاده ويصرف الباقي في
مصالح المسلمين قال القرطبي وبه قال الخلفاء الاربعة وبه
عملوا وعليه يدل قوله صلى الله عليه وسلم "ليس لي مما

اقاء الله عليكم الا الخمس والخمس مردود عليكم" فانه لم يقسمه اخماساً ولا اثلاثاً وانما ذكر ما في الآية من ذكره على وجه التنبية عليهم لانهم من اهم من يدفع اليه، قال الزجاج محتجاً بهذا القول قال الله تعالى (يسئلونك ماذا ينفقون قل ما انفقتم من خير فللوالدين والاقربين واليتامى والمساكين وابن السبيل) وجائز باجماع ان ينفق في غير هذه الاصناف اذا رأى ذلك. اخرج ابن المنذر عن ابن عباس قال: كان النبي صلى الله عليه وسلم يجعل سهم الله في السلاح والكراع وفي سبيل الله وفي كسوة الكعبة وطيرها وما يحتاج اليه الكعبة ويجعل سهم الرسول في الكراع والسلاح وتفقة اهله وسهم ذوى القربى لقرايته يضعه رسول الله فيهم مع سهمهم مع الناس ولليتامى والمساكين وابن السبيل ثلاثة اسهم يضعها رسول الله صلى الله عليه وسلم فيمن شاء وحيث شاء، ليس لبي عبد المطلب في هذه الثلاثة الاسهم (ب) ولرسول الله سهم مع سهم الناس وعن ابن بريدة قال: الذي لله لنبية والذي للرسول لزوجاته، وعن ابن العالقة قال: كان يبيء بالغنمية فتوضع في قسمها رسول الله صلى الله عليه وسلم على خمسة اسهم فيعزل سهمها صولها ويقسم اربعة اسهم بين الناس - يعني من شهد الواقعة - ثم يقرب بيئته في جميع السهم الذي عزله فيما يقبض عليه من شيء جعله للكعبة فهو الذي سمي لله "لا تجعلوا لله نصيباً فان لله الدنيا والاخرة" ثم يعيد الى بقية السهم فيقسمه على خمسة اسهم سهم للنبي صلى الله عليه وسلم وسهم لذوى القربى وسهم لليتامى وسهم للمساكين وسهم لابن السبيل وعن ابن عباس قال (فان لله خمسة) مفتاح كلام اى على سبيل التبرك وانما اضاف له نفسه لانه هو الحاكم فيه فيقسمه كيف شاء وليس المراد منه ان سهماً منه لله مفرداً لان لله ما في السموات وما في الارض، وبه

قال الحسن وقتادة وعطاءُ وإبراهيمُ التيميُّ قالوا سلم الله
وسلم رسولُه واحدٌ وذكر اللهُ للتعظيمِ فجعل هذين السَّلمين
في الخيلِ والسَّلاحِ وجعل سَلْمًا لليتامى والمساكينِ وابنِ
السَّبيلِ لا يعطيه غيرهم وجعل الأربعة الأَسلم الباقيَّة
للفارسِ مسلمين ولراكبهِ سَلْمًا وللراجلِ سَلْمًا وعنه رضى اللهُ
عنه قال: كانت الغنيمة تقسم على خمسة أخماس فأربعة
منها بين من قاتل عليها وخمسٌ واحدٌ يقسم على أربعة
أخماس فربعٌ لله وللرسولِ ولذى القربى يعنى قرابة
رسولِ الله صلى اللهُ عليه وسلم فما كان لله وللرسولِ فلهو
لقرابةِ النبي صلى اللهُ عليه وسلم ولم يأخذ النبي صلى اللهُ عليه
وسلم من الخمس شيئاً والرَّبع الثاني لليتامى والرَّبع الثالث
للمساكين والرَّبع الرابع لابن السَّبيل وهو الضعيف الفقير الذى
ينزل بالمسلمين اهـ (المنار ص ١٥-١٤) ١٤٣٨/٤

(٦٢)

إذ يُرِيكُمُ اللهُ فِي مَنَامِكُمْ قَلِيلًا وَلَوَّارِكُم مَّكَثِيرًا
لَّفَسَلْتُمْ وَلَتَنَازَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَلَكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ إِنَّهُ
عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٦٢﴾

လုံးကောက်အဓိပ္ပာယ်။

إِذَا	အကြင်အခါဝယ်၊
فِي سَبِيلِ اللَّهِ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အသင့်အား ၎င်းတို့ကို ပြသတော်မူလေသည်။
فِي مَمَائِكِ	အသင်၏အိပ်မက်တွင်၊
تَلِيًّا	အနည်းငယ်မျှသာ၊
وَكُوفًا	အကယ်၍သာ၊
أَرَأَيْتُمْ	ထိုအရှင်မြတ်သည် အသင့်အား ၎င်းတို့ကို ပြသတော်မူခဲ့အံ့၊
كَثِيرًا	များပြားစွာ၊
لَقَدْ لَعَنَّاهُ	ကေနမုချ၊ အသင်တို့သည် စိတ်ဓာတ်ကျဆုံးခဲ့ကြကုန်အံ့၊
وَلَقَدْ زَعَمْتُمْ	ထိုမှတပါး၊ အမှန်ပင် အသင်တို့သည် အချင်းချင်း အငြင်းပွားခဲ့ကြကုန်အံ့၊
فِي الْأُمْرِ	ယင်းကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍၊
وَلَكُمْ بِاللَّهِ	သို့ရာတွင်မူကား၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
سَلْمًا	ထို(အရှင်မြတ်)သည် ကယ်ဆယ်တော်မူခဲ့လေသည်။
إِنَّمَا	ကေနစင်စစ်၊ ထို(အရှင်မြတ်)သည်၊
عَلَيْكُمْ	အကြွင်းမဲ့သိတော်မူသော အရှင်မြတ်ပင်၊
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا	စိတ်နှလုံးများတွင်ရှိသည်ကို။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

၎င်းပြင် (အို-နဗီတမန်တော် ပြန်လည်၍အောက်မေ့ပါလေ)၊ အကြင်အခါဝယ်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အသင့်အား အိပ်မက်တွင် ၎င်းတို့ (၏ဦးရေ)ကို အနည်းငယ်မျှသာ ပြသတော်မူခဲ့လေသည်။ အကယ်၍သာ ထိုအရှင်မြတ်သည် အသင့်အား ၎င်းတို့ (၏ဦးရေ)ကို များပြားစွာ ပြသတော်မူခဲ့ပါလျှင်၊ အသင်တို့သည် ကေနမုချ စိတ်ဓာတ် ကျဆုံးခဲ့ကြသည့်အပြင်၊ ထိုကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အချင်းချင်းအငြင်းပွားကာ အချင်းများခဲ့ကြမည်မှာလည်း မလဲကေနတည်း။ သို့ရာတွင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် (အသင်တို့အား စိတ်ဓာတ်ကျဆုံးခြင်းနှင့် အချင်းချင်း အငြင်းပွားခြင်းမှ) ကယ်ဆယ်တော်မူခဲ့လေသည်။ ကေနစင်စစ် ထိုအရှင်မြတ်သည် စိတ်နှလုံးများတွင် ရှိသည်တို့ကို အကြွင်းမဲ့သိတော်မူသော အရှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူပေသတည်း။ ✓

(၄၄) وَإِذْ يُرِيكُمُوهُمْ إِذِ التَّيِّبَاتِ فِيْ أَعْيُنِكُمْ قَلِيْلًا وَيُقَالُ لَكُمْ
فِيْ أَعْيُنِهِمْ لِيَقْضِيَ اللهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُوْلًا دَلِيْلًا
وَ اللهُ سُرَّجٌ لِّلْأُمُوْرِ ۝

လုံးကောက်အဓိပ္ပာယ်။

- وَإِذْ ထိုမှတပါး၊ အကြင်အခါဝယ်၊
- يُرِيكُمُوهُمْ ထို(အရှင်မြတ်)သည် အသင်တို့အား ၎င်းတို့ကိုပြတော်မူလေသည်။
- إِذِ အကြင်အခါ၌၊
- التَّيِّبَاتِ အသင်တို့သည် တွေ့ဆုံခဲ့ကြကုန်၏။
- فِيْ أَعْيُنِكُمْ အသင်တို့၏ မျက်စိများတွင်၊
- قَلِيْلًا အနည်းငယ်မျှ၊
- وَيُقَالُ لَكُمْ ထိုနည်းတူစွာ၊ ထို(အရှင်မြတ်)သည်အသင်တို့အား လျော့နည်းစေတော်မူ၏။
- فِيْ أَعْيُنِهِمْ ၎င်းတို့၏မျက်စိများတွင်၊
- لِيَقْضِيَ اللهُ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ပြီးမြောက်စေတော်မူအံ့သောငှာ၊ 1439
- أَمْرًا ကိစ္စတရပ်ကို၊
- كَانَ (ထိုကိစ္စသည်)ဖြစ်၏။
- مَفْعُوْلًا ပြုလုပ်ပြီးဖြစ်အံ့သော၊
- وَإِلَى اللهِ အမှန်စင်စစ်သော်ကား၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အထံတော်သို့ပင်၊
- سُرَّجٌ ပြန်လှည့်ခြင်းကိုခံရအံ့။
- الْأُمُوْرِ ۝ အလုံးစုံသောကိစ္စတို့သည်။

စကားပြေအဓိပ္ပာယ်။

ထိုမှတပါး (ပြန်လည်၍ သတိရရှိကြလေကုန်)။ အကြင်အခါ၌ ထိုအရှင်မြတ်သည် အသင်တို့ (ထိုသတို့နှင့်ရင်ဆိုင်) တွေ့ဆုံကြစဉ်၊ ၎င်းတို့(၏ဦးရေ)ကို အသင်တို့အမြင်တွင် လျော့၍ ပြသတော်

မူခဲ၏။ ထိုနည်းတူစွာ၊ အသင်တို့ကိုလည်း ၎င်းတို့၏ အမြင်၌ လျော့၍ပင် ပြသတော် မူခဲ့လေ၏။
 (သို့ပြုတော်မူခြင်းမှာ) အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ပြုလိုတော်မူသည့် ကိစ္စတရပ်ကို ပြီးမြောက်စေ
 တော်မူအံ့သောငှာ ဖြစ်ချေသည်။ အမှန်စင်စစ်သော်ကား ကိစ္စအရပ်ရပ်တို့သည် အလ္လာဟ် အရှင်
 မြတ်အထံတော်သို့ပင် ပြန်လည်၍ ရောက်ရှိမည်သာ ဖြစ်ချေသတည်း။

1439

(لِيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا) ဟူသော ဝါကျတော်သည် ဤမူကွပ်ငြိတော်

တင်လည်း ပါရှိ၏။ (၈:၄၂) တင်လည်း ပါရှိခဲ့၏။ သို့ရာတွင်, အဆိုပါ ဝါကျတော် နှစ်ခု၏
 အနက်သဘောသည် အောက်ပါအတိုင်း ကွဲပြားခြားနားသည်။

كُرِّهَ هَذَا الْإِنِّ الْمَعْنَى فِي الْأَوَّلِ مِنَ الْإِقَاءِ وَفِي الثَّانِي مِنَ قَتْلِ الْمُشْرِكِينَ وَاعْتِزَالِ الدِّينِ
 وَهُوَ اتِّمَامُ النِّعْمَةِ عَلَى الْمُسْلِمِينَ (قرطبي) 1439/1

ဤဝါကျတော်ကို နှစ်ကြိမ် သုံးထားတော်မူသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပဌမဝါကျ
 တွင် မှတ်စံလင်မိ စစ်သည်များနှင့် ကာဖီရ် စစ်သည် များအား တွေ့စုံစေတော်မူရန် ဖြစ်သည်။
 ဒုတိယ ဝါကျတွင် မှတ်ရှုရစ်ကံများအား သေကြေ ပျက်စီးစေတော်မူရန်နှင့် အစွလာမိ သာသနာ
 တော်ကို မြှင့်တင် ဂုဏ်မြောက်စေတော်မူရန် ဖြစ်သည်။ ဤသည် မှတ်စံလင်မိ တို့အား ကျေးဇူး
 တော်ကို အပြည့်အဝ ချီးမြှင့်တော်မူခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ (ကုရ်တုဗီ)
 ဤအာယတ်တော်နှင့် ဆက်စပ်၍ ကုရ်အာန် (၃:၁၂။ ၃:၁၂၂ - ၁၂၆)ကို ရှုပါကုန်။

အပိုဒ် ၆

စစ်မြေပြင်တွင် စောင့်စည်းအပ်သောအချက်များ။

အာယတ်စဉ်အမြက်သဘော။

၄၅-၄၆။ စစ်မြေပြင်တွင် ရန်သူများနှင့် ရင်ဆိုင် တွေ့ကြုံရသည့်အခါ (က) မြဲမြံ ကြံ့ခိုင်စွာ
 တည်ရှိကြရမည်။ (ခ) အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား များစွာအောက်မေ့ တသသတိရကြ

ရမည်။ (ဂ) အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်များကိုလည်းကောင်း၊ တမန်တော်မြတ်၏ ဩဝါဒတော်များကိုလည်းကောင်း အထူးတလည်လိုက်နာကြရမည်။ (ဃ) အချင်းချင်း အငြင်းမပွားကြရ။ (င) သည်းခံကြရမည်။

၄၇။ (စ) မှတ်စလင်မ်များသည် ပလ္လားဝါကြား ပြစားကြသော၊ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်မှ ပိတ်ပင်တားဆီးကြသော ကာဖီရ်များကဲ့သို့ မဖြစ်ကြရ။

၄၈။ ရှိုင်တုန်၏ သေးနုပုံ နှုံချိုလှသော ပရိယာယ်မာယာ။

အက်စပ်မူ။

အထက်တွင် ‘ဗဒ်ရီ’ စစ်ပွဲအကြောင်း မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ ယခု ရှေ့လာလတ်သော မုက္ခပါဌ်တော်များတွင် စစ်မြေပြင်၌ လိုက်နာစောင့်စည်းအပ်သော စည်းကမ်းချက်များကို မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ (ထာနဝီ)။

(၄၅)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

အို-သက်ဝင်ယုံကြည်သူအပေါင်းတို့၊ 1440

إِذَا

အကြင်အခါဝယ်။

لَقِيتُمْ

အသင်တို့သည် တွေ့ဆုံခဲ့ကြကုန်အံ့၊

فِئَةً

အုပ်စုတစုနှင့်၊

فَاثْبُتُوا

သို့ဖြစ်လျှင်၊ အသင်တို့သည်၊ မြဲမြံကြံ့ခိုင်စွာရှိကြလေကုန်၊

وَاذْكُرُوا اللَّهَ

၎င်းပြင် အသင်တို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား အောက်မေ့တသကြလေကုန်၊ 1441

كَثِيرًا

များစွာ၊

لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

အသင်တို့သည် အောင်မြင်ကြအံ့သောငှာ၊

၈:၃၅

စကားပြေအဓိပ္ပာယ်။

အို- ‘မုအ်မင်န်’ သက်ဝင်ယုံကြည်သူအပေါင်းတို့၊ အသင်တို့သည် အုပ်စု တစုနှင့် (ရင်ဆိုင်) တွေ့ဆုံ ကြရသောအခါ၊ မြဲမြံကြံ့ခိုင်စွာ တည်ရှိကြလေကုန်၊ ၎င်းပြင် အသင်တို့သည် အလ္လာဟ်

အရှင်မြတ်အား များစွာအောက်မေ့ တသ ကြလေကုန်။ သို့မှသာလျှင် အသင်တို့သည် အောင်မြင် ကြမည်ဖြစ်လေသည်။

1440 အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ စစ်မြေပြင်တွင်ရန်သူများနှင့် ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံကြရသော အခါ မှတ်စံလင်မ်များ လိုက်နာစောင့်စည်းကြရမည့် စည်းကမ်းချက် ခြောက်ချက်ကို ကုရ်အာန် (၈:၄၅-၄၇) တွင် မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။

- سورة انفال، آيت (45) سے (47) تک چھ باتوں پر زور دیا ہے کہ فتح و کامرانی کا اصلی سرچشمہ ہے۔
- (ا) ثابت قدم رہو کیونکہ میدان جنگ کی ساری کامیابی اسی کے لئے ہوتی ہے جو آخر تک ثابت قدم ہے۔
- (ب) بہت زیادہ اللہ کو یاد کرو کیونکہ جسم کا ثبات دل کے ثبات پر موقوف ہے اور دل اسی کا مشبوط ہے
- گا جو اللہ پر کامل ایمان رکھتا ہے۔
- (ج) اللہ اور اس کے رسول کی اطاعت کرو۔ اور رسول کے بعد اپنے امام و سردار کی، کیونکہ بغیر اطاعت (ڈسپلن) کے کوئی جماعت کامیاب نہیں ہو سکتی۔
- (د) یاہمی نزاع سے بچو، ورنہ ست پڑ جاؤ گے اور بات بگڑ جائے گی۔
- (ه) کتنی ہی شکلیں پیش آئیں جھیلے رہو۔ بالآخر جیت اسی کی ہے جو زیادہ جھیلنے والا ہوگا۔
- (و) کامروں کا سا چلن اختیار نہ کرو جو ایمان و راستی کی جگہ گھمنڈ اور دکھاوے کا طریقہ اختیار کرتے ہیں۔
- تہاے کاموں کی بنا خدا پرستانہ عجز و اخلاص پر ہونی چاہیے۔ (ابوالکلام ص ۶۴ - ۸:45)

၁။ ပထမစည်းကမ်းချက်။

မှတ်စံလင်မ်များသည် စစ်မြေပြင်တွင်ရန်သူများနှင့် ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံရသောအခါ မကြောက်မရွံ့ နောက်မတုန်ပဲ မယိမ်းမယိုင်ကျောက်တိုင်ပမာ ကြံ့ခိုင်စွာ တည်ရှိနေကြရမည်။ စိတ်ဓာတ်အလျှင်း မကျဆင်းကြရ၊ သတ္တိအလျှင်းမကြောင်းကြရ၊ ထွက်မပြေးကြရ။

1441

၂။ ဒုတိယစည်းကမ်းချက်။

“စစ်ကံရ်” ဟူသော ပုဒ်တွင် ဆူလာတ်ဝတ်ပြုခြင်း ‘ဒိုအာ’ ဆုတောင်းခြင်း ‘တပ်ကူဗီရ်’ ဆို ခြင်းနှင့်အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အားအောက်မေ့ တသ၊ သတိရမှုအစုစုတို့သည်အားလုံးအကျုံးဝင်လျက် ပေသည်။

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား အမြဲတစေအောက်မေ့ တသ သတိရကြရမည်။ အထူးသဖြင့် စစ် မြေပြင်တွင် ထိုအရှင်မြတ်အား ပိုမို၍ပင် အောက်မေ့တသ သတိရကြရပေမည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် အား အောက်မေ့ တသ သတိရခြင်းအားဖြင့် စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်လာ၏။ ယုံကြည် စိတ်ချလာ၏။ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုများကင်းစင်လာ၏။ ဤသည် စစ်မြေပြင်တွင် အများဆုံးလိုအပ်သော အချက် ပင်ဖြစ်သည်။ 'ဆူဟာဗဟ်' သာဝကကြီးများ၏ အကြီးဆုံးသောလက်နက်သည် ဤသည့်အချက်ပင် ဖြစ်သည်။ ဤအကြောင်းကို ကုရ်အာန်(၁၃:၂၈) တွင်လည်း မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။

(၄၆)

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فِيهَا
تَذْهَبَ رِجَالُكُمْ وَأَصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

လုံ့လ ကာကံအဓိပ္ပာယ်

- وَاطِيعُوا اللَّهَ ထိုမှတစ်ပါး၊ အသင်တို့သည်အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်များကိုလိုက်နာကြလေကုန်၊ 1442
- وَرَسُولَهُ ၎င်းပြင်၊ ထို(အရှင်မြတ်)၏ ရုစုလ်တမန်တော်မြတ် (၏ အမိန့်တော်များ)ကို(လိုက်နာကြလေကုန်)၊
- وَلَا تَنَازَعُوا ထို့ပြင်အသင်တို့သည်အချင်းချင်းအငြင်းမပွားကြကုန်လင့်၊ 1443
- فَتَقَاتِلُوا သို့ဖြစ်လျှင်၊ အသင်တို့သည် စိတ်ဓာတ်ကျဆုံးကြလတံ့၊
- وَتَذْهَبَ ၎င်းပြင်၊ (ဆုတ်ယုတ်၍)သွားပေအံ့၊
- رِجَالُكُمْ အသင်တို့၏ လေ(အင်အား)သည်၊
- وَأَصْبِرُوا ၎င်းပြင်၊ အသင်တို့သည် သည်းခံကြလေကုန်၊ 1444
- إِنَّ اللَّهَ ကေနမလွဲ၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
- مَعَ الصَّابِرِينَ သည်းခံသူတို့နှင့်အတူရှိတော်မူ၏။

၈:၂၄

စကားပြေအဓိပ္ပာယ်။

ထိုမှတစ်ပါး အသင်တို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏အမိန့်တော်များကိုလည်းကောင်း၊ ထိုအရှင် မြတ်၏ ရုစုလ်တမန်တော်၏ အမိန့်တော်များကိုလည်းကောင်း၊ လိုက်နာကြလေကုန်။ ထို့ပြင် အသင်တို့သည် အချင်းချင်း အငြင်းမပွားကြကုန်လင့်။ သို့ အငြင်းပွားခဲ့ကြလျှင်၊ အသင်တို့သည်

Book X— Chapter VIII
The Spoils of War

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၈။
လက်ရပစ္စည်းများ ကဏ္ဍ

စိတ်ဓာတ် ကုဆုံးကြပေမည်။ အသင်တို့၏လေ (အားအင်) သည်လည်း ဆုတ်ယုတ်သွားချေမည်။ ၎င်းပြင် အသင်တို့သည် သည်းခံကြလေကုန်။ ကေန့်မလဲ့ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် သည်းခံသူတို့နှင့်အတူ ရှိတော်မူပေသတည်း။

1442 ပ။ တတိယစည်းကမ်းချက်။

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏အမိန့်တော်များနှင့် တမန်တော်မြတ်၏ဩဝါဒတော်များကို အချိန်အခါနေရာဌာနမရွေး အမြဲတစေ အစဉ်တစိုက် လိုက်နာရမည်သာဖြစ်သည်။ စစ်မြေပြင်တွင် စစ်တိုက်ခိုက်နေသည့် အချိန်မှာလည်း လိုက်နာရမည်သာဖြစ်သည်။ အမိန့်တော်များကို နာခံရာတွင် မည်သည့်ဌာန၊ မည်သည့်အချိန်တွင်မျှ ပျက်ကွက်မှု၊ ပေါ့လျော့မှု အလျင်းမရှိစေရ။

1443 င။ တတိယစည်းကမ်းချက်။

မှတ်စလင်မ်များသည် နောက်လိုက်များအချင်းချင်းတွင်သော်လည်းကောင်း၊ နောက်လိုက်များနှင့် အကြီးအကဲရွှေဆောင်ရွှေရပ်များတွင်သော်လည်းကောင်း၊ အငြင်းပွားကြရာ။ စစ်မြေပြင်တွင် (Discipline) နည်းစံနစ်ကျနစေရန်အလို့ငှာ၊ စည်းကမ်းသေဝပ်မှု၊ အအုပ်အချုပ်ခံယူမှုသည် အလွန်အရေးကြီးလှအပ်ပေသည်။ အချင်းချင်းအငြင်းပွားမှု၊ မကျေလည်မှုများသည် (Discipline) အတွက် အကြီးဆုံးသောအဆိပ်အတောက်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ အကယ်၍ စစ်မြေပြင်တွင် အချင်းချင်း အငြင်းပွားကြလျှင် မှတ်စလင်မ်များသည် အကဲကဲ့အပြားပြားဖြစ်ပြီး၊ စိတ်ဓာတ်ကျဆုံးသွားကာ၊ အားအင်လည်း ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားသွားပေမည်။

واما قوله تعالى (وتذهب ريحكم) فمعناه تذهب قوتكم وترتخي اعصاب
شدتكم فيظهر عدوكم عليكم، والريح في اللغة الهواء المتحرك وهي مؤنثة
وقد تذكر بمعنى الهواء. وتستعار بالقوة والغلبة اذ لا يوجد في الاجسام
اقوى منها فاذها تهيج البحار وتقتلع اكبيرا لشجار وتهدم الدور والقلاع
وقال الاخفش وغيره تستعار للدولة لشبهها بها في نفوذ امرها، ويقولون
هب "رياح فلان" اذا دالت له الدولة وجرى امره على ما يريد كما
يقولون "ركدت ريحه او رياحه" اذا ضعف امره وولت دولته.

(المنار ٢٥) 1443/2

Book X— Chapter VIII
The Spoils of War

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၈။
လက်ရပစ္စည်းများ ကဏ္ဍ

၅။ ပဉ္စမစည်းကမ်းချက်။

မှတ်စစ်လင်မိများသည် မိမိတို့မနှုတ်မြို့သော ကိစ္စများနှင့် စင်လျဉ်း၍ သည်းခံကြရမည်။ မိမိတို့၏ စိတ်ဓာတ်များကို ချုပ်တည်းထားကြရမည်။ ခံနိုင်ရည်ရှိကြရမည်။ ယခုခေတ်သုံးစကားအရ အရေ ထူကြရမည်။ အရေးကိစ္စများတွင် သည်းခံမှုသည်လည်း အောင်မြင်မှု၏ သော့ချက်တစ်ခုပင် ဖြစ်ပေသည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်လည်း သည်းခံသူများနှင့် အတူတကွရှိတော်မူပေသည်။

أمر بالصبر وهو محمود في كل المواطن وخاصة في موطن الحرب. (قرطبي)

(ဤအာယတ်တော်တွင်) သည်းခံရန် အမိန့်တော်လာရှိသည်။ သည်းခံမှုသည် နေရာတိုင်းတွင် ကောင်းမွန်၏။ အထူးသဖြင့် စစ်မြေပြင်တွင် ပိုမိုကောင်းမွန်၏။ ကုန်တုဗီ။

ثبت في الصحيحين عن عبد الله بن أبي عوفى ان رسول الله صلى الله عليه وسلم انتظر في بعض ايامه التي لقي فيها العدو حتى اذا مالت الشمس قام فيهم فقال: يا ايها الناس لا تتموا لقاء العدو واسئلو الله العافية فاذا قيموهم فاصبروا واعلموا ان الجنة تحت ظلال السيوف ثم قام النبي صلى الله عليه وسلم وقال اللهم منزل الكتاب، ومجرى السحاب، وهازم الاحزاب، اهزم وانصرنا عليهم - (ابن كثير ج ٣ ص ٣١٦) 1444/2

(92)

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطَرًا وَرِئَاءَ
النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ بِمَا
يَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٥٧﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

وَلَا تَكُونُوا	၎င်းပြင် ၊ အသင်တို့သည် မဖြစ်ကြကုန်လင့်။ 1445
كَالَّذِينَ	အကြင်သူတို့ကဲ့သို့၊
خَرَجُوا	၎င်းတို့သည် ထွက်ခွဲကြကုန်၏။
مِن دِيَارِهِمْ	၎င်းတို့၏နေအိမ်များမှ၊
بَطْرًا	ပလ္လားဝါကြွားလျက်၊
وَرِعَاءَ النَّاسِ	ထိုးပြင်၊ လူတို့အားပြစားလျက်၊
وَيَصُدُّونَ	ထိုးပြင်၊ ၎င်းတို့သည် တားဆီးကြလေသည်။
عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏လမ်းတော်မှ၊
وَاللَّهِ	အမှန်သော်ကား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်။
بِمَا	အကြင်အရာကို၊
يَعْمَلُونَ	၎င်းတို့သည်ပြုလုပ်ကြကုန်၏။
أَمْ يَحْسَبُونَ	ဝန်းဝိုင်းလျက်ရှိတော်မူ၏။

စကားပြေခ ဝိပ္ပာယ်။

၎င်းပြင်- (အို “မုအ်မင်န်” သက်ဝင်ယုံကြည်သူအပေါင်းတို့) အသင်တို့သည် အကြင်သူတို့ကဲ့သို့ မဖြစ်ကြကုန်လင့်။ ထိုသူတို့သည် မိမိတို့အိမ်များမှ ပလ္လားဝါကြွားလျက်လည်းကောင်း၊ လူတို့အား ပြစားလျက်လည်းကောင်း၊ ထွက်လာခဲ့ကြလေသည်။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့သည် (သူတပါးတို့အား) အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်မှပိတ်ပင်တားဆီးခဲ့ကြလေသည်။ အမှန်သော်ကား အလ္လာဟ်အရှင် မြတ်သည် ၎င်းတို့ပြုမူသမျှတို့ကို ဝန်းဝိုင်းလျက် ရှိတော်မူသတည်း။

1445 ၆။ ဆဌမစည်းကမ်းချက်။

မှတ်စလင်မ်များသည် အရာရာတွင် စိတ်စေတနာ ဖြူစင်စွာထားရှိကြရမည်။ ကြွားဝါမှု၊ ပလ္လားမှု၊ ပြစားမှု၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏လမ်းတော်မှပိတ်ပင်တားဆီးမှုများသည် ကာဖီရ်၊ မုရှ်ရစ်က် တို့၏အပြုအမူများသာ ဖြစ်ချေသည်။ ဗဒ်ရ်စင်ပွဲဆင်နွှဲရန်အတွက် မိမိတို့၏ အိမ်များမှ ထွက်လာခဲ့ကြ သော ကာဖီရ်များသည်လည်း ပလ္လားကြ၏၊ ပြစားကြ၏၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏လမ်းတော်မှသူတပါး တို့အား ပိတ်ပင်တားဆီးကြ၏။ မှတ်စလင်မ်တို့သည် ထိုထိုသော ကာဖီရ်၊ မုရှ်ရစ်က်တို့ကဲ့သို့ အလျှင်း မဖြစ်ကြရ။

قال الزجاج: البطر الطغيان في النعمة، والتحقيق ان النعم اذا كثرت من الله على العبد فان صرفها الى مرضاته وعرف انها من الله تعالى فذاك هو الشكر، واما ان توسل بها الى المفاخرة على الاقران والمكاثرة على اهل الزمان فذاك هو البطر (كبير) الرئاء: عبارة عن القصد الى اظهار الجميل مع ان باطنه يكون قبيحاً. (كبير)

(ولا تكونوا كالذين خرجوا من ديارهم) يعني اهل مكة حين خرجوا منها لحماية العبد (بطراً) فخروا واشرا (ورئاء الناس) يثنوا عليهم بالشجاعة والسماحة وذلك انهم لما بلغوا الجحفة واقامهم رسول ابي سفيان ان ارجعوا فقد سلمت غيركم فقال ابو جهل لا والله حتى نقدم بيدرا ونشرب فيها الخمر وتعرف علينا القبيان ونطعم بها من حضرنا من العرب فوافقوها ولكن سقوا كأس المنايا وناحت عليهم النوائح فنهى المؤمنين ان يكونوا امثالهم بطرين مرأين وامرهم بان يكونوا اهل تقوى واخلاص من حيث انه النهي عن الشيء امر بصدقه. (بيضاوي ص ١٨٢ ج ١) ١٤٤٥/٥

၁၀။ သာဝဏ္ဍံ

တမန်တော်တို့ (ဆွေလူလူဟု အလိုငှာ ၀စလ္လမ်) ၏ တပည့် သာဝကကြီးများ၌ အထက်ဖော်ပြပါ စံမြေပြင်တွင် လိုက်နာစောင့်စည်းရမည့် နည်းကမ်းချက်များ အပြည့်အဝရှိနေကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အစိတ်နုကဆီရ်ကျမ်းတွင် အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရှိရပေသည်။

وقد كان للصحابه رضى الله عنهم في باب الشجاعة والاثم ارباباً امرهم الله ورسوله به، وامثال ما ارشدهم اليه ما لم يكن لاحد من الامم والقرون قبلهم ولا يكون لاحد من بعدهم فانهم ببركة الرسول صلى الله عليه وسلم وطاعته فيما امرهم فتحوا القلوب والأقاليم شرقاً وغرباً في المدة اليسيرة مع قلة عدوهم بالنسبة الى جيوش سائر الاقاليم من الروم والفرس والترك والصقالية والبربر والجيوش واصناف السودان والقطر وطوائف بني آدم، قهروا الجميع حتى علت كلمة الله وظهر دينه على سائر الاديان، وامتدت الممالك الاسلامية في مشارق الارض ومغاربها في اقل من ثلاثين سنة فرضى الله عنهم وارضاهم اجمعين، وحشرنا في زمريتهم انه كريم تواب (ابن كثير ص ٣١٦ ج ٢)

(၄၀)

وَإِذْ زَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمْ
الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَكُمْ فَلَمَّا تَرَ آتِ الْفَيْتَنِ
نَكَصَ عَلَى عَقَبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بُرِيْتُ مِنْكُمْ إِنِّي أَرَى
مَالًا تَرَوْنَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَاللَّهُ شَدِيدُ

عِقَابٍ ۝

လုံးကောက်အဓိပ္ပာယ်။

- وَإِذْ ထိုပြင်၊ အကြင်အခါဝယ်၊ 1446
- زَيَّنَ လှပတင့်တယ်အောင်ပြုခဲ့လေသည်။
- لَهُمُ ၎င်းတို့အဖို့၊
- الشَّيْطَانُ ရှိုင်တွာန်မိစ္ဆာကောင်သည်။
- أَعْمَالَهُمْ ၎င်းတို့၏အပြုအမူတို့ကို၊
- وَقَالَ ထိုမှတပါး၊ ယင်း(ရှိုင်တွာန်)သည် ပြောဆိုခဲ့လေသည်။
- لَا မရှိချေ။
- غَالِبَ အောင်နိုင်မည့်သူတစ်ဦးတယောက်မှပင်။
- لَكُمْ အသင်တို့အား၊
- الْيَوْمَ ယနေ့၊
- مِنَ النَّاسِ လူတို့အနက်မှ၊
- وَإِنِّي ထိုပြင်၊ ကေနမလွဲ ငါသည်။
- جَارٌ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မည့်သူဖြစ်၏။
- لَكُمْ အသင်တို့အား၊
- فَلَمَّا တဖန်၊ အကြင်အခါဝယ်၊
- تَرَ آتِ الْفَيْتَنِ ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြလေသည်။
- الْفَيْتَنِ အုပ်စုနှစ်စုသည်။
- نَكَصَ ယင်းရှိုင်တွာန်မိစ္ဆာကောင်သည်နောက်ဆုတ်၍ထွက်ပြေးခဲ့လေသည်။

- عَلَىٰ عَقِبَيْهِ ၎င်း၏ဖနောင့်နှစ်ဘက်သို့ ၊
- وَقَالَ ၎င်းပြင်၊ ယင်း(ရှိင်တွာန်မိစ္ဆာကောင်)က ပြောဆိုခဲ့လေသည်။
- إِنِّي ၎င်း၏စင်စစ်၊ ငါသည်။
- بَرِيءٌ လွတ်ကင်း၏။
- مِنْكُمْ အသင်တို့နှင့်
- إِنِّي ၎င်း၏စင်စစ်၊ ငါသည်။
- أَرَى ငါသည်မြင်လေ၏။
- مَا အကြင်အရာကို။
- لَا تَرَوْنَ အသင်တို့သည်မမြင်ကြချေ။
- إِنِّي ၎င်း၏စင်စစ်၊ ငါသည်။
- أَخَافُ اللَّهَ ၎င်းသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အားကြောက်ရွံ့၏။
- وَاللَّهُ စင်စစ်သော်ကား၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်။
- شَدِيدُ الْعِقَابِ ၎င်းထန်စွာ အပြစ်ပေးတော်မူသော အရှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူ၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ထို့ပြင် (ပြန်လည်အောက်မေ့ သတိရကြလေကုန်)။ အကြင်အခါဝယ် ‘ရှိင်တွာန်’ မိစ္ဆာကောင်သည် ၎င်းတို့၏အပြုအမူတို့ကို ၎င်းတို့၏အမြင်၌ လှပတင့်တယ်အောင်ပြုခဲ့လေသည်။ ၎င်းပြင် ထိုရှိင်တွာန်မိစ္ဆာကောင်က “ယနေ့ လူတို့အနက်မှ အသင်တို့အား အောင်နိုင်မည့်သူဟူ၍ မည်သူတဦးတယောက်မျှ မရှိချေ။ ငါသည် အသင်တို့အား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မည့်သူ ဖြစ်သည်” ဟူ၍လည်း ပြောဆိုခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် အုပ်စုနှစ်စုံသည် ရင်ဆိုင်ကြလေသောအခါ ယင်း “ရှိင်တွာန်” မိစ္ဆာကောင်သည် နောက်ဆုတ်၍ ထွက်ပြေးသွားခဲ့လေသည်။ ၎င်းပြင် ယင်း “ရှိင်တွာန်” မိစ္ဆာကောင်က- “ဟယ်အချင်းတို့၊ ငါသည် အသင်တို့နှင့် မပတ်သက်၊ တာဝန်ကင်းသည်။ ငါသည် အသင်တို့မမြင်ရသောအရာများကို မြင်၏။ ငါသည် ကေန်စင်စစ် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့ပါ၏။ စင်စစ်သော်ကား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ပြင်းထန်စွာအပြစ်ပေးတော်မူသော အရှင်မြတ်ပင်ဖြစ်တော်မူသည်” ဟု ဆိုခဲ့လေသည်။

1446 عن ابن عباس قال جاء ابليس يوم بدر في جند من الشياطين معه رأيتة في صورة رجل من بني مدلج في صورة سراقه بن مالك بن جعشم فقال الشيطان للمشركين لا غالب لكم اليوم واتى جاركم فلما اصطف الناس اخذ رسول الله صلى الله عليه وسلم قبضة من التراب فرمى بهما في وجوه المشركين فولو امد برين واقبل جبرئيل الى ابليس فلما رآه وكانت يده في يد رجل من المشركين انتزع ابليس يده فولى مدبراً هو وشيعته فقال الرجل يا سراقه تزعم انك لنا جارك قال انى ارى ما لاترون انى اخاف الله والله شديد العقاب وذلك حين رأى الملائكة - (ابن جرير ص ١٢١) (ابن كثير ص ٢١٤)

သာဝကကြီး အင်္ဂုဏ်အင်္ဂါများ (ရသွေ့ယလ္လာဟု တအာလာအန်ဟု) သခင်သံမဏိသို့ကြားသိရ၏။ အင်္ဂုဏ်လိစ်သည် ဗဒိရ်စစ်ပုံနေ့တွင် စုရာကဟ် အင်္ဂုဏ်မာလင်က အင်္ဂုဏ်ရုပ်အင်္ဂါရုပ်ဆောင်၍ ရှိ၍ တွန်အုပ်စုနှင့် အတူတကွ အလံကို ကာရောက်ရှိလာခဲ့၏။ ၎င်းနေ့က ရှိ၍ တွန်က - မုရ်ရစ်ကံတို့အား “ယနေ့ အသင်တို့ကို မည်သို့မျှ အောင်နိုင်မည်မဟုတ်။ ကျွန်ုပ်သည် အသင်တို့အား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပါမည်” ဟု ပြောဆိုလေသည်။ နှစ်ဘက်သောစစ်သည်တော်များသည် စစ်ပွဲဆင်နွှဲရန် တန်းစီကြသောအခါ တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လာဟု အလိုင်ဟိ စစလ္လမ်) သည် မြေတဆုပ်ယူ၍ မုရ်ရစ်ကံတို့၏ မျက်နှာဘက်သို့ ပစ်ပတ်တော်မူလိုက်ရာ မုရ်ရစ်ကံများသည် ကျောခိုင်း၍ သွားကြလေသည်။ ၎င်းနေ့က ကောင်းကင်တမန် ဂျစ်ဗ်ရအီလ်သည် အင်္ဂုဏ်လိစ်ထံသို့ ရောက်ရှိလာ၏။ ထိုအချိန်တွင် အင်္ဂုဏ်လိစ်သည် မုရ်ရစ်ကံ (အကြီးအကဲ) တယောက်၏ လက်ကို ဆွဲကိုင်လျက်ရှိသည်။ အင်္ဂုဏ်လိစ်သည် ကောင်းကင် တမန် ဂျစ်ဗ်ရအီလ်အား တွေ့မြင် လိုက်သောအခါ မိမိ၏လက်ကို ဆွဲနုတ်၍ မိမိ၏အုပ်စုနှင့် အတူကျောခိုင်း ထွက်ပြေးလေသည်။ ထိုအခါ အဆိုပါ မုရ်ရစ်ကံက - ‘အို စုရာကဟ်၊ အသင်သည် ကျွန်ုပ်တို့အား ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းမည်ဟု ဆိုသည်။ ယခုအဘယ်ကြောင့် ပစ်ပယ် ဆုတ်ခွာသွားသနည်း’ ဟု မေးရာ၊ အင်္ဂုဏ်လိစ်က “ကျွန်ုပ်သည် အသင်တို့မမြင်သော အရာကို မြင်သည်။ ကျွန်ုပ်သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့ ပါသည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ပြင်းထန်စွာ ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူသော အရှင်ဖြစ်တော်မူသည်” ဟု ပြောကြားလေသည်။

ထိုအချိန်တွင် ရှိုင်တုန်သည် ကောင်းကင်တမန်များကို တွေ့မြင်ရသော အချိန်ပင် ဖြစ်သည်။ (အစ်ဗ်နုဂျရီရ်၊ အ-၁၀။ ၈-၁၄) (အစ်ဗ်နုကဆီရ်၊ အ-၂။ ၈-၃၁၇)

မှတ်ချက်။

ရှိုင်တုန်သည် မိမိ၏နောက်လိုက်တို့အား ဦးစွာပထမ ပြားယောင်းသွေးဆောင်၏။ အများ အမှန်ပေါ်ပေါက်၍ အရေးကြုံသည့်အခါ နောက်လိုက်များကို ပစ်ပယ်ကာဆုတ်ခွာသွားလေ့ ရှိပေ သည်။ ဤသည့်အကြောင်းကိုကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ် (၄:၁၁၈-၁၂၀။ ၁၄:၂၂။ ၅၉:၁၆။) တို့တွင် မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။

အပိုဒ် - ၇။

မှတ်စလင်မ် တို့အား မုနာဖစ်က တို့က
စွပ်စွဲ ပြောဆိုခြင်း၊ ကာဖီရ်များသည်
ပဋိညာဉ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ဖောက်ဖျက်ခြင်း။

အာယတ်စဉ်အမြက်သဘော။

- အာယတ်စဉ် - ၄၉။ မုနာဖစ်ကများနှင့် စိတ်နှလုံးတွင် ရောဂါစွဲကပ်လျက် ရှိသူများက.... မှတ်စလင်မ်တို့အား စွပ်စွဲပြောဆိုခြင်း။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ယုံကြည် စိတ်ချ လှူအပ်သောသူများသည် အောင်မြင်ကြသည်သာ ဖြစ်သည်။
- ။ ၅၀ - ၅၁။ အာလမေဗရ်ဇ်နှင့် နောင်တမလွန်ဘဝ၌ ကာဖီရ်များ ခံစားကြရမည့် ပြစ်ဒဏ်များနှင့် ယင်းသို့ပြစ်ဒဏ်များ ခံစားကြရမည့် အကြောင်းများ။
- ။ - ၅၂။ အံ့ပြစ်ဒဏ်ခံစားရာတွင် ကာဖီရ်များ၏ အခြေအနေသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် ၏ဒေသနာတော်များကို သွေဖည်ငြင်းဆန် မနာခံခဲ့ကြသော ဖစ်ရ်အောင်န်၏ အခြေအရံများနှင့်လည်းကောင်း၊ ဖစ်ရ်အောင်န်၏အခြေအရံများ အလျင်ရှိခဲ့ ကြကုန်သော ကာဖီရ်များနှင့်လည်းကောင်း တူကြပေသည်။
- ။ - ၅၃။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်လူမျိုးတမျိုးအားပေးသနားထားတော်မူသောကျေးဇူးတော်ကို ထိုလူမျိုးသည် မိမိတို့၏အခြေအနေကို မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်မပြောင်းလဲသမျှကာလပတ်လုံး ပြောင်းလဲပေးတော်မူသည်မရှိချေ။

Book X— Chapter VIII
The Spoils of War

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၈။
လက်ရပစ္စည်းများ ကဏ္ဍ

- အာယတ်စဉ်-၅၄။ မိမိတို့၏ အခြေအနေကို ပြောင်းလဲရာတွင်လည်း ကာဖီရ်များသည် ဖစ်ရ် အောင်နိုင်၏အခြေအရံများနှင့်လည်းကောင်း၊ ဖစ်ရ်အောင်နိုင်၏ အခြေအရံများ အလျင်ရှိခဲ့ကြကုန်သော ကာဖီရ်များနှင့်လည်းကောင်း တူကြပေသည်။
- ။ - ၅၅။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ အထံတော်တွင် အဆိုးရွားဆုံးသော သတ္တဝါများမှာ ဤကာဖီရ်များပင် ဖြစ်ကြပေသည်။ ၎င်းတို့သည် ‘အီမာန်’ ‘သဒ္ဒါ’တရား ထားရှိကြမည် မဟုတ်ပေ။
- ။ - ၅၆။ တမန်တော်မြတ်သည် ကာဖီရ်များနှင့်အကြိမ်ကြိမ် ပဋိညာဉ်ဖွဲ့တော်မူခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ထိုကာဖီရ်များသည် ပဋိညာဉ် ဖွဲ့တိုင်း ဖွဲ့တိုင်း ဖောက်ဖျက်ခဲ့ကြလေ သည်။
- ။ - ၅၇။ ယင်းသို့သော ကာဖီရ်များကို စစ်မြေပြင်တွင် အောင်နိုင် ဖမ်းဆီးမိသော် ထိုသို့သော ကာဖီရ်များအား သင်ခန်းစာပေးခြင်း အားဖြင့် အခြားကာဖီရ် များကိုပင် ကဏ္ဍကလျား ဖြစ်သွားအောင် ပြုလုပ်ပစ်ရမည်။
- ။ - ၅၈။ အကယ်၍ အချို့ ကာဖီရ်များဘက်မှ ပဋိညာဉ် ဖောက်ဖျက်မည်ကို စိုးရိမ် ရလျှင် အချင်းချင်းဖွဲ့ဆိုထားသော ပဋိညာဉ်ကိုဖျက်သိမ်းလိုက်ပြီဖြစ်ကြောင်း ထိုကာဖီရ်များအား အသိပေးလိုက်ရမည်။ ယင်းသို့ အသိမပေးပဲ တိုက်ခိုက် ပါက သစ္စာမဲ့ရာကျသည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် သစ္စာမဲ့သူများကိုနှစ်သက် တော်မမူပေ။

(၄၉)

إِذ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ
 غَرَّهُمْ آلَاءُ دِينِهِمْ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ
 عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٩﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- إِذْ 1447 အကြင်အခါဝယ်၊
- يَقُولُ 1447 ပြောဆိုခဲ့လေသည်။
- الْمُنْفِقُونَ “မုနာဖစ်က်” မှတ်စလင်မ်အယောင်ဆောင်တို့သည်။
- وَالَّذِينَ 1447 ၎င်းပြင်၊ အကြင်သူတို့သည်။
- فِي قُلُوبِهِمْ 1447 ၎င်းတို့၏စိတ်နှလုံးများတွင်ရှိ၏။
- مَرَضٌ 1447 ရောဂါသည်။
- عَرَّ 1447 လှည့်စား၍ထားခဲ့လေသည်။
- هُؤُلَاءِ 1447 ဤသူတို့အား၊
- دِينُهُمْ 1447 ၎င်းတို့၏ဒီန့်သာသနာက။
- وَمَنْ 1448 အမှန်စင်စစ်သော်ကား၊ အကြင်သူသည်။
- يَتَوَكَّلْ 1448 ထိုသူသည်ယုံကြည်စိတ်ချလွှဲအပ်လေသည်။
- عَلَى اللَّهِ 1448 အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အပေါ်၌။
- فَاتَّ اللَّهُ 1448 သို့ဖြစ်လျှင်၊ ကေန်မလွဲ၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်။
- عَزِيزٌ 1448 တန်ခိုးအာနုဘော်ဖြင့်လွှမ်းမိုးတော်မူသောအရှင်။
- حَكِيمٌ 1448 နက်နဲသိမ်မွေ့၊ သောဆင်ခြင်တုံတရားနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအရှင်ဖြစ်တော်မူ၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

(ပြန်လည်၍သတိရရှိကြလေကုန်)။ အကြင်အခါ၌ “မုနာဖစ်က်” မှတ်စလင်မ် အယောင်ဆောင်တို့ကလည်းကောင်း၊ စိတ်နှလုံးတိုင်း၌ရောဂါစွဲကပ်လျက်ရှိသူတို့ကလည်းကောင်း (မှတ်စလင်မ်များနှင့်ပတ်သက်၍) “ဤသူတို့အား ၎င်းတို့၏ ဒီန့်သာသနာက လှည့်စား၍ထားလေသည်” ဟုပြောဆိုကြကုန်၏။ အမှန်စင်စစ်သော်ကား မည်သူမဆို အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အပေါ်၌ ယုံကြည်စိတ်ချလွှဲအပ်သည်ရှိသော် (ထိုသူသည် အောင်မြင်မည်သာဖြစ်သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော်) ကေန်မလွဲအလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် တန်ခိုးအာနုဘော်ဖြင့် လွှမ်းမိုးတော်မူသောအရှင်၊ နက်နဲသိမ်မွေ့သောဆင်ခြင်တုံတရားနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအရှင်ဖြစ်တော်မူသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေသတည်း။

1447 “ဗဒိရ်” စစ်ပွဲတွင် မှတ်စလင်မ်တို့သည် စစ်သည်အင်အား၊ စစ်လက်နက်အင်အား အလွန်ကြီးမားများပြားလှသော ကာဖီရ်များနှင့် ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက် ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မှတ်စလင်မ်များ

သည် ထိုစစ်ပွဲတွင် စစ်သည်အင်အားလည်း နည်းခဲ့၏။ စစ်လက်နက်လည်းနည်းခဲ့၏။ မျက်မြင် အားဖြင့် မှတ်စလင်မ်တို့၏ ဤသည့်အင်အားနည်းပါးမှုကို ကြည့်၍ မုနာဖစ်ကများနှင့် စိတ်နှလုံး တွင်ရောဂါရှိသော (၀၂) စိတ်ဓာတ်နုနယ်သေးသော အချို့မုအ်ဇင်န်များက “ဤသူများအား ၎င်းတို့၏သာသနာက လှည့်စားထားပေပြီ” ဟု ပြောဆိုခြင်းမှာ အထူးအဆန်းမဟုတ်ပေ။

ဤအာယတ်တော်တွင် ပါရှိသော “မုနာဖစ်က” များဟူသည် မဒီနာမြို့ရှိ မုနာဖစ်ကများ ကိုဆိုလိုသည်။ “စိတ်နှလုံးတွင် ရောဂါရှိသောသူများ” ဟူသည် “မက္ကာမြို့ရှိ စိတ်ဓာတ်နုနယ်သေး သော၊ မရင့်ကျက်သေးသော မှတ်စလင်မ်များ” ကို ဆိုလိုသည်။

الذين في قلوبهم مرض: هم قوم من قریش اسلموا واما قوی اسلامهم في قلوبهم
ولم يهاجروا- (كبير)
1447/1

“စိတ်နှလုံးတွင် ရောဂါရှိသူများ” ဟူသည် ကုရ်ရှ်မျိုးနွယ်မှ အစွလာမံ ဘာသာကို သက်ဝင်ယုံကြည်ခဲ့သော လူတို့ကို ဆိုလိုသည်။ ၎င်းတို့၏အစွလာမံ သည် ၎င်းတို့၏ စိတ်နှလုံးတွင် မရင့်ကျက်သေးပေ။ ၎င်းတို့သည် ‘ဟစ်ဂျီရတ်’ လည်း မပြုကြသေးပေ။ (ကဗီရ်)။

(الذين في قلوبهم مرض) يجوز ان يكون من صفة المنافقين وان يراد الذين هم
على حرف ليسوا يتابتي الاقدام في الاسلام وعن الحسن هم المشركون، (كشاف ص 19-20)
1447-2

1448 واما قوله ومن يتوكل على الله فان معناه ومن يسلم امره الى الله ويشق به ويرض
بقضائه فان الله حافظه وناصره لانه عزيز لا يغلبه شيء ولا يقهره احد فباراه
منيع ومن يتوكل عليه يكفه وهذا امر من الله جل ثناؤه المؤمنين به من اصحاب
رسول الله وغيرهم ان يفوضوا امرهم اليه ويسلموا القضاء كما يكفهم اعداءهم
ولا يستدالهم من تاواهم لانه عزيز غير مغلوب فباراه غير مقهور، حكيم يقول فيما
يدبر من امر خلقه حكيم لا يدخل تدبيره خلل. (ابن جرير ص 14) 1448

(၅၀)

وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ
وُجُوهَهُمْ وَأَذْبَابَهُمْ ۗ وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ۝

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- وَلَوْ تَرَىٰ ၂ ထို့ပြင် အကယ်၍သာ၊ အသင်သည်တွေ့မြင်ရပါလျှင်ကောင်းလော့။ 1449
- إِذ ၃ အကြင်အခါဝယ်၊
- يَتَوَفَّى ၃ အသက်ဇီဝိန်ကိုနှုတ်ယူလေသည်။
- الَّذِينَ ၂ အကြင်သူတို့အား၊
- كَفَرُوا ၂ ထိုသူတို့သည် သွေဖည်ငြင်းပယ်ခဲ့ကြလေသည်။
- الْمَلَائِكَةُ ၂ ကောင်းကင်တမန်များက၊
- يَضْرِبُونَ ၂ ထို(ကောင်းကင်တမန်)တို့သည် ရိုက်နှက်ကြလေသည်။
- وُجُوهَهُمْ ၂ ၎င်းတို့၏ မျက်နှာများကို၊
- وَأَذْبَابَهُمْ ၂ ထို့ပြင်၊ ၎င်းတို့၏ကျောက်ကုန်းများကို၊
- وَذُوقُوا ၂ ၎င်းပြင်၊ အသင်တို့သည် မြည်းစမ်းကြလေကုန်၊
- عَذَابَ الْحَرِيقِ ၂ လောင်ကျွမ်းစေသောပြစ်ဒဏ်ကို။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ထို့ပြင်(အို-နဗီတမန်တော်) အကယ်၍သာ ‘မလာအိကဟ်’ ကောင်းကင်တမန်များသည် ‘ကာဖီရ်’ မယုံမကြည်သွေဖည် ငြင်းပယ်သောသူတို့၏ အသက်ဇီဝိန်ကို နှုတ်ယူသောအချိန်တွင် ယင်းတို့၏ မျက်နှာများကိုလည်းကောင်း၊ ယင်းတို့၏ကျောက်ကုန်းများကိုလည်းကောင်း ရိုက်နှက်ကြ၍ “အသင်တို့သည် (ငရဲ)မီး၏ ပြစ်ဒဏ်ကိုမြည်းစမ်းကြလေကုန်” ဟုပြောဆိုကြသည့် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ရာအဖြစ်ကို (အသင်)မုချတွေ့မြင်ခဲ့ရပေမည်။

1449- များစွာသော ‘မုဖတ်စစ်စစ်ရ်အဋ္ဌကထာရှင်များက’ ဤအာယတ်တော်သည် ‘ဗဒ်ရ်’စစ်ပွဲနှင့် စပ်လျဉ်းသည်ဟု ဆိုကြသည်။ သို့ရာတွင် ဤအာယတ်တော်လာ ပုဒ်များသည် ကာဖီရ်အားလုံးတို့နှင့်

ပတ်သက်နေပေသည်။ ထို့အတွက် ဤအာယတ်တော်သည် 'အာလမေဗရ်ဇ်'နှင့် စပ်လျဉ်းသည်ပ

ဆီအပ်ပေသည်။ (ابن كثير ၃/၃၁၉) وان كان سبه وقعت بدرو لكنه عام في حق كل كافر

အလိုသဘောကား ကာဖီရ်များသည် ပစ္စက္ခလောက၌ ဗဒ်ရ်စစ်ပွဲတွင် အကြီးအကျယ် ဆုံးရှုံး ခဲ့ကြရလေပြီ။ တဖန် အာလမေဗရ်ဇ်၌ (ဤအာယတ်တော်တွင် လာရှိသည့်အတိုင်း) ရိုက်နှက်ခြင်း ခံကြရဦးမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် တဝ နောင်တမလွန်ဘဝ၌ ငရဲမီး၏ပြစ်ဒဏ်ကိုလည်း ခံစားကြ ရဦးမည်တည်း။ အုတ်စ်မာနီ၊ ၈-၂၃၇။ အအ-၂။

မှတ်သားဖွယ်။

ဤအာယတ်တော်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အေ့မာမ်ရာဇီသခင်က နက်နဲ သိမ်မွေ့သော အနက် အဓိပ္ပာယ်တရပ်ကို ထုတ်ဖော်ဖွင့်ဆိုထားသည်မှာ - ကာဖီရ်များ၏ အသက်ဝိညာဉ်သည် ဤပစ္စုပ္ပန် ဘဝမှထွက်ခွာသွားသည့်အခါ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝကို စွန့်လွှတ်ရသည့်အတွက် ဝမ်းနည်းကြေကွဲ၏။ ထို့ နောက်တဖန် ကာဖီရ်များ၏ အသက်ဝိညာဉ်များသည် နောင်တမလွန်ဘဝကို တွေ့မြင်ရ ပြန်သော အခါ ထိုဘဝတွင်လည်း မိမိတို့အဖို့ မှောင်အတိဖြစ်နေသည်ကိုသာ တွေ့မြင်ရပြန်လေသည်။ ဤသို့ အားဖြင့် ကာဖီရ်များအဖို့ ရှေ့သည်လည်းမကောင်း၊ နောက်သည်လည်းမကောင်း ရှေ့နောက် နှစ်ဘက်လုံးမှပင် အရိုက်အနှက်ခံကြရပေသည်။

فيه معنى اخر الطيف منه وهو ان روح الكافر اذا اخرج من جسده فهو معرض عن عالم الدنيا مقبل على الآخرة وهو لكفرة لا يشاهد في عالم الآخرة الا الظلمات، بسبب مفارقتة لعالم الدنيا تحصل له الألام بعد الألام وبسبب اقباله على الآخرة مع عدم النور والمعرفة ينتقل من ظلمات الى ظلمات فهاتان الجهتان هما المراد من قوله يضربون وجوههم وادبارهم . امام رازى رحمه الله

(ولوترى) ولو عاينت وشاهدت لان توترد المضارع الى معنى الماضى كما تردان الماضى الى معنى الاستقبال . (كشاف ၂/၂)

ومعلوم ان "لو" الامتناعية ترد المضارع ماضيا . (المنار ၃/၃၂)

وجواب "لو" محذوف، اى لرأيت امرا فظيعا منكرا . (كشاف ၂/၂)

(ولوترى) ولورأيت فان لو تجعل المضارع ماضيا عكس ان . (بيضاوى ၂/၁၈၃)

(၅၁)

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ
لِّلْعَبِيدِ

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- ذَلِكَ ဤကား၊
- بِمَا အကြင်အကြောင်းကြောင့်ပင်၊
- قَدَّمْتُمْ တင်ကြို၍ ပို့ထားခဲ့လေသည်။
- أَيْدِيكُمْ အသင်တို့၏လက်များသည်။
- وَأَنَّ اللَّهَ ၎င်းပြင်၊ အမှန်စင်စစ်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်။ 1450
- لَيْسَ မဟုတ်ပေ။
- بِظُلْمٍ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းတော်မူသော အရှင်မြတ်၊
- لِلْعَبِيدِ ကျွန်များအား။

၈:၅၁

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ဤ(ပြစ်ဒဏ်)သည် အသင်တို့၏ လက်များက တင်ကြို၍ ပို့ထားနှင့်ပြီးဖြစ်သော (အကုသိုလ် ဒုစရိုက်များ)ကြောင့်ပင် ဖြစ်ချေသည်။ အမှန်စင်စစ်မူကား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်(မိမိ)၏ ကျွန် များအား နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းတော်မူသော အရှင်အလျှင်းမဟုတ်ပေ။

1450- ဤသို့ ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူခြင်းမှာ -လူသားတို့ ကြိုတင်ပို့ဆောင်ထားသောပြစ်မှုဒုစရိုက်တို့၏ အကျိုးသာလျှင် ဖြစ်ချေသည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်မှာကား အနည်းငယ်စိုးစဉ်းမျှပင်ညှဉ်းပန်းတော် မူသည်ဟူ၍ အလျှင်းမရှိချေ (မပြောကောင်း မဆိုအပ်)။ အကယ်တန္တူအလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ဘက် တော်မှ အနည်းငယ်စိုးစဉ်းမျှပင် ညှဉ်းပန်းမှုဖြစ်နိုင်ပါမူ ထိုအနည်းငယ်စိုးစဉ်းမျှသော ညှဉ်းပန်းမှု သည်ပင် အနန္တဂုဏ်တော်ရှင် ဖြစ်တော်မူသော အလွန်အလွန် ကြီးကဲထွတ်မြတ်တော်မူသော အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်အဘို့မှာမူ အလွန်အလွန်ကြီးမားသော ညှဉ်းပန်းမှု ဖြစ်သွားပေမည်။ အဘယ်ကြောင့်

Book X— Chapter VIII
The Spoils of War

အစောင့် ၁၀။ ကဏ္ဍ ၈။
လက်ရပစ္စည်းများကဏ္ဍ။

ဆိုသော် ပြည့်ဝစုံလင်တော်မူသော အရှင်၏ဂုဏ်တော်တိုင်းသည် ပြည့်ဝစုံလင်သည်သာ ဖြစ်ချေသည်။
အာအ-၃။ ၀-၂၃၇။ အာအ-၃။

ဤအကြောင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အလ်မာနာရ်ကျမ်း တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ဆိုရေးသား
ထားသည်။

(وان الله ليس بظلام للعبيد) أي ، ذلك العذاب انما يصيبكم بعملكم وبكونه تعالى عادلا في حكمه وفعله لا يجور ولا يظلم ، فيعاقب غير المستحق للعقاب ولا يجعل المجرمين كالمتقين والكافرين كالمؤمنين ، ولو كان سبحانه ظلما لجاز ان لا يذوقوا ذلك العذاب على كفرهم به واستهزأتهم بآياته وقتلهم لانبيائه بان يجعلوا مع المقرئين في جنات النعيم واذا ألكان الدين عبثاً (٣٨ : ٢٨) ان يجعل الذين آمنوا وعملوا الصالحات كالمفسدين في الارض ان يجعل المتقين كالفجار (٢٥ : ٢١) حسب الذين اجترحوا السيئات ان يجعلهم كالذين آمنوا وعملوا الصالحات سواء محياهم ومماتهم ؟ ساء ما يحكمون (٤٨ : ٣٥) ان يجعل المسالمين كالمجرمين ٣٦ ما لكم كيف تحكمون) فالاستفهام الانكاري في هذه الآيات يدل على ان ترك تعذيب اولئك الكفرة الفجرة هو من المساواة بين المحسن والمسيء ووضع الشيء في غير موضعه وناهيك به ظلم أكبر - فهذا كله تعلم ان استشكل عطف نفى الظلم على جرائمهم في غير محله والمبالغة في صيغة "ظلام" لافادة ان ترك مثلهم يعد ظلماً كبيراً وكثيراً -

وقال الاستاذ الامام : يعني ان هذه العقوبة عدلٌ منه سبحانه و اشار بصيغة المبالغة (ظلام) الى ان مثل هذه التسوية لا تصدر الا لمن كان كثير الظلم مبالغافيه وقال غيره : انه لما كان القليل من الظلم يعد كثيرا بالنسبة الى رحمته الواسعة . عبر في نفيه بصيغة المبالغة الدالة على الكثرة . (المنار ص ٢٦٦ ج ٣ - ٣)

في الحديث الصحيح عن مسلم رحمه الله من رواية ابي ذر رضي الله عنه عن رسول الله صلى الله عليه وسلم ان الله تعالى يقول " يا عبادي اني حرمتُ الظلم على نفسي وجعلته بينكم محرماً فلا تظالموا ، يا عبادي انما هي اعمالكم احصيتها لكم فمن وجد خيراً فليحمد الله ومن وجد غير ذلك فلا يلومن الا نفسه " . (ابن كثير ص ٣١٩ ج ٢) ١٤٥٥

(၅၂) كَذَابٍ أَلْفِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَفَرُوا
بِآيَاتِ اللَّهِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ إِنَّ اللَّهَ
قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

كَذَابٍ أَلْفِرْعَوْنَ	ဖစ်ရ်အောင်န်၏ အခြေအရံများ၏ အခြေအနေကဲ့သို့ပင်။
وَالَّذِينَ	၎င်းပြင်၊ အကြင်သူတို့ (၏အခြေအနေကဲ့သို့)ပင်။
مِنْ قَبْلِهِمْ	၎င်းတို့အလျင်ရှုံးခဲ့ကြ၏။
كَفَرُوا	ထိုသူတို့သည် သွေဖည်ငြင်းပယ်ခဲ့ကြကုန်၏။
بِآيَاتِ اللَّهِ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ဒေသနာတော်များကို။
فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ	ထို့နောက်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၎င်းတို့အားဖမ်းဆီးတော်မူခဲ့လေသည်။
بِذُنُوبِهِمْ	၎င်းတို့၏ ပြစ်မှုဒုစရိုက်များကြောင့်။
إِنَّ اللَّهَ	ကေနမလွဲ၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်။
قَوِيٌّ	အလွန်အင်အားနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အရှင်။
شَدِيدُ الْعِقَابِ	ပြင်းထန်စွာ ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူသော အရှင်မြတ် ဖြစ်တော်မူ၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

(“ကုဖ်ရ်” သွေဖည်မှုကြောင့် ပြစ်ဒဏ်ခံစားရရာ၌အဆိုပါကာဖစ်ရ်များ၏အခြေအနေကား) ဖစ်ရ်အောင်န်၏ အခြေအရံများ၏ အခြေအနေကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ယင်း (ဖစ်ရ်အောင်န်၏ အခြေအရံများ)၏ အလျင်ရှေးအထက်ကျော်ကာရီက ရှုံးခဲ့ကြသောသူတို့၏ အခြေအနေကဲ့သို့လည်းကောင်း ဖြစ်ချေသည်။ ထိုသူတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ဒေသနာတော်များကို မယုံကြည် ငြင်းပယ်ခဲ့ကြလေသည်။ ထို့နောက် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ထိုသူတို့အား ထိုသူတို့၏ ပြစ်မှုဒုစရိုက် များကြောင့် ဖမ်းဆီးကွပ်မျက်တော်မူခဲ့လေသည်။ ကေနမလွဲ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အင်အားနှင့် အလွန်ပြည့်စုံတော်မူသောအရှင်၊ ပြင်းထန်စွာပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူသော အရှင်မြတ်ဖြစ်တော်မူပေသည်။

(၅၃) ذَلِكَ يَأْتِيَنَّ اللَّهُ لَكُمْ مَغِيرًا نِعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَى قَوْمٍ
حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٣﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- ذَلِكَ ဤသည်ကား၊ 1451
- يَأْتِيَنَّ اللَّهُ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်၊ အလွတ်အရှင်မြတ်သည်၊
- لَكُمْ မဟုတ်ချေ၊
- مَغِيرًا ပြောင်းလဲတော်မူမည့်အရှင်၊
- نِعْمَةً အကြင်ကျေးဇူးတော်ကို၊
- أَنْعَمَهَا ထို(အရှင်မြတ်သည်)ယင်းကျေးဇူးတော်ကို(ကျေးဇူး)ပြုတော်မူခဲ့၏၊
- عَلَى قَوْمٍ လူမျိုးတမျိုး၏အပေါ်၌၊
- حَتَّى တိုင်အောင်၊
- يُغَيِّرُوا ၎င်းတို့သည် ပြောင်းလဲကြကုန်၏၊
- مَا အကြင်အရာကို၊
- بِأَنْفُسِهِمْ ၎င်းတို့၌ရှိ၏၊
- وَأَنَّ اللَّهَ ၎င်းပြင်၊ ကေန့်မချ၊ အလွတ်အရှင်မြတ်သည်၊
- سَمِيعٌ အကြွင်းမဲ့ကြားတော်မူသောအရှင်၊
- عَلِيمٌ အကြွင်းမဲ့သိတော်မူသောအရှင် ဖြစ်တော်မူ၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ဤသည်ကား အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အလွတ်အရှင်မြတ်သည် အကြင်လူမျိုး ၊ တမျိုး၏ အပေါ်၌ပြုတော်မူခဲ့သော မည်သည့် ကျေးဇူးတော်ကိုမျှ ထိုလူမျိုးတို့သည် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် မိမိတို့၏ အခြေအနေကို မပြောင်းလဲသမျှ ကာလပတ်လုံး ပြောင်းလဲပေးတော်မူသည်ဟူ၍ မရှိချေ။ ၎င်းပြင် ကေန့်မချအလွတ်အရှင်မြတ်သည် အကြွင်းမဲ့ ကြားတော်မူသောအရှင်၊ အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူသော အရှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူချေသတည်း။

1451 အကြင်အခါလူသားတို့သည်ကောင်းမှုကုသိုလ်ပွားများနိုင်ရန်အတွက်လူ့သဘာဝအလျောက် ရရှိထားသော စွမ်းရည်သတ္တိများကို စနစ်တကျအသုံးပြုပုံ အလွဲလွဲအမှားမှား ပြုလုပ်ပြောင်းလဲပစ် ကြ၏။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် ချီးမြှင့်တော်မူထားသော ကျေးဇူးတော်များကို ထိုအရှင်မြတ်ပြုသသတ် မှတ်ထားတော်မူသည့်လမ်းစဉ်များတွင် စနစ်တကျအသုံးပြုကြရုံမျှမက ထိုလမ်းစဉ်များကို ဆန့်ကျင် ရန်အတွက်ပင်အသုံးပြုကြ၏။ ထိုအခါ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ထိုသို့သောသူများထံမှ မိမိချီးမြှင့်ထား တော်မူသော ကျေးဇူးတော်များကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းတော်မူ၏။ မိမိ၏ ကျေးဇူးတော်များကိုလည်း ပြစ်ဒဏ်တော်များဖြင့် ပြောင်းလဲတော်မူလိုက်လေသည်။

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူသောဉာဏ်တော်ရှင်ဖြစ်တော်မူ၏။ လူသားတို့ ပြောဆိုသမျှကိုအကြွင်းမဲ့ ကြားသိတော်မူ၏။ ပြုလုပ်သမျှကို အကြွင်းမဲ့ သိမြင်တော်မူ၏။ ထိုအရှင်မြတ် မသိမမြင်တော်မူသောအရာဟူ၍ အလျှင်းမရှိ။ ထို့အတွက်ကြောင့် ထိုအရှင်မြတ်ပြုစုစီရင်တော်မူသမျှ သည် အခြေအနေနှင့်လုံးဝကိုက်ညီသင့်မြတ် မှန်ကန်သည်ချည်းသာလျှင် ဖြစ်ချေသတည်း။ (အွတ်စ် မာနီ၊ ၁၀-၂၃၇၊ အအ-၅)

ဤအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မောင်လာနာ အဗူလ်ကလာမ် အာဇာဒ် ကလည်း အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ဆိုရေးသားထားသည်။

سورة انفال، آیت (۵۳) اور اس کی ہم معنی آیات نے قطعی لفظوں میں واضح کر دیا کہ قرآن کے نزدیک اقوام و جماعات کے عروج و زوال اور موت و حیات کا قانون کیا ہے؟ فرمایا، یہ خدا کی مقررہ سنت ہے کہ جب وہ کسی گروہ کو اپنی نعمتوں سے سرفراز کرتا ہے، تو اس میں کبھی تغیر نہیں کرتا۔ جب تک کہ خود اس گروہ کے افراد خود اپنی حالت متغیر نہیں کرتے۔ چنانچہ دنیا کی پوری تاریخ ہمیں اس بارہ میں جو کچھ بتلا رہی ہے اس کی حقیقت بھی اس سے زیادہ کچھ نہیں ہے۔ ہر قوم خود ہی اپنی زندگی کا گہوارہ بناتی ہے اور پھر خود ہی اپنے ہاتھوں سے اپنی قبر بھی کھودتی ہے۔
(ابوالکلام ص ۶۷)

ဤအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အလ်မနာရ်ကျမ်း တွင်လည်း အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ဆိုရေးသား ထားသည်။

فبين الله تعالى لكل قوم خطأهم بهذه الآية وبما سبق في معناها وهو اعم منها
 في سورة الرعد من قوله (١٣: ١٢) ان الله لا يغير ما بقوم حتى يغيروا وما با انفسهم) واثبت
 لهم ان نعم الله تعالى على الاقوام والامم متوسطة ابتداء وودا ما با اخلاق وصفات وعقائد
 وعوائد واعمال تقتضيها فمادامت هذه الشئون لاصقة بانفسهم متمكنة منها
 كانت تلك النعم ثابتة بثباتها ولم يكن الرب الكريم لينزعها منهم اذ تراها غير ظلم
 منهم ولا ذنب، فاذا هم غيروا ما بانفسهم من تلك العقائد والاخلاق، ما يترتب عليها
 من محاسن الاعمال، غير الله عندئذ ما بانفسهم وسلب نعمته منهم، فصار الغني فقيراً،
 والعزيز ذليلاً، والقوي ضعيفاً، هذا هو الاصل المطرد في الاقوام والامم، وهو كذلك
 في الافراد الا انه غير مطرد فيهم لقصر اعمار كثير منهم دون تاشير والتغيير حتى يصل
 الى غايتها.

(المنار ٣٤-٣٨)

1451/3

မှတ်ချက်။

အတိတ်ခေတ်များတွင် အချို့အမျိုးသားများသည် အလွတ်အရှင်မြတ်၏ ကျေးဇူးတော်
 များကို အလွဲသုံးစားပြုကြသည့်အတွက် ပြစ်ဒဏ်အမျိုးမျိုးခတ်ခြင်းခံကြရသည့် အကြောင်းများကို
 ကုရ်အာန် (၂၉:၃၁-၄၀) တွင်ရှုပါကုန်။

(၅၅)

كذَابٍ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ ۗ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا
 بِآيَاتِ رَبِّهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ
 فِرْعَوْنَ ۗ وَكُلُّ كَانُوا ظَالِمِينَ ﴿٥٤﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

كَدَابِيبِ الْفِرْعَوْنَ	ဖစ်ရ်အောင်န်၏အခြေအရံတို့၏ အခြေအနေကဲ့သို့ပင်။
وَالذَّيْبِ	၎င်းပြင်၊ အကြင်သူတို့(၏အခြေအနေကဲ့သို့)ပင်။
مِنْ تَبَابِهِمْ	၎င်းတို့အလျင်ရှိခဲ့ကြ၏။
كَدَبُوا	ထိုသူတို့သည်မဟုတ်မမှန်ဟူ၍ ငြင်းပယ်ခဲ့ကြကုန်၏။
بِآيَاتِ رَبِّهِمْ	၎င်းတို့အားဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အရှင်မြတ်၏ သက်သေလက္ခဏာများကို၊
فَاَهْلَكَهُمْ	သို့ဖြစ်ပေရာ၊ ငါအရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အားဖျက်ဆီးတော်မူခဲ့၏။
بِأَيْدِيهِمْ	၎င်းတို့၏ပြစ်မှုဒုစရိုက်များကြောင့်။
وَأَعْرَضْنَا	ထို့ပြင်၊ ငါအရှင်သည်နှစ်မြုပ်တော်မူခဲ့လေသည်။
الْفِرْعَوْنَ	ဖစ်ရ်အောင်န်၏ အခြေအရံများကို၊
وَكُلِّ	အမှန်သော်ကား၊ အားလုံးသည်၊
كَانُوا	ဖြစ်ခဲ့ကြကုန်၏။
ظَالِمِينَ	မတရားကျူးလွန်သူများ။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

(မိမိတို့၏အခြေအနေကို ပြောင်းလဲရာတွင် ထိုကားဖိရ်များ၏ အခြေအနေကား)
 ဖစ်ရ်အောင်န်၏ အခြေအရံများ၏ အခြေအနေကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ယင်း (ဖစ်ရ်အောင်န်၏ အခြေအရံများ)၏ အလျင် ရှေးအထက်ကျော်ကားရီက ရှိခဲ့ကြကုန်သောသူတို့၏ အခြေအနေကဲ့သို့ လည်းကောင်း ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသူတို့သည် မိမိတို့အား မွေးမြူတော်မူသော အရှင်မြတ်၏ သက်သေ လက္ခဏာတော်များကို မဟုတ်မမှန်ဟူ၍ ငြင်းပယ်ခဲ့ကြလေသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ ငါအရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ၎င်းတို့၏ပြစ်မှုဒုစရိုက်များကြောင့် ဖျက်ဆီးတော်မူခဲ့လေသည်။ ထို့ပြင် ငါအရှင် မြတ်သည် ဖစ်ရ်အောင်န်၏အခြေအရံတို့ကို နှစ်မြုပ်စေတော်မူခဲ့လေသည်။ အမှန်စင်စစ်သော်ကား၊ ၎င်းတို့အားလုံးသည်ပင် မတရားကျူးလွန်သူများ ဖြစ်ခဲ့ကြကုန်သတည်း။

(၅၅)

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا
 يُؤْمِنُونَ

Book X— Chapter VIII
The Spoils of War

အစောင် ၁၀။ ကဏ္ဍ ၈။
လက်ရပစ္စည်းများကဏ္ဍ။

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

إِنَّ	မလွဲကေန၊ 1452
شَرَّاءِ الدَّوَابِّ	အဆိုးဆုံးသောသတ္တဝါကား၊
عِنْدَ اللَّهِ	အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်အထံတော်တွင်၊
الَّذِينَ	အကြင်သူတို့ပင်၊
كَفَرُوا	ထိုသူတို့သည် သွေဖည်ငြင်းပယ်ခဲ့ကြကုန်၏။
فَهُمْ	သို့ဖြစ်ပေရာ၊ ၎င်းတို့သည်၊
لَا يُؤْمِنُونَ	၎င်းတို့သည် သက်ဝင်ယုံကြည်ကြမည် မဟုတ်ပေ။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

မလွဲကေန အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် အထံတော်တွင် အဆိုးဆုံးသော သတ္တဝါတို့ကား(ဤ)-
အကြင် မယုံမကြည် သွေဖည်ငြင်းပယ်သောသူတို့ပင်တည်း။ သို့ဖြစ်ပေရာ ၎င်းတို့သည် သက်ဝင်
ယုံကြည်ကြမည်သူများ မဟုတ်ချေ။

(၅၉)

الَّذِينَ عَاهَدتَ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ عَهْدَهُمْ
فِي كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ ﴿٥٩﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

الَّذِينَ	အကြင်သူတို့သည်၊
عَاهَدتَ	အသင်သည် ပဋိညာဉ်ယူခဲ့လေသည်၊
مِنْهُمْ	၎င်းတို့ထံမှ၊
ثُمَّ	တဖန်၊
يَنْقُضُونَ	၎င်းတို့သည် ဖောက်ဖျက်ကြလေသည်၊
عَهْدَهُمْ	၎င်းတို့ ပဋိညာဉ်ကို၊
فِي كُلِّ مَرَّةٍ	အကြိမ်တိုင်းတွင်၊
وَهُمْ	အမှန်သော်ကား၊ ၎င်းတို့သည်၊
لَا يَتَّقُونَ	၎င်းတို့သည် ကြောက်ရွံ့ကြသည် မဟုတ်ပေ။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ဤကာဖိရ်များကား အသင်သည် ထိုသူတို့ထံမှ (အကြိမ်ကြိမ်) ပဋိညာဉ်ယူခဲ့ပြီး ဖြစ်လေသည်။ ထို့နောက်သော်မှပင် ထိုသူတို့သည် မိမိတို့၏ ပဋိညာဉ်ကို အကြိမ်တိုင်း အကြိမ်တိုင်း ဖောက်ဖျက်ကြလေသည်။ အမှန်သော်ကား ထိုသူတို့သည် (ပဋိညာဉ်ဖောက်ဖျက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား) ကြောက်ရွံ့ကြသည်မဟုတ်ပေ။

1452 အကြင်သူများသည် အမြဲတစေ သွေဖည်ငြင်းဆန် မနာခံပဲနေကြ၏။ အီမာန်ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါတရားအလျဉ်းမထားကြပေ။ နောင်ခံစားရမည့်ဘေးကို အလျဉ်းမတွေးပဲ အမြဲတစေ ကတိဖောက်ဖျက်ကြ၏။ ထိုသို့သောသူများသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် အထံတော်တွင် အဆိုးရွားဆုံးသော သတ္တဝါများပင် ဖြစ်ကြပေသည်။ အတိတ်ခေတ်တွင် ဖစ်ရ်အောင်န်၏ အခြွေအရံများသည်လည်း သွေဖည်ငြင်းဆန်အမိန့်မနာခံပဲ အကြိမ်ကြိမ် ကတိဖောက်ဖျက်ခဲ့ကြပေသည်။ ကြည့်ကုန်အာန်(၇:၁၃၀-၁၃၇)။ တမန်တော်မြတ် မုဟမ္မဒ် (ဆွလ္လ္လ္လာဟု အဆိုဒ်ဟီ ၁၈၅၆) လက်ထက် တော်တွင်လည်း ယဟူဒီဘာသာဝင် ဗနူကရိုင်ဇာဟ်မျိုးနွယ်စုနှင့် အခြားယဟူဒီဘာသာဝင် မျိုးနွယ်စုတို့သည်လည်း “ကျွန်ုပ်တို့သည် မက္ကာမြို့သား မုရ်ရစ်က်များအား ကူညီကြမည်မဟုတ်ပါ” ဟု တမန်တော်မြတ်နှင့်အကြိမ်ကြိမ် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ချုပ်ဆိုကြပြီး အကြိမ်တိုင်းကိုပင် ကတိဖောက်ဖျက်ခဲ့ကြလေသည်။ ဤသို့ ကတိဖောက်ဖျက်သူများနှင့် မည်သို့မည်ပုံ ဆက်ဆံရမည့်အကြောင်း ရှေ့လာလတ္တံ့သော အာယတ်တော်များတွင် မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ အုတ်စ်မာနီ၊ ၈-၂၃၀။ အအ-၁

(၅၇) *فَأَمَّا تَلَفَاتُهُمْ فِي الْحَرْبِ فَتَرَدُّ بِهِمْ مَنْ خَلْفَهُمْ
لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿٥٧﴾*

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- فَمَا သို့ဖြစ်ပေရာ၊ အကယ်၍၊ 1453
 - تَقَفْتُمْ အသင်သည် ၎င်းတို့အား ဖမ်းမိသည်ရှိသော်၊
 - فِي الْحَرْبِ စစ်ပွဲတွင်၊
 - فَسَرَدَ သို့ဖြစ်လျှင်၊ အသင်သည် မောင်းနှင်လေလော့၊ (ကစဉ်ကလျားဖြစ်အောင်ပြုလေလော့)
 - بِهِمْ ၎င်းတို့အားဖြင့်၊
 - مِنْ အကြင်သူတို့အား၊
 - خَلْفَهُمْ ၎င်းတို့နောက်၌ရှိကြ၏၊ (၎င်းတို့အပြင်၌ ရှိကြ၏)၊
 - لَعَلَّكُمْ تَكْرَهُونَ ၎င်းတို့သည် သတိရကြအံ့သောငှာ၊ (နောင်တရကြအံ့သောငှာ)။
- ၈: ၄၄

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်သည် အကယ်၍ ၎င်းတို့အား စစ်ပွဲတွင် (လက်ရ)ဖမ်းမိသည် ရှိသော်၊ အသင်သည် ၎င်းတို့အားဖြင့် ၎င်းတို့အပြင်၌ရှိကြကုန်သော(ရန်)သူတို့အား ဖမ်းမိကစဉ်ကလျား ဖြစ်အောင်ပြုလေလော့၊ သို့မှသာလျှင် ၎င်းသူတို့သည် သတိရကြလတံ့။ (တနည်း—နောင်ကြည့်ကြလတံ့။)

1453 အကယ်၍ ဤကာဖိရ်သစ္စာဖောက်များသည် ချုပ်ဆိုထားသော ပဋိညာဉ်စာချုပ်များကို အတည်အလင်းပစ်ပယ်ပြီး တမန်တော်မြတ်အား ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် စစ်မြေပြင်သို့ ထွက်လာကြလျှင် ၎င်းတို့အား ပြင်းပြင်းထန်ထန် ထိထိရောက်ရောက် ပြစ်ဒဏ်ပေးရမည်။ ထိုသို့ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းကို တွေ့မြင်၍ ၎င်းတို့နောက်တွင် ရှိနေသူများ၊ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့နောက်မှ ပေါ်ပေါက်လာမည့် သားစဉ်မြေးဆက်တို့သည်လည်း သတိသံဝေဂ ရရှိသွားကြမည်။ ထို့ပြင် တဝ မည်သည့်အခါမျှ ကတိဖောက်ဖျက်ဝံ့ကြမည်မဟုတ်ပေ။ အာဒ်မာနီ ၈-၂၃၈။ အအ-၂။

وقد روى البخاري ومسلم انه صلى الله عليه وسلم خطب الناس في بعض ايامه التي لقي فيها العدو فقال يا ايها الناس لا تمنوا لقاء العدو وسلوا الله العافية فاذا التقيتهم فاصبروا واعلموا ان الجنة تحت ظلال السيوف ثم قال اللهم منزل الكتاب ومجري السحاب وهازم الأحزاب اهزمهم وانصرنا عليهم وهذا يؤيد ما دللت عليه الآية من ان الحرب ليست محبوبة عند الله ولا عند رسوله لذاتها ولا لها فيها من مجد الدنيا وانما هي ضرورة اجتماعية يقصد بها منع البغي والعدوان، واعلاء كلمة الحق والايمان، ودحض الباطل واكتفاء شراهم بناء على سنة (فاما الزيد فيذهب جفاء وامامنا يفتح الناس فيمكت في الارض) وتسمى في عرف عصرنا سنة الانتخاب الطبيعي. (المنار ص 145)

အိမ်မိတ်တို့နှင့် အိမ်မိတ်တို့လက်ထက်ရှိသူတို့ပါးလုံးက မိမိတို့၏ကျမ်းများတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြထားကြသည်မှာ တမန်တော်မြတ်သည် ရန်သူများနှင့်ရင်ဆိုင်နေခဲ့ရသည့်အချိန် တနေ့တွင် “အို - လူအပေါင်းတို့၊ အသင်တို့သည် ရန်သူနှင့်တွေ့ဆုံရန် မတောင်တကြကုန်လင့်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် အထံတော်တွင် ငြိမ်းချမ်းသာယာမှုကိုသာ ငန်ကြာကြာလေကုန်။ အသင်တို့သည် (မလွှဲမရှောင်သာ၍) ရန်သူများနှင့် တွေ့ဆုံကြရသောအခါ ကြံ့ခိုင်စွာပင်တည်ကြလေကုန်။ ဂျိန္နတ်သည် ဓားလွယ်များ၏ အရိပ်အောက်တွင် ရှိနေသည်ကိုလည်း သိထားကြလေကုန်” ဟု မိန့်ကြားတော်မူခဲ့၏။ ထို့နောက် တမန်တော်မြတ်သည် “အို - ကျမ်းဂန်များကို ချပေးသနားတော်မူသော၊ တိမ်သလ္လာများကို ရှေ့လျား စေတော်မူသော၊ ရန်သူများကို ရှုံးနိမ့်စေတော်မူသော အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်....၊ အရှင်မြတ်သည် ထိုရန်သူများကို ရှုံးနိမ့်စေတော်မူပါ။ ကျွန်တော်မျိုးတို့အား ၎င်းတို့အပေါ်၌ အောင်မြင်မှုကို ပေးသနားတော်မူပါ” ဟု ဆုပန်ကြားတော်မူခဲ့လေသည်။

ဤသည်ကို ထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့် စစ်မက်ပွင့်ပွင့်တိုက်ခိုက်ခြင်းသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် အထံသော်၌လည်း နှစ်မြို့ဖွယ်ရာမဟုတ်ကြောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ တမန်တော်မြတ်ထံတော်၌လည်း နှစ်မြို့ဖွယ်ရာ မဟုတ်ကြောင်း၊ လောကီဆိုင်ရာ ဂုဏ်ပကာသနအတွက်လည်း နှစ်မြို့ဖွယ်ရာ မဟုတ်ကြောင်း၊ အမှန်မှာလူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ဆူပူသောင်းကျန်းမှုများ၊ ကျူးကျော်စော်ကားမှုများကို ပိတ်ပင်တားဆီးရန်လည်းကောင်း၊ လွတ်လပ်စွာယုံကြည်မှုနှင့် အမှန်တရားကို ပေါ်လွင် ထင်ရှားစေရန်အတွက် လည်းကောင်း၊ လွှဲများသောအယူဝါဒကို လွှဲများသည့် အယူဝါဒ ဖြစ်ကြောင်း ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ လွှဲများနေသူများ၏ ဘေးအန္တရာယ်မှကင်းလွတ်ရန် အတွက်လည်းကောင်း၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် မရှိမဖြစ်သော လူမှုရေးကိစ္စတရပ်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရ

Book X—Chapter VIII
The Spoils of War

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၈။
လက်ရပစ္စည်းများ ကဏ္ဍ။

Refer

ပေသည်။ ဤသည့်သဘောကိုပင် ကုန်အာန်ကျမ်းမြတ်(၁၃:၁၇) တွင်လည်း မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။
(အလ်မနာရ်။ အ-၁၀။ ၈-၅၁)

(၅၇) [وَأَمَّا تَخَافَنَّ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً فَانْبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِبِينَ ۝٥٧]

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- وَأَمَّا ၎င်းပြင်၊ အကယ်၍၊ 1454
- تَخَافَنَّ အသင်သည် စိုးရိမ်သည်ရှိသော်၊
- مِنْ قَوْمٍ လူမျိုးတမျိုးထံမှ၊
- خِيَانَةً ကတိသစ္စာ ဖောက်ဖျက်မည်ကို၊
- فَانْبِذْ သို့ဖြစ်လျှင်၊ အသင်သည် ပစ်လေလော့၊
- إِلَيْهِمْ ၎င်းတို့ထံ၊
- عَلَىٰ سَوَاءٍ တန်းတူအနေနှင့်။ (ထိုနည်းအတူ)၊
- إِنَّ اللَّهَ ကေန့်စင်စစ်၊ အလွှာအရှင်မြတ်သည်၊
- لَا يُحِبُّ ထို (အရှင်မြတ်)သည် နှစ်သက်တော်မူသည် မဟုတ်ပေ၊
- الْخَائِبِينَ သစ္စာဖောက်သူတို့အား။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

၎င်းပြင် အကယ်၍ အသင်သည် လူမျိုးတမျိုးထံမှ ကတိသစ္စာဖောက်ဖျက်မည်ကို စိုးရိမ်မကင်း ဖြစ်ပါမူ၊ အသင်သည် (၎င်းတို့နှင့် ဖွဲ့ဆိုထားသည့် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ကို) ၎င်းတို့ထံ ပြန်လည်၍ အပ်ပါလေ။ (ပဋိညာဉ်စာချုပ် ရုပ်သိမ်းပြီး ဖြစ်ကြောင်းကို သိရှိရာတွင် အသင်နှင့် ၎င်းတို့သည်) တန်းတူဖြစ်ရှိသွား မည်။ ကေန့်စင်စစ် အလွှာအရှင်မြတ်သည် သစ္စာဖောက်ဖျက်သူတို့အား (လုံးဝ) နှစ်သက်တော် မူသည်မဟုတ်ချေ။

1454 အကယ်၍ လူမျိုးတမျိုးသည် ချုပ်ဆိုထားသော ပဋိညာဉ်စာချုပ်ကို အတည်အလင်း မဖောက်ဖျက်လျှင်လည်း ၎င်းတို့ထံမှ စာချုပ်ဖောက်ဖျက်မည့် နိမိတ် လက္ခဏာများ ပေါ်ပေါက်၍ ကတိပျက်မည်ကို စိုးရိမ်ရလျှင် တမန်တော်မြတ်သည် အခြေအနေအရာ လျော်ကန်သင့်မြတ်သည်ဟုယူဆပါက - ထိုသို့သောလူမျိုးထံသို့ အချင်းချင်းဖွဲ့ဆိုထားသော ပဋိညာဉ်စာချုပ်ကို ရုပ်သိမ်းလိုက်ပြီးဖြစ်ကြောင်း ကြိုတင်၍ အကြောင်းကြားတော်မူလိုက်ရမည်။ ဤသို့အားဖြင့် အုပ်စုနှစ်စုလုံးသည် ပဋိညာဉ်စာချုပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ သို့လောသို့လော ဖြစ်ရှိမနေကြပဲ မိမိတို့ကိုယ်ကိုမိမိတို့ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နိုင်ရန် သာတူညီမျှ လွတ်လပ်စွာ ကြိုးပမ်းနိုင်ကြမည်။ ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် တမန်တော်မြတ်အားလည်း ပဋိညာဉ်စာချုပ်ကို စတင်ဖောက်ဖျက်သည်၊ ခိုးကျွံခိုးကြံကြံသည်၊ သစ္စာမဲ့သည်ဟူ၍ မည်သူမျှ စွပ်စွဲပြောဆိုနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ အရေးကိစ္စအဝဝသည် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြတ်ပြတ်သားသား ဖြစ်သွားပေမည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မည်သည့်အခါ မည်သည့်နေရာမည်သူနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်စေ ယုတ်စွာအဆုံး စစ်မြေပြင်တွင် ကာဖီရ်ရန်သူများနှင့် ပတ်သက်၍ ပင်လျှင်သစ္စာမဲ့မှု၊ ကတိပျက်မှုကို အလျှင်းနှစ်သက်တော်မူသည်မဟုတ်ပေ။ **အာဖ်မာနီ။ ၈-၂၃၈။ အအ-၂။**

ရာဇဝင်သမိုင်း ကောက်နုတ်ချက်။

သာဝကကြီး အမိရ်မုအာဝိယဟ် (ရသွေ့ယလ္လဗ်ဟို တအာလာ အနန်ဟု) သင်သည် ရောမတိုင်းပြည်နှင့် အချိန်ကန့်သတ်၍ ပဋိညာဉ်စာချုပ် ချုပ်ဆိုထား၏။ သာဝကကြီး အမိရ်မုအာဝိယဟ်သည် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ပါ အချိန်ပိုင်းမကုန်သေးမီအတွင်းမှာပင် မိမိ၏စစ်တပ်များကို ရောမတိုင်းပြည်၏နယ်နိမိတ်အနီးတွင် ကပ်၍ချထားလေသည်။ ယင်းသို့မိမိ၏စစ်တပ်များကို ရောမတိုင်းပြည်နယ်နိမိတ်အနီးတွင် ကပ်၍ချထားခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပဋိညာဉ်စာချုပ်ပါ အချိန်ပိုင်းကုန်လျှင် ကုန်ခြင်း မဆိုင်းမတူပဲ ဆောလျင်စွာ ရောမတိုင်းပြည်ကိုတိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက်ယူနိုင်ရန်ပင် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ အစီအစဉ်များ ပြုလုပ်နေသည့် အချိန်အတော အတွင်းမှာပင် သက်ရွယ် ကြီးရင့်သူတစ်ဦးက စီးနင်းလျက် (الله أكبر وأغلب) “အသင်တို့သည် ကတိတည်ကြ၊ ကတိဖောက်ဖျက်ကြနှင့်

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တမန်တော်မြတ်က.... အသင်တို့သည်လူမျိုးတမျိုးနှင့် ပဋိညာဉ်စာချုပ် ချုပ်ဆိုလျှင် စာချုပ်ပါသတ်မှတ်ထားသည့် အချိန်ပိုင်းမကုန်သမျှကာလပတ်လုံး ထိုပဋိညာဉ်စာချုပ်တွင် တလုံးတပါဒမျှ မဖြည့်စွက်ကြနှင့်၊ တလုံးတပါဒမျှလည်း မနှုတ်ပယ်ကြနှင့် သို့မဟုတ် တဘက်အုပ်စုကို တန်းတူအနေဖြင့် ပဋိညာဉ်စာချုပ် ရုပ်သိမ်းလိုက်ပြီးဖြစ်ကြောင်း အကြောင်းကြားရမည်” ဟု မိန့်ကြားတော်မူခဲ့သည်” ဟု ပြောကြားလေသည်။ ဤသည့်အကြောင်းကို သာဝကကြီး အမိရ်မုအာဝိယဟ်သခင် သိသောအခါ သိလျှင်သိခြင်း (စစ်တပ်ကိုခေါက်၍) ပြန်လာတော်မူလေသည်။ ထို့

နောက်ယင်းကဲ့သို့ လာရောက် ပြောကြားသော သက်ရှယ် ကြီးရင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးမှာ သာဝက
ကြီးအမ်ရ်အစ်ဗ်နုအန်ဗစဟ်သခင်ဖြစ်၍ နေသည်ကို သိရှိရလေသည်။ အတွတ်မာနီ၊ ၁-၂၃၈။ အအ-၂။

قال الامام احمد حدثنا محمد بن جعفر حدثنا شعبة عن ابى الفيض عن سليم بن عامر
قال: كان معاوية يسير في ارض الروم وكان بينه وبينهم امد فارادان يدنو منهم
فاذا القضى الامد عزاهم فاذا اشج على دابة يقول: الله اكبر الله اكبر وفاء لا غدرًا
ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال "ومن كان بينه وبين قوم عهد فلا يحلن عقده
ولا يشدها حتى ينقضى امدها او ينبد اليهم على سواء" قال فبلغ معاوية فرجع فاذا
بالشيخ عمرو بن عنبه رضى الله عنه - وهذا الحديث رواه ابو داود الطيالسي عن
شعبة، واخرجه ابو داود والترمذى والنسائى وابن حبان فى صحيحه من طرق عن
شعبة به وقال الترمذى حسن صحيح (ابن كثر برويه ٣١٢٠) 1454/1

ဤအကြောင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မောင်လာနာ အပုလ်ကလင်အာဇာဒ်က အောက်ပါအတိုင်း
ဖွင့်ဆိုရေးသားထားသည်။ -

سورة انفال، آيت (٥٤) میں مدینہ کے یہودیوں کی طرف اشارہ کیا ہے، جب پیغمبر اسلام مدینہ آئے،
تو یہاں یہودیوں کی تین بستیاں آباد تھیں: بنی قینقلع، بنی نضیر، بنی قریظہ۔ پیغمبر اسلام نے ان سب
سے صلح و امن اور باہر گزراعت کا معاہدہ کیا۔ معاہدہ کی ایک شرط یہ تھی کہ تمام جماعتیں ایک قوم بن
کر رہیں گی۔ اور اگر کسی فریق پر اس کے دشمن حملہ کریں گے، تو سب اس کی مدد کریں گے (ابن ہشام)
لیکن ابھی معاہدہ کی سیاہی خشک بھی نہیں ہوئی تھی، کہ یہودیوں نے خلاف ورزی شروع کر دی اور
قریش مکہ سے مل کر مسلمانوں کی تباہی کی سازشیں کرنے لگیں۔ حتیٰ کہ خود پیغمبر اسلام کو ہلاک کرنے کی
تدبیروں میں لگ گئے۔ یہاں حکم دیا ہے کہ اب ایسے دفاع باز لوگوں کے ساتھ نباہ نہیں ہو سکتا۔ جو کھلم کھلا
لڑیں ان کا مقابلہ کرو۔ جو ایسا نہ کریں اور غدر و فریب کا ان سے اندیشہ ہو، تو انہیں کھلے طور پر خبر دید کہ اب
معاہدہ فسخ ہو گیا۔ لیکن فرمایا یہ بات اس طرح کی جائے کہ دوسرے فریق کو نقصان نہ پہنچے یعنی وقت
سے پہلے فسخ معاہدہ سے خبردار ہو جائے اور اگر طیاری کرنی چاہے تو ہماری طرف سے بھی طیاری کا پورا موقع ملے۔
یہاں سے اندازہ کرو کہ قرآن نے ہر معاملہ میں حتیٰ کہ جنگ میں بھی سہولتی اور دیانت کا جو معیار
قائم کیا ہے وہ کس قدر بلند ہے؟ کہیں بھی اس نے کوئی گوشہ ایسا نہیں چھوڑا جہاں اخلاقی کمزوری
کو ابھرنے کا موقعہ دیا گیا ہو۔

کیا دنیا میں اس وقت تک کسی قوم نے احکام جنگ کو اس درجہ بلند اخلاقی معیار پر رکھا ہے؟
عالمگیر جنگ یورپ کی تاریخ کا ہر صفحہ اس کے جواب میں "نہیں" کہے گا۔ (تفسیر ابوالکلام ص ۶۶-۶۷)

Book X— Chapter VIII
The Spoils of War

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၈။
လက်ရပစ္စည်းများ ကဏ္ဍ။

روى البيهقي في شعب الایمان عن ميمون بن فهران قال قال ثلاثة المسلم والكافر
فيهن سواء - من عاهدته فوفى بعهدة مسلماً كان او كافراً فانما العهد لله، ومن
بينك وبينه رحم فصلهما مسلماً كان او كافراً، ومن اتت منك على امانة فادها
اليه مسلماً كان او كافراً - (المنار ص ٥٢) 1454/3

သုံးခုသောအရာတွင် မှတ်စလင်နှင့် ကာဖီရ်သည် အတူတူပင်ဖြစ်သည်။

(၁) အသင်သည်မည်သူနှင့်မဆို ပဋိညာဉ် ပြုလုပ်ပါက (ထိုသူသည် မှတ်စလင်
ဖြစ်စေ၊ ကာဖီရ်ဖြစ်စေ) ယင်းပဋိညာဉ်အတိုင်းလိုက်နာ ဆောင်ရွက်ပါ။ အဘယ်
ကြောင့် ဆိုသော် ပဋိညာဉ်သည်အလွတ်အရှင်မြတ် အတုကသာလျှင်ဖြစ်သည်။

(၂) မိမိ၏ ဆွေမျိုးနီးစပ်သူနှင့် (ထိုသူသည်မှတ်စလင်ဖြစ်စေ၊ ကာဖီရ်ဖြစ်စေ)
အဆက်မဖြတ်ပါနှင့်။

(၃) မိမိထံယုံ ပုံအပ်နှင်းထားသူအား (ထိုသူသည် မှတ်စလင် ဖြစ်စေ၊ ကာဖီရ်
ဖြစ်စေ ၎င်းအပ်နှင်းထားသော ပစ္စည်းကို၎င်းအားပြန်လည်ပေးပါ။ အလ်မနာရ်။
အ- ၁၀။ ၈ - ၅ ။

ဤအာယတ်တော်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကျယ်သိလိုပါက အလ်မနာရ်ကျမ်း - ၁၀၊ ၈ - ၄၈ မှ
၆၀ အထိ) တွင် ရှုပါကုန်။ ကတိသစ္စာတည်ကြည်ရမည့်အကြောင်း အောက်ခြေ အမှတ်(308) တွင်
လည်း အနည်းငယ် ရေးသားဖော်ပြခဲ့ပြီ။

အပိုဒ် - ၈

ရန်သူများအား တွန်းလှန်ကာကွယ်နိုင်ရန်အတွက် တတ်စွမ်းနိုင်သမျှ
စစ်အင်အားအသင့် စုဆောင်းထားကြရမည်။

အာယတ်စဉ် အမြက်သဘော။

အာယတ် - ၅၉။ ကာဖီရ်များသည် ကိုယ့်ကိုယ်ကို မိမိလွတ်မြောက်ကြပြီဟု မထင်မှတ်ကြရာ။
။ ၆၀။ ရန်သူများအား တွန်းလှန် ကာကွယ်နိုင်ရန်အတွက် တတ်စွမ်းနိုင်သမျှ စစ်အင်

အားအသင့် စုဆောင်းထားကြရမည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏လမ်းတော်၌ ဥစ္စာပစ္စည်းများကို လှူဒါန်းကြရမည်။

။ ၆၁။ ကာဖီရ်များသည် စစ်ပြေငြိမ်းရန် ယိမ်းညွတ်ကြလျှင် (အို - နဗီ) အသင်သည်လည်း ယိမ်းညွတ်ပါ။

။ ၆၂။ ကာဖီရ်များသည် အကယ်၍ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလိုကြလျှင် (အို - နဗီ) အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အသင့်အား ကူညီစောင့်ရှောက်ရန်အတွက် လုံလောက်တော်မူပေသည်။

။ ၆၃။ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် မိမိ၏ ကျေးဇူးတော်အဟုန်ဖြင့် မှတ်စလင်မ်တို့၏ စိတ်နှလုံးများတွင် ညီညွတ်မှု၊ ချစ်ကြည်မှုကို ထည့်သွင်းပေးတော်မူခဲ့လေသည်။

။ ၆၄။ (အို - နဗီ) အသင့်အဖို့ အမှန်အားဖြင့် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် လုံလောက်တော် မူပေသည်။ အမြင်အားဖြင့် အသင်၏ အမိန့်နာခံသော မုအ်မင်န်များသည်လည်း အသင့်အဖို့ လုံလောက်ကြပေသည်။

ဆက်စပ်မှု။

အထက်တွင်မကြာမီ မြို့ရိုမုရ်ရစ်က်များနှင့်လည်းကောင်း၊ မဒီနာမြို့ရိုယဟူဒီများနှင့်လည်းကောင်း စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်သည့်အကြောင်း ပါရှိခဲ့၏။ စစ်မက် ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရာ၌ အချို့သူများသည် လွတ်မြောက်သွားလေ့ရှိကြသည်။ ကာဖီရ်များသည်လည်း ယင်းကဲ့သို့လွတ်မြောက်သွားကြလိမ့်မည်ဟု ထင်မှတ်နေခဲ့ကြပေသည်။ ရှေ့အာယတ်တော်တွင် ကာဖီရ်များသည် ယင်းသို့ ထင်မှတ်၍ မနေအပ်ကြောင်း၊ ၎င်းတို့သည် တနေ့မဟုတ်တနေ့ ပြစ်ဒဏ်ခံစားရမည်မှာ မုချပင်ဖြစ်ကြောင်း မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ ထာနဝီ။ အ - ၄။ စ - ၈၆။

(၅၉) وَاللَّيْسَاءِ الَّذِينَ كَفَرُوا سَبِقُوا الْإِيمَانَ

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

وَلَا يَحْسَبَنَّ	ထို့ပြင်၊ အလျှင်းမထင်မှတ် မယူဆရာချေ။ 1455
الَّذِينَ	အကြင်သူတို့သည်၊
كَفَرُوا	ထိုသူတို့သည် သွေဖည်ငြင်းပယ်ခဲ့ကြကုန်၏။
سَبَقُوا	၎င်းတို့သည် လွတ်မြောက်ခဲ့ကြချေပြီ (ဟု)။
إِيَّاهُمْ	ကေန့်အမှန်၊ ၎င်းတို့သည်၊
لَا يَحْزَنُونَ	၎င်းတို့သည် မစွမ်းဆောင်နိုင်အောင် ပြုလုပ်နိုင်ကြမည်မဟုတ်ပေ။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ထို့ပြင် ကာဖီရ်မယုံမကြည် သွေဖည်ငြင်းပယ်သောသူတို့က “မိမိတို့သည် လွတ်မြောက်ခဲ့ကြချေပြီ” ဟု အလျှင်းမထင်မှတ် မယူဆကြရာချေ။ ကေန့်အမှန် ၎င်းတို့သည် (အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား) မစွမ်းနိုင်အောင် ပြုလုပ်နိုင်ကြသည် မဟုတ်ပေ။

1455 ကုန်အာန်ကျမ်းမြတ်(၈:၅၀) တွင်တဘက်အုပ်စုမှ ကတိသစ္စာဖောက်ဖျက်မည်ကို စိုးရိမ်ရလျှင် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ရုပ်သိမ်း၍ တဘက်အုပ်စုအား အကြောင်းကြားရမည့်အကြောင်း ပါရှိခဲ့လေသည်။ ကာဖီရ်များက ဤသည့်အချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ မှတ်စိလင်မ်များသည် အလွန်ဖြူစင်ရိုးသားကြသည်ဟု ယူဆကာ ဝမ်းမြောက်ကောင်း ဝမ်းမြောက်ကြပေမည်။ မှတ်စိလင်မ်များထံတွင် သစ္စာဖောက်ပိုင်ခွင့်မရှိ။ ထို့ပြင်တဝ်စာချုပ်ရုပ်သိမ်းခြင်းကို ငါတို့အချိန်မီ သိရှိကြပေရာ ငါတို့သည် မိမိတို့ကိုယ်ကို ကာကွယ်ရန်နှင့် မှတ်စိလင်မ်တို့အား ချေမှုန်းနိုင်ရန် အချိန်အခါနှင့်အခွင့်လမ်းရရှိပြီဟု ထင်မှတ်ကောင်း ထင်မှတ်ကြပေလိမ့်မည်။ ဤအာယတ်တော်တွင် ယင်းသို့ထင်မှတ်နေကြသော ကာဖီရ်တို့အား ရည်ညွှန်းမိန့်ကြားထားတော်မူသည်မှာ ကာဖီရ်များသည် အဘယ်မျှပင်ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ၊ စီစဉ်မှုများပြုလုပ်ကြလင့်ကစား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား မှတ်စိလင်မ်တို့၏လက်ဖြင့် ဂုဏ်အင်သေးသိမ်စေရန်နှင့် ဤဘဝသို့မဟုတ် နောင်တမလွန်ဘဝတွင် ပြစ်ဒဏ်ပေးရန် အလိုတော်ရှိပါလျှင် ယင်းကာဖီရ်များသည် မည်သို့မည်ပုံ ကြံစည်အားထုတ်ကြစေကာမူ ထိုအရှင်မြတ်အား

Book X— Chapter VIII
The Spoils of War

အစောင် ၁၀။ ကဏ္ဍ ၈။
လက်ရပစ္စည်းများကဏ္ဍ။

မစွမ်းဆောင်နိုင်အောင် အလျှင်းပြုစွမ်းနိုင်ကြမည် မဟုတ်ပေ။ ထိုအရှင်မြတ်၏ လက်တော်တွင်းမှ လည်း အလျှင်းလွတ်မြောက် သွားနိုင်ကြမည်မဟုတ်ပေ။ တနည်းအားဖြင့် မှတ်စလင်မများသည် အလွတ် အရှင်မြတ်အား လုံအပ်၍ အမိန့်တော်များကို ဦးလည်မသန် လိုက်နာ ကျင့်သုံးကြပါလျှင် အားလုံးတို့ကို အောင်နိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း ဤအာယတ်တော်တွင် မိန့်ဆိုထားတော်မူခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ အံ့မာနီ။ ၈-၂၃၈။ အအ-၂။

မှတ်ချက်။

ဤအာယတ်တော်၏ အနက်သဘောကို ပိုမိုရှင်းလင်းစွာ သိနိုင်ရန်အလို့ငှာ ကုရ်အာန် - (၃:၁၉၅/၁၉၆။ ၆:၁၃၅။ ၉:၂။ ၉:၃။ ၁၀:၅၃။ ၁၁:၂၀။ ၁၁:၃၃။ ၁၆:၄။ ၂၄:၅၇။ ၂၉:၄။ ၂၉:၂၂။ ၃၉:၅၁။ ၄၂:၃၁။ ၄၆:၃၂) တို့ကိုပါလေ့လာကြပါကုန်။

ဆက်စဉ်မူ။

အထက်တွင် စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ခြင်းအကြောင်းပါရှိခဲ့၏။ ။ ရှေ့လာလတံ့သော အာယတ်တော်တွင် စစ်လက်နက်များ အသင့်စုဆောင်း ထားရမည့်အကြောင်း မိန့်ဆိုထားတော်မူပေသည်။ (ဆာနဝီ။ အ-၄။ ၈-၈၆)။

(၆၀)

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَابِ
الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَآخِيْنَ
مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ وَمَا
تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ
وَأَنْتُمْ لَا تظَلَمُونَ ④

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

وَأَعِدُّوا لَهُمْ	ထိုးပြင်၊ အသင်တို့သည် အသင့်ပြင်ဆင်ထားကြလေကုန်၊ (အသင့်ပြုလုပ်ထားကြလေကုန်) 1456၊ ၎င်းတို့နှင့် ပြင်ဆိုင်ရန်၊
مَا	အကြင်အရာကို၊
اسْتَطَعْتُمْ	အသင်တို့သည် တတ်စွမ်းနိုင်ခဲ့ကြကုန်၏၊
مِنْ قُوَّةٍ	အင်အား (စုဆောင်းခြင်း)ကို၊
وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ	၎င်းပြင်၊ မြင်းများမွေးမြူခြင်းကို၊
تُرَاهِبُونَ	အသင်တို့သည် ခြောက်လှန့်၍ ထားနိုင်ကြပေမည်၊
بِهِ	ထို(အင်အား)ဖြင့်၊
عَدُوَّ اللَّهِ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ရန်သူကို၊
وَعَدُوَّكُمْ	ထိုးပြင်၊ အသင်တို့၏ ရန်သူကို၊
وَأَخْرَيْنَ	ထိုမှတပါး၊ အခြားတို့ကို၊
مِنْ دُونِهِمْ	၎င်းတို့အပြင်၊
لَا تَعْلَمُونَهُمُ	အသင်တို့သည် ၎င်းတို့အား မသိကြချေ၊
اللَّهُ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
يَعْلَمُهُمْ	ထို(အရှင်မြတ်)သည် ၎င်းတို့အား သိရှိတော်မူ၏၊
وَمَا	၎င်းပြင်၊ အကြင်အရာသည်၊ 1457
تُنْفِقُوا	အသင်တို့သည် သုံးစွဲကြကုန်၏၊
مِنْ شَيْءٍ	တစ်စုံတရာကို၊
فِي سَبِيلِ اللَّهِ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌၊
يُوفَى	ပြည့်စုံစွာချီးမြှင့်ခြင်းခံရအံ့၊
النَّيْكُمْ	အသင်တို့အား၊
وَأَنْتُمْ	စင်စစ်၊ အသင်တို့သည်၊
لَا تظلمونَ	အသင်တို့ ယုတ်လျော့စေခြင်းကို ခံကြရမည်မဟုတ်ပေ။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ထို့ပြင်အသင်တို့သည် ထိုကာဖီရ် သွေဖည်ငြင်းပယ်သော သူတို့နှင့် ပြိုင်ဆိုင်(တိုက်ခိုက်)ရန် အလို့ငှာ မိမိတို့တတ်စွမ်းနိုင်သမျှ (လက်နက်အစရှိသော) အင်အားကိုလည်းကောင်း၊ မွေးမြူထားသောမြင်းများကိုလည်းကောင်း အဆင်သင့်စုဆောင်း၍ထားရှိကြလေကုန်။ (သို့မှသာလျှင်) အသင်တို့သည် ထိုလက်နက်အင်အားဖြင့် အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ ရန်သူများကိုလည်းကောင်း မိမိတို့၏ရန်သူများကိုလည်းကောင်း၊ ထိုသူတို့အပြင် အခြားအကြင် သူတို့ကိုလည်းကောင်း ခြောက်လန့်၍ထားနိုင်ကြပေမည်။ ထိုသူတို့အား အသင်တို့သည် မသိကြချေ။ (သို့ရာတွင်) အလွှာဟ် အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား သိရှိတော်မူ၏။ ထို့ပြင်တဝ အသင်တို့အလွှာဟ် အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ သုံးစွဲသမျှတို့ကို (ထိုအရှင်မြတ်သည်) အသင်တို့အား ပြည့်စုံစွာချီးမြှင့်တော်မူအံ့။ စင်စစ်သော်ကား အသင်တို့သည် (အနည်းငယ်မျှ) ယုတ်လျော့၍ ပေးခြင်းကို ခံကြရလိမ့်မည်မဟုတ်ပေ။

1456 ကုရ်အာန် (၈:၆၀) ၏ အဓိပ္ပာယ်နှင့် အဖွင့်ကို မောင်လာနာ ထာနဝီသခင်က အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားထားသည်။

اور ان کافروں (سے مقابلہ کرنے) کے لئے جس قدر تم سے ہو سکے ہتھیار سے اور پلے ہوئے گھوڑوں سے سامان درست رکھو کہ اس (سامان) کے ذریعہ سے تم (اپنا) رعب جمائے رکھو ان پر جو کہ (کفر کی وجہ) اللہ کے دشمن ہیں اور (تمہاری فکر میں نہ ہے) کی وجہ سے) تمہارے دشمن ہیں (جن سے شب و روز تم کو سابقہ پڑتا رہتا ہے) اور ان کے علاوہ دوسرے کافروں پر بھی (رعب جمائے رکھو) جن کو تم (بالتعمین) نہیں جانتے (بلکہ) ان کو اللہ ہی جانتا ہے (جیسے کفار فارس اور روم وغیرہم جن سے اس وقت سابقہ نہیں پڑا مگر صحابہ کا ساز و سامان و فن سپہگری اپنے وقت میں ان کے مقابلہ میں بھی کام اور ان پر بھی رعب جما بعض مقابل ہو کر مغلوب ہوئے بعض نے جزیہ قبول کیا کہ یہ بھی اثر رعب کا ہے) اور اللہ کی راہ میں (جس میں جہاد بھی آگیا) جو کچھ بھی خرچ کرو گے (جس میں وہ خرچ بھی آگیا جو ساز و براق درست کرنے میں کیا جاوے) وہ (یعنی اس کا ثواب) تم کو (آخرت میں) پورا پورا دے دیا جاوے گا اور تمہارے لئے اس میں کچھ کمی نہیں ہوگی۔ (تھانوی ص ۸۶-۸۷)

၎င်းပြင်အသင်တို့သည် ဤကာဖီရ်များနှင့် (ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရန်) အတွက်အသင်တို့တတ်စွမ်းနိုင်သမျှ လက်နက်များကိုလည်းကောင်း၊ မွေးမြူထားသောမြင်းများကိုလည်းကောင်း၊ အင်အားအသင့် ပြင်ဆင်ထားရှိကြကုန်။ သို့မှသာလျှင် အသင်

တို့သည် ထို(အင်အား)ဖြင့် အကြင်သူများကို ခြိမ်းခြောက်၍ ထားကြနိုင်ကြမည်။ ထိုသူများသည် (ကုမ်းရံ ပြုလုပ်သည့်အတွက်) အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ ရန်သူများ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းပြင် (အသင်တို့အား ချေမှုန်းရန် ကြံစည်နေကြသည့် အတွက်) အသင်တို့၏ ရန်သူများလည်း ဖြစ်ကြသည်။ အသင်တို့သည် (ထိုသူများနှင့် နေ့ရောညပါ) တွေ့ဆုံနေကြရသည်။ ထိုမှတစ်ပါး ထိုသူများအပြင် အခြားသော ကာဖီရ်များကိုလည်း (ခြိမ်းခြောက်၍ကား နိုင်ကြမည်) ထို(အခြားသော) ကာဖီရ်များကို အသင်တို့သည် (အတိအကျ) မသိကြပေ။ (သို့ရာတွင်) ၎င်းတို့ကို အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သာလျှင်သိတော်မူသည်။ (ဥပမာ - Persia ပါရှားပြည်၊ Romans ရောမပြည်ရှိ ကာဖီရ်များနှင့် အခြားကာဖီရ်များ) မှတ်စံလင်မ်များသည် ထိုအချိန်တွင် ၎င်းတို့နှင့် မတွေ့ဆုံကြရသေးပေ။ သို့တစေလည်း ဆူဟာဗဟ် သာဝကကြီးတို့၏ စစ်အင်အားနှင့် စစ်ဘက်ကျွမ်းကျင်မှုများသည် မိမိအချိန်တွင် ၎င်းတို့နှင့် ပြိုင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ကြသည့် အခါ၌လည်း အသုံးဝင်အကျိုးရှိခဲ့ပေသည်။ ၎င်းတို့အပေါ်တွင်လည်း မှတ်စံလင်မ်တို့၏ အရှိန်အဝါသည် လွှမ်းမိုးခဲ့ပေသည်။ ၎င်းတို့အနက် အချို့ တို့သည် ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်၍ စင်ရေးရှူးနီမ့်သွားခဲ့ကြပေသည်။ အချို့ တို့သည်လက်အောက်ခံအဖြစ် လက်ဆောင်ပဏ္ဏာဆက်သရန်၊ အခွန်တော်ဆောင်ရန် သဘောတူခဲ့ကြလေသည်။ ဤသည်လည်း အရှိန်အဝါ၏ အကျိုးပင်ဖြစ်သည်။ ၎င်းပြင်အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ (ဤတွင် “ဂျီဟာဒ်” လည်း အပါအဝင်ဖြစ်သည်) အဘယ်အရာမဆို အသင်တို့လူဒါန်းသုံးစွဲကြအံ့၊ (ဤတွင် စစ်လက်နက်၊ စစ်ပစ္စည်းအတွက် သုံးစွဲသော ကုန်ကျစရိတ်လည်းအပါအဝင်ဖြစ်သည်) ထို(လူဒါန်းသုံးစွဲမှု၏ ကုသိုလ်အကျိုးကို) အသင်တို့သည် (နောင်တမလွန်ဘဝ၌) အပြည့်အစုံချီးမြှင့်ခြင်းခံကြရအံ့။ ထို့ပြင် အသင်တို့သည် (ထိုသို့ကုသိုလ်အကျိုး ချီးမြှင့်ရာတွင်) အနည်းငယ်မျှပင်လျှော့ပေးခြင်း ခံကြရမည် မဟုတ်ပေ။ ထာနုစ် အ-၄။ စ-၈၆ / ၈၇။

حدیثوں میں تیر اندازی کی مشق اور گھوڑوں کے رکھنے اور سواری سیکھنے کی بڑی فضیلت آئی ہے۔ اب ہندو اور توپ قائم مقام تیر کے ہے۔ اور عموم قوت میں یہ سب اور ورزش بھی داخل ہے۔
(تھاوی صحیحہ) 1456/2

တမန်တော်မြတ်၏ ‘ဟဒီစ်’ သြဝါဒတော်များတွင် လေးပစ် လေ့ကျင့်ခြင်း၊ ဒူးလေးပစ် လေ့ကျင့်ခြင်း၊ မြင်းများမွေးမြူထားခြင်း၊ အစီးအနင်း လေ့ကျင့်ခြင်းများသည် အလွန် မြင့်မြတ်

ကြောင်းပါရှိသည်။ ယခုခေတ်တွင် ဒူးလေး၏ နေရာတွင်သေနတ်၊ အမြောက်များကို အသုံးပြုရခေ
မည်။ 'ကုဝါတ်' အားဟူသောပုဒ်သည် (General) သီးခြားမဟုတ်သော အများနှင့်ဆိုင်သော
ပုဒ်ဖြစ်သည်။ ဤပုဒ်တွင် အထက်ဖော်ပြပါ အရာအားလုံးအပြင် ကျန်းမာရေး လေ့ကျင့်
မှုလည်း အကျုံးဝင်ပေသည်။ ထာနဝီ။ အ-၄။ ၀-၈၇။

يعنى خدا پر بھروسہ کرنے کے معنی یہ نہیں کہ اسباب ضروریہ مشروعہ کو ترک کر دیا جائے، نہیں مسلمانوں
پر فرض ہے کہ جہاں تک قدرت ہو سامان جہاد فراہم کریں۔ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم کے عہد مبارک میں
گھوڑے کی سواری، شمشیر زنی اور تیر اندازی وغیرہ کی مشق کرنا، سامان جہاد تھا۔ آج ہندو 'توپ'
ہوائی جہاز، آبدوز کشتیاں، آہن پوش کروزر وغیرہ کا تیار کرنا اور استعمال میں لانا اور ٹینوں حرمیہ کا
سیکھنا، بلکہ ورزش وغیرہ کرنا سب سامان جہاد ہے۔ اسی طرح آئندہ جو اسلحہ و آلات حرب و صہ
تیار ہوں۔ اسارا اللہ وہ سب آیت کے منشا میں داخل ہیں۔
ماتنی گھوڑے کی نسبت تو آب خود ہی فرمایا ہے "الحیل معقود فی نواصیہا الخیر الی
یوم القیمہ" کہ قیامت تک کے لئے خدا نے اس کی پیشانی میں خیر رکھ دی ہے۔
اور احادیث میں ہے کہ جو شخص گھوڑا جہاد کی نیت سے پالتا ہے اس کے کھلے سینے
بلکہ ہر قدم اٹھانے میں اجر ملتا ہے۔ اور اس کی خوراک وغیرہ تک قیامت کے دن ترازو میں وزن کی
جائے گی۔
عثمانی ص ۲۳ ص ۱۷۵۶/۳

ဆိုလိုသည်ကား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ယုံပုံလုံအပ်ခြင်း၏ အလိုသဘောမှာ
ရှုရိအတ် တရားတော်အရ ခွင့်ပြုထားသည့် အရေးကြီးသော အကြောင်းတရား
ပစ္စည်းများကို စွန့်ပယ်ရမည် ဟူ၍မဟုတ်။ မှတ်စလင်မ်များအပေါ်၌ တတ်စွမ်း
နိုင်သမျှ "ဂျီဟာဒ်" စစ်လက်နက်ပစ္စည်းများကို အသင့် စုဆောင်းထားခြင်းသည်
"ဖရစ်" တာဝန်ဖြစ်သည်။ တမန်တော်မြတ် မုဟမ္မဒ် (အာလ္လာဟု အလိုက် ၀စလ္လမ်)
၏ လက်ထက်တော်တွင် မြင်းစီးခြင်း၊ ဓားခုတ်ခြင်း၊ လေးပစ်ခြင်း၊ လှံထိုးခြင်း
စသည်များကို လေ့ကျင့်ခြင်းသည် စစ်အင်အားပင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ယခုခေတ်တွင်မူ
အမြောက်၊ လေယာဉ်ပျံ၊ ရေငုပ်သင်္ဘော၊ (Armoured Cruiser) နယ်လှည့် တိုက်
သင်္ဘော၊ စသည်များကို အဆင်သင့်ထားရှိခြင်း၊ အသုံးပြုခြင်း၊ စစ်မှုပညာများကို
လေ့လာဆည်းပူးခြင်း၊ ယုတ်စွအဆုံး ကျန်းမာရေး လေ့ကျင့်ခြင်း အားလုံးသည်
"ဂျီဟာဒ်" စစ်အင်အားပင် ဖြစ်သည်။ ဤအတိုင်းပင် နောင်ခေတ် များတွင်
"အင်ရှာ အလ္လာဟ်" ဖြစ်ပေါ်လာမည့်စစ်လက်နက်ကရိယာတန်ဆာ အားလုံးတို့
သည်လည်း ဤအာယတ်တော်၏ အလိုသဘောတွင် အကျုံးဝင်လျက် ရှိပေသည်။

မြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ကား တဖန်တော်မြတ် (ဆွလ္လဗ္ဗဟု အလိုက်ဟိဝစလ္လမ်) ကိုယ်
 တော်တိုင်က 1456/4 الخيال معقود في نواصيها الخير الى يوم القيمة "အလ္လာဟ်
 အရှင်မြတ်သည်ကိယာမတ်နေ့ထိအတွက် မြင်း၏နဖူးတွင် ကောင်းခြင်းကိုထားရှိတော်
 မူပြီးဖြစ်သည်" ဟုမိန့်ကြားတော် မူခဲ့လေသည်။ ၎င်းပြင် "ဟဒီးစ်" တော်များ၌
 အကြင်သူတိုင်းသည် 'ဂျီဟာဒ်'ကို ရည်စူးကာ မြင်းမွေးမြူထားအံ့၊ ထိုသူသည် ထို
 မြင်း၏စားခြင်း၊ သောက်ခြင်းသာမက၊ ထိုမြင်း၏ ခြေလှမ်းတိုင်းအတွက်ပါ ကုသိုလ်
 ရမည်ဖြစ်အံ့၊ ထို့ပြင်တဝ ထိုမြင်း၏ အစာ အာဟာရ စသည်များ သည်ပင်လျှင်
 ကိယာမတ်နေ့၌ "မိဇာန်ချိန်ခွင်တွင် ထည့်သွင်း ချိန်စက်ရမည် ဖြစ်သည်" ဟု လာရီပေ
 သည်။ အုတ်စံမာနီ ၈-၂၃၈။ အအ-၄။

آية من طري كبرى حقيقة التي تعليمه هو انه لا يفرقوا براتهما في الدين من كدتمس
 رها هي كرسى - تم ان من مقابلة كمنه هيشه تيار رها - ان كطرف من غافل كهي نه هو اور اينه
 پاس وه سامان برات تيار ركهو جن من ان پر هيت طاري هوتي هو اور ان كدل دلتيه هون -
 (من قووة) قوة كاللفظ عام هه ، عددى قوت ، سامان جنگ كى قوت ، آلات حرب كى قوت ،
 سب كچه اس كاندركيا - يها نك كبره هوه ناخن بهي . وقد روى فى القووة انها الرمي .
 حصاص . عموم اللفظ شامل لجميع ما يستعان به على العدو من سائر انواع السلاح
 والآت الحرب ، حصاص . عن الحكم بن عمير قال امر رسول الله صلى الله عليه وسلم
 ان لا تخفى الاظفار فى الجهاد وقال ان القووة فى الاظفار وهذا ابدال على ان جميع
 ما يقوى على العدو فهو ما موربا استعدادا . حصاص اء من كل ما يتقوى به فى
 الحرب كاسما كان ، رويح
 صاحب روح المعانى نے آیت کے تحت میں بنذوق کا ذکر تصریح کے ساتھ کیا ہے اور اگر آج
 ہوتے تو متین گن ، طیارہ اور ٹینک اور جیپ اور ایم ٹیم وغیرہ سب کے نام نکل جاتے -
 رباط الخيال . سوار فوج كى اهميت اس حكم سے ظاہر ہے ، موجودہ جنگوں میں سوار فوج كى اهميت
 کے لئے ملاحظہ ہو انگریزی تفسیر القرآن كا حاشیہ و تفسیر (ماجدى ص ۳۸۸ ص ۵۹) 1456/5

ဤအာယတ်တော်တွင် အလွန်လေးနက်သည့်ဖြစ်ရပ်မှန်ကို သင်ကြားပြသထားတော်မူသည်။
 ထိုဖြစ်ရပ်မှန်ကား အခြားမဟုတ်၊ ကာဖီရ်များသည် အမြဲတစေ အသင်တို့၏ရန်သူ အသင်တို့၏
 သာသနာ၏ရန်သူများ ဖြစ်လျက်ပင်ရှိကြမည်။ အသင်တို့သည် ၎င်းတို့အား ပိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရန်

အမြဲတစေ အသင့်ရှိကြရမည်။ ၎င်းတို့ဘက်မှ ဘယ်သောအခါ၌မျှ အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့ မနေကြကုန်လင့်၊ ၎င်းတို့အပေါ်တွင် မိမိတို့၏အရှိန်အဓိကို လွှမ်းမိုးစေနိုင်ရန်နှင့် ၎င်းတို့၏စိတ်နှလုံးများကို တုန်လှုပ် ချောက်ချားစေနိုင်ရန်အတွက် စစ်လက်နက်အင်အားများကို အသင့်စုဆောင်းထားရှိကြရမည်။

(၁၀၆) “ကုဝါတ်”ဟူသောပုဒ်သည် General အများနှင့် သက်ဆိုင်သော ပုဒ်ဖြစ် သည်။ ဤပုဒ်တွင် ၊အရေအတွက်အင်အား၊ စစ်ပစ္စည်းအင်အား၊ စစ်လက်နက် အင်အားစသည့် အားလုံးသောအင်အားများ အကျုံးဝင်သည်။ ယုတ်စွာအဆုံး ရှည်သောလက်သည်းများသည်ပင် အင်အားတွင်အကျုံးဝင်ပေသည်။

“အင်အား”ဟူသည်ပစ်ခတ်မှု(အတတ်ပညာ)ဟူ၍ကျမ်းအဆိုလာရှိပေသည်။ (ဂျပိစ်ဆွားဖ်)

(၁၀၇) ‘ကုဝါတ်’ဟူသောပုဒ်သည် -(General) ဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် ရန်သူအား အောင်နိုင်ရန်အတွက် စစ်လက်နက်အမျိုးမျိုး၊စစ်ကရိယာတန်းဆာပလာအဖြာဖြာစသည့် အကူအညီ အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသည့် အရာအားလုံးတို့သည် ယင်းပုဒ်တွင်အကျုံးဝင်ပေသည်။ (ဂျပိစ်ဆွားဖ်)

ဟကင်အစ်နီအုမိုင်ရီ(ရသွေ့ယဉ္ဇာဟု တအာလာ အနီဟု)ထံမှတစ်ဆင့် ဤသို့ ကြားသိရသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ‘ဂျီဟာဒ်’တွင် လက်သည်း များကို ဝှက်မထားကြရန် တမန်တော်မြတ် (ဆွလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆)က အမိန့်ပေးတော်မူခဲ့သည်။ ‘လက်သည်း’တွင်အင်အားရှိသည်’ဟုလည်း တမန်တော်မြတ်က မိန့်ကြားတော်မူခဲ့လေသည်။ ဤသည့်အချက်သည် ရန်သူအားအောင်နိုင်စေသည့် အင်အားဟူဟူသမျှကို အသင့်စုဆောင်းထားရမည်ဖြစ်သည်ကို ညွှန်လျက်ရှိသည်။ (ဂျပိစ်ဆွားဖ်)

“ကုဝါတ်”ဟူသည် စစ်ပွဲတွင် ရန်သူအားအောင်နိုင်စေမည့် မည်သည့်အင်အားစုမျိုးမဆို အားလုံးသောအင်အားစုကိုဆိုသည်။ ရှုဟ်။

ဤအယတ်တော်၏အဖွင့်၌ ရှုဟုလ်မအာနီကျမ်း ရှင်က-‘ကုဝါတ်’ဟူသော ပုဒ်တွင် သေနတ် အပါအဝင်ဖြစ်ကြောင်း အတည့်အလင်းရေးသားခဲ့ပေသည်။ အကယ်၍ ထိုကျမ်းရှင်ကြီး ယခု ခေတ်တွင်သက်ရှိထင်ရှားရှိနေပါလျှင် အဆိုပါပုဒ်တွင် စက်သေနတ်၊လေယာဉ်ပျံ၊ (Tank)တင့်က၊ သံချပ်ကာ၊ ဂျီပ်ကား၊ အနုမြူဗုံး....အစရှိသည့် ခေတ်ပေါ်လက်နက်ကြီးငယ်အားလုံးတို့ကို မှု့ ထည့်သွင်းရေးသားဖော်ပြသွားမည်ပင် ဖြစ်သည်။

မြင်းမွေးမြူခြင်းနှင့် အစီးအနင်းပါသောစစ်သည်များ အဘယ်မျှအရေးကြီးသည်ကို ဤအာ ယတ်တော်ကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ထင်ရှားစွာသိနိုင်ပေသည်။ ယခုခေတ်စစ်ပွဲများတွင် အစီးအနင်း

ပါသောစစ်သည်များ အဘယ်မျှလိုအပ်သည့်အကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျွန်ုပ်(အဗ်ဒုလ်မာဂျီဒ်) အင်္ဂလိပ် ဘာသာဖြင့် ပြန်ဆို ရေးသားထားသည့် ကုရ်အာန်ကျမ်း အဖွင့်တွင် ရှုပါကုန်။ မာဂျီဒီ။ အ-၂။ ၁၀-၃၈။ အအ-၈။

اے اہل اسلام بظاہر تم بھی ان کے مقابل میں جہاں تک قوت ہم پہنچ کے ہم پہنچاؤ، آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم کے عہد میں علاوہ رباط الخیل یعنی جنگ کے لئے گھوڑے باندھنے کے تیر اندازی بھی عہد قوت تھی مگر اس زمانہ میں بجائے اس کے عام مسلمانوں کو قواعد کھلانا، عمدہ اور بویا ایجاد تو ہیں اور بند تیس اور دفاعی جہازات اور دیگر سامان حرب ہم پہنچانا، عمدہ موقعوں پر قلعہ اور ریل اور تار برقی لگانا فرض کفایہ ہے۔ اس قوت کا فائدہ دشمنوں کو خوف دلانا ہے، کیونکہ اعداء نہ کسی علم سے ڈرتے ہیں، نہ کسی معاہدہ سے نہ کسی صنعت و حرفت سے، نہ نئی روشنی کے لباس و عادات سے، وہ تو قوت جنگ سے ڈرتے ہیں۔ (تفسیر تفسیر ۱/۴۵۶-۶)

အို...အစွလာမ့်ဘာသာဝင်အပေါင်းတို့၊ အသင်တို့သည်လည်း ထိုကာဖီရ်များကို ခုခံကာကွယ် တွန်းလှန်နိုင်ရန်အတွက် တတ်စွမ်းနိုင်သမျှ အားအင်များကို အသင့် စုဆောင်း ထားကြရမည်။ တမန်တော်မြတ်၏ လက်ထက်တော်တွင် စစ်ပွဲအတွက် မြင်းများမွေးမြူခြင်းအပြင် ဒူးလေးပစ်ခတ်မှု အတတ်ပညာသည်လည်း ကောင်းမွန်သော အဓိကစစ်အင်အားပင် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ သို့ရာတွင် ယခုခေတ်၌မူအထက်ဖော်ပြပါ စစ်အင်အား၏နေရာတွင် မှတ်စလင်မ်များအဖို့ ..

စစ်မှု အတတ်ပညာ များကို သင်ယူ လေ့လာခြင်း၊ ခေတ်ပေါ် အမြောက်သေနတ်၊ မီးသင်္ဘော...အစရှိသည့် စစ်လက်နက်များ စုဆောင်းခြင်း၊ သင့်တော်သည့် ဌာနများတွင် (Fortress) ခံတပ်၊ ရဲတိုက်၊ မီးရထား၊ ကြိုးမဲ့ ကြေးနန်းများ

ပြုလုပ် ဆောက်တည်ခြင်းများသည် فرض كفايه "ပရ်သျှက်ဖာယဟ်" တာဝန်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤသို့စစ်အင်အားဖြင့် ကာဖီရ်ရန်သူများကို ခြိမ်းခြောက်နိုင်ပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကာဖီရ်များသည် မည်သည့်ပညာကိုမျှလည်း ကြောက်ကြသည်မဟုတ်၊ မည်သည့်စာချုပ်၊ မည်သည့် လက်မှု စက်မှုပညာ အလုပ် အကိုင်၊ မည်သည့် ခေတ်သစ်အဝတ်အစား၊ အလေ့အကျင့်များကိုလည်း ကြောက်ကြသည်မဟုတ်ပေ။ ၎င်းတို့သည် စစ်အင်အားကိုသာလျှင် ကြောက်ကြပေသည်။

ဟတ်ကီကာနီ။ အ-၄။ ၁၀-၁၉၁။

سورة انفال، آیت (۶۰) میں فرمایا "جہاں تک تمہارے بس میں ہے" کیونکہ یہ تو ممکن نہیں کہ کوئی جماعت اس طرح کا سرد سامان جنگ ہتیا کر سکے جو ہر اعتبار سے مکمل ہو۔ پس معلوم ہوا۔ مسلمانوں کو اس بارے میں جو کچھ حکم دیا گیا ہے، وہ یہ ہے کہ اپنے مقدور کے مطابق جو کچھ کر سکتے ہیں کریں اور ادا کے فرض کے لئے آمادہ ہو جائیں۔ یہ بات نہیں ہے کہ جب تک دنیا جہاں کے ہتھیار اور ہر قسم کے ساز و سامان مہیا نہ ہو جائیں، اس وقت تک بے بسی کا عذر کرتے رہیں اور فرض دفاع سے بے فکر ہو جائیں۔ مگر مسلمانوں نے اس آیت کی روح کو سمجھا ہوتا تو اس ایسا ہیچینے میں مبتلا نہ ہوئے جو ڈیڑھ سو برس سے مسلمان عالم پر طاری ہے۔

چونکہ جنگ کی طیاری بغیر مال کے نہیں ہوتی تھی، اس لئے اس کے بعد کی آیت میں انفاق فی سبیل اللہ اور دیا۔ اگر اس انفاق کی حقیقت آج مسلمان صحیح طور پر سمجھ لیں، تو ان کی ساری مصیبتیں ختم ہو جائیں۔
(ابوالکلام ص ۶۸) ۱۱۴۵۶/۷

The immediate occasion of this injunction was the weakness of cavalry and appointments of war in the early fights of Islaam. But the general meaning follows; In every fight, physical, moral, or spiritual arm yourself with the best weapons and the best arms against your enemy, so as to instil wholesome respect into him for you and the cause you stand for.
(ABDULLAH YUSUF ALI.) 1225, P-430.

(من قوۃ) من کل ما یتقوی بہ فی الحرب من عداہا، وعن عقبہ بن عامر سمعت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم یقول علی المنبر "الان القوۃ الرمی، قالہا ثلاثا" ومات عقبہ عن سبعین قوسا فی سبیل اللہ، وعن عکرمۃ ہی الحصون، والرباط اسم للخیل التي تربط فی سبیل اللہ، ویجوز ان یسمی بالرباط الذی ہو معنی المرابطة، ویجوز ان یكون جمع رباط کفصیل وفضال۔
وقرأ الحسن ومن رباط الخیل بضم الباء وسكونها جمع رباط ویجوز ان یكون قوله (ومن رباط الخیل) تخصیصا للخیل من بین ما یتقوی بہ کقولہ "جہیل ومیکال"

وعن ابن سیرین رحمہ اللہ انہ سئل عن اوصی بثلاث مالہ فی الحصون فقال یشتری بہ الخیل فتربط فی سبیل اللہ ویغزی علیہا فقیل لہ انما اوصی فی الحصون فقال الم تسمع قول الشاعر؟ "ان الحصون الخیل لا عد والقری"
(کشاف ص ۲۱-۲۲) ۱۱۴۵۶/۸

(وأعدوا لهم ما استطعتم من قوة ومن رباط الخيل) الأعداد تهيئة الشيء
للمستقبل، والرباط في أصل اللغة الحبل الذي تربط به الدابة كالمربط [بالكسرى]
ورباط الخيل حبسها واقتناؤها - ورباط الجيش: أقام في الثغر، والأصل أن يربط
هؤلاء وهؤلاء خيولهم ثم سمي الإقامة في الثغر مرابطة ورباطاً هـ من الأساس -
أمر الله تعالى عبادة المؤمنين بأن يجعلوا الاستعداد للحرب (التي علموا أن لا
مندوحة عنهما لدفع العدوان والشرك والحفظ لأنفسهم ودعاية الحق والعدل والفضيلة)
بأمرين (أحدهما) أعداد جميع أسباب القوة لها بقدر الاستطاعة (وثانيهما)
مرابطة فرسانهم في ثغور بلادهم وحدودها وهي مداخل الأعداء ومواضع
مهاجمتهم للبلاد، والمراد أن يكون للامة جنوداً دائماً مستعداً للدفاع عنها إذا فاجأها
العدو وعلى غرة، قوامه الفرسان لسرعة حركتهم وقد رتبهم على الجميع بين القتال
وإيصال أخبار من ثغور البلاد إلى عاصمتها وسائر جاراتها ولذلك عظم الشارع
أمر الخيل وأمر بآرامها، وهذان الأمران هما اللذان تعول عليهما جميع الدول
الحربية إلى هذا العهد التي ارتقت فيه الفنون العسكرية وعماد الحرب إلى درجة
لم يسبق لها نظير بل لم تكن تدركها العقول ولا تتخيلها الأفكار.

ومن العلوم بالبداهة أن أعداد المستطاع من القوة يختلف امتثال الأمر الرباني
به باختلاف درجات الاستطاعة في كل زمان ومكان بحسبه، وقد روى مسلم في صحيحه
عن عقبة بن عامر أنه سمع النبي صلى الله عليه وسلم وقد تلا هذه الآية على المنبر
يقول "الآن القوة الرمي" قالها ثلاثاً، وهذا كما قال بعض المفسرين من قبيل
حديث "الحج عرفة" بمعنى أن كلا منهما أعظم الأركان في بابه، وذلك أن رمي العدو
عن بعد ما يقتله أسلم من مصادمته على القرب بسيف أو رمح أو حربة، وإطلاق
الرمي في الحديث يشمل كل ما يرمى به العدو ومن أسلم أو قد يفقه من جنين أو طيارة
أو بندقية أو مدفع وغير ذلك وإن لم يكن كل هذا معروفاً في عصره صلى الله عليه
وسلم فإن اللفظ يشملها والمراد منه يقتضية ولو كان قيداً بالسهم المعروفة في
ذلك العصر فكيف وهو لم يقيد، وما يدرينا نعمل الله تعالى أجراً على لسان رسوله
مطلقاً يدل على العموم لامته في كل عصر بحسب ما يرمى به فيه - وهذا كما أحاديث
أخرى في الحديث على الرمي بالسهم، لونه كرمي الرصاص في هذه الأيام على أن لفظ
الآية يدل على العموم لونه أمر بالاستطاع موجه إلى الامة في كل زمان ومكان كما أن
خطابات التشريع حتى ما كان منها وأرد أن سبب معين ومن قواعد الأصول أن العباد

فعم ان الاسلام دين الرحمة قد منع من التعذيب بالنار كما كان يفعل الظالمون
 والمجبارون من الملوك باعد اثمهم كاصحاب الاخذ والمملعون في سورة البروج، و
 لكن من الجهل والغباوة ان يعد حرب الاسلحة النارية للاعداء الذين يجاروننا
 بها من هذا القبيل بان يقال ان ديننا دين الرحمة يا مرنا ان نحتل قتالهم ايانا
 بهذه المدافع وان لانقاتلهم بها رحمة بهم مع العلم بان الله تعالى اباح لنا في
 التعامل فيما بيننا ان نجزي على السيئة بمثلها عملا بالعدل وجعل العفو فضيلة لا
 فريضة فقال (٤:٤٢) وجزاء سيئة مثلها فمن عفا واصلح فاجرة على الله انه لا يجب
 الظالمين ٤١ ولمن انتصر بعد ظلمه فاولئك ما عليهم من سبيل الخ الآيات وقال
 (١٦:١٦) وان عاقبتم فعاقبوا بمثل ما عوقبتم به، ولئن صبرتم لهوفير للصابرين
 افلا يكون من العدل بل فوق العدل في الاعداء ان تعاملهم بمثل العدل الذي
 تعامل به اخواننا او بما ورد بمعنى الآية في بعض الآثار: قاتلهم بمثل ما يقاتلونكم
 به؟ وهم ليسوا اهلا للعدل في حال الحرب، نعم وورد في الحديث الصحيح النهي
 عن تحريق الكفار الحرسيين بالنار ولكن هذا ليس منه، على ان علماء السلف وفقهاء
 الامصار اختلفوا في حكمه فاباحه بعضهم مطلقا وبعضهم عند الحاجة الحربية كاحراق
 سفن الحرب ولولم يكن جزاء بالمثل والجزاء اولي (المنار ص ٦١-٦٢) 1456/9

1457 ဤအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကုရ်အာန် (၂: ၁၉၅) ၏ အဖွင့်တွင် အကျယ် ရေးသားခဲ့ပေ
 ပြီ။ အောက်ခြေအမှတ် (348) ကို ပြန်လည်ရှုပါကုန်။ ထို့ပြင် ၁၀ ကုရ်အာန် (၆၁: ၁၀ - ၁၃) ကို
 လည်း ပူးတွဲ၍ လေ့လာပါကုန်။

[وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلَامِ فَاَجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ] (٤١)

هُوَ السَّبِيحُ الْعَلِيُّ ①

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- وَإِنْ ၎င်းပြင်၊ အကယ်၍ 1458
- جَنَحُوا ထိုသူတို့သည် ယမ်းညွတ်ကြပါလျှင်၊
- لِلسَّلَامِ စစ်ငြိမ်းရန်အလို့ငှာ၊
- فَاَجْنَحْ သို့ဖြစ်လျှင်၊ အသင်သည်ယမ်းညွတ်ပါလေ၊
- لَهَا ယင်း(စစ်ငြိမ်းရန်)အလို့ငှာ၊
- وَتَوَكَّلْ သို့ရာတွင်၊ အသင်သည် ယုံကြည်စိတ်ချ လွှဲအပ်ပါလေ၊

Book X—Chapter VIII
The Spoils of War

အစောင့်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၈။
လက်ရပစ္စည်းများ ကဏ္ဍ။

- عَلَى اللَّهِ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အပေါ်၌၊
 - أَعْرَ ကေနမလွဲ၊ ထို(အရှင်မြတ်)သည်၊
 - هُوَ ထို(အရှင်မြတ်)သည်ပင်လျှင်၊
 - السَّيِّئِ အကြွင်းမဲ့ကြားတော်မူသောအရှင်၊
 - الْعَلِيمِ အကြွင်းမဲ့သိတော်မူသောအရှင် ဖြစ်တော်မူ၏။
- ၈:၇၁

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

၎င်းပြင်၊ အကယ်၍ ထိုသူတို့သည် စစ်ငြိမ်းရန်အလို့ငှာ ယိမ်းညွတ်ကြပါမူ အသင်သည်လည်း ထိုစစ်ငြိမ်းရန် ယိမ်းညွတ်ပါလေ။ သို့ရာတွင် အသင်တို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် အပေါ်၌ ယုံကြည်စိတ်ချလှအပ်ပါလေ။ ကေနမလွဲ ထိုအရှင်မြတ်သည်ပင်လျှင်၊ (အရာခပ်သိမ်းတို့ကို) အကြွင်းမဲ့ ကြားတော်မူသောအရှင်၊ အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူသော အရှင် ဖြစ်တော်မူပေသတည်း။

1458 မှတ်စစ်လင်မိတို့၏လက်နက်အင်အား စုဆောင်းမှုနှင့် စစ်ရန်ပုံငွေ ထည့်ဝင်လှူဒါန်းမှုများကို ကာဖီရ်များ တွေ့မြင်ကြသောအခါတွင် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြပြီး စစ်ပြေငြိမ်းရန် မေတ္တာရပ်ခံ လာကြပေမည်။ ယင်းကဲ့သို့ စစ်ပြေငြိမ်းရန် မေတ္တာရပ်ခံသည့်အခါ တမန်တော်မြတ်အား စစ်ပြေငြိမ်း ပိုင်ခွင့် ရှိသည့်အကြောင်း ဤအာယတ်တော်တွင် မိန့်ဆိုခွင့်ပြုထားတော်မူသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် “ဂျီဟာဒ်” ၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်သည် သတ်ဖြတ်မှုမဟုတ်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ဒေသနာတော် ကိုမြှင့်တင်ရန်နှင့် နှိပ်စက် ညှဉ်းပန်းမှုများကို ပပျောက်စေရန်သာဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ထိုရည်ရွယ်ချက် ကို သတ်ဖြတ်မှုမရှိပဲ ရရှိပါက အကြောင်းမဲ့တိုက်ခိုက် သတ်ဖြတ်ရန်အကြောင်းပင် အလျင်းမရှိပေ။

အုတ်စိမာနီ၊ စ-၂၃၈၊ အအ-၇။

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- وَإِنَّ 1459 သို့ရာတွင်။ အကယ်၍၊
- فِي ၎င်းတို့သည် ရည်စူးကြပါမူ၊
- أَنْ يَخِذَ عَمَّا ၎င်းတို့သည် အသင့်အား လိမ်လည်လှည့်ဖြားကြရန်၊
- فَات ၎င်းဖြစ်လျှင်၊ ကေနစင်စစ်၊
- حَسْبُكَ اللَّهُ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အသင့်အဖို့ လုံလောက်တော်မူ၏၊
- هُوَ ထို(အရှင်မြတ်)သည်ပင်၊
- الَّذِي အကြင်(အရှင်မြတ်)တည်း၊
- أَيُّكَ ထို(အရှင်မြတ်)သည် အသင့်အားပေးထောက်ခံတော်မူခဲ့လေသည်၊
- بِضَرْ ၎င်း(အရှင်မြတ်)၏ အကူအညီဖြင့်၊
- وَبِالْمُؤْمِنِينَ ထိုမှတစ်ပါး၊ မုအ်မင်န်သက်ဝင် ယုံကြည်သူတို့ဖြင့်။

ဝကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

သို့ရာတွင် အကယ်၍ ၎င်းတို့သည် အသင့်အား လိမ်လည်လှည့်ဖြားရန် ရည်စူးကြပါမူ ကေနစင်စစ် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အသင့်အဖို့ လုံလောက်တော်မူပေသည်။ ထိုအရှင်မြတ်သည်ပင်လျှင် အသင့်အား မိမိအကူအညီဖြင့်လည်းကောင်း၊ “မုအ်မင်န်” သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့ဖြင့်လည်းကောင်း အားပေးထောက်ခံခဲ့ လေသတည်း။

1459 အကယ်၍ ကာဖီရ်များသည် စစ်ပြေငြိမ်းရန်စာချုပ် ချုပ်ဆိုပြီးနောက်မှ ကတိ ဖျက်လျှင်၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားလျှင် အသင်(နဗီ) မစိုးရိမ်မကြောင့်ကြလင့်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အသင့်အား ကူညီရန်အတွက် လုံလောက်တော်မူသည်။ ထိုအရှင်မြတ်သည် ထိုကာဖီရ်များ၏ လိမ်လည်လှည့်ဖြားမှုများကို အချည်းနှီးသာ ဖြစ်စေတော်မူမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအရှင်မြတ်သည် “ဗဒ်ရ်” စစ်ပွဲတွင် အကူမလည်း အကူအညီပေးတော်မူခဲ့သည်။ မျက်မြင်အားဖြင့်လည်း သက်စွန့်ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသော မုအ်မင်န် အာဇာနည်များဖြင့် ကူညီတော်မူခဲ့လေသည်။ (အတွတ်စံမာနီ)

ဤအာယတ်တော် ကျရောက်လာပြီးသည့် နောက်ပိုင်းတွင် ကာဖီရ်များသည် တမန်တော်မြတ်အား လိမ်လည်လှည့်ဖြားနိုင်ခဲ့ကြသည်မရှိပေ။ ကြည့် - မာဂျီဒီ။ အ-၂။ ၈-၃၈၈။ အအ-၉၃။ ထာနဝီ၊ အ-၄။ ၈-၈၇။

ဖော်ပြချက်။

ဤအာယတ်တော်တွင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် တမန်တော်မြတ်အား အကွယ်မှ လည်းကောင်း၊ မုအ်မင်န်များဖြင့်လည်းကောင်း ကူညီတော်မူခဲ့သည့်အကြောင်း ပါရှိသည်။ ရှေ့လာလတ်သောအာယတ်တော်(၈:၆၃) တွင်ကူညီရေး၌မုအ်မင်န်တို့ကိုအသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက်၎င်းတို့၏စိတ်နှလုံးများတွင် ညီညွတ်စေတော်မူခဲ့သည့်အကြောင်းမိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ **ကြည့် - ထာနဝီ။**

(၆၃) وَالْفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا
مَا آَلَفْتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ آَلَفَ بَيْنَهُمْ إِنَّهُ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٣﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- وَالْفَ ၎င်းပြင်၊ ထို(အရှင်မြတ်)သည် ညီညွတ်စေတော်မူခဲ့၏။
- بَيْنَ قُلُوبِهِمْ ၎င်းတို့၏ စိတ်နှလုံးများ၏စပ်ကြားဝယ်။
- لَوْ أَنْفَقْتَ အကယ်၍၊ အသင်သည် သုံးစွဲခဲ့သော်လည်း။
- مَا အကြင်အရာကို၊
- فِي الْأَرْضِ ကမ္ဘာမြေ၌ရှိ၏။
- جَمِيعًا အလုံးစုံကို။
- مَا آَلَفْتَ အသင်သည် ညီညွတ်စေနိုင်ခဲ့သည်မဟုတ်ပေ။
- بَيْنَ قُلُوبِهِمْ ၎င်းတို့၏ စိတ်နှလုံးများ၏အကြားဝယ်။
- وَلَكِنَّ اللَّهَ သို့ရာတွင်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်။
- آَلَفَ ထို(အရှင်မြတ်)သည် ညီညွတ်စေတော်မူခဲ့၏။ 1460
- بَيْنَهُمْ ၎င်းတို့၏အကြားဝယ်။
- إِنَّهُ မုချကေန်၊ ထို(အရှင်မြတ်)သည်။
- عَزِيزٌ တန်ခိုးအာနုဘော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအရှင်။
- حَكِيمٌ နက်နဲသိမ်မွေ့သော ဥာဏ်အမြော်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အရှင်ဖြစ်တော်မူ၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

၎င်းပြင် ထိုအရှင်မြတ်သည် ထိုမုအိမင်န် သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့၏ စိတ်နှလုံးများစပ်ကြားတွင် (သမစိတ္တဖြစ်စေခြင်းငှာ) ညီညွတ်စေတော် မူခဲ့လေသည်။ အကယ်၍ အသင်သည် ကမ္ဘာမြေ၌ရှိသမျှ (ပစ္စည်း) အားလုံးကို သုံးစွဲသည့်တိုင်အောင်၊ ထိုသူတို့၏စိတ်နှလုံးများ စပ်ကြားဝယ် ညီညွတ်စေနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ သို့ရာတွင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် (မိမိတန်ခိုးတော်ဖြင့်) ၎င်းတို့၏ စပ်ကြားတွင် (သမစိတ္တဖြစ်စေ၍) ညီညွတ်စေတော်မူခဲ့လေသည်။ မုချကေန ထိုအရှင်မြတ်သည် တန်ခိုးအာနုဘော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအရှင်၊ နက်နဲသိမ်မွေ့သော ဉာဏ်အမြော်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအရှင် မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူပေသတည်း။

1460 အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မှတ်စိလင်မ်တို့၏စိတ်နှလုံးများအတွင်းမှ မျိုးနွယ်စိတ်၊ အုပ်စုစိတ်၊ ဘာသာစိတ်.... စသည့်ခွဲခြားမှု ကွဲပြားမှုများကိုနှုတ်ပယ် ဖျက်သိမ်းပြီး အစ္စလာမ် သာသနာကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်စောင့်ရှောက်နိုင်ရန်အတွက် ၎င်းတို့အားတညီတညွတ်တည်း၊ တလုံးတစည်းတည်း ဖြစ်စေတော်မူခဲ့လေသည်။ ဤသို့စည်းလုံးညီညွတ်မှုမရှိပါက သာသနာတော်ကို စံနစ်တကျ ထိန်းသိမ်း ကာကွယ်ရန်ကား မဖြစ်နိုင်ပေ။ ဤကဲ့သို့အရေးကြီးသော အခြေအနေတွင် စည်းလုံးညီညွတ်စေတော် မူခဲ့သည့် ကျေးဇူးတော်ကို အထူးတလည် ထုတ်ဖော်မြက်ဟတော်မူခြင်းကို ထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့် စည်းလုံးညီညွတ်မှုသည် အဘယ်မျှအရေးကြီးသည်၊ ကြီးမားသည်ကို ကောင်းစွာ သိရှိနိုင်ပေသည်။

မာဂျီအီ။ အ-၂။ ၈-၃၇၉။ အအ-၉၄။

ဤအာယတ်တော်၏ အလိုသဘောကို ပိုမိုနားလည်သဘောပေါက်နိုင်ရန်အတွက် ကုရ်အာန် (၃:၁၀၂) ကိုပါ ပူးတွဲလေ့လာ ဆင်ခြင်ကြပါကုန်။

اسلام سے پہلے عرب میں جدال و قتال اور نفاق و شقاق کا بازار گرم تھا۔ ادنیٰ ادنیٰ باتوں پر قبائل آپس میں ٹکراتے بہتے تھے۔ دو جماعتوں میں جب لڑائی شروع ہو جاتی تو صدیوں تک اس کی آگ ٹھنڈی نہ ہوتی تھی۔ مدینہ کے دو زبردست قبیلوں "اوس" و "خزرج" کی حریفانہ نزاع زمینی اور دیرینہ

လူ့လောကတွင် အကွဲကွဲအပြားပြား ဖြစ်နေသော လူသားတို့၏ စိတ်နှလုံးသား များကို စုစည်း၍ အချင်းချင်းသင့်မြတ် ချစ်ကြည်မြတ်နိုးအောင် ပြုလုပ်ခြင်းမှာ ခက်ခဲလှသော ကိစ္စတရပ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ အထူးသဖြင့် အချင်းချင်း နှစ်ပရိစ္ဆေဒ မြောက်မြားစွာက တိုက်ခိုက်လာခဲ့ကြသော စိတ်နှလုံးများတွင် ပြန်လည်သင့်မြတ် ချစ်ကြည်ရန်အကြောင်းပင် မရှိတော့သောသူများအားပြန် လည် စုစည်းရန်မှာကား အခက်အခဲဆုံးပင်ဖြစ်ပေသည်။

တမန်တော်မြတ် (အာဇာနည် အလိုင်တီ ၀၈၈၈)သည် ယင်းသို့သော သူတို့၏စပ်ကြား၌ပင် ပွင့် တော် မှု့ခဲစေသည်။ တမန်တော်မြတ် (အာဇာနည် အလိုင်တီ ၀၈၈၈) အား ၎င်းတို့အား သွန်သင်ဆုံးမ တော်မူ၍ ၁၀ / ၁၂။ နှစ်ခန့်ရှိသောအခါ မဒီနာမြို့တော်တွင် အုပ်စုတစု ပေါ်ထွက် လာခဲ့၏။ ထိုအုပ်စုသည် ထူးဆန်းလှ၏။ ၎င်းတို့သည် အစ္စလာမ်အတွင်းသို့ ရောက်ရှိမလာမီအထိ အချင်း ချင်း မလိုမုန်းတီးကာ ရန်ပွားနေခဲ့ကြ၏။ အစ္စလာမ်ဘာသာ အတွင်းသို့ ကူးပြောင်း လာခဲ့ကြသည့် အခါ၊ ၎င်းတို့၏အခြေအနေမှာ အံ့ဖွယ်သရဲ ပြောင်းလဲလာခဲ့၏။ တချိန်က အချင်းချင်းသတ်ဖြတ် နေခဲ့ကြသော သူတို့သည် ယခုမူ တဦးကိုတဦး အသက်ပေး၍ပင် ချစ်ကြည်မြတ်နိုးလာခဲ့ကြ၏။ ဤ သည် တမန်တော်မြတ် (အာဇာနည် အလိုင်တီ ၀၈၈၈) ၏ စာရိတ္တပြုပြင်ပေးမှု၏ အကျိုးပင်။ ဤသည့် အကြောင်းကိုပင် ဤအာယတ်တော်တွင် ရည်ညွှန်းမိန့်ဆိုထားတော်မူ၏။

ဤသည်ကို ထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့် မှတ်စလင်မ်တို့၏ အချင်းချင်းချစ်ကြည်မှုသည် အလွတ် အရှင်မြတ်၏ ထူးကဲမြင့်မြတ်လှသော ကျေးဇူးတော်တပါးဖြစ်ကြောင်း ကောင်းစွာသိရှိရပေသည်။ ယနေ့ မှတ်စလင်မ်များသည် အချင်းချင်း ချစ်ကြည်ရမည့်အစား ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားလျက် ရှိကြ၏။ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားမှုသည် မှတ်စလင်မ်တို့၏ အကြီးဆုံးသောလက္ခဏာတရပ်ပင် ဖြစ်ရှိနေသည်။ မှတ်စ လင်မ်များသည်လည်း ဤသည့်အချင်းချင်း ချစ်ကြည်မှုတည်းဟူသော ကျေးဇူးတော်နှင့်ကင်းဝေး ခြင်းကြီးမက ကင်းဝေးနေကြရသည်ကိုပင် ရောင့်ရဲတင်းတိမ်လျက်ရှိနေကြကုန်၏။ မှတ်စလင်မ်တို့၏ အခြေအနေကား ပြောင်းပြန်ဖြစ်နေတိတကား။ ဤကား ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာပင်။ အဗုလ်ကလာမ်အာဇာနည်။ အ-၂။ ၈-၆၉ / ၇၀။

عن سلمان الفارسي ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال : ان المسلم اذا التقى احاه المسلم فاخذ بيده تحاتت عنهما ذنوبهما كما تتحات الورق عن الشجرة اليابسة في يوم ريح عاصف والاعرف لهما ذنوبهما ولو كانت مثل زبد البحار (ابن كثير ص ٣٢٣-٣٢٤) 1460/3

“စလ်မာန်ဗာရစ်” (ရသွေ့ယလ္လာဟုတအာလာ အန်ဟု) သခင်ထံမှ ကြားသိရ၏။
 တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၀ စလ္လမ်) မိန့်ကြားတော် မူခဲ့သည်မှာ -
 “မုတ်စ်လင်မ်တဦးသည်မိမိ၏ညီနောင်တဦးနှင့် တွေ့ဆုံ၍ လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်သည့်အခါ
 ၎င်းတို့ နှစ်ဦး၏ အပြစ်များသည် သမုဒ္ဒရာပင်လယ်၏ ရေမြုပ်တမျှ များပြားလင့်
 ကစား လေပူလေကြမ်း တိုက်ခိုက်သောနေ့တွင် ခြောက်သွေ့နေသော သစ်ပင်မှ
 သစ်ရွက်များ ကြွေကျသွားဘိသည့်အလား၊ ကြွေကျသွားလေသည်။”
 အစ်ဗ်နုကဆီရ်။ အ ၂။ ၀-၃၂၃/၃၂၄။

(၆၄) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ အို-နဗီတမန်တော်၊ 1461
- حَسْبُكَ اللَّهُ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အသင့်အဖို့ လုံလောက်တော်မူ၏။
- وَمَنْ ထိုသို့၊ အကြင်သူသည်။
- اتَّبَعَكَ ထိုသူသည် အသင်၏နောက်သို့ လိုက်ခဲ့၏။
- مِنَ الْمُؤْمِنِينَ မုအ်မင်န် သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့အနက်မှ။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အို - နဗီတမန်တော်၊ အသင်၏အဖို့ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် လည်းကောင်း၊ အသင်၏
 နောက်သို့လိုက်ကြကုန်သော “မုအ်မင်န်” သက်ဝင် ယုံကြည်သူတို့သည်လည်းကောင်း လုံလောက်
 ကြပေသတည်း။

1461 ဤအာယတ်တော်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို မုဖတ်စ်စစ်ရ် ပညာရှင်သူခမိန်များသည် နှစ်မျိုးနှစ်စား
 ပြန်ဆိုကြသည်။ တမျိုးမှာ အထက်တွင် ရေးသားဖော်ပြ ထားသည့်အတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဤသို့

ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းမှာကုန်အာန်(၈:၆၂)၏ အဆုံးတွင်ပါရှိသည့် (هُوَ الَّذِي آتَاكَ بِبَنِي إِسْرَائِيلَ وَبِالْمُؤْمِنِينَ) ဟူသော အာယတ်တော်ကို ထောက်ထား၍ ပြန်ဆိုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ အချို့ပညာရှင် များကမူ “အို - နဗီတမန်တော်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အသင့်အဖို့လည်းကောင်း၊ အသင်၏ နောက်သိုက် ဖြစ်ကြကုန်သော မုအ်မင်န်များအဖို့လည်းကောင်း၊ လုံလောက်တော်မူသည်” ဟူ၍ဘာသာပြန်ဆိုကြသည်။ ဤသည်အတိတ်ခေတ်ရှိ ပညာရှင် သုခမိန်အများစု၏ ပြန်ဆိုချက်ပင်ဖြစ်သည်။
ကြည့် - အုတ်စံမာန်၊ ၈-၂၃၉။ အအ-၃။

အပိုင်း - ၃

မုတ်စံလင်မ် စစ်သည်များသည် ဦးရေအားဖြင့် မိမိတို့ထက် များပြားသော ရန်သူစစ်သည်များကိုပင် နှိမ်နင်းနိုင်ရမည်။

အာယတ် ၀၉ အမြက်သဘော။

- အာယတ် ၆၅။ ကာဖီရ်ရန်သူများနှင့် ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် မုအ်မင်န်တို့အား နှိုးဆော် တိုက်တွန်းရန် အမိန့်တော်။
မုတ်စံလင်မ်စစ်သည်(၂၀)သည် ကာဖီရ်စစ်သည်(၂၀၀)ကို နှိမ်နင်းနိုင်ရမည်။
- ။ ၆၆။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မုတ်စံလင်မ်တို့၏ အင်အားနည်းပါးမှုကို သိမြင်တော်မူ သဖြင့် ၎င်းတို့၏တာဝန်ကို ပေါ့ပါးစေတော် မူလိုက်လေရာ ယခု မုတ်စံလင်မ် စစ်သည် (၁၀၀)သည် ကာဖီရ်စစ်သည် (၂၀၀)ကို နှိမ်နင်းနိုင်ရမည်။
- ။ ၆၇/၆၈။ ဗဒ်ရ်စစ်ပွဲမှ သိမ်းပိုက်ရရှိသော သို့ပန်းများနှင့် ပတ်သက်သော အမိန့်တော်။
- ။ ၆၉။ လက်ရပစ္စည်းများသည် စင်ကြယ်သန့်ရှင်း အပြစ်ကင်းသော ‘ဟလာလ်’ စား သုံးပိုင်ခွင့်ရှိသောပစ္စည်းများ ဖြစ်သည်။

(၆၅)

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِنْ يَكُنْ
مِنْكُمْ عَشْرُونَ صَبِرُوا وَيَغْلِبُوا مِائَتِينَ وَإِنْ يَكُنْ
مِنْكُمْ مِائَةٌ يَغْلِبُوا أَلْفًا مِّنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ
قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٦٥﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ အို-နဗီတမန်တော်၊ 1462
- حَرِّضِ အသင်သည် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ပါလေ၊
- الْمُؤْمِنِينَ မုအမင်န် သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့အား၊
- عَلَى الْقِتَالِ စစ်ကပ်ပြင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရန်၊
- إِنْ အကယ်၍၊
- يَكُنْ ရှိပါမူ။
- مِنْكُمْ အသင်တို့အနက်မှ၊
- عَشْرُونَ နှစ်ဆယ်၊
- صَبِرُوا စွဲမြဲကြံ့ခိုင်ရပ်တည်သူများ၊
- يَغْلِبُوا ၎င်းတို့သည် နှိမ်နင်းနိုင်ကြကုန်အံ့။
- مِائَتِينَ နှစ်ရာကို၊
- دَانِ ထိုနည်းတူစွာ၊ အကယ်၍၊
- يَكُنْ ရှိပါမူ၊
- مِنْكُمْ အသင်တို့အနက်မှ၊
- مِائَةٌ တရာ၊
- يَغْلِبُوا ၎င်းတို့သည် နှိမ်နင်းနိုင်ကြကုန်အံ့၊
- أَلْفًا တထောင်ကို၊
- مِنَ الَّذِينَ အကြင်သူတို့အနက်မှ၊
- كَفَرُوا ထိုသူတို့သည် သွေဖည်ငြင်းပယ်ခဲ့ကြချေပြီ။

انما အကြောင်းမူကား၊ ၎င်းတို့သည်၊
 توم အကြင်သူများပင်တည်း၊
 ويفعلون ၎င်းတို့သည် နားမလည်ကြပေ။
 ၈: ၇၄

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အို - နဗီတမန်ကော်၊ အသင်သည် 'မုအ်မင်န်' သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့အား စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ခြင်းငှာ၊ တိုက်တန်းနှိုးဆော်ပါလေ၊ အကယ်၍ အသင်တို့အနက် စွဲမြဲကြံ့ခိုင် (စွာတိုက်ခိုက် မည့်) သူနှစ်ဆယ် ရှိကြပါမူ၊ ၎င်းတို့သည် (ကာဖီရ်တို့ဘက်မှလှ) နှစ်ရာကို နှိမ်နှင်း နိုင်ကြကုန်အံ့၊ ထိုနည်းတူစွာ အကယ်၍ အသင်တို့အနက် (ကြံ့ခိုင်စွာတိုက်ခိုက်မည့်သူ) တရာရှိကြလျှင်၊ ၎င်းတို့ သည်ကာဖီရ်သေဖျက်ပြင်းပယ်သောသူတို့အနက်မှ (လှ) တထောင်ကိုနှိမ်နှင်းနိုင်ကြပေအံ့။ အကြောင်း မူကား ၎င်းတို့သည် (လုံးဝ) နားမလည်သော သူများ ဖြစ်ကြသောကြောင့်ပင်။

1462 ဤအာယတ်တော်တွင် မှတ်စလင်မ်တို့အား 'ဂျီဟာဒ်' စစ်မက် ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရန် တိုက် တန်းနှိုးဆော် ထားတော်မူသည်။ မှတ်စလင်မ်စင်သည်များသည် ဦးရေအားဖြင့် နည်းနေသော်လည်း စိတ်အားမလျော့ကြရာ၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကရုဏာတော်အဟုန်ဖြင့် မှတ်စလင်မ်စင်သည်များ သည် မိမိထက်ဆယ်ဆပိုမိုများသော ရန်သူများကိုပင် အောင်နိုင်ကြမည်ဖြစ်သည်။ အကြောင်းကား မှတ်စလင်မ်များသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့်ထိုအရှင်မြတ်၏ နှစ်သက်လိုလားတော်မူခြင်းကို နားလည် ပြီး တိုက်ခိုက်ကြသည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ သေဆုံးခြင်းသည် အသက်ရှင်ခြင်း၏ အဓိကပင်ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ကာစစ်မြေပြင်တွင်ခြေချကြသည်။ မှတ်စလင်မ်များသည် မိမိတို့၏ သက်စွန့် ကြိုးပမ်းစွန့်စားမှုများ၏ ကုသိုလ်အကျိုးကိုစစ်မြေပြင်တွင် နိုင်သည်ဖြစ်စေ၊ ရှုံးသည်ဖြစ်စေ၊ နောင်ဘမလွန်ဘဝ၌ မျှော်ရရှိကြမည်ဟုယုံကြည်ကြသည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ တရားဒေသနာတော် များ ထွန်းကားစေရန်အတွက် ဆင်းရဲဒုက္ခခံခြင်းသည် အမှန်စင်စစ် ထာဝရသုခရရှိရန် အကြောင်း ပင်ဖြစ်သည်ဟုယုံကြည်ကြသည်။ ဤသို့သော ယုံကြည်ချက်များဖြင့် မှတ်စလင်မ်များသည် ရန်သူ များနှင့် စစ်တိုက်ကြသောအခါ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကူညီစောင့်ရှောက်တော်မူခြင်းကို ရရှိကြပေ သည်။ သေရမည့်ဘေးကိုလည်း အနည်းငယ်စဉ်းမျှ မစိုးရိမ်ကြပေ။ ထို့အတွက်ကြောင့်ပင် မှတ်စ လင်မ် စင်သည်တော်များသည် တုန်လှုပ်ချောက်ချားခြင်း အလျှင်းမရှိပဲ ရဲရင့်စွာ တိုက်ခိုက်ကြပေ သည်။ ကာဖီရ်များမှာမူ ဤသို့မဟုတ်ကြပေ။ ၎င်းတို့သည် ဤသည့် သဘောတရားများကို သိနား

လည်ကြသည်မဟုတ်ပေ။ ထို့အတွက်ကြောင့် ၎င်းတို့သည်သေးသိမ်သော မမြဲသော လောကီအကျိုး များအတွက်သာ တိရစ္ဆာန်များပမာ တိုက်ခိုက်ကြပေသည်။ စိတ်ဓာတ် ကြံ့ခိုင်မှုလည်း မရှိကြပေ။ ၎င်းတို့သည် ကာဖီရ်များဖြစ်ကြသည့်အတွက် အကွယ်မှ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ အကူအညီ အထောက်အမပေးကိုလည်းမရရှိကြပေ။

ထို့အတွက်ကြောင့် ဤအာယတ်တော်တွင် သတင်းစကားအနေဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကောင်းချီးဩဘာ စကားအနေဖြင့်လည်းကောင်း၊ “ မှတ်စလင်မ်စစ်သည်များသည် မိမိတို့ထက် ဆယ်ဆများသော ကာဖီရ်ရန်သူများနှင့်ပင် ကြံ့ခိုင်တည်ကြည်စွာ တိုက်ခိုက်ကြရမည်။ အကယ်၍ မှတ်စလင်မ်စစ်သည်(၂၀)ရှိလျှင်ရန်သူစစ်သည်(၂၀၀)ကိုပင် ကျောမပေးကြရ။ မှတ်စလင်မ်စစ်သည်(၁၀၀) ဖြစ်လျှင် ရန်သူစစ်သည် (၁၀၀၀)ကိုပင် ကျောမပေးကြရ” ဟု ‘မိန့်ဆိုထားတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။ ဖော်ပြချက်။

ဤအာယတ်တော်တွင် ပါရှိသော (၂၀)ဟူသောဂဏန်းနှင့်(၁၀၀)ဟူသောဂဏန်းများမှာ ထိုခေတ်ထိုအခါ၌မှတ်စလင်မ်တို့၏လူဦးရေအလျောက် ‘سرية’ စရိယဟ်’(Detachment)ခေါ် တပ်စိတ်တခုတွင် စစ်သည်အနည်းဆုံး (၂၀)ရှိ၍ ‘جيش’ ဂျီဟ်ရှ်’(Army)စစ်သည်တပ်ခွဲ တွင်စစ်သည်အနည်းဆုံး (၁၀၀)ရှိခဲ့သည်ကို ရည်ညွှန်းမိန့်ဆိုထားတော်မူဟန် တူသည်။

ဤအာယတ်တော် (၈:၆၅) ကျရောက်လာပြီးသည့်နောက် အတန်ကြာမှ ရှေ့လာလတ္တံ့သော အာယတ်တော် (၈:၆၆)သည် ကျရောက်လာခဲ့ပေသည်။ ထိုအချိန်တွင် မှတ်စလင်မ် လူဦးရေလည်း များပြားလာပြီဖြစ်ရာ တပ်စိတ်တွင် စစ်သည် (၁၀၀)၊ တပ်ခွဲတွင်စစ်သည် (၁၀၀၀)ဖြစ်ရှိလာဟန်တူသည်။ အာတ်မာနီ။ ၈-၂၃၉။ အအ-၄

وان كان لفظه لفظ الخبر فعناه الامر (جصاص)
ليس المراد منه الخبر بل المراد الامر (كبير)
شروط في معنى الامر (بيضاوي) 1462

(၆၆) **الَّذِينَ خَفَوُا اللَّهَ عَنكُمْ وَعَلِمُوا أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا فَإِن يَكُنْ مِنكُمْ مِّائَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ وَإِن يَكُنْ مِنكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا أَلْفَيْنِ بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ**

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

الَّذِينَ	ယခုသော်ကား၊ 1463
خَفَّفَ اللَّهُ	အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည် ပေါ့ပါးစေတော်မူ ခဲ့လေပြီ၊
عَنكُمْ	အသင်တို့မှ၊
وَعَلِمَ	၎င်းပြင်၊ ထို(အရှင်မြတ်)သည် သိရှိတော်မူခဲ့လေပြီ၊
أَنَّ	ကေန်စင်စစ်၊
فِيكُمْ	အသင်တို့၌ (ရှိသည်ကို)၊
صَعَمًا	အင်အား လျော့နည်းမှုသည် (သတ္တိညံ့မှုသည်-ချည့်နဲ့မှုသည်)၊
فَإِنَّ	သို့ဖြစ်ပေရာ၊ အကယ်၍၊
يَكُنْ	ရှိပါမှ၊
مِنْكُمْ	အသင်တို့အနက်မှ၊
مَاتَ	တရာသည်၊
صَابِرًا	စွဲမြဲကြံ့ခိုင်သူ၊
يَغْلِبُوا	၎င်းတို့သည် နှိမ်နင်းနိုင်ကြကုန်အံ့၊
مَائَتِينَ	နှစ်ရာကို၊
وَأَنْ	ထိုနည်းတူစွာ၊ အကယ်၍၊
يَكُنْ	ရှိပါလျှင်၊
مِنْكُمْ	အသင်တို့အနက်မှ၊
أَلْفٌ	တထောင်သည်၊
يَغْلِبُوا	၎င်းတို့သည် နှိမ်နင်းနိုင်ကြအံ့၊
أَلْفَيْنِ	နှစ်ထောင်ကို၊
بِإِذْنِ اللَّهِ	အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်နှင့်၊
وَاللَّهُ	အမှန်စင်စစ်သော်ကား၊ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
مَعَ الصَّابِرِينَ	စွဲမြဲကြံ့ခိုင်သူတို့နှင့်အတူ ရှိတော်မူ၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ယခုသော်ကား၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် (အသင်တို့၏ ဝန်ထုပ်ကို) အသင်တို့မှ ပေါ့ပါးစေ
တော်မူခဲ့ပေပြီ။ ၎င်းပြင် ထိုအရှင်မြတ်သည် အသင်တို့၌ အားအင်သတ္တိ နည်းပါးသည်ကိုလည်းသိရှိ
တော်မူလေပြီ။ သို့ဖြစ်ပေရာ အကယ်၍ အသင်တို့အနက် စွဲမြဲ (စွာတိုက်ခိုက်မည့်) သူ (၁၀၀) တရာရှိ
ကြပါလျှင် ၎င်းတို့သည် (ရန်သူတို့ဘက်မှလူ) နှစ်ရာကို နှိမ်နင်းနိုင်ကြပေမည်။ ထိုနည်းတူစွာ အကယ်
၍ အသင်တို့အနက် (စွဲမြဲစွာတိုက်ခိုက်မည့်သူ) (၁၀၀၀) တထောင်ရှိခဲ့မှ ၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်
မြတ်၏ အမိန့်တော်နှင့် (ရန်သူတို့ဘက်မှလူ) (၂၀၀၀) နှစ်ထောင်ကို နှိမ်နင်းနိုင်ကြပေမည်။ အမှန်
စင်စစ်သော်ကား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် စွဲမြဲကြံ့ခိုင်သူတို့နှင့် အတူရှိတော်မူချေသတည်း။

1463 ဗုခါရီကျမ်းတွင် အစ်နုအစ်ဗားစ် (ရေသွ့ယလ္လာဟို တအာလာ အဒီဟု) ထံမှ တဆင့်ကြားသိရ
သည်မှာ - ကုရ်အာန် (ဂး ၆၅) တွင် မှတ်စလင်မ် စစ်သည်များသည် မိမိတို့ထက် ဆယ်ဆရှိသော
ရန်သူများနှင့် ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရမည့်အကြောင်း အမိန့်တော်လာ၏။ ထိုအမိန့်တော်နှင့်စပ်လျဉ်း၍
မှတ်စလင်မ်များသည် တာဝန်ကြီး လေးလှသည်ဟု ယူဆကြသည့်အခါ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်
ကုရ်အာန် (ဂး ၆၆) ကို ထုတ်ပြန်ချမှတ် ပေးတော်မူလေသည်။ ဆိုလိုသည်ကား - အလ္လာဟ်အရှင်
မြတ်သည် အသင် (မှတ်စလင်မ်) တို့၏ အားနည်းမှု၊ လေးလံမှု၊ ဖင့်နဲ့မှု၊ စိတ်ဓာတ် ကျဆင်းမှုများကို
သိဘော်မူသဖြင့် ပထမအမိန့်တော်ကို ရုပ်သိမ်းတော်မူလိုက်လေသည်။ ယခုအသင်တို့သည် မိမိတို့
ထက် နှစ်ဆရှိသောရန်သူများနှင့် ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက် ကြရမည်ဖြစ်သည်။ မိမိတို့ထက် နှစ်ဆရှိသော
ရန်သူများကို ကျောပေးထွက်ပြေး အရှုံးမပေးကြရာ၊ ဤသည်ဟုရာမိဖြစ်သည်။

ဤကဲ့သို့ တာဝန်ကို လျော့ပေးတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းကား၊ ‘ဟစ်ဂျီရတ်’ စတင်ပြုလုပ်
ကြသည့်အချိန်တွင် မှတ်စလင်မ်များမှာ အနည်းငယ်မျှသာ ရှိခဲ့ကြသေး၏။ ၎င်းတို့၏အင်အားမှာ
လည်း မပြောပလောက်သေးပေ။ ထို့နောက် အတန်ကြာသောအခါ ၎င်းတို့အနက် များစွာသော
သူများသည် သက်ရွယ်ကြီးရင့် အိုမင်းမစွမ်း ဖြစ်လာခဲ့ကြ၏။ အားအင်ဆုတ်ယုတ်ခဲ့ကြကုန်၏။

ထို့နောက် ၎င်းတို့မှ ပေါက်ပွားလာခဲ့ကြသော သားသမီးများတွင် ယခင် ‘အန်ဆာရီ’ နှင့်
“မူဟာဂျီရိန်” များ၌ရှိခဲ့သော အမြော်အမြင်၊ ကြံ့ခိုင်မှု၊ စွန့်စားမှု၊ အရည်အချင်း၊ ယုံပုံလုံအပ်မှု

များသည် မရှိပေ။ ထို့ပြင်တဝ လူဦးရေ များပြားလာခဲ့ကြသည်အတွက် ၎င်းတို့တွင် တနည်းအားဖြင့် မိမိတို့၏များပြားမှုကို အားထားမှုဖြစ်ပေါ်လာခဲ့၏။ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်အား ယုံပုံလုံအပ်မှုသည် လျော့ပါးလာခဲ့၏။ လူ့သဘာဝ အလျောက် ကြီးလေးသည့် တာဝန် တရပ်ရပ်ကို ထမ်းဆောင်ရန်လူတစ်စုအပေါ်၌တာဝန်ကျရောက်လာသည့်အခါ ထိုလူတစ်စုသည်စိတ်အားထက်သန်စွာဖြင့် ထမ်းဆောင်လေ့ ရှိကြသည်။ လူတိုင်းလူတိုင်းသည် မိမိတတ်စွမ်းနိုင်သည်ထက် ပိုမိုကြိုးပမ်းအားထုတ်လေ့ ရှိသည် သို့ရာတွင် ထိုကြီးလေးသောတာဝန်တရပ်သည်ပင် များစွာသော သူများအပေါ်၌ကျရောက်လာသောအခါ လူများသည် သူလုပ်နိုးနိုး၊ ကိုယ်လုပ်နိုးနိုးနှင့် တယောက်ကို တယောက် စောင့်စားနေလေ့ ရှိကြသည်။ “ဤသည် ငါတယောက်တည်း၏ တာဝန် မဟုတ်” ဟု ယူဆကာ အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့ လျစ်လျူရှုလေ့ ရှိကြသည်။ ဤကဲ့သို့ အသီးသီး ထင်မြင်ယူဆ တဦးကိုတဦး လှုံ့ချလာသည်နှင့်အမျှ စိတ်ဓာတ်၊ လုပ်အား၊ ဇွဲသတ္တိများသည်လည်း အလိုအလျောက် ကျဆင်းလျော့နည်းလာလေသည်။ ဤသည့်သဘောကိုပင် ဤအာယတ်တော်ထွင် ရည်ညွှန်းမိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။

၇၂၈ မဒုဗ္ဗာဘ်

ဤအာယတ်တော်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရှာဟ်အဗ်ဒုလ်ကာဒစ်ရ်သင်ကြီးက - ရှင်းလင်းပြခဲ့သည်မှာ ပထမ မှတ်စလင်မ်များသည် ‘အီမာန်’ ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဒါတရား၌ ပြည့်စုံရင့်ကျက်ခဲ့ကြပေရာ ၎င်းတို့အား မိမိတို့၏ ဆယ်ဆရှိသော ရန်သူများနှင့်ပင် တိုက်ခိုက်ရန် အမိန့်တော် ထားရှိတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။ နောက်မှတ်စလင်မ်များသည် ပထမမှတ်စလင်မ်များထက် ခြေတလှမ်း နောက်ကျနေကြသည့်အတွက် ၎င်းတို့အား မိမိတို့၏ နှစ်ဆရှိသော ရန်သူများနှင့်သာ ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရန် အမိန့်တော် ထားရှိတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်” ။

ဤအမိန့်တော်သည် ယခုထက်တိုင် အတည်ဖြစ်နေတော်မူ၏။ သို့ရာတွင် နှစ်ဆထက် ပိုမိုများပြားသောရန်သူများကို တိုက်ခိုက်နိုင်ကြမှသာ ကြီးမားသောကုသိုလ်အကျိုးကို ရရှိကြမည်ဖြစ်သည်။

တမန်တော်မြတ် မုဟမ္မဒ် (အာလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) ၏လက်ထက်တော်တွင် မှတ်စလင်မ်စစ်သည်(၁၀၀၀)တထောင်သည် ရန်သူစစ်သည် (၈၀၀၀၀)ရှစ်သောင်းနှင့် ပြိုင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်နိုင်ခဲ့ကြပေသည်။

“မောင်ဝ်တာ” စစ်ပွဲတွင် မှတ်စလင်မ်စစ်သည် (၃၀၀၀) သုံးထောင် သည် ရန်သူစစ်သည် (၂၀၀၀၀၀)နှစ်သိန်းနှင့် ရင်ဆိုင်နိုင်ခဲ့ကြပေသည်။ အစွလာမ် သမိုင်းတွင် ဤကဲ့သို့သော စွန့်စားတိုက်ခိုက်မှုများကိုအများအပြားတွင်တွေ့ရှိရပေသည်။ အုတ်စိမာန်။ စ-၂၃၉/၂၄၀။ အအ- ၅။

Book X—Chapter VIII
The Spoils of War

အစောင့်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၈။
လက်ရပစ္စည်းများ ကဏ္ဍ။

المؤرخون ان المجموع التي جمعها هرون للمعركة الفاصلة فيها بينه وبين العرب من الروم والشام والجزيرة و ارمينية كانت زهاء مائة الف وكان ياتيهما المدد خشية الهزيمة وكان عدد جيش الصحابة (رض) اربعة وعشرين الفا وروا ان قتلى الروم بلغت سبعين الفا فمن شك او ماري في العدد في هذه المعركة وغيرها من المعارك الفاصلة المعينة فهل يمكنه ان يمارى في القدر المشترك في جملة المعارك التي فتح الصحابة (رض) تلك الممالك الواسعة على قلة عدوهم وكونهم كانوا في مجموعها واكثرها اقل من عشر اعدائهم ؛ انى وهو عين التواتر المعنوى الذى يفيد علم اليقين ؛
(المنار ص ٧٨-٧٩)

(٤٢) مَا كَانَ لِنَبِيِّ أَنْ يُكُونَ لَهُ أَسْرَى حَتَّى يُتَّخِذَ فِي
الْأَرْضِ تُرِيدُونَ عَرَضَ الدُّنْيَا وَاللَّهُ يُرِيدُ
الْآخِرَةَ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٧٧﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- مَا كَانَ 1464 မသင့်ပေ။
- لِنَبِيِّ ၈၂၀ မည်သည့် နဗီတမန်တော်တပါးအဖို့မျှ။
- أَنْ يُكُونَ ၅၅၇ ရှိရန်။
- لَهُ ၈၂၀ (နဗီတမန်တော်)၌။
- أَسْرَى ၈၂၀ လက်ရဖမ်းဆီးခဲ့သော သို့ပန်းများသည်။
- حَتَّى يُتَّخِذَ ၈၂၀ (နဗီတမန်တော်)သည်ကောင်းစွာသတ်ဖြတ်မှုကိုမပြုသမျှကာလပတ်လုံးမလွှမ်းမိုးသမျှကာလပတ်လုံး။
- فِي الْأَرْضِ ၈၂၀ ကမ္ဘာမြေဝယ်။
- تُرِيدُونَ ၈၂၀ အသင်တို့သည် ရည်ရွယ်ကြကုန်၏။
- عَرَضَ الدُّنْيَا ၈၂၀ လောကီပစ္စည်းကို။
- وَاللَّهُ ၈၂၀ သို့ရာတွင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်။

- مِيرِيدٍ ထို (အရှင်မြတ်) သည် ရည်ရွယ်တော်မူ၏။
- الْأَخْرَجَ နောင်တမလွန်ဘဝကို။
- وَاللَّهُ စင်စစ်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်။
- عَزِيزٌ တန်ခိုးအာနိဘော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အရှင်။
- حَكِيمٌ နက်နဲသိမ်မွေ့သော ဉာဏ်အမြော်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအရှင်ဖြစ်တော်မူ၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

မည်သည့်နပီတမန်တော်မံဆို ကမ္ဘာမြေပြင်ဝယ် (ကောင်းစွာ) တိုက်ခိုက်သတ်ဖြတ်အောင်မြင်မှုကို မပြုသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ထိုနပီတမန်တော်၌ (စစ်မြေအရပ်မှ) လက်ရဖမ်းဆီး၍ မိခွဲသော သို့ပန်းများသည် မရှိသင့်ပေ။ အသင်တို့သည် ပစ္စုပ္ပန်လောကီပစ္စည်းကို အလိုရှိကြ၏။ သို့ရာတွင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် (အသင်တို့အဖို့) နောင်တမလွန်ဘဝ(၏စည်းစိမ်ရိပ်ငြိမ်)ကို လိုလားတော်မူ၏။ စင်စစ် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် တန်ခိုးအာနိဘော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအရှင်၊ နက်နဲသိမ်မွေ့ ဉာဏ်အမြော်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအရှင် ဖြစ်တော်မူပေသတည်း။

1464 ‘ပဒ်ရ်’ စစ်မြေပြင်တွင် မှတ်စလင်မ်စစ်သည်တော်များသည် ကာဖိရ်စစ်သည်(၇၀)ကို သို့ပန်းအဖြစ် ဖမ်းဆီးရမိခဲ့ကြ၏။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ထိုသို့ပန်းများနှင့်ပတ်သက်၍ မှတ်စလင်မ်တို့အား ရွေးချယ်ကျင့်သုံးနိုင်ကြရန်အတွက် လမ်းစဉ် ၂-ရပ်ကို ချပေးတော်မူခဲ့၏။ (၁) သတ်ဖြတ်ကုပ်မျက်ခြင်း။ သို့မဟုတ် (၂) လျော်ကြေးယူ၍လွှတ်ခြင်း၊ လျော်ကြေးယူ၍လွှတ်ကြလျှင် လာမည့်နှစ်၌ အလွတ်ခံရသော ရန်သူသို့ပန်းဦးရေနှင့်အမျှ မှတ်စလင်မ်များ အသတ်ခံကြရမည် ဖြစ်သည်ဟူသော စည်းကမ်းချက်ကို သတ်မှတ်ထားတော်မူသည်။

အမှန်စင်စစ် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ဘက်တော်မှ မှတ်စလင်မ်တို့အား အထက်ဖော်ပြပါ လမ်းစဉ် ၂-ရပ်ကို ရွေးချယ်စေတော်မူခြင်းမှာ- မှတ်စလင်မ်တို့သည် မိမိတို့ စိတ်အာသာ ဆန္ဒအလျောက် လမ်းစဉ်နှစ်ရပ်အနက် မည်သည့်လမ်းစဉ်ဘက်သို့ ယိမ်းကြသည်ကို သိရှိတော်မူရန်အတွက် စမ်းသပ်တော်မူခြင်းသာဖြစ်သည်။ (ဥပမာ-တမန်တော်မြတ်(အာဇ်ဇာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) ၏ ကြင်ရာတော်များကိုလည်း လမ်းစဉ် ၂-ရပ်အနက် မိမိတို့ကြိုက်နှစ်သက်ရာ လမ်းစဉ်တရပ်ကို ရွေးချယ်ကြရန် ခွင့်ပြုတော်မူခဲ့၏။ ဤအကြောင်း ကုရ်အာန်(၃၃: ၂၈-၂၉) တွင် ‘လာရီသည်။ ထို့အတူ ‘မိအ်ရာဂျီ’ ညတွင်လည်း တမန်တော်မြတ်(အာဇ်ဇာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) အား နို့ရည်တခွက်နှင့်သေရည်တခွက် ဆက်သရာ တမန်တော်မြတ် (အာဇ်ဇာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) သည် နို့ရည်ကို ရွေးချယ်တော်မူခဲ့၏။

ထိုအခါ ကောင်းကင်တမန် 'ဂျီဗရီလ်' က "တမန်တော်မြတ် (အာဇာလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) အား "အကယ်၍ သာ (မပြောကောင်းမဆိုအပ်) တမန်တော်မြတ် (အာဇာလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) သည် သေရည်တခွက်ကို ရှေးချယ်တော်မူခဲ့သည် ရှိသော် တမန်တော်မြတ်၏ နောက်လိုက် တပည့်သားတို့သည် လမ်းမှားသွားကြမည်" ဟု လျှောက်ထားခဲ့၏။

တမန်တော်မြတ် (အာဇာလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) သည် ဗဒ်ရ်စစ်မြေပြင်မှ ဖမ်းဆီးရမိခဲ့သော သို့ပန်းများနှင့်ပတ်သက်၍ မိမိ၏ 'ဆူဟာဗဟ်' တပည့် သာဝကကြီးများထံမှ အကြံဉာဏ်တောင်းတော်မူခဲ့လေသည်။ ထိုအခါ သာဝကကြီး အဗူဗက်ရ်ဆွစ်ဒ်ဒီက် (ရသွေ့ယလ္လာဟို့ တအာလာ အန်ဟု) က "အို... အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ရစုလ်၊ ဤသို့ ပန်းအားလုံးတို့သည် ကျွန်ုပ်တို့၏သားချင်းများ၊ ညီနောင်များဖြစ်ကြပါသည်။ ၎င်းတို့အား လျော်ကြေးယူ၍လွှတ်ရန် သင့်ပါသည်။ ဤသို့သိမ်မွေ့စွာဆက်ဆံ၍ ကျေးဇူးပြုလိုက်လျှင် နောင်တချိန် ၎င်းတို့အနက် အချို့သည် မှတ်စလင်မ်ဖြစ်လာကြပြီး ၎င်းတို့နှင့် တကွ ၎င်းတို့၏သားသမီးများ၊ နောက်လိုက်တပည့်များသည် ကျွန်ုပ်တို့၏လက်ရုံးများ ဖြစ်လာနိုင်ကြပါသည်။ ထို့ပြင်တဝ ၎င်းတို့ထံမှရရှိမည်ဖြစ်သော လျော်ကြေးများသည်လည်း ဂျီဟာဒ်နှင့် အခြား သာသနာရေးကိစ္စများတွင် အသုံးဝင်နိုင်ပါသည်။ နောက်နှစ် ကျွန်တော်များအနက် မှတ်စလင်မ် (၇၀) သည် သာသနာ့အရေး၌ ရှုဟိဒ်အဖြစ် ကျဆုံးသွားခဲ့ကြသည်ရှိသော် အထူးနှစ်နာစရာ မရှိပါ။ ၎င်းတို့သည် "ရှုဟိဒ်-သာသနာ့ အာဇာနည်" ဟူသောဂုဏ်ကို မုချ ရရှိကြမည် ဖြစ်ပါသည်" ဟု ဖြေကြားလျှောက်ထား လေသည်။ တမန်တော်မြတ် (အာဇာလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) သည်လည်း မူလဗီဇအားဖြင့် သနားကြင်နာလေ၊ သားချင်းတို့အား ထောက်ထား ညှာတာလေ့ ရှိတော်မူသည့်အတွက် သာဝကကြီးအဗူဗက်ရ်၏ အကြံဉာဏ်ကိုပင် နှစ်သက်တော်မူခဲ့လေသည်။ ထို့ပြင်တဝ သာဝကကြီးများ၏အကြံဉာဏ်များမှာလည်း အများအားဖြင့် ဤသို့ပင်ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ များစွာသောသာဝကကြီးများသည် သာဝကကြီးအဗူဗက်ရ်တင်ပြခဲ့သည့် အထက်ပါအကြောင်းပြချက်များ (၀၇) သားချင်းဖြစ်မှု၊ နောင်တချိန် ဖြစ်ထွန်းလာမည့်အကျိုးနှင့် ဥစ္စာပစ္စည်းကြောင့် လက်ရှိသို့ ပန်းများအား လျော်ကြေးယူ၍လွှတ်ရန်ပင် အကြံပေးခဲ့ကြလေသည်။ အချို့ သာဝကများသည် ဥစ္စာပစ္စည်းကို ရှေ့ရှု၍ ဤသည့်အကြံဉာဏ်ကို နှစ်သက်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ (ကုရ်အာန် ကျမ်းလာ

(تريدون عرض الدنيا) "အသင်တို့သည် ဤပစ္စက္ခလောကီပစ္စည်းကို အလိုရှိကြသည်" ဟူသော

အာယတ်တော်သည်လည်း သာဝကကြီးများအနက် ဤကဲ့သို့လောကီစည်းစိမ်ကို နှစ်သက်လိုလားခဲ့ကြသော သာဝကကြီးများအား ရည်ညွှန်းစားတော်မူသည်။ ဟာဖီဇ် အစ်ဗ်နုအလ်ဟဂျီရ်နှင့် အစ်ဗ်နုအလ်ကိုင်ယင်မ်တို့ကလည်း ဤအတိုင်းပင်ဖွင့်ဆို ရေးသားထားခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင်

သဘာဝကကြီးအုမရ်(ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု) နှင့် သဘာဝကကြီးစအိဒ်အစ်ဗ်နုမုအာဇ် (ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု) တို့ အထက်ဖော်ပြပါအကြံကိုဆန့်ကျင်ခဲ့ကြလေသည်။ သဘာဝကကြီး အုမရ် (ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု) က - တမန်တော်မြတ် (အုလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်) အား “အို - အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ရစုလ်၊ ဤသို့ပန်းများသည် ကာဖီရ်များ၏ ရှေ့ဆောင်များ၊ မုရ် ရစ်က်များတို့၏အကြီးအကဲများဖြစ်ကြပါသည်။ ဤသူများကို သတ်ဖြတ်ကွပ်မျက်မုိုက်ပါလျှင်ကာဖီရ် မုရ်ရစ်က်တို့၏ ဇက်သည်ကျိုးသွားပါလိမ့်မည်။ ကာဖီရ်၊ မုရ်ရစ်က်အားလုံးတို့အပေါ်၌ ကျွန်ုပ်တို့၏ အရိန်အဝါသည်လည်း လွှမ်းမိုး၍ သွားပါလိမ့်မည်။ နောက်နောင် ကာဖီရ်၊ မုရ်ရစ်က်တို့သည် မှတ်စလင်မ်တို့အား ညှဉ်းပန်းခြင်း၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်မှ ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်းများ ကို ပြုဝံ့ကြမည်မဟုတ်ပါ။ ထို့ပြင်တဝ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ရှေ့တော်မှောက်တွင် ကျွန်တော်များ သည် ကာဖီရ်၊ မုရ်ရစ်က်ဘို့အား လွန်စွာစွာဆုပ်ရှုံ့ရှာခဲ့ကြောင်း၊ ၎င်းတို့နှင့်မည်သို့မျှ မပတ်သက် ခဲ့ကြောင်း၊ ကျွန်တော်များသည် အလ္လာ ဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်တွင် မိမိတို့၏ သားချင်းများနှင့် ဥစ္စာပစ္စည်းများကို အသွင်းဂရုမပြုခဲ့ကြောင်း ထင်ရှားပေါ်လွင် သွားပါလိမ့်မည်။ ထို့အတူ ကြောင့် ဤသို့ပန်းများတွင် ကျွန်တော်များအနက် သားချင်းတော်စပ်သူများအား ကျွန်တော် များအနက် ၎င်းတို့၏ သားချင်းများကပင် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် သတ်ဖြတ်ကွပ်မျက်ကြရန် သင့်ပါသည်” ဟုလျှောက်ထားခဲ့လေသည်။ ဤသို့ပန်းများနှင့် ပတ်သက်၍ အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ ဝေဖန်စဉ်းစားကြ ပြီးနောက်၊ နောက်ဆုံးတွင် အများဆန္ဒအရ သဘာဝကကြီးအဗူဗက်ရ်(ရသွေ့ယလ္လာဟု တအာလာ အန်ဟု) ၏ အကြံပေးချက်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြလေသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် သဘာဝကကြီးများအနက် အများစုကြီး၏ အကြံပေးချက်မှာလည်း ဤအတိုင်းပင်ဖြစ်သည်။ တမန် တော်မြတ် (အုလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်) ကိုယ်တော်တိုင် သည်လည်း မိမိ၏ မူလ ဗီဇ အလျောက် သနားကြင်နာ ကရုဏာပွားများလေ့ရှိသည့်အတွက် ဤသည့်အကြံပေးချက်ကိုပင် နှစ်သက်တော်မူခဲ့ လေသည်။ ၎င်းပြင် ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့မှုကို ထောက်သားခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကိစ္စ အရပ်ရပ်ကိုထောက်ထားခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဤသည့်အကြံပေးချက်သည် လျော်ကန်သင့် မြတ်သည်ဟူ၍ပင် ယူဆဖွယ်ရာဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ထိုခေတ်ထိုအခါ ထိုပတ်ဝန်းကျင်၌ မှတ်စလင်မ် များ ရင်ဆိုင်နေကြရသော အခြေအနေများကို စေ့စေ့ငုံ့ ထောက်ရှုဆင်ခြင်သည်ရှိသော် ထိုပတ်ဝန်း ကျင်တွင် ကာဖီရ်များကို တိုက်ခိုက်ရာ၌ ပြင်းပြင်းထန်ထန်တိုက်ခိုက်ခါ ဦးခေါင်း မမေင်နိုင်အောင် ပြုလုပ်ရပေမည်။ မှတ်စလင်မ်တို့အား (၁၃)နှစ်တိုင်တိုင် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခဲ့ကြသော ကာဖီရ်တို့အား ၎င်းတို့၏ ဆွေမျိုးတော်စပ်မှု၊ ဥစ္စာပစ္စည်း၊ စစ်သည်အင်အား စသည်များသည် ၎င်းတို့အား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏တုံ့ပြန်လက်စားချေမှုမှ၊ စိုးစဉ်မျှမကာကွယ်နိုင်သည်ကိုထုတ်ဖော်ပြသရန်အတွက်

ဤအခွင့်အလမ်းသည် ပထမဆုံးသော အခွင့်အလမ်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့သော ကာဖီရ်၊ မုရ်ရစ်ကံ များအပေါ်တွင် ဦးစွာပထမ မိမိတို့၏ အရှိန်ဝါကို တကြိမ်လွှမ်းမိုးစေသင့်ပေသည်။ ယင်းသို့တကြိမ် အရှိန်ဝါ လွှမ်းမိုးစေပြီးသည့် နောက်ပိုင်းတွင် နူးညံ့သိမ်မွေ့စွာ ဆက်ဆံရန်၊ သားချင်းတို့အား ထောက်ထားညွှာတာရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ၊ အချိန်များ အမြောက်အမြား ကျန်ရှိနေပေ သေးသည်။ လာမည့်နှစ်တွင် မှတ်စလင်မ် (၇၀) သွေးမြေကျရမည့်အရေးကို သဘောတူလိုက်ခြင်း သည် သာမန်ကိစ္စတရပ်မဟုတ်ပေ။

ထို့အတွက်ကြောင့် သို့ပန်းများအားလျော်ကြေးယူ၍ လွတ်ရန်အကြံပေးချက်ကို အလွှာဟ် အရှင်မြတ်သည် ထိုခေတ်ထိုအခါ ထိုပတ်ဝန်းကျင်အရ မနှစ်သက်မလိုလားတော်မူခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

مَا كَانَ لِنَبِيِّ أَنْ يُكُونَ لَهُ أُسْرَى حَتَّى يُبْتَخَنَ فِي
الْأَرْضِ تُرِيدُونَ عَرَضَ الدُّنْيَا وَاللَّهُ يُرِيدُ
الْآخِرَةَ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٧﴾

ဟူသော အာယတ်တော်တွင် အလွှာဟ်အရှင်မြတ် သည် ဤနှစ်သက် မလိုလားတော် မူခြင်းကိုပင် ရည်ညွှန်းမိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ ‘လက်ရသို့ ပန်း များနှင့် ပတ်သက်၍ သာဝကကြီးများ၏ ထင်မြင် ယူဆချက်သည် အလွန်စိုးရိမ်ဖွယ် ကောင်းသည့် မှားယွင်းချက်တရပ် ဖြစ်သည်’ ဟူ၍ မိန့်ဆိုထား

တော်မူသည်။ သာဝကကြီးများအနက် ဥစ္စာပစ္စည်းကို နှစ်သက်၍ အထက်ဖော်ပြပါ အကြံပေးချက် ကိုထောက်ခံခဲ့ကြသောအချို့ သာဝကကြီးများအား (تريدون عرض الدنيا) ‘အသင်တို့သည် ဤပစ္စက္ခ

ဘဝ၏ ဥစ္စာပစ္စည်းကို နှစ်သက်လိုလားကြသည်” ဟူ၍ အတည့်အလင်း ရည်ညွှန်းမိန့်ဆိုထားတော် မူသည်။ ဆိုလိုသည်ကား- အသင်တို့သည် ဤပစ္စက္ခဘဝ၏ သင်္ခါရပစ္စည်းများကို ရှေးရှုကြသည်။ အမှန်မှာ မုအ်ခင်များသည် နောင်တမလွန်ကိုသာ ရှေးရှုသင့်ပေသည်။ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်အလိုတော် ရှိတော်မူပါလျှင် အသင်တို့၏ အလုပ်ကို မိမိ၏အနန္တတန်ခိုးတော်ဖြင့် မျက်မြင်အကြောင်းတရားများ မပါပဲလျက်လည်း ပြုစုပေးတော်မူနိုင်သည်။ အသို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ၊ လျော်ကြေးယူ၍ သို့ပန်းများ ကို လွှတ်ခြင်းသည် ထိုခေတ်ထိုအခါ ထိုပတ်ဝန်းကျင်၌ ကြီးလေးလှသော မှားယွင်းချက် တရပ်ဖြစ် ပေသည်။

ဤနေရာတွင် စာရှုပရိသတ်များ သိရှိနားလည်ထားအပ်သည်မှာ- “ရိုဝါယတ် ခေါ် ကျမ်း ချက်များအရ အဆိုပါအကြံပေးချက်ကို တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်) နှစ်သက်တော် မူခဲ့ခြင်းမှာ သားချင်းများအား ထောက်ထား လေးစားမှု၊ သနားကြင်နာမှုများကြောင့် သာ လျှင် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ သာဝကကြီးများအနက် အချို့မှာမူ ဥစ္စာပစ္စည်းများကိုသာ ရှေ့ရှု၍ အဆိုပါ အကြံပေးချက်ကို နှစ်သက်ခဲ့ကြပေသည်။ သာဝကကြီးများအနက် အများစုကြီးမှာမူကား သာသနာ

ရေးဆိုင်ရာ အကျိုးတရား၊ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့မှု၊ ထောက်ထားအပ်သော အကြောင်းတရားနှင့်ဥစ္စာ ပစ္စည်းကိုပါ ရှေးရှုကာ အဆိုပါအကြံပေးချက်ကို နှစ်သက်ခဲ့ကြပေသည်။

အချုပ်အားဖြင့် သာဝကကြီးများ၏ အကြံပေးချက်တွင် အားလုံးကို ခြံ၍ဖြစ်စေ၊ သို့တည်း မဟုတ် တစ်စိတ်တဒေသအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ တနည်းတဖုံဥစ္စာပစ္စည်းကို ရှေးရှုခဲ့ကြသည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ် နေပေသည်။ ဥစ္စာပစ္စည်းကိုရှေးရှုခြင်းမှာ မည်သည့်အဆင့်အတန်း၌ပင် ဖြစ်စေကာမူ—

(الحب في الله، البغض في الله) “အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အတွက်သာချစ်ခြင်း၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အတွက်

သာမုန်းခြင်း” ဟူသောဩဝါဒတော်တွင် ပေါ့လျော့ခြင်း၊ ဂျီဟာဒ်၏ရည်ရွယ်ချက်ကိုမေ့လျော့ခြင်း၊ မှတ်စံလင်မစ်စစ်သည်(၇၀) သွေးမြေကျမည့်အရေးကို သဘောတူခြင်းများသည် သာဝကကြီးများ ကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့၏ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် ဆန့်ကျင်လျက်ရှိပေသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် ပင် ဤအာယတ်တော် များတွင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဖန်ပြစ်တင် ထား တော်မူခြင်းဖြစ်သည်။

ဟဒီးစ်တော်များတွင် ဤသို့လာရှိ၏... စစ်ပွဲတပွဲတွင် ပုဂ္ဂိုလ်တဦး၏ ဦးခေါင်း၌ ဒဏ်ရာ ရရှိသွား၏။ ထိုသို့ ရေချိုးရန်အကြောင်းသည်လည်း ကြုံကြိုက်လာ၏။ ဦးခေါင်းပေါ်တွင် ရေ အသုံးပြုခြင်းသည်လည်း အန္တရာယ်ကြီးမားလှ၏။ ထိုအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်မိမိ၏မိတ်ဆွေများအား ရေသုံးသင့်မသုံးသင့် မေးမြန်းရာ မိတ်ဆွေများက—“ရေရှိနေပါလျက် အသင့်အဖို့ အခြားအခွင့် အလမ်းကို ကျွန်ုပ်တို့မမြင်ကြပါ” ဟုပြောဆိုကြလေသည်။ ထိုအခါထိုသူသည် ရေချိုးလိုက်၏။ ထို့နောက်ထိုသူ သေဆုံးသွားလေသည်။ ဤသည့်အကြောင်းကို တမန်တော်မြတ်(အာဇ်ဇာဟု အလိုငှာ

ဝစလ္လမ်)သိရှိတော်မူသည့်အခါ တမန်တော်မြတ်က— (قتلوه قتله الله) “ထိုသူများသည် ထိုသူ့ကို သတ်ခဲ့ကြသည်။ ထိုသူများကို အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် သတ်တော်မူပါစေ” ဟု မိန့်တော်မူလေသည်။ ဤ

သည့်အချက်အလက်ကို ထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့် (اجتهاد) ‘အစ်ဂျီတီဟာဒ်’ ပြုလုပ်ရာတွင် မှား

ယွင်းမှုသည်ထင်ရှား၍ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာဖြစ်လျှင် ယင်းသို့မှားယွင်းသော အစ်ဂျီတီဟာဒ် ပြုလုပ်ခြင်း အပေါ်တွင် အပြစ်ဒဏ်သက်ရောက်နိုင်ပေသည်။ တနည်းအားဖြင့်ဆိုသော် ယင်းသို့ အစ်ဂျီတီဟာဒ် ပြုလုပ်ရာတွင် “မုဂျီတဟိဒ်” သည် အစ်ဂျီတီဟာဒ်ပြုလုပ်ရာ၌ မိမိ၏အင်အားများကို အသုံးပြုရာတွင် ပေါ့လျော့ခဲ့ခြင်းကြောင့်သာ ဤသို့ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ အဆင်အရှား မှားယွင်းခြင်းဖြစ်သည် ဟူ၏။ (အုတ်စ်မာနီ ၈-၂၄၀။ အုအ-၁)

يقال تخن الشيء فهو تخين إذا غلظ فلم يسئل ولم يستمر في ذهابه ومنه
استعير قولهم "اخننته ضرباً واستخفاناً" قال الله تعالى ما كان لبي ان
يكون له اسرى حتى يخن في الارض حتى اذا اخنتهم وهم فشدوا
الوثاق (راغب) 1464/1

ومعنى (ما كان لنبي ان يكون له اسرى حتى يخن في الارض) ما كان من شأن نبي
من الانبياء ولا من سنتهم في الحرب ان يكون له اسرى يتردد امره فيهم بين المن
والفداء الا بعد ان يخن في الارض اي حتى يعظم شأنه فيها ويغلظ ويكشف بان تتم
له القوة والغلب فلا يكون اخاذه الاسرى سبباً لضعفه او قوة اعدائه، وهو في معنى
قول ابن عباس (رض) حتى يظهر على الارض وقول البخاري حتى يغلب في الارض.
وفسره اكثر المفسرين بالمبالغة في القتل وروى عن مجاهد وهو تفسير بالسبب لا
بمدلول اللفظ وفي التفسير الكبير للرازي: قال الواحدى الاثخان في كل شىء عناية
عن قوته وشدته يقال قد اثنخنته المرض اذا اشدت قوة المرض عليه وكذلك اثنخنته
الجراح، والاثخانة الغلظة فكل شىء غليظ فهو تخين فقوله (حتى يخن في الارض)
معناه حتى يقوى ويشتد ويغلب ويبالغ ويقهر. ثم ان كثير من المفسرين قالوا:
المراد منه حتى يبالغ في قتل اعدائه قالوا وانما حملنا اللفظ عليه لان الملك
والدولة انما تقوى وتشتد بالقتل. قال الشاعر:

لا يسلم الشرف الرفيع من الاذى حتى يراق على جوانبه الدم
ولان كثرة القتل توجب الرعب وشدته المهابة وذلك يمنع من الجرأة ومن
الاقدام على ما لا ينبغي فلهمذا السبب امر الله بذلك اه
واقول: ان من المجرىبات التي لا شك فيها ان الاثخان في قتل الاعداء
في الحرب سبب من اسباب الاثخان في الارض اي التمكن والقوة وعظمة السلطان
فيها، وقد يحصل هذا الاثخان بدون ذلك ايضاً يحصل باعداد كل ما استطاع
من القوى الحربية ومرابطة الفرسان والاستعداد التام للقتال الذي يرهيب
الاعداء كما تقدم في تفسير (واعدوا لهم ما استطعتم من قوة ومن رباط الخيل
ترهبون به عدو الله وعدوكم) وما هو بعيد. وقد يجتمع السببان فيكمل بهما
اثخان العزة والسلطان. كما ان الاسراف في القتل قد يكون سبباً لجمع كلمة
الاعداء واستبسا لهم. (المنار ۸۳-۸۴) 1464/2

ومعنى الاثخان كثرة القتل والمبالغة فيه من قولهم اثخنه الجراحات
اذ اثمنته حتى تثقل عليه الحركة واثخنه المرض اذا اثقله من الثخانة التي
هي الجأظ والكثافة يعنى حتى يذل الكفر ولضعفه باشاعة القتل في اهله
ويعز الاسلام ويقويه بالاستيلاء والقهر ثم الاسر بعد ذلك - (الكشاف ص ٢١٣)
(حتى يثخن في الارض) يكثر القتل ويبالغ فيه حتى يذل الكفر وقيل حزيه
ويعز الاسلام وليستولي اهله من اثخنه المرض اذا اثقله واصله الثخانة :
وقرى يثخن بالتشديد للمبالغة -
1464/3

روى انه عليه السلام اتى يوم بدر بسبعين اسيرا فيهم العباس وعقيل بن
ابى طالب فاستشار فيهم فقال ابو بكر رضى الله تعالى عنه قومك واهلك استبقهم
لعل الله يتوب عليهم وخذ منهم فدية تقوى بها اصحابك وقال عمر رضى الله
تعالى عنه اضرب اعناقهم فانهم ائمة الكفر وان الله اغناك عن الفداء مكنتى من
خلاف لنسيب له وكن عليا وحمزة من اخويهما فنصرنا اعناقهم فلم يمهذ ذلك
رسول الله صلى الله عليه وسلم وقال ان الله ليولين قلوب رجال حتى تكون الين
من اللين وان الله يشد قلوب رجال حتى تكون اشد من الحجارة وان مثلك
يا ابا بكر مثل ابراهيم قال فمن تبعنى فانه منى ومن عصانى فانك غفور رحيم
ومثلك يا عمر مثل نوح قال رب لا تدرك على الارض من الكافرين ديارا فخير اصحابه
فاخذوا الفداء فنزلت قد دخل عمر رضى الله تعالى عنه على رسول الله صلى الله
عليه وسلم فاذا هو وابو بكر بيكيان فقال يا رسول الله اخبرنى فان اخذ بكما بيكيت
والاتبكيت فقال ابيك على اصحابك في اخذهم الفداء ولقد عرض على عبد الله
ادنى من هذه الشجرة لشجرة قريبة - والاية دليل على ان الانبياء عليهم الصلاة
والسلام يجتهدون وانه قد يكون خطأ ولكن لا يقرؤن عليه - (بيضاوى ص ١٨٤)
1464/4

قال عبد الله بن عباس: لما اسروا الاسارى يعنى يوم بدر قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ابن ابوبكر وعمرو علي وقال ماترون في الاسارى فقال ابوبكر يا رسول الله هم بنو العم والعشيرة وأرى ان تاخذ منهم فدية تكون لنا قوة على الكفار وعسى الله ان يهدى لهم للاسلام فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ماترى يا ابن الخطاب فقال لا والذي لا اله الا هو ما أرى الذي رأى ابوبكر يا نبى الله ولكن أرى ان تمكنا منهم فتمكن عليا من عقيل فيضرب عنقه وتمكن حمزة من العباس فيضرب عنقه وتمكنتى من فلان نسيب لعمر فاضرب عنقه فان هولاء ائمة الكفر وصناديدها فهوى رسول الله صلى الله عليه وسلم ما قال ابوبكر ولم يهوما قلت قال عمر فلما كان من الغد جئت الى رسول الله صلى الله عليه وسلم فاذا هو وابوبكر قاعدان يبكيان فقلت يا رسول الله اخبرنى من اى شئ يبكى انت وصاحبك فان وجدت بكاء بكيت وان لم احيد بكاء تبأ بكيت فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ابكى للذى عرض لأصحابى من اخذهم الفداء ولقد عرض علي عذابكم اذنى من هذه الشجرة لشجرة قريبة من رسول الله صلى الله عليه وسلم فانزل الله عز وجل ما كان لنبى ان يكون له اسرى حتى يثخن فى الارض الى قولهم حلالا طيبا واحل الله الغنمة لهم

(ابن جرير ص ٣١٣-٣١٤) 1464/5

حتى يثخن فى الارض: اى حتى يظلب فى الارض - (بخارى)

وقال ابن عباس: حتى يظلم على الارض - (ابو الكلام ص ١١٩) 1464/6

(٤٠)

لَوْلَا كِتَابٌ مِّنَ اللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَا أَخَذْتُمْ

عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٥٠﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

لَوْ	အကယ်၍သာ၊	1465
رَ	မဖြစ်ခဲ့ပါလျှင်၊	
كَيْتُ	ဥပဒေတရပ်သည်၊	
مِنَ اللّٰهِ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် အထံတော်မှ၊	
سَقَ	ထို(ဥပဒေသည်) လွန်လေခဲ့လေပြီ၊	
لَمَسَّكُمْ	ကေနမလွဲ၊ အသင်တို့၌ ထိရောက်ခဲ့အံ့	
بِمَا	အကြင်အရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊	
أَخَذْتُمْ	အသင်တို့သည် ယူငင်ခဲ့ကြလေပြီ၊	
عَدَا	အပြစ်ဒဏ်သည်၊	
عَظِيمًا	ကြီးကျယ်လှစွာသော။	

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အကယ်၍သာအလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အထံတော်မှ ဥပဒေတရပ်သည် မူလကပင်မရှိခဲ့ပါမူအသင်တို့ ယူငင်ခဲ့ကြသည်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကြီးကျယ် (ပြင်းထန်) သော ပြစ်ဒဏ်သည် အသင်တို့၌ ကေနမလွဲ ထိရောက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ချေသတည်း။

1465 ဗဒ်ရ်စစ်ပွဲတွင် ဖမ်းဆီးရမိခဲ့သော စစ်သုံ့ပန်းများနှင့်ပတ်သက်၍၊ လောကီဥစ္စာပစ္စည်းကို ရှေးရှုပြီး လျော်ကြေး ယူ၍ ထို စစ်သုံ့ပန်းများကို လွှတ်ရန် အကြံ ပေးခဲ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ် များ၏ အပြစ်ကား ကြီးမားလှသဖြင့် ၎င်းတို့သည် ကြီးလေးသော အပြစ်ဒဏ် ခတ်တော်မူခြင်းကို ခံသင့်ခဲ့ကြပေသည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့ထံ ပြစ်ဒဏ်သက်ရောက်ခြင်းမှ တားဆီးလျက်ရှိသော အရာမှာ ရှေးမဆွက အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် ရေးမှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားတော်မူပြီးဖြစ်သောအရာပင်ဖြစ်သည်။ ထိုအရာ သည် အမျိုးမျိုးဖြစ်နိုင်ပေသည်။

က။ ‘မုဂျီတဟိဒ်’ အား ဤကဲ့သို့ ‘အစ်ဂျီဟိဟာဒ်’ ပြုလုပ်ရာတွင် မှားယွင်းသည့်အပေါ်၌ ပြစ်ဒဏ်သက်ရောက်မည်မဟုတ်။

- ခ။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်မှအရာတခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမိန့်ပေးခြင်း၊ တားမြစ်ခြင်းအားဖြင့် အတိအလင်း အမိန့်တော်မထုတ်ပြန်သမျှ ကာလပတ်လုံး ထိုအရာကို ပြုလုပ်သူအား ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မမူ။
- ဂ။ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် ဗဒ်ရ်စစ်ပွဲတွင် ပါဝင် ဆင်နွဲခဲ့ကြသော မှတ်စလင်မ် စစ်သည်တော်တို့၏ အပြစ်များကို ခွင့်လွှတ်တော်မူပြီး ဖြစ်သည်။
- ဃ။ အချိန်မကျရောက်မီ မှားယွင်း၍ လမ်းစဉ် တရပ်ကို ရှေးချယ်လိုက်ခြင်း၊ (၀၇) လျော်ကြေးယူ၍စစ်သို့ ပန်းများကိုလွှတ်ခြင်းသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏အကြောင်းမဲ့ သိတော်မူသော ဉာဏ်တော်၌ ပြဋ္ဌာန်းပြီးရှိတော်မူခဲ့သည်မှာ နောင်တချိန်တွင် ယင်း ကဲ့သို့ လျော်ကြေးယူ၍ လွှတ်ရန်အခွင့်သည် ရရှိသွားမည်ဖြစ်သည်။ ကုရ်အာန် (၄၇:၄) တွင် (*فاما بعد واما فداء*) ဟူ၍ အခွင့်ပြုထားတော် မူသည့် အကြောင်းလာရှိသည်။
- င။ တမန်တော်မြတ်(အာဇာနည် အလိုင်ဟိ စလ္လမ်)သည် ၎င်းတို့အတွင်း ရှိနေသမျှကာလပတ် လုံး သို့တည်းမဟုတ် လူများသည်မှန်ကန်သော စိတ်စေတနာဖြင့် အပြစ်မှချမ်းသာ ရရန်လျှောက်ထား ပန်ကြားနေသမျှကာလပတ်လုံး ပြစ်ဒဏ်သက်ရောက်မည်မဟုတ်။ ဤသည်လည်း ပြဋ္ဌာန်းပြီးပင်ဖြစ်သည်။
- စ။ ဤသို့ ပန်းများအနက် မြောက်မြားစွာတို့သည် အစွလာမ်သာသနာကို သက်ဝင် ယုံကြည်ကြမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းတို့၏ 'ကစွမတ်' ဝေစဉ် ရေးမှတ်တော်မူပြီး ဖြစ်သည်။

အချုပ်အားဖြင့် ပြစ်ဒဏ်သက်ရောက်ခြင်းကို တားဆီးသည့် အထက်ဖော်ပြပါ အကြောင်း များသာ မရှိခဲ့ပါမူ လျော်ကြေးယူ၍ လွှတ်ခဲ့ခြင်း၏ အပြစ်မှာ အလွန်ကြီးမားလှသဖြင့် ယင်းသို့ လျော်ကြေးယူ၍ လွှတ်ခဲ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များအပေါ်တွင် ကြီးလေးသောပြစ်ဒဏ် သက်ရောက် သင့်ပေသည်။

အဆိုပါ မှားယွင်းမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သတိပေးသားတော်မူသည်ကို လေးနက်သည်ထက် လေးနက်စေရန်အတွက် ထိုသို့သော မှားယွင်းမှုအပေါ်၌ သက်ရောက်နိုင်သည့် ပြစ်ဒဏ်ကို ဖန်ဆင်း

Book X— Chapter VIII
The Spoils of War

အစောင့် ၁၀။ ကဏ္ဍ ၈။
လက်ရပစ္စည်းများကဏ္ဍ။

တော်မူ၍ တမန်တော်မြတ် (အာဇာနည်အလိုင်တော်) အား အလှူဒါနအဖြစ် ပြုသတော်မူခဲ့လေရာ တမန်တော်မြတ် (အာဇာနည်အလိုင်တော်) သည် ထိုပြစ်ဒဏ်ကို ရှုမြင်၍ ငိုကြွေးတော် မူခဲ့လေ သည်။ သာဝကြီး အုမရ်က ငိုကြွေးတော် မူသည့်အကြောင်းကို လျှောက်ထားမေးမြန်းရာ တမန် တော်မြတ် (အာဇာနည်အလိုင်တော်) က “လျော်ကြေးယူ၍ လွတ်သည့်အပြစ်အတွက် ၎င်းတို့ထံ အထက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းများ မရှိခဲ့ပါမူ သက်ရောက်နိုင်သည့်ပြစ်ဒဏ်ကို ကျွန်ုပ်အား ပြုသ တော်မူသည်” ဟူ၍ ဖြေကြားတော်မူလေသည်။

တမန်တော်မြတ် (အာဇာနည်အလိုင်တော်) အား ဤကဲ့သို့ ပြစ်ဒဏ်ကို ဖန်ဆင်း ပြုသတော် မူခြင်းမှာ “ဆွလာတုလ်ကုစူပ်” ဝတ်ပြုနေတော်မူစဉ် ‘ဂျိန္နတ်နှင့် ‘ဂျဟန္နမ်’ကို ကပ်လက်ဘက်၌ ဖန်ဆင်း ပြုသတော်မူခြင်းမျိုးပင်ဖြစ်သည်။ (၀၂) သက်ရောက်နိုင်သည့် ပြစ်ဒဏ်ကို ဖန်ဆင်း ပြုသ တော်မူခြင်းသာဖြစ်သည်။ အုတ်စ်မာနီ၊ ၈-၂၅၀။ အအ-၂။

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ဥပဒေတရပ်မှာ “အစ်ဂျိတိဟာဒ်” ပြုလုပ်ရာတွင် မှားယွင်းမှုအပေါ်၌ ပြစ်ဒဏ်မထားတော်မူခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ သာဓကမရှိခဲ့ပါမူ “ဗဒ်ရ်” စစ်ပွဲမှ ဖမ်းဆီးရမိခဲ့ကြသော စစ်သို့ ပန်းများနှင့် ပတ်သက်၍ မှတ်စလင်မ်တို့၏ မှားယွင်းမှုကား မသေး ငယ်လှပေ။ ကြီးမားသောပစ်ဒဏ် ခတ်ရန်သင့်ပေသည်။

ان لا يعذب احد على العمل بالاجتهاد وكان هذا اجتهاد منهم - (مدارك) 1465/1

ထိုအရှင်မြတ်သည် “အစ်ဂျိတိဟာဒ်” ပြုလုပ်သည့်အတွက် မည်သူ့ကိုမျှ ပြစ်ဒဏ် ထားတော်မမူပေ။ ဤသည် မှတ်စလင်မ် များ၏ အစ်ဂျိတိဟာဒ်ပင်ဖြစ်သည်။ (မဒါရစ်)

وهو ان لا يعقب المخطئ في اجتهاده (بيضاوي) 1465/2

ထိုအရှင်မြတ်သည် “အစ်ဂျိတိဟာဒ်” ပြုလုပ်ရာတွင် မှား ယွင်းသူအား ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မမူပေ။ (ဗိုင်သ္မာဝီ)

(၆၉) فَكُلُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ
اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ①

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- فَكُلُوا ယခုသော်ကား၊ အသင်တို့သည် စားသုံးကြလေကုန်။ 1466
- مِمَّا အကြင်အရာကို၊
- غَنِمْتُمْ အသင်တို့သည် လက်ရပစ္စည်းအဖြစ် ရယူခဲ့ကြလေကုန်၏။
- حَلَالًا တရားဝင်အဖြစ်၊
- طَيِّبًا သန့်စင်သော ပစ္စည်းအဖြစ်၊
- وَاتَّقُوا اللَّهَ ၎င်းပြင်၊ အသင်တို့သည် အလွှာဟ်အရှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့ကြလေကုန်၊
- إِنَّ اللَّهَ ကေနစင်စစ်၊ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
- غَفُورٌ အလွန်တရာ ခွင့်လွှတ်တော်မူသောအရှင်၊
- رَحِيمٌ ① အလွန်တရာ သနားကြင်နာညှာတာတော်မူသော အရှင်ဖြစ်တော်မူ၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ယခုမှ အသင်တို့သည် (၎င်းတို့ထံမှ လက်ရပစ္စည်းအဖြစ်) မိမိတို့ရယူခဲ့ကြသည်များကို တရားဝင်သော သန့်စင်သော ပစ္စည်းများအဖြစ် စားသုံးကြလေကုန်။ ၎င်းပြင် အသင်တို့သည် အလွှာဟ်အရှင်မြတ်အားသာ ကြောက်ရွံ့ကြလေကုန်။ ကေနစင်စစ်အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည် အလွန်တရာခွင့်လွှတ်တော်မူသောအရှင်၊ အလွန်တရာ သနားကြင်နာ ညှာတာတော်မူသော အရှင် ဖြစ်တော်မူပေသတည်း။

1466 ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်(၈:၆၈)တွင် လျော်ကြေးယူပြီး သို့ပန်းများ လွှတ်ခဲ့ ကြသည့်အတွက် အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင် ကြိမ်းမောင်းတော်မူခြင်းကို ခံခဲ့ကြရသဖြင့် မှတ်စလင်မ်များသည် လက်ရပစ္စည်း သို့ပန်း စသည်များကိုလက်ခံယူရန် အကြောက်ကြီးကြောက်သွား ခဲ့ကြပေသည်။ ယခု ဤအာယတ်တော်တွင် ယင်းလက်ရပစ္စည်း၊ သို့ပန်းစသည်များသည် အလွှာဟ်အရှင်မြတ် ချီးမြှင့် ပေးသနားတော်မူသော ဆုလဘ်များဖြစ်သဖြင့် ကြည်ဖြူစွာစားသုံးနိုင်ကြောင်း၊ သို့ရာတွင်

‘ဂျီဟာဒ်’ ၏ မြင့်မြတ်သော ရည်ရွယ်ချက်များမှ တိမ်းစောင်းကာ လောကီဥစ္စာပစ္စည်းများကိုမူအဓိက မထားသင့်ကြောင်း၊ ချိန်ခါမရွေး အလွှာဟ်အရှင်မြတ်ကိုသာ ကြောက်ရွံ့ရုံသေ ခန့်ညားကြရမည့် အကြောင်း မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ အုတ်စ်မာနီ၊ ၈-၂၄၀။ အအ-၃။

« (غفور) အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည် အလွန်တရာမျှ ခွင့်လွှတ်တော်မူသော အရှင်ဖြစ်တော် မူသည့်အတွက် အသင်တို့၏ မှားယွင်းချက်ကို ခွင့်လွှတ်တော်မူလိုက်လေသည်။ ထိုအရှင်မြတ်သည် (رحيم) အလွန်တရာမျှ သနားကြင်နာ ညှာတာတော်မူသောအရှင် ဖြစ်တော်မူသည့် အလျောက် သို့ပန်းများထံမှရရှိသော လျော်ကြေးများကို ‘ဟလာလ်’ တရားဝင်သော၊ ‘တိုင်ယစ်ဗ်’ -သန့်စင် သောပစ္စည်းအဖြစ် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းပေးတော် မူလိုက်လေသည်။ (اتقواالله) “အသင်တို့သည် အလွှာဟ် အရှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့ရုံသေ ခန့်ညားကြကုန်လော့” ဟူသော အာယက်တော်နှင့် အညီ အသင်တို့သည်လည်း နောက်နောင်အရေးကိစ္စအဝဝတွင် အထူးတလည် စဉ်းစားဆင်ခြင်ကြရ ပေမည်။ မာဂျီဒီ။ အ-၂။ ၈-၃၉၀။ အအ-၁၀၂။

حدثنا محمد بن عبد الله بن بزيع قال ثنا بشر بن المفضل عن عوف عن الحسين في قول الله لولا كتاب من الله سبق الآية وذلك يوم اخذ اصحاب النبي صلى الله عليه وسلم المغنم والاسارى قبل ان يؤمر وايه وكان الله تبارك وتعالى قد كتب في ام الكتاب المغنم والاسارى حلال لمحمد وامته ولم يكن احله لامه قبلهم واخذوا المغنم واسروالاسارى قبل ان ينزل اليهم في ذلك قال الله لولا كتاب من الله سبق يعنى في الكتاب الاول ان المغنم والاسارى حلال لكم لمسكم في ما اخذتم عذاب عظيم
حدثني محمد بن سعد قال ثنا ابي قال ثنا شني عن ابي عن ابيه عن ابن عباس قوله لولا كتاب من الله سبق الآية وكانت الغنائم قبل ان يبعث النبي صلى الله عليه وسلم في الامم اذا اصابوا مغنما جعلوه للقربان وحرم الله عليهم ان ياكلوا منه قليلا او كثيرا حرم ذلك على كل نبي وعلى امته فكانوا لا ياكلون منه ولا يغلون منه ولا يأخذون منه قليلا ولا كثيرا الا عند بلهم الله عليه وكان الله حرمه عليهم تحريبا شديدا فلم يحله لنبي الا لمحمد صلى الله عليه وسلم وكان قد سبق من الله في قضائه ان المغنم له ولامته حلال فذلك قوله يوم بدر في اخذ الغنائم من الاسارى لولا كتاب من الله سبق لمسكم فيما اخذتم عذاب عظيم (ابن جرير)

Book X— Chapter VIII
The Spoils of War

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၈။
လက်ရပစ္စည်းများ ကဏ္ဍ။

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: اعطيت خمساً لم يعطهن احد من
الانبياء قبلي، نصرت بالرعب مسيرة شهر - وجعلت لي الارض مبيداً وطيوراً،
واحلت لي الغنائم ولم تحل لاحد قبلي، وواعطيت الشفاعة وكان النبي يبعث
الى قومه ويبعث الى الناس عامّة - 1465/3
قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: لم تحل الغنائم لسود الرؤس غيرنا (ابن كثير 3/224)

حدثنا ابو كريب قال حدثنا اجابر بن نوح وابو معاوية بنحوه عن الاعمش عن ابن صالح
عن ابي هريرة رضي قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ما احلت الغنائم لاحد سود الرؤس
من قبلكم كانت تنزل نار من السماء وتأكلها حتى كان يوم بدر فوقع الناس في الغنائم فانزل
الله لولا كتاب من الله سبق لمسكم حتى بلغ حلالاً طيباً - (ابن جرير 3/324) 1465/3

အပိုင်း - ၁၀။

“မဟာဂျီရိန် နှင့် အန်ဆွာရ်” များ၏ဂုဏ်ပုဒ်။

အာယတ်စဉ် အမြက်သဘော။

အာယတ်-၇၀။ တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗဟု အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်)၏ လက်တွင်း၌ ရောက်ရှိနေကြ
သော စစ်သုံ့ပန်းများသည် အကယ်စင်စစ် စိတ်စေတနာဖြူစင်စွာဖြင့် အစွလာမ်
သာသနာကို သက်ဝင်ယုံကြည်ကြပါမူ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား
၎င်းတို့ထံမှ ယူထားသည့် လျော်ကြေးထက် ပိုမိုကောင်းမြတ်သောအရာကို ဤ
အဝဉ်းပင် ပေးသနားတော်မူမည် ဖြစ်သည်။ နောင်တမလွန် ဘဝတွင်လည်း
၎င်းတို့အား လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးသနားတော်မူမည်ဖြစ်သည်။

- ။ ၇၁။ ထိုသို့ပန်းများသည် ပရိယာယ်ဖြင့် အစွလာမ်ဘာသာကို သက်ဝင် ယုံကြည်ဟန် ဆောင်၍ အသင့်အား လိမ်လည်လှည့်ဖြားကြရန် ကြံစည်ကြလျှင် အသင်မစိုးရိမ်လင့်၊ အသင့်အား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ထိုသူများအပေါ်၌ အောင်နိုင်မှုကို ပေးသနားတော် မူမည်ပင်ဖြစ်သည်။
- ။ ၇၂။ “မုဟာဂျီရီန်” နှင့် “အန်ဆွာရ်” များသည် အချင်းချင်း အမေ့စားအမေ့ခံများ ဖြစ်ကြသည်။
- ။ ၇၃။ ကာဖီရ်များသည်လည်း အချင်းချင်း အမေ့စားအမေ့ခံများဖြစ်ကြပေသည်။
- ။ ၇၄။ မုဟာဂျီရီန်နှင့် အန်ဆွာရ်များသည် မုအ်မင်န် အစစ်အမှန်များ ဖြစ်ကြပေသည်။
- ။ ၇၅။ တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုက် ၀၈၅၆) “ဟစ်ဂျီရတ်” ပြုလုပ်တော်မူပြီး နောက် အချိန်အတန်ကြာမှ အီမာန်ယုံကြည်သူများ၊ ဟစ်ဂျီရတ် ပြုလုပ်သူများ ယခင် မှတ်စံလင်မ်များနှင့်အတူတကွ ဂျီဟာဒ်ပြုလုပ်သူများသည် ပထမပိုင်းတွင် အီမာန်ယုံကြည်သော၊ ဟစ်ဂျီရတ်ပြုလုပ်သော၊ ဂျီဟာဒ်ပြုလုပ်သော မှတ်စံလင်မ် များနှင့် အဆင့်အတန်းမတူကြသော်လည်း ယခင်မှတ်စံလင်မ်များတွင် အပါအဝင်ပင်ဖြစ်ကြလေသည်။
အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အရာခပ်သိမ်းတို့ကို အကြွင်းမဲ့သိတော်မူသည်။

(၃၀) يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِمَنْ فِي آيِدِيكُمْ مِنَ الْأَسْرَى
 إِنَّ يَعْلَمِ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا يُؤْتِيكُمْ خَيْرًا مِمَّا أُخِذَ
 مِنْكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٧٥﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ အို နဗီတမန်တော်၊
- قُلْ အသင်သည် ပြောကြားပါလေ၊
- لِمَنْ အကြင်သူအား၊
- فِي أَيْدِيكُمْ အသင်တို့၏ လက်တွင်း၌ရှိ၏၊
- مِنَ الْأَشْيَاءِ လက်ရဖမ်းဆီးမိသော သို့ပန်းများသည်၊
- إِن يَعْلَمِ اللَّهُ အကယ်၍ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် သိတော်မူပါလျှင်၊ 1467
- فِي قُلُوبِكُمْ အသင်တို့၏စိတ်နှလုံးများတွင်၊
- خَيْرًا တစုံတရာကောင်းခြင်းကို၊
- بِمَنْزِلِكُمْ ထို(အရှင်မြတ်)သည် အသင်တို့အား ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူအံ့၊
- خَيْرًا သာလွန်ကောင်းမြတ်သည်ကို၊
- مِمَّا အကြင်အရာထက်၊
- أَخَذَ ယူငင်ပြီး ဖြစ်ခဲ့လေသည်၊
- مِنْكُمْ အသင်တို့ထံမှ၊
- وَيَغْفِرْ ၎င်းပြင်၊ ထို(အရှင်မြတ်)သည် လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်လည်း ပေးတော်မူအံ့၊
- لَكُمْ အသင်တို့အား၊
- وَاللَّهُ စင်စစ်သော်ကား၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
- عَفُورٌ အလွန်တရာလွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးသနားတော်မူသောအရှင်၊
- رَحِيمٌ အလွန်တရာ သနားကြင်နာ ညွှာတာတော်မူသောအရှင်ဖြစ်တော်မူ၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်

အို-နဗီတမန်တော်၊ အသင်သည် မိမိတို့၏လက်တွင်း၌ရှိကုန်တော့လက်ရဖမ်းဆီးမိသည့်သို့ ပန်းများကို(ဤသို့)ပြောကြားပါလေ။ “အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အသင်တို့၏စိတ်နှလုံးများတွင် တစုံတရာကောင်းခြင်းကို အကယ်၍ သိရှိတော်မူပါလျှင်၊ ထိုအရှင်မြတ်သည် (ယခု)အသင်တို့ထံမှ ယူခဲ့ပြီးဖြစ်သော (လျော်ကြေး) ပစ္စည်းထက် သာလွန်မြင့်မြတ်သော အရာကို အသင်တို့အား ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူအံ့။ ထိုအရှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား (အပြစ်များမှ) ချမ်းသာခွင့်လည်း ပေးသနား

Book X—Chapter VIII
The Spoils of War

အစောင့်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၈။
လက်ရပစ္စည်းများ ကဏ္ဍ။

တော်မူအံ့။ စင်စစ်သော်ကား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အလွန်တရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေး
သနားတော်မူသောအရှင်၊ အလွန်တရာသနားကြင်နာ ညှာတာတော်မူသောအရှင် ဖြစ်တော်မူသည်။

في قلوبكم خيرا: اي خلوص ايمان وصحة نية (مدارك) 1467/1

ဤအာယတ် တော်တွင် “ခိုင်ရ်” ကောင်းခြင်းဟူသည် အီမာန်ယုံကြည်
ခြင်း၏ ဖြူစင်မှု၊ စေတနာ၏မှန်ကန်မှုကို ဆိုလိုသည်။ မဒါရစ်ကံ။

في قلوبكم خيرا: ايمانا و اخلاصا - (بيضاوى) 1467/2

1467 ဤအာယတ်တော်တွင် “ခိုင်ရ်” ဟူသည် အီမာန်ယုံကြည်မှုနှင့် စိတ်စေတနာ
ဖြူစင်မှုကိုဆိုလိုသည်။ ဗိုင်သွာဝီ။

ဗဒ်ရ်စစ်ပွဲမှ မှတ်စံလင်္ဂတို့၏လက်တွင်းသို့ သို့ပန်းအဖြစ် ဖမ်းဆီးခြင်းခံခဲ့ရသော သို့ပန်း
များအနက် အချို့တို့သည် အစ္စလာမ်သာသနာကို သက်ဝင်ယုံကြည် လာခဲ့ပေသည်။ ဥပမာ =
အဗ်ဗားစ် (ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု) သခင်နှင့် အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ။

وقال علي بن ابي طلحة عن ابن عباس في هذه الآية كان العباس اسريوم بدر
فانقذني نفسه باربعة اوقية من ذهب فقال العباس حين قرئت هذه الآية لقد
اعطاني الله عز وجل خصلتين ما احب ان لي بهما الدنيا: اني اسرت يوم بدر رفديت
نفسى باربعة اوقية فاتاني اربعين عبدا واني لارجو المغفرة التي وعدنا الله عز وجل
فقال قتادة في تفسير هذه الآية ذكر لنا ان رسول الله صلى الله عليه وسلم لما
قدم عليه مال البحرين ثمانون الفا وقد توضع الصلاة الظهر فما اعطى يومئذ شاكيا
ولا حرر مسائلا وما صلى يومئذ حتى فرقه فامر العباس ان ياخذ منه ويحتى فكان
العباس يقول: هذا خير مما اخذ منا وارجو المغفرة. (ابن كثير 3/327-328) 1467/3

ဤအာယတ်တော်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ သာဝကကြီးအလီ(ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု) သခင်က
သာဝကကြီး အစ်ဗ်နုအဗ်ဗားစ် (ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု) သခင်မှတစ်ဆင့် ပြောပြသည်—
အဗ်ဗားစ်(ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု)သည် ဗဒ်ရ်စစ်ပွဲတွင် သို့ပန်းအဖြစ် ဖမ်းဆီးခြင်းခံခဲ့ရပေရာ

မိမိကိုယ်ကို လျှော်ကြေး ရှေ့အောင်စ (၄၀) ပေး၍ လွတ်မြောက် ခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် ဤ အာယတ်တော်ကို ရွတ်ဖတ်၍ ကြားနာရသည့်အခါ အဗ်ဗားစ် (ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု)က “အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ကျွန်ုပ်အား ဂုဏ် နှစ်ရပ်ကို ချီးမြှင့်တော်မူသည်။ ထိုဂုဏ်နှစ်ရပ်၏အစား ကမ္ဘာအဝန်းကို ကျွန်ုပ်ရရှိသော်လည်း ကျွန်ုပ်မနှစ်သက်ပါ။ ကျွန်ုပ်သည် ဗဒ်ရ်စစ်ပွဲတွင် သို့ပန်း အဖြစ် ဖမ်းဆီးခြင်းခံခဲ့ရသဖြင့် ကျွန်ုပ်သည် မိမိကိုယ်ကို ရှေ့အောင်စ (၄၀) လျှော်ကြေးပေး ၍လွတ်မြောက်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ကျွန်ုပ်အား ကျေးကျွန် (၄၀) ကို ပေးသနားတော်မူလေသည်။ ၎င်းပြင် ယခု ကျွန်ုပ်သည် ကျွန်ုပ်အား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က-ကတိပြုထားတော်မူသော လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ကိုသာ မျှော်မှန်းတောင့်တလျက် ရှိပါသည်” ဟု ပြောကြားခဲ့လေသည်။ အစ်ဗ်နုကဆီရီ။ အ-၂။ ၈-၃၂၇/၃၂၈။

မှတ်ချက်။

အထက်ပါ ကောက်နုတ်ချက်တွင် အောင်စ (၄၀) ဟူ၍ ပါရှိ၏။ အချို့ ရေဝါယတ် ကျမ်းချက်များတွင် အောင်စ (၂၀) ဟူ၍ ပါရှိ၏။

وروى ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال للعباس " اقد ابني انيك عقيل بن ابى طالب ونوفل بن الحرث " فقال يا محمد تركتني اتكف قريشاً ما بقيت وقال له فابن الذهب الذي دفعته الى ام الفضل وقت خروجك من مكة ؟ وقلت لها لا ادري ما يصيبني في وجهي هذا فان حدث بي حدث فهو لك ولعبد الله وعبيد الله والفضل فقال العباس ما يدريك ؟ قال اخبرني به ربي قال العباس اشهد انك صادق وان لا اله الا الله وانك عبده ورسوله والله لم يطلع عليه احد الا الله ولقد دعتني اليها في سواد الليل ولقد كنت مرتاباً في امرك فاما اذا اخبرتني بذلك فلا ريب قال العباس رضي الله عنه فابدلني الله خيراً من ذلك لي الآن عشر من عبدان ادناهم ليضرب في عشرين الفا واعطاني زمزم ما احب ان لي بها جميع اموال اهل مكة وانا انتظر المغفرة من ربي - (كشاف ص ٣٤) 1467/4

(၇၁) **وَإِنْ يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ
فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٧١﴾**

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- وَإِنْ** သို့ရာတွင်၊ အကယ်၍၊ 1468
- يُرِيدُوا** ၎င်းတို့သည်၊ ရည်စူးကြပါလျှင်၊
- خِيَانَتَكَ** အသင့်အား သစ္စာဖောက်ရန်၊
- فَقَدْ خَانُوا اللَّهَ** သို့ဖြစ်လျှင်၊ ကေနစင်စစ် ၎င်းတို့သည် အလွှာဟ်အရှင်မြတ်အားပင် သစ္စာဖောက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ကြကုန်၏။
- مِنْ قَبْلُ** သခင်က၊
- فَأَمْكَنَ** သို့ဖြစ်ပေရာ၊ ထို(အရှင်မြတ်)သည် စွမ်းဆောင်နိုင်အောင် ပြုလုပ်တော်မူခဲ့၏။
- مِنْهُمْ** ၎င်းတို့ကို၊
- وَاللَّهُ** စင်စစ်သော်ကား အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
- عَلِيمٌ** အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူသောအရှင်၊
- حَكِيمٌ** နက်နဲသိမ်မွေ့သော ဉာဏ်အမြော်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအရှင် ဖြစ်တော်မူ၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

သို့ရာတွင် ၎င်းတို့သည် အကယ်၍ အသင့်အား သစ္စာဖောက်ရန် ရည်စူးကြပါလျှင် ကေနစင်စစ်၎င်းတို့သည် သခင်က အလွှာဟ်အရှင်မြတ်ကိုပင် သစ္စာဖောက်ခဲ့ကြချေပြီ။ သို့ဖြစ်ပေရာထိုအရှင်မြတ်သည်(အသင့်အား) ၎င်းတို့ကို ဖမ်းဆီးနိုင်စေတော်မူခဲ့လေသည်။ စင်စစ်မူကား အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည် အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူသောအရှင်၊ နက်နဲသိမ်မွေ့သော ဉာဏ်အမြော်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအရှင် ဖြစ်တော်မူပေသတည်း။

Book X— Chapter VIII
The Spoils of War

အစောင် ၁၀။ ကဏ္ဍ ၈။
လက်ရပစ္စည်းများကဏ္ဍ။

وَإِنْ يُرِيدُوا أَى الْاَسْرِ جَانَتَكَ بِمَا اظْهَرُوا مِنَ الْقَوْلِ فَقَدْ خَانُوا اللّٰهَ مِمَّنْ قَبِلُ
قَبِلَ بَدْرًا بِالْكَفْرِ فَاَمْكَنَ مِنْهُمْ بَدْرًا قَتَلَهُ وَاَسْرًا فَلْيَتَوَقَّعُوا مِثْلَ ذَلِكَ اِنْ عَادُوا
جلالين ص ١٥٢ ١/٤٦٨

1468 အကယ်၍ ထိုသို့ ပုန်းများ၏ စိတ်စေတနာမဖြူစင်လျှင် (၀၇) အစွဲလမ်းသာသနာကို သက်
ဝင် ယုံကြည်ခြင်းမှာ တမန်တော်မြတ်အား သစ္စာဖောက်ရန်၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားရန် ကြံရွယ်လျှင်
လည်း စိုးရိမ်ဖွယ်ရာမဟုတ်ပေ။ ၎င်းတို့သည် ယခင်ကလည်း သစ္စာဖောက်ခဲ့ဘူးကြသည်။ လိမ်လည်
လှည့်ဖြားခဲ့ကြဘူးသည့်အတွက် ၎င်းတို့သည် ယခင်ကလည်း တမန်တော်မြတ် လက်တိုင်းသို့ သို့ ပုန်း
အဖြစ် ရောက်ရှိခဲ့ကြပေပြီ။ ယခုတဖန် သစ္စာဖောက်ပြန်လျှင်လည်း ယခင်အတိုင်းပင် ဖြစ်ကြရ
ပေမည်။ ကြည့် - ဂျလာလီနီ စး (၁၅၂)

اى اقتدرك على علم حسما رأيت في البدر (روح) ١/٤٦٨

ဆိုလိုသည်ကား ဗဒိရ်စစ်ပွဲတွင်အသင် (နဗီ) တွေ့မြင်ခဲ့သည့်အတိုင်း ၎င်းတို့အပေါ်
တွင်အသင့်အား ထိုအရှင်မြတ်သည် အနိုင်ပေးတော် မူခဲ့လေသည်။ (ရှုတ်)။

(၂၂) إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَنَصَرُوا أُولَئِكَ
بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا
مَالِكُومِنْ ذَلَالَتِهِمْ مِنْ شَيْءٍ حَتَّى يُهَاجِرُوا
إِنْ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمْ النَّصْرُ إِلَّا عَلَى
قَوْمِ بَيْنِكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

إِن	ကေနစင်စစ်၊ 1469
الَّذِينَ	အကြင်သူတို့သည်၊
آمَنُوا	ထိုသူတို့သည် သက်ဝင်ယုံကြည်ခဲ့ကြကုန်၏။
وَهَاجَرُوا	၎င်းပြင်၊ ထိုသူတို့သည် (ဟစ်ဂျရတ်)ရှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခဲ့ကြကုန်၏။
وَجَاهَدُوا	ထိုပြင်၊ ၎င်းတို့သည် စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင် ဟိုက်ခိုက်ခဲ့ကြကုန်၏။
بِأَمْوَالِهِمْ	၎င်းတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများဖြင့်၊
وَأَنْفُسِهِمْ	ထိုပြင်၊ ၎င်းတို့၏အသက်ဇီဝိန်များဖြင့်၊
فِي سَبِيلِ اللَّهِ	အလှူအရှင်မြတ်၏လမ်းတော်၌၊
وَالَّذِينَ	၎င်းပြင်၊ အကြင်သူတို့သည်၊
أَوْوُوا	ထိုသူတို့သည် ခိုကိုးရန်နေရာ ပေးခဲ့ကြကုန်၏။
وَنَصَرُوا	ထိုပြင်၊ ၎င်းတို့သည် ယိုင်းပင်းကူညီခဲ့ကြကုန်၏။
أَوْلِيَاءَكَ	ထိုသူများပင်၊
بَعْضُهُمْ	၎င်းတို့အနက်၊ အချို့သည်၊
أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ	အချို့၏အမွေစားအမွေခံများတည်း။
وَالَّذِينَ	သို့ရာတွင်၊ အကြင်သူတို့မူကား၊
آمَنُوا	ထိုသူတို့သည် သက်ဝင်ယုံကြည်ခဲ့ကြကုန်၏။
وَلَمْ يَهِجِرُوا	သို့တစေလည်း၎င်းတို့သည် (ဟစ်ဂျရတ်)ရှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ကြချေ၊
مَا	မရှိချေ၊
كُفُّوا	အသင်တို့၌၊
مِنْ وَلَا يَتْلِمُ	၎င်းတို့၏ အမွေဆက်ဆံမှုသည်၊
مِنْ شَيْءٍ	တစုံတရာမျှ၊ (လုံးဝ)၊
حَتَّىٰ	တိုင်အောင် 1470
يَهِجِرُوا	၎င်းတို့သည် (ဟစ်ဂျရတ်)ရှေ့ပြောင်းနေထိုင်ကြကုန်၏။
وَإِنْ	သို့ငြားလည်း၊ အကယ်၍၊
اسْتَنْصَرُواكُمْ	၎င်းတို့သည် အသင်တို့ထံ အကူအညီတောင်းကြပါလျှင်၊

فِي السَّبِيلِ	ဒိန်သာ သနာရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍၊
فَعَلَيْكُمْ	သို့ဖြစ်၍ အသင်တို့အပေါ်၌ တာဝန်ရှိပေသည်။
النَّصْرُ	ယိုင်းပင်းကူညီရန်၊
إِلَّا	မှအပ၊
عَلَىٰ قَوْمٍ	အကြင်လူမျိုးနှင့်ဆန့်ကျင်၍၊
بَيْنِكُمْ	အသင်တို့အကြားဝယ်၊
وَبَيْنَهُمْ	ထို့ပြင်၊ ၎င်းတို့အကြားဝယ်၊
مِيثَاقٌ	ပဋိညာဉ်စာချုပ်၊
وَاللَّهُ	စင်စစ်တမူကား၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်။
بِمَا	အကြင်အရာကို၊
تَعْمَلُونَ	အသင်တို့သည် ပြုမူကြကုန်၏။
بِصِدْقِكُمْ	အကြွင်းမဲ့မြင်တော်မူသော အရှင်မြတ်ပင်။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ကော်စင်စစ် အကြင်သူတို့သည် ‘အီမာန်’ သက်ဝင်ယုံကြည်ခဲ့ကြကုန်၏။ ၎င်းပြင်ထိုသူတို့သည် (မိမိတို့၏ အိုးအိမ်စည်းစိမ်တို့ကို စွန့်လွှတ်ကာ) ‘ဟစ်ဂျီရတ်’ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခဲ့ကြကုန်၏။ ထိုမှ တပါး ယင်းတို့သည် မိမိတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများဖြင့် လည်းကောင်း၊ မိမိတို့၏ အသက်ဇီဝိန်များဖြင့် လည်းကောင်းအလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြကုန်၏။ (ထိုသူတို့သည် ‘မုဟာဂျီရီနီ’ မည်၏)။ ၎င်းပြင် အကြင်သူတို့သည် ခိုကိုးရန်နေရာများ ပေးခဲ့ကြကုန်၏။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့သည် ယိုင်းပင်းကူညီခဲ့ကြကုန်၏။ (ထိုသူတို့သည် ‘အန်ဆွာရ်’ မည်၏) ထိုသူတို့ကား အချင်းချင်း တဦးသည်တဦး၏ အမွေစားအမွေခံများပင် ဖြစ်ကြကုန်သည်။ သို့ရာတွင် အကြင်သူတို့မူကား သက်ဝင် ယုံကြည်ခဲ့ကြကုန်၏။ သို့တစေလည်း ၎င်းတို့သည် ‘ဟစ်ဂျီရတ်’ (မိမိတို့၏ အိုးအိမ်စည်းစိမ်တို့ကိုစွန့်၍) ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်း မပြုခဲ့ကြချေ။ ထိုသူတို့သည် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်း မပြုသမျှကာလပတ်လုံး အသင်တို့၌ ၎င်းတို့၏ အမွေဆက်ခံခြင်းသည် လုံးဝမရှိချေ။ သို့သော်ငြားလည်း အကယ်၍ ထိုသူတို့

သည် 'ဒီနီ' သာသနာရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အသင်တို့ထံမှ အကူအညီရလိုကြပါလျှင်၊ အသင်တို့နှင့် ဖဋ္ဌိညာဉ် စာချုပ် ချုပ်ဆိုပြီးဖြစ်သော လူမျိုးမှတစ်ပါး အခြားလူမျိုးနှင့် ဆန့်ကျင်၍ (၎င်းတို့အား) ကူညီပံ့ပိုးပေးရန် အသင်တို့၌ တာဝန်ရှိပေသည်။ စင်စစ်တမူကား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်အသင်တို့ ပြုမူသမျှတို့ကို အကြွင်းမဲ့ မြင်တော်မူသော အရှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူပေသတည်း။

1469 “ဗဒ်ရ်” စစ်ပွဲမှ ဖမ်းဆီးရမိသော သို့ပန်းများတွင် အချို့သို့ပန်းများသည် အတွင်းစိတ် ဓာတ်အားဖြင့် မှတ်စလင်မ်များ ဖြစ်နေခဲ့ကြသော်လည်း တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟ် အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်) နှင့် အတူတကွ မကြာမီမှ ဟင်ဂျီရတ် မပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ကြပေ။ ထို့ပြင် တဝင်၎င်းတို့သည် စိတ်မပါပဲ လျက် မလဲမရွှောင်သာ၍ ကာဖီရ်များနှင့်အတူ ဗဒ်ရ်စစ်ပွဲသို့ လိုက်ပါလာခဲ့ကြရလေသည်။ ဤအာ ယတ်တော်တွင် ဤသို့သော မှတ်စလင်မ်များနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သို့မည်ပုံ ဆက်ဆံရမည့်အကြောင်း မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။

ဤအကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ရှာဟ်အဗ်ဒုလ်ကာဒီရ်သခင်က ဖွင့်ဆိုရေးသားထားသည်မှာ တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟ် အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်) ၏ 'ဆူဟာဗဟ်' တပည့်သာဝကကြီးများသည်နှစ်မျိုး နှစ်စား ရှိခဲ့ကြသည်။

- (၁) မုဟာဂျီရီနီ။
- (၂) အန်ဆွာရ်။

'မုဟာဂျီရီနီ' ဟူသည် ဆွေမျိုးသားချင်းနှင့် အိုးအိမ်ကိုစွန့်လွှတ်ခဲ့ကြသော သာဝကကြီးများ ကိုဆိုသည်။

'အန်ဆွာရ်' ဟူသည် နေရာထိုင်ခင်းပေးခဲ့ကြသော၊ ကူညီပံ့ပိုးပေးခဲ့ကြသော သာဝကကြီး များကို ဆိုသည်။

တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟ် အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်) သည် ထိုမုဟာဂျီရီနီနှင့် အန်ဆွာရ်များစပ်ကြား တွင် (مواخات) 'မုဝါခါးတ်' ညီနောင် ဖွဲ့ပေးတော်မူခဲ့သေးသည်။

တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟ် အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်) နှင့် အတူတကွနေထိုင်ကြသော (မုဟာဂျီရီနီ၊ အန်ဆွာရ်) မှတ်စလင်မ်များ၏ စစ်တိုက်ခြင်း၊ စစ်ပြေငြိမ်းခြင်းသည် တခုတည်း၊ တသံတည်း၊ တညီ

တညွတ်တည်းဖြစ်သည်။ တဦး၏မိတ်ဆွေသည် အားလုံး၏မိတ်ဆွေဖြစ်သည်။ တဦး၏ ရန်သူသည် အားလုံး၏ ရန်သူဖြစ်သည်။ ဤမျှမက ဟစ်ဂျီရတ်၏ ပထမအချိန်ပိုင်းတွင် အထက်ဖော်ပြပါ ‘မုဝါခါးတ်’ ညီနောင်ဖွဲ့ဆိုမှုကို အကြောင်းပြု၍ မုဟာဂျီရိန်နှင့် အန်ဆွာရ်များသည် အချင်းချင်း အမေ့စား အမေ့ခံများပင် ဖြစ်ခဲ့ကြလေသည်။ သို့ရာတွင် အကြင်မှတ်စလင်မ်များသည် မိမိတို့ တိုင်းပြည်၌ နေထိုင်လျက်ရှိကြ၏။ ထိုတိုင်းပြည်တွင် ကာဖီရ်များ ကြီးစိုးလျက်ရှိကြ၏။ (တနည်း) အဆိုပါ မှတ်စလင်မ်များသည် ‘ဒါရူလ်ဟရမ်’ မှ ဟစ်ဂျီရတ် မပြုလုပ်ကြချေ။ သို့ဖြစ်ပေရာ ဒါရူလ်အစ္စလာမ်၌ နေထိုင်ကြသော မှတ်စလင်မ်များသည် ဒါရူလ်ဟရမ်၌ နေထိုင်လျက်ရှိသော မှတ်စလင်မ်များတွင်စစ်တိုက်ခိုက်ရာ၌လည်းကောင်း၊ စစ်ပြေငြိမ်းရာ၌ လည်းကောင်း အပါအဝင် မဟုတ်ကြပေ။ ဥပမာ- ဒါရူလ်ဟရမ်၌ နေထိုင်လျက်ရှိသော မှတ်စလင်မ်များသည် ကာဖီရ်အုပ်စုတစ်ခုနှင့် တစ်ခုတရား ပဋိညာဉ်စာချုပ် ချုပ်ဆိုထားလျှင် အဆိုပါစာချုပ်ကို ဒါရူလ်အစ္စလာမ်တွင် နေထိုင်လျက်ရှိသော မှတ်စလင်မ်များအပေါ်၌ လိုက်နာနေ တာဝန်မရှိပေ။ အကြောင်းရှိက ယင်းသို့ ဒါရူလ်ဟရမ်၌ နေထိုင်လျက်ရှိသော မှတ်စလင်မ်များသည် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ချုပ်ဆိုထားသည့် ကာဖီရ်အုပ်စုနှင့်ပင် စစ်မက် ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်နိုင်ကြပေသည်။

သို့ရာတွင် ဒါရူလ်ဟရမ်၌ နေထိုင်လျက်ရှိသော မှတ်စလင်မ်များသည် “ဒီန်” သာသနာရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လတ်လပ်သော (ဝါ) ဒါရူလ်အစ္စလာမ်၌ နေထိုင်လျက်ရှိသည့် မှတ်စလင်မ်များထံမှ အကူအညီတောင်းခံလာကြလျှင် မိမိတို့တတ်စွမ်းနိုင်သမျှ ကူညီရန် တာဝန်ရှိပေသည်။ ယင်းသို့ ကူညီရန် တာဝန်ရှိသည်ဟု ဆိုထားရာ၌လည်း လတ်လပ်သော မှတ်စလင်မ်များသည် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ပဋိညာဉ်စာချုပ် ချုပ်ဆိုထားသော ကာဖီရ်အုပ်စုတစ်ခုကို ဆန့်ကျင်၍ကား ပဋိညာဉ်အတည်ဖြစ်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဒါရူလ်ဟရမ်တွင် နေထိုင်လျက်ရှိသော မှတ်စလင်မ်တို့အား အကူအညီ မပေးနိုင်ကြပေ။ ထို့ပြင် တစ်မုဟာဂျီရိန်နှင့် အန်ဆွာရ်တို့၏ အချင်းချင်း အမေ့ဆက်ခံမှုတွင်လည်း ဒါရူလ်ဟရမ်၌ နေထိုင်လျက်ရှိသော မှတ်စလင်မ်များသည် (ဟစ်ဂျီရတ် မပြုလုပ်သမျှကာလပတ်လုံး) အပါအဝင် မဟုတ်ကြပေ။ **အုတ်စိမာနီ။ ၈-၂၄၁။ အအ-၁။**

1470 အစ္စလာမ်သာသနာ ထွန်းကားခါစ အချိန်တွင် ‘ဟစ်ဂျီရတ်’သည် ‘အီမာန်’ ယုံကြည်မှုအတွက် မုချရှိအပ်သော အင်္ဂါတရပ်ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ ဒါရူလ်ဟရမ်၌ နေထိုင်လျက်ရှိသော မှတ်စလင်မ်များသည် ဟစ်ဂျီရတ် မပြုလုပ်ကြသမျှ ကာလပတ်လုံး မဟာရီဂျိန်များတွင် အပါအဝင်မဖြစ်နိုင်ကြပါပေ။ ဟစ်ဂျီရတ် ပြုလုပ်လိုက်ကြသည့်အခါတွင် မုဟာဂျီရိန်များတွင် အပါအဝင်ဖြစ်သွားကြပေမည်။

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- وَالَّذِينَ ၎င်းပြင်၊ အကြင်သူတို့သည်၊
- كَفَرُوا ထိုသူတို့သည် သွေဖည်ငြင်းပယ်ခဲ့ကြကုန်၏။
- بَعْضُهُمْ ၎င်းတို့အနက် အချို့သည်၊
- أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ အချို့၏ အမွေစားအမွေခံများပင်၊
- إِلَّا تَقَالُوهُ အကယ်၍သာ၊ အသင်တို့သည်၊ ဤသည်ကိုမပြုကြပါလျှင်၊ 1471
- كَانَ ဖြစ်အံ့၊
- فِتْنَةً ရှုပ်ထွေးမှုသည်၊ (ညှင်းပမ်းနှိပ်စက်မှုသည်)။
- فِي الْأَرْضِ ကမ္ဘာမြေဝယ်၊
- وَسَاءَ ထိုပြင်၊ ဖျက်ဆီးမှုသည်၊
- كَيْدٍ ကြိုးကျယ်စွာသော၊

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

၎င်းပြင် “ကာဖီရ်” မယုံမကြည် သွေဖည်ငြင်းပယ်သော သူတို့သည် အချင်းချင်း တဦးသည် တဦး၏ အမွေစားအမွေခံများပင် ဖြစ်ကြကုန်၏။ အကယ်၍သာ (အို-မုတ်စလင်မ်တို့) အသင်တို့သည် ဤ (ပညတ်တော်) အတိုင်းမပြုကြပါလျှင်၊ ကမ္ဘာမြေဝယ် (အကြီးအကျယ်) ရှုပ်ထွေးမှု၊ ညှင်းပန်း နှိပ်စက်မှုသည်လည်းကောင်း၊ အကြီးအကျယ် ဖျက်ဆီးမှုသည်လည်းကောင်း ဖြစ်ပေါ်၍ လာလတ္တံ့။

1471 အမှန်စင်စစ် ကာဖီရ်နှင့် မုတ်စလင်မ်များသည် အချင်းချင်းမိတ်ဆွေလည်းမဟုတ်၊ အချင်းချင်း အမွေဆက်ခံနိုင်သည်လည်း မရှိ။ ကာဖီရ်သည် ကာဖီရ်၏ မိတ်ဆွေဖြစ်၏။ အချင်းချင်း အမွေစား အမွေခံလည်းဖြစ်၏။ ဤမျှမက ကာဖီရ်အားလုံးတို့သည် မုတ်စလင်မ်တို့အားရန်ငြိုးထားရာတွင် တညီ တညွတ်တည်းပင်ဖြစ်ကြ၏။ ယင်းကာဖီရ်များသည် အားအင်ချည့်နဲ့သော မုတ်စလင်မ်များအား တွေ့ ရာနေရာတိုင်းတွင် နှိပ်စက်ညှင်းပန်းကြမည်သာဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်ပေရာ မုတ်စလင်မ်များသည် ယင်းသို့ သော ကာဖီရ်များအား ခုခံကာကွယ်နိုင်ရန်အတွက် အချင်းချင်း မိတ်ဆွေရင်းချာ မဖြစ်ကြလျှင်၊ အချင်းချင်း မကူညီမယိုင်းပင်းကြလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အားအင်ချည့်နဲ့သော မုတ်စလင်မ်များသည်

လွတ်လပ်သော မှတ်စလင်မ်များနှင့် ဆက်သွယ်ပူးပေါင်း၍ အကူအညီ အထောက်အပံ့ရယူရန် မကြိုးပမ်းကြလျှင် အလွန်ကြီးမားသော နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှု၊ ဖျက်ဆီးမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာပေမည်။ အားအင်ချည့်နဲ့သော မှတ်စလင်မ်များသည် ငြိမ်းချမ်းသာယာစွာ နေနိုင်ကြမည်မဟုတ်။ ၎င်းတို့၏ 'အီမာန်' ယုံကြည်မှုသည်ပင်လျှင် စိုးရိမ်ဖွယ်ရာဖြစ်ပေမည်။ အတွတ်မာနီ၊ ၈ - ၂၄၁။ အအ - ၂။

မှတ်စလင်မ်များသည် အချင်းချင်း အမေ့စားအမေ့ခံများ ဖြစ်ကြသကဲ့သို့ ကာဖီရ်များသည်လည်း အချင်းချင်း အမေ့စားအမေ့ခံများ ဖြစ်ကြပေသည်။ မှတ်စလင်မ်များသည် ကာဖီရ်များ၏ အမေ့စား အမေ့ခံမဟုတ်။ ကာဖီရ်များသည်လည်း မှတ်စလင်မ်များ၏ အမေ့စားအမေ့ခံမဟုတ်။ အကယ်၍ မှတ်စလင်မ်များသည် ဤအမိန့်တော်ကို မလိုက်နာ မကျင့်သုံးကြလျှင် (၀၇) ဘာသာအချင်းချင်း ဆန့်ကျင်နေပါလျက် သားချင်းတော်စပ်မှုကို အကြောင်းပြု၍ ကာဖီရ်နှင့် မှတ်စလင်မ်တို့ စပ်ကြား၌ အမေ့ဆက်ခံမှုကို ထားရှိကြလျှင်၊ ကမ္ဘာမြေပြင်တွင် ကြီးမားသော ညှဉ်းပန်းမှု၊ ကြီးကျယ်သော ဖျက်ဆီးမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာပေမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် (ကာဖီရ်နှင့် မှတ်စလင်မ်တို့စပ်ကြား၌) အချင်းချင်း အမေ့ဆက်ခံမှု ရှိနေခြင်းအားဖြင့် အားလုံးတို့သည် တသင်းတဖွဲ့တည်းပင် ဖြစ်သည်ဟု ယူဆရပေမည်။ အမှန်စင်စစ် မှတ်စလင်မ်များသည် သီးသန့်အဖွဲ့အစည်း သီးသန့်အုပ်စုကြီး မဖြစ်သမျှကာလပတ်လုံး အစ္စလာမ်သာသနာတော်တွင် အားအင်အရှိန်အဝါ ရှိနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ အစ္စလာမ်သာသနာတော်၏ အားအင်ချည့်နဲ့နေခြင်းသည်ပင် ကမ္ဘာ၌ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းမှု ဖျက်ဆီးမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းတရားပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဤသည် အထင်အရှားပင်။ ထာနူဝီ၊ အ - ၄။ ၈ - ၉၃။

إِلَّا تَفْعَلُوهُ إِي تَوَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَقَطَعَ الْكُفَّارَتِ كُنْ فِتْنَةً فِي الْأَرْضِ وَفَسَادًا كَبِيرًا
بقوة الكفر وضعف الاسلام - (جلالين ص ١٥٢)
إي الا تفعلوا ما امرتكم به من تواصل المسلمين وتولى بعضهم بعضا - (كشاف)
يعنى ان لا تفعلوا ما امرتكم به في هاتين الآيتين من ايجاب الموالاة، والتناصر والتوارث بالاخوة والهجرة ومن قطعها بترك الهجرة - (جصاص)
(إلا تفعلوه) الا تفعلوا ما امرتكم به من التواصل بينكم وتولى بعضهم بعض حتى
في التوارث وقطع العلائق بينكم وبين الكفار (تكن فتنة في الارض) تحصل
فتنة فيها عظيمة وهي ضعف الايمان وظهور الكفر (وفساد كبير) في الدين -
(بيضاوى ص ١٨٤)

ယင်းတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက် ခဲ့ကြကုန်၏။ ထို့အတူ အကြင်သူတို့သည် ခိုကိုးရန်နေရာများ ပေးခဲ့ကြကုန်၏။ ၎င်းပြင် ထိုသူတို့သည် ယိုင်းပင်းကူညီခဲ့ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည်ပင်လျှင် ပြည့်စုံသော ‘မုအ်မင်န်’ ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါတရား ထားရှိသူများဖြစ်ကြကုန်သတည်း။ ထိုသူတို့အဖို့မှာကား လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်သည်လည်းကောင်း၊ မြင့်မြတ်လှစွာသော စားနပ်ရိက္ခာသည်လည်းကောင်း ရှိချေသတည်း။

1472 ‘မိုဝါခါတ်’ ညီနောင်ဖွဲ့ပေးတော်မူခြင်း။

‘မိုဟာဂျေရီန်’ မကာမြို့တော်မှ ရွှေ့ပြောင်းလာကြသော မှတ်စလင်မ်များသည် အိုးမဲ့၊ အိမ်မဲ့၊ ပစ္စည်းမဲ့များ အဖြစ်ဖြင့် မဒီနာမြို့သို့ရောက်ရှိလာခဲ့ကြ၏။ မိုဟာဂျေရီန်များတွင် အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဥစ္စာပစ္စည်း ကုံလုံကြွယ်ဝချမ်းသာသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင် ကြသော်လည်း ကာဖစ်ရ်တို့ထံမှ လျှို့ဝှက်စွာ ပုန်းရှောင်ထွက်ခွာလာခဲ့ကြရသဖြင့် မိမိတို့နှင့် အတူတကွ ပစ္စည်းဥစ္စာများကို အနည်းငယ်မျှပင် ယူဆောင်၍မလာနိုင်ခဲ့ကြပေ။

အမှန်မှာ အန်ဆွာရ်များ၏အိမ်များသည် မိုဟာဂျေရီန်များအဖို့ တည်းခိုညှို့ခိုရန် အိမ်များပင် ဖြစ်လျက်ရှိ၏။ သို့တစေလည်း (မိုဟာဂျေရီန်တို့၏ နေထိုင်စားသောက်ရေးအတွက်) စံနစ်တကျ အစီအစဉ် ပြုလုပ်ရန်ကားလို၏။ မိုဟာဂျေရီန်များသည် လက်ရုံးရည်ဖြင့် ဝမ်းရေးကိုရှာဖွေသူများဖြစ်ကြ၏။ ထို့အတွက်ကြောင့်ပင် သူတပါး၏ အလှူဒါနများအပေါ် မှီခိုအားထားနေခြင်းကို မလိုလားကြပေ။

သို့တစေလည်း ၎င်းတို့သည် လုံးဝအိမ်မဲ့၊ အိုးမဲ့ လူလုံးချည်းသာ ဖြစ်နေကြ၏။ ၎င်းတို့ထံတွင် ဥစ္စာပစ္စည်းဟူ၍ စိုးစဉ်းမျှပင်မပါရှိပေ။ ထို့အတွက်ကြောင့် တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟ် အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်) သည် မိုဟာဂျေရီန်နှင့် အန်ဆွာရ်များ၏ စပ်ကြားတွင် ‘မိုဝါခါတ်’ ညီနောင်ဖွဲ့ပေးတော်မူရန် စိတ်ကူးတော်မူ၏။ မတ်စ်ဂျစ်ဒ်နပဝီ တည်ဆောက်၍ ပြီးစီးရန်နီးလာသောအခါ တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟ် အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်) သည် အန်ဆွာရ် များအား သာဝကကြီး အနတ်စ် သခင် (ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု) ၏နေအိမ်၌ စုရုံးရန်ဖိတ်ခေါ်တော်မူ၏။ ထိုအချိန် သာဝကကြီး အနတ်စ်သခင်(ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု) ၏ အသက်မှာ (၁၀)နှစ်မျှသာ ရှိသေး၏။ အန်ဆွာရ်များသည် တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟ် အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်) ဖိတ်ကြားတော် မူသည့်အတိုင်း ရောက်ရှိလာခဲ့ကြ၏။ ထိုအချိန်တွင် မိုဟာဂျေရီန်၏ ဦးရေမှာ(၄၅)ဦးဖြစ်၏။ ပရိသတ် စုံညီသည့်အခါ တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟ် အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်) က အန်ဆွာရ်များအား “ဤသူများသည် အသင်တို့၏ ညီ

အစ်ကိုများပင် ဖြစ်ကြသည်” ဟူ၍ မိန့်ကြား ပြောဆိုတော်မူလိုက်၏။ ထို့နောက် တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗဟု အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်)သည် အန်ဆွာရ်မှတစ်ဆင့် မိုဟာဂျေရိန်များအနက်မှတစ်ဆင့် နှစ်ဦးစီကိုခေါ်၍ ‘အသင်တို့နှစ်ဦးသည် ညီအစ်ကိုဖြစ်သည်’ ဟု မိန့်ကြားပြောဆိုတော်မူလေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗဟု အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်)က ညီနောင်ဖွဲ့ပေးတော်မူလိုက်သော ညီနောင် များသည် အမှန်ပင် ညီနောင်များဖြစ်၍ သွားကြပေသည်။ အန်ဆွာရ်များသည် ၎င်းတို့၏ ညီနောင်များဖြစ်သော မိုဟာဂျေရိန်များအား အိမ်များသို့ အသီးသီး ခေါ်ဆောင်သွားပြီးလျှင် ၎င်းတို့ ပိုင်ဆိုင်သမျှသော ပစ္စည်း အားလုံးကိုပြုသ၍ “ပစ္စည်းတဝက်သည် အသင်တို့အဖို့ ပစ္စည်းတဝက်သည် ကျွန်ုပ်တို့အဖို့ဖြစ်သည်” ဟုပြောဆို ခဲ့ဝေပေးလိုက်ကြလေသည်။

သာဝကကြီး စအ်ဒ် အင်ဗ်နို ရဗီအ် (ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု) သည် အန်ဆွာရ် ဖြစ်၏။ သာဝကကြီးအဗ်ဒုရ်ရဟ်မာန် (ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု)သည် မိုဟာဂျေရိန်ဖြစ်၏။ ထိုသာဝကကြီးနှစ်ပါးတို့သည် အချင်းချင်းညီနောင်များ ဖြစ်လာခဲ့ကြ၏။ အကြောင်းအားလျော်စွာ သာဝကကြီးစအ်ဒ်၌ ဇနီးသည် နှစ်ယောက်ရှိ၏။ ထိုအခါ သာဝကကြီးစအ်ဒ်က သာဝကကြီး အဗ်ဒုရ်ရဟ်မာန်အား “ကျွန်ုပ်သည် မိမိ၏ဇနီးနှစ်ယောက်အနက် တယောက်ကိုဖြတ်လိုက်မည်၊ ကွာရှင်းလိုက်မည်၊ အသင်သည် ထိုကွာရှင်းခံရသော အမျိုးသမီးနှင့်ထိမ်းမြားပါလေ” ဟူ၍ပင် ပြောဆို လေသည်။ သို့ရာတွင် သာဝကကြီး အဗ်ဒုရ်ရဟ်မာန်သည် ကျေးဇူးတင်စွာဖြင့် အဆိုပါစကားကို ငြင်းပယ်လိုက်လေသည်။

အန်ဆွာရ်များ ပိုင်ဆိုင်သော ပစ္စည်းများမှာ အများဖြင့် စွန့်ပလ္လ့ခြံများသာ ဖြစ်ချေသည်။ အန်ဆွာရ်များက တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗဟု အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်)ထံ ၎င်းတို့ပိုင်ဆိုင်သော စွန့်ပလ္လ့ခြံများကို ၎င်းတို့နှင့် ညီအစ်ကို တော်စပ်သော မိုဟာဂျေရိန်များအား အညီအမျှ ခွဲဝေပေးတော်မူရန် မေတ္တာရပ်ခံကြ၏။ မိုဟာဂျေရိန်များသည် ကုန်သည်များဖြစ်ကြသည်။ လယ်ယာကိုင်ကျွန်း အလုပ်ကိုအလျင်းနားမလည်ကြချေ။ ထို့အတွက်ကြောင့်ပင် တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗဟု အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်) သည် အန်ဆွာရ်များ၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်ကို မိုဟာဂျေရိန်များဘက်မှ ငြင်းပယ်တော်မူလိုက်လေသည်။ ထိုအခါ အန်ဆွာရ်များက “လယ်ယာနှင့်ပတ်သက်သည့် အလုပ်အကိုင်၊ တာဝန်အရပ်ရပ်ကို ကျွန်တော်များက ထမ်းဆောင်ကြပါမည်၊ လယ်ယာမှထွက်သော ကောက်ပဲသီးနှံများ ကိုမူ မိုဟာဂျေရိန်များအား ထက်ဝက်ခွဲဝေပေးကြပါမည်” ဟု လျှောက်ထားကြ ပြန်လေသည်။ ထိုအခါ (မလ္လဲ မရှောင်သာသည့်အဆုံးတွင်) မိုဟာဂျေရိန်များသည် လက်ခံခဲ့ကြရလေသည်။

Book X— Chapter VIII
The Spoils of War

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၈။
လက်ရပစ္စည်းများ ကဏ္ဍ။

အထက်တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့်အတိုင်း တမန်တော် မြတ် (ဆွလ္လဗ္ဗာဟု အလိုက်ဟိ ၀၈၈၆) ဖွဲ့ပေးတော်မူလိုက်သော ညီနောင်များသည် အမှန်ပင် တကယ်ညီအစ်ကို အရင်းအချာများ ဖြစ်သွားခဲ့ကြပေသည်။ ယင်းသို့ ညီအစ်ကို အရင်းအချာဖြစ်သွားခဲ့ကြသည့်အလျောက် အန်ဆွာရ်တဦး သေဆုံးလျှင် ထိုသေဆုံးသူ အန်ဆွာရ်၏ အမွေပစ္စည်းများကို ၎င်းနှင့် ညီနောင်ဖွဲ့မှုမှ တော်စပ်လာသူ မိုဟာဂျေရိန်က ရရှိလေသည်။ ထိုအန်ဆွာရ်၏သားချင်း အရင်းများသည် အမွေမရရှိကြပေ။ အမှန်မှာ အန်ဆွာရ်များသည် အောက်ပါ ကုရ်အာန်ကျမ်းလာ အာယတ်တော်ကို လက်တွေ့လိုက်နာ ကျင့်သုံးပြုသခဲ့ကြခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ
أَوْوُوا وَنَصَرُوا أُولَئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ (انفال- 10) 1472/1

မုချကေန် အကြင်သူများသည် အီမာန်ယုံကြည်ကြ၏၊ ဟင်ဂျီရတ် ပြုလုပ်ကြ၏၊ ၎င်းနောက် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ မိမိတို့ ပစ္စည်းများဖြင့်၊ မိမိတို့၏ အသက်စိဝိန်များဖြင့်၊ ဂျေဟာဒ်ပြုလုပ်ကြ၏။ ၎င်းပြင် အကြင်သူများသည် (ထိုသူများသည်) နေရာပေးခဲ့ကြ၏၊ ၎င်းပြင် ကူညီယိုင်းငင်းခဲ့ကြ၏။ ဤသူများသည် အချင်းချင်း ညီနောင်များပင် ဖြစ်ကြပေသည်။ ကုရ်အာန်- (၈:၂၂)

“ဗဒ်ရ်” စစ်ပွဲ၏နောက်ပိုင်းတွင် မိုဟာဂျေရိန် များသည် အကူအညီ မလိုတော့သည့်အခါ အောက်ပါ ကုရ်အာန်ကျမ်းလာ မုက္ခပါဠိတော် ကျရောက်လာခဲ့လေသည်။

وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ (انفال- 10) 1472/2

သားချင်းများသည် ယင်းသူတို့အနက် အချို့တို့သည် အချို့တို့၏ (အမွေပစ္စည်းများကို) ပိုမိုပိုင်ဆိုင်သူများ ဖြစ်ကြပေသည်။ ကုရ်အာန်- (၈:၇၅)။

ဤအာယတ်တော် ကျရောက်လာသည့်အချိန်မှစ၍ ယခင်က မိုဟာဂျေရိန်နှင့်အန်ဆွာရ်များ၏ စပ်ကြားတွင် အချင်းချင်း ညီနောင်ဖြစ်သည်ကို အကြောင်းပြု၍ ရရှိခဲ့သော အမွေ ပိုင်ဆိုင်မှုသည် ရပ်စဲ၍ သွားလေတော့သည်။ ဤအကြောင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သင်္ဃီရ်ကျမ်းကြီးများတွင်လည်းကောင်း၊ ဟဒီးစ်ကျမ်းကြီးများတွင်လည်းကောင်း အတည့်အလင်းတွေ့ရှိရပေသည်။

ဟစ်ဂျရီ သက္ကရာဇ် (၄)ခုနှစ်တွင် ဗနီနသီးရ်မျိုးနွယ်သည် ပြည်နှင့်ဒဏ် ခံကြရသောအခါ ၎င်းတို့၏ မြေများနှင့် စွန်ပလွံခြံများသည် မှတ်စံလင်မိတို့၏ လက်တွင်းသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့ပေသည်။ ထိုအခါ တမန်တော်မြတ် (ဆွလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိဝစလ္လမ်) က အန်ဆွာရ် များအား ဖိတ်ခေါ်၍ “မိုဟာဂျေရိန်များသည် ပစ္စည်းမဲ့များ ဖြစ်နေကြသည်။ အကယ်၍ အသင်တို့ သဘောတူလျှင် (ဗနီနသီးရ်မျိုးနွယ်တို့ထံမှ ရရှိလိုက်သော) ဤမြေများနှင့် စွန်ပလွံခြံများအားလုံးကို မိုဟာဂျေရိန်များအား ပေးလိုက်မည်။ အသင်တို့သည် မိမိတို့၏ စွန်ပလွံခြံများကို ပြန်ယူကြ” ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။ ထိုအခါ အန်ဆွာရ်များက “ကျွန်တော်များ၏ စွန်ပလွံခြံများ သည်လည်း ညီတော် နောင်တော်များ ဖြစ်သော မိုဟာဂျေရိန်တို့၏ လက်ထွင်းမှာပင် ရှိနေပါစေ။ ၎င်းပြင် ဤမြေသစ်များနှင့် စွန်ပလွံခြံအသစ်များကိုလည်း ၎င်းတို့ကိုပင် ပေးတော်မူလိုက်ပါ” ဟုလျှောက် ထားကြလေသည်။

လူ့လောကကြီးသည် အန်ဆွာရ်မျိုးနွယ်ဝင်များ၏ ယင်းကဲ့သို့ ရက်ရက်ရောရော စွန့်လွှဲခြင်း နှင့် ပတ်သက်၍ ကမ္ဘာ့တသက် ဂုဏ်ယူနိုင်ပေမည်။ သို့ရာတွင် ဤနေရာတွင် မိုဟာဂျေရိန်တို့က မည်သို့ပြုမူခဲ့ကြသည်ကိုလည်း အထူး သတိပြု အပ်ပေသည်။ အန်ဆွာရ် သာဝကကြီး စအ်ဒ်အစ်ဗ် နိုရဗီအ် (ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာအန်ဟု) ကမိမိနှင့် ညီနောင်ဖွဲ့ပေးထားသော မိုဟာဂျေရိန်သာဝကကြီး အစ်ဒ်ရ်ရဟ်မာန်အစ်ဗ်နို အောက်ဖ် (ရသွေ့ယလ္လာဟု တအာလာအန်ဟု) အားမိမိပိုင်ပစ္စည်း အသီးသီးတို့ကို စာရင်းပေးပြီးနောက် ပစ္စည်းထက်ဝက်ကိုယူပါရန် မေတ္တာရပ်ခံသောအခါ သာဝကကြီး အစ်ဒ်ရ် ရဟ်မာန် အစ်ဗ်နို အောက်ဖ်က “အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် ဤပစ္စည်း အားလုံးကို အသင်အဘို့ မင်္ဂလာရှိစွာ ပြုထားတော်မူပါစေ။ ကျွန်ုပ်အား ဈေးသို့သွားရန် လမ်းကိုသာပြပါ” ဟု ပြန်လည် ဖြေကြားခဲ့လေသည်။ ထိုအခါ သာဝကကြီး စအ်ဒ်အစ်ဗ်နို ရဗီအ်သည် သာဝကကြီး အစ်ဒ်ရ်ရဟ် မာန်အစ်ဗ်နို အောက်ဖ်အား ကျော်ကြားသော ‘ကိုင်နူကာအ်’ ဈေးကိုသွားရောက်၍ ပြုလေသည်။ သာဝကကြီး အစ်ဒ်ရ်ရဟ်မာန်သည် ထောပတ်နှင့် ဒိန်ခဲ အနည်းငယ်တို့ကို ဝယ်၍ စတင် ရောင်းလေ သည်။ သာဝကကြီးသည် ညနေချိန်အထိ အရောင်းအဝယ် ပြုလုပ်လေ့ရှိသည်။ ရက်အနည်းငယ် အတွင်းမှာပင် ထူးခြားစွာ အမြတ်အစွန်းရရှိပြီး ပစ္စည်းအတော်အတန် စုဆောင်းမိသဖြင့် အမျိုး သမီး တဦးနှင့် ထိမ်းမြားလိုက်လေသည်။ တဖြည်းဖြည်း ထိုသာဝကကြီး၏ ကူးသန်း ရောင်းဝယ် မှုသည် အလွန်တရာမျှပင် ကြီးပွားလာလေသည်။ အဘယ်အထိ ကြီးပွားလာသည်ဆိုလျှင် ထိုသာဝက ကြီး ကိုယ်တိုင်က “ကျွန်ုပ်သည် မြေကိုကိုင်လျှင် ထိုမြေသည် ရွှေဖြစ်၍ လာလေသည်” ဟု ပြော ကြားခဲ့ ဘူးလေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ထိုသာဝကကြီး၏ ကုန်ပစ္စည်း များကို ကုလားအုတ်ပေါင်း (၇၀၀) နှင့် တင်ဆောင်ရသည်အထိ ကြီးပွားလာခဲ့လေသည်။ ထိုသာဝကကြီး၏ ကုန်ပစ္စည်းများ

Book X— Chapter VIII
The Spoils of War

အစောင့်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၈။
လက်ရပစ္စည်းများ ကဏ္ဍ။

မဒီနာမြို့သို့ ရောက်ရှိလာသည့်နေ့များတွင် တမြို့လုံး အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ဖြစ်သွားလေ့ ရှိခဲ့လေသည်။

အချို့ ဆွဟာဗဟ် သာဝကကြီးများသည် ဈေးဆိုင်များဖွင့်ခဲ့ကြလေသည်။ သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကရ်(ရသွေ့ယလ္လာဟု တလာလာအန်ဟု) သခင်၏အလုပ်ဌာနသည် ‘စွန်ဟ်’ ခြံရှိ၏။ သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကရ်သခင်သည် အဝတ်အထည်များ ရောင်းဝယ်လေ့ ရှိခဲ့၏။ သာဝကကြီး အုတ်ဆိမ့်နန် သခင်သည် ဗန္တုကိုင်နုကာအိ ဈေးတွင် စွန်ပလ္လံ သီး ရောင်းဝယ်လေ့ရှိခဲ့၏။ သာဝကကြီး အုမရ် သခင်သည်လည်း အရောင်းအဝယ် ပြုလုပ်လေ့ရှိခဲ့၏။ ဤသာဝကကြီး၏ အရောင်းအဝယ်သည် အီရာန်ပြည်အထိပင် ကျယ်ပြန့်၍လာခဲ့ပေသည်။ အခြားသော သာဝကကြီးများသည်လည်း အသီးသီး ကူးသန်းရောင်းဝယ်လေ့ရှိခဲ့ကြလေသည်။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီးကြီးတွင် ပါရှိသည်မှာ လူအများက သာဝကကြီးအဗူဟုရိုင်ရဟ် (ရသွေ့ယလ္လာဟု တအာလာ အန်ဟု) သခင်နှင့် ပတ်သက်၍ သာဝကကြီး အဗူဟုရိုင်ရဟ်သခင်သည် တမန်တော်မြတ် (အလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၈) ၏ ‘ဟဒီးစ်’ သြဝါဒများကို အမြောက်အမြားပြောကြားသည်။ အခြား သာဝကကြီးများသည် ဤရှေ့ဤမျှ ပြောကြားကြသည်မရှိ” ဟု ပြောဆိုသောအခါ သာဝကကြီး အဗူဟုရိုင်ရဟ်သခင်က “ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းတွင် ကျွန်ုပ်တို့ အပြစ်အသို့ရှိပါသနည်း။ လူအများသည် ဈေးများတွင် အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်နေကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် နေ့ရောညပါ တမန်တော်မြတ် ထံတော်ပါးတွင် အမြဲတစေနေထိုင်ပါသည်” ဟု ပြန်လည်ဖြေကြားခဲ့လေသည်။

ခိုင်ဗရ်ကို အောင်မြင်သည့်အခါ မိုဟာဂျစ်ရ်များသည် အန်ဆွာန်များထံမှ ယူထားကြသော စွန်ပလ္လံခြံများကို အန်ဆွာန်များအား ပြန်လည်ပေးအပ်ခဲ့ကြလေသည်။ မုတ်စ်လင်မ်ကျမ်းကြီးတွင် အောက်ပါအတိုင်း ပါရှိသည်။

إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمَّا فَرَغَ مِنْ قِتَالِ أَهْلِ خَيْبَرَ وَأَنْصَرَ إِلَى الْمَدِينَةِ رَدَّ الْمُهَاجِرُونَ إِلَى الْأَنْصَارِ مِمَّا فَتَحُوا مِنَ الْقَوْمِ الَّذِي كَانُوا مَخْرُومِينَ مِنْ شَارِهِمْ رَسُولًا ۚ

တမန်တော်မြတ် (အလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၈) သည် ခိုင်ဗရ်စစ်ပွဲကို အောင်နိုင်၍ မဒီနာမြို့သို့ ပြန်ကြွလာတော်မူသောအခါ မိုဟာဂျစ်ရ်များသည် ၎င်းတို့အား အန်ဆွာန်များက မေတ္တာလက်ဆောင်အဖြစ် ပေးထား ခဲ့ကြသည့် စွန်ပလ္လံခြံများကို ပြန်လည်ပေးအပ်ခဲ့ကြလေသည်။ မုတ်စ်လင်မ်ကျမ်း။

မိုဟာဂျစ်ရ်များ စံနစ်တကျနေထိုင်ရေးအတွက် အန်ဆွာန်များသည် ၎င်းတို့၏ အိုးအိမ်များ၏ အနီးရှိ မြေလပ်ကွက်များကို မိုဟာဂျစ်ရ်များအား ပေးအပ်ခဲ့ကြလေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ မြေလပ်ကွက်များမရှိသော အန်ဆွာန်များက မိမိတို့၏နေအိမ်များကိုပင် မိုဟာဂျစ်ရ် များအား

ပေးအပ်ခဲ့လေသည်။ ဦးစွာပထမ သာဝကကြီး ဟာရေဆဟ် အစ်ဗ်နီနွ်အိမာန်က မိမိ၏ မြေကို ပေးခဲ့လေသည်။ ဗန္တုဗဟ်ရဟ် မျိုးနွယ်ဝင်များသည် မက်စ်ဂျစ်ဒ်နုဗီ၏ ကျောဘက်တွင် အိုးအိမ် များတည်ဆောက်၍ နေထိုင်ခဲ့ကြလေသည်။ သာဝကကြီး အစ်ဗ်ဒရ်ရဟ်မာန်သည် အဆိုပါနေရာ တွင် ခံတပ်တခုတည်ဆောက်၏။ သာဝကကြီး ဇိုပိုင်ရ် အစ်ဗ်နီ အောင်ဝါမ် သခင်သည် ကျယ်ပြန့် သော မြေကွက်တခု ရရှိခဲ့လေသည်။ သာဝကကြီး အုတ်ဆိမာန်သခင်၊ သာဝကကြီး မစ်က်ဒါဒ်သခင် နှင့် သာဝကကြီး အိုပိုင်ဒဟ်သခင်တို့အား အန်ဆွာရ်မျိုးနွယ်ဝင်များက ၎င်းတို့၏ အိုးအိမ်များ၏ အနီးတွင် မြေကွက်များပေးခဲ့ကြလေသည်။

အန်ဆွာရ်များနှင့် မိုဟာဂျစ်ရ်တို့၏စစ်ကြားတွင် အချင်းချင်း တမန်တော်မြတ် ညီနောင် ဖွဲ့ပေးတော်မူခဲ့သည့်အတွက် ညီနောင်ဖြစ်လာခဲ့ကြသော သာဝကကြီးများအနက် အချို့တို့၏အမည် နာမများကို ဤတွင်ရေးသားဖော်ပြလိုပေသည်။

မိုဟာဂျစ်ရ်နီ	အန်ဆွာရ်
သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကရ်	သာဝကကြီး ခါရေဂျဟ် အစ်ဗ်နီ ဇိုက်ဒ်
သာဝကကြီး အုမရ်	သာဝကကြီး အစ်တဲဗာန်အစ်ဗ်နီ မာလစ်က်
သာဝကကြီး အုတ်ဆိမာန်	သာဝကကြီး အောက်စ်အစ်ဗ်နီ ဆာဗစ်တ်
သာဝကကြီး အဗူအို ပိုင်ဒဟ်ဂျစ်ရ်ရဟ်	သာဝကကြီး စအိဒ်အစ်ဗ်နီ မို အာဗ်
သာဝကကြီး ဇိုပိုင်ရ် အစ်ဗ်နီ အောင်ဝါမ်	သာဝကကြီး စလမဟ် အစ်ဗ်နီ စလာမဟ် အစ်ဗ်နီ ဝါက်ရ်
သာဝကကြီး မုတ်စ်အဗ် အစ်ဗ်နီ အို မိုင်ရ်	သာဝကကြီး အဗူအိုင်ယုဗ်
သာဝကကြီး အမ္မရ် အစ်ဗ်နီ ယာစစ်ရ်	သာဝကကြီး ဟို ဇို ဇို ဖဟ် အစ်ဗ်နီ ယမာန်
သာဝကကြီး အဗူဇရ်ဗေ ဖါရီ	သာဝကကြီး မုန်ဇစ်ရ် အစ်ဗ်နီ အမ်ရ်
သာဝကကြီး စလ်မာန်ဖာရေစီ	သာဝကကြီး အဗူဒရ်ဒါ
သာဝကကြီး ဗိုလားလ်	သာဝကကြီး အဗူရိုဝိုင်ဟဟ်
သာဝကကြီး အဗူဟို ဇို ဇို ဖဟ် အစ်ဗ်နီ အုတ္တဗဟ် အစ်ဗ်နီ ရဗီအဟ်	သာဝကကြီး အဗူဒါဒ် အစ်ဗ်နီ ဗစ်ရှ်ရ်
သာဝကကြီး စအိဒ်အစ်ဗ်နီ ဇိုက်ဒ် အစ်ဗ်နီ အမ်ရ် အစ်ဗ်နီ ဖိုင်လ်	သာဝကကြီး အို ပိုင်ယ် အစ်ဗ်နီ ကအိဗ်

သမန်အားဖြင့် ကြည့်မည်ဆိုလျှင် 'မိုဝါခါတ်-ညီနောင်ဖွဲ့ပေးမှု' သည် အိမ်မဲ့အိုးမဲ့၊ ပစ္စည်းမဲ့ ဖြစ်နေကြသော မိုဟာဂျစ်ရ်များအဖို့ ရက်အနည်းငယ်အတွက် ယာယီအစီအစဉ်တရပ်သာ ဖြစ်သည် ဟူ၍ ထင်မှတ်စရာ ဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် အမှန်မှာ ထိုညီနောင်ဖွဲ့ပေးမှုသည် အစွလာမ်သာသနာ၏ ကြီးမားလှသော ရည်ရွယ်ချက်များကို ပြည့်စုံစေသည့်အကြောင်း တရပ်ပင်ဖြစ်ပေသည်။

အစွလာမ် သာသနာသည် စာရိတ္တပြုပြင်မှု၊ မြင့်မြတ်မှု၊ ဂုဏ်ရည်အပေါင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံသည့် အစိုးရတခုပင်ဖြစ်၏။ ဤသို့သော အစိုးရအတွက် ဝန်ကြီးများ၊ တိုင်းနိုင်ငံကို စီရင်အုပ်ချုပ်နိုင်သော ပါရဂူများ၊ စစ်သူကြီးများ၊ အမျိုးမျိုးသော အရည်အချင်းရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ အလိုရှိပေသည်။ တမန်တော်မြတ် (အာဇ္ဈန္ဒာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) ၏ ထံပါးတွင် ချဉ်းကပ်၍ နေထိုင်ကြသဖြင့် မိုဟာဂျစ်ရ်များတွင် အရည်အချင်းမျိုးစုံရှိသော အုပ်စုတခုသည် အသင့်ဖြစ်ရှိလာခဲ့ချေပြီ။ ထိုအုပ်စုတွင် မိမိတို့ကဲ့သို့ အခြားသူများကိုလည်း မွေးထုတ်နိုင်သည့် အရည်အချင်းလည်း အသင့်ရှိချေပြီ။ ထို့အတွက်ကြောင့်ပင် အချင်းချင်း ညီနောင်ဖွဲ့ပေးရာ၌ တဦးနှင့်တဦး၊ ဆရာနှင့်တပည့်တွင် စိတ်နေသဘောထား၊ အကြိုက်တူညီမှုသည် အထူးထောက်ထားအပ်ပေသည်။ တဦးထံမှတဦး ပညာဆည်းပူးရာတွင် ဤအချက်သည် အထူးလိုလားအပ်ပေသည်။ မိုဟာဂျစ်ရ်နှင့် အန်ဆွာရ်များ စပ်ကြားတွင် ညီနောင်ဖွဲ့ပေးရာ၌ တမန်တော်မြတ် (အာဇ္ဈန္ဒာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) သည် မည်သည့်အချက်ကို အထူးထောက်ထားတော်မူခဲ့ခြင်းအကြောင်းကို လေ့လာဆည်းပူးကြည့်ပါက ကောင်းစွာ သိရှိနိုင်ပေသည်။ ပြီးနောက် ဤမျှတိုတောင်းလှသည့် အချိန်ပိုင်းတွင် မြောက်မြားစွာသော သူများ၏ စိတ်နေသဘောထား၊ အကြိုက်၊ သဘာဝများကို တိကျမှန်ကန်စွာ သိရှိနိုင်ရန်ကိစ္စသည် လွယ်ကူသော ကိစ္စလည်း မဟုတ်ပေ။ ဤသည် တမန်တော်မြတ် (အာဇ္ဈန္ဒာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) နှစ်မြစ်တော်မူခြင်း၏ ဂုဏ်ထူးဝိသေသတရပ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

သာဝကကြီးစအိဒ်အစ်ဗ်နီ ဇိုက်ဒ် (ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု) သည် 'အရှုရဟ်မို ဗရှ်ရှုရဟ်' ခေါ် အသက်ထင်ရှားရှိစဉ်မှာပင် ဂျန္နတ်သို့ဝင်ရောက်စံမြန်းရမည့်အကြောင်းကောင်းချီး သတင်းပေးခြင်းခံရသော သာဝကကြီး (၁၀) ပါးတို့တွင် တပါးအပါအဝင်ဖြစ်၏။ ၎င်း၏ဖခင် ဇိုက်ဒ်သည် တမန်တော်မြတ်မဟာမုဒ် (အာဇ္ဈန္ဒာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) နှစ်မြစ်မီအလျင်ကပင် တမန်တော် အစ်ဗ်ရာဟီမ် (အလိုင်ဟာစွလာမ်) ၏ သာသနာကို သက်ဝင်ယုံကြည်ခဲ့လေသည်။ တနည်းအားဖြင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည် အစွလာမ်သာသနာ၏ တပ်ဦးပင် ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ သာဝကကြီး စအိဒ်သခင်သည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး၏ ရင်ခွင်၌ပင် ကြီးပြင်း၍လာခဲ့လေသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့်ပင် အစွလာမ်သာသနာ၏ အမည်ကိုကြားလျှင် ကြားခြင်းပင် ဝမ်းပန်းတသာ လွန်စွာစိတ်က နှစ်သက်လှ၍ အစွလာမ်သာသနာကို သက်ဝင်

ယုံကြည်ခဲ့လေသည်။ သာဝကကြီးစအိဒ်၏ မိခင်သည်လည်း သာဝကကြီး စအိဒ်နှင့်အတူ သို့မဟုတ် ၎င်း၏အလျှင် အစွလာမ်သာသနာကို သက်ဝင်ယုံကြည်ခဲ့လေသည်။ သာဝကကြီး အုမရ်သခင်သည် ၎င်းတို့၏လှုံ့ဆော်မှုကြောင့်ပင် အစွလာမ်သာသနာဘက်သို့ ယိမ်းယိုင်၍လာခဲ့ပေသည်။ သာဝကကြီး စအိဒ်သည် ပညာအရာ၌ အလွန်ထူးချွန်သော သာဝကကြီးများတွင် တပါးအပါအဝင် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ တမန်တော်မြတ်သည် သာဝကကြီး စအိဒ်အား သာဝကကြီးအိုဗိုင်ယံအစ်ဗ်နီ ကအိဗ်သခင်နှင့် ညီနောင်ဖွဲ့ပေးတော်မူခဲ့၏။ သာဝကကြီး အိုဗိုင်ယံအစ်ဗ်နီ ကအိဗ်အား သာဝကကြီးအုမရ်သခင်သည် “စိုင်ယေ ဒုလ် မှတ်စလေ့မိန်-မှတ်စလင်မ်တို့၏ခေါင်းဆောင်” ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်လေ့ရှိခဲ့၏။ တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟု အလိုက် ၀၈၈၆) သည် ဒေသနာတော်များကို ရေးသားစေရန်အတွက် ဦးစွာ ပထမ သာဝကကြီး အိုဗိုင်ယံအစ်ဗ်နီ ကအိဗ်သခင်ကိုပင်ခန့်တော်မူခဲ့၏။ “ဖန်နေကေ ရာအတ်” ကုန်အာန်ကျမ်းမြတ်ကို ဌာန်ကရိုဏ်းကျနစွာ ရွတ်ဖတ်ခြင်းဆိုင်ရာပညာတွင် ရှေ့ဆောင်ဆရာတော်ပင် ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

သာဝကကြီးအဗူအိုဗိုင်ဒဟ်ဂျရ်ရာဟ်သခင်သည် (စွန့်ခြင်းကြီး) ဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော သာဝကကြီး တပါးဖြစ်သည်) တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟု အလိုက် ၀၈၈၆) သည် သာဝကကြီး အဗူအိုဗိုင်ဒဟ်သခင်အား “အမီန့်လ်အုမ္မတ် - သာသနာဝင်များ၏ သစ္စာသမာဓိရှင်” ဟူသော ဘွဲ့နာမဖြင့်ချီးမြှင့်တော်မူခဲ့လေသည်။

သာဝကကြီး အဗူဟိုဗိုင်ဖဟ်သခင်သည် ကိုရိုက်ရှ်မျိုးနွယ်၏အကြီးဆုံးခေါင်းဆောင်ကြီး အူကုပဟ်အစ်ဗ်နီ ရဗီအ်၏ သားဖြစ်၏။ ဤသည့်အချက်ကို ထောက်ထား၍ တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟု အလိုက် ၀၈၈၆) သည် သာဝကကြီး အဗူဟိုဗိုင်ဖဟ်အား “အရှ်ဟလ်” မျိုးနွယ်၏ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သော သာဝကကြီး အဗ်ဗာဒ် အစ်ဗ်နီ ဗစ်ရှ်ရ်သခင်နှင့် ညီနောင်ဖွဲ့ပေးတော်မူလေသည်။

သာဝကကြီး အဗူအိုဗိုင်ဒဟ်သခင်သည် ဆီရီယပြည်ကို အောင်မြင်နိုင်သည့် အရည်အချင်းရှိသော စင်ဗိုလ်ကြီးလည်းဖြစ်၏။ သာဝကကြီး အဗူအိုဗိုင်ဒဟ်သခင်သည် အစွလာမ် အရေးတွင် သားဖြစ်မှု အဘဖြစ်မှုကိုလည်း ဂရုမပြုခဲ့ပေ။

ဗဒ်ရ်စစ်ပွဲတွင် သာဝကကြီး အဗူအိုဗိုင်ဒဟ်၏ဘခင်နှင့် သာဝကကြီး အဗူအိုဗိုင်ဒဟ်သခင်သည် သားနှင့်အဘ ရင်ဆိုင် တွေ့ဆုံကြရာ ပထမ သာဝကကြီး အဗူအိုဗိုင်ဒဟ်သည် အဘဖြစ်ခြင်း၏ ဂုဏ်ကိုထောက်ထားခဲ့၏။ သို့ရာတွင် နောက်ဆုံး၌ သာဝကကြီး အဗူအိုဗိုင်ဒဟ်သခင်သည် အစွလာမ် အရေးတွင်အဘကိုလည်းစွန့်ခြင်းကြီး စွန့်ခဲ့လေသည်။ တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟု အလိုက် ၀၈၈၆) သည် သာဝကကြီး အဗူအိုဗိုင်ဒဟ်သခင်အား “အောက်စ်” မျိုးနွယ်၏ ခေါင်းဆောင်ကြီးဖြစ်

သော သာဝကကြီး စအိဒ်အစ်ဗ်နီ မှီ အာဇ်သခင်နှင့် ညီနောင်ဖွဲ့ပေးတော်မူခဲ့လေသည်။ သာဝကကြီး စအိဒ်အစ်ဗ်နီ မှီ အာဇ်သခင်သည်လည်း စွန့်ခြင်းကြီးစွန့်သည့်ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော သာဝကကြီးတပါး ဖြစ်၏။ ဗန့်ကို ရှိုင်ဇဟ် မျိုးနွယ်သည် သာဝကကြီး စအိဒ်သခင်၏ မဟာမိတ်အဖြစ် သစ္စာဆိုထား သူများ ဖြစ်၏။ အရပ်လူမျိုးတို့တွင် ယင်းကဲ့သို့ သစ္စာဆိုထားခြင်းသည် ညီနောင်တော်စပ်ခြင်း၊ သားအာဘဖြစ်ခြင်းနှင့်အတူတူပင် ဖြစ်ချေသည်။ မခြားပေ။ သို့တစေလည်း ဗန့်ကို ရှိုင်ဇဟ်မျိုးနွယ် သည် အစွလာမ်သာသနာကို ပြိုင်ဆိုင်လာခဲ့သည့်အခါ သာဝကကြီး စအိဒ်သခင်သည် မိမိ၏ မဟာ မိတ် (၄၀၀)တို့အား အစွလာမ်သာသနာအရေးတွင် စွန့်လွှတ်ခဲ့ပေသည်။

သာဝကကြီး ဗေ့လလ်နှင့် သာဝကကြီးအဗူရီဝိုင်ဟတ်တွင် လည်းကောင်း၊ သာဝကကြီး စလ်မာန်ဖါရေစီနှင့် သာဝကကြီး အဗူဒရ်ဒါတွင်လည်းကောင်း၊ သာဝကကြီးအဗူမာရ်အစ်ဗ်နီ ယာ စစ်ရ်နှင့် သာဝကကြီး ဟုဇိုင်ဖဟ်အစ်ဗ်နီ ယမာန်တွင် လည်းကောင်း၊ သာဝကကြီး မှတ်စ်အစ်နှင့် သာဝကကြီး အဗူအိုင်ယုစ်တွင် လည်းကောင်း တူညီမှု တရပ်ကို တွေ့ရှိရ ပေသည်။ ယင်းတူညီမှု ကြောင့် တပည့်ကုန်ဆုထားဘိ ဆရာသည်ပင်လျှင် တပည့်ထံမှ အကျိုးကျေးဇူးကို ခံစား နိုင်ပေ သည်။

သာဝကကြီး အစ်ဒ်ရ်ရဟ်မာန်နှင့် အစ်ဗ်နီ အောက်ဖ်သည် မဒီနာမြို့သို့ ရောက်ရှိလာသည့် အခါ ဒိန်ခဲများကို ဦးခေါင်းပေါ် ရွက်၍ ရောင်းလေ့ ရှိသည်။ ထိုသာဝကကြီးသည် ဥစ္စာဓန အလွန်တရာမျှ ကုံလုံပေါ်ကြွယ်ဝသော သာဝကကြီး စအိဒ်အစ်ဗ်နီ ရဗီအိနှင့် ညီနောင်ဖြစ်၍ အတူတူ နေထိုင်လာသောအခါ မည်သို့မည်ပုံ ချမ်းသာကြွယ်ဝလာခဲ့သည်ကို အထက်တွင် ရေးသားဖော်ပြ ခဲ့ပေပြီ။

အန်ဆွာရ်များက မိုဟာဂျေရီန်များအား ကမ္ဘာ့ ရာဇဝင်တွင် စံမတူအောင်ပင် ဧည့်ခံ ကျေးမွေးခဲ့ကြ၏။ သနားကြင်နာထောက်ထားညွှာတာခဲ့ကြ၏။ အံ့မဆုံးပင် ဖြစ်လေတော့သည်။ “ဗဟ်ရိုင်နီ”ကို အောင်နိုင်သောအခါ တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟု အလိုက် ၀၈၈၆)က အန်ဆွာရ် များအား ခေါ်၍ “ကျွန်ုပ်သည် ဗဟ်ရိုင်နီ၏မြေများကို အန်ဆွာရ်များအား ဝေငှပေးလိုသည်” ဟု မိန့်မြှောက်တော်မူရာ အန်ဆွာရ်များက “ပထမကျွန်တော်များ၏ ညီနောင်များဖြစ်သော မိုဟာ ဂျေရီန်များအား အချိုးကျခွဲဝေ၍ ပေးတော်မူပါ။ သို့မှသာလျှင် ကျွန်တော်များ လက်ခံနိုင်ကြ ပါမည်”ဟု ပြန်လည်လျှောက်ထားခဲ့ကြလေသည်။

တနေ့သော အခါ ဆာလောင် မှတ်သိပ် နေသော သူတယောက်သည် တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟု အလိုက် ၀၈၈၆)ထံတော်သို့ ရောက်ရှိလာပြီးလျှင် “ကျွန်တော်အလွန်မတန်ဆာလောင်

Book X—Chapter VIII
The Spoils of War

အစောင် ၁၀။ ကဏ္ဍ ၈။
လက်ရပစ္စည်းများကဏ္ဍ။

မှတ်သိပ် နေပါသည်”ဟု ပန်ကြား ပြောဆို၏။ ထိုအချိန်တွင် တမန်တော်မြတ် (ဆွလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်)က မိမိနေအိမ်တွင် “တစုံတရာစားဖွယ်သောက်ဖွယ်ရာ ရှိပါသလား”ဟု မေးတော် မူရာ၊ နေအိမ်အတွင်းမှ “တစုံတရာ စားဖွယ်သောက်ဖွယ်ရာ မရှိပါ။ ရေသာလျှင် ရှိပါသည်”ဟု အဖြေရတော်မူ၏။ ထိုအခါတမန်တော်မြတ် (ဆွလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်)က အသင့် ရောက်ရှိနေ သော သာဝကကြီးများအားရည်စူး၍ “အသင်တို့တွင် ဤပုဂ္ဂိုလ်အား ဧည့်ခံကျွေးမွေးနိုင်သူ မည်သူ ရှိပါသနည်း”ဟု မေးမြန်းတော်မူရာ သာဝကကြီး အဗူတူအလ်ဟဟ်က “ကျွန်တော် အသင့်ရှိပါ သည်”ဟု လျှောက်ထားလေသည်။ ယင်းသို့လျှောက်ထားပြီး သာဝကကြီး အဗူတူအလ်ဟဟ်သည် အဆိုပါဧည့်သည်အား မိမိနေအိမ်သို့ ခေါ်ဆောင်၍သွား၏။ အကြောင်းအားလျော်စွာ ထိုနေ့တွင် သာဝကကြီး အဗူတူအလ်ဟဟ်၏နေအိမ်တွင်လည်း စားဖွယ်သောက်ဖွယ် အပိုအလှုံမရှိခဲ့ချေ။ အိမ်သူ ဇနီးသည်က “ကလေးတွေအတွက်သာလျှင် ထမင်းဟင်းရှိပါသည်။ အပိုအလှုံ မရှိပါ”ဟု ပြော ကြား၏။ ထိုအခါ သာဝကကြီး အဗူတူအလ်ဟဟ်က မိမိ၏ဇနီးသည်ကို မီးအိမ် ငြိမ်းထားရန်နှင့် ရှိသမျှသော ထမင်းဟင်းများ ယူလာရန်ပြော၏။ ထို့နောက် သုံးဦးသော သူတို့သည် ထမင်းပွဲ တွင် အတူထိုင်ကြလေ၏။ သာဝကကြီးအဗူတူအလ်ဟဟ်နှင့်ဇနီးသည်တို့သည်ထမင်းစားဟန်ဆောင်ပြီး မိမိတို့ကိုယ်တိုင် အငတ်နေခဲ့ကြ၏။

ဤအကြောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်တွင် အောက်ပါအတိုင်း လာရှိပေသည်။

وَيُؤْتِرُونَ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ (حشر- ၁) ၁/၇၃/၄

၎င်းပြင် ထိုသူများသည် ၎င်းတို့၌ ချို့တဲ့ပြတ်လပ်မှု ရှိသော်လည်း မိမိတို့ထက် (သူတပါးကို) အသာပေးကြသည်။ ကုရ်အာန် (၅၉:၉) တမန်တော်မြတ် အ-၁၊ ၈-(၁၉၄-၂၀၂)။

(၇၅) وَالَّذِينَ آمَنُوا مِن بَعْدُ وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا مَعَكُمْ فَأُولَٰئِكَ مِنكُمْ وَأُولَٰئِكَ الْأَرْحَامُ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِئْتَنَاتٍ أَن كَتَبَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧٥﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

وَالَّذِينَ	၎င်းပြင်၊ အကြင်သူတို့သည်။ 1473
أَمْثُلًا	ထိုသူတို့သက်ဝင်ယုံကြည်ခဲ့ကြကုန်၏။
مِنْ بَعْدِهِ	နောက်သော်မှ။
وَمَا جَرُّوا	ထို့ပြင်။ ၎င်းတို့သည် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခဲ့ကြကုန်၏။
وَجَاهِدُوا	၎င်းပြင်၊ ထိုသူတို့သည် စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြကုန်၏။
مَعَكُمْ	အသင်တို့နှင့်အတူ။
فَأُولَٰئِكَ	သို့ဖြစ်လျှင်၊ ထိုသူတို့သည်။
مِنْكُمْ	အသင်တို့တွင် (အပါအဝင် ဖြစ်ကြကုန်၏)။
وَأُولُو الْأَرْحَامِ	သို့ရာတွင် ဆွေမျိုးရင်းချာတို့မူကား။
بَعْضُهُمْ	၎င်းတို့အနက် အချို့သည်။
أَوْلَىٰ	ပိုမို၍ပင်ထိုက်၏။
بِبَعْضٍ	အချို့နှင့်။
فَرَضَ اللَّهُ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကျမ်းတော်တွင်။
عَلَىٰ	မလွဲကေန် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်။
كُلِّ شَيْءٍ	အရာခပ်သိမ်းတို့ကို။
عَلَيْهِمْ	အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူသောအရှင်မြတ်ပင်။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်

၎င်းပြင် အကြင်သူတို့သည် နောက်သော်မှ ‘အီမာန်’ သက်ဝင်ယုံကြည်ခဲ့ကြကုန်၏။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့သည် (အရပ်တပါးသို့) ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်းကိုလည်း ပြုခဲ့ကြကုန်၏။ ထိုမှတပါး ယင်းတို့သည် အသင်တို့နှင့်အတူ စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ခြင်းကိုလည်း ပြုခဲ့ကြကုန်၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ၎င်းတို့သည်လည်း အသင် (မဟာဂျီရီန်နှင့် အန်ဆွာရ်)တို့တွင် အပါအဝင် ဖြစ်ကြကုန်သည်။ သို့ရာတွင် (၎င်းတို့အနက်မှ) ဆွေမျိုးရင်းချာတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကျမ်းတော်အရ အချင်းချင်း တဦး၏အမှုကို တဦးကပိုမို၍ပင် ဆက်ခံထိုက်၏။ မလွဲကေန် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အရာခပ်သိမ်းတို့ကို အကြွင်းမဲ့သိတော်မူသော အရှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူသတည်း။

1473 အကြင် မှတ်စလင်မ်များသည် တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လုလ္လာဟု အလိုငှာ ၀၀၈၈) ဟစ်ဂျီရတ် ပြုလုပ်ပြီးသည့်နောက်တွင်မှ အီမာန်ယူလာခဲ့ကြ၏။ ဟစ်ဂျီရတ်ပြုကြ၏။ ယခင်မှတ်စလင်မ်များနှင့် အတူတကွ ဂျီဟာဒ်လည်းပြုလုပ်ကြ၏။ ဆိုလိုသည်ကား ဤမှတ်စလင်မ်များသည် အလုပ်အားလုံးလုပ်ကြ၏။ သို့ရာတွင် အချိန်နောက်ကျမှ ပြုလုပ်ခဲ့ကြ၏။ ဤသို့ အီမာန် ယုံကြည်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ ဟစ်ဂျီရတ် ပြုလုပ်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ ဂျီဟာဒ် ပြုလုပ်ရာတွင် လည်းကောင်း အချိန် အားဖြင့် နောက်ကျသော မှတ်စလင်မ်များသည် 'ဖသီလတ်' ဂုဏ်အင်ဒြပ် အားဖြင့် ပထမ အချိန်တွင် အီမာန်ယူခဲ့ကြသော၊ ဟစ်ဂျီရတ်ပြုလုပ်ခဲ့ကြသော၊ ဂျီဟာဒ်ပြုလုပ်ခဲ့ကြသော ပထမမှတ်စလင်မ် များနှင့် တန်းတူ မဖြစ်နိုင်ကြသော်လည်း ၎င်းတို့တွင် အပါအဝင်ကား ဖြစ်ကြပေသည်။ အကျင့် သီလ၊ အပြုအမူများကို အကြောင်းပြု၍ 'ဖသီလတ်' မြင့်မြတ်မှု၊ သာပိမှု၊ ထူးကဲမှုတွင် အနိမ့် အမြင့်ကားရှိ၏။ သို့သော် ရှိအတ်တရားဥပဒေတွင်မှ အပြုအမူ အကျင့်သီလကို အကြောင်း ပြု၍ ခြားနားချက်မရှိပေ။ ထို့အတူကြောင့် နောက်ကျမှ ဟစ်ဂျီရတ်ပြုလုပ်သော မုဟာဂျီရိန်များ သည် ၎င်းတို့အချင်းချင်းသော်လည်းကောင်း၊ ယခင်ပထမ မုဟာဂျီရိန်များနှင့်သော်လည်းကောင်း ဆွေမျိုးသားချင်းတော်စပ်နေကြပေသော် ဂုဏ်အင်ဒြပ်အားဖြင့် နိမ့်ကျနေကြသည်ပင် ဖြစ်စေကာမူ အမေ့ဆက်ခံရာ၌ ဆွေမျိုးသားချင်း မတော်စပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များထက် (၎င်းတို့သည် ဂုဏ်အင်ဒြပ် အားဖြင့် သာပိကြသည်ပင်ဖြစ်စေကာမူ အမေ့ဆက်ခံရာတွင် အချင်းချင်း ပိုမိုခံစားခွင့် ရှိကြ ပေသည်။ ကြည့် ထာနဝီ။

يعني مهاجرين من قبله بعد كوشا مل هوته جائين ده حسب باعتبار احكام مهاجرين اولين كي برادري
 مي منسلك هي، هجرت كے تقدم و تاخر كى وجہ سے صلح و جنگ یا تو ریت وغیرہ کے احكام پر كوئی اثر نہیں پڑتا
 ہاں اگر قدیم مهاجرين کا رشتہ دار پیچھے مسلمان ہوا یا بعد میں ہجرت کر کے آیا تو وہ اس قدیم مهاجر کی میراث کا
 زیادہ حقدار ہے اگرچہ رفاقت قدیم اور اس سے ہے۔ عثمانی ص ۲۳ ص ۱/ ۱۴۷۳ ص ۱۱
 حکم فتح مکہ کے بعد سے باقی نہیں رہا۔ اب نیت کا وارث مسلمان عزیز ہی ہوگا خواہ وہ کہیں ہو (اصحیٰ ص ۲۹۴)
 واخرج الطیالسی والطبرانی وابوالشیخ وابن مردويه عن ابن عباس رضی اللہ عنہما قال
 آخی رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم بین اصحابہ وورث بعضهم من بعض حتی نزلت
 هذه الآية واولوا الارحام بعضهم اولى ببعض فی کتاب اللہ فترکوا ذلک وتوارثوا بالنسب
 (درمنثور ص ۲۳) ۱۴۷۳/۲

ဤကဏ္ဍ၏ မြင့်မြတ်ခြင်း။

عن النبي صلى الله عليه وسلم من قرأ سورة الانفال وبرائة فانا شفيع له يوم
القيامة وشاهد انه برىء من النفاق واعطى حسنات بعد كل منافق ومنافقة
وكان العرش وحملة يستغفرون له ايام حياته (بيضاوى ص ١٨٧) ١٤٧/٣

တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လလာဟူ အလိုငှာ ၀၈၈၆) ထံမှ တဆင့်ကြားသိရသည်မှာ
“အကြင်သူသည် အန်ဘာလ်ကဏ္ဍနှင့် ပရာအတ်ကဏ္ဍကို ရှုတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်အံ့။
ကျွန်ုပ်သည် ကိယာမတ်နေ့တွင် ထိုသူအား ရှုဖာအတ်ပြုပေးအံ့။ ထိုသူသည် နိဖါက်
(မှတ်စံလင်မ် အယောင်ဆောင်မှု)မှ ကင်းစင်ကြောင်း ကျွန်ုပ်သက်သေခံအံ့။ ထိုမှ
တပါး ထိုသူသည် မုနာဖိက် (မိန်းမ၊ ယောက်ျား)အားလုံးတို့၏ အရေအတွက်နှင့်
အမျှ ကုသိုလ်အကျိုး ရရှိအံ့။ ထို့ပြင်တဝ အရိရ်ပလ္လင်တော်နှင့် ထိုပလ္လင်တော်ကို
ထမ်းရွက်လျက်ရှိသော ကောင်းကင်တမန်အပေါင်းတို့သည် ထိုသူအသက်ငှာ
ရှိနေသမျှကာလပတ်လုံး ထိုသူအဖို့ ချမ်းသာခွင့် ပန်ကြားကြကုန်အံ့။ ပိုင်သွာဝီ
အ-၁။ ၀ ၁၈၇။

سُورَةُ التَّوْبَةِ

THE REPENTANCE

စူရဟ်တောင်မဟ်

“တောင်မဟ်” နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ

16	رکوعها	مدنية	سورة التوبة	129	آياتها
အပိုဒ်ပေါင်း - ၁၆	မဒိနာမြို့ကျ	နောင်တရခြင်းကဏ္ဍ			အာယတ်တော်-၁၂၉

ဤကဏ္ဍ၏အမည်နာမ။

ဤကဏ္ဍ၏အမည်နာမမှာ **سورة التوبة** The Repentance နောင်တရခြင်းကဏ္ဍ ဟုလည်းဖြစ်သည်။ **سورة البراءة** The Immunity တာဝန်ကင်းခြင်းကဏ္ဍ ဟုလည်းဖြစ်သည်။ ဤကဏ္ဍ၏အစဉ်ပင် အရပ်နိုင်ငံရှိကာဖီရ်၊ မုရ်ရစ်ကံအုပ်စုများနှင့် ချုပ်ဆိုထားသည့် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ကို ပယ်ဖျက်သည့် ကြေငြာချက် ပါရှိသည့်အတွက် ဤကဏ္ဍကို “စူရဟ်ဗရာအတ်” ဟုလည်းခေါ်ဝေါ်ထားတော်မူခြင်း ဖြစ်ရာသည်။ ဤကဏ္ဍကို ‘စူရဟ်တောင်ဗဟ်’၊ ‘စူရဟ်အသာဗိ’၊ ‘စူရဟ်ဖာသ်ဟိဟ်’ ‘စူရဟ်မုကရ်ဂ်ရဟ်’ စသဖြင့်လည်း ခေါ်ဆိုကြသည်။

وهي آخر ما نزل ولها أسماء آخر التوبة والمتشقة والبحوث والمبعثرة والمنقرة
 والمضيرة والجافرة والمخزية والفاضحة والمنكحة والمشروعة والمدمة وسورة
 العذاب لما فيها من التوبة للمؤمنين والقشقة من النفاق وهي التبري منه
 والبحث عن حال المنافقين واثارتها والحفر عنها وما ينزلهم ويفضوهم وينكلمهم
 ويشردهم ويدمدم عليهم. (بيضاوى ص ١٢٨) A 1473/4

لها عدة أسماء براءة، التوبة، المقشقة، المبعثرة، المشروة، المخزية، الفاضحة
المشيرة، الإفرة، المنكلة، الدمدمة، سورة العذاب لان فيها التوبة على المؤمنين
وهي تقشش من النفاق اي تبرئ منه وتبعثر عن اسرار المنافقين تبحث عنها
وتشيرها وتحفر عنها وتفضحهم وتنكلهم وتشردهم وتخزيهم وتدمدم عليهم
وعن حذيفة رضي الله عنه انكم تسمونها سورة التوبة وانما هي سورة العذاب
والله ما تركت احدا الا نالت منه (كشاف ص ٢٥) 1473/5

ဖော်ပြချက်။

ဤကဏ္ဍသည် မဒီနာမြို့၌ ထုတ်ပြန်ချမှတ်တော်မူသော ကဏ္ဍဖြစ်သည်။ ဤကဏ္ဍတွင် အာယတ်
တော်-၁ ၂၉၊ ရုကူအ် အပိုဒ်-၁၆၊ ပုဒ်-၂၄၇၉၊ အက္ခရာ-၁၀၁၇၇ အသီးသီးပါရှိသည်။ ကြည့်
သရာအေ့ဗုလ် ကုရ်အာန် ၈-၃၃။

ကဏ္ဍခြင်းဆက်စပ်မှု။

ဤ(ဗရာအတ်)ကဏ္ဍတွင်အချို့ စစ်ပွဲများအကြောင်းအပြင်၊ စစ်ပွဲများနှင့်ဆက်စပ်လျက်ရှိသော
အချို့ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကြောင်းများ ပါရှိသည်။ ဥပမာ အရဗ်နိုင်ငံရှိ ကာဖီရ်၊ မုရှ်ရစ်က် အုပ်စုများနှင့်
ချုပ်ဆိုထားသည့် ပဋိညာဉ်စာချုပ်များကို ပယ်ဖျက်သည့်ကြေငြာချက်၊ မိတ္တာမြို့တော်ကို ပြန်လည်
အောင်နိုင်ခြင်း၊ ဟုနိုင်းနိုစစ်ပွဲအကြောင်း၊ ဟရမ်ကျောင်းတော်ပရဝဏ်မှကာဖီရ် မုရှ်ရစ်က်တို့ကို နှင်
ထုတ်ခြင်းနှင့် တဗူက် စစ်ပွဲအကြောင်းများ ပါရှိလေသည်။

ပြီးစီးခဲ့သော စူရဟ် အန်ဖာလ်ကဏ္ဍတွင် အများအားဖြင့် ပဒ်ရ်စစ်ပွဲ အကြောင်းများနှင့်
ကုရ်င်ဇ်ဟ် မျိုးနွယ်၏အကြောင်း အနည်းငယ်စီ ပါရှိခဲ့လေသည်။ ဤသို့အားဖြင့် အန်ဖာလ်ကဏ္ဍ
နှင့် ဗရာအတ်ကဏ္ဍတို့၏ ဆက်စပ်မှုမှာ ထင်ရှားလှပေသည်။ ထာနဝီ။ အ-၄။ ၈-၉၄။

ဤ'ဗရာအတ်' ကဏ္ဍ၏အစတွင် 'ဗစ္စမစ်လ္လာဟ်' မပါရှိခြင်း။

ဤကဏ္ဍ၏အစတွင် ဗစ္စမစ်လ္လာဟ် မပါရှိသည့်အကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်
မြတ်ကို စုပေါင်းဖြန့်ချိခဲ့သော သာဝကကြီးအုတ်စ်မာန် (ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု) သခင်ထံမှ
အောက်ပါအတိုင်း ကြားသိရသည်။ ဤသည့်အကြောင်းကို တစ်ရံမီဇီကျမ်းမှတစ်ဆင့် ကူးယူဖော်ပြ
ထားခြင်းဖြစ်သည်။

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

သဘဝကကြီးအစ်ဗ်နုအစ်ဗားစ် (ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု)သခင်က ပြောကြားခဲ့သည်မှာ ကျွန်ုပ်သည် သဘဝကကြီးအုတ်စ်မာန်အား 'အန်ဖာလ်' ကဏ္ဍသည် 'မဆာနီ' မှဖြစ်ပါသည်။ 'ဗရာအတ်' သည် 'မိအိန်' မှ ဖြစ်ပါသည်။ သို့ပါလျက် ကုန်အာန်ကျမ်းမြတ်ကို အစီအစဉ်ပြုလုပ်ရာ၌ ယင်းကဏ္ဍ ၂ ကို အချင်းချင်း ပူးကပ်ထားပါသည်။ ထို့ပြင်တဝ ယင်းကဏ္ဍ ၂ ခု၏ စပ်ကြားတွင်

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ 'ဗစ္စမစ်လ္လာ ဟိရ်ရဟ်မာ နစ်ရ်ရဟ်မိမ်' ကိုလည်း ရေးမှတ်ထားခြင်း

မရှိပါ။ ထို့ပြင်တဝ 'အန်ဖာလ်' ကဏ္ဍကို (سَطَوَات) 'စပ်အေ့ တွေ့ဝါလ်' ခေါ်ရှည်လျားသော ကဏ္ဍကြီး ၇ ခုတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြပါထားသည်။ ဤကား အသို့ပါနည်း" ဟု မေးမြန်းခဲ့လေသည်။ ထိုအခါ သဘဝကကြီးအုတ်စ်မာန် (ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု) သခင်က တမန်တော်မြတ်မုဟမ္မဒ် (ဆာလ္လလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်) အပေါ်သို့ တချိန်တခါတွင် ကဏ္ဍ အများအပြား ကျရောက်လေ့ ရှိခဲ့ပါသည်။ အာယတ်တော်တပါး ကျရောက်လာသည့် အခါတိုင်းတွင် တမန်တော်မြတ်သည် စာရေးတော် တဦးဦးကိုခေါ်၍ "ဤသည့် အာယတ်တော်ကို ထိုကဏ္ဍ၊ ဤကဏ္ဍ၌ ထည့်သွင်း ရေးမှတ်ထား" ဟု မိန့်ကြားတော်မူလေ့ ရှိသည်။ ထို့ အတူ အခြားအာယတ်တော်များ ကျရောက်လာသည့် အခါတွင်လည်း ယခင်နည်းတူပင် "ဤအာယတ်တော် ထိုကဏ္ဍ၊ ဤကဏ္ဍ၌ ထည့်သွင်းရေးမှတ်ထား" ဟု မိန့်တော်မူလေ့ ရှိသည်။ အန်ဖာလ်ကဏ္ဍသည် မဒီနာမြို့၌ ထုတ်ပြန် ချမှတ်တော်မူသော ကဏ္ဍများတွင်အပါအဝင်ဖြစ်သည်။

ဗရာအတ်ကဏ္ဍသည် နောက်ပိုင်းမှ ထုတ်ပြန်ချမှတ်တော်မူသော ကဏ္ဍများတွင် အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ကဏ္ဍ ၂-ခု၏ ဒေသနာတော်များမှာ အချင်းချင်း အနက်အဓိပ္ပာယ် သဘောအားဖြင့် တူညီသည့်အတွက် ဗရာအတ်ကဏ္ဍသည် အန်ဖာလ်ကဏ္ဍ၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်နားလည်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအတောအတွင်း တမန်တော်မြတ် (ဆာလ္လလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်) သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်ကို ခံယူသွားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ဤအကြောင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တမန်တော်မြတ်သည် အတိအကျဖွင့်ဟမိန့်ဆိုသွားတော်မူခဲ့ပါ။ ထို့ အတွက်ကြောင့် ကျွန်ုပ်သည် အဆိုပါ ကဏ္ဍ ၂-ကို ပူးကပ်ထားလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုကဏ္ဍ ၂-ခု၏ စပ်ကြားတွင် ဗစ္စမစ်လ္လာဟ်ကိုလည်း ရေးမှတ်ထားသဖြင့် အန်ဖာလ်ကဏ္ဍကို စပ်အေ့ တွေ့ဝါလ် တွင် ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားလိုက်ပါသည်" ဟု ဖြေကြားခဲ့လေသည်။

ဒုရ်ရီမန်ဆူရ်ကျမ်း၌ အဖ်ရုဒ်ဒါရီကုတ္တါနီ မှတဆင့် ကျမ်းချက်လာရှိသည်မှာ 'ဗစ္စမစ်လ္လာဟ်' မကျရောက်သမျှကာလပတ်လုံး ယခင် ကျရောက်ပြီးဖြစ်သော အာယတ်တော်များကို ယခင်ကျရောက် ပြီးဖြစ်သော ကဏ္ဍများ၏ အစိတ်အပိုင်းများဖြစ်သည် ဟု ယူဆလေ့ ရှိခဲ့ကြသည်။ ဗစ္စမစ်လ္လာဟ် ကျရောက်လာသည့်အခါတွင်မူ ကဏ္ဍအသစ်ပြီဟူ၍ ယူဆလေ့ ရှိကြပေသည်။

ဗိုင်သ္မာဝီကျမ်းတွင် သာဝကကြီးများ၏ သဘောကွဲလွဲမှုကြောင့် အဆိုပါ ကဏ္ဍ ၂-ခု၏ စပ်ကြား၌ အနည်းငယ် ခွဲခြားထားခြင်းဖြစ်သည်ဟူ၍ ဖော်ပြပါရှိပေသည်။

စပ်အေ့ တွေဝါလ်၊ မိအိန်၊ မဆာနီ၊ မုဖတ်ဆွံဆွာလ်။

အထက်ဖော်ပြပါအကြောင်းကို ကောင်းစွာသိနားလည်နိုင်ရန်အတွက် ကြိုတင်သိရှိနားလည် ထားအပ်သောအချက်များမှာ....

က။ ကုရ်အာန် ကျမ်းမြတ်ကို အစီအစဉ် ပြုလုပ်ရာတွင် အများအားဖြင့် ရှည်လျားသော ကဏ္ဍများသည် ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်၏ အစပိုင်း၌ရှိပေသည်။ ထို့နောက် ထိုရှည်လျားသောကဏ္ဍများ ထက် တိုသော ကဏ္ဍများသည် ထိုရှည်လျားသောကဏ္ဍများ၏နောက်တွင် ရှိပေသည်။ ထို့နောက် အတိုဆုံးသော ကဏ္ဍများသည် ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်၏ နောက်ပိုင်းတွင် ရှိပေသည်။

ခ။ အာယတ်တော် ၁၀၀ ထက်ပို၍ ပါရှိသော ကဏ္ဍများကို 'မိအိန်'ဟူ၍ ခေါ်သည်။ 'စူရဟ်ဗကရဟ်' မှ 'စူရဟ်ဗရာအတ်'အထိ (ဗရာအတ် အပါအဝင်) 'အန်ဖာလ်' မှ အပ ကဏ္ဍ အသီးသီးတွင် အာယတ်တော် ၁၀၀ ထက်ပို၍ ပါရှိ လေသည်။ ထို့အတွက် ဤကဏ္ဍများသည် 'မိအိန်'မည်၏။ အန်ဖာလ်တွင်လည်းကောင်း၊ ထို့အတူ 'စူရဟ်ယူစူဖ်'၏ နောက်၌ရှိသော များစွာ သော ကဏ္ဍတော်များတွင်လည်းကောင်း (အန်ဖာလ်အထိ) အာယတ်တော် ၁၀၀ ထက် လျော့နည်း၍ ပါရှိလေသည်။ ဤသို့သောကဏ္ဍများသည် 'မဆာနီ' မည်သည်။ အန်ဖာလ်ကဏ္ဍတွင်လည်း အာယတ် တော် ၁၀၀ ထက် နည်း၍ ပါရှိသည့် အတွက် ဤ(အန်ဖာလ်) ကဏ္ဍသည်လည်း 'မဆာနီ' မည်သည်။ ကုရ်အာန် ကျမ်းမြတ် နောက်ဆုံးပိုင်းတွင် ရှိသော ကဏ္ဍများသည် 'မုဖတ်ဆွံဆွာလ်' မည်သည်။ ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်၏ အစပထမပိုင်းတွင်ရှိသော ရှည်လျားသောကဏ္ဍကြီး ၇-ခုသည် (ဗကရဟ်မှ အန်ဖာလ်အထိ) 'စပ်အေ့ တွေဝါလ်' မည်သည်။

အချုပ်အားဖြင့် ယခုနားလည်အပ်သည်မှာ... သာဝကကြီး အုတ်စ်မာန် (ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု) သခင်အား မေးခွန်းသုံးခု မေးခဲ့လေသည်။

- ၁။ 'အန်ဖာလ်' သည် 'မဆာနီ' မှ ဖြစ်သည်။ 'ဗရာအတ်' သည် 'မိအိန်' မှ ဖြစ်သည်။ အချင်းချင်း ဆက်စပ်မှုမရှိ။ သို့ပါလျက် အဆိုပါကဏ္ဍ ၂ ကို အဘယ်ကြောင့် ဘနေရာတည်းတွင် ပူးတွဲကာ ဖော်ပြထားရှိပါသနည်း။
- ၂။ 'အန်ဖာလ်' နှင့် 'ဗရာအတ်' သည် ကဏ္ဍ ၂ ခု ဖြစ်ပေရာ၊ အခြား ကဏ္ဍများကဲ့သို့ ထို ကဏ္ဍ ၂ ခု၏ စပ်ကြားတွင် ဗစ္စမစ်လ္လာဟ် အဘယ်ကြောင့် မပါပါသနည်း။
- ၃။ 'ဗရာအတ်' သည် 'အန်ဖာလ်' ၎င်းက ရှည်လျားပေရာ၊ 'ဗရာအတ်' ကိုသာလျှင် စဗ်အေ့ တွေ့ဝါင်၌ ထည့်သွင်း ဖော်ပြသင့်ပေသည်။ ယခုမူ 'အန်ဖာလ်' ကို တိုပါလျက်နှင့် အဘယ်ကြောင့် စဗ်အေ့ တွေ့ဝါင်၌ ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပါသနည်း။

အထက်ပါမေးခွန်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သာဝကကြီး အုတ်စ်မာန် (ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု) သခင်၏ ဖြေကြားချက်၏ အချုပ်သဘောမှာ- ဗစ္စမစ်လ္လာဟ် ကျရောက်ခြင်းသည် သီးသန့်ကဏ္ဍ ဖြစ်ခြင်း၏ နိမိတ်လက္ခဏာဖြစ်သည်။ ဤအာယတ်တော်သည် ဤကဏ္ဍ၊ ထိုကဏ္ဍ၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သည်ဟူ၍ တမန်တော်မြတ် (ဆွလ္လဗဟု အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်) ၏ ထုတ်ဖော် မိန့်ဆိုခြင်းမှာ ကဏ္ဍ၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်ခြင်း၏ နိမိတ်လက္ခဏာဖြစ်သည်။ 'ဗရာအတ်' ကဏ္ဍတွင် ဗစ္စမစ်လ္လာဟ် သည်လည်း ကျရောက်ခဲ့သည်မရှိ၊ ယင်းကဏ္ဍနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တမန်တော်မြတ်၏ ဖွင့်ဟမိန့်ကြားချက်ကိုလည်း မတွေ့ရှိရပေ။ ထို့အတူကြောင့် ဤကဏ္ဍသည် အခြားကဏ္ဍ၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ် သီးသန့်ကဏ္ဍဖြစ်သည် ဟူရာ၌ မရှင်းမလင်းဖြစ်ခဲ့သည်။ ကျွန်ုပ်သည် အဆိုပါစကား ၂ ရပ်လုံးကို ထောက်ထားပါသည်။ 'ဗရာအတ်' ကဏ္ဍသည် သီးသန့်ကဏ္ဍဖြစ်သည်ဟူ၍ မယုံကြည်သည့် အတွက် ယင်းကဏ္ဍ၏အစ၌ ဗစ္စမစ်လ္လာဟ် မရေးခြင်းဖြစ်သည်။ 'ဗရာအတ်' ကဏ္ဍသည် အခြားကဏ္ဍ၏ အစိတ် အပိုင်းဖြစ်သည် ဟူ၍လည်း မယုံကြည်သည့်အတွက် "အန်ဖာလ်" နှင့် "ဗရာအတ်" ကဏ္ဍ၏ စပ်ကြား တွင် အနည်းငယ်သောခြားနားချက်ပြုထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤသည် ဒုတိယမေးခွန်း၏ အဖြေ ဖြစ် သည်။ ပြီးနောက် ဤကဏ္ဍသည် အခြား ကဏ္ဍ၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်း ယူဆနိုင်ဖွယ် ရာ ရှိပြန်ရာ ဤကဏ္ဍသည် မိမိနှင့် အများဆုံး အနက်သဘောအားဖြင့် ထူညီသော ဆက်စပ်လျက်

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

ရှိသော ကဏ္ဍ၏အစိတ်အပိုင်းသာ ဖြစ်သင့်ပေသည်။ “အန်ဖာလ်” ကဏ္ဍသည် ဤကဏ္ဍနှင့် အများဆုံး ဆက်စပ်လျက်ရှိပေသည်။ ထိုအတွက်ကြောင့် ယင်းကဏ္ဍ ၂ ခုကို အချင်းချင်းပူးကပ်ထားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဤသည် ပထမမေးခွန်း၏အဖြေဖြစ်သည်။ ထို့နောက်တဖန် ယင်းကဏ္ဍ ၂ ခုကိုပူးတွဲထားရာ၌ “ဗရာအတ်” ကို ရွှေ့ထား၍ “အန်ဖာလ်” ကိုနောက်၌လည်း ထားနိုင်ပေသည်။ ဤသို့ ထားခြင်းအားဖြင့် “ဗရာအတ်” သည် စဗ်အေ့တော့ဝါလ် တွင် အပါအဝင် ဖြစ်သွားနိုင်ပေသည်။ သို့ရာတွင် ဤသို့ မပြုလုပ်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ ပထမမေးခွန်း၏ အဖြေတွင်ပါရှိပြီး ဖြစ်သည်။ အလွန်ထင်ရှားနေသဖြင့် သာဝကကြီး အုတ်စ်မာန်သခင်သည် ထုတ်ဖော်၍ မဖြေကြားခဲ့ပါ။ အကယ်၍ “ဗရာအတ်” ကို “အန်ဖာလ်” ၏ ရွှေ့ထားလိုက်သော် “ဗရာအတ်” သည် “အန်ဖာလ်” ၏ အစိတ်အပိုင်း မဖြစ်ပဲ၊ မိမိ၏ရွှေ့ရှိသော ကဏ္ဍ၏အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆဖွယ်ရာ ဖြစ်လာပေမည်။ ဖြစ်ရပ်မှန်နှင့်လည်း ဆန့်ကျင်သွားပေမည်။ (ထို့အတွက်ကြောင့် “ဗရာအတ်” ကို “အန်ဖာလ်” ၏ နောက်၌ ထားခြင်းဖြစ်သည်။) ထို့ပြင်တဝ သာဝကကြီး အုတ်စ်မာန်သခင်သည် ဤကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သီးသန့်အဖြေတခုကိုလည်း ပေးသွားခဲ့ပေသည်။

ထိုအဖြေကား “အန်ဖာလ်” သည် ထုတ်ပြန်ချမှတ်တော်မူရာ၌ ပထမပိုင်းကဏ္ဍများတွင် အပါအဝင် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ “ဗရာအတ်” သည် ထုတ်ပြန် ချမှတ်တော်မူရာ၌ နောက်ပိုင်း ကဏ္ဍများတွင် အပါအဝင် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ ဤသည့်အချက်ကို ထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့်လည်း “အန်ဖာလ်” ကိုရွှေ့တွင်ထားသင့်ပေသည်။ “ဗရာအတ်” ကိုမူ နောက်တွင် ထားသင့်ပေသည်။ ဤသည့်အချက်ကိုဆန့်ကျင်သောအရာ တစုံတရာမရှိသောကြောင့် ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်၏အစ၌ရှိသော ‘စဗ်အေ့တော့ဝါလ်’ ခေါ် ရှည်လျားသောကဏ္ဍကြီး ၇ ခုတွင် “အန်ဖာလ်” အပါအဝင်ဖြစ်ခြင်းသည် “ဗရာအတ်” ၏ အပါအဝင် ဖြစ်ခြင်းထက် ပိုမိုသင့်မြတ်သည်မှာ ထင်ရှားလှပေသည်။ ထာနဝီ

အ - ၄။ ၈ - ၉၆ - ၉၇။

داخرج ابن أبي شيبة واحمد وابوداؤد والترمذى وحسنه والنسائى وابن ابى داؤد
 فى المصاحف وابن المنذر والنحاس فى ناسخه وابن حبان وابوالشيخ والحاكم وصحبه
 وابن مردويه والبيهقى فى الدلائل عن ابن عباس رضى الله عنهما قال قلت لعثمان
 بن عفان رضى الله عنه ما حملكم ان عمدتم الى الانفال وهى من المثانى والى براءة
 وهى من المثين فقرنتم بينهما ولم تكتبوا سطر بسم الله الرحمن الرحيم ووضعتموها
 فى السبع الطوال ما حملكم على ذلك؟ فقال عثمان رضى الله عنه كان رسول الله
 صلى الله عليه وسلم ما ياتى عليه الزمان وهو ينزل عليه السور ذوات العبد فكان
 اذا انزل عليه الشئ دعا بعض من كان يكتب فيقول ضعوا هؤلاء الآيات فى السورة
 التى يذكر فيها كذا وكذا وكانت الانفال من اوائل ما نزل بالمدينة وكانت براءة
 من آخر القرآن نزولا وكانت قصتها شبيهة بقصتها فظننت انها منهن فقبض
 رسول الله صلى الله عليه وسلم ولم يبين لنا انها منهن فمن اجل ذلك قرنت بينهما
 ولم اكتب بينهما سطر بسم الله الرحمن الرحيم ووضعتهما فى السبع الطوال

واخرج الدارقطنى فى الافراد عن عيسى بن سلامه رضى الله عنه قال قلت لعثمان
 رضى الله عنه يا امير المؤمنين ما بال الانفال وبرائة ليس بينهما بسم الله الرحمن الرحيم
 قال كانت تنزل السورة فلا تنزل تكتب حتى تنزل بسم الله الرحمن الرحيم فاذا اجاءت
 بسم الله الرحمن الرحيم كتبت سورة اخرى فنزلت الانفال ولم تكتب بسم الله الرحمن
 الرحيم - (درمنثور ۲/۲۰۴-۲۰۸)

1473/6

ပဋိပတ္တိတို့၏ ပဋိပတ္တိများသည် အရပ်လူမျိုးများသည် ပါရှိသည်မှာ အရပ်လူမျိုးများတွင် ‘ရိုဝါယတ်’ အချို့
 ညာဉ်စာချုပ်များကို ပလပ်ကြသည့်အခါ ပဋိညာဉ်စာချုပ် ပလပ်သည့်အကြောင်း ပါရှိသည့် စာရွက်
 စာတမ်းများတွင် ‘ဗစ္စမစ်လ္လာဟ်’ ရေးလေ့ မရှိခဲ့ကြပေ။ ‘ဗရာအတ်’ ကဏ္ဍတွင်လည်း ပဋိညာဉ်စာချုပ်
 ပလပ်သည့် ကြေငြာချက်ပါရှိသည်ဖြစ်ရာ ဤကဏ္ဍတွင်လည်း အရပ်လူမျိုးများ၏ အလေ့အထကို
 ထောက်ထားဟန်တူပေသည်။ သာဝကကြီး အလီ (ရသွေယလ္လာဟ်၊ တအာလာ အန်ဟု) သည် ဤကဏ္ဍကို
 ရှုတ်ဖတ်ပြသည့်အခါတွင် အစဉ် ‘ဗစ္စမစ်လ္လာဟ်’ ဖတ်ရှုတ်ခြင်းမပြုခဲ့ပေ။ ကြည့် - မာဂျီဒီ။

قيل كان من شأن العرب فى زمانها فى الجاهلية اذا كان بينهم وبين قوم عهد
 فارادوا ففضله كتبوا اليهم كتباً ولم يكتبوا فيه بسملة فلما نزلت سورة براءة بنقض
 العهد الذى كان بين النبي صلى الله عليه وسلم والمشركين بعث بها النبي صلى الله عليه
 وسلم علياً فقرأها عليهم فى الموسم ولم يبسط فى ذلك على ما جرت به عادتهم فى
 نقض العهد من ترك البسملة - (قرطبى) 1473/7

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ပတ်' နေ့ခင်းတရခြင်း ကဏ္ဍ။

ဓမ္မသတ်

ဤကဏ္ဍ၏အစဉ် 'ဗစ္စမစ်လ္လာဟ်' ရေးမထားခြင်းအကြောင်းမှာ အထက်တွင် ရေးသားဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကဏ္ဍ၏အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည်ဟု ထင်မှတ်ရခြင်းကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ပေရာတဦးတယောက်သောသူသည် ဤကဏ္ဍကိုအစမှစတင် ရှုတ်ဖတ်သည်ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ်အလယ်မှ စတင်ဖတ်ရှုတ်သည်ဖြစ်စေ 'ဗစ္စမစ်လ္လာဟ်' ကို ရှုတ်ဖတ်ရမည်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ဤကဏ္ဍအလျှင် ရှေ့မှကြိုတင် ရှုတ်ဖတ်လာခဲ့သည်ဖြစ်လျှင် ဤကဏ္ဍ၏အစဉ် 'ဗစ္စမစ်လ္လာဟ်' ရှုတ်ဖတ်ရန်မလို၊ 'ဗစ္စမစ်လ္လာဟ်' မဖတ်ပဲ ဆက်၍ဖတ်သွားရမည်ဖြစ်သည်။ အခြားအခြားသော ကဏ္ဍများ၏ အစိတ်အပိုင်းများကိုဆက်ဖတ်ရာ၌လည်း 'ဗစ္စမစ်လ္လာဟ်' မဖတ်ပဲဆက်၍ ဖတ်ရသည်သာဖြစ်သည်။

ယခုခေတ် အချို့ ဟာဖစ်ဇ်များသည် နည်းသစ်ထွင်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် အထက် ဖော်ပြပါ နည်းသုံးနည်းအနက် ပထမနှင့်ဒုတိယ၌ 'ဗစ္စမစ်လ္လာဟ်' ရှုတ်ဖတ်ရမည့်အစား 'ဗစ္စမစ်လ္လာဟ်' မဖတ်ပဲ

(اعوذ بالله من النار ومن شركافارو من غضب الجبار العزله ولسوله وللمؤمنين) အစရှိသည့် လုပ်ကြံပြုလုပ်

ထားသည့် စာပိုဒ်ကို ဖတ်ကြသည်။ တတိယနည်းတွင်လည်း 'ဗစ္စမစ်လ္လာဟ်' မဖတ်ပဲ ဆက်၍ဖတ်ရမည့် အစား အဆိုပါစာပိုဒ်ကိုပင် ရှုတ်ဖတ်ကြသည်။ ဤသို့အားဖြင့် ရှုတ်ဖတ်ရမည့်အရာကိုမဖတ်၊ မဖတ်ရမည့်အရာကို ရှုတ်ဖတ်ရာကျသည်။ ပြုအပ်သည်ကိုမပြု၊ မပြုအပ်သည်ကို ပြုခြင်းသည် တရားတော်နှင့် ဆန့်ကျင်သည်။ ဗစ်ဒ်အတ်မည်သည်။ ထာနှဝ်။ အ-၄။ ၀-၉၇။

ဗရာအတ်ကဏ္ဍ၏မြင့်မြတ်ခြင်း

عن رسول الله صلى الله عليه وسلم ما نزل علي القرآن الا آية آية وحرفا حرفا ما خلا سورة براءة وقل هو الله احد فأنها انزلت علي ومعها سبعون الف صف من الملكة
(كشاف ص ٢٥٠ بيضاوي ص ٢٠٨)
① 1473/9

တမန်တော်မြတ် မုဟမ္မဒ် (ခွာလ္လာဟု အလိုငှာ ၀၀၈၈) ထံမှတစ်ဆင့် ဤသို့ကြားသိရသည် - တမန်တော်မြတ်က "ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်သည် ကျွန်ုပ်ထံသို့ 'ဗရာအတ်' ကဏ္ဍနှင့် 'ကုလ်ဟုဝလ္လာဟု အဟဒ်' မှတစ်ပါးအာယတ်တော်တစ်ပါးစီ တစ်ပါးစီ၊ အက္ခရာတစ်လုံးစီ တစ်လုံးစီ ကျရောက်လာခဲ့ပေသည်။ အဆိုပါ ကဏ္ဍ နှစ်ခု ကျွန်ုပ်တို့ထံသို့ ကျရောက်သည့်အခါ ထိုကဏ္ဍ နှစ်ခုနှင့်အတူ ကောင်းကင်တမန် များ၏အတန်းပေါင်း ခုနစ်သောင်း လိုက်ပါလာခဲ့ကြပေသည်။ ကရ်ရှာဖ် အ ၂၊ ၀ ၆၅။ ဗိုင်သွာဝီ၊ အ ၂။ ၀ ၂၀၈။

အပိုဒ် (၁)

မုရ်ရစ်က်များသည် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ကို စတင်ဖောက်ဖျက်ကြသည့်အတွက်
၎င်းတို့နှင့် ချုပ်ဆိုထားသည့် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ကို လိုက်နာရန်
အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ်၌ တာဝန်မရှိကြောင်းကြေငြာခြင်း

အာယတ်စဉ်အမြက်သဘော။

အာယတ် - ၁။ မုရ်ရစ်က်များသည် မှတ်စလင်မ်တို့နှင့် ချုပ်ဆိုထားသည့် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ကို စတင် ဖောက်ဖျက်ကြသည့်အတွက် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် ထိုအရှင်မြတ်၏ တမန်တော်မြတ်၌ ၎င်းတို့နှင့်ချုပ်ဆိုထားသည့် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ကို လိုက်နာရန် တာဝန်မရှိကြောင်း ကြေငြာတော်မူခြင်း။

။ - ၂။ မုရ်ရစ်က်များသည် ဤတိုင်းပြည်တွင် ၄ လသာ သွားလာ နေထိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း ကြေငြာတော်မူခြင်း။

။ - ၃-၄။ ဟဂျီဂျေအတ်က်ဗရ်နော့ တွင်အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့်ထိုအရှင်မြတ်၏တမန်တော်သည် မုရ်ရစ်က်များနှင့် ပတ်သက်၍ လုံးဝ တာဝန် ကင်းတော်မူကြောင်း ကြေငြာတော်မူခြင်း။ မုရ်ရစ်က်များသည် မိမိတို့၏အယူဝါဒကို စွန့်လွှတ်၍ ဝန်ချတောင်းပန်ကြလျှင် ၎င်းတို့အဖို့ အကောင်းဆုံးပင် ဖြစ်ခြင်း။ သို့သော် ကျောခိုင်းကြလျှင်မူ ၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လက်တွင်းမှအလျှင်း လွတ်မြောက်နိုင်ကြမည် မဟုတ်ခြင်း။ ငရဲသို့လားကြရမည်ဖြစ်ခြင်း။ သို့ရာတွင် မှတ်စလင်မ်တို့သည် မုရ်ရစ်က်တို့အနက် မိမိတို့နှင့် ပဋိညာဉ်ဖွဲ့ဆိုပြီးသည့် နောက်တာဝန်မပျက်ကွက်ကြသော ရန်သူအားပေးမပြုကြသော မုရ်ရစ်က်များနှင့် ချုပ်ဆိုထားသည့် ပဋိညာဉ်ကိုမူ အချိန်ကုန်ဆုံးသည့် တိုင်အောင် လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြရမည် ဖြစ်ခြင်း။

။ - ၅။ 'အရှ်ဟုရ်ဟုရ်နီမ်' ထူးမြတ်လှသောလများ ကုန်ဆုံး သွားသည့်အခါ မှတ်စလင်မ်တို့သည် မုရ်ရစ်က်တို့အား တွေ့ရာနေရာတိုင်းတွင် ဖမ်းဆီး၊ သတ်ဖြတ် သုတ်သင် ကြရမည့် အကြောင်း။ သို့ရာတွင် မုရ်ရစ်က် များသည် ဝန်ချတောင်းပန်၍ ဆွလ္လာတ်ဝတ်ပြုကြသော်၊ ဇကာတ်ပေးလှူကြသော် ထိုသို့သော သူများအား သတ်ဖြတ်ဖမ်းဆီးခြင်း မပြုရခြင်း။

။ - ၆။ အကယ်၍ မုရ်ရစ်ကံတဦးတယောက်သည် တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်) ထံတွင် အစ္စလာမ်သာသနာ၏ အခြေအမြစ်ကို စူးစမ်းရှာဖွေလိုသည့် အတွက် ခိုကိုးရန် ပန်ကြားလျှင် တမန်တော်မြတ်သည် ၎င်းအား အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၏ အာယတ်များကို ကြားနာနိုင်ရန်အတွက် ခိုကိုးခွင့် ပြုရမည် ဖြစ်ခြင်း။ ထို့နောက် ၎င်းအား လုံခြုံရာသို့ လွတ်လပ်စွာ ဝေဖန် သုံးသပ် ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန်အတွက် ပို့ဆောင်ပေးရမည်ဖြစ်ခြင်း။

ဖော်ပြချက်။

တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်) နှင့် အရမ်ကာဖိရ် အုပ်စုတို့ စပ်ကြားတွင် ချုပ်ဆိုခဲ့သည့် ပဋိညာဉ်စာချုပ်များ၊ ယင်းစာချုပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အရမ်ကာဖိရ်တို့၏ ချိုးဖောက်မှုများ၏ အကျဉ်းသဘောမှာ ဤသို့ဖြစ်သည်—

တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်) သည် ဟစ်ဂျရီ သက္ကရာဇ် (၆)ခု နှစ်တွင် အန်မရဟ် ပြုလုပ်ရန် ရည်ရွယ်တော်မူခဲ့လေသည်။ ကုရ်ဂ်ရ် မျိုးနွယ်ဝင်များသည် တမန်တော်မြတ်အား မက္ကာမြို့တွင်းသို့ ဝင်ခွင့်မပေးခဲ့ပေ။ ဟုဒိုင်ဗိယဟ်၌ တမန်တော်မြတ်နှင့် ကုရ်ဂ်ရ် မျိုးနွယ်ဝင်တို့စပ်ကြားတွင် စစ်ပြေငြိမ်းရေးစာချုပ် ချုပ်ဆိုခဲ့၏။ ထိုစာချုပ်၏သက်တမ်းမှာ ရူဟုလ်မအာနီကျမ်းရှင်အဆိုအရ (၁၀)နှစ် ဖြစ်သည်။ မက္ကာမြို့တွင် ကုရ်ဂ်ရ်မျိုးနွယ်ဝင်များအပြင် အခြားကာဖိရ်အုပ်စုများလည်း ရှိကြသည်။ အဆိုပါစာချုပ် ချုပ်ဆိုသည့်အချိန်မှာပင် နှစ်ဦးနှစ်ဘက်သဘောတူညီချက် ရရှိခဲ့သည်မှာ— အဆိုပါစာချုပ်တွင် ယင်းအုပ်စုများအနက် တမန်တော်မြတ်၏ဘက်၌ အပါအဝင်ဖြစ်လိုပါက ပါဝင်နိုင်သည်။ ကုရ်ဂ်ရ် မျိုးနွယ်ဝင်များဘက်၌ အပါအဝင်ဖြစ်လိုပါက ပါဝင်နိုင်သည်။ ဤသဘောတူညီချက်အရ ခုဇာအဟ်မျိုးနွယ်သည် တမန်တော်မြတ်၏ဘက်တွင် ပါဝင်လာခဲ့လေသည်။ ဗနီဗတ်ကရ်မျိုးနွယ်သည် ကုရ်ဂ်ရ်မျိုးနွယ်၏ဘက်တွင် ပါဝင်သွားခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ စာချုပ် ချုပ်ဆိုပြီးနောက် တနှစ်တိုင်တိုင် ပြဿနာတစ်ခုတည်းပေါ်ပေါက်ခဲ့ပေ။ ထို့အတွက်ကြောင့် တမန်တော်မြတ်သည် အဆိုပါစာချုပ်အရ ဟစ်ဂျရီ သက္ကရာဇ် (၇)ခုနှစ်တွင် မက္ကာမြို့သို့ ကြွရောက်လာပြီးလျှင် ယခင်နှစ်ကမပြုလုပ်ခဲ့ရသော အန်မရဟ်ကို ပြုလုပ်တော်မူပြီး မဒီနာမြို့သို့ ပြန်ကြွသွားခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် (၅)လ၊ (၆)လ၊ လွန်မြောက်သော် (၀၇)၊ ဟုဒိုင်ဗိယဟ်စာချုပ် ချုပ်ဆိုသည့်နေ့မှာ ၇ လ၊ ၁၈ လ၊ ရှိသောအခါ ဗနီဗတ်ကရ်မျိုးနွယ်သည် ခုဇာအဟ်မျိုးနွယ်အား ညအချိန်

ရက်တရက် စတင်တိုက်ခိုက်ခဲ့လေသည်။ ကုရိုက်ရှ် မျိုးနွယ်ဝင်များကလည်း ‘တမန်တော် မြတ်သည် အလွန် ဝေးကွာသောနေရာ၌ ရှိသည်။ တမန်တော်မြတ်ထံသို့ သတင်းတစုံတရာ ရောက်ရှိမည်လည်း မဟုတ်။ ထို့ပြင်တဝ ညအချိန်လည်း ဖြစ်ရာ၊ မည်သူတဦးတယောက်မျှ သိမြင်သည်မဟုတ်’ ဟုယူဆကာ ဗနီဗတ်ကရ် မျိုးနွယ်ဝင်များအား လက်နက်များ ထုတ်ပေးခဲ့သည်သာမက မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ဗနီဗတ်ကရ်နှင့်ပူးပေါင်း၍ ခုဇာအဟ်မျိုးနွယ်ဝင်များအား တိုက်ခိုက်ခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ ကျူးကျော် တိုက်ခိုက်ခြင်းအားဖြင့် တမန်တော်မြတ်နှင့် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် သဘောတူ ချုပ်ဆိုခဲ့သည့် စာချုပ်သည် ပျက်ပြားသွားလေတော့သည်။ ခုဇာအဟ်မျိုးနွယ်ဝင်များသည် တမန်တော်မြတ်အား အကြောင်းစုံကို ပြောကြားတိုင်တန်းကြသည့်အခါ တမန်တော်မြတ်သည် ကုရိုက်ရှ်မျိုးနွယ်ဝင်များ မသိရလေအောင် စစ်တပ်ပြင်ဆင် ၍ဟစ်ဂျီရီ သက္ကရာဇ်(၈)ခုနှစ်တွင် ကုရိုက်ရှ်နှင့်အပေါင်းပါတို့အား တိုက်ခိုက်၍ မက္ကာမြို့တော်ကို အောင်နိုင်သိမ်းပိုက်တော်မူလိုက်လေသည်။ ထိုအချိန်တွင်မြောက်မြားစွာသော ကုရိုက်ရှ်မျိုးနွယ်ဝင်အကြီးအကဲတို့သည် အစ္စလာမ်သာသနာကို သက်ဝင်ယုံကြည် လာခဲ့ကြပေသည်။

ကာဖီရ်အုပ်စုများ။

ဤကဏ္ဍ၏အစ၌ အဆိုပါ ကာဖီရ်အုပ်စုများ၏အကြောင်း ပါရှိသည်။ ၎င်းတို့အနက်အုပ်စုတခုမှာ ဤကုရိုက်ရှ်မျိုးနွယ်ဝင်များပင်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ကို ချိုးဖောက်ခဲ့ကြလေသည်။ ဤသည်ပထမအုပ်စုပင်ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအုပ်စုမှာ ဗနီကီနာနဟ်၏ မျိုးနွယ် ၂ ခုဖြစ်သော ဗနီသျှမ်ရဟ်နှင့် ဗနီမုဒ်လိဂျီဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် တမန်တော်မြတ်နှင့် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ချုပ်ဆိုခဲ့ကြသည်။ ‘ဗရာအတ်’ ကဏ္ဍကျရောက်လာသည့်အချိန်တွင် ၎င်းတို့၏ စာချုပ်စာတမ်း ကုန်ဆုံးရန်အတွက် ခါဇင်န်၏အဆိုအရ (၉)လသာ ကျန်ရှိတော့သည်။ ဤသည် ဒုတိယအုပ်စုဖြစ်သည်။ တတိယအုပ်စုမှာ အရပ်အုပ်စုများအနက် တမန်တော်မြတ်နှင့် အချိန်ကာလ သတ်မှတ် ပိုင်းခြားချက် မရှိပဲ စာချုပ်ချုပ်ဆိုထားသည့် အချို့အရပ်မျိုးနွယ်ဝင်စုများ ဖြစ်သည်။ ဤသည် တတိယအုပ်စုဖြစ်သည်။ စတုတ္ထအုပ်စုမှာ တမန်တော်မြတ်နှင့် စာချုပ်တစုံတရာ ချုပ်ဆိုထားခြင်းမရှိသော အချို့အရပ်အုပ်စုများပင်ဖြစ်သည်။ ဤသည်စတုတ္ထအုပ်စု ဖြစ်သည်။ ဤအုပ်စု(၄)စုနှင့် ပတ်သတ်၍ ဤကဏ္ဍ၏အစ၌ပင် အမိန့်တော်များ အသီးသီးလာရှိပေသည်။

ပထမအုပ်စုနှင့်ပတ်သက်သော အမိန့်တော်

ပထမအုပ်စုနှင့်ပတ်သက်၍ ပက္ကာမြို့တော်ကို မအောင်နိုင်မီအလျှင် အမိန့်တော်ရှိသည်မှာ— ဤအုပ်စုတည်၊ ပဋိညာဉ်စာချုပ်ပါ အချက်အလက်များကို လိုက်နာနေသမျှ ကာလပတ်လုံး အသင် (မှတ်စု

လင်မ်)တို့သည်လည်း လိုက်နာကြရမည်ဖြစ်သည်။ ဤအုပ်စုသည် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ကို ချိုးဖောက်ကြသည့်အခါ မှတ်စလင်မ်တို့သည် ဤအုပ်စုကို တိုက်ခိုက်ကြရမည်ဖြစ်သည်။ ဤသည့်အကြောင်းကိုပင် ဤကဏ္ဍ၏ ဒုတိယနှင့် တတိယ အပိုဒ်များတွင် မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ 'ဗရာအတ်' ကဏ္ဍကျရောက်လာပြီးသည့်နောက်ပိုင်းတွင် ဤအုပ်စုနှင့်ပတ်သက်သည့်အမိန့်တော်များမှာ-ဤအုပ်စုသည်မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ကို ချိုးဖောက်ခဲ့ကြသည့်အပြင် ၎င်းတို့အား ထပ်မံလွတ်ငြိမ်းခွင့်ပေးရန်အကြောင်းလည်းအလျင်းမရှိတော့သဖြင့် ၎င်းတို့အား ချက်ချင်းပင် စစ်ကြေငြာ၍ တိုက်ခိုက်ရန်သာ အကြောင်းရှိပေသည်။ သို့ရာတွင် ထိုအချိန်ကာလသည် 'အရှ်ဟုရ်ဟုရ်နမ်' ထူးမြတ်သောလများ ဖြစ်နေသဖြင့် ယင်းလများတွင် စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ခြင်း မပြုအပ်ခြင်းကြောင့်သော် လည်းကောင်း သို့တည်းမဟုတ် ဤအာယတ်တော်၏ အဖွင့်၌ ဖော်ပြပါရှိသည့်အကြောင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ခြင်းကို ယာယီအားဖြင့် တားမြစ်ထားတော်မူ၍ ထူးမြတ်သောလများ ကုန်ဆုံးသည့်အခါတွင် ၎င်းတို့အား တိုက်ခိုက်ရန်အမိန့်တော် ပေးတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။ ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ် (၉:၅)တွင် ဤသည့် အကြောင်းကိုပင် မိန့်ဆိုထား တော်မူသည်။

فَإِذَا انسَلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرُمُ فَاتُّبَعُوا الْمُشْرِكِينَ
حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوا حُمْرَ وَهَرَمٍ
اقْعُدُوا عَلَى كُلِّ مَرَصِدٍ فَإِن تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَ
آتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

စောဒကနှင့်အဖြေ

ဤပထမအုပ်စုနှင့်ပတ်သက်၍ စောဒကဝင်ရန်ရှိသည်မှာ- ဤအုပ်စုဝင်များသည်မက္ကာမြို့တော်ကို မှတ်စလင်မ်တို့ မအောင်နိုင်မီအလျှင် ပဋိညာဉ်ကို ချိုးဖောက်ခဲ့ကြသည်။ မက္ကာမြို့တော်ကို အောင်နိုင်ပြီးသည့်နောက်ပိုင်းတွင် ကာဖီရ်အားလုံးတို့သည် လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ရရှိခဲ့ကြသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ ဤပထမအုပ်စုဝင် ကာဖီရ်များသည် အဘယ်ကြောင့် လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်မရရှိပဲ ရှိခဲ့ကြသနည်း။ အဖြေကား-ဗရာအတ်ကဏ္ဍ ကျရောက်သည့်အချိန်တွင် ဤပထမအုပ်စုဝင်များသည်လွတ်ငြိမ်း ချမ်းသာခွင့် မရရှိခဲ့ကြဟူ၍ မဆိုလို။ ဆိုလိုသည်မှာ ၎င်းတို့၏ လွတ်ငြိမ်း ချမ်းသာခွင့်ကို အချိန်ပိုမပေးပဲ ရုပ်သိမ်းတော်မူ ခြင်းအကြောင်းကို ထုတ်ဖော်မိန့်ကြားခြင်း ဖြစ်ကြသည်။ ထို

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင် ၁၀။ ကဏ္ဍ ၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

အကြောင်းကား ၎င်းတို့သည် အလွန်ကြီးမားသော ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ခဲ့သူများ ဖြစ်ပေသည်။ ထို အတွက်ကြောင့် ၎င်းတို့အား ထောက်ထားညွှာတာရာတွင် အခြားသူများနှင့် တန်းတူထားတော် မမူ ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဒုတိယအုပ်စုနှင့်ပတ်သက်သည့်အမိန့်တော်။

ဒုတိယအုပ်စုနှင့်ပတ်သက်သည့် အမိန့်တော်မှာ- ၎င်းတို့သည် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ကို မချိုး ဖောက်ခဲ့ကြပေ။ ထို့အတွက် ၎င်းတို့နှင့် ချုပ်ဆိုထားသည့် စာချုပ်ပါ သက်တမ်း ကုန်ဆုံးသည်အထိ မှတ်စလင်မိတို့သည် အဆိုပါစာချုပ်၏ စည်းကမ်းချက်များကို လိုက်နာကြရမည်သာဖြစ်သည်။

ကုန်အာန်ကျမ်းမြတ် (၉:၄) တွင် ဤဒုတိယ အုပ်စု၏အကြောင်းကိုပင် မိန့်ဆို ထားတော် မူသည်။ ခါဇင်န်ကျမ်းတွင်လည်း ဤအတိုင်းပင် ဖွင့်ဆို ရေးသားထားလေသည်။

إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الشَّرِكِينَ شُكْرًا
يَنْقُضُوكُمْ شَيْئًا وَلَوْ يُظَاهِرُكُمْ أَحَدًا فَأْتُوا
إِلَيْهِمْ عَاهِدَهُمْ إِلَىٰ مَدَائِنِهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ
الْمُتَّقِينَ ﴿٤﴾

တတိယ၊ စတုတ္ထအုပ်စုများနှင့် ပတ်သက်သည့်အမိန့်တော်။

တတိယ၊ စတုတ္ထအုပ်စုများနှင့် ပတ်သက်သည့် အမိန့်တော်မှာ တမျိုးတည်းပင် ဖြစ်သည်။ ထိုအမိန့်တော်ကား ကြေငြာသည့်အချိန်မှ ၎င်းတို့အား (၄)လ ခွင့်ပြုထားကြရမည်။ ထို(၄)လ အတွင်း ၎င်းတို့သည် သွားလိုရာနေရာဌာနများသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနိုင် ကြပေသည်။ ထို ၄ လ ကုန်ဆုံးသွားသည့်နောက်ပိုင်းတွင်မူ ၎င်းတို့သည် သတ်ဖြတ်ကွပ်မျက်ခြင်းခံထိုက်သူများ ဖြစ်ကြသည် ဟူ၍ ယူဆရမည် ဖြစ်သည်။ ဤတတိယ၊ စတုတ္ထအုပ်စု၏ အကြောင်းကို ဤကဏ္ဍ၏အစတွင်ပင် မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။

ဒုတိယအုပ်စုနှင့် ပတ်သက်သည့်အမိန့်တော်သည်လည်း (၉)လ ကုန်ဆုံးသွားသည့်အခါ ဤ တတိယ၊ စတုတ္ထအုပ်စုများနှင့်ပတ်သက်သည့် အမိန့်တော်ကဲ့သို့ပင် ဖြစ်သွားပြီးလျှင် ၎င်းတို့အပေါ်မှ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်သည် ရပ်စဲသွားပေမည်။

ဤကဲ့သို့အမိန့်တော်များ ပြဋ္ဌာန်းတော်မူခြင်းမှာ တနှစ်အတွင်း ဤမင်္ဂလာရှိသော သန့်ပြန်သောဒေသသည် ကာဖိရ်၊ မုန်ရစ်ကံတို့နှင့် လုံးဝ ကင်းဝေးသွားရန်ပင်ဖြစ်သည်။ တမန်တော်မြတ် (အာဇာနည်အလိုက် ၀၈၈၆)သည် ဟစ်ဂျီရီသက္ကရာဇ် (၉)ခုနှစ် ဟဂျီနေရက်များတွင် အရစ် တမျိုး သားလုံး သိရှိရန်အတွက် သာဝကကြီးအပူဗတ်ကန်နှင့် သာဝကကြီးအလီ (ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟုမာ)တို့အား မိန့်ကြား၍ အရဟတ်နှင့် မိနာမြို့များ၌ အသင့်ရောက်ရှိနေသော မျိုးနွယ်အသီးသီးတို့အား ဤကြေငြာချက်ကို ကြေငြာစေတော်မူခဲ့လေသည်။ ထို့ပြင်တဝ အထူးသဖြင့် သာဝကကြီးအလီ (ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု)သခင်အား ယိမိန်၌ ဤသည့်ကြေငြာချက်ကို ကြေငြာစေတော်မူခဲ့လေသည်။

ဤသို့အားဖြင့် ပထမအုပ်စုသည် “အရှ်ဟုရ်ဟုရ်နမ်” ထူးမြတ်သောလများ ကုန်ဆုံးသည်အထိ(၀၁)ဟစ်ဂျီရီသက္ကရာဇ် (၁၀)ခုနှစ် မုဟရ်ရ်လ အတွင်းတွင်လည်းကောင်း၊ ဒုတိယအုပ်စုသည် ဟစ်ဂျီရီသက္ကရာဇ် (၁၀)ခုနှစ် ရမဒ္ဓာန်လ (၁၀)ရက်အတွင်းတွင် လည်းကောင်း၊ တတိယနှင့် စတုတ္ထအုပ်စု များသည် ဟစ်ဂျီရီသက္ကရာဇ် (၁၀)ခုနှစ် ဇီအုတ်စွာနီ (၁၀)ရက် အတွင်းတွင်လည်းကောင်း၊ သတ်မှတ်ထားသော နယ်နိမိတ်အတွင်းမှ ထွက်ခွာသွားကြရမည် ဖြစ်သည်။ လာမည့်နှစ် ဟဂျီအချိန်တွင် သတ်မှတ်ထားသော နယ်နိမိတ်အတွင်း၌ ကာဖိရ်၊ မုန်ရစ်ကံ တဦးတယောက်မျှအလျင်း မရှိရပေ။ ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်(၉:၂၀)တွင်လာရှိသည့်

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الشُّرُكُونَ نجسٌ فلا يقربوا
السجدة الحرام بعد عامهم هذا وإن خفتوا
عيلة فسوف يغنيكم الله من فضله إن شاء
إن الله عليه حكيمة

...ဟူသော အာယတ်တော်၏အနက်သဘောမှာ ဤအတိုင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဤအာယတ်တော်လာ “တောင်ဂျီဒလ်ဟရမ်” ဟူသည် ‘ဟရမ်’ဟူ၍ သတ်မှတ်ထားသော နယ်နိမိတ်အားလုံးကို ဆိုလိုသည်။ ထို့အတူ (الأل-ဟိဇ်ရ် ဂမ်မာ မှက်) ဟူသော တမန်တော်မြတ် (အာဇာနည်အလိုက် ၀၈၈၆) ၏ သြဝါဒတော်၏ သဘောမှာလည်း ဤအတိုင်းပင်ဖြစ်သည်။

တမန်တော်မြတ်(ဆွာဏ္ဏဏာဟု အလိုငှာ ၁၀၈၆) သည် နောက်နှစ် (၀၇) ဟစ်ဂျီရီသက္ကရာဇ် (၁၀) ခုနှစ် ဇစ်လ်ဟဂျီဂျဟ်လတွင် ဟဂျီပြုရန်အတွက် မိမိကိုယ်တော်တိုင် မုဒီနာမြို့မှ မက္ကာမြို့သို့ ကြွသွားတော်မူခဲ့လေသည်။ ထိုအချိန်တွင် ကာဖီရ်၊ မုရှ်ရစ်က်တို့၏ အနှောင့်အယှက်များသည်လုံးဝ ကင်းစင်လျက်ရှိချေပေပြီ။ အချို့ 'ရိုဝါယတ်' ကျမ်းချက်များတွင် "အဆိုပါကာဖီရ်များနှင့်နောက်ထပ် စစ်မဖြစ်ပွားခဲ့ပေ" ဟူ၍ လာရ်ခြင်း၏ အလိုသဘောမှာလည်း ဤအတိုင်းပင်ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အစ္စလာမ်သာသနာအတွင်းသို့ မရောက်ရှိမည့်ကာဖီရ်များသည် သတ်မှတ်ထားသော အချိန်အတွင်းမှာပင်သတ်မှတ်ထားသောနယ်နိမိတ်အတွင်းမှ ထွက်ခွာသွားခဲ့ကြလေသည်။ တမန်တော်မြတ်သည်လည်း ထိုသို့ကြေငြာပြီးသည့် နောက်ပိုင်းတွင် မည်သည့်ကာဖီရ် တဦးတယောက်နှင့်မျှ ထပ်မံ စာချုပ်ချုပ်ဆိုခြင်း ပြုလုပ်တော်မူသည်သာမက အရေဗျကျန်းဆွယ်မှု ကာဖီရ်အားလုံး တို့အား တယောက်မကျန် နှင်ထုတ်တော်မူရန် စိတ်ပိုင်းဖြတ်တော်မူခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း တမန်မြတ်သည် ထို့နောက် အချိန်အနည်းငယ်အတွင်းမှာပင် (၀၇)ဟစ်ဂျီရီသက္ကရာဇ် (၁၀)ခုနှစ် ရဗီအူလ်အောင်ဝလ်လထဲမှာပင် "ဝဖာတ်" ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်တော်မူသွားခဲ့လေသည်။ သို့ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်တော်မူသွားခဲ့သဖြင့် တမန်တော်မြတ်၏အာသာဆန္ဒသည် တမန်တော်မြတ် သက်တော်ထင်ရှား ရှိစဉ်အတွင်းကမပြည့်ဝခဲ့ပေ။ သို့ရာတွင် "ဆူဟာဗဟ်" သာဝကကြီးများသည် တမန်တော်မြတ်၏ "ဝဆူယတ်" မှာကြားတော်မူချက်အရ တမန်တော်မြတ်၏ အလိုဆန္ဒတော်အတိုင်း အရေဗျနိုင်ငံမှ ကာဖီရ်၊ မုရှ်ရစ်က်အားလုံးတို့ကို တယောက်မကျန် နှင်ထုတ်နိုင်ခဲ့ကြသည်မှာ ရာဇဝင် အထင်အရှားပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထာနဝီ။ အ-၄။ အအ-၉၅-၉၆။

အထက်ပါ ဖော်ပြချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မောင်လာနာ ရှစ်ဗီရ်အဟ်မဒ် အွတ်ဆ်မာနီ ဖွင့်ဆိုရေးသားထားသည့် အဖွင့်မှာလည်း ဖတ်ရှုဖွယ် ကောင်းလှပေသည်။ ကျမ်းရှည်မည်စိုး၍ မရေးပြီ။ သုတေသီများအလိုရှိက အွတ်ဆ်မာနီ (၈-၂၄၁။ အအ-၆။) တွင်ရှုပါကုန်။

(၁) بَرَاءَةٌ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ
مِنَ الْمُشْرِكِينَ ①

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

بِرَاءةٍ ၉ တာဝန်ကင်းကြောင်း (ကြေငြာခြင်း) ပင်၊ 1474
 مِنَ اللَّهِ ၉ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် အထံတော်မှ၊
 وَرَسُولِهِ ၉ ၎င်းပြင်၊ ထို (အရှင်မြတ်၏) ရုစုလ်တမန်တော်မြတ်အထံတော်မှ၊
 إِلَى الَّذِينَ ၉ အကြင်သူတို့ထံသို့၊
 عَاهَدْتُمْ ၉ အသင်တို့သည် ပဋိညာဉ်စာချုပ် ချုပ်ဆိုခဲ့ကြကုန်၏၊
 مِنَ الْمُشْرِكِينَ ၉ မွတ်ရှ်ရစ်က် (အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်နှင့် တွဲဖက်ကိုးကွယ်သူ) တို့အနက်မှ၊
 ၄: ၁

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ဤသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် အထံတော်မှလည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ရုစုလ်တမန်တော်မြတ်အထံတော်မှ လည်းကောင်း၊ အသင်တို့ (ကာလ အပိုင်းအခြားမရှိ) ပဋိညာဉ်စာချုပ် ချုပ်ဆိုခဲ့ကြသော 'မွတ်ရှ်ရစ်က်' တို့အား (၎င်းတို့၏ ပဋိညာဉ် စာချုပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍) လုံးဝ တာဝန်ကင်းကြောင်း (ကြေငြာခြင်းပင်) ဖြစ်ပေသတည်း။

البِراءَةُ: هي تطع الموالة وارتفاع العصاة وزوال الامن (ص)
 1474/1

1474 “ဗရာအတ်” ဟူသည် ကြည့်ရှုထောက်မမူဖြတ်ခြင်း၊ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းမှု ရပ်စဲခြင်း၊ ငြိမ်းချမ်းမှုပပျောက်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ဂျဆ်ဆွာဆ်။

معنى البِراءَةُ: انقطاع العصاة (كبير)
 1474/2

“ဗရာအတ်” ၏ အနက် အဓိပ္ပာယ်မှာ ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းမှု ဖြတ်စဲခြင်း ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ကဗီရ်။

(J) فَسَيُخَوِّفُنَا فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ
غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ وَإِنَّ اللَّهَ لَمُخْزِي الْكَافِرِينَ ﴿٢﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

فَسَيُخَوِّفُنَا	သို့ဖြစ်ပေရာ၊ အသင်တို့သည် လှည့်လည်ကြလေကုန်၊ 1475
فِي الْأَرْضِ	ပထဝီမြေပြင်ဝယ်၊
أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ	လေးလတိုင်အောင်၊ 1476
وَاعْلَمُوا	ထိုမှတစ်ပါး။ အသင်တို့သည် ကောင်းစွာသိထားကြလေကုန်၊
أَنَّكُمْ	ကေနစ်စင်စစ်၊ အသင်တို့သည်၊
غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား မစွမ်းဆောင်နိုင်အောင် ပြုနိုင်သူများ မဟုတ်ကြချေ၊
وَإِنَّ اللَّهَ	၎င်းပြင်၊ အမှန်စင်စစ်၊ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည်၊
لَمُخْزِي الْكَافِرِينَ	ကာဖစ်ရ်သွေဖည်ငြင်းပယ်သူတို့အား အရှက်တကွ ဖြစ်စေတော်မူမည့် အရှင်မြတ်ပင်။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်

သို့ဖြစ်ပေရာ(အို နဗီတမန်တော်၊ အသင်သည် မုရ်ရစ်ကံတို့အား ဤသို့ပြောကြား ပါလေ)။ အချင်းတို့ အသင်တို့သည် (ဤ) တိုင်းပြည်ဝယ် လေးလတိုင်အောင် (လွတ်လပ်စွာ) လှည့်လည် (သွားလာ)ကြလေကုန်။ ထိုမှတစ်ပါး အသင်တို့သည် ကေနစ်မလဲ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်နှင့် လွတ်ကင်းအောင် ထွက်ပြေး နိုင်ကြသူများ မဟုတ်ကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ အမှန်စင်စစ် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည်ပင် “ကာဖစ်ရ်” မယုံမကြည် သွေဖည် ငြင်းပယ်သောသူတို့အား၊ အရှက်တကွဖြစ်စေ တော်မူမည့် အရှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူကြောင်းကို လည်းကောင်း (ကောင်းစွာ) မှတ်ယူကြလေကုန်။

(တနည်း) ထိုမှတစ်ပါး အသင်တို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား မစွမ်းဆောင် နိုင် အောင် ပြုလုပ်နိုင်သူများ မဟုတ်ကြောင်းကို လည်းကောင်း မုချကေနစ် အလ္လာဟ်

အရှင်မြတ်သည် ကာဖိရ်တို့အား အရှက်တကဲ့ ဖြစ်စေတော်မူမည့်အရှင် ဖြစ်တော်မူသည်ကိုလည်းကောင်း သိထားကြလေကုန်။

1475 ကုရ်အာန်ကျမ်းလာ အာယတ်တော် (၉:၁-၂)သည် တတိယအုပ်စုနှင့် သက်ဆိုင်ပေသည်။ ထို့အတူ ဤအာယတ်တော်များသည် စတုတ္ထအုပ်စုနှင့်လည်း သက်ဆိုင်ပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပဋိညာဉ်စာချုပ် ချုပ်ဆိုထားသည့် တတိယအုပ်စုအပေါ်မှပင် ငြိမ်းချမ်းမှုကို ရုပ်သိမ်းတော်မူလိုက်သည်ဖြစ်ရာ တစုံတရာစာချုပ် ချုပ်ဆိုထားခြင်းမရှိသော စတုတ္ထအုပ်စုအဖို့မှာကား ယခင်မူလအစကပင် ငြိမ်းချမ်းမှုမရှိသောကြောင့် ငြိမ်းချမ်းမှုကို ရုပ်သိမ်းရန် ပြဿနာပင် မပေါ်ခဲ့ချေ။ ထို့အတူက စတုတ္ထအုပ်စုသည်လည်း ဤအာယတ်တော်များတွင် အကျုံးဝင်လျက်ရှိပေသည်။ ကြည့်ထာနဝီ။

1476 မုရှ်ရစ်က်တို့အား ဤသို့ ၄ လ ခွင့်ပြုထားတော်မူခြင်းမှာ မုရှ်ရစ်က်တို့၏ အကျိုးကို ရှေ့ရှုတော်မူခြင်း၊ မုရှ်ရစ်က်တို့အားထောက်ထားညွှာတာတော်မူခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်သည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၌ အားအင်ချို့ တဲ့၍ကား အသျှင်းမဟုတ်ပေ။

မုရှ်ရစ်က်တို့သည် ဤ ၄ လအတွင်း အစွလာမ့်ဘောင် အတွင်းသို့ ဝင်လိုက ဝင်လာနိုင်ကြပေသည်။ သို့မဟုတ်ပါက သတ်မှတ်သားတော်မူသော အစွလာမ့်၏ ဗဟိုဌာနမှ ထွက်ခွာသွားကြရမည် ဖြစ်သည်။

အစွလာမ့် သာသနာသည် မိမိ၏ရန်သူများအား အရေးယူနေသည့် အချိန်မှာပင် ၄ လ တိုင်တိုင် ခွင့်ပြုထားပြီး လွယ်ကူမှုများကို ဖန်တီးပေးခဲ့ပေသည်။

والمراد من الامر بالسياحة حرية السير والانتقال مع الامان مدة اربعة اشهر لا يعرض المسلمون لهم فيما يقتال، فلهم فيها سعة من الوقت للنظر في امرهم والتفكر في عاقبتهم، والتخيريين الاسلام، وبين الاستعداد للمقاومة والصدام اذ هم اذروا على شركهم وعدوانهم. وهذا من غرائب رحمة هذا الدين واعذاره الى اعدى اعدائهم المحاربين، ولولا ذلك لكان ان يقال انه أخذهم على غرة ودانهم بما كانوا يدينونه عند القدرة، فان كان هذا من العدل، فاین ما تازیه من الفضل؟
(المنار ص ١٥١) 1476/1

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

ဤ ၄ လကား အဘယ် ၄ လနည်း။ ဤတွင်အဆိုကဲ့ပြားလျက်ရှိပေသည်။ အထူးကျော်ကြားသော ၄ လမှာ ရဂျဗ်၊ သီကအ်ဒဟ်၊ သီလ်ဟ်ဂျ်ဂျဟ်နှင့် မုဟရ်ရမ်လများ ဖြစ်ပေသည်။

သို့ရာတွင်အချို့ ပညာရှင်များက ဤအာယတ်တော် ကျရောက်လာခဲ့သည့်လမှာ ရှောင်ဝါလ်လဖြစ်သည့်အတွက် ရှောင်ဝါလ်လမှ မုဟရ်ရမ်လအထိ ၄ လကိုဆိုလိုကြသည်။

အချို့က ဤ ၄ လဟူသည် ဟစ်ဂျီရီသက္ကရာဇ် ၉ ခုနှစ် သီလ်ဟ်ဂျ်ဂျဟ်လ ၁၀ ရက်နေ့မှ ဟစ်ဂျီရီသက္ကရာဇ် ၁၀ ခုနှစ်၊ ရဗီအုလ်အာခိရ်လ ၁၀ ရက်နေ့အထိ ၄ လကိုဆိုလိုသည်။

وهذه الاربعة الاشهر تبدئ من عاشر ذي الحجة من سنة تسع وهو عيد الفجر الذي بلغوا فيه هذه الدعوة كما يأتي وتنتهي في عاشر ربيع الآخر من سنة عشر. وقال الزهري انها الاشهر المحرم لان البراءة نزلت في اول شوال سنة تسع وتنتهي بانتهاء المحرم اول السنة العاشرة، وهو غلط يقتضى ان تكون مدة الاربعة بعد التليخ شهرين لما سياتي من كون تبليغهم البراءة كان يوم النحر في منى ولا يحق ان يحاسبوا بالمدة قبل العلم بها، (المنار ص ١٥٢) 1476/3

(فسيحوا في الارض اربعة اشهر) اختلف المفسرون في ان هذه الاربعة اشهر هي اشهر ذى الحجة وذى القعدة وذى الحجة وذى القعدة او من له عهد دون اربعة اشهر فيكمل له اربعة اشهر فاما من كان له عهد مؤقت فاجله الى مدته، وهذا كان لقوله تعالى فاتوا اليهم عهدهم الى مدتهم الاية ولما سياتي في الحديث ومن كان بينه وبين رسول الله صلى الله عليه وسلم عهد فعلمه الى مدته وهذا احسن الاقوال واقولها، وقد اختاره ابن جرير رحمه الله وروى عن الكلبي ومحمد بن كعب القرظي وغير واحد وقال علي بن ابي طلحة عن ابن عباس في قوله براءة من الله ورسوله الى الذين باهتوا من المشركين فسيحوا في الارض اربعة اشهر الاية قال هذا الله للذين باهتوا

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- وَأَذَانُ ၉ ထိုပြင် ကြေငြာခြင်းပင်၊ 1477
- مِنَ اللَّهِ ၁၀ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် အထံတော်မှ၊
- وَرَسُولِهِ ၁၁ ၎င်းပြင်၊ ထို (အရှင်မြတ်) ၏ ရုစုလ်တမန်တော်မြတ် အထံတော်မှ၊
- إِلَى النَّاسِ ၁၂ လူခပ်သိမ်းတို့ရှေ့ဝယ်၊
- يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ ၁၃ ဟဂျီဈေအက်တ်ဗရ်နေ့တွင် 1478
- أَنَّ اللَّهَ ၁၄ ကေနစင်စစ်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
- بَرِيءٌ ၁၅ တာဝန်ကင်းတော်မူသော အရှင်ဖြစ်တော်မူ၏၊
- مِنَ الْمُشْرِكِينَ ၁၆ မှတ်ရှိရစ်က် (အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် တွဲဖက် ကိုးကွယ်သူ) တို့နှင့်ပတ်သက်၍၊
- وَرَسُولُهُ ၁၇ ၎င်းပြင် ထို (အရှင်မြတ်) ၏ ရုစုလ်တမန်တော်မြတ်သည်၊
- قَاتِلٌ ၁၈ သို့ဖြစ်သော်ငြားလည်း၊ အကယ်၍၊
- بِئْسَ ၁၉ အသင်တို့သည် ဝန်ချတောင်းပန်ခဲ့ကြပါမူ၊
- فَهُوَ ၂၀ သို့ဖြစ်လျှင်၊ ထို (ဝန်ချတောင်းပန်ခြင်း) သည်၊
- خَيْرٌ ၂၁ အကောင်းဆုံးပင်၊
- لَكُمْ ၂၂ အသင်တို့အဖို့၊
- وَإِنْ ၂၃ သို့ရာတွင်၊ အကယ်၍၊
- تَوَلَّيْتُمْ ၂၄ အသင်တို့သည် မျက်နှာလွှဲခဲ့ကြသည်ရှိသော်၊
- فَاعْلَمُوا ၂၅ သို့ဖြစ်လျှင်၊ အသင်တို့သည် ကောင်းစွာ မှတ်ယူကြလေကုန်၊
- أَنَّكُمْ ၂၆ ကေနစင်စစ်၊ အသင်တို့သည်၊
- غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ ၂၇ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား မစွမ်းဆောင်နိုင်အောင် ပြုနိုင်ကြသူများ မဟုတ်ကြချေ၊
- وَبَشِّرِ ၂၈ ထိုပြင် အသင်သည် သတင်းကောင်း ပြောကြားပါလေ၊
- الَّذِينَ ၂၉ အကြင်သူတို့အား၊
- كَفَرُوا ၃၀ ၎င်းတို့သည် သွေဖည်ငြင်းပယ်ခဲ့ကြကုန်၏၊
- بِعَذَابٍ ၃၁ ပြစ်ဒဏ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍၊
- أَلِيْمٍ ၃၂ နာကျင်ဖွယ်ဖြစ်သော၊

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ထို့ပြင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် ထိုအရှင်မြတ်၏ ရုစုလ်တမန်တော်၏အထံတော်မှ “ဟဂျီဂျေအတ်ကဲဗရ်” နေ့တွင် လူခပ်သိမ်းတို့ရှေ့ဝယ် ကေန်စင်စစ်၊ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည်လည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ ရုစုလ်တမန်တော်မြတ်သည် လည်းကောင်း၊ (ပဋိညာဉ်ကို မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်ချိုးဖောက်ခဲ့ကြသော) “မုရ်ရစ်ကဲ” တို့နှင့်ပတ်သက်၍ (အချိန်ကာလ တစုံတရာ သတ်မှတ်ခြင်း ပြုတော်မမူပဲ ယခုပင်) တာဝန် ကင်းတော် မူကြောင်း ကြေငြာခြင်းပင် ဖြစ်ချေသတည်း။ သို့ဖြစ်သော်ငြားလည်း (အို မုရ်ရစ်ကဲ အပေါင်းတို့) အကယ်၍ အသင်တို့သည် (မိမိတို့၏ အယူဝါဒများကို စွန့်လွှတ်၍) ဝန်ချတောင်းပန်ကြပါမူ၊ ထိုဝန်ချတောင်းပန်ခြင်းသည် အသင်တို့အဖို့ အကောင်းဆုံးပင်ဖြစ်ချေသည်။ သို့ရာတွင် အကယ်၍ အသင်တို့သည် (ဝန်ချ) တောင်းပန်ခြင်း မပြုပဲ မျက်နှာလှဲခဲ့ကြပါလျှင်၊ ကေန်စင်စစ် အသင်တို့သည် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်နှင့် လွတ်ကင်းအောင် ထွက်ပြေးနိုင်ကြမည်မဟုတ်ကြောင်း ကောင်းစွာ မှတ်ယူကြလေကုန်။ ထို့ပြင် (အို နဗီတမန်တော်) အသင်သည် “ကာဖစ်ရ်” သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ကြကုန်သော သူတို့အား (ငင်းတိုခံစားခြင်းငှာ) ပြင်းပြ နာကျင်စေသော အပြစ်ဒဏ်သည် (အဆင်သင့်) ရှိကြောင်း သတင်းကောင်းပြောကြားပါလေ။

1477 ကုရ်အာန်ကျမ်းလာ အာယတ်တော်(၉:၃-၄)သည် ပထမ၊ ဒုတိယအုပ်စုများနှင့် သက်ဆိုင်ပေသည်။ ပဋိညာဉ်ကို ချိုးဖောက်သော မုရ်ရစ်ကဲများဟူသည် ပထမအုပ်စုကိုဆိုလိုသည်။ ထာနဝီ။

1478 “ဟဂျီဂျေအတ်ကဲဗရ်” ဟူသည် ‘ဟဂျီ’ကိုပင်ဆိုလိုသည်။ “အတ်ကဲဗရ်”ဟူ၍ ဝိသေသပြုထားခြင်းမှာ “ဟဂျီဂျေအတ်ဆွဲဗရ်” (ဝါ) “အုန်မိရဟ်” နှင့် ခြားနားရန်အတွက်သာ ဖြစ်သည်။ အေမာမ် အဗူဟနီဖာဟ်သင်နှင့် အေမာမ်ရှာဖီအီသင်တို့သည်လည်း ဤအတိုင်းပင် ယူဆကြသည်။

هذا هو الحج الأكبر لان العمرة تسمى الحج الأصغر (كبير)
 1478/1
 قال مجاهد: الحج الأكبر القرآن والحج الأصغر العمرة. (ابن العربي)
 قال القاضي: إذا نظرنا في هذه الأقوال فالمنقح منهما أن الحج الأكبر الحج
 كما قال مجاهد. (ابن السري) 1478/2

ဤအာယတ်တော်တွင် ပါရှိသည့် “ဟဂျ်ကျေအတ်ကံဗရ်နွေ” ဟူသည် ဟစ်ဂျ်ရီသက္ကရာဇ် ၉ ခုနှစ်၏ ဟဂျ်နွေကိုဆိုလိုသည်။ ဟဂျ်နွေဟူသည် သီလ်ဟစ်ဂျ်ဂျ်ဟ်လ ၉ ရက် (၀၁) အရဟတ် နွေကို ဆိုလိုသည်။ သီလ်ဟစ်ဂျ်ဂျ်ဟ်လ ၁၀ ရက်နွေကို يوم النحر “နဟ်ရ်” နွေဟု ခေါ်သည်။

ثبت الحج في اليوم التاسع من ذى الحجة وهو يوم عرفة والنحر يوم العاشر منه (بعض)

قال ابن عباس في رواية عكرمة انه يوم عرفة وهو قول عمرو وسعيد بن المسيب وابن الزبير وعطاء وطائوس ومجاهد واحدي الروايتين عن علي - كبير قيل يوم عرفة روى عن عمرو وعثمان وابن عباس وطائوس ومجاهد وهو مذاهب ابي حنيفة وبه قال الشافعي - قرطبي - 1478/3

واختلف اهل التأويل في السبب الذي من اجله قيل لهذا اليوم يوم الحج الاكبر فقال بعضهم سمي بذلك لان ذلك كان في سنة اجتمع فيها حج المسلمين والمشركين، عن معمر عن الحسن قال انما سمي الحج الاكبر من اجل انه حج ابوبكر الحجة التي حجها واجتمع فيها المسلمون والمشركون فلذلك سمي الحج الاكبر ووافق عيد اليهود والنصارى -

عن عبد الله بن المحرث بن نوفل قال يوم الحج الاكبر كانت حجة الوداع اجتمع فيه حج المسلمين والنصارى واليهود ولم يجتمع قبله ولا بعده - وقال اخرون الحج الاكبر القران، والحج الاصغر الافراد - عن مجاهد قال كان يقال الحج الاكبر والحج الاصغر فالحج الاكبر القران، والحج الاصغر افراد الحج -

وقال اخرون الحج الاكبر الحج والحج الاصغر العمرة - عن ابن جريج عن عطاء قال الحج الاكبر الحج والحج الاصغر العمرة - قال ابو جعفر واولى هذه الاقوال بالصواب في ذلك عندي قول من قال الحج الاكبر الحج لانه اكبر من العمرة بزيادة عمله على عملها فليل له الاكبر لذلك واما الاصغر فالعمرة لان عملها اقل من عمل الحج فلذلك قيل لها الاصغر لنقصان عملها عن عمله -

ابن جرير ص ٥٤٧ 1478/4

(၄)

إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ
يَنْقُصُوكُمْ شَيْئًا وَلَا يُظَاهِرُوا عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتُوا
إِلَيْهِمْ عَاهِدَهُمْ إِلَىٰ مَدَائِنِهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ
الْمُتَّقِينَ ﴿٤﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- إِلَّا الَّذِينَ အကြင်သူတို့မှတပါး၊
- عَاهَدْتُمْ အသင်တို့သည် ပဋိညာဉ်ဖွဲ့ခဲ့ကြကုန်၏၊
- مِنَ الْمُشْرِكِينَ 'မုတ်ရှုရစ်က' (အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် တွဲဖက် ကိုးကွယ်သူ)တို့အနက်မှ၊
- ثُمَّ ထို့နောက်၊
- لَمْ يَنْقُصُوكُمْ ၎င်းတို့သည် အသင်တို့အားယုတ်လျော့စေခဲ့ကြသည်လည်း မဟုတ်ပေ၊
- شَيْئًا တစ်စုံတရာကိုမျှပင်၊
- وَلَا يُظَاهِرُوا ၎င်းပြင်၊ ထိုသူတို့သည် ကုညီခဲ့ကြသည်လည်း မဟုတ်ပေ၊
- عَلَيْكُمْ အသင်တို့နှင့် ဆန့်ကျင်၍၊
- أَحَدًا တဦးတယောက်မျှ၊
- فَأَتُوا သို့ဖြစ်လျှင်၊ အသင်တို့သည် ပြည့်စုံပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်ကြလေကုန်၊
- إِلَيْهِمْ ၎င်းတို့အဖို့၊
- عَاهِدَهُمْ ၎င်းတို့၏ ကတိကို၊
- إِلَىٰ مَدَائِنِهِمْ ၎င်းတို့၏ အချိန်ကာလ အပိုင်းအခြားအထိ၊
- إِنَّ اللَّهَ မုချကေန်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
- يُحِبُّ ထို (အရှင်မြတ်) သည် ချစ်မြတ်နိုးတော်မူ၏၊
- الْمُتَّقِينَ ၄:၂ သူတော်စင်တို့အား။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အကြင် 'မုတ်ရှုရစ်က' တို့မှတပါး အသင်တို့သည် ထိုသူတို့နှင့် ပဋိညာဉ် ဖွဲ့ခဲ့ကြလေသည်။ ထို့နောက်၎င်းတို့သည် အသင်တို့နှင့်ပတ်သက်၍ တစ်စုံတရာကိုမျှ ဝတ္တရား

ပျက်ကွက်ခဲ့ ကြသည်လည်း မရှိပေ။ ယုတ်လျော့ စေခဲ့ကြသည်လည်းမရှိပေ။ ၎င်း ပြင် ထိုသူတို့သည်အသင်တို့နှင့်ဆန့်ကျင်၍ မည်သူတဦးတယောက်ကိုမျှ ကူညီခဲ့ကြသည် လည်းမရှိချေ။ သို့ဖြစ်လျှင် အသင်တို့သည် ထိုသူတို့နှင့် ထားရှိသောကတိကို ထိုသူတို့ (သတ်မှတ်ခဲ့သော) အချိန်ကာလအပိုင်းအခြားအထိ ပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက် ကြလေကုန်။ မုချကေန် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ပြစ်မှုဒုစရိုက်တို့မှ ကြည်ရှောင်ကြ ကုန်သော သူတော်စင်တို့အား ချစ်ကြည်မြတ်နိုးတော်မူချေသတည်း။

ဤအာယတ်တော်တွင် လာရီသည့်အတိုင်း ပဋိညာဉ်ကို မချိုးဖောက်ကြသော မုရ်ရစ်ကံများ ဟူသည် ဒုတိယအုပ်စုကို ဆိုလိုသည်။ ကြည့်-တာနဝီ။

(၅)

فَإِذَا انْسَلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرْمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ
حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوا حُمْرَهُمْ
اقْعُدُوا عَلَى كُلِّ مَوْصِدٍ فَإِنْ تَأَبَوْا أَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَآتُوا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- فَإِذَا သို့ဖြစ်ပေရာ၊ အကြင်အခါဝယ် 1479
- انْسَلَخَ ကုန်ဆုံးခဲ့အံ့၊
- الْأَشْهُرُ လများသည်။
- الْحُرْمُ ထူးမြတ်သော၊
- فاقتلوا သို့ဖြစ်လျှင်၊ အသင်တို့သည် သတ်ဖြတ်ကြလေကုန်၊
- المشركين 'မုရ်ရစ်ကံ' အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် တွဲဖက်ကိုးကွယ်သူတို့အား
- حيثُ အကြင်နေရာတွင်၊
- وَجَدْتُمُوهُمْ အသင်တို့သည် ၎င်းတို့အား တွေ့ဆုံခဲ့ကြကုန်အံ့၊
- وَأَخَذُوا حُمْرَهُمْ ၎င်းပြင်၊ အသင်တို့သည် ထိုသူတို့အား ဖမ်းဆီးကြလေကုန်၊
- وَأَقْعَدُوا عَلَى كُلِّ مَوْصِدٍ ထိုမှတပါး၊ အသင်တို့သည် ၎င်းတို့အား ချုပ်နှောင်ကြလေကုန်၊
- وَآتُوا الزَّكَاةَ ထို့ပြင်၊ အသင်တို့သည် ၎င်းတို့အားထိုင်စောင့်ကြလေကုန်၊ (ချောင်းမြောင်းကြလေကုန်)။

- كُلَّ مَرْمَرٍ ပုန်းအောင်းရာ နေရာတိုင်းတွင်၊
- فَاتٍ တဖန်အကယ်၍၊ 1480
- تَابُوا ၎င်းတို့သည် ဝန်ချတောင်းပန်ခဲ့ကြအံ့၊
- وَأَقَامُوا ထို့ပြင်၊ ၎င်းတို့သည် ဆောက်တည်ခဲ့ကြအံ့၊
- الصَّلَاةَ ဆွလာတ်ဝတ်ပြုမှုကို
- وَأَتَوْا ထိုမှတပါး၊ ၎င်းတို့သည် ပေးဆောင်ခဲ့ကြအံ့၊
- الزَّكَاةَ ဇကာတ်ကို၊
- فَعَلُوا သို့ဖြစ်လျှင်၊ အသင်တို့သည် ဖွင့်လှစ်ပေးကြလေကုန်၊
- سَبِيلَهُمْ ၎င်းတို့၏လမ်းကို၊
- إِنَّا اللَّهُ ကေန်အမှန်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
- خَفُورٌ အလွန်တရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးသနားတော်မူသော အရှင်၊
- رَحِيمٌ ۝ ၅ အလွန်တရာ သနားကြင်နာညွှတ်တော်မူသော အရှင် ဖြစ်တော်မူ၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

သို့ဖြစ်ပေရာ ထူးမြတ်သောလမ်းများ ကုန်လွန်သွားသောအခါ အသင်တို့သည် (ပဋိညာဉ်ကို ချိုးဖောက်ခဲ့ကြသော) 'မုတ်ရှ်ရစ်က်' တို့အား အသင်တို့တွေ့လေရာနေရာများတွင် (သတ်ဖြတ်ကြလေကုန်၊ ထို့ပြင် အသင်တို့သည် ၎င်းတို့အား ဖမ်းဆီးကြလေကုန်။ ထိုမှတပါးအသင်တို့သည် ၎င်းတို့အား ချုပ်နှောင် (အကျဉ်းချထား) ကြလေကုန်။ ၎င်းပြင် အသင်တို့သည် ထိုသူတို့အား (ဖမ်းဆီးရန်) ပုန်းအောင်းရာနေရာတိုင်းတွင် (ပုန်းအောင်၍) ချောင်းမြောင်းကြလေကုန်။) တဖန်အကယ်၍ ထိုသူတို့သည် (မိမိတို့၏ အယူဝါဒများကို စွန့်လွှတ်၍) ဝန်ချတောင်းပန်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ တည်မြဲစွာ 'ဆွလာတ်' ဝတ်ပြုခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဇကာတ်တရားဝင်ဒါနကြေး ပေးဆောင်ခြင်းကို လည်းကောင်း ပြုကြပါလျှင် အသင်တို့သည် ၎င်းတို့၏ လမ်းကို ဖွင့်လှစ်ပေးကြလေကုန်။ ကေန်အမှန်အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အလွန်တရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ပေးသနားတော်မူသောအရှင်၊ အလွန်တရာ သနားကြင်နာညွှတ်တော်မူသော အရှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူပေသတည်း။

(၉) وَإِنْ أَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّى
يَسْمَعَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ ابْلِغْهُ مَأْمَنَهُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ
قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

وَإِنْ	တဖန်၊ အကယ်၍သာ၊ 1481
أَحَدٌ	တဦးတယောက်သည်၊
مِنَ الْمُشْرِكِينَ	မွတ်ရှ်ရစ်က်တို့အနက်မှ၊
اسْتَجَارَكَ	အသင့်ထံတွင် အကားအကွယ်ရလိုခဲ့လျှင် (ဒိုလုံခွင့်ရလိုခဲ့လျှင်)
فَأَجِرْهُ	သို့ဖြစ်လျှင်၊ အသင်သည် ၎င်းအားကားကွယ်ပါလေ (ဒိုလုံခွင့်ပြုပါလေ)
حَتَّى	တိုင်အောင်၊
يَسْمَعَ	၎င်းသည်ကြားနိုင်သည်၊
كَلِمَ اللَّهِ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ အာယတ်တော်ကို၊
ثُمَّ	ထို့နောက်၊ 1482
ابْلِغْهُ	အသင်သည် ၎င်းအားပို့ပေးပါလေ၊
مَأْمَنَهُ	၎င်း၏ ဘေးရန်ကင်းငြိမ်းရာသို့၊
ذَلِكَ	ဤသည်ကား၊
بِأَنَّهُمْ	အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်၊ ၎င်းတို့သည်၊
قَوْمٌ	အကြင်သူတို့ပင်၊
لَا يَعْلَمُونَ	၎င်းတို့သည် မသိနားမလည်ကြချေ။

၄:၄

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

တဖန် အကယ်၍ (ပဋိညာဉ်ကိုချိုးဖောက်သော) မွတ်ရှ်ရစ်က်တို့အနက်မှ တဦးတယောက်သောသူသည် အသင့်ထံတွင် အကားအကွယ်ရလိုခဲ့ပါလျှင်၊ အသင်သည်

ထိုသူအား၊ ၎င်းသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ အာယတ်တော်ကိုကြားနာနိုင်အံ့သောငှာ
ကာကွယ်ပါလေ။ ထို့နောက် အသင်သည် ထိုသူအား ၎င်း၏ဘေးရန်ကင်းငြိမ်းရာ
ငှာနသို့ ပို့ဆောင်၍ပေးပါလေ။ ဤ(အမိန့်တော်ကို ထုတ်ပြန်တော်မူခြင်း) ကား
၎င်းတို့သည် မသိနားမလည်သောသူများ ဖြစ်ကြသောကြောင့်ပင်။

1481 မုရ်ရစ်ကံတို့အား လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးထားသည့် အချိန်ကာလ ကုန်ဆုံးသွားပြီး
သည့်နောက် သတ်ဖြတ် ကွပ်မျက်ပိုင်ခွင့် ပြုထားသည့် အချိန်တွင် မုရ်ရစ်ကံများအနက် တဦး
တယောက်သည် ဝန်ချတောင်းပန်ခြင်းနှင့် အစ္စလာမ်သာသနာ၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို ကြားပြီး
အစ္စလာမ်သာသနာတော်ကို စိတ်ဝင်စားကာ အစ္စလာမ်သာသနာ၏အခြေအမြစ်နှင့် မှန်ကန်မှုများကို
ရှာဖွေ ဆည်းပူးလိုသည့်အတွက် တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟု အလိုက် ၀၈၅၆) ထံ ခိုလှုံခွင့်
ပန်ကြားလာလျှင် တမန်တော်မြတ်သည် ဤသို့သော မုရ်ရစ်ကံအား ခိုလှုံခွင့်ပေးရမည် ဖြစ်သည်။
သို့မှသာလျှင် ထိုမုရ်ရစ်ကံသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ အာယတ်တော် (၀၂) ဒေသနာတော်များကို
ကြားနာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ၎င်းအား၎င်း၏ ဘေးကင်းရာငှာနသို့ ရောက်ရှိသွားစေရမည်
ဖြစ်သည်။ သို့မှသာလျှင် ထိုမုရ်ရစ်ကံသည် အေးဆေးစွာ အချိန်ယူ စဉ်းစားဆင်ခြင်ကာ အဆုံး
အဖြတ်ပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ဤသို့ ခိုလှုံခွင့်ပေးစေတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ ၎င်းတို့သည်
အစ္စလာမ်သာသနာ၏ အကြောင်းကို ကောင်းစွာ မသိ နားမလည်သူများ ဖြစ်ကြခြင်းကြောင့်ပင်
ဖြစ်သည်။ ထာနဝီ (အ-၄။ ၈-၉၉)။

1482 “ထိုနောက် အသင်သည် ထိုသူအား ထိုသူ၏ ဘေးရန် ကင်းငြိမ်းရာငှာနသို့ ပို့ဆောင်
၍ ပေးပါလေ” ဟူသော အာယတ်တော်ကို ကိုးကား၍ မုဖတ်စစ်စစ်များနှင့် ဖုကဟာဓမ္မသတ်ရှင်
များသည် အောက်ပါဓမ္မသတ်များကို ရေးမှတ်ကြသည်။

က။ 148/1 (مدارك) فيه دليل على ان المستامن لا يؤذى

‘မုတ်စစ်အမိန့်’ - ခိုလှုံခွင့် တောင်းသူအား ဒုက္ခပေးရမည့် အကြောင်း ဤ
အာယတ်တော်တွင် သာဓကတရပ် ပါရှိသည်။ မဒါရစ်။

يبدل على ان على الامام حفظ هذا الحربي المستجير وحياطته ومنع الناس
من تناوله بشر- (جصاص) 1481/2

ခိုလှုံခွင့်တောင်းဆိုသော ဤ 'ဟရီဗီ' ကို ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ၎င်းအား တစ်စုံတရာ ဒုက္ခပေးရန် လူများကို ပိတ်ပင်ခြင်းများသည် အေမာမံ ခေါင်းဆောင် အပေါ်၌ တာဝန်ရှိကြောင်း ဤအာယတ်တော်သည် သာဓကဖြစ်သည်။ ဂျဆ်ဆွာဆ်။

وفي هذا دليل ايضا على ان على الامام حفظ اهل الذمة والمنع من اذيتهم والتخلي
الى ظلمهم (جصاص) 1481/3

'ဇင်မီဗီ' များကို ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ၎င်းတို့အား ဒုက္ခပေးရန်၊ စော်ကားခြင်းမပြုရန် တားမြစ်ခြင်းများသည် အေမာမံ ခေါင်းဆောင်အပေါ်၌ တာဝန်ရှိကြောင်း ဤအာယတ်တော်တွင် သာဓကတရပ်ပါရှိလေသည်။ ဂျဆ်ဆွာဆ်။

وفيه الدلالة على انه لا يجوز اقرار الحربي في دار الاسلام مدة طويلة وانه لا يترك
فيها الا بمقدار قضاء حاجته- (جصاص) 1481/4

“ဟရီဗီ” တဦးအား ဒါရုလ်အစ္စလာမ်၌ အချိန်ကြာရှည်စွာ နေထိုင်ခွင့်မပြုအပ်ကြောင်း၊ ၎င်းအား ဒါရုလ်အစ္စလာမ်၌ ၎င်း၏လိုအင်ဆန္ဒ ပြည့်ဝစေရန်အတွက် လိုအပ်သမျှသော အချိန်မျှသာ နေခွင့်ပြုရမည့်အကြောင်း ဤအာယတ် တော်တွင် သာဓကတရပ်ပါရှိလေသည်။ ဂျဆ်ဆွာဆ်။

وفيه الدلالة ايضا على ان علينا تعليم كل من التمس منا تعريفة شيئا من امور الدين (جصاص) 1481/5

ဒီန်သာသနာရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကျွန်ုပ်တို့ထံမှ စုံစမ်းမေးမြန်းသူတိုင်းအား ၎င်းတို့သိလိုသောအရာကို သင်ကြားပြသပေးရန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့၏တာဝန်ဖြစ်ကြောင်း ဤအာယတ်တော်တွင် သာဓကတရပ်လည်း ပါရှိလေသည်။ ဂျဆ်ဆွာဆ်။

وقد ذكر الرازي و أبو المسعود وغيرهما عن ابن عباس أن قال إن رجلا من المشركين قال لعلّي - إذ اراد الرجل منا ان يأتي محمدا بعد انقضاء هذا الاجل لسماع كلام الله او الحاجة قتل به قال لا ، لان الله تعالى يقول (وان احد من المشركين استجارك فأجره) الآية . فان صححت هذه الرواية كانت دليلا على ان طلب المشرك للامان و الجوار يقبل وان لم يكن لاجل سماع كلام الله تعالى - (المنار ص ١٧٨)

وقد قال بعضهم ان هذا منسوخ بقوله تعالى في الآية الاثنية (وقاتلوا المشركين كافة كما يقاتلون كافة) وقال بعضهم بل محكم وهو الحق ، وقال الحسن هذه الآية محكمة الى يوم القيمة ، واعتمده ابن جرير وعليه التمسك من ، والقول الاول هما لا يصح ان يحكى الالردة وابطاله - لانه يتضمن عدم وجوب تبليغ الدعوة حتى يطالبها ، بل منع طالبها من سماعها والعلم بها - (المنار ص ١٧٨)

وهذا الحكم ثابت في كل وقت ، وعن الحسن رضى الله عنه وهي محكمة الى يوم القيمة ، وعن سعيد بن جبیر جاء رجل من المشركين الى على رضى الله عنه فقال ان اراد الرجل ان يأتي محمدا بعد انقضاء هذا الاجل لسماع كلام الله او ياتيه لحاجة قتل به قال لا لان الله تعالى يقول "وان احد من المشركين استجارك" الآية ، وعن السدي والضحاك رضى الله عنهما هي منسوخة بقوله تعالى "فاقتلوا المشركين" (كتاب ص ٢٩)

အပိုင်း - ၂။

မုရ်ရစ်ကံများနှင့် စစ်မက်ပိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ရသည့်အကြောင်း။

အာယတ်စဉ်အမြက်သဘော။

အာယတ်-၇။ ပဋိညာဉ်ကို ချိုးဖောက်ခဲ့ကြသော မုရ်ရစ်ကံတို့၏ပဋိညာဉ်ကို ထောက်ထားရန် တာဝန်မရှိသည့်အကြောင်း ကြိုတင် ဟောကြားတော်မူခြင်း။ မတ်စ်ဂျီဒေဟရာမ် အနီး၌ ပဋိညာဉ်ပြုလုပ်ခဲ့ကြသော မုရ်ရစ်ကံများသည်ပဋိညာဉ်ပါ စည်းကမ်းချက် များကို တိကျမှန်ကန်စွာ လိုက်နာနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး မှတ်စ်လင်္ဂမိတို့သည် လည်းလိုက်နာကြရမည်ဖြစ်သည်။

- အာယတ် - ၈။ အကယ်၍ မုန့်ရစ်ကံများသည် မှတ်စလင်မိတို့အား ကြီးစိုးခဲ့ကြလျှင် ၎င်းတို့သည် မှတ်စလင်မိတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေမျိုးတော်စပ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိညာဉ် ဖွဲ့ဆိုထားသည်ကို လည်းကောင်း ထောက်ထားကြမည် မဟုတ်။ ၎င်းတို့သည် မှတ်စလင်မိတို့အား စိတ်တင်းမာမပါ နှုတ်ဖြင့်သာ နှစ်သိမ့်စေ ကြသည်။
- ။ - ၉။ မုန့်ရစ်ကံများသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ဒေသနာတော်များအစား သေးနုပုံ လှသော လောကီစည်းစိမ်များကိုသာ နှစ်သက်ကြသည်။
- ။ - ၁၀။ မုန့်ရစ်ကံများသည်မည်သည့် မုဒ်မင်န်တဦးတယောက်နှင့် ပတ်သက်၍မျှ ဆွေမျိုး တော်စပ်မှု၊ ပဋိညာဉ်ဘေးရှိမှုတို့ကို ထောက်ထားကြသည်မဟုတ်။ ၎င်းတို့သည် သာ စည်းကမ်းကျူးလွန်သူများဖြစ်ကြသည်။
- ။ - ၁၁။ အကယ်၍ မုန့်ရစ်ကံများသည် ကုန်ရုံကို စွန့်လွှတ်၍ အစ္စလာမ်ကို သက်ဝင်ယုံ ကြည်လာကြပြီး အစ္စလာမ်သာသနာ၏ အဆုံးအမများကို လက်တွေ့လိုက်နာ ကျင့်သုံးကြလျှင်၊ ဥပမာ - ဆူလာတ်ဝတ်ပြုကြလျှင်၊ ဇကာတ်ပေးလှူကြလျှင် ၎င်းတို့သည် သာသနာရေးတွင်မှတ်စလင်မိတို့၏ညီနောင်များပင် ဖြစ်ကြပေမည်။
- ။ - ၁၂။ အကယ်၍ မုန့်ရစ်ကံများသည် ကတိသစ္စာ ထားရှိပြီးနောက် မိမိတို့ ထားရှိသော ကတိသစ္စာများကို ချိုးဖောက်ကြလျှင် အစ္စလာမ်သာသနာရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ အ-မိနာပ ပြောဆိုကြလျှင် မှတ်စလင်မိတို့သည်ကုန်ရုံ၏ ရှေ့ဆောင်ရှေ့ ရပ်တို့အား ကုန်ရုံမှ ရပ်စဲသွားကြရန်အတွက် တိုက်ခိုက်ကြရမည်။
- ။ - ၁၃။ အကြင်မုန့်ရစ်ကံများသည် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ကျိန်ဆိုထားသည် ကတိသစ္စာကိုချိုး ဖောက်၍ တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုက် ၀၈၈၆) အား ပြည်နှင့်ဒဏ် ပေးရန်ကြံရွယ်ကြခဲ့ကြ၏။ ၎င်းပြင် မှတ်စလင်မိတို့အား စတင်ကျူးကျော်ခဲ့ကြ၏။ ဤသို့သော မုန့်ရစ်ကံတို့အား မတိုက်ခိုက်ရန် အကြောင်းမရှိပေ။
- ။ ၁၄-၁၅။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အဆိုပါ မုန့်ရစ်ကံတို့အား မှတ်စလင်မိတို့၏ လက်များ ဖြင့်ပင် ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူမည်ဖြစ်သည်။ အရှက်ရစေတော်မူမည် ဖြစ်သည်။ ထို အရှင်မြတ်သည် မှတ်စလင်မိတို့အား ၎င်းတို့အပေါ်တွင် အောင်နိုင်မှုပေးသနား

တော်မူမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် မှတ်စလင်မိတို့၏ဒေဝါသအမျက်ကိုလည်း ပပျောက်
စေတော်မူမည် ဖြစ်သည်။

။ - ၁၆။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မှတ်စလင်မိတို့အနက် 'ဂျီဟာဒ်' ပြုလုပ်သူများကိုလည်း
ကောင်း၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် ထိုအရှင်မြတ်၏ တမန်တော်နှင့်မုဒ်မင်န်တို့မှတစ်ပါး
သူတစ်ပါးအားအတွင်းသိမိတ်ဆွဲရင်းချာ မပြုလုပ်သောသူများကိုလည်းကောင်း
သိမြင်တော်မူသေးပေရာ မှတ်စလင်မိတို့သည် စမ်းသပ်တော်မူခြင်းကို မခံရပဲ
အေးချမ်းစွာ စွန့်လွှတ်ထားခြင်းကို ခံကြရမည် မဟုတ်ပေ။

(၂)

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ
إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدُوا عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا اسْتَقَامُوا
لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٧﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- كَيْفَ အသို့၊ 1483
- يَكُونُ ရှိအံ့နည်း၊
- لِلْمُشْرِكِينَ “မှတ်စရစ်စ်”တို့အဖို့၊
- عَهْدٌ ပဋိညာဉ်(ကိုထောက်ထားမှု)သည်၊
- عِنْدَ اللَّهِ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အထံတော်၌၊
- وَعِنْدَ رَسُولِهِ ၎င်းပြင်၊ ထို(အရှင်မြတ်)၏ ရုစုလ်တမန်တော်၏ အထံတော်၌၊
- إِلَّا الَّذِينَ အကြင်သူတို့မှတစ်ပါး၊
- عَاهَدُوا အသင်တို့သည် ပဋိညာဉ်ဖွဲ့ခဲ့ကြကုန်၏၊
- عِنْدَ الْمَسْجِدِ “မတ်စ်ဂျစ်ဒ်”ဗလီကျောင်းတော်၏အပါးတွင်၊
- الْحَرَامِ ထူးမြတ်သော၊
- فَمَا သို့ဖြစ်ပေရာ၊ အကြင်ကာလတိုင်အောင်၊

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ပတ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

اسْتَقَامُوا ၎င်းတို့သည် ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်ခဲ့ကြကုန်အံ့၊
 لَكُمْ အသင်တို့နှင့်ပတ်သက်၍၊
 فَاسْتَقِيمُوا သို့ဖြစ်လျှင်၊ အသင်တို့သည် ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်ကြလေကုန်၊
 لَهُمْ ၎င်းတို့နှင့်ပတ်သက်၍၊
 إِنَّ اللَّهَ ကေနမလွဲ၊ အလ္လဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
 حَبِيبٌ ထို(အရှင်)သည် ချစ်မြတ်နိုးတော်မူ၏၊
 الْمُسْتَقِيمِينَ ပြစ်မှုဒုစရိုက်တို့မှ ကြဉ်ရှောင်သောသူတို့အား။
 ၄:၄

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

“မုတ်ရိုရစ်က်” တို့၏ပဋိညာဉ်ကို ထောက်ထားလိုက်နာရန်တာဝန်သည် အလ္လဟ်အရှင်မြတ်အပေါ်၌လည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ ရစုလ်တမန်တော်မြတ်၏အပေါ်၌လည်းကောင်း အသို့လျှင် ရှိနိုင်ပါအံ့နည်း။ “မတ်င်ဂျီဒေဟရာမ်” ထူးမြတ်သော ဗလီဝတ်ကျောင်းတော်၏ အပါးတွင် အသင်တို့ ပဋိညာဉ် ဖွဲ့ခဲ့ကြသောသူတို့မှ တပါး၊ ၎င်းတို့သည် အသင်တို့နှင့်ပတ်သက်၍ ဖြောင့်မတ်စွာ တည်ရှိနေသမျှကာလပတ်လုံး အသင်တို့သည်လည်း ၎င်းတို့နှင့်ပတ်သက်၍ ဖြောင့်မတ်စွာ တည်ရှိကြလေကုန်၊ ကေနမလွဲ အလ္လဟ်အရှင်မြတ်သည် ပြစ်မှုဒုစရိုက်တို့မှ ကြဉ်ရှောင်ကြကုန်သော သူတော်စင်တို့အား ချစ်မြတ်နိုးတော်မူပေသတည်း။

1483 လွန်ခဲ့ပြီးဖြစ်သော အာယတ်တော်များတွင် အရပ်မုရ်ရစ်က် တို့၏ ပဋိညာဉ် များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တာဝန်ကင်းကြောင်း ကြေငြာချက်ပါရှိခဲ့သည်။ ဤအာယတ်တော်များတွင် အဆိုပါ ကြေငြာချက်၏ အကြောင်းအကျိုးများကိုပင် မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ အရပ်မုရ်ရစ်က်များနှင့် ဖွဲ့ဆိုထားသည့် ပဋိညာဉ်များသည် အသို့လျှင် တည်ရှိနိုင်အံ့နည်း။ နောင်ကိုလည်း ငြိမ်းချမ်းမှုသည် အသို့လျှင် ဖြစ်ရှိနိုင်အံ့နည်း။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ယင်း မုရ်ရစ်က်များသည် မုတ်စ်လင်မ်များနှင့် ဆက်ဆံရာတွင် အဘယ်အခါမဆို အနည်းငယ်မျှပင် အခွင့်အရေးရရှိက မုတ်စ်လင်မ်တို့အား အနှောင့်

Book X—Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

အယှက်ပေးရာ၌ သားချင်းတော်စပ်မှုနှင့် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ဖွဲ့ဆိုထားသည့် ပဋိညာဉ်ကိုပင်ထောက်ထားကြသည်မရှိပေ။ ၎င်းတို့သည် ချိန်ခါမရွေး မိမိတို့၏ကတိသစ္စာကို ချိုးဖောက်ရန်ပင် စိုင်းပြင်းလျက် ရှိကြသည်။ ၎င်းတို့သည် အများအားဖြင့် ကတိဖျက်သူများ၊ သစ္စာဖောက်များသာ ဖြစ်ကြပေသည်။ ကတိသစ္စာကို စောင့်သိရှိသေသောသူ တဦးစနှင့်ဦးစ ရှိပြန်သော်လည်း ထိုတဦးစ နှစ်ဦးစ ၏အသံမှာ သစ္စာဖောက် လူများစုကြီး၏ရွှေ့တွင် တိမ်မြုပ်လျက်သာ ရှိချေသည်။ အချုပ်အားဖြင့် ဤသို့ ကတိမတည်သော အမြဲတစေ သစ္စာဖောက်လျက်ရှိသော အချိန်မရွေး အနှောင့်အယှက်ပေးလျက်ရှိသောသူများနှင့် ပဋိညာဉ်ဖွဲ့ဆိုရန်မှာ အသို့လျှင် ဖြစ်နိုင်အံ့နည်း။

သို့ရာတွင် 'မတ်င်ဂျီဒေဟရာမ်'ကျောင်းတော်အပါးတွင်မှတ်စလင်မ်တို့နှင့်ပ ဝိညာဉ်ဖွဲ့ဆိုခဲ့ကြသော 'ကိနာနဟ်'မျိုးနွယ်စသည့် အချို့အရပ်မျိုးနွယ်များသည် ပဋိညာဉ်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို မဖောက်ဖျက် စောင့်သိရှိသေလျက်ရှိကြပေရာ မှတ်စလင်မ်များသည်လည်း ၎င်းတို့နှင့် ဖွဲ့ဆိုထားသည့် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ပါ စည်းကမ်းချက်များကိုစတင်မဖောက်ဖျက်ကြရာ။ ၎င်းတို့သည် တည့်မတ်စွာရှိကြသမျှ ကာလပတ်လုံး မှတ်စလင်မ်တို့သည်လည်း ၎င်းတို့ထက်ပင် ပိုမိုချီတည့်မတ်စွာ ရှိကြရမည်ဖြစ်သည်။ မှတ်စလင်မ်တို့သည် မိမိတို့၌ စိုးစဉ်းမျှ အမည်းစက် မစွန်းငြိုရလေအောင် သာမန်အသေးအဖွဲ့ ကိစ္စကလေးများ၌ပင် လျှင် သတိကြီးစွာ ထားရှိကြရမည်။ အလွန်အကျွံ ဟူ၍ အလျင်းမဖြစ်စေကြရာ။ အလွှာယံအရှင်မြတ်သည် အရာရာတွင် သတိကြီးစွာဖြင့် စဉ်းစား ဆင်ခြင် ရှောင်ကြဉ်ကြကုန်သော သူတော်စင်များအား အထူးနှစ်သက်တော်မူသည်။

'ကိနာနဟ်'မျိုးနွယ်သည် မှတ်စလင်မ်များနှင့် ပဋိညာဉ်ဖွဲ့ဆိုခဲ့ကြသည်။ ဖွဲ့ဆိုထားသည့် ပဋိညာဉ်ပါ စည်းကမ်းချက်များကိုလည်း အထူးတလည် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ခဲ့ကြသည်။ မည်သို့မျှ စည်းကမ်းဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ခဲ့ကြသည်မရှိပေ။ ထို့အတူ မှတ်စလင်မ်များသည်လည်း ၎င်းတို့အပေါ်တွင် သစ္စာထားရှိခဲ့ကြပေသည်။ ပဋိညာဉ်ပါ စည်းကမ်းချက်များကိုလည်း ပဋိညာဉ်သက်တမ်းကုန်ဆုံးသည့်တိုင်အောင် ကောင်းမွန်စွာ လိုက်နာခဲ့ကြပေသည်။ အရပ်မှရှုရစ်ကံတို့နှင့် တာဝန်ကင်းကြောင်း ကြေငြာချက်ထုတ်ပြန်သည့်အချိန်တွင် 'ကိနာနဟ်'မျိုးနွယ်တို့နှင့် ဖွဲ့ဆိုထားသည့် ပဋိညာဉ်သက်တမ်းမှာ ကုန်ဆုံးရန် ၉-လသာကျန်ရှိပေတော့သည်။ မှတ်စလင်မ်များသည် ထို ၉-လ ကုန်ဆုံးသည့်တိုင်အောင် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ပါ စည်းကမ်းချက်များကို တသေမတိမ်းလိုက်နာဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပေသည်။ အာတ်-ဆီမာနီ။ ၈-၂၄၃။ အအ-၂။

Book X—Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်မဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

ပဋိညာဉ်ကို ချိုးဖောက်ခဲ့သော မုဂ္ဂိုလ်များဟူသည် ပထမအုပ်စုကို ဆိုလိုသည်။ ပဋိညာဉ်ပါစည်းကမ်းချက်များကိုချိုးဖောက်ခြင်းမပြုခဲ့သော မုဂ္ဂိုလ်များဟူသည် ဒုတိယအုပ်စုကိုဆိုလိုသည်။ ကြည့်-ထာနဝီ။

(၇)

كَيْفَ وَإِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا فِيكُمْ إِلَّا وَإَلَّا
ذِمَّةً يُرْضُونَكُمْ بِأَفْوَهِهِمْ وَتَأْتِي قُلُوبُهُمْ
وَكَثُرْتُمْ فَسِقُونِ ۝

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

كَيْفَ	အသို့(ဖြစ်နိုင်အံ့)နည်း၊ 1484
وَإِنْ	အမှန်စင်စစ်သော်ကား၊ အကယ်၍သာ၊
يَظْهَرُوا	၎င်းတို့သည် ကြီးစိုးကြအံ့၊
عَلَيْكُمْ	အသင်တို့အပေါ်ဝယ်၊
لَا يَرْقُبُوا	၎င်းတို့သည် ထောက်ထားကြမည်မဟုတ်ပေ၊
فِيكُمْ	အသင်တို့နှင့် ပတ်သက်၍၊
إِلَّا	ဆွေမျိုးတော်စပ်မှုကို၊
وَإِلَّا	ထိုနည်းတူစွာ (ထောက်ထားကြမည်) မဟုတ်ပေ၊
ذِمَّةً	ပဋိညာဉ်ဖွဲ့ထားမှုကို၊
يُرْضُونَكُمْ	၎င်းတို့သည် အသင်တို့အား နှစ်သိမ့်စေကြကုန်၏၊
بِأَفْوَهِهِمْ	၎င်းတို့၏ နှုတ်များဖြင့်သာ၊
وَتَأْتِي	သို့ရာတွင်၊ ငြင်းပယ်လျက်ရှိသည်၊
قُلُوبُهُمْ	၎င်းတို့၏ စိတ်နှလုံးများသည်၊
وَكَثُرْتُمْ	စင်စစ်၊ ၎င်းတို့အနက် အများစုကား၊
فَسِقُونِ ۝ ၈	စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်သူများပင် ဖြစ်ကြကုန်၏။ 1485

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

(ယင်းကဲ့သို့ ကတိဖောက်ဖျက်သူတို့၏ ကတိခံဝန်ချက်ကို) အသို့လျှင် ထောက်ထားနိုင်ပါအံ့နည်း။ အမှန်စင်စစ်သော်ကား အကယ်၍သာ ထိုသူတို့သည် အသင်တို့အပေါ်၌ ကြီးစိုးကြပါလျှင် ထိုသူတို့သည် အသင်တို့နှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေမျိုးတော်စပ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိညာဉ်ဖွဲ့ထားသည်ကို လည်းကောင်း ထောက်ထားကြမည် မဟုတ်ပေ။ ၎င်းတို့သည် အသင်တို့အား မိမိတို့၏ နှုတ်များဖြင့်သာလျှင် နှစ်သိမ့်စေကြကုန်သည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့၏ စိတ်နှလုံးများမှာမူကား (၎င်းတို့၏ နှုတ်မှပြောဆိုချက်တို့ကို) ငြင်းပယ်လျက်ရှိကြကုန်သတည်း။ စင်စစ် ၎င်းတို့အနက် အများစုတို့မှာ ကား စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်သူများသာ ဖြစ်ကြကုန်သည်။

1484 ဤအာယတ်တော်သည် အရပ်မှရပ်ရက်တို့အနက် ပထမအုပ်စုကို ရည်ညွှန်း မိန့်ဆိုထားတော်မူသော အာယတ်တော်ဖြစ်သည်။ (ကြည့်-ထာနဝီ။)

الآل : على ما روى عن ابن عباس الرجم والقراية والى ذلك ذهب الضحاك (رو) 1484

'အစ်လ်လု' ဟူသည် သာဝကကြီးအစ်ဗ်နုအဗ္ဗားစ်(ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု) သခင်ထံမှတစ်ဆင့် ကြားသိရသော ကျမ်းချက်အရ ဆွေမျိုးတော်စပ်မှုကို ဆိုလိုသည်။ သွားဟောကလည်း ဤသည့်အဆိုကို နှစ်ခြိုက်လေသည်။ ရှုဟ်

1485 فسقون : أي ناقضون العهد وكل كافر فاسق ولكن أراد ههنا الجاهرين بالقبايح ونقض العهد. (قرطبي) 1485

ဤအာယတ်တော်တွင် ပါရှိသော 'ဖါစိကူးနု' ဟူသည် ကတိသစ္စာကိုဖောက်ဖျက်သူများကိုဆိုလိုသည်။ ကာဖီရ်တိုင်းသည် ဖာစစ်ကံဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဤအာယတ်တော်တွင် စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာ မကောင်းမှုများ အထူးသဖြင့် ကတိသစ္စာဖောက်ဖျက်မှုကို အတည်အလင်း ကျူးလွန်သူများကို ဆိုလိုသည်။ ကုရ်တုဗီ။

(၉) **اَسْتَرَوْا بِآيَاتِ اللَّهِ تَمَنَّا قَلِيلًا فَوَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِهِ
إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ①**

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်

- اَسْتَرَوْا ၎င်းတို့သည် လဲလှယ်ဝယ်ယူခဲ့ကြကုန်၏။ 1486
- بِآيَاتِ اللَّهِ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ “အာယတ်” တော်များဖြင့်၊
- تَمَنَّا အဖိုးငွေကို၊
- قَلِيلًا အနည်းငယ်မျှသော၊
- فَوَصَدُّوا သို့ဖြစ်ပေရာ။ ၎င်းတို့သည် ဖောက်ပြန် သွေချော်ခဲ့ကြ၏။
- عَنْ سَبِيلِهِ ထို(အရှင်မြတ်)၏ လမ်းတော်မှ၊
- إِنَّهُمْ ကန်စင်စစ်၊ ၎င်းတို့သည်၊
- سَاءَ အလွန်ဆိုးရွားလှ၏။
- مَا အကြင်အရာသည်၊
- كَانُوا يَعْمَلُونَ ၎င်းတို့သည် ပြုမူလျက်ရှိကြကုန်၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏အာယတ်တော်များဖြင့် အနည်းငယ်မျှသော အဖိုးငွေကို လဲလှယ်ဝယ်ယူခဲ့ကြလေသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ ၎င်းတို့သည် ထိုအရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်မှ ဖောက်ပြန် သွေချော် တိမ်းစောင်းလျက် ရှိခဲ့ကြကုန်၏။ ကန်စင်စစ် ၎င်းတို့ပြုမူသမျှတို့ကား အလွန်ဆိုးရွားလှပေသတည်း။

1486 ဤအာယတ်တော်(၉:၉)သည် အာယတ်တော်(၉:၈)၏ အကြောင်းပြချက်ပင် ဖြစ်သည်။

فصدوا عن سبيلهم: فعند لواعنه او صرفوا غيرهم. (كتاب ص 29) 1186

(فصدوا عن سبيلهم) ဟူသော အာယတ်တော်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်မှာ “ထိုသူများသည် ထို အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်မှ သွေချော်တိမ်းစောင်းလျက် ရှိကြသည်” ဟူ၏။ သို့မဟုတ် “ထိုသူများသည် သူတပါးတို့အား ထိုအရှင်မြတ်၏လမ်းတော်မှ ဟန့်တားဖယ်ရှားလျက် ရှိကြသည်” ဟူ၏။ ကရ်ရှာဖ်။ အ-၂။ ၁-၂၉

(၁၀)

لَا يَرْقُبُونَ فِي مُؤْمِنٍ إِلَّا وَاذِمَّةً وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ ﴿١٠﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်

- لَا يَرْقُبُونَ ၎င်းတို့သည် ထောက်ထားကြသည်မဟုတ်ပေ။
- فِي مُؤْمِنٍ မည်သည့်မုအ်မင်န် တဦးတယောက်နှင့်မျှ (ပတ်သက်၍) ၊
- إِلَّا ဆွေမျိုးတော်စပ်မှုကို။ 1487
- وَأَذِمَّةً ထိုနည်းတူစွာ၊ (ထောက်ထားကြသည်) မဟုတ်ပေ။
- ذِمَّةً ပဋိညာဉ်ဖွဲ့မှုကို ၊
- وَأُولَئِكَ အမှန်သော်ကား၊ ၎င်းတို့သည်။ 1488
- هُم ၎င်းတို့သည်ပင်။
- الْمُعْتَدُونَ လွန်ကျူးသူများဖြစ်ကြကုန်၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်

၎င်းတို့သည် မည်သည့် “မုအ်မင်န်” သက်ဝင်ယုံကြည်သူ တဦးတယောက်နှင့်မျှ ပတ်သက်၍ ဆွေးမျိုးတော်စပ်မှုကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိညာဉ်ထားရှိမှုလည်းကောင်း၊ ထောက်ထားကြသည်မဟုတ်ပေ။ အမှန်သော်ကား ၎င်းတို့သည်ပင်လျှင် လွန်ကျူး သူများ ဖြစ်ကြကုန်သတည်း။

Book X— Chapter IX
The Repentance

၁၀၀-၁၀၁ ကဏ္ဍ-၉
'တောင်ဟတ်' နေဝင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

(၁) عن مجاهد لا يرقبون في مؤمن الا قال الله (ابن جرير ص ၅၉)
(၂) عن ابن عباس لا يرقبون في مؤمن الا ولا ذمة قال الال القرابة، والذمة
العهد- (ابن جرير ص ၇-၁) 1487/1

(၃) عن قتادة قوله لا يرقبوا فيكم الا ولا ذمة قال الال الحلف والذمة العهد (ابن جرير)
(၄) وقال آخرون الال هو العهد ولكنه كرر لهما لاختلاف اللفظان وان كان معناها واحداً-
عن مجاهد الا قال عهداً- (ابن جرير ص ၁-၁) 1487/2

قال ابو جعفر..... الال اسم يشتمل على معان ثلاثة وهي العهد والعقد والحلف
والقرابة وهو ايضا بمعنى الله فاذا كانت الكلمة تشمل هذه المعاني الثلاثة ولم يكن الله
خص من ذلك معنى دون معنى فالصواب ان يعنى ذلك كما عجم بها جل ثناؤه معانيها
الثلاثة فيقال لا يرقبون في مؤمن الله ولا قرابة ولا عهد اولاً ميثاقاً- (ابن جرير ص ၁-၁)
وقيل انه (ال) عبري بمعنى الاله لانه قرئ ايلاك جبرئيل وجبرئيل (بيضاوي)

(هم المعتدون) المجاوزون الغاية في الظلم والشرارة- (كتاب ص ၂၉)

ထိုသူများသည် ကျူးကျော်စော်ကားရာတွင် လည်းကောင်း၊ ဆိုးသွမ်းမိုက်မဲ
ရာတွင်လည်းကောင်း ကမ်းကုန်အောင် လွန်ကျူးသူများသာ ဖြစ်ကြပေသည်။
ကဏ္ဍ ၉။ ၁၀၀။ ၁၀၁။

فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخِوَانُكُمْ
فِي الدِّينِ وَفُصِّلَ الْآيَاتُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ①

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- فَانِ သို့ရာတွင်၊ အကယ်၍၊ 1489
 - تَابُوا ၎င်းတို့သည် ဝန်ချတောင်းပန်ခဲ့ကြပါလျှင်၊
 - وَأَقَامُوا ၎င်းပြင်၊ ထိုသူတို့သည် ဆောက်တည်ခဲ့ကြပါလျှင်၊
 - الصَّلَاةَ ဆုလာတ်ဝတ်ပြုမှုကို၊
 - وَاتُوا ထို့ပြင်၊ ၎င်းတို့သည် ပေးဆောင်ခဲ့ကြပါလျှင်၊
 - الزَّكَاةَ ဇကာတ်ကို၊
 - فَاخْوَانِكُمْ သို့ဖြစ်လျှင်၊ အသင်တို့၏ညီသားအစ်ကိုများပင် ဖြစ်ကြကုန်၏။
 - فِي الدِّينِ သာသနာရေးတွင်၊
 - وَنَفَصِلُ အမှန်သော်ကား၊ ငါအရှင်မြတ်သည် အသေးစိတ်ထုတ်ဖော်မိန့်ကြားတော်မူ၏။
-
- الآيَاتِ အာယတ်တော်များကို၊
 - يَقُولُ အကြင်သူတို့အဖို့၊
 - يَعْلَمُونَ ထိုသူတို့သည် သိနားလည်ကြကုန်၏။
- ၄:။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်

သို့ရာတွင် အကယ်၍ ထိုသူတို့သည် (မိမိတို့၏ အယူဝါဒများကို စွန့်လွှတ်ကာ “အိမာန်” ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဒါတရား ထားရှိခြင်းအားဖြင့်) ဝန်ချတောင်းပန်၍ ဆုလာတ် ဆောက်တည်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ဇကာတ် တရားဝင်ဒါနကြေး ပေးဆောင်ခြင်းကို လည်းကောင်း ပြုခဲ့ကြပါလျှင်၊ ထိုသူတို့သည် ဒီန့် သာသနာရေးတွင် အသင်တို့၏ ညီသားအစ်ကိုများပင် ဖြစ်ကြကုန်သည်။ အမှန်သော်ကား ငါအရှင်မြတ်သည် (မိမိ)အာယတ်တော် များကို သိနားလည် သူတို့အဖို့အသေး စိတ်ထုတ်ဖော် မိန့်ကြားတော် မူလေသတည်း။

Book X—Chapter IX
The Repentance

အစောင် ၁၀။ ကဏ္ဍ ၉။
'တောင်ဗဟိ' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

1489 အကယ်၍ မုရ်ရစ်ကံများသည် ကုဖ်ရ်၊ ရှစ်ရ်ကံ၏ အယူဝါဒများကို စွန့်လွှတ်၍ အစ္စလာမ် သာသနာကို သက်ဝင်ယုံကြည်ကာ အခြားမုတ်စ်လင်မ်များကဲ့သို့ အစ္စလာမ်သာသနာ၏အဆုံးအမများ ကို လက်တွေ့ လိုက်နာကျင့်သုံးကြလျှင်၊ ၎င်းတို့၏ အပြုအမူများကို ထောက်ထားပြီး ၎င်းတို့အား သာသနာရေးတွင် ညီနောင်များဟူ၍ပင် ယူဆရပေမည်။ အခြားမုတ်စ်လင်မ်များနှင့် ဆက်ဆံသကဲ့ သို့ပင် ၎င်းတို့နှင့်လည်းဆက်ဆံရပေမည်။ ယခင်က ၎င်းတို့ကျူးလွန်ခဲ့ကြသော ကတိသစ္စာချိုးဖောက်မှု စသည့် ပြစ်မှုတို့ကို ကြည့်ရှုရန်မလိုပေ။ ၎င်းတို့၏စိတ်အတွင်းတွင် မည်သို့ရှိသည် ကိုလူသားများမသိ နိုင်ပေ။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား လွှဲပုံရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။

يَدُلُّ عَلَىٰ أَنْ مِنْ أَظْهَرَ لَنَا الْإِيْمَانَ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ فَغَلَبْنَا سَوَالِيَهُ فِي الدِّينِ
عَلَىٰ ظَاهِرٍ مَرْمُوحٍ مَعَ جُودَانٍ يَكُونُ اعْتِقَادُهُ فِي الْمَغِيبِ عَلَىٰ خِلَافِهِ - (جِصَاص)

(ج) وَإِنْ تَكُنْتُمْ أَيْمَانَكُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعْتُمْ فِي
دِينِكُمْ فَقَاتِلُوا آيَةَ الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَا أَيْمَانَ لَهُمْ
لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُونَ ﴿١٧﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- وَإِنْ တဖန်၊ အကယ်၍။ 1490
- تَكُنْتُمْ ၎င်းတို့သည်ဖောက်ဖျက်ခဲ့ကြပါမူ၊
- أَيْمَانَكُمْ ၎င်းတို့၏ကတိသစ္စာများကို၊
- مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ ၎င်းတို့ကတိသစ္စာထားရှိပြီးနောက်၊
- وَطَعْتُمْ ထိုးပြင်၊ ၎င်းတို့သည် ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ အ,မနာပ ပြောဆိုခဲ့ကြပါလျှင်၊

فِي دِينِكُمْ အသင်တို့၏ ဒီန်သာသနာနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊
 فَاتَّبِعُوا သို့ဖြစ်လျှင်၊ အသင်တို့သည် တိုက်ခိုက်ကြလေကုန်၊
 آيَةَ الْكُفْرِ သွေဖည်ခြင်းပယ်မှုကိုခေါင်းဆောင်သောသူတို့အား၊
 إِنَّكُمْ အကြောင်းသော်ကား၊ ၎င်းတို့သည်၊
 لَا آيَاتَ ကတိသစ္စာများမရှိတော့ပြီ၊
 لَهُمْ ၎င်းတို့၌၊
 لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ သို့မှသာလျှင် ၎င်းတို့သည် ရပ်စဲသွားကြအံ့။
 9:12

ကောင်းပြေ အဓိပ္ပာယ်။

တဖန် အကယ်၍ ထိုသူတို့သည် ကတိသစ္စာ ထားရှိပြီးနောက်သော်မှပင် မိမိတို့ ထားရှိကြကုန်သော ကတိသစ္စာများကို ဖောက်ဖျက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ အသင်တို့ ၏ ဒီန်သာသနာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကဲ့ရဲ့ရွတ်ချ (အမနာပ) ပြောဆိုခြင်းကိုလည်းကောင်း ပြုခဲ့ကြပါလျှင် အသင်တို့သည် ကုန်ရိမယုံကြည် သွေဖည် ငြင်းပယ်မှုကို ခေါင်းဆောင်သော ရှေ့ဆောင်တို့အား ၎င်းတို့သည် (မိမိတို့၏ အယူဝါဒများမှ) ရပ်စဲသွားကြအံ့သောငှာတိုက်ခိုက်ကြလေကုန်၊ အကြောင်းသော်ကား ၎င်းတို့၌ ကတိ သစ္စာများမရှိသောကြောင့်ပင်။

1490 ကုရ်ကရ်ရှ်များနယ်ဝင်များသည် မိမိတို့ ချုပ်ဆိုထားခဲ့ကြသည့် ပဋိညာဉ်ကို ချိုးဖောက်၍ “ဗန္ဓုဇာအဟ်” ကို တိုက်ခိုက်ရာတွင် “ဗန္ဓုဗက်ရ်” အား အားပေးကူညီ ပြုလုပ်ခဲ့ကြပေသည်။ ဤ အာယတ်တော်တွင် ဤသည့်အချက်ကိုပင် ရည်ညွှန်း မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။

မိမိတို့ ထားရှိသော ကတိသစ္စာကို ချိုးဖောက်ကြရုံမျှမက အစ္စလာမ် သာသနာတော်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆဲရေးတိုင်းထူး ပြောဆိုသော ကုန်ရိမယုံကြည် ရှေ့ဆောင် ရှေ့ရပ်တို့အား တိုက်ခိုက်သတ်ဖြတ်ပစ် ကြရမည်သာ ဖြစ်သည်။

ဤအာယတ်တော်တွင် (آية الكفر) “ကုမ်းရို၏ ရွှေဆောင် ရွှေရပ်များ”

ဟု သီးသန့် ထုတ်ဖော် မိန့်ဆိုထားတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ ထိုရွှေဆောင် ရွှေရပ်များသည်ပင်လျှင် တပည့်နောက်လိုက် တို့အား ကုမ်းရိုသွေဖည် ငြင်းပယ်မှု ပေါ်တွင် တည်ရှိနေကြရန် လို့ ဆော်သမှုပြုကြခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဗဟ်ရ်။

ဖော်ပြချက်။

اذ طعن الذين في دين الاسلام طعنا ظاهرا اجاز قتله لان العهد معقود معه
على ان لا يطعن فاذا طعن فقد نكث عهده وخرج من الذمة - (مدارك)

“ဇင်မိ” တဦးတယောက်သည် အစွလာမ်သာသနာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရှုတ်ချ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင် ဆဲရေးတိုင်းထွာပြောဆိုမှုကို အတည့်အလင်း ပြုလုပ်လာလျှင် ၎င်းအား သတ်ဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ အတယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းနှင့် ချုပ်ဆိုထားသည့် စာချုပ် တွင် ‘၎င်းသည် အ,မနာပ ရှုတ်ချကဲ့ရဲ့ ပြစ်တင်ခြင်း ပြုလုပ်မည်မဟုတ်ပါ’ ဟူသော စည်းကမ်းချက်ပါရှိသည်။ ၎င်းသည် ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်လိုက်သည့်အခါ မိမိ၏ ပဋိညာဉ် စာချုပ်ကို မိမိကိုယ်တိုင် ချိုးဖောက်၍ “ဇင်မိ” အဖြစ်မှ အပြင်သို့ ထွက်သွားရာ ရောက်ပေသည်။ မဒါရစ်။

(၁၃) **الْآتِقَاتِلُونَ قَوْمًا نَّكَثُوا أَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوا بِإِخْرَاجِ
الرَّسُولِ وَهُمْ بَدَاءُكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ تَخَشَوْنَهُمْ فَأَلَّ
أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۝**

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်

- الآتَيْنَاكَ အသိုပါနည်း၊ အသင်တို့သည် မတိုက်ခိုက်ကြလေသလော၊ 1491
- قَوْمًا အကြင်သူတို့အား၊
- تَكُونُوا ထိုသူတို့သည် ဖောက်ဖျက်ခဲ့ကြကုန်၏၊
- أَيَّمَانَهُمْ ၎င်းတို့၏ ကတိသစ္စာများကို၊
- وَهَمُّوْا ထို့ပြင်၊ ၎င်းတို့သည် သန္နိဋ္ဌာန်ချခဲ့ကြလေသည်၊
- بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ ရုရှလ်တမန်တော်မြတ်အား နှင်ထုတ်ရန်၊
- وَهُمْ ထိုမှတပါး ၎င်းတို့သည်ပင်၊
- بَدَاءُكُمْ ၎င်းတို့သည် အသင်တို့အား စတင် (တိုက်ခိုက်) ခဲ့ကြလေသည်၊
- أَوَّلَ مَرَّةٍ ပထမဆုံးအကြိမ်၊
- أَتَخَشَوْنَهُمْ အသိုပါနည်း၊ အသင်တို့သည် ၎င်းတို့အား ကြောက်ရွံ့ကြလေသလော၊
- فَاللَّهُ စင်စစ်တမူကား၊ အလွှာယ်အရှင်မြတ်သည်၊
- أَحَقُّ ပို၍ပင် ထိုက်တော်မူ၏၊
- أَنْ تَخْشَوْهُ အသင်တို့သည် ထို (အရှင်မြတ်) အား ကြောက်ရွံ့ကြရန်၊
- أَنْ အကယ်၍၊
- كُنْتُمْ အသင်တို့သည် ဖြစ်ခဲ့ကြပါလျှင်၊
- مُؤْمِنِينَ မုအ်မင်န် သက်ဝင်ယုံကြည်သူများ။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အသင်တို့သည် အကြင်အမျိုးသားတို့အား အဘယ်ကြောင့် မတိုက်ခိုက်ကြ သနည်း။ ထိုအမျိုးသားတို့သည် မိမိတို့၏ ကတိသစ္စာကိုလည်းဖောက်ဖျက်ခဲ့ကြကုန် ၏။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့သည် တမန်တော်မြတ်(မုဟမ္မဒ်)အား (မက္ကာမြို့မှ) နှင်ထုတ်ရန် လည်း သန္နိဋ္ဌာန်ချခဲ့ကြကုန်၏။ ထိုမှတပါး ၎င်းတို့သည်ပင်လျှင် အသင်တို့အား ဦးစွာပထမ စတင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြကုန်၏။ အသင်တို့သည် ၎င်းတို့အား ကြောက်ရွံ့ကြ လေသလော၊ စင်စစ်တမူကား အကယ်၍ အသင်တို့သည် 'မုအ်မင်န်' သက်ဝင်

ယုံကြည်သူများ၊ ဖြစ်ကြလျှင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ပိုမို၍ပင် ကြောက်ရွံ့ ထိုက်ပေသတည်း။

1491 ကုရ်ခိုက်ရှိမျိုးနွယ်ဝင်များသည် မိမိတို့ကျိန်ဆိုထားသည့် ကျိန်ဆိုချက်များကိုလည်းကောင်း၊ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် သဘောတူချုပ်ဆိုထားသည့် ပဋိညာဉ်ပါစာချုပ်များကို လည်းကောင်း ချိုးဖောက် ခဲ့ကြလေသည်။ ဥပမာ-ကုရ်ခိုက်ရှိမျိုးနွယ်ဝင်များသည် မိမိတို့ချုပ်ဆိုထားသည့် ပဋိညာဉ်စာချုပ် ကို ချိုးဖောက်ကာ ခုဇာအဟ်မျိုးနွယ်အား ဆန့်ကျင်၍ ဗန္နုဗတ်က်ရ်မျိုးနွယ်ကို ကူညီရိုင်းပင်းခဲ့ကြ သည်။ ဟစ်ဂျီရတ်အလျှင် တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟု အလိုငှာ ၀၈၈၆) အား မကြာမြီတော်မှနှင့် ထုတ်ရန် အမျိုးမျိုးကြံစည်အားထုတ်ခဲ့ကြလေသည်။ တမန်တော်မြတ်(အာလ္လာဟု အလိုငှာ ၀၈၈၆) မကြာမြီတော်မှ ထွက်ခွာသွားတော်မူခဲ့ရသည့်အကြောင်းမှာလည်း ယင်း ကုရ်ခိုက်ရှိမျိုးနွယ်ကြောင့် ပင်ဖြစ်သည်။ ဤအကြောင်း ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ် (၈:၃၀၊ ၉:၄၀၊ ၁၇:၇၆၊ ၆၀:၁)တို့ တွင် မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။

ကုရ်ခိုက်ရှိမျိုးနွယ်ဝင်များသည် မကြာမြီတော်တွင် အပြစ်မဲ့သော မှတ်စလင်မ်တို့အား အကြောင်းမဲ့ စတင်ကျူးကျော် စော်ကားခဲ့ကြလေသည်။ အဗူစုဖ်ယာန် ခေါင်းဆောင်ခဲ့သော ကုန်သည်များ လွတ်မြောက်သွားသည့်အချိန်တွင် ယင်းကုရ်ခိုက်ရှိမျိုးနွယ်ဝင်များသည်ပင်လျှင် မာန် မာနမောက်မာ ထောင်လွှားကာ မှတ်စလင်မ်တို့အား စတင်တိုက်ခိုက်ရန် ဗဒိရ်စစ်မြေပြင်သို့ သွား ရောက်ခဲ့ကြလေသည်။ ထို့ပြင်တဝ ယင်းကုရ်ခိုက်ရှိမျိုးနွယ်ဝင်များသည် 'ဟုဒိုင်ဗိယဟ်' တွင်ငြိမ်းချမ်း ရေးစာချုပ် ချုပ်ဆိုပြီးနောက် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် အဆိုပါ ပဋိညာဉ်စာချုပ်ကို စတင် ချိုးဖောက် ကာ မှတ်စလင်မ်တို့၏ မဟာမိတ်ဖြစ်သော 'ခုဇာအဟ်'ကို ဆန့်ကျင်၍ 'ဗန္နုဗတ်က်ရ်'အား အကူ အညီ ပေးခဲ့ကြလေသည်။ လက်နက်များ ထုတ်ပေးခဲ့ကြလေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် မှတ်စလင်မ် များသည် ယင်းသို့သော ကုရ်ခိုက်ရှိမျိုးနွယ်ဝင်တို့အား တိုက်ခိုက်၍ မကြာမြီတော်ကို ပြန်လည် သိမ်းပိုက်ခဲ့ကြလေသည်။ ဤအာယတ်တော်တွင် ယင်းကုရ်ခိုက်ရှိမျိုးနွယ်ဝင်များကဲ့သို့သော ဆိုးမိုက် လျက်ရှိသော မျိုးနွယ်ဝင်များကို တိုက်ခိုက်ရာ၌ အနည်းငယ် စိုးစဉ်းမျှ စနောင်စနင်းဖြစ်စရာမလို ပေ။ အကယ်၍ ၎င်းတို့၏ အင်အားများပြားသည်ကို စိုးရိမ်လျှင် မှတ်စလင်မ်များသည် အရာခပ် သိမ်းတို့ထက် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ကိုသာ ကြောက်ရွံ့သင့်ပေသည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အားကြောက် ရွံ့မှုသည် စိတ်တွင်း၌ သက်ရောက်လျှင် အခြားအကြောက်သည် အလိုအလျောက် ပပျောက်သွား ပေသည်။ မှတ်စလင်မ်များသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား သွေဖည်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ကြရပေမည်။ ထိုအရှင်မြတ်၏ အမျက်တော်စူးရှခြင်းကို အမြဲတစေ ကြောက်ကြရပေမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်

အကျိုးပြုခြင်း၊ အကျိုးယုတ်စေခြင်းသည် ထိုအရှင်မြတ်၏ လက်တော်တွင်း၌သာ ရှိပေသည်။ ထိုအရှင်မြတ်၏ အလိုတော် မပါပဲလျက် မည်သူတဦးတယောက်မျှ စိုးစဉ်းမျှ အကျိုးပြုနိုင်သည် လည်းမဟုတ်။ အကျိုးယုတ်စေနိုင်သည်လည်း မဟုတ်ပေ။ အုတ်ဆီမာနီ။ ၈ ၂၄၄။ အအ-၂

(၁၄) قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبْكُمْ اللَّهُ بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْزِهِمْ وَيَنْصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ ۝

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- قَاتِلُوهُمْ အသင်တို့သည် ၎င်းတို့အား တိုက်ခိုက်ကြလေကုန်၊ 1492
- يُعَذِّبْكُمْ اللَّهُ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူအံ့။
- بِأَيْدِيكُمْ အသင်တို့၏ လက်များဖြင့်။
- وَيُخْزِهِمْ ၎င်းပြင်၊ ထို (အရှင်မြတ်) သည် ထိုသူတို့အား အရှက်ဘာဘွဲ့ ဖြစ်စေတော်မူအံ့။
- وَيَنْصُرْكُمْ ထိုမှတစ်ပါး ထို(အရှင်မြတ်) သည် အသင်တို့အား အောင်မြင် စေတော်မူအံ့။
- عَلَيْهِمْ ၎င်းတို့အပေါ်၌။
- وَيَشْفِ ထိုပြင်၊ ထို(အရှင်မြတ်) သည် ယောက်ျားအေးချမ်း စေတော်မူအံ့။
- صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ အကြင်သူတို့၏ စိတ်နှလုံးများ (အတွင်းမှရောဂါ) ကို၊
- مُؤْمِنِينَ (၎င်းတို့သည်) မုအ်မင်န် သက်ဝင်ယုံကြည်သူများ ဖြစ်ကြကုန်၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အသင်တို့သည် ၎င်းတို့အား တိုက်ခိုက်ကြလေကုန်၊ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အားအသင်တို့၏လက်များဖြင့် ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူမည်ဖြစ်၏။ ၎င်းပြင်ထိုအရှင် မြတ်သည် ယင်းတို့အား အရှက်ရစေတော်မူမည်လည်း ဖြစ်၏။ ထိုမှတစ်ပါး ထိုအရှင် မြတ်သည် အသင်တို့အား ၎င်းတို့အပေါ်၌ အောင်မြင်စေတော်မူမည်လည်းဖြစ် ၏။ ထို့ပြင် ထိုအရှင်မြတ်သည် 'မုအ်မင်န်' သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့၏ စိတ်နှလုံးများ ကို အေးချမ်းစေတော်မူမည်လည်း ဖြစ်ချေသတည်း။

(၁၅)

وَيَذِهُبْ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَى مَنْ
يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٥﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်

- وَيَذِهُبْ ၎င်းပြင်၊ ထို(အရှင်မြတ်)သည် ပပျောက်စေတော်မူအံ့။
- غَيْظَ قُلُوبِهِمْ ၎င်းတို့၏ စိတ်နှလုံးများမှ ဒေါသအမျက်ကို။
- وَيَتُوبُ اللَّهُ ၎င်းပြင်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ကရုဏာတော်နှင့်ပြန်လှည့်တော်မူအံ့။
- عَلَى مَنْ အကြင်သူ၏ဖက်သို့။
- يَشَاءُ ထို(အရှင်မြတ်)သည် အလိုရှိတော်မူ၏။
- وَاللَّهُ အမှန်ကား၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်။
- عَلِيمٌ အကြွင်းမဲ့သိတော်မူသောအရှင်။
- حَكِيمٌ ၄:၁၅ နက်နဲသိမ်မွေ့သော ဉာဏ်အမြော်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအရှင် ဖြစ်တော်မူ၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

၎င်းပြင် ထိုအရှင်မြတ်သည် ထို(သက်ဝင်ယုံကြည်) သူတို့၏စိတ်နှလုံးများမှ ဒေါသအမျက်ကို လည်း ပပျောက်စေတော်မူမည် ဖြစ်၏။ ၎င်းပြင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မိမိအလိုရှိတော်မူသော သူ၏ဘက်သို့လည်း ကရုဏာတော်နှင့် ပြန်လှည့်တော်မူမည် ဖြစ်၏။ အမှန်သော်ကား အလ္လာဟ်အရှင် မြတ်သည် အရာခပ်သိမ်းတို့ကို အကြွင်းမဲ့သိတော်မူသောအရှင်၊ နက်နဲသိမ်မွေ့သော ဉာဏ်အမြော် အမြင်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအရှင် ဖြစ်တော်မူပေသတည်း။

1492 ကုန်အာန်ကျမ်းမြတ်၊ (၉:၁၄-၁၅)တွင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ကတိ ၆-ခုပြုထားတော်မူသည်။

- ၁။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မှတ်စလင်မ်တို့၏လက်ဖြင့် ကာဖီရ်များအား ပြစ်ဒဏ်ပေးတော် မူမည်ဖြစ်ခြင်း။
- ၂။ ကာဖီရ်များအား အရှက်ရစေတော်မူမည်ဖြစ်ခြင်း။
- ၃။ မှတ်စလင်မ်များအား ကာဖီရ်များအပေါ်တွင် အနိုင်ပေးတော်မူမည်ဖြစ်ခြင်း။
- ၄။ မှတ်စလင်မ်တို့၏ စိတ်နှလုံးများကို အေးချမ်းစေတော်မူမည်ဖြစ်ခြင်း။
- ၅။ မှတ်စလင်မ်တို့၏ စိတ်ဒုက္ခကို ကင်းဝေးစေတော်မူမည်ဖြစ်ခြင်း။
- ၆။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မိမိအလိုရှိတော်မူသော သူများဘက်သို့ လှည့်တော်မူမည် ဖြစ်ခြင်း။

စဉ်းစား ဆင်ခြင်ကြည့်ရှုလျှင် အထက်ပါ ကတိတော်များသည်အားလုံးပင် ပြီးစီးနေပြီ ဖြစ်ကြောင်းကောင်းစွာသိရှိနိုင်ပေသည်။ အရင်မရှိရစ်ကံတို့သည် အမြဲတစေ ပျောက်ကွယ် တိမ်ကော၍ သွားခဲ့ကြချေပြီ။ ယင်းမရှိရစ်ကံတို့၏ အင်အားသည်လည်း ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် နှစ်ပေါင်း ၂၀-တိုင် တိုင် နှိပ်စက် ညှဉ်းပန်းခဲ့ကြသော မှတ်စလင်မ်တို့၏ လက်ချက်ဖြင့်ပင် ကုန်ဆုံး ပျောက်ပျက်သွားခဲ့ ရချေပြီ။ ၎င်းတို့သည်လည်း အမြဲတစေ ကမ္ဘာ့ရွှေ့မှောက်တွင် အရှက်တကဲ့ အကျိုးနည်း ဖြစ်ခဲ့ကြ ရချေပြီ။ မှတ်စလင်မ်များသည် ယင်းကာဖီရ်တို့၏ ကျူးကျော်စော်ကားခြင်း၏ဒုက္ခ၊ အားအင်ချို့ တဲ့ မှု၏ ဒုက္ခအပေါင်းမှ လုံးဝကင်းစင်၍ နှစ်ပေါင်း (၂၅)နှစ်တာအတွင်းမှာပင် ကမ္ဘာ့အဝှန်း၌ အမြင့် မြတ်ဆုံး၊ အကောင်းမွန်ဆုံးဖြစ်ကြသည်ဟူ၍ ယုံကြည်ယူဆခြင်းကိုခံခဲ့ကြရချေပြီ။ အပုလ်ကလာမ်။

အ-၂။ ၈-၇၈-၇၉။

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် 'မိမိအလိုရှိတော်မူသော သူများဘက်သို့ ကရုဏာတော်ဖြင့် လှည့် တော်မူမည်'ဟု ကတိပြုထားတော် မူသည့်အတိုင်း မက္ကာမြို့တော်ကို မှတ်စလင်မ်များ ပြန်လည် အောင်နိုင်ကြသည့်အချိန်တွင် အချို့ ကာဖီရ်များသည် ပြန်လည်ခုခံတိုက်ခိုက်ကြသည့်အတွက် အရှက် တကဲ့ အကျိုးနည်း ဖြစ်ကာ သေကြေပျက်စီးခဲ့ ကြရလေသည်။ အချို့ ကာဖီရ် များမှာမူကား အစွလာမ်သာသနာတော်အတွင်းသို့ဝင်ရောက်(ကာ နှစ်ဘဝ၏ ကောင်းကျိုးချမ်းသာမှုများကိုစံစား သွား) ခဲ့ကြလေသည်။ ထာနဝီ။ အ-၄။ ၈-၁၀၂။

(ويشرف صدور) طائفة من المؤمنين وهم خذاعة وقال ابن عباس رضي الله عنهما
 هم يطون من اليمن وسأقدموا مكة فاسلموا فلقوا من اهلها اذى شديدا فبعثوا
 الى رسول الله صلى الله عليه وسلم يشكون اليه فقال ابشروا فان الفرج قريب (ويذهب
 غيظ) قالوا نعم لما اتيتهم من الكروة وقد حصل الله لهم هذه المواعيد
 كلما كان ذلك دليلا على صدق رسول الله صلى الله عليه وسلم وصحة
 نبوته -
 (كتاب التوبة ٣٤٣) (١/ ١٥٥)

ဤ အာယတ်တော်တွင် 'ဂျီဟာဒ်' ကို တရားတော်ဝင် အမိန့်တော်တရပ်အဖြစ် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်း
 တော်မူခြင်း၏ ကျိုးကြောင်းကို ဖွင့်ဟမိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ ကုန်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်တွင် လာ
 ရှိသော အတိတ်ခေတ်အမျိုးသားတို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများကို ထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့် လူမျိုးတမျိုး
 သည် သွေဖည်ခြင်းပင်မဟုတ်လည်းကောင်း၊ ဆိုးသွမ်းမှုတွင်လည်းကောင်း၊ တမန်တော်မြတ်များ
 အား မုသားဝါဒီများဟု ပြောဆိုရာတွင်လည်းကောင်း၊ မနာလိုမုန်းတီးရာတွင် လည်းကောင်း
 စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ အလွန်အကျွံဖြစ်လာသည့်အခါ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ထံတော်မှ ဆုံးရှုံးပျက်စီး
 စေသည့် ပြစ်ဒဏ်တော် တရပ်ရင်သည်ထိုအမျိုးသားများ အပေါ်သို့ ကျရောက်လာလေ့ ရှိသည်။
 ယင်းသို့ကျရောက်လာသည့်အခါ ထိုအမျိုးသားများ၏ သွေဖည်မှုများနှင့် ကျူးကျော် စော်ကားမှု
 အားလုံးတို့သည် ရုတ်တရက် ပျောက်ပျက်၍ သွားလေသည်။ ဤသည့်အကြောင်းကို ကုန်အာန်
 ကျမ်း (၂၉:၄၀) တွင် အောက်ပါအတိုင်း မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။

فكلاً اخذنا بدينه فمنهم من ارسلنا عليه حاصبا ومنهم من اخذته الصيحة
 ومنهم من خسفنا به الارض ومنهم من اغرقنا وما كان الله ليظلمهم ولكن
 كانوا انفسهم يظلمون ٥

ဤသို့သော ပြစ်ဒဏ်များသည် အလွန်တရာမျှ ပြင်းထန်သော ပျက်စီးဆုံးရှုံး စေတတ်သော
 ပြစ်ဒဏ်များ ဖြစ်သည့်အပြင် နောင်လာနောက်သားတို့အဖို့ နောင်တ တရား ရဖွယ်ရာလည်း ဖြစ်ပေ
 သည်။ သို့ရာတွင် ဤသို့သောပြစ်ဒဏ်များကျရောက်ရာ၌ ပြစ်ဒဏ်တော်တပ်ရိုက်ခြင်း ခံရသောအမျိုး
 သားများသည် ဤဘဝ၌ အသက်ထင်ရှားရှိပြီး မိမိတို့၏ ဂုဏ်အင်သေးသိမ်မှု၊ အရှက်တကဲ့အကျိုး
 နည်းဖြစ်မှုများကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် တွေ့မြင်ခွင့် မရရှိကြပေ။ နောက်နောင် အခါများတွင်လည်း
 ဝန်ချတောင်းပန်ရန် အခွင့်အလမ်းများ မကျန်ရှိပေ။

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

'ဂျီဟာဒ်' ကို တရားတော်ဝင် အမိန့်တော် တရပ်အဖြစ် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းတော်မူခြင်း၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ သွေဖည်ငြင်းပယ်သော၊ မောက်မာပလ္လာသော၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းသော၊ ဆိုး သွမ်းမိုက်မဲသော ကာဖီရ် မယုံမကြည် သွေဖည်ငြင်းပယ်သူတို့အား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် တိုက် ရိုက် ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူခြင်းအစား မိမိ၏ သစ္စာတော်ခံ၊ အမိန့်တော်နာခံသော သူတော်စင်တို့၏ လက်ဖြင့် အပြစ်ဒဏ် ပေးတော်မူရန်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤသို့ ပြစ်ဒဏ်ပေးတော် မူခြင်းအားဖြင့် ပြစ်မှု ကျူးလွန်သော သူယုတ်မာတို့သည် အရှက်တက် အကျိုးနည်း ဖြစ်ကြရသည်။ အမိန့်တော် နာခံသော သူတော်စင်များအား အားပေးချီးမြှင့်ရာလည်း ရောက်သည်။ အမိန့်တော်နာခံသော သူတော်စင် များ၏ အောင်နိုင်မှုမှာလည်း အထင်အရှား ပေါ်လွင်လာသည်။ ထို့ပြင်တဝ သူတော်စင်များသည် ယမန်နေ့ကအထိ မိမိတို့အား အထင်အမြင်သေးခဲ့ကြသော နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းခဲ့ကြသော သူယုတ်မာ များမှာ ယနေ့အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ကျေးဇူးတော်ဖြင့် မိမိတို့၏ သနားမှု၊ ကြင်နာမှု၊ မျှတမှုများ အပေါ်၌ အသက်ရှင်နေ ကြရသူများအဖြစ် တွေ့မြင်ကြရသောအခါ အဆိုပါ သူတော်စင်များ၏ စိတ်နှလုံးများသည် ကြည်လင်လာပေသည်။ ကာဖီရ်တို့၏ အရှိန်အဝါကိုကြည့်ပြီး အချို့ သူတော် စင်များသည် စိတ်နှလုံး မသာမယာ ဖြစ်ခဲ့ကြရသည်။ အချို့ အားအင်ချိနဲ့သော၊ နှိပ်စက် ညှဉ်း ပန်းခြင်း ခံရသော မှတ်စင်လင်မ်များသည် ကာဖီရ်များ၏ ညှဉ်းပန်းမှုများကို တုံ့ပြန်လက်စားမချေ နိုင်ခဲ့ကြသည့်အတွက် စိတ်တွင်အမျက်ဒေါသကို ချုပ်တည်းမျှသိပ်ကာနေခဲ့ကြရသည်။ ယခုအလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ "ဂျီဟာဒ်" ပြုရန် အခွင့်ရရှိသဖြင့် ထိုထိုသော မှတ်စင်လင်မ်များ၏ စိတ်နှလုံးများသည် အေးချမ်းသာယာ ရှင်လန်းချမ်းမြေ့ လာခဲ့ပေသည်။

ဤသို့ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူခြင်းဖြင့် ပြစ်ဒဏ်တပ်ရိုက်ခြင်း ခံရသောသူများအဖို့လည်း တနည်းအား ဖြင့် အကျိုးရှိပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပြစ်ဒဏ်တပ်ရိုက်ခြင်း ခံရပြီးသည့် နောက်ပိုင်းတွင် လည်း ၎င်းတို့သည် ဝန်ချတောင်းပန်နိုင်ကြပေသည်။ တရားလမ်းမှန်ဘက်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာ နိုင်ကြပေသည်။ ဤသည့်အခွင့်အလမ်းများသည် ၎င်းတို့အတွက် ပွင့်လှက်ပင် ရှိပေသည်။ ထိုသို့ ပြစ်ဒဏ်တပ်ရိုက်ခြင်း ခံရသောသူများသည် ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေ အဖြစ်အပျက်များကို စဉ်းစား ဆင်ခြင်၍ သတိသံဝေဂရကာ တရားလမ်းမှန်ဘက်သို့ ရောက်ရှိလာနိုင်ကြပေသည်။ တမန်တော်မြတ် (ဆုဗ္ဗဏ္ဍာဟု အလိုင်ဟိ ၁၈၈၆) လက်ထက်တော် တွင်လည်း ဤအတိုင်းပင် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ ရက် အနည်းငယ် အတွင်းမှာပင်အာရေဗျ တနိုင်ငံလုံးသည် စိတ်စေတနာ ဖြူစင်စွာဖြင့် အလ္လာဟ်အရှင် မြတ်၏ သာသနာတော် တော်အတွင်းသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့ကြသည်မှာ အထင်အရှားပင် ဖြစ်ပေ သည်။
အွတ်ဆ်မာနီ။ ၈-၂၄၅။ အ-အ-၃။

(၁၆) **أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا عَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ الَّذِينَ جَاهَدُوا
مِنْكُمْ وَلَمْ يَخِذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا
الْمُؤْمِنِينَ وَ لِيَجْزِيَ اللَّهُ خَيْرُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾**

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

أَمْ	အသိပါနည်း၊ 1493
حَسِبْتُمْ	အသင်တို့သည် ထင်မြင်ယူဆနေခဲ့ကြသလော၊
أَنْ تُتْرَكُوا	အသင်တို့သည် စွန့်လွှတ်ထားခြင်းကို ခံကြရမည်ဟု၊
وَلَمَّا عَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ	အမှန်သော်ကား၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် သိ (မြင်) တော်မမူသေးချေး
الَّذِينَ	အကြင်သူတို့အား၊
جَاهَدُوا	၎င်းတို့သည် စစ်ကော်ပြင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြကုန်၏၊
مِنْكُمْ	အသင်တို့အနက်မှ၊
وَلَمْ يَخِذُوا	ထိုပြင်၊ ၎င်းတို့သည် မပြုလုပ်ခဲ့ကြချေ၊
مِنْ دُونِ اللَّهِ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အပြင်၊
وَلَا	ထိုနည်းတူစွာ။ (ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်) မဟုတ်၊
رَسُولِهِ	ထို(အရှင်မြတ်) ၏ ရုစုလ်တမန်တော်မြတ်(အပြင်)၊
وَلَا	ထိုအတူ (ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်)မဟုတ်၊
الْمُؤْمِنِينَ	မုအ်မင်န် သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့ (အပြင်)၊
وَلِيَجْزِيَ	ချစ်ကျမ်းဝင်သော မိတ်ဆွေ။
وَاللَّهُ	စင်စစ် တမူကား၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
خَيْرٌ	အကြွင်းမဲ့ ကြားသိတော်မူသော အရှင်မြတ်ပင်၊
بِمَا	အကြင်အရာကို၊
تَعْمَلُونَ	အသင်တို့သည် ပြုလုပ်ကြကုန်၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အသင်တို့သည် မိမိတို့မှာ (စမ်းသပ်ခြင်း မခံရပဲ အေးချမ်းစွာ) စွန့်လွှတ်ထားခြင်းကို ခံကြရလိမ့်မည်ဟု ထင်မြင်ယူဆကြပါသလော။ အမှန်သော်ကား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် (ယခုထက်တိုင်) အသင်တို့အနက်မှ (ထိုအရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌) စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက် သူတို့အား လည်းကောင်း၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၊ ထို အရှင်မြတ်၏ ရစူလ်တမန်တော်နှင့် “မုအ်မင်န်” သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့အပြင်အခြားသူတို့ကို ချစ်ကျွမ်းတဝင် မပြုကြသောသူတို့အား လည်းကောင်း၊ သိ(မြင်)တော်မမူသေးချေ။ စင်စစ်တမူကား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အသင်တို့ပြုမူသမျှတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ကြားသိတော်မူသော အရှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော် မူပေသတည်း။

1493 ဤ အာယတ်တော်တွင်လည်း 'ဂျီဟာဒ်' ကို တရားတော်ဝင် အမိန့်တော်တရပ်အဖြစ် သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းတော်မူထားသည့် ကျိုးကြောင်းကိုပင် မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ “အီမာန်ယုံကြည်ပါသည်” “အမိန့်တော် နာခံပါသည်” “ခဝပ် ကိုးကွယ်ပါသည်” ဟု နှုတ်ဖြင့် ပြောဆိုသူများ အမြောက် အမြား ရှိကြပေသည်။ သို့ရာတွင် စမ်းသပ်တော်မူခြင်းတည်းဟူသော မှတ်ကျောက်ပေါ်တွင်တင်၍ မကြည့်သမျှ ကာလပတ်လုံး အမှားနှင့်အမှန်၊ အကောင်းနှင့်အညံ့ ခွဲခြားစွာ မသိနိုင်ပေ။ ထို့အတူ ကြောင့်ပင် မှတ်ကျောက်တင်ကြည့်နိုင်ရန်အတွက် ဂျီဟာဒ်ကို သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းတော်မူ၍ မှတ်စံလင်မ် တို့အနက် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ မိမိတို့၏အသက်နှင့် ဥစ္စာပစ္စည်းကို စွန့်လှူသောသူ များ အဘယ်မျှရှိကြသည်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၊ တမန်တော်မြတ်နှင့်မှတ်စံလင်မ်တို့မှတစ်ပါးအခြားမည် သူတဦးတယောက်ကိုမျှ အဘယ်မျှပင် နီးစပ်ရင်းချာသော ဆွေမျိုးသားချင်း ဖြစ်နေသော်လည်း Intimate အတွင်းအကျဆုံးသော မိတ်ဆွေရင်းချာမပြုလုပ်သောသူများ အဘယ်မျှ ရှိကြသည်ကို အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည်လက်တွေ့သိမြင်တော်မူရန်လိုပေသည်။ ဤသည် မှတ်ကျောက်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤမှတ်ကျောက်ပေါ်တွင် မုအ်မင်န်တို့၏ အီမာန်ကိုတင်၍ ကြည့်ရှုစမ်းသပ်ရသည်။ ကာယကံမြောက် ဂျီဟာဒ်မပြုလုပ်ကြသမျှ ကာလပတ်လုံး နှုတ်ဖြင့်သာ ပြောဆိုနေရုံမျှဖြင့် အောင်မြင်မှုသည် မရရှိနိုင်

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟိ' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

ပေ။ ထို့ ပြင်တဝ ကံ့ကံ့မြောက် ပြုလုပ်သော အပြုအမူများအနက် စိတ်စေတနာ ဖြစ်စဉ်ဖြင့် ပြုလုပ်သော အပြုအမူနှင့် ပြဿနာအတွက် ပြုလုပ်သော အပြုအမူများကို အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည် အကြောင်းမဲ့ ခွဲခြားသိတော်မူပြန်ရာ အပြုအမူများ၏ အကျိုးကိုလည်း စိတ်စေတနာ ဖြစ်ပေါ်ကဖြစ် သည့်အလျောက်မဖြစ်ပေါ်က မဖြစ်သည့်အလျောက်ပေးတော်မူမည်သာဖြစ်ပေသည်။ အုတ်ဆိမာနီ။

၀-၂၄၄။ အအ-၅

စမ်းသပ်တော်မူမည့် အကြောင်းကို ကုရ်အာန် (၂၉: ၂-၃) တွင်လည်းကောင်း၊ ကာဖီရ်များ ကို အတွင်းသိမိတ်ဆွေ မပြုလုပ်ရမည့်အကြောင်း ကုရ်အာန် (၃: ၁၁၇) တွင် လည်းကောင်း မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။

قال الفراء الوليعة البطانة من المشركين يتخذونهم يفشون اليهم اسرارهم، وقال قتادة وليعة يعني خيانة. وقال الضحاك خديعة. وقال عطاء اولياء يعني لا يتخذوا المشركين اولياء من دون الله ورسوله والمؤمنين. وقال ابو عبيدة كل شيء ادخلته في شيء ليس منه فهو وليعة والرجل يكون في القوم وليس منهم وليعة من الولوح فوليعة الرجل من يختصه بن خيلة امره دون الناس. وقال الراغب الوليعة كل ما يتخذ الانسان معتدا عليه وليس من اهله. من قولهم فلان وليعة في القوم اذا دخل فيهم وليس منهم والمقصود من هذا نظى المؤمنين عن موالاة المشركين وان يفشوا اليهم اسرارهم. (خازن ص ٢١٤) عن ابن عباس رضي الله عنهما قال الوليعة البطانة من غير دينهم. (درمثور ص ٢١٤)

အပိုဒ် = ၃။

လောကီသံယောဇဉ်များကို သာသနာရေးထက် ဦးစားမပေးရ

အာယတ်စဉ်အမြက်သဘော။

- အာယတ် ၁၇။ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ 'မတ်စ်ဂျစ်ဒ်' ဗလီ ကျောင်းတော်များကိုစည်ကားသာယာ အောင်ပြုလုပ်ရန် အရည်အချင်းသည် မုရ်ရစ်ကံတို့၌ အလျှင်းမရှိ။
- ။ ၁၈။ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ ဗလီကျောင်းတော်များကိုစည်ကားသာယာအောင်ပြုလုပ်ခြင်းမှာ မုအ်မင်န်တို့၏ အလုပ်သာဖြစ်သည်။ မုအ်မင်န်သည် အလွှာဟ်အရှင်မြတ်ကိုသာလျှင် ကြောက်ရွံ့သည်။

အာယတ် ၁၉။ ဟာဂျီများအား ရေတိုက်ကျွေးခြင်းနှင့် ‘မတ်စ်ဂျစ်ဒေဟရာမ်’ ကိုသာယာအောင် ပြုလုပ်ခြင်းသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် နောက်ဆုံးနေ့ကို ယုံကြည်ကာ ထို အရှင်မြတ်၏လမ်းတော်၌ ဂျီဟာဒ်ပြုလုပ်သူ၏ အလုပ်နှင့် မတူနိုင်ချေ။

။ ၂၀-၂၂။ အီမာန်ယုံကြည်သော ဟစ်ဂျီ(ဘ်)ပြုလုပ်သော အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ အသက်ဇီဝိန်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာပစ္စည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဂျီဟာဒ်ပြုလုပ် သော သူများသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် အထံတော်၌အဆင့်အတန်း အလွန် မြင့်မားကြသည်။ ဤသူများသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကရုဏာတော်ကိုစံစား ကြရမည်။ ဂျန္နတ်၌အမြဲတစေ ခံစားကြရမည်ဖြစ်သည်။

။ ၂၃။ မုအ်မင်န်တို့သည် မိမိတို့၏အစာ၊ အဘိုးများနှင့် ညီသားအစ်ကိုများကိုပင်လျှင် အကယ်၍ ၎င်းတို့သည် အီမာန်ထက် ကုဖ်ရ်ကို ပိုမိုနှစ်သက်မြတ်နိုးကြလျှင် အဆွေ ခင်ပွန်းမပြုကြရ။

။ ၂၄။ မိဘသားသမီး၊ ညီသားအစ်ကို ဇနီးခင်ပွန်း၊ ဆွေမျိုးသားချင်း၊ ဥစ္စာပစ္စည်း အရောင်းအဝယ်နှင့် တိုက်တာဂေဟာများကို အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ထက် လည်း ကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ တမန်တော်မြတ်ထက် လည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ် ၏လမ်းတော်၌ ဂျီဟာဒ်ပြုခြင်းထက်လည်းကောင်း ပိုမိုနှစ်သက်သောသူများသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်ကိုသာ စောင့်မျှော်ကြရမည်။

(၁၇) مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمُرُوا مَسْجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ
عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ بِالْكَفْرِ أُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ
فِي النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٧﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- مَا كَانَ (အရည်အခြင်း) မရှိချေ။ 1494
- لِلْمُشْرِكِينَ မှတ်ရှိရစ်ကံတို့၌။
- أَنْ يَعْمُرُوا ၎င်းတို့သည် သာယာစည်ကားအောင် ပြုလုပ်ကြရန်။
- مَسْجِدَ اللَّهِ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ဗလီကျောင်းတော်များကို။
- شَاهِدِينَ ဝန်ခံလျက် ရှိနေကြစဉ်။
- عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ ၎င်းတို့ကိုယ်များအပေါ်၌။
- بِالْكَفْرِ “ကွမ်းရံ” သွေဖည်ခြင်းပယ်မှုကို။
- أُولَٰئِكَ ဤသူများသည်။ 1495
- حَبِطَتْ အချည်းနှီး ဖြစ်ခဲ့လေသည်။
- أَعْمَالُهُمْ ၎င်းတို့၏ အပြုအမူများသည်။
- وَفِي النَّارِ ထို့ပြင် ငရဲမီး၌။
- هُمْ ၎င်းတို့သည်။
- خَالِدُونَ ထာဝစဉ် နေထိုင်ကြရမည့်သူများ တည်း။

၉:၁၄

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

“မှတ်ရှိရစ်ကံ” တို့၌ ၎င်းတို့သည် မိမိတို့ “ကာဖီရ်” ဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံလျက် ရှိနေကြစဉ် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ဗလီကျောင်းတော်များကို သာယာစည်ကားအောင် ပြုလုပ်ရန် အရည်အချင်း မရှိချေ။ ၎င်းတို့သည် အကြင်သူများပင်တည်း။ ထိုသူတို့၏ အပြုအမူများသည် အချည်းနှီးဖြစ်ခဲ့ကြသည့်ပြင် ထိုသူတို့သည် ငရဲမီး၌ ထာဝစဉ် နေထိုင်ကြရမည့်သူများပင် ဖြစ်ကြကုန်သတည်း။

(၁၀) **إِذَا يَعْمُرُ مَسْجِدَ اللَّهِ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ**
وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ لَمْ يَحْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَلَىٰ
أُولَٰئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿١٥﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

إِنَّمَا	မျှသာတည်း။
يَعْمُرُ	စည်ကားသာယာအောင် ပြုနိုင်၏။
مَسْجِدَ اللَّهِ	အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၏ ဗလီကျောင်းတော်များကို။
مَنْ	အကြင်သူသည်။
أَمَّنَ	ထိုသူသည် ယုံကြည်ခဲ့လေသည်။
بِاللَّهِ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား။
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ	ထို့ပြင်၊ နောက်ဆုံးနေ့ကို။
وَأَقَامَ	၎င်းပြင်၊ ထိုသူသည် ဆောက်တည်ခဲ့လေသည်။
الصَّلَاةَ	ဆွလာတ် ဝတ်ပြုမှုကို။
وَاتَى	၎င်းပြင်၊ ထိုသူသည် ပေးဆောင်ခဲ့လေသည်။
الزَّكَاةَ	ဇကာတ် တရားဝင် ဒါနကြေးကို။
وَلَمْ يَخْشَ	ထို့ပြင်၊ ၎င်းသည် ကြောက်ရွံ့ခဲ့သည် မဟုတ်ပေ။
إِلَّا اللَّهَ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်မှတစ်ပါး၊ (မည်သူ တဦးတယောက်ကိုမျှ)။
فَعَسَى	သို့ဖြစ်ပေရာ၊ မျှော်လင့်ရာ၏။ 1496
أُولَئِكَ	ဤသူများသည်။
أَنْ يَكْفُرُوا	၎င်းတို့ ဖြစ်ကြရန်။
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ	တရားလမ်းမှန် ရရှိသူတို့အနက်။

၄: ၁၈

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ဗလီကျောင်းတော်များကို အကြင်သူတို့သည် သာလျှင် စည်ကားသာယာအောင် ပြုနိုင်ကြပေသည်။ ထိုသူတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ကို လည်းကောင်း၊ နောက်ဆုံးနေ့ကို လည်းကောင်း ယုံကြည်ကြသည့်ပြင် ထိုသူတို့ သည်စွဲမြဲစွာ၊ 'ဆွလာတ်' ဝတ်ပြုမှုကိုလည်းကောင်း၊ 'ဇကာတ်' တရားဝင်ဒါနကြေး

ပေးဆောင်ခြင်းကို လည်းကောင်း ပြုကြကုန်သည်။ ထိုမှတစ်ပါး အလ္လာဟ်အရှင်
မြတ်အပြင် မည်သူ တဦးတယောက်ကိုမျှ ကြောက်ရွံ့ကြသည်လည်း မရှိချေ။ သို့ဖြစ်
ပေရာ ၎င်းတို့သည် တရားလမ်းမှန် ရရှိကြမည်ဖြစ်သည်။

1494 ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ် (၉:၁၆) တွင် မှတ်စီလင်မ်များသည် စမ်းသပ်တော်မူခြင်း မခံရပဲ
အေးချမ်းစွာ လွတ်ထားခြင်း ခံရမည်မဟုတ်ကြောင်း၊ မှတ်စီလင်မ်များသည် အလွန် ကြီးလေးသော
တာဝန်များ၊ ဥပမာ ဂျီဟာဒ် အာရီသည့် တာဝန်များတွင် တည်ကြည်မှု ရှိမရှိ၊ ထို့ပြင်
တဝ လောကီသံယောဇဉ်များကို အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ်၏ အမိန့်ကြံဝါဒတော်
များရှေ့တွင် ဖြတ်တောက်နိုင်မှု ရှိမရှိ ကြည့်ရှုစမ်းသပ်တော်မူမည့်အကြောင်း ပါရှိခဲ့ လေသည်။
ယခု ဤအပိုဒ်တွင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ 'မတ်စ်ဂျစ်ဒ်' ဗလီကျောင်းတော်များကို ဤကဲ့သို့သော
သာသနာ့ အာဇာနည်များ အခွင့်အာဇာနည်ပရိယာယ်များသည်သာလျှင် စည်ကားသာယာအောင်ပြုလုပ်
နိုင်ကြသည့်အကြောင်း မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။

'မတ်စ်ဂျစ်ဒ်' ဗလီကျောင်းများ၏ စည်ကားသာယာမှုမှာ အမှန်အားဖြင့် ထိုဗလီကျောင်း
များတွင် တဆူတည်းသော အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ခဝပ်ကိုးကွယ်ခြင်းသည် ရှိသင့်၍ အပ်ရိုထိုက်သည့်
အတိုင်းရှိစေရမည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား အောက်မေ့တသ၊ သတိရသောသူများ များပြားစွာ
ရှိစေရမည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ခဝပ်ကိုးကွယ်ရာ၌ အနှောင့်အရှက် အဟန့်အတား အလျှင်း
မရှိစေရ။ ဗလီကျောင်းတော်များတွင် မဖွယ်ရာသော ကိစ္စများ သေးနုသိမ်ဖျင်းသော ကိစ္စ
များ မလျော်ကန်သော ကိစ္စများ အလျှင်းမရှိစေရ။ ဤသည်ကိစ္စများကို ကာဖီရ်၊ မုရှ်ရစ်က်တို့
သည် အသို့လျှင် ဆောင်ရွက်နိုင်ကြအံ့နည်း။

ကာဖီရ်၊ မုရှ်ရစ်က်များက "၎င်းတို့သည် 'မတ်စ်ဂျစ်ဒ်ဒီဟရာမ်' ကျောင်းတော်၏ 'မုတဝလီလီ'
ဂေါပကများ ဝေယျာဝစ္စပြုလုပ်သူများ ဖြစ်ကြသည်" ဟု ကြားဝါ ပြောဆိုခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင်
၎င်းတို့၏ အကြီးဆုံးသော ဆောင်ရွက်ချက်မှာ ၎င်းတို့သည် 'ကအ်ဗဟ်' ကျောင်းတော်တွင်များစွာ
သော ကျောက်လုံးများကိုထား၍ ပူဇော်ပသခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်၏။ အိမ်တော်ကို ဝတ်လစ်စားလစ်
လှည့်ပတ် ဖူးမျှော်ခဲ့ကြ၏။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား အောက်မေ့တသ၊ ရာတွင် လေချွန်ခဲ့ကြ၏။
လက်ခုပ်တီးခဲ့ကြ၏။ တဆူတည်းသော အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား စိတ်စေတနာဖြူစင်စွာနှင့် ခဝပ်ကိုး

ကွယ်ကြသော မှတ်စလင်တို့ကိုမူကား ကအ်ဗဟ်ကျောင်းတော်သို့ ဝင်ရောက်သွားလာခွင့်မပြုခဲ့ကြပေ။ ကာဖီရ် မုရ်ရစ်ကံတို့၏အကြီးဆုံးဝတ်ပြုခြင်းမှာ ၎င်းတို့သည်ဟာဂျီများအား ရေတိုက်ကျွေးလေ့ရှိခဲ့ကြ၏။ ကျောင်းတော်၏ ပရဝုဏ်တွင် ဆီမီးထွန်းလေ့ရှိခဲ့ကြ၏။ ကအ်ဗဟ်ကျောင်းတော်ပေါ်တွင် အဖုံးတော်ကို ဖုံးလွှမ်းလေ့ရှိခဲ့ကြ၏။ ကျောင်းတော်ကို ပျက်စီးယိုယွင်းလျှင်ပြုပြင်မွမ်းမံလေ့ရှိခဲ့ကြ၏။ သို့ရာတွင် ဤသည့်အပြုအမူများသည် အသက်ဝိညာဉ်မပါသော အပြုအမူများသာ ဖြစ်ချေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မုရ်ရစ်ကံများသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား အမှန်တကယ်မသိကြသည်ဖြစ်ရကား ၎င်းတို့၏ မည်သည့်အပြုအမူမျှ ၎င်းတို့၏အာရုံ ၎င်းတို့၏ စိတ်စေတနာ သဒ္ဓါတရားသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ထံတော်သို့ ပေါက်ရောက်နိုင်သည်မဟုတ်ပေ။ ထို့အတိုက် ကြောင့်ပင် ကာဖီရ်တဦးတယောက်၏ အပြုအမူသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ထံတော်တွင် အသက်မပါ အချည်းနီးသာဖြစ်ချေသည်။ ဤသည်ကိုပင်ဤအာယတ်တော်တွင် (ဟဗီတူတ် အအ်မာလဟူနမ်) “၎င်းတို့၏ အပြုအမူများသည် အချည်းနီးပင်ဖြစ်ချေပြီ” ဟူ၍ မိန့်ဆိုထားတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။

အချုပ်အားဖြင့် ကာဖီရ်၊ မုရ်ရစ်ကံများသည် မိမိတို့၏အပြောအဆို အပြုအမူအားဖြင့် မိမိတို့ကိုယ်တိုင်အချိန်မရွေး ‘ကုဖ်ရ်’ ‘ရစ်ရစ်’ မိစ္ဆာမှုများကို ကျူးလွန်လျက်ရှိကြောင်း သက်သေခံလျက်ရှိကြပေရာ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ဗလီကျောင်းတော်များ အထူးသဖြင့် ‘မတ်င်ဂျီဒေဟရာမ်’ ကျောင်းတော်ကို စည်ကားသာယာအောင် ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် အလျင်းမထိုက်တန်ကြပေ။ ဗလီဝတ်ကျောင်းများကို စည်ကားသာယာအောင် ပြုလုပ်ခြင်းမှာ စိတ်စေတနာဖြူစင်စွာဖြင့် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ယုံကြည်မြတ်နိုးသော၊ နောက်ဆုံးနေ့ကိုယုံကြည်သော၊ ကာယကံမြောက် အမြဲတစေဆွလာတ်ဝတ်ပြုကြသော၊ မိမိတို့၏ဥစ္စာပစ္စည်းများအနက်မှစံနစ်တကျ ဇကာတ်ပေးဆောင်ကြသော၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်မှတစ်ပါး မည်သူ တဦးတယောက်ကိုမျှ မကြောက်ရွံ့သော၊ သာသနာတော်နှင့်တကွ သာသနာ့အဆောက်အအုံများကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရန်နှင့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စွာ ထားရှိရန်အတွက် ဂျီဟာဒ်ပြုရန်အသင့်ရှိသော၊ တနည်းအားဖြင့်ဆိုသော် စိတ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်ကာယအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာပစ္စည်းအားဖြင့်လည်းကောင်း အဘက်ဘက်၌ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်များကို နာခံကျင့်သုံးလျက်ရှိကြသော မုအ်မင်န်များ၏တာဝန်သာဖြစ်သည်။ ဤသို့သော မုအ်မင်န်များသည်သာလျှင် ကျောင်းတော် များကို စည်ကားသာယာအောင် ပြုလုပ်ကြပေမည်။ ထို့ပြင်တဝ “ကျောင်းတော်များကို စည်ကားသာယာအောင် ပြုလုပ်ကြသူများဖြစ်ကြပါသည်” ဟု မဟုတ်မမှန် ကြွေးကြော်နေကြသော ကာဖီရ်၊ မုရ်ရစ်ကံများအား မိမိတို့နှင့် ဆွေမျိုးသွားချင်းတော်ပင်နေကြစေကာမူ ကျောင်းတော်မှ နှင်ထု ဝါကြရပေမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုသို့သော ကာဖီရ်၊ မုရ်ရစ်ကံ

“ما كان للمشركين ان يعبروا مسجد الله، يعنى به المسجد الحرام وقرع مساجد الله على الجمع والمراد به المسجد الحرام ايضا، وانما ذكره بلفظ الجمع لانه قبله المساجد كلها، وسبب نزول هذه الآية ان جماعة من رؤساء كفار قريش اسروا يوم بدر ومنهم عباس بن عبد المطلب عم رسول الله صلى الله عليه وسلم فاقبل عليهم نفر من اصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم يغيرونهم بالشرك ويجعل على بن ابي طالب يوتج العباس بسبب قتال رسول الله صلى الله عليه وسلم وقطيعة الرحم فقال العباس ما لكم تذكرن مساوينا وتكتمون محاسنا فقل له وهل لكم من محاسن؟ قال نعم نحن افضل منكم، نحن نعمار المسجد الحرام، ونحج الكعبة ونسقى الحجيج ونفك العاني يعنى الاسير فانزلت هذه الآية “ ما كان للمشركين ” اى ما ينبغى للمشركين ان يعبروا مساجد الله اوجب الله على المسلمين منعهم من ذلك لان المساجد اما تعم لعبادة الله تعالى وحده فمن كان كافرا بالله فليس له ان يعمر مساجد الله.

واختلفوا في المراد بالعمارة على قولين احدهما ان المراد بالعمارة العمارة المعروفة من بناء المسجد وتشييدها او مرمتها عند خرابها فيمنع منه الكافر حتى لو اوصى ببناء مسجد لم يقبل وصيته. والقول الثاني ان المراد بالعمارة دخول المسجد والقعود فيه فيمنع الكافر من دخول المسجد بغير اذن مسلم حتى لو دخل بغير اذن مسلم عذروا ان دخل باذن لم يعزروا ويدل على جواز دخول الكافر المسجد بالاذن ان النبي صلى الله عليه وسلم شهد ثمانية بن اناك الحرسارية من سوارى المسجد وهو كافر والاولى تعظيم المساجد ومنعهم من دخولها. (خازن)

1495 “အိမာန်” ယုံကြည်မှုသစ္စာတရားသည် ကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို အလွှာဟ်အရှင်မြတ် လက်ခံသဘောတူတော်မူရန်အတွက် အဓိကအခြေခံပင်ဖြစ်သည်။ ကာဖီရ်များ၌အိမာန်တည်းဟူသောအခြေခံပင် မရှိသောကြောင့် ၎င်းတို့၏ကုသိုလ်ကောင်းမှုများသည် အချည်းနှီးပင် ဖြစ်ပေသည်။

“ထိုကာဖီရ်များ သာလျှင် ငရဲမီး၌ အမြဲထာဝစဉ် လားကြရမည့်သူများ ဖြစ်သည်” ဟူသော အာယတ်တော်ကို ထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့် ငရဲမီး၌အမြဲထာဝစဉ် လားကြရမည့်သူများမှာ ကာဖီရ်များသာလျှင်ဖြစ်ကြောင်း၊ အပြစ်ရှိသော မှတ်စံလင်္ဂများသည် ငရဲမီး၌ အမြဲထာဝစဉ်လားကြရမည့်မဟုတ်ကြောင်း၊ ‘မုတကလ်လိမိန်’ ပညာရှိကဝိတို့က ဖွင့်ဆိုရေးထားကြသည်။

وأحتج أصحابنا بهذه الآية على أن الفاسق من أهل الصلوة لا يبتغي
مخلداً في النار (كثير) (ماجدى ص ၃၅၆-၃၅၇) ၁၄၅၆

وكل عسى في القرآن فهي واجبة (درمنثور ص ၂၁၉) (ابن كثير ص ၃၄) ၁၄၇၆

ကုန်အာန်ကျမ်းမြတ်တွင် ပါရှိသမျှသော (အစာ) ဟူသောပုဒ်သည် 'မုချဖြစ်ရမည်' ဟူသော
အနက်ပေးသည်။ ခွင့်ရိမန်ဆူရ်။ အစ်ဗ်နုကဆီရ်။

وعسى من الله واجب يعنى واولئك هم المهتدون المتسكون بطاعة الله التي
تؤدى الى الجنة. (خازن ص ၅၂) ၁၄၇၆

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် သုံးနှုန်းတော်မူသော 'အစာ' ဟူသောပုဒ်သည် "ဝါဂျစ်ဗ်" မုချဖြစ်ရ
မည် ဟူသော အနက်ပေးသည်။ ဆိုလိုသည်ကား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား နာခံလျက်ရှိသော ဤ
သူများသည် မုချတရားလမ်းမှန် ရရှိသော သူများပင်ဖြစ်ကြပေသည်။ ထိုအမိန့်တော် နာခံခြင်း သည်
၎င်းတို့အား ဂျိန္နတ်သို့ပို့ဆောင်မည်ဖြစ်သည်။ ခါဇင်န် အ-၃။ ၈-၅၆။

"نعسى اولئك" يقول ان اولئك هم المفلحون كقوله لنبيه "عسى ان يبعثك
ربك مقاماً محموداً" يقول ان ربك يبعثك مقاماً محموداً وهي الشفاعة
وكل عسى في القرآن فهي واجبة. (ابن جرير ص ၂၅) 1458/3
(ابن جرير ص ၇၆) (ابن جرير ص ၇၆) وعسى من الله حق

'မတ်စ်ဂျစ်ဗ်' ဗလီကျောင်းများကို စည်ကားသာယာအောင်ပြုလုပ်ခြင်း၏အကျိုးနှင့်စပ်လျဉ်း၍
တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လလ္လဟု အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်) ၏ အချို့သြဝါဒတော်များကို အောက်တွင် ရေးသား
ဖော်ပြလိုက်ပေသည်။

عن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
إذا رأيتم الرجل يعقاد المسجد فاشهدوا له بالآيمان قال الله انما يعمر مساجد الله من
أمن بالله واليوم الآخر. (درمنثور) ١٤٩٦/٦

عن انس رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان الله سبحانه
يقول اني لاهتم يا اهل الارض عذابا فاذا نظرت الى عمارة بيوتى والمتجابين في
والمستغفرين بالاسحار صرفت عنهم - ١٤٩٦/٧

واخرج عبد الرزاق والبيهقي عن معمر عن رجل من قرظ يرفع الحديث قال يقول
الله تبارك وتعالى ان احب عبادى الى الذين يتحابون في والذين يعمرن مساجدى
والذين يستغفرون بالاسحار اولئك الذين اذا اردت بخلق عذابا ذكرتهم فصرفت
عذابى عن خلقى - ١٤٩٦/٨

عن ابن الدرداء رضي الله عنه انه كتب الى سلمان يا اخي ليكن المسجد بيتك
فاني سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول المسجد بيت كل تقى وقد ضمن الله
لمن كانت المساجد بيوتهم بالروح والراحة والجواز الى الصراط الى رضوان الرب -
عن قتادة رضي الله عنه قال كان يقال ما زى المسلم الا في ثلاث في مسجد يعمره
او بيت يكنه او ابتغاء رزق من فضل ربه - ١٤٩٦/٩

عن ابن ادريس الخولاني رضي الله عنه قال المساجد مجالس الكرام .
عن ابي هريرة رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال ان للمساجد اوتار
الملائكة تجلسوا وهم ان غابوا يفتقدونهم ورضوا عادوهم وان كانوا في حاجة
اعانواهم ثم قال جليس المسجد على ثلاث خصال اخ استفاد او كلمة محكمة او رحمة
منتظرة - ١٤٩٦/١٠

عن عمرو بن ميمون الاودي رضي الله عنه قال اخبرنا اصحاب رسول الله صلى الله
عليه وسلم ان المساجد بيوت الله في الارض فانه لمحق على الله ان يكرم من زارها فيها - ١٤٩٦/١١

عن انس بن مالك رضى الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان
عمار بيوت الله هم اهل الله - ١٤٩٩/١٢

عن ابي سعيد الخدري رضى الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
من اتف المسجد الفه الله - ١٤٩٤/١١

عن الحسن بن علي رضى الله عنه قال سمعت جدي رسول الله صلى الله عليه
وسلم يقول من ادمن الاضلاف الى المسجد اصاب اخامته فادافى الله وعلمه مستظرفا
وكلمة تدعوه الى الهدى وكلمة تصرفه عن الردى ويترك الذنوب حياء وخشية
او نعمة او رحمة منتظرة - ١٤٩٤/١٤

واخرج الطبراني بسند صحيح عن سلمان رضى الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم
قال من توضا في بيته ثم اتى المسجد فهو زائر الله وحق على المزوران يكوم الزائر -
عن انس بن مالك رضى الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال بشرا المشائين
في ظلم الليالي بالنور التام يوم القيمة - ١٤٩٤/١٥

عن ابي الدرداء رضى الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال من مشى في ظلمة
الليل الى المسجد اتاه الله نور يوم القيمة - ١٤٩٤/١٦

عن ابي امامة رضى الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال بشرا المدلجين الى
المساجد في الظلم بمنابر من نور يوم القيمة يفرح الناس ولا يفرعون - ١٤٩٤/١٧

عن ابي امامة رضى الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم الغدا
والرواح الى المسجد من الجهاد في سبيل الله - ١٤٩٤/١٨

واخرج ابن ابي شيبة عن عبد الرحمن بن مغفل رضى الله عنه قال كنا نتحدث
ان المسجد حصن حصين من الشيطان - ١٤٩٤/١٩

عن ابن عباس رضى الله عنهما قال المساجد بيوت الله في الارض تضيء
لاهل السماء كما تضيء نجوم السماء لاهل الارض - ١٤٩٤/٢٠

عن عبد الله بن عمير رضى الله عنهما قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من
بنى لله مسجدا بنى الله له بيتا واسع منه في الجنة - ١٤٩٤/٢١

عن ابن عباس رضي الله عنهما عن النبي صلى الله عليه وسلم قال من بنى لله مسجداً
 أو لو كمفحص قطة لبيضا بنى الله له بيتا في الجنة -
 عن عائشة رضي الله عنها عن النبي صلى الله عليه وسلم قال من بنى مسجداً
 لا يريد به رياء ولا سمعة بنى الله له بيتا في الجنة -
 عن أبي هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم من بنى
 بيتاً يعبد الله فيه من مال حلال بنى الله له بيتاً في الجنة من دروياً قوت -
 عن عمر بن الخطاب رضي الله عنه سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم
 يقول من بنى مسجداً يذكر اسم الله فيه بنى الله له بيتاً في الجنة -
 عن انس رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ابنوا المساجد
 واتخذوها حياً

عن انس بن مالك رضي الله عنه قال كان يقال لياتين على الناس زمان يبنون
 المساجد يتباهون بها ولا يعرفونها الا قليلاً -
 عن علي بن ابي طالب رضي الله عنه عن النبي صلى الله عليه وسلم قال من علق
 قتيلاً في مسجد صلى عليه سبعون الف ملك واستغفر له مادام ذلك القنديل يقدر -
 واخرج ابو بكر الشافعي رضي الله عنه في ربايعياته والطبراني عن ابي قريصة رضي
 الله عنه قال سمعت النبي صلى الله عليه وسلم يقول ابنوا المساجد واخرجوا القمامة
 منها وسمعت يقول اخراج القمامة من المسجد مطهوراً حوراً العين وسمعت يقول
 من بنى لله مسجداً بنى الله له بيتاً في الجنة فقالوا يا رسول الله وهذه المساجد
 التي تبني في الطرق فقال وهذه المساجد التي تبني في الطرق -
 عن انس رضي الله عنه قال مررت مع النبي صلى الله عليه وسلم في طريق من
 طرق المدينة فرأيت قبة من لبن فقال لمن هذه قلت لفلان فقال ان كل بناء
 كل على صاحبه يوم القيامة الا ما كان من مسجد ثم لم يرها قال ما فعلت
 القبة قلت بلغ صاحبها ما قلت فهدمها فقال رحمه الله -
 عن مالك بن دينار رضي الله عنه قال يقول الله اني لا هم بعد اب اهل الارض
 فاذا نظرت الى جليساء القران وعمار المساجد وولدان الاسلام سكن
 غضبي - (درمشور ص ۲۱۶-۲۱۷)

عن معاذ بن جبل ان النبي صلى الله عليه وسلم قال: ان الشيطان ذب الانسا
كذئب الغنم يأخذ الشاة القاصية والناحية فايأياكم والشعاب، عليكم بالجماعة والعامه
والمسجد- (ابن كثير ص ٣٤٤)

(၁၉)

أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
كَمَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ لَا يَسْتَوُونَ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

أَجَعَلْتُمْ	အသို့ပါနည်း၊ အသင်တို့သည် ပြုလုပ်ခဲ့ကြလေသလော၊ 1497
سِقَايَةَ الْحَاجِّ	ဟာဂျီများ အား ရေတိုက်ခြင်းကို၊
وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ	၎င်းပြင် ဗလီကျောင်းတော်ကို စည်ကားသာယာအောင် ပြုလုပ်ခြင်းကို၊
الْحَرَامِ	ထူးမြတ်သော၊
كَمَنْ	အကြင်သူကဲ့သို့၊
آمَنَ	ထိုသူသည် သက်ဝင်ယုံကြည်ခဲ့လေသည်၊
بِاللَّهِ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ကို၊
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ	၎င်းပြင်၊ နောက်ဆုံးနေ့ကို၊
وَجَاهَدَ	၎င်းပြင်၊ ထိုသူသည် ဂျီဟာဒ် စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ခဲ့လေသည်၊
فِي سَبِيلِ اللَّهِ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌၊
لَا يَسْتَوُونَ	၎င်းတို့သည် မတူကြချေ၊
عِنْدَ اللَّهِ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် အထံတော်၌၊
وَاللَّهُ	ထိုပြင်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
لَا يَهْدِي	ထို (အရှင်မြတ်) သည် တရားလမ်းမှန်ကို ပြောဆိုသည် မဟုတ်ပေ၊
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ	မတရား ကျူးလွန်သော သူတို့အား။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အသင်တို့သည်ဟာဂျီများအားရေတိုက်ခြင်းကိုလည်းကောင်း 'မတ်စ်ဂျီဒေဟရာမ်' ထူးမြတ်သော ဗလီ ကျောင်းတော်ကို စည်ကားသာယာအောင် ပြုလုပ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် နောက်ဆုံးနေ့ကိုယုံကြည်သည့်ပြင် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ စစ်မက် ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်သောသူ (၏ကောင်းမှုကုသိုလ်) နှင့်တူမျှသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆထားကြလေသလော။ ထိုသူများသည် အလ္လာဟ်အရှင် မြတ်အလံတော်၌ (အဆင့်အတန်းချင်း) မတူကြချေ။ ထို့ပြင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် သည် မတရားကျူးလွန်သော သူတို့အား တရားလမ်းမှန်ကို ပြသတော်မူသည်မဟုတ် ပေ။

1497 မကူးမြို့ရှိ မုရ်ရင်္ဂန်များသည် ဟာဂျီများအား ပြုစုခဲ့ကြသည်။ ရေတိုက်ခဲ့ကြသည်။ ထမင်းကျွေးခဲ့ကြသည်။ “မတ်စ်ဂျီဒေဟရာမ်” ဗလီကျောင်းတော်ကို ပြုပြင်မွမ်းမံခဲ့ကြသည်။ အိမ် တော်အပေါ်၌ ဝတ်ရုံတော်ကို ဖုံးလွှမ်းခဲ့ကြသည်။ ကျောင်းတော်တွင် ဆီမီးထွန်းညှိခဲ့ကြသည်။ ဤ သည့်ဆောင်ရွက်ချက်များကိုအကြောင်းပြု၍ ၎င်းတို့သည် ကြားဝါခဲ့ကြသည်။ ယင်းမုရ်ရင်္ဂန်များက မှတ်စ်လင်မ်များသည် ဂျီဟာဒ်ပြုခြင်း၊ ဟင်ဂျီဒတ်ပြုခြင်းများကိုဂုဏ်ယူနေကြလျှင် ကျွန်ုပ်တို့၌လည်း သာသနာရေးဆိုင်ရာ ထို(အထက်ဖော်ပြပါ) ဆောင်ရွက်ချက်များသည် ဂုဏ်ယူဖွယ်ရာများဖြစ်သည် ဟု ပြောဆိုခဲ့ကြလေသည်။

တချိန်သော် သာဝကကြီးအိမ်ဗားစ်သခင်(ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု) သည် ဤကဲ့ သို့သော ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သာဝကကြီးအလီ (ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု) သခင်နှင့် အချေအတင် ပြောဆိုခဲ့သည်။ 'ဆူဟီဟ်မှတ်စ်လင်မ်' ကျမ်း၌ လာရှိသည်မှာ တချိန်သော် အချို့မှတ်စ်လင်မ်များသည် အချင်းချင်း ငြင်းခုံပြောဆိုနေကြသည်။ အချို့က 'ကျွန်ုပ်ထံတွင် အစုလာမ်သာသနာကို သက်ဝင်ယုံကြည်ကြပြီးနောက် ဟာဂျီများအား ရေတိုက်ကျွေးခြင်းထက် မြင့်မြတ်သော ကောင်းမှုမရှိ'ဟု ဆိုသည်။ အချို့က 'ကျွန်ုပ်၏သဘောတွင် အစုလာမ်သာ သနာကို သက်ဝင်ယုံကြည်ပြီးနောက် အကောင်းဆုံးအလုပ်မှာ မတ်စ်ဂျီဒေဟရာမ်ကျောင်းတော်၏ ဝေယျာဝစ္စ-ဥပမာ တံမြက်လှည်းခြင်း၊ ဆီမီးထွန်းညှိခြင်း စသည်တို့ဖြစ်သည်'ဟုဆိုသည်။ အချို့ က 'အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ ဂျီဟာဒ်ပြုလုပ်ခြင်းသည် ကျန်အားလုံးသော ကောင်းမှု များထက် အကောင်းမွန်ဆုံး ဖြစ်သည်'ဟုဆိုသည်။ ထိုအခါ သာဝကကြီးအုမရ် (ရသွေ့ယလ္လာဟို

တအာလာ အန်ဟု) သခင်က ၎င်းတို့အား 'အသင်တို့သည် ဂျုမုအဟ်နေတိုင် တမန်တော်မြတ် (အာဇာနည်အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) ၏ 'မင်နီဗရီ' ဓမ္မပလ္လင်အနီး၌ ဤသို့ အချေအတင် ပြောဆိုကြသည်။ အနည်းငယ်သည်း ခံကြကုန်လော့၊ ဂျုမုအဟ်ဝတ်ပြုမှုမှတမန်တော်မြတ်(အာဇာနည်အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) ပြီးစီးတော်မူသည့်အခါ ဤသည့်အကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တမန်တော်မြတ်ထံ မေးမြန်းမည်' ဟု ခင်ကင်ငမ်းပြောဆိုလေသည်။ တမန်တော်မြတ် (အာဇာနည်အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) ဂျုမုအဟ်ဝတ်ပြုမှု ပြီးစီးတော်မူသည့်အခါ သာဝကကြီးအုမရ်သခင်သည် အဆိုပါငြင်းခုံမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မေးမြန်းရာ ကုရ်အာန်ကျမ်းလာအာယတ်တော် (၉:၁၉) သည် ကျရောက်လာခဲ့လေသည်။ ယင်းအာယတ် တော်၏ အလိုသဘောအရ ဟာဂျီများအားရေတိုက်ကျွေးခြင်း၊ မတ်စ်ဂျီဒေဟရာမ်ကို အမြင် အားဖြင့် သာယာအောင် ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား အီမာန်ယုံကြည်ခြင်းထက် သော်လည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ ဂျီဟာဒ်ပြုလုပ်ခြင်းထက်သော်လည်းကောင်း ပိုမိုထူးကဲမြင့်မြတ်ရန်ဝေးစွာ တန်းတူပင် မဖြစ်နိုင်ပေ။

ဤအာယတ်တော်တွင် 'ဂျီဟာဒ်' အကြောင်းနှင့် ပူးတွဲ၍ 'အီမာန်' ၏အကြောင်း မိန့်ဆိုထား တော်မူခြင်းမှာ--တနည်းအားဖြင့် မုရ်ရင်ကံများ၏ ကြားဝါမှုကို ချေပဖြေကြားထားတော်မူခြင်း ပင်ဖြစ်သည်။ ခဝပ်ကိုးကွယ်မှုအားလုံးတို့၏အသက်သည် 'အီမာန်' ပင်ဖြစ်သည်။ ဤသည့်အသက်မပါ ပဲလျက် ရေတိုက်ကျွေးခြင်း၊ ကျောင်းတော်ကို ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းသည် အသက်မပါသော အလုပ် မျှသာဖြစ်ချေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ အသက်မပါသော အလုပ်သည် ရာသက်ပန် အသက်ရှင်နေသည့် အလုပ်နှင့် အသို့လျှင် တူနိုင်ပါအံ့နည်း။ ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်(၃၅:၂၂) တွင် 'အရှင်များနှင့်အသေ များသည် တန်းတူမဖြစ်နိုင်ချေ' ဟု မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ (အွတ်ဆ်မာနီ ၁-၂၄၅။ အအ-၂)

عن النعمان بن بشير الانصاري قال كنت عند منبر رسول الله صلى الله عليه وآله في نفر من اصحابه فقال رجل منهم ما ابالي ان لا اعمل عملا بعد الاسلام الا ان استقى الحاج. فقال اخربل عمارة المسجد الحرام وقال اخربل الجهاد في سبيل الله خير مما قلت فزجرهم عمر بن الخطاب رضى الله عنه وقال لا ترفعوا اصواتكم عند منبر رسول الله صلى الله عليه وسلم وذلك يوم الجمعة ولكن اذا صليت الجمعة دخلت على رسول الله صلى الله عليه وسلم فااستفتيته فيما اختلفتم فيه قال ففعل فانزل الله تبارك وتعالى "اجعلتم سقاية الحاج الى قوله والله لا يهدى القوم الظالمين" (ابن جرير ٤/٤٩٧)

(၂၀)

الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجْهَهُمْ وَإِنِّي سَبِيلِ اللَّهِ
بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ أَكْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ
أُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٢٠﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- الَّذِينَ အကြင်သူတို့၊ 1498
- آمَنُوا ထိုသူတို့သည် သက်ဝင်ယုံကြည်ခဲ့ကြကုန်၏။
- وَهَاجَرُوا ၎င်းပြင်၊ ထိုသူတို့သည် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခဲ့ကြကုန်၏။
- وَجْهَهُمْ ၎င်းပြင်၊ ထိုသူတို့သည် စစ်မက်ပြင်ဆိုင် ဟိုက်ခိုက်ခဲ့ကြကုန်၏။
- وَإِنِّي سَبِيلِ اللَّهِ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌။
- بِأَمْوَالِهِمْ ၎င်းတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများဖြင့်။
- وَأَنْفُسِهِمْ ထို့ပြင်၊ ၎င်းတို့၏ အသက်ဇိဝိန်များဖြင့်။
- أَكْظَمُ အလွန်မြင့်မြတ်လှပေသည်။
- دَرَجَةً အဆင့်အတန်းအားဖြင့်။
- عِنْدَ اللَّهِ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်အထံတော်၌။
- وَأُولَئِكَ ထိုပြင်၊ ၎င်းတို့သည်။
- هُمْ ၎င်းတို့သည်ပင်။
- الْفَائِزُونَ အောင်မြင်မှုကို ရရှိကြသူများ ဖြစ်ကြကုန်၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အကြင်သူတို့သည် 'အီမာန်' သက်ဝင်ယုံကြည်ခဲ့ကြကုန်၏။ ၎င်းပြင် ထိုသူတို့သည် (မိမိတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်း အိုးအိမ်စည်းစိမ်တို့ကို စွန့်လွှတ်ကာ တရပ်တကျေးသို့) ရွှေ့ပြောင်းသွားရောက် နေထိုင်ခဲ့ကြကုန်၏။ ထိုမှတစ်ပါး ယင်းတို့သည် အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ မိမိတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများဖြင့်လည်းကောင်း၊ မိမိတို့၏အသက်

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟိ' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

ဇီဝိန်များဖြင့်လည်းကောင်း စစ်ဖက်ပြိုင်ဆိုင် ထိုက်ရိုက်ခဲ့ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် အထံတော်၌ အဆင့်အတန်းအားဖြင့် အလွန်မြင့်မြတ်လှသည့် ပြင် ထိုသူတို့သည်သာလျှင် 'အောင်မြင်မှု' ကို ရရှိသူများ ဖြစ်ကြကုန်သတည်း။

(၂၁) **يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَرِضْوَانٍ وَوَجَّهْتُمْ لَكُمْ**
فِيهَا نَعِيمٌ مُّقْتَدِرٌ ۝

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- يُبَشِّرُهُمْ ၎င်းတို့အား သတင်းကောင်း မိန့်ကြားတော်မူ၏။
- رَبُّهُمْ ၎င်းတို့အား ဖန်ဆင်း မွေးမြူတော်မူသော အရှင်မြတ်သည်။
- بِرَحْمَةٍ ကရုဏာတော်နှင့် စပ်လျဉ်း၍။
- مِنْهُ ထို (အရှင်မြတ်) အထံတော်မှ။
- وَرِضْوَانٍ ၎င်းပြင်၊ နှစ်သက်မှု (နှင့် စပ်လျဉ်း၍)။
- وَوَجَّهْتُمْ ၎င်းအပြင်၊ အကြင်ဥယျာဉ်များနှင့် (စပ်လျဉ်း၍)။
- لَكُمْ ၎င်းတို့အဖို့။
- فِيهَا ယင်း (ဥယျာဉ်များ) ၌ ရှိ၏။
- نَعِيمٌ စည်းစိမ်သည်။
- مُقْتَدِرٌ အ ဖြစ်တာဝရဖြစ်သော။

• စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်

ထိုသူတို့အား ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသော အရှင်မြတ်သည် ထိုသူတို့ကို မိမိအထံ တော်မှ ကရုဏာတော်ကို ခံစားကြရမည်ကိုလည်းကောင်း (ထိုအရှင်မြတ်၏) နှစ် သက်မှုကို ရရှိကြမည်ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုသူတို့အဖို့ ထာဝရစည်းစိမ်နှင့် ပြည့်စုံသော ဥယျာဉ်များ ရရှိကြမည်ကိုလည်းကောင်း သတင်းကောင်း မိန့်ကြားတော် မူလေ သတည်း။

(၂၂) خَلِيدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢٢﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- خَلِيدِينَ အမြဲနေထိုင်စံမြန်းလျက် ရှိကြပေမည်။
- فِيهَا ယင်း (ဥယျာဉ်များ) ၌။
- أَبَدًا အမြဲထာဝစဉ်။
- إِنَّ اللَّهَ ကေန်အမှန်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်။
- عِنْدَهُ ထို (အရှင်မြတ်) အထံတော်၌ရှိ၏။
- أَجْرٌ အကျိုးဆုလာဘ်သည်။
- عَظِيمٌ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်လှစွာသော။

၄:၂၂

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

၎င်းတို့သည် ထိုဥယျာဉ်များ၌ ထာဝရ နေထိုင်စံမြန်းကြပေမည်။ ကေန်အမှန် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၏ အထံတော်၌သာ ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်လှစွာသော အကျိုး ဆုလာဘ်သည် ရှိချေသတည်း။

1498 ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ် (၉:၂၀) တွင် အကြောင်း (၃) ခု ပါရှိသည်။

- (၁) အီမာန်။
- (၂) ဂျီဟာဒ်။
- (၃) ဟစ်ဂျီရတ်။

ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ် (၉: ၂၁-၂၂) တွင် အထက်ပါအကြောင်းသုံးရပ်၏ အကျိုးသုံးရပ် ရှိသည်။

- (၁) ရဟ်မတ်။
- (၂) ရစ်ဆူဝါန်။ (အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏နှစ်သက်မှု)
- (၄) ဂျန္နတ်။

ဖော်ပြပါ အကြောင်းသုံးရပ်၊ အကျိုးသုံးရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ သုခမိန့်ကြီး အဗူဟိုင်ယ်ယာန် သခင်က အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ဆိုရေးသားထားသည်။

“ရဟ်မတ်” ကရုဏာတော်သည် “အီမာန်” ၏ အကျိုးဖြစ်သည်။

“ရစ်သ္မဝါန်” အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ နှစ်သက်မှုသည် “ဂျီဟာဒ်” ၏ အကျိုး ဖြစ်သည်။

“ဂျန္နတ်” သည် “ဟစ်ဂျီရတ်” ၏ အကျိုးဖြစ်သည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် -

အီမာန်မရှိပါက နောင်တမလွန်ဘဝတွင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ “ရဟ်မတ်” ကရုဏာတော်ကို ရရှိနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ “ရစ်သ္မဝါန်” နှစ်သက်မြတ်နိုးတော် မူခြင်းသည် အမြင့်မြတ်ဆုံးသော အဆင့်အဘန်းပင် ဖြစ်သည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ ဂျီဟာဒ် ပြုလုပ်သောသူ တဦး သည် မိမိ၏ အသက်၊ စည်းစိမ် ဥစ္စာ အကျိုးခံစားမှု အသက်အသွယ် အရပ်ရပ်ကို စွန့်လွှတ်၍ ထိုအရှင်မြတ်၏ နှစ်သက်မြတ်နိုးတော်မူခြင်းကို ခံစားနိုင်ရန်အတွက် စွန့်ခြင်းကြီး စွန့်ခြင်းပင်ဖြစ် သည်။ ထို့အတွက် ထိုသို့သော စွန့်ခြင်းကြီး၏ အကျိုးမှာလည်း အမြင့်မြတ်ဆုံးပင် ဖြစ်ရပေမည်။ အမြင့်မြတ်ဆုံးသော အကျိုးကား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ “ရစ်သ္မဝါန်” နှစ်သက်မြတ်နိုးတော် မူခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ မိမိ၏တိုင်းပြည်နှင့် တိုက်တာဂေဟာများကို စွန့်လွှတ်ခြင်း သည် ဟစ်ဂျီရတ်မည်သည်။ ထို့အဘက် ယင်းသို့ ဟစ်ဂျီရတ်ပြုသောသူအား ထိုသူ၏တိုင်းပြည်၊ ထိုသူ၏တိုက်တာ ဂေဟာများထက် အတိုင်းအတာမရှိ၊ ပိုမိုသူးကဲကောင်းမွန် မြင့်မြတ်လှသော အမြဲထာဝရ အပတသုခနှင့် ပြည့်စုံသော၊ အမြဲထာဝစဉ် စံစားရမည်ဖြစ်သော ဂျန္နတ်ဥယျာဉ် တော်ကို ချီးမြှင့်တော် မူခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ အူဘ် ဆ် ဘာနီ။ ၈-၂၄၅။ အအ-၃။

(၂၃) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا آبَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ
أَوْلِيَاءَ إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ
فَإُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٣﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا	အို-မုအိမင်န် သက်ဝင်ယုံကြည်သူအပေါင်းတို့၊ 1499
لَا تَتَّخِذُوا	အသင်တို့သည် မပြုလုပ်ကြကုန်လင့်၊
أَبَاءَكُمْ	အသင်တို့၏ ဘ၊ ဘိုး၊ ဘေး တို့ကို၊
وَإِخْوَانَكُمْ	၎င်းပြင် အသင်တို့၏ညီသားအစ်ကိုတို့ကို၊
أَوْلِيَاءَ	အဆွေခင်ပွန်းများ၊
إِن	အကယ်၍၊
اسْتَحَبُّوا	၎င်းတို့သည် နှစ်သက်မြတ်နိုးခဲ့ကြသည်ရှိသော်၊
الْكُفْرَ	ကွမ်းရိသွေဖည်ခြင်းပယ်မှုကို၊
عَلَى الْإِيمَانِ	အီမာန်ယုံကြည်မှုထက်၊
وَمَنْ	စင်စစ်မှုကား၊ အကြင်သူသည်၊
يَتَوَلَّكُمْ	ထိုသူသည်၊ ၎င်းတို့အား၊ အဆွေခင်ပွန်းပြုလုပ်အံ့၊
مِنْكُمْ	အသင်တို့အနက်မှ၊
فَأُولَٰئِكَ	သို့ဖြစ်လျှင်၊ ထိုသူတို့သည်၊
هُمْ	ထိုသူတို့သည်သာ၊
الظَّالِمُونَ	မတရားကျူးလွန်သူများဖြစ်ကြကုန်၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အို-“မုအိမင်န်” သက်ဝင်ယုံကြည်သူအပေါင်းတို့၊ အသင်တို့၏ ဘ၊ ဘိုး၊ ဘေးတို့သည်လည်းကောင်း၊ အသင်တို့၏ ညီသားအစ်ကိုတို့သည်လည်းကောင်း၊ အကယ်၍ ‘ကွမ်းရိ သွေဖည်ခြင်းပယ်မှု’ကို ‘အီမာန် ယုံကြည်မှု’ထက် နှစ်သက် မြတ်နိုးကြပါလျှင် အသင်တို့သည် ၎င်းတို့အား အဆွေခင်ပွန်းများ မပြုလုပ်ကြကုန်လင့်။ စင်စစ်မှုကား မည်သူမဆို အသင်တို့အနက်မှ ၎င်းတို့အားအဆွေခင်ပွန်းပြုလုပ်ပါလျှင် ထိုကဲ့သို့သော သူများသည်သာ မတရားမှု ကျူးလွန်သူများ ဖြစ်ကြအံ့သတည်း။

1499 ဂျီဟာဒ်နှင့် ဟစ်ဂျီရတ်သည် အမြင့်မြတ်ဆုံးသော အလုပ်များဖြစ်ကြောင်း အထက်တွင်ပါရှိခဲ့သည်။ ဤအလုပ်များကို လက်တွေ့လိုက်နာ ကျင့်သုံးရာတွင် ဆွေမျိုးသားချင်းတို့၏ သံယောဇဉ်သည်များသောအားဖြင့် အဟန့်အတား ဖြစ်တတ်ပေသည်။ ထို့အတိုင်းကြောင့် ဤအာယတ်တော်တွင် အကယ်၍ အကြင်သားချင်းများသည် အီမာန်ထက် ကုန်ရိက္ခာကို နှစ်သက်မြတ်နိုးကြလျှင် ထိုသို့သော သားချင်းများအား မုအ်မင်န်များသည် အကျွမ်းတဝင် အဆွေခင်ပွန်းအဖြစ် အသို့လျှင်ပြုလုပ်ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံကြအံ့နည်း။ မုအ်မင်န်တိုင်းသည် မိမိအား ဂျီဟာဒ်ပြုလုပ်ခြင်းမှ လည်းကောင်း၊ ဟစ်ဂျီရတ်ပြုလုပ်ခြင်းမှလည်းကောင်း၊ အဟန့်အတား အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေသည့် သားချင်းတို့၏ သံယောဇဉ်ကို အသို့လျှင်မဖြစ်တောက်ပဲ နေနိုင်အံ့နည်း။ အကယ်၍ မုအ်မင်န် တိုင်းတယောက်သည် ယင်းသို့သောသားချင်းတို့၏ သံယောဇဉ်ကို ထောက်ထား၍ ထိုသို့သော သားချင်းတို့အား အကျွမ်းတဝင် ဆက်လက်ပေါင်းသင်း နေထိုင်ပါလျှင် ပြစ်မှုကိုကျူးလွန်ကာ မိမိကိုယ်ကို မိမိပင် ကျူးကျော် စော်ကားရာ ရောက်ပေမည်။ ဤသို့ပြုမူခြင်းကား မုအ်မင်န်၏ အလုပ်မဟုတ်ပေ။

အုတ်ဆိမာနီ။ ၈ ၂၄၅။ အအ-၄

ဤအာယတ်တော်နှင့် ဆက်စပ်၍ ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်(၅၀:၂၂)ကိုလည်း ရှုပါကုန်။

(၂၄) قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِينُ تُرَضُّوْنَ بِهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ بِالْحُكْمِ اللَّهُ بِأَمْرٍ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٢٤﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်

- قُلْ အသင် ပြောကြားပါလေ။ 1500
- إِنْ အကယ်၍၊
- كَانَ ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊

أَبَاؤُكُمْ အသင်တို့၏အဘများသည်၊
 وَأَبْنَاؤُكُمْ ၎င်းပြင်၊ အသင်တို့၏သားများသည်၊
 وَإِخْوَانُكُمْ ၎င်းပြင် အသင်တို့၏ညီနောင်များသည်၊
 وَأَزْوَاجُكُمْ ထိုမှတပါး အသင်တို့၏ ဇနီးကြင်ယာများသည်၊
 وَعَشِيرَتُكُمْ ထိုနည်းတူစွာ၊ အသင်တို့၏ ဆွေမျိုးသားချင်းများသည်၊
 وَأَمْوَالُكُمْ ထို့အတူ၊ အကြင်ဥစ္စာပစ္စည်းများသည်၊
 أَقْرَبَتُمُوهَا အသင်တို့သည် ယင်း(ဥစ္စာပစ္စည်းများ)ကို ရှာဖွေဆည်းပူးခဲ့ကြ လေသည်၊
 وَتِجَارَاتِهِمْ ၎င်းပြင်၊ အကြင်ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုသည်၊
 تَحْسَبُونَ အသင်တို့သည် စိုးရိမ်ကြကုန်၏၊
 كَسَادَهَا ယင်း(ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှု) ထိုင်းရှိုင်းသွားခြင်းကို၊
 وَهَسَبَكُمْ ထို့ပြင် အကြင်နေအိမ်များသည်၊
 تَرْضَوْنَهَا အသင်တို့သည် ယင်း (နေအိမ်များ)ကို နှစ်သက်ကြကုန်၏။
 أَحَبَّ ပိုမို၍ ချစ်ခင်စုံမက် နှစ်သက်မြတ်နိုးဖွယ်ရာ၊
 إِلَيْكُمْ အသင်တို့ထံတွင်၊
 مِنَ اللَّهِ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ထက်၊
 وَرَسُولِهِ ၎င်းပြင်၊ ထို(အရှင်မြတ်)၏ ရုစုလ်တမန်တော်ထက်၊
 وَجِهَتِهِ ထို့ပြင်၊ စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ခြင်းထက်၊
 فِي سَبِيلِهِ ထို(အရှင်မြတ်)၏ လမ်းတော်၌၊
 فَتَرَبَّصُوا သို့ဖြစ်လျှင်၊ အသင်တို့သည် စောင့်ဆိုင်း၍နေကြလေကုန်၊
 حَتَّىٰ တိုင်အောင်၊
 يَأْتِيَ اللَّهُ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ယူလာတော်မူအံ့၊
 بِأَمْرِهِ ထို(အရှင်မြတ်)၏ အမိန့်တော်ကို၊
 وَاللَّهُ အမှန်သော်ကား၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်။
 لَا يَهْدِي ထိုအရှင်မြတ်သည် တရားလမ်းမှန်ကိုပြသတော်မူသည်မဟုတ်ပေ၊
 الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ အမိန့်တော်ကို သွေဖည်သောသူတို့အား၊
 9:24

ကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

(အို နှစ်တမန်တော်) အသင်သည် 'မုအ်မင်န်' သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့အား ဤသို့ ပြောကြားပါလေ။ (ဟယ်အချင်းတို့) အသင်တို့၏ အတများသည် လည်းကောင်း၊ အသင်တို့၏ သားများသည်လည်းကောင်း၊ အသင်တို့၏ ညီသားအစ်ကိုများသည် လည်းကောင်း၊ အသင်တို့၏ ဇနီးကြင်ရာများသည် လည်းကောင်း၊ အသင်တို့၏ ဆွေမျိုးသားချင်းများသည် လည်းကောင်း၊ အသင်တို့ ရှာဖွေဆည်းပူးထားကြသော ပစ္စည်းဥစ္စာများသည်လည်းကောင်း၊ အသင်တို့သည်ထိုင်းမိုင်းသွားမည်ကို စိုးရိမ်လျက်ရှိကုန်သော ရောင်းဝယ် ဖောက်ကားမှုသည် လည်းကောင်း၊ အသင်တို့ နှစ်သက်ကုန်သော အိမ်ယာ တိုက်တာ ဂေဟာများသည်လည်းကောင်း၊ အသင်တို့ထံတွင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ထက်လည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ရုစုလ်တမန်တော်မြတ်ထက် လည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ စစ်မက် ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ခြင်းထက် လည်းကောင်း၊ ပိုမို၍ပင်ချစ်ခင်စုံမက် မြတ်နိုးဖွယ်ရာများဖြစ်ခဲ့ကြပါလျှင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ('ဟစ်ဂျီရတ်' မပြုလုပ်ခြင်း၏အပြစ်ဒဏ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍) မိမိအမိန့်တော်ကို ထုတ်ပြန်တော် မူသည့်တိုင်အောင် အသင်တို့သည် စောင့်ဆိုင်း၍သာ နေကြကုန်လော့။ အမှန်သော်ကား အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် အမိန့်တော်ကိုသွေဖည်သောသူတို့အားတရားလမ်းမှန်ကို ပြသတော်မူသည်မဟုတ်ပေ။

1500 အကယ်၍ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ်(ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်)၏အမိန့်ကြံဝါဒများကို လိုက်နာ ကျင့်သုံးခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏လမ်းတော်၌ ဂျီဟာဒ်၊ဟစ်ဂျီရတ်ပြုလုပ်ခြင်း အားဖြင့်လည်းကောင်း သားချင်းများနှင့် အဆက်ပြတ်လိမ့်မည်၊ ဥစ္စာ ပစ္စည်းများ ဆုံးရှုံးလိမ့်မည်၊ အရောင်းအဝယ်ပျက်စီးလိမ့်မည်၊ သုခချမ်းသာရှိသော တိုက်တာဂေဟာများမှ ထွက်၍ အိမ်မဲ့အိုးမဲ့ဖြစ်ရလိမ့်မည် စသည့် အတွေးအတော အယူအဆများသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ်၏ အမိန့်ကြံဝါဒများကို လိုက်နာကျင့်သုံးရာတွင်လည်းကောင်း၊ ဂျီဟာဒ်၊ ဟစ်ဂျီရတ်ပြုလုပ်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ အဟန့်အတား အနှောင့်အယှက် ဖြစ်နေပါလျှင် ထိုသို့တွေးထင် ယူဆသောသူများသည်မိမိတို့၏ လောကီစည်းစိမ်ယစ်မှုအတွက် သက်ရောက်မည့်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ပြစ်ဒဏ်ကိုစောင့်မျှော်၍သာ နေကြရတော့မည်ဖြစ်သည်။

ကာဖီရ် မုရ်ရှင်ကံတို့နှင့် အကျွမ်းတဝင် ဆက်ဆံပေါင်းသင်းမှု၊ သို့မဟုတ် လောကီ စည်းစိမ်များတွင်နှစ်မှုန်း၍ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်များကို မလိုက်နာ မကျင့်သုံးသောသူများသည် အဘယ်သောအခါတွင်မျှ မှန်ကန်သော အောင်မြင်မှု၏ လမ်းစဉ်ကို ရရှိနိုင်ကြမည်မဟုတ်ပေ။

လောကီ စည်းစိမ်များတွင် နှစ်မှုန်းနေကြသော သူများနှင့် ပတ်သက်၍ တမန်တော်မြတ် (အာဇာလ္လာဟု အလိုငယ် ၀၈၈၆) က အောက်ပါအတိုင်း မိန့်ကြားတော်မူခဲ့လေသည်။

အကြင်အခါ၌ အသင်တို့သည် နွားအမြီးကိုဆွဲ၍ လယ်ယာ လုပ်ကိုင်ခြင်းကိုသာ နှစ်သက်တယ်တာနေကြကုန်အံ့။ ဂျီဟာဒ်ကို စွန့်လွှတ် ထားကြကုန်အံ့။ ထိုအခါ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်အသင်တို့အပေါ်၌ ဂုဏ်ရည်သေးသိမ်မှုပြစ်ဒဏ်ကိုသက်ရောက်စေတော်မူမည်ဖြစ်အံ့။ ထိုပြစ်ဒဏ်မှ အသင်တို့သည် မိမိတို့၏ “ဒိန်” သာသနာဘက်သို့ (၀၇) အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ ဂျီဟာဒ် ပြုလုပ်ခြင်းဘက်သို့ ပြန်လည်မလှည့်ကြသမျှ ကာလပတ်လုံး လွတ်မြောက်နိုင်ကြမည် မဟုတ်ပေ။ အုတ်စိမာနီ။

၈-၂၄၆။ အအ-၁။

عن ابن عمر قال سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول اذا اتباعتكم بالعينة واخذتم باذنان البقر ورضيتم بالزرع وتركتم الجهاد سلط الله عليكم ذلا لا ينزعه حتى ترجعوا الى دينكم
(ابن كثير ص ٣٤٣ ج ٢)

وقال الامام احمد، حدثنا قتيبة بن سعد حدثنا ابن لهيعة عن زهرة بن عبد الله عن جده قال: كنا مع رسول الله صلى الله عليه وسلم وهو آخذ بيد عمر بن الخطاب فقال: والله يا رسول الله لانت احب الي من كل شيء الا من نفسي، فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم لا يؤمن احدكم حتى احب اليه من نفسه فقال عمر فانت الان والله احب الي من نفسي فقال رسول الله "الآن يا عمر" انفراد باخرجه البخاري - (ابن كثير ص ٣٤٣ ج ٢) وقد ثبت في الصحيح عنه صلى الله عليه وسلم انه قال: والذي نفسي بيده لا يؤمن احدكم حتى احب اليه من والده وولده والناس اجمعين - (ابن كثير ص ٣٤٣ ج ٢)

ထုတ်ပြန် ပို့ချတော်မူသည့် အကြောင်း။

وفي الروح عن الثعلبي عن ابن عباس نزلت في المهاجرين فانهم لما مروا بالهجرة
قالوا اين هاجرنا قطعنا اباؤنا وابنائنا وعشيرتنا وذهب تجارنا وهلكت اموالنا
وخربت دورنا وبقينا ضالعين فنزلت فيها جروا.

وفي حواشي الجلالين قال الكلبي عن ابن صالح عن ابن عباس لما امر النبي بالهجرة
فنهض من تعلق به اهله وولده ويقولون ننشدك يا الله ان تضيعنا فيرق لهم ويدع
الهجرة فنزلت الخ (تلمذاتوى ص ١٥٥/٣)

ဤအာယတ်တော်နှင့် ဆက်စပ်၍ ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ် (၄:၉၇-၁၀၀) တို့ကို ဖတ်ရှုဆင်ခြင်
ကြပါကုန်။

وفي الآية دليل على وجوب حب الله ورسوله ولا خلاف في ذلك بين الامة. (قرطبي)
وفي الكلام حذف اي احب اليكم من امثال امير الله تعالى ورسوله (بخار)

အပိုဒ် - ၄

'ဟို နိုင်နီ' စစ်ပဲ့အကြောင်း။

အာယတ်စဉ် အမြက်သဘော။

အာယတ် ၂၅။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မုတ်စ်လင်မ်တို့အား မြောက်မြားစွာသော စစ်မြေ
ပြင်များ၌လည်းကောင်း၊ 'ဟို နိုင်နီ' စစ်ပဲ့၌လည်းကောင်း ကူညီတော် မူခဲ့
သည်။ 'ဟို နိုင်နီ' စစ်ပဲ့တွင် စစ်သည်အရေအတွက် များပြားခြင်းသည် မုတ်စ်
လင်မ်တို့အဖို့ အသုံးမဝင်ခဲ့ပေ။

အာယတ် ၂၆။ ဟိုနှိုင်းနိစစ်ပွဲ၌ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် တမန်တော်မြတ် အပေါ်သို့ လည်းကောင်း၊ မှတ်စံလင်မိတို့ အပေါ်သို့လည်းကောင်း စိတ်တည်ငြိမ်မှုကို ချပေးတော် မူခဲ့သည်။ ကောင်းကင်တမန်များကိုလည်း စေလွှတ်ပေးတော်မူခဲ့သည်။ ကာဖီရ်များကို ပြစ်ဒဏ်ခတ်တော်မူခဲ့သည်။

။ ၂၇။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မိမိအလိုတော် ရှိတော်မူသော သူများဘက်သို့ ကရုဏာတော်ဖြင့် လှည့်တော်မူသည်။

။ ၂၈။ မုရ်ရှီရစ်ကံများသည် ညစ်ညမ်းသောသူများဖြစ်ကြရာ ဤနှစ် ကုန်ဆုံးပြီးသည့် နောက်တွင် 'မတ်စ်ဂျိဒ်ဒေဟဆာဒ်' အနီးသို့ မချဉ်းကပ်ကြရာ။ မှတ်စံလင်မိတို့သည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုကို စိုးရိမ်ရန် မလိုပေ။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အလိုတော် ရှိပါလျှင် မကြာမီအတွင်း မိမိ၏ကျေးဇူးတော်ဖြင့် မှတ်စံလင်မိတို့အား ကုံလုံကြွယ်ဝစေတော်မူမည် ဖြစ်သည်။

။ ၂၉။ မှတ်စံလင်မိတို့သည် ကိုတာဗီများအနက် အီမာန် မယုံကြည်သော၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုငှာ ၀စလ္လမ်) က ဟရာမ်ဟူ၍ ပညတ်ထားတော်မူသော အရာများကို ဟရာမ်ဟူ၍ မမှတ်ယူသော၊ မှန်ကန်သော အစ္စလာမ်သာသနာကို မလိုက်နာသော သူတို့အား အောက်ကြို့၍ အခွန်တော် ဆက်သ၊ လာကြသည့်တိုင်အောင် တိုက်ခိုက်ကြရမည် ဖြစ်သည်။

(၂၅) لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ
إِذْ أَعْجَبَتْكُم كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شِيئا وَضَارَتْ
عَلَيْكُمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ تَوَلَّيْتُمُ
مُدْبِرِينَ ۝

လုံးကောက်အဓိပ္ပာယ်

- لَا تَسْرُبُوا إِلَىٰ أَهْلِ الْبَيْتِ وَأَهْلِ الْبَيْتِ هُمْ أَقْرَبُ إِلَيْكُمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ ကေန်မလွဲ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်အသင်တို့အား ကူညီဆောင်မတော်မူခဲ့လေသည်၊
- فِي مَوَاطِنَ 1501 နေရာများ၌၊
- كَثِيرَةٍ 1502 များစွာသော၊
- وَيَوْمَ حُنَيْنٍ 1502 ၎င်းပြင်၊ ဟိုနိုင့်နိုင့်နေ့တွင်လည်း၊
- إِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ الْوَعْدَ الْأَخْيَرِ 1503 အကြင်အခါဝယ်၊
- أَخَذْنَا مِنْكُمْ الْبَيْعَ 1504 အသင်တို့အား စိတ်ကြီးဝင် ဘဝင်မြင့်စေခဲ့လေသည်၊
- كَتُوبًا 1505 အသင်တို့၏ (အရေအတွက်) များပြားမှုသည်၊
- فَلَمْ تَكُنْ لَكُمْ بَرَكَةً 1506 သို့ရာတွင် ယင်း (အရေအတွက်များပြားမှု) သည် အသုံးမဝင်ခဲ့ဖေ၊
- عَنْكُمْ 1507 အသင်တို့ အဖို့၊
- شَيْئًا 1508 လုံးဝ (အနည်းငယ်မျှ)၊
- وَصَاحَاتٍ 1509 ထို့ပြင်၊ ကျဉ်းမြောင်း၍ သွားခဲ့လေသည်၊
- عَلَيْكُمْ 1510 အသင်တို့အပေါ်၌၊
- الرَّضُ 1511 ပထဝီမြေသည်၊
- بِمَا كُفِبْتُمْ 1512 ယင်း (ပထဝီမြေ)သည် ကျယ်ဝန်းပါလျက်နှင့်ပင်၊
- شُمًّا 1513 ထို့နောက်၊
- وَلَيْتُمْ 1514 အသင်တို့သည် လှည့်ထွက်ခဲ့ကြလေသည်၊
- مُدْبِرِينَ 1515 ကျောခိုင်းကြလျက်၊

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ကေန်မလွဲ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား များစွာသော စစ်မြေပြင် များ၌လည်းကောင်း၊ 'ဟိုနိုင့်နိုင့်' (တောင်ကြားတွင် စစ်ဖြစ်ခဲ့သော) နေ့၌ လည်းကောင်း ကူညီဆောင်မတော် မူခဲ့လေသည်။ ထို (ဟိုနိုင့်နိုင့်တောင်ကြားတွင် စစ်ဖြစ်သော) အခါ အသင်တို့၏ (စစ်သည်အရေအတွက်) များပြားမှုသည် အသင်တို့အား စိတ်ကြီးဝင် ဘဝင်မြင့် (မော်ကြားထောင်လွှား) စေခဲ့လေသည်။ သို့ရာတွင် ထို (အရေအတွက်) များပြားမှုသည် အသင်တို့အဖို့ လုံးဝ အသုံးမဝင်ခဲ့သည်သာမက ပထဝီမြေပြင်သည်လည်း (ဤမျှ) ကျယ်ဝန်းပါလျက်နှင့်ပင် အသင်တို့အပေါ်၌ ကျဉ်းမြောင်း၍ သွားခဲ့လေတော့သည်။ ထို့နောက် အသင်တို့သည် ကျောခိုင်း၍ ထွက်ပြေးခဲ့ကြလေသည်။

(၂၆) ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ
وَأَنْزَلَ جُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا
وَأَنْزَلَ جَزَاءَ الْكَافِرِينَ ①

လုံးကောက်အဓိပ္ပာယ်။

ثُمَّ	ထို့နောက်၊
أَنْزَلَ اللَّهُ	အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် ချပေးသနားတော် မူခဲ့လေသည်။
سَكِينَتَهُ	ထို(အရှင်မြတ်)အထံတော်မှ စိတ်အေးချမ်းမှုကို၊
عَلَى رَسُولِهِ	ထို(အရှင်မြတ်)၏ ရုစုလ်တမန်တော်မြတ်အပေါ်၌၊
وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ	၎င်းပြင်၊ မုအိမင်န် သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့အပေါ်၌၊
وَأَنْزَلَ	ထိုမှတပါး၊ ထို(အရှင်မြတ်)သည် ချပေးတော် မူခဲ့လေသည်။
جُنُودًا	အကြင်စစ်သည် ရဲမက်တို့ကို၊
لَمْ تَرَوْهَا	အသင်တို့သည် ယင်း (စစ်သည်ရဲမက်တို့)အား မြင်နိုင်ခဲ့ကြသည် မဟုတ်ပေ။
وَعَذَّبَ	၎င်းပြင်၊ ထို(အရှင်မြတ်)သည် ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူခဲ့လေသည်။
الَّذِينَ	အကြင်သူတို့အား၊
كَفَرُوا	၎င်းတို့သည် သွေဖည်ငြင်းပယ်ခဲ့ကြကုန်၏။
وَذَلِكَ	အမှန်သော်ကား၊ ဤသည်သာလျှင်။
جَزَاءَ الْكَافِرِينَ	'ကာဖိရ်' သွေဖည် ငြင်းပယ်သောသူတို့၏ အကျိုးပင်။

၉:၂၄

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ထို့နောက်တဖန် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မိမိအထံတော်မှ မိမိရုစုလ်တမန်တော် ၏ အပေါ်၌လည်းကောင်း၊ 'မုအိမင်န်' သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့ အပေါ်၌ လည်းကောင်း စိတ်တည်ငြိမ်မှုကို ချပေး သနားတော် မူခဲ့လေသည်။ ၎င်းပြင် ထို အရှင် မြတ်သည် အသင်တို့မမြင်နိုင်သော စစ်သည် ရဲမက်တို့ကိုလည်း စေလွှတ်ပေးတော်မူခဲ့

လေသည်။ ထို့ပြင် ထို အရှင်မြတ်သည် 'ကာဖီရ်' မယုံမကြည်သောဖွဲ့ငြင်းပယ်သော သူတို့အား ပြစ်ဒဏ်ပေးတော် မူခဲ့လေသည်။ အမှန်သော်ကား ဤ သည်သာလျှင် 'ကာဖီရ်' မယုံမကြည် သောဖွဲ့ငြင်းပယ်သောသူတို့၏ အကျိုးပင်တည်း။

وان أشه الخ وعلماء المغازی نقلوا انما كانت ثمانين موطناً بحجر

1501 'များစွာသော နေရာများ၌' ဟူသောစကားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရာဇဝင်ပါရဂူ များနှင့်မသာဇီ စစ်ရာဇဝင် သမိုင်းပါရဂူများ၊ ပညာရှိသူခမိန်များက 'ယင်းနေရာ များမှာရှစ်ဆယ်တိတိ' ရှိခဲ့ကြောင်းရေတွက်ပြခဲ့ကြပေသည်။ ဗဟ်ရီ။

1502 'ဟိုနိုင်နီ' သည် မက္ကာမြို့မှ 'တွာအစ်ဗ်' သို့ သွားလာသည့်လမ်းတွင်တည်ရှိသောတောင်ကြား ဒေသတခု၏ အမည်ဖြစ်သည်။ မက္ကာမြို့မှ သုံးမိုင်ခန့်အကွာ၌ တည်ရှိသည်။

မက္ကာမြို့တော်ကို အောင်နိုင်ပြီး ရက်သတ္တ နှစ်ပတ်နောက် ထိုတောင်ကြားဒေသ၌ မှတ်စလင်မ် များနှင့် လေးအတတ်ပညာတွင် ကျွမ်းကျင်သော ဟဝါဇင်နီ၊ ဆက်ဗ် မျိုးနွယ်တို့ စပ်ကြားတွင် စစ်ဖြစ်ပွားခဲ့လေသည်။

စစ်ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် နေ့ရက်မှာ ဟစ်ဂျီရီသက္ကရာဇ် (၈) ခုနှစ်၊ ရှောင်ဝါလ်လ ၆ ရက်၊ ခရစ် သက္ကရာဇ် ၆၃၀-ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ(၁) ရက်နေ့ဖြစ်သည်။ မာဂျီဒီ။ အ-၂။ ၁-၃၉၉။ အအ-၃၈။

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ ဂျီဟာဒ် ပြုလုပ်ရာတွင် မှတ်စလင်မ်တို့သည် သားချင်း၊ ဥစ္စာ ပစ္စည်း၊ တိုက်တာ ဂေဟာ အစရှိသည့် လောကီ သံယောဇဉ်များကို မငဲ့ကွက်ရမည့် အကြောင်း အထက်၌ မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ ယခု ဤ အာယတ်တော်တွင် 'မုဂျာဟစ်စ်' အစွလာမံ သာ သနာ့စစ်သည်တော်များသည် မိမိတို့၏ စစ်သည်အင်အား များပြားမှုအပေါ်တွင် ပလွှားဝါကြွား ခြင်း မပြုကြရမည့်အကြောင်း မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ အမှန်စင်စစ် ကူညီမှုသည် အလ္လာဟ် အရှင် မြတ် အသံတော်မှပင် ဖြစ်သည်။ အောင်နိုင်မှုသည်လည်း ထိုအရှင်မြတ်၏ ကူညီတော်မူခြင်းကြောင့် သာလျှင် ဖြစ်သည်။ ဤသည့်အချက်ကို မှတ်စလင်မ်တို့သည် ယခင်ကလည်း မြောက်မြားစွာသော

Book X—Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

စစ်မြေပြင်များတွင် ကိုယ်တွေ့မျက်မြင် ဖြစ်ခဲ့ကြပေသည်။ ဥပမာ-ဗဒ်ရ်၊ ကုရိုင်ဇဟ်၊ နသ္မီရ်၊ ဟုဒိုင် ဗိယတ် စသည့်စစ်ပွဲများတွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော အကျိုးတရားများသည် မျက်ကွယ်မှ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ် ကူညီတော်မူခြင်း၏ အကျိုးသာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။ ယခု နောက်ဆုံးတွင် 'ဟိုနိုင့်နို' စစ်ပွဲ၌ မှတ်စလင်မ်တို့အား ကောင်းကင်မှ အံ့မဆိုးနိုင်လောက်အောင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် ကူညီ တော် မူခဲ့သည့်အကြောင်းကို မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ ယင်းသို့ အံ့ဘွယ်မဆိုး အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် ကူညီတော် မူခဲ့သည်ကို မှတ်စလင်မ်များသာ မဆိုထားဘိ၊ အစ္စလာမ်၏ ရန်သူကြီးများကပင်လျှင် ဝန်ခံခဲ့ကြပေသည်။

'ဟိုနိုင့်နို' စစ်ပွဲ

မက္ကာမြို့တော်ကို အောင်နိုင်ပြီးသည့်နောက် ရက်အနည်းငယ် အတွင်းမှာပင် 'ဟဝါဇင်နို'၊ 'ဆကီမ်' အစရှိသည့် များစွာသော အရဗ်မျိုးနွယ်စုများသည် စုပေါင်း၍ ကြီးမားသော စစ်တပ် ကြီးတပ် ပွဲစည်းကာ စင်္ကာနက်အပြည့်အစုံနှင့် မှတ်စလင်မ်တို့အား တိုက်ခိုက် ချေမှုန်းရန် ကြံရွယ်နေသည့် အကြောင်း တမန်တော်မြတ် (ဆွလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်) ထံတော်သို့ သတင်း ရောက်ရှိလာခဲ့လေသည်။ တမန်တော်မြတ် (ဆွလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်) သည် ထိုသတင်းကို ရလျှင် ရခြင်း မက္ကာမြို့တော်ကို သိမ်းပိုက်ရန် မဒီနာမြို့မှ လိုက်ပါလာခဲ့ကြသော 'မဟာဂျစ်ရ်'၊ အန်ဆွာရ်' စစ်သည်တစ်သောင်း (၁၀၀၀၀) နှင့် အတူ 'တူအာစ်မ်' မြို့ဘက်သို့ ဦးတည်ကာ ချီတက်တော်မူလေ သည်။ ထို့ပြင်တဝ မက္ကာမြို့တော်ကို အောင်နိုင်သည့်အချိန်တွင် အစ္စလာမ်ကို သက်ဝင်ယုံကြည်လာခဲ့ ကြသော တုလကာ ခေါ် ကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်ခဲ့ကြသော မှတ်စလင်မ်များအနက်မှ မှတ်စလင်မ် နှစ်ထောင် (၂၀၀၀) တို့သည်လည်း တမန်တော်မြတ် (ဆွလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်) နှင့် အတူတကွ လိုက်ပါလာခဲ့ကြလေသည်။ ဤသို့စင်္ကာနက် အပြည့်အစုံနှင့် စစ်သည်တစ်သောင်း နှစ်ထောင် (၀၂၀၀၀) ပါဝင်သော စစ်တပ်ကြီးဖြင့် ဂျီဟာဒ်ပြုလုပ်ရန် စစ်မြေပြင်သို့ စစ် ချီတက်ခြင်းမှာ အစ္စလာမ်သမိုင်းတွင် ဤသည်ပထမဆုံးအကြိမ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

စစ်သည်အင်အား ဤမျှ များပြားကြီးမားသော စစ်တပ်ကြီးကို တွေ့မြင် ကြသောအခါ အချို့ မှတ်စလင်မ်များက "ငါတို့သည် စစ်သည်အင်အားနည်းပါး ချို့တဲ့ခဲ့သည့် အချိန်များကပင် အောင်နိုင်ခဲ့ကြသေးသည်ဖြစ်ရာ ယခု ဤရွှေ့ဤမျှ စစ်သည်အင်အား များပြား ကြီးမားလျက်ရှိရာ ငါတို့သည် မည်သူ့ကိုမျှ ရှုံးနိမ့်ကြမည်မဟုတ်" ဟု စိတ်လိုက်မာန်ပါ အားတက်စွာ ကြားဝါပြော ဆိုမိခဲ့ကြလေသည်။ တဆူတည်းသော အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ခဝပ်ကိုးကွယ်ကြကုန်သော မှတ်စ

လင်မိတို့က မိမိတို့၏စစ်သည်အင်အားကို အားကိုးကာ ဤသို့ပြောဆိုခြင်းမှာ အလွှာဟ် အရှင်မြတ် ၏ထံတော်ပါးတွင် နှစ်မြို့တော်မူဖွယ်ရာ မဟုတ်သောကြောင့် တမန်တော်မြတ်(အာဇာနည်အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) နှင့်စစ်သည်ဗိုလ်ပါ တသောင်းနှစ်ထောင်တို့သည် မကြာမြို့မှီချီတက်၍ ခရီးအနည်းငယ်သာ ရောက်ရှိခဲ့ကြသေးသည့် အချိန်မှာပင် ရန်သူစစ်သည်များနှင့် ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံကြရလေတော့သည်။

ရန်သူများ၏စစ်တပ်တွင် စစ်သည်လေးထောင်(၄၀၀၀)သာပါရှိသည်။ ရန်သူစစ်သည်များ သည် ဦးခေါင်းတွင် 'ကဖန်' ပိတ်စည်းကာ ဇနီး မိန်းမများနှင့်တကွ ကလေးသူငယ် များကိုပါ ခေါ်ဆောင်၍လာခဲ့ကြသည်။ ထို့ပြင်တဝ ရန်သူစစ်သည်များသည် အပြတ်အသတ် ပြိုင်ဆိုင်တိုက် ခိုက်နိုင်ရန် အတွက် ကုလားအုတ်၊ မြင်း၊ နွားစသည့်တိရစ္ဆာန်များနှင့် အိမ်တွင်းရှိပစ္စည်းအားလုံး ကိုပါ တခုမကျန် ယူဆောင်လာခဲ့ကြလေသည်။ ဤကဲ့သို့ သားသမီးဇနီးမိန်းမများနှင့် ဥစ္စာပစ္စည်း အားလုံးကို ခေါ်ဆောင်ယူငင်လာခြင်းမှာ သူသေ ငါသေ အပြတ်အသတ် အပြီးအပြတ် တိုက်ခိုက် ရန်အတွက်ပင်ဖြစ်သည်။

'ဟဝါဇင်န်' မျိုးနွယ်သည် ဒူးလေးပစ်ခတ်ရာတွင် အရေပျာတနိုင်ငံလုံး၌ အလူးကျော်ကြားခဲ့ သည်။ ထိုမျိုးနွယ်၏ ဒူးလေးပါရဂူများ၏ တပ်စုတစုသည် ဟိုနီဇင်န် ၏ တောတောင်များတွင် အသင့်စောင့်ဆိုင်းနေခဲ့ကြ၏။ ဤသည့်စစ်ပွဲအကြောင်းနှင့် ငယ်လျဉ်း၍ ဗုခါရီ၊ မှတ်စလင်ကျမ်းကြီး များတွင် ဗရာအစ်ဗ်နုအာဇစ်ဗ်၏ ရိုဝါယတ် တဆင့်ပြောကြားချက်အရ ဤသို့ လာရှိသည်... ဤ စစ်ပွဲတွင် ပထမသော် ရန်သူကဗီရ်များ စစ်ရေးရှုံးနိမ့်သွားခဲ့ကြပေသည်။ ရန်သူများသည် မြောက် မြားစွာသော ပစ္စည်းများကို စွန့်ပစ်ကာ ကစဉ့်ကလျား ဖြစ်သွားခဲ့ကြပေသည်။ ရန်သူများ၏ ကစဉ့်ကလျား ဖြစ်သွားကြသည်ကို တွေ့မြင်ကြရသောအခါ မှတ်စလင်မ် စစ်သည်တော် များ လက်ရပစ္စည်းများကို ယူငင်သိမ်းပိုက်ကြလေတော့သည်။ ယင်းသို့ မှတ်စလင်မ်စစ်သည်တော်များသည် လက်ရပစ္စည်းများကို ယူငင်သိမ်းပိုက်နေချိန်၌ တောတောင်များတွင် အသင့်စောင့်ဆိုင်းနေကြသော ဟဝါဇင်န် မျိုးနွယ်၏ ဒူးလေးသမားများသည် တောင်များမှထွက်ကာမှတ်စလင်မ်စစ်သည်တော်များ အား လေးဘက်လေးတန် ဝိုင်းဝန်းပစ်ခတ်ကြတော့သည်။ ယင်းတို့ပစ်ခတ် ကြသောအခါ တခဏချင်း အတွင်းမှာပင် လေးဘက်လေးတန်မှယင်းသို့ မြားမိုးရွာသွန်းချခြင်းကို ခံကြရရာ မှတ်စလင်မ်များအဖို့ စစ်မြေပြင်တွင် တည်ကြည်စွာ ရပ်တည်၍ ခုခံရန်ပင်ခဲယဉ်း သွားပေတော့သည်။ ဦးစွာ ပထမ 'တုလကာ' ခေါ် မကြာမြို့မှ လိုက်ပါလာခဲ့ကြသော မှတ်စလင်မ်များသည် ကစဉ့်ကလျားဖြစ်သွား ခဲ့ကြ ပေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် မှတ်စလင်မ်စစ်သည်တော်များ အားလုံးလိုလိုပင် စစ်မြေပြင်တွင်

မရပ်တည်နိုင်တော့ပဲ ဖရိုဖရဲဖြစ်သွားခဲ့ကြလေသည်။ မြေကြီးသည် ကျယ်ပြန့်ပါလျက်နှင့်ပင် မှတ်စိလင်မ် စစ်သည်တော်များအဖို့မှာကား ကျဉ်းမြောင်းသွားလေတော့သည်။

မှတ်စိလင်မ်စစ်သည်များသည် ခိုအောင်းနိုင်ရန်ပင် နေရာမရဖြစ်သွားခဲ့ကြလေသည်။ တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိဝစလ္လမ်) နှင့်တကွ အချို့ သာဝကကြီးများသည်ပင် ရန်သူများ၏ ဝိုင်းဝန်းခြင်းကို ခံနေခဲ့ကြရပေသည်။ သာဝကကြီးအဗူဗတ်ကန်ရ်၊ အုမရ်၊ အဗွားစ်၊ အလီ၊ အဗ်ဒုလ္လာဟ်အစ်ဗ်နူမတ်စ်အူးဒ်စသည့် သာဝကကြီးတရာ(၁၀၀)သို့မဟုတ် (၈၀)ရှစ်ဆယ်ခန့် သာလျှင် တမန်တော်မြတ်နှင့်အတူစစ်မြေပြင်၌ကျန်ရှိခဲ့ကြပေသည်။ 'အဟ်လေ့ စိယရ်- တမန်တော်မြတ်၏အတ္ထုပ္ပတ္တိရေးသားသော အချို့ စာရေးဆရာကြီးများ၏ ယူဆချက်အရ သာဝကကြီး ဆယ်ပါးသာလျှင် တမန်တော်မြတ်နှင့်အတူ စစ်မြေပြင်တွင် ကျန်ရှိခဲ့ကြပေသည်။ ထိုသာဝကကြီးများသည် စစ်မြေပြင်တွင် တောင်ကြီးများထက်ပင် ကြန့်ခိုင်စွာ ရပ်တည်နေခဲ့ကြပေသည်။ ဤသည် အံ့မဆုံးပင် ဖြစ်သည်။ တမန်တော်မြတ်၏ စံမတူသော၊ အံ့မဆုံးသော မှန်ကန်မှု၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ယုံပုံအားထားမှုနှင့် တမန်တော်မြတ်၏ ဗွဲ့သတ္တိများကို ဤမံသ-စက္ခူဖြင့် ကွင်းကွင်းကွက်ကွက် တွေ့မြင်ခဲ့ကြရပေသည်။

တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိဝစလ္လမ်) သည် ဖြူဖွေးသော မြင်းတကောင်ကို စီးနင်းလျက်ရှိတော်မူခဲ့သည်။ သာဝကကြီးအဗွားစ်သခင်နှင့် သာဝကကြီး အဗူစုဖ်ယာန် အစ်ဗ်နူ အလ်ဟာရစ်ဆိတို့နှစ်ပါးသည် တမန်တော်မြတ် စီးနင်းတော်မူလျက်ရှိသော မြင်း၏ ဇက်ကြိုးကို တဘက်စီ အသီးသီးဆွဲကိုင်လျက်ရှိခဲ့ကြပေသည်။ လက်နက် အပြည့်အစုံပါရှိသော ရန်သူစစ်သည် လေးထောင်(၄၀၀၀)တို့သည် လက်စားချေလိုသည့် ပြင်းပြသော စိတ်ဇောဖြင့် တိုက်ခိုက်လျက် ရှိခဲ့ကြသည်။ ရန်သူများသည် လေးဘက်လေးတန်မှ မြားမိုးရွာသွန်းချလျက် ရှိခဲ့ကြပေသည်။ ထိုအချိန်တွင် တမန်တော်မြတ်၏မိတ်ဆွေများသည် ကစဉ့်ကလျား ဖြစ်နေခဲ့ကြပေသည်။ သို့ရာတွင်

(الرفيق الأعلى) အမြင့်မြတ်ဆုံးသော မိတ်ဆွေတော်(ဝါ)အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်တမန်တော်

မြတ်နှင့်အတူရှိတော်မူသည်။ တမန်တော်မြတ်နှင့်တကွတမန်တော်မြတ်၏လက်တဆုပ်မျှသောသာဝကကြီးများအပေါ် တွင်ကောင်းကင်မှ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ကူညီမှုနှင့် တည်ငြိမ်မှုသည်သက်ရောက်လာခဲ့ပေသည်။ ထိုကူညီမှုနှင့် တည်ငြိမ်မှုများသည် နောက်ဆုံးတွင် ကစဉ့်ကလျား ထွက်ပြေးနေကြသော မှတ်စိလင်မ်စစ်သည်တော်များထံသို့ပင် ကူးစက်ရောက်ရှိလာခဲ့ပေသည်။ ဒီရေပမာ ချီတက်လာခဲ့သည့် ဟဝါဇင်န်နှင့် ကီးဖ်မျိုးနှယ်ဝင် စစ်သည်များဘက်သို့ပင် တမန်တော်မြတ်သည် မိမိ၏

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

မြင်းကို တည်ကြည်ရဲဝံ့စွာမောင်းနှင်လျက်ရှိတော်မူခဲ့ပေသည်။ တမန်တော်မြတ်သည်စိတ်ဖြင့်အလ္လွာဟ် အရှင်မြတ်အားအောက်မေ့တသသျှက်ရှိတော်မူခဲ့သည်။ နှုတ်ဖြင့် (انا النبي لا كذب - انا ابن عبدالمطلب)။

“ ကျွန်ုပ်သည် မှန်ကန်သော တမန်တော် ဖြစ်သည် ကျွန်ုပ်သည် အဗ်ဒုလ်မုတ်တူလစ်ဗ်၏ သား ဖြစ်သည်” ဟု အလွန် တည်ကြည်ရဲဝံ့စွာ မြှောက်ဆိုလျက် ရှိတော်မူခဲ့ ပေသည်။ ထိုအချိန် တွင် တမန်တော်မြတ်သည် မိမိ၏နောက်လိုက်တပည့်သားတို့အား (إلى عباد الله إلى ان رسول الله)

“အို-အလ္လွာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကျွန်အပေါင်းတို့ ကျွန်ုပ်ထံလာကြကုန်၊ ဤသို့လာကြကုန်၊ ကျွန်ုပ် သည် အလ္လွာဟ်အရှင်မြတ်၏ တမန်တော်ဖြစ်သည်” ဟု ဟစ်ခေါ်တော်မူခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် တမန်တော်မြတ်၏ ညွှန်ကြားချက်အရ အသံအောင်သော သာဝကကြီးအဗ္ဗားစ်သင်က သစ်ပင် အောက်တွင် တမန်တော်မြတ်၏လက်ပေါ်၌ ‘ဗိုင်အတ်’သစ္စာဆိုခဲ့ကြသော သာဝကကြီးများအား ဟစ်ခေါ်ခဲ့လေသည်။ ထိုသို့ ဟစ်ခေါ်သံကို ကြားကြသောအခါ ကြားလျှင်ကြားခြင်းပင် ကဏ္ဍ ကလျား ထွက်ပြေးနေသော စစ်သည်များအနက် အစီးအနင်းပါသည့် စစ်သည်တော်များသည် စစ်မြေပြင်သို့ ပြန်လှည့်လာခဲ့ကြလေသည်။ အချို့စစ်သည်များသည် စစ်မြေပြင်ဘက်သို့ မိမိတို့၏ အစီးအနင်းများကို ပြန်လှည့်ရာတွင် ကြုံကြာနှောင့်နှေးမှုရှိနေပါက မိမိတို့၏ လည်ပင်းတွင် သံချပ် စွပ်ပြီး အစီးအနင်းမှဆင်းကာ အစီးအနင်းကိုစွန့်၍ တမန်တော်မြတ်ရှိရာသို့ အဆောတလျင်ရောက် ရှိလာခဲ့ကြလေသည်။ ထိုအချိန်တွင်ပင် တမန်တော်မြတ်သည် မြေမှုန့် ကျောက်စရစ် အနည်းငယ် ကောက်ယူပြီး ရန်သူစစ်သည်များဘက်သို့ ပစ်ပေါက်လိုက်ရာ ထိုမြေမှုန့်နှင့် ကျောက်စရစ်များ သည် အလ္လွာဟ်အရှင်မြတ်၏ တန်ခိုးတော်ဖြင့် ရန်သူအားလုံးတို့၏ မျက်နှာများနှင့် မျက်စိများတွင် ထိမှန်သွားခဲ့လေသည်။ ထိုအချိန်မှပင် အလ္လွာဟ်အရှင်မြတ်သည် ကောင်းကင်မှ ကောင်းကင်တမန် များအား စေလွှတ်တော်မူလိုက်လေသည်။ ထိုကောင်းကင်တမန်များ သက်ရောက်လာခြင်းသည် မှတ်စလင်မ်စစ်သည်များအဖို့ မတွေ့မမြင်ရသော်လည်း ငိတ်ဓာတ်ရဲရင့်ရန်အကြောင်းဖြစ်၍ ကာဖီရ် စစ်သည်များအဖို့မှာကား ကြောက်လန့်ရန် အကြောင်းဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ကာဖီရ်စစ်သည်များသည် တမန်တော်မြတ်ပစ်ပေါက်တော်မူလိုက်သော မြေမှုန့်များကြောင့် မိမိတို့၏ မျက်စိများကိုပွတ်သပ် လျက် ရှိနေစဉ် အနီး၌ရှိနေကြသော မှတ်စလင်မ်စစ်သည်များသည် ရန်သူစစ်သည်များအား တိုက် ခိုက် သုတ်သင်ကြလေတော့သည်။ ဤသို့အားဖြင့် ရန်သူစစ်သည်များသည် တခဏချင်းတွင်ပင် စစ် ရေးရှုံးနိမ့်၍ မှတ်စလင်မ်များသည် စစ်ရေးသာခဲ့ကြလေသည်။ ခရီးအတော် ကွာလှမ်းသည့်နေရာ အထိ ထွက်ပြေးနေကြသော များစွာသော မှတ်စလင်မ်စစ်သည်များသည် တမန်တော်မြတ်ထံသို့

Book X— Chapter IX

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။

The Repentance

‘တောင်ဗဟ်’ နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

ပြန်လည် ရောက်ရှိလာကြသောအခါ စစ်ပွဲမှာ ပြီးဆုံးသွားပြီး များစွာသော ရန်သူစစ်သည်များ သည် တမန်တော်မြတ်၏ရှေ့မှောက်တွင် စစ်သို့ ပန်းများအဖြစ် တန်းစီမတ်တတ်ရပ်လျက် ရှိနေကြ သည်ကို လည်းကောင်း၊ များစွာသော လက်ရပစ္စည်းများ စုပုံနေသည်ကို လည်းကောင်း တွေ့ရှိ ကြရပေသည်။ ဤသို့အားဖြင့် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မှတ်စလင်မိတို့အား အံ့မဆိုးဖွယ် ကူညီ တော်မူ၍ ကာဖီရ်များကိုမူကား ဤဘဝ၌ပင် ပြစ်ဒဏ်ခတ်တော်မူခဲ့လေသည်။ အုတ်ဆီမာနီ။

၀-၂၄၆။ အအ-၂။

شركى تاريخ اسلام میں ہے دس ہزار جاہلنازق تو وہی تھے جو مدینہ سے علم اسلام کے ساتھ آئے تھے اور دو ہزار اہل مکہ تھے۔ ان میں بہت سے مشرک بھی تھے۔ اس سے صاف ظاہر ہوتا ہے کہ اہل مکہ مفتوح ہونے کے بعد بھی مسلمان ہونے پر مجبور نہیں کئے گئے تھے۔ جلد اول ص ۹۲ (ماجری ص ۳۹)

قال مالك ولم يكن ذلك بامر رسول الله صلى الله عليه وسلم ولا اري ان يستعان بالمشركين على المشركين الا ان يكونوا خدما او نواية۔ (قرطبي)
وقال ابو حنيفة والشافعي والثوري والاوزاعي لا بأس بذلك اذا كان حكم الاسلام هو الغالب وانما تكراه الاستعانة بهم اذا كان حكم الشرك هو الظاهر۔ (قرطبي)

تُتْرَى تَوْبُ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَ

اللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ٢٧

လုံးကောက်အဓိပ္ပာယ်။

- تُتْرَى ထို့နောက်၊
- تَوْبُ اللَّهِ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ကရုဏာတော်နှင့်လှည့်တော်မူအံ့၊
- مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ ၎င်း၏နောက်သော်မှပင်၊
- عَلَى مَنْ အကြင်သူတက်သို့၊
- يَشَاءُ ထို(အရှင်မြတ်)သည် အလိုရှိတော်မူ၏၊
- وَاللَّهُ စင်စစ်တမူကား၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
- غَفُورٌ အလွန်တရာလွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ပေးတော်မူသောအရှင်၊
- رَحِيمٌ အလွန်တရာသနားကြင်နာညာတာ တော်မူသောအရှင်မြတ်ဖြစ်တော်မူ၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ထို့နောက်တဖန် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မိမိအလိုရှိတော်မူသောသူ၏ ဘက်သို့ ကရုဏာတော်နှင့် လှည့်တော်မူအံ့။ စင်စစ်တမူကား အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် အလွန်တရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးသနားတော်မူသောအရှင်၊ အလွန်တရာ သနားကြင်နာ ညွှာတာတော်မူသောအရှင် ဖြစ်တော်မူပေသတည်း။

1503 ဤအာယတ်တော်တွင် လာရှိသည့်အတိုင်း အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မိမိအလိုရှိတော်မူသော သူများဘက်သို့ ကရုဏာတော်ဖြင့် ပြန်လှည့်တော်မူသည်။ ယင်းသို့ ကရုဏာတော်ဖြင့် ပြန်လှည့် တော်မူသည့် ကျေးဇူးတော် အဟုန်ကြောင့်ပင် ဟိုနိုင်နီစစ်ပွဲ ပြီးဆုံးသွားသည့် နောက်ပိုင်းတွင် ဟဝါဇင်နီ မျိုးနွယ်မှ များစွာသော သူများသည် အစ္စလာမ်သာသနာကို သက်ဝင်ယုံကြည် ခဲ့ကြ ပေသည်။ ဤအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အစ်ဗ်နူကဆီရ်ကျမ်း တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ဆို ရေးသား ဖော်ပြထားသည်။

”ثم يتوب الله من بعد ذلك على من يشاء والله غفور رحيم“ قد تاب الله على بقية هوازن فاسلموا وقد مواعليه مسلمين ولحقوه وقد قارب مكة عند الجعرانة وذلك بعد الوقعة بقرب من عشرين يوما فعند ذلك خيروهم بين سبيلهم وبين اموالهم فاخاروا سبيلهم وكانوا ستة الاف اسيرين صبي و امرأة فردة عليهم وقسم الاموال بين الغانمين ونقل انا من اطلقا لكي يتألف قلوبهم على الاسلام فاعطاهم مائة مائة من الابل وكان من جملة من اعطى مائة مالك بن عوف انضرى واستعمله على قومه كما كان فامتدحه بقصيدته التي يقول فيها -

ما ان رايت ولا سمعت بمثل
او في واعطى للجزيل اذا جدى
واذ الكتبية عروت انبايها
فكانه ليث على استباله

في الناس كلهم بمثل محمد
وحتى يشأ يخبرك عما في غد
بالسهمري وضرب كل مهند
وسط المباءة خادر في مرصد

رابن كثير ص ٣٤٧

ဆက်စပ်မှု

ဤကဏ္ဍ၏အစ၌ မုရ်ရစ်ကံများသည် 'ဟရမ်' ဟူ၍ သတ်မှတ်ထားတော်မူသော နယ်နိမိတ် အတွင်းမှ ဤနှစ်အတွင်းတွင် ထွက်ခွာသွားကြရမည့်အကြောင်း ပါရှိသည်။ မှတ်စလင်မ် တို့၏ အလုပ်အကိုင် အရောင်းအဝယ်များသည် ယင်းမုရ်ရစ်ကံများနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။ ယခု မုရ်ရစ်ကံများ ထွက်ခွာသွားကြရတော့မည်ဖြစ်ရာ မှတ်စလင်မ်တို့သည် မိမိတို့၏ အရောင်းအဝယ် အလုပ်အကိုင်များ ပျက်ပြားသွားမည်ကို တွေးတော စိုးရိမ်ကြလေသည်။ ရှေ့ လာလတ္တံ့သော အာယတ်တော်(၉:၂၀) တွင်မှတ်စလင်မ်တို့အားယင်းသို့တွေးတောကာ မစိုးရိမ်ကြရမည့်အကြောင်း၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မိမိ၏ ကျေးဇူးတော်ဖြင့် မှတ်စလင်မ်တို့အား မတောင့်တ၊ မကြောင့်ကြ ရပဲ ကုံလုံကြွယ်ဝကြစေရန် ပြုလုပ်ပေးတော်မူမည့်အကြောင်း မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။

တာနဝီ။ အ-၄။ ၈-၁၀၇။

(၂၀) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الشِّرْكُوكُنَّ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا
الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا وَإِنْ خِفْتُمْ
عِيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيكُمُ اللهُ مِنْ فَضْلِهِ إِنْ شَاءَ
إِنَّ اللهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٢٠﴾

လုံးကောက်အဓိပ္ပာယ်။

- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا အို-မုအ်မင်နသက်ဝင်ယုံကြည်သူအပေါင်းတို့၊ 1504
- إِنَّمَا ဈာတာတည်း၊
- الشِّرْكُوكُنَّ မှတ်ရ်ရစ်ကံတို့သည်၊
- نَجَسٌ ညစ်ညမ်းသောသူ(များ)သာ ဖြစ်ကြ၏၊
- فَلَا يَقْرَبُوا သို့ဖြစ်ပေရာ၊ ၎င်းတို့သည် မချဉ်းကပ်ကြရချေ၊
- الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ ဗလီကျောင်းတော်၏အပါးသို့၊
- بَعْدَ عَامِهِمْ ထူးမြတ်သော၊

بَعْدَ مَا مَلَاحَتْهُمُ آيَاتُنَا	၎င်းတို့၏ ဤနှစ်(ကုန်ဆုံးပြီး)နေ့ခင်းတွင်၊
وَإِنَّا	၎င်းပြင်၊ အကယ်၍၊ 1505
خَفِئَتْ	အသင်တို့ စိုးရိမ်ကြပါလျှင်၊
عَلَيْهِ	ဆင်းရဲနှမ်းပါးမှုကို၊
فَسَوْفَ	သို့ဖြစ်လျှင်၊ မကြာမြင့်မီအတွင်း၊
يُغْنِيكُمْ اللَّهُ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား ကုံလုံကြွယ်ဝစေတော်မူပေအံ့၊
مِن فَضْلِهِ	ထို(အရှင်မြတ်)၏ ကျေးဇူးတော်ဖြင့်၊
إِن	အကယ်၍၊
شَاءَ	ထို(အရှင်မြတ်)သည် အလိုရှိတော်မူခဲ့အံ့၊
إِنَّ اللَّهَ	ကေနစ်စင်စစ်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
عَلِيمٌ	အကြွင်းမဲ့သိတော်မူသောအရှင်၊
۹: ၂၈ حَكِيمٌ	နက်နဲသိမ်မွေ့သောဥဏ်အမြင်အမြင်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသောအရှင်မြတ်ပင်။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အို 'မုအ်မင်န်' သက်ဝင်ယုံကြည်သူ အပေါင်းတို့၊ မှတ်ရိုရစ်ကံ တို့ကား ညစ်ညမ်းသော သူများသာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ သို့ဖြစ်ပေရာ ၎င်းတို့သည် ဤနှစ်ကုန်ဆုံးပြီးလျှင် 'မတ်စ်ဂျီဒေဟရာမ်' ထူးမြတ်သော ဗလီကျောင်းတော်၏ အပါးသို့ပင်ချဉ်းကပ်ခြင်း မပြုကြချေ။ ၎င်းပြင် အကယ်၍ အသင်တို့သည် ဆင်းရဲနှမ်းပါးမှုကို စိုးရိမ်ကြပါလျှင်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အလိုရှိတော်မူပါက မကြာမြင့်မီအတွင်း အသင်တို့အား မိမိကျေးဇူးတော်ဖြင့် ဥစ္စာပစ္စည်း ကုံလုံကြွယ်ဝ ပြည့်စုံစေတော်မူအံ့။ ကေနစ်စင်စစ် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်အလုံးစုံကို အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူသော အရှင်၊ ဉာဏ်မြော်အမြင်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသောအရှင်မြတ်ပင်ဖြစ်တော်မူပေသတည်း။

1504 အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ကာဖီရ်၊ မုရှ်ရစ်ကံတို့၏ အင်အားစုများကို ချိုးဖျက်၍အရေဗျနိုင်ငံ၏ မြို့တော်ဖြစ်သော မက္ကာမြို့တော်ကို မှတ်စ်လင်မ်တို့အား အောင်နိုင်စေတော်မူသည့်အခါ အရပ်မျိုးနွယ်စုများသည်အုပ်စုလိုက် အုပ်စုလိုက် အသီးသီးအစွလာမ်သာသနာအတွင်းသို့ ဝင်လာခဲ့ကြလေသည်။ ထို ဟတ်ဂျီရီသက္ကရာဇ် (၉)ခုနှစ် နောက်ပိုင်းမှစ၍ ကာဖီရ် မုရှ်ရစ်ကံတို့တစ်ယောက်မျှ မတ်စ်ဂျီဒေဟရာမ် အတွင်းသို့ ဝင်ရန်ဝေးစွာ "ထိုကျောင်းတော်အနီး(ဝါ)ဟရမ်ဟူ၍ သတ်မှတ်ထား

တော်မူသော နယ်နမိတ်အတွင်းသို့ အလျှင်းမဝင်ရ” ဟူ၍ အတည့်အလင်း ကြေငြာတော် မူလိုက်လေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ယင်းကာဖီရ်၊ မုရှ်ရစ်က်တို့၏ စိတ်နှလုံးများသည် အလွန်တရာမျှပင် ညစ်ညမ်းညစ်ထေး မစင်ကြယ်၊ မသန့်ရှင်းပေရာ ယင်းသို့သော ကာဖီရ်၊ မုရှ်ရစ်က်တို့သည် အလွန်တရာမျှ သန့်ပြန့် စင်ကြယ်သော မဂ်လာအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ‘တောင်ဖတ်’ ၏ပဟိဋ္ဌာနတွင် ဝင်ထွက် သွားလာရန် အလျှင်းမထိုက်တန်ကြပေ။ ထို့ပြင်တဝ တမန်တော်မြတ်မူဟမ္မဒ် (အာလ္လာဟု အလိုငယ် ၀စလ္လမ်) ကလည်း ကာဖီရ်၊ မုရှ်ရစ်က်၊ ယဟူဒီ၊ နတ်ဆွံ့ရာနီ အားလုံးတို့အား အရေဗျကျန်းဆွယ်မှု နှင့်ထုတ်ရန် အမိန့်ပေးတော် မူခဲ့လေသည်။ တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟု အလိုငယ် ၀စလ္လမ်) ၏ နောက်ဆုံးမှာကြားချက်အရ သာဝကကြီးအုမရ် (ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု) သခင်၏ လက်ထက်တွင် အရေဗျကျန်းဆွယ်မှု ကာဖီရ်၊ မုရှ်ရစ်က်၊ ယဟူဒီ၊ နတ်ဆွံ့ရာနီအားလုံးတို့အား တယောက်မကျန် နှင့်ထုတ်နိုင်ခဲ့လေသည်။ ယခုမူ အရေဗျကျန်းဆွယ်မှု ကာဖီရ်၊ မုရှ်ရစ်က်တို့၏ ကိုယ့်တိုင်း၊ ကိုယ့်ပြည်၊ ကိုယ့်ဌာနီအဖြစ်သော်လည်းကောင်း၊ အာဏာဖြင့် လွှမ်းမိုး၍သော်လည်းကောင်း၊ နေထိုင်ခြင်းကို မှတ်စလင်မ်တို့အဖို့ လက်ခံနှစ်သက်နိုင်ရန် အကြောင်းအလျှင်း မရှိတော့ပေ။ တတ်စွမ်းနိုင်သမျှ ယင်းကာဖီရ် မုရှ်ရစ်က်၊ ယဟူဒီ၊ နတ်ဆွံ့ရာနီအားလုံးတို့အား အရေဗျကျန်းဆွယ်မှု သုတ်သင်ရှင်းလင်း လုံးဝနှင့်ထုတ်ခြင်းသည် မှတ်စလင်မ်တို့၏ ‘ဗုရသ်’ မလုပ်မနေရတာဝန်ကြီးပင် ဖြစ်ပေတော့သည်။

ဓမ္မသတ်။

ဟနဖီဂိုဏ်း၏ ယူဆချက်အရ အကယ်၍ ကာဖီရ်တဦးတယောက်သည် ခရီးသည် အာဂန္တုအဖြစ် ခေတ္တခဏ ဝင်ထွက်သွားလာလိုပါသော် အေ့မာမ်က ယင်းသို့ ဝင်ထွက်သွားလာမှုသည် အန္တီရာယ်တစုံတရာမရှိဟု ယူဆ၍ခွင့်ပြုပါက ဝင်ထွက်သွားလာခွင့်ပြုနိုင်ပေသည်။ ယင်းသို့အေ့မာမ်၏ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ခရီးသည် အာဂန္တုအဖြစ် ခေတ္တခဏ ဝင်ထွက်သွားလာခွင့် ရှိသော်လည်း ဟဂျီ၊ အုန်မ်ရဟ်ပြုလုပ်ရန် ရည်စူး၍ ဝင်ထွက်သွားလာလိုသည့် မည်သည့် ကာဖီရ်ကိုမျှ ခွင့်ပြုရမည်မဟုတ်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟု အလိုငယ် ၀စလ္လမ်) က “သတိ၊ ယခုနှစ်ကုန်ဆုံးပြီး နောက်တွင် မုရှ်ရစ်က် တဦးတယောက်မျှ ဟဂျီမပြုရ” ဟု အတည့်အလင်း မိန့်ဆို ပညတ်သော်မူခဲ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပေသည်။ အုတ်စ်မာနီ။ ၈-၂၅၇။ အအ-၂။

“سب كاتفاق ہے کہ اس باب میں کفار اہل کتاب کا حکم مثل مشرکین کے ہے اور درمشور کی روایت اس کی مؤید بھی ہے کہ جبریل علیہ السلام نے یہودی کے ہاتھ کو مثل مشرک کے ہاتھ کے فرمایا اور مراد اس نجاست سے نجاست عقائد ہے نہ کہ نجاست اعیان و اجسام چنانچہ سنن ابوداؤد کتاب الخراج میں وفد ثقیف کو مسجد میں ٹھہرانے کی روایت موجود ہے اور وہ مشرک تھے اور یہاں مقصود حکم کا لا یقربوا کا فرمان ہے انما المشرکون میں اس کی ایک حکمت بتلا دی کہ ایسے مقدس مقام میں ایسے ناپاک دل والوں کا کیا کام اور مسجد حرام سے تمام حرم مراد ہونا درمشور میں عطا سے مروی ہے اور حدیثوں سے تمام جزیرہ عرب کا یہی حکم ثابت ہے مشرکین کے لئے بھی اور یہود و نصاریٰ کیلئے بھی) یہ روایتیں درمشور میں بھی نقل کی ہیں چنانچہ حسب وصیت آپ کے حضرت عمرؓ کے زمانہ میں تمام جزیرہ عرب میں اس قانون کا نفاذ ہو گیا اور فقہ حنفی کی رو سے مراد اس سے قرب و دخول بطور توطن یا استیلاء کے ہے کہ یہ ناجائز ہے ورنہ مسافر انہ امام کی اجازت سے آنا اگر امام کے نزدیک خلاف مصلحت نہ ہو مضافاً نہیں جیسا دوسری آیت ما کان للہم ان یدخلوها الا خائفین کی بعض علماء نے یہی تفسیر کی ہے اور قنادہ کا قول فلیس لاحد من المشرکین ان یقرب المسجد الحرام بعد عامہم ذلك الا صاحب الجنۃ او عبد لرحل من المسلمین رواہ فی الحدیث اس کا مؤید ہے اور جب حرم کے اندر آنے کی اجازت دینا جائز ہے مسجد حرام بھی اسی حکم میں ہے البتہ حج و عمرہ کی کفار کو اجازت نہیں بوجہ حدیث الا لا یجوز بعد العام مشرک کے اور جن آیتوں میں مشرک سے مضافہ کر کے ہاتھ دھونا آیا ہے وہ محمول تغلیظ پر ہیں۔ (تفسیر تھانوی ص ۱۰۸)

(انما المشرکون نجس) المراد ذو و نجس نجس بواطنہم، و فساد عقائدہم (رجح)

ပေးပြချက်။

ဤအာယတ်တော်တွင်ပါရှိသည့် 'ဤနှစ်' ဟူသည် ဟစ်ဂျီရီသက္ကရာဇ် (၉) ခုနှစ်ကိုဆိုလိုသည်။ ထိုနှစ်တွင် သာဝကကြီးအဗူဗတ်ကန်ရ် (ရသွေယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု) ခေါင်းဆောင်၍ ဟဂျီပြုခဲ့လေသည်။ 'ဤနှစ်နောက်' ဟူသည် ဟစ်ဂျီရီသက္ကရာဇ် (၁၀) ခုနှစ်ကိုဆိုလိုသည်။ ထိုနှစ်မှစ၍ 'မုရ်ရစ်က်များဟရမ်အတွင်းသို့မဝင်ရ' ဟူသော အမိန့်တော်သည်အတည်ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ ကြည့်၊ မာဂျီဒီ။

بعد عامهم هذا سنة عشر قاله قتادة، وقال ابن العربي وهو الصحيح الذي يعطيه مقتضى اللفظ
(قرطبي) 1504/3

1505 “ဟရမ်”အတွင်းသို့ မုန့်ရက်များအား ဝင်ထွက်သွားလာခြင်းကို ပိတ်ပင်မြင်တားတော်မူလိုက်သည့်အခါ၊ ယင်းသို့ ပိတ်ပင်မြင်တားတော်မူလိုက်ခြင်းအားဖြင့် ‘အရောင်းအဝယ် ပျက်ပြားသွားလိမ့်မည်၊ မုန့်ရက်တို့ ယူဆောင်လာလေ့ရှိသော ကုန်ပစ္စည်းများသည်လည်း ရပ်ဆိုင်းသွားလိမ့်မည်’ဟု မှတ်စံလင်မိတို့ တွေးထင်ပူပင်မိခဲ့ကြလေသည်။ ယင်းသို့ မတွေးမထင် မပူမပင်ကြရန်အတွက် ဤအာယတ်တော်တွင် မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ချမ်းသာ ကြွယ်ဝမှုသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏အလိုတော်အတိုင်းသာဖြစ်သည်။ ထိုအရှင်မြတ်အလိုရှိတော်မူပါလျှင် မှတ်စံလင်မိတို့အား တခဏချင်းအတွင်း ကုံလုံကြွယ်ဝအောင် ပြုလုပ်ပေးနိုင်ပေသည်။ သို့ပြုလုပ် ပေးနိုင်သည့် အတိုင်း အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မိမိ၏အလိုတော်ဖြင့် အာရေဗျတနိုင်ငံလုံးကို မှတ်စံလင်မိ ဖြစ်လာစေတော်မူခဲ့လေသည်။ အတိုင်းတိုင်း၊ အပြည်ပြည်မှ ကုန်ပစ္စည်း များသည်လည်း အများအပြား ဝင်ရောက်လာခဲ့ပေသည်။ ကောင်းကင်မှမိုးလည်း များပြားစွာရွာသွန်းချသဖြင့် ကောက်ပဲသီးနှံများလည်း အများအပြား ထွက်ပေါ်လာခဲ့လေသည်။ ထို့ပြင်တဝ မှတ်စံလင်မိများသည် စစ်ပွဲများ အမြောက်အမြားကို အောင်နိုင်ခဲ့ကြ၏။ လက်ရပစ္စည်းလည်း အမြောက်အမြား ရရှိခဲ့ကြလေသည်။ ကိုတာဗီများထံမှ အခွန်တော်လည်း အများအပြားပင်ရရှိခဲ့ကြလေသည်။ ဤသို့အားဖြင့် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မှတ်စံလင်မိတို့အား အဘက်ဘက်မှ ကုံလုံကြွယ်ဝအောင် ပြုလုပ်ပေးတော်မူခဲ့လေသည်။ အုတ်စံမာနီ။ ၈-၂၅၇။ အအ-၂။

(فسوف يغنيكم الله من فضله) من عطاءه أو من تفضله بوجه آخر فإرسال الله تعالى السماء عليهم مداراً راغزربها خيرهم وأكثرهم واسلم أهل تباله وجوش فحملوا إلى مكة الطعام وما يعاش به فكان ذلك اعود عليهم ما خافوا العيلة لفواته ثم فتح عليهم البلاد والغنائم وتوجه اليهم الناس من اقطار الارض - (تفسير أبي السعود ص ٢٥٣ - ٢٥٥)

(၂၉) قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّى يُعْطُوا الْجِزْيَةَ

عَنْ يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ ٤

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

قَاتِلُوا	အသင်တို့သည် တိုက်ခိုက်ကြလေကုန်၊ 1506
الَّذِينَ	အကြင်သူတို့အား၊
لَا يُؤْمِنُونَ	၎င်းတို့သည် မယုံကြည်ကြချေ၊
بِاللَّهِ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား၊
وَلَا	ထို့ပြင်၊ (၎င်းတို့သည်ယုံကြည်ကြသည်)မဟုတ်ပေ၊
بِالْيَوْمِ الْآخِرِ	နောက်ဆုံးနေ့ကို၊
وَلَا يُحْسِنُونَ	ထိုမှတပါး၊ ၎င်းတို့သည် “ဟရာမ်” ဟူ၍မယူဆကြချေ၊
مَا	အကြင်အရာကို၊
حَرَّمَ اللَّهُ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် “ဟရာမ်” ပြုတော်မူခဲ့၏၊
وَرَسُولُهُ	၎င်းပြင်၊ ထို(အရှင်မြတ်၏) ရုစုလ်တမန်တော်မြတ်သည်၊
وَلَا يَدِينُونَ	ထို့ပြင်၊ ၎င်းတို့သည် ယုံကြည်လက်ခံကြသည် မဟုတ်ပေ။
دِينَ الْحَقِّ	မှန်ကန်သော “ဒီန်” သာသနာတော်ကို၊
مِنَ الَّذِينَ	အကြင်သူတို့အနက်မှ၊
أُوْتُوا	၎င်းတို့သည် ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူခြင်းကို ခံခဲ့ကြရကုန်၏၊
الْكِتَابِ	ကျမ်းဂန်ကို၊
حَتَّىٰ	တိုင်အောင်၊
يُعْطُوا	၎င်းတို့သည် ပေးဆောင်ကြလေသည်၊
الْحِزْبِ	လူခွန်တော်ကို၊
عَنْ يَدِ	လက်ဖြင့်၊
وَهُمْ صَٰغِرُونَ	စင်စစ်၊ ၎င်းတို့သည် အောက်ကြိုလျက်ရှိကြကုန်၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

(အို-မုအ်မင်န် သက်ဝင်ယုံကြည်သူ အပေါင်းတို့) အသင်တို့သည် အတိတ်ခေတ် ကျမ်းဂန် ရရှိသောသူတို့ကို (မိမိတို့၏) လက်ဖြင့် အောက်ကြို၍ လူ့ခွန်တော်ကို ကြည်ဖြူစွာ ဆက်သခြင်းမပြုသမျှကာလပတ်လုံး တိုက်ခိုက်ကြလေကုန်။ ထိုသူတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ကိုလည်း ယုံကြည်ကြသည် မဟုတ်ပေ။ နောက်ဆုံး နေ့ကိုလည်း ယုံကြည်ကြသည် မဟုတ်ချေ။ ထို့ပြင် ယင်းသူတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က လည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ရုစူလ်တမန်တော်ကလည်းကောင်း၊ 'ဟရာမ်' ဟူ၍ တားမြစ်ထားတော်မူသော အရာများကို 'ဟရာမ်' တားမြစ်ထားသောအရာ ဟူ၍ မယူဆကြချေ။ ထိုနည်းတူစွာ ၎င်းတို့သည် မှန်ကန်သော (အစ္စလာမ်) သာသနာ တော်ကိုလည်း ယုံကြည်လက်ခံခြင်း မပြုကြချေ။

1506 မုရ်ရှ်ရစ်က်တို့၏ပြဿနာကိုဖြေရှင်း၍ တိုင်းပြည်၏အခြေအနေအတော်အသင့်ကောင်းမွန်လာသော အခါ 'ကိတာဗီ' ခေါ် ယဟူဒီနှင့်နဆ်ရာနီတို့၏ အားအင်အချိန်အဝါကို ချေမှုန်းရန် အမိန့်တော်ကျ ရောက်လာခဲ့လေသည်။ အရေဗျဒိုင်ကို မုရ်ရှ်ရစ်က်တို့နှင့် လုံးဝသန့်ရှင်းသွားအောင် ပြုလုပ်ရန်မှာ အဓိကဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ယဟူဒီ၊ နဆ်ရာနီများနှင့် ပတ်သက်၍ ထောက်ထားခဲ့သည်မှာ ၎င်းတို့ သည်အစ္စလာမ်နှင့်ယှဉ်ပြိုင်၍ အားအင်မကြီးမားစေပဲ အစ္စလာမ်သာသနာ၏ တိုးပွားရေးတွင် အဟန့် အတား အနှောင့်အယှက်လည်း မဖြစ်စေပဲ အကယ်၍ ၎င်းတို့သည် လက်အောက်ခံများအဖြစ် လူ့ခွန်တော် ဆက်သကြလျှင် ၎င်းတို့၏အခွန်တော်ကိုလက်ခံခွင့်ပြုထားတော်မူခဲ့သည်။ ထိုလူ့ခွန်တော် ကိုလက်ခံလျှင် အစ္စလာမ်အစိုးရသည် ၎င်းတို့၏အသက်စည်းစိမ်နှင့် ၎င်းတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းပေးရမည်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ဤသို့မဟုတ်ပါလျှင် ၎င်းတို့နှင့်လည်း မုရ်ရှ်ရစ်က် များနည်းတူ ဂျီဟာဒ်စစ်ပွဲ ဆင်နွှဲရမည်သာဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်ကို လည်းကောင်း၊ နောက်ဆုံးနေ့ကို လည်းကောင်း၊ ယုံကြည်သင့် ယုံကြည်အပ်သည့် အတိုင်း မယုံကြည်ကြပေ။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်များကို လည်းကောင်း၊ တမန်တော် မြတ်၏ ဩဝါဒတော်များကိုလည်းကောင်း၊ ဂရုမမူကြပေ။ ၎င်းတို့သည် တမန်တော်မြတ် မုဟမ္မဒ် (ဆာလ္လလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်) ၏ အမိန့်တော်များကို လိုက်နာရန်ဝေးစွာ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်လက်ခံထား သည့် တမန်တော်အီစာ (အလိုင်ဟိဟစ္စလာမ်) ၏ အမိန့်ပညတ်တော်များကိုပင် မှန်ကန်စွာ လိုက်နာကြ သည်မရှိပေ။ ၎င်းတို့သည် မိမိတို့၏ စိတ်အလိုဆန္ဒများကိုသာ လိုက်နာ ပြုမူနေကြပေသည်။ ၎င်းတို့ သည် ယခင်က တမန်တော်အီစာ စသည့်တမန်တော်များ ယူဆောင်လာခဲ့ကြသည့် မှန်ကန်သော

သာသနာကိုလည်းကောင်း၊ ယခု နောက်ဆုံးပွင့်တော်မူသော တမန်တော်မြတ် မုဟမ္မဒ် (အာဇာနည် ၀၈၈၆) ယူဆောင်လာသော မှန်ကန်သော သာသနာကိုလည်းကောင်း၊ မည်သည့်သာသနာကိုမျှ လက်ခံနာယူကြသည်မရှိပေ။ ဤမျှမက (ရှေ့တွင်လာရှိမည့် အာယတ်တော်များ၌ ပါရှိသည့် အတိုင်း) ၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် ထွန်းညှိသားတော်မူသော သာသနာ့အလင်းရောင်ကိုပင် ငြိမ်းသတ်ရန်ပင် ကြံစည်လျက်ရှိကြပေသည်။ ဤသို့သော စိတ်နေသဘောထား ယုတ်မာ ညံ့ဖျင်းသောသူများကို ဤအတိုင်း လျစ်လျူရှုထားပါက ၎င်းတို့သည် တိုင်းပြည်တွင် ဆူပူသောင်းကျန်း၍ မိစ္ဆာဝါဒ တည်းဟူသော မီးတောက်မီးလျှံများကို တဟုန်းဟုန်း တောက်လောင်စေရန် ပြုလုပ်နေကြပေမည်။ အွတ်ဆ်မာနီ ၁-၂၄၇။ အအ-၃။

ဤအာယတ်တော်တွင် ကိတာဗီများကို ၎င်းတို့သည် လက်နက်ချ၍ လွတ်ငြိမ်းခွင့်တောင်းကာ 'ဂျစ်ယဟ်' လူခွန်တော် ပေးဆက်ကြသည်အထိ တိုက်ခိုက်ရမည့်အကြောင်း မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းတို့သည် သာသနာရေးဆိုင်ရာ အမိန့်ပညတ်တော်များကိုအစွဲလှာမိအဆုံး အမိန့်အညီ ယုံကြည်လိုက်နာကြသည်မရှိပေ။ ဤအာယတ်တော်တွင် ကာဖီရ်အားလုံး အကျုံးဝင်လျက်ရှိပေသည်။ ယင်းကာဖီရ်အားလုံးတို့အား တိုက်ခိုက်၍ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်သည်။

ဤ အာယတ်တော်တွင် ကိတာဗီများ၏ အမည်နာမကို အထူးတလည် ထုတ်ဖော်မိန့်ဆိုထားတော် မူခြင်းမှာ- ၎င်းတို့၏ထူးကဲမြင့်မြတ်မှုနှင့် အချို့သောထူးခြားချက်များကြောင့်သာဖြစ်သည်။

امر سبحانه وتعالى بمقاتلة جميع الكفار لاصفاقهم على هذا الوصف وخص اهل الكتاب بالذكر اكراما لكتابهم ولكونهم عالمين بالتوحيد والرسول والشرائع والملل (قرطبي)

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ကာဖီရ်အားလုံးတို့နှင့် ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရန် 'အမိန့်ပေးတော်မူသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းတို့၌ ဤ အာယတ်တော်တွင် လာရှိသည့် အင်္ဂါရပ်များ ပါရှိနေခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဤ အာယတ်တော်တွင် ကိတာဗီများအား အထူးတလည် ထုတ်ဖော် မိန့်ဆိုထားတော်မူခြင်းမှာ ၎င်းတို့၏ ကျမ်းစာကိုလည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့သည် တောင်ဟီးဒ်တရားတော်နှင့် ရှုလ်တမန်တော်များထံမှ သာသနာရေးဆိုင်ရာ တရားဥပဒေများကို သိကျွမ်းထားသူများ ဖြစ်ကြသည်ကိုလည်းကောင်း ထောက်ထားခြင်းအားဖြင့်သာ ဖြစ်ပေသည်။ ကုရ်တုဗီ။

ဤ အာယတ်တော်တွင် ကိတာဗီများ၏ အမည်နာမကို အထူးတလည် ထုတ်ဖော် မိန့်ဆို ထားတော် မူသည်မှာ မှန်၏။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖော်ပြထားတော်မူသည့် အင်္ဂါရပ် များသည် ၎င်းတို့ထက် မုရ်ရစ်ကံတို့တွင် ပိုမို၍ သုံးသပ်တွေ့ရှိ ပေသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ မုရ်ရစ်ကံ တို့နှင့် ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ခြင်းသည်လည်း ပိုမို၍ အရေးကြီးလာပေသည်။ သို့ရာတွင် တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုဗီ ၀၈၈၆) ၏ သြဝါဒတော်များအရ အရပ်မုရ်ရစ်ကံများ၌ လူ့ခွန်တော် ဆက် သခွင့်မရှိပေ။ ၎င်းတို့၌ လူ့ခွန်တော် ပေးဆက်၍ အရေပျဉ်းခံတွင် နေနိုင်ခွင့် မရှိပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အရေပျဉ်းခံသည် ကိယာမတ်နေ့အထိ တောင်ဟီးဗ် ၏ ဗဟိုဌာနအဖြစ် သတ်မှတ် ထားတော်မူပြီးဖြစ်ရာ ထိုနယ်နိမိတ်အတွင်းတွင် ကာဖီရ်၊ မုရ်ရစ်ကံတို့ကို မည်သည့် စည်းကမ်းချက် နှင့်မျှ တည်ရှိခွင့် အလျှင်းမပြုနိုင်ပေ။ သာသနာ့အနှောက်အယှက် လုံးဝ ပပျောက်သွားသည့်တိုင် အောင် အရပ်ကာဖီရ်နှင့် မုရ်ရစ်ကံတို့အား တိုက်ခိုက်ပစ်ရမည့်အကြောင်း ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်တွင် သီးသန့်အမိန့်တော်များ လာရှိပေသည်။ **ကြည့်-ကုအာရ်-၂: ၁၉၃။ ၈: ၃၉။**

အရေပျဉ်းခံမှအပ အခြားနိုင်ငံသား မုရ်ရစ်ကံအားလုံးတို့သည် ကိတာဗီများနှင့် အမိန့်တူ ပင် ဖြစ်ကြပေသည်။ အရပ်မုရ်ရစ်ကံများ၌မူကား လူ့ခွန်တော် ပေးဆက်၍ ပင်နေနိုင်ခွင့် အလျှင်း မရှိပေ။

(من الذين اوتوا الكتاب) بيان للذين قبله فاما الجوس فمما يقعون بالكتاب
 في قبول الجزية وكذلك الترك والهنود وغيرهما بخلاف مشركي العرب. (مؤلفه)
 ثبت جواز اخذها من سائر الكفار اهل كتاب كانوا او غير اهل كتاب الاعداء
 الاوثان من العرب لان النبي صلى الله عليه وسلم لم يقبل منهم الا الاسلام والسيف
 (جصاص)
 قال اصحابنا لا يقبل من مشركي العرب الا الاسلام والسيف وتقبل من اهل
 الكتاب ومن سائر كفار العجم الجزية (جصاص)

တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုဗီ ၀၈၈၆) ၏ သြဝါဒတော်များတွင် တမန်တော်မြတ် သည် မဂျူစီများထံမှ လူ့ခွန်တော်ကို လက်ခံတော်မူခဲ့သည့်အကြောင်း၊ အရပ်နိုင်ငံသား မဟုတ် သော မုရ်ရစ်ကံများသည်လည်း မဂျူစီများကဲ့သို့ပင်ဖြစ်ကြောင်း ပါရှိလေသည်။ ဤ အာယတ် တော်ကို စဉ်းစားဆင်ခြင်ခြင်းအားဖြင့် အထက်ဖော်ပြပါအတိုင်း အရပ်နိုင်ငံသား မုရ်ရစ်ကံများ မှတစ်ပါး အားလုံးသော ကာဖီရ် မုရ်ရစ်ကံတို့ထံမှ လူ့ခွန်တော်ယူပိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း ကောင်းစွာသိနိုင်

ပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤ အာယတ်တော်တွင် ပါရှိသော (من الذين اتوا الكتاب) ဟူသောပုဒ်၌ပါရှိသော မင်္ဂလာ သည် ဗာယာနိယာရှင်းပြခြင်းအနက်ပေးသည်။ အချို့ အဝက်ပြသခြင်း အနက်ကို ပေးသော (بعضية) မဟုတ်ပေ။ ထို့အတွက်ကြောင့်ကိတာဗီအားလုံးတို့၌ ဤ အာ

ယတ်တော်တွင်ဖော်ပြပါရှိသော အင်္ဂါရပ်များ အားလုံးရှိပေမည်။ ဤ အာယတ်တော်တွင်ဖော်ပြပါရှိ သည့် အင်္ဂါရပ်များသည် လူ့ခွန်တော်ဆက်သရန် အကြောင်းတရားပင်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ အင်္ဂါရပ် များသည်အရပ်မရှိရစ်ကံများတွင် အပြည့်အစုံပါရှိသည်မှာ အထင်အရှားပင်ဖြစ်သည်။ ကိတာဗီ များ သည်တောင်ဟီးဒ်နှင့် နောင်တမလွန်ကို ယုံကြည်ကြသေး၏။ သို့ရာတွင် ယင်း ယုံကြည်ချက်များတွင်

ကိတာဗီများ၏မှားယွင်းမှုများကြောင့် ၊ ၎င်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ (لا يؤمنون) “ထိုသူများသည် မယုံ

ကြည်ကြပေ” ဟူ၍ မိန့်ဆိုထားတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။ အရပ် မရှိရစ်ကံတို့မှာကား ဤသည့်ယုံကြည် ချက်များကို ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီး သွေဖည်ဆန့်ကျင်သူများသာ ဖြစ်ကြသည့်အတွက် ယင်း မရှိရစ်ကံ တို့အား တိုက်ခိုက်ရန်အကြောင်းများ ပိုမိုပြည့်စုံ ရင့်သန်သည်ဖြစ်ရာ ၎င်းတို့အား တိုက်ခိုက်ရန် အမိန့်တော်သည်လည်း ပိုမိုရင့်သန် လေးနက်ပေမည်။ သို့ရာတွင် အရပ် မရှိရစ်ကံများကို အထက် ဖော်ပြပါ သီးသန့်အကြောင်းပြချက်ရှိနေသဖြင့် ဤအများနှင့်ဆိုင်သော လူ့ခွန်တော်ပေးခွင့် အမိန့် တော်မှ ခြွင်းချန်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဟနဖီဂိုဏ်းဝင်များ၏ ယူဆချက်မှာလည်း ဤအဘိုင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဤသည့်ယူဆချက်ကို ဒုရ်ရီမန်ဆူရ်ကျမ်း တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့် အစ်ဗ်နုရီဟာဗ်၏ အဆို

ကလည်း ထောက်ခံလျက် ရှိသည်။ အစ်ဗ်နုရီဟာဗ်၏ အဆိုအရ (قاتلوهم حتى لا تكون فتنة)

ဟူသော အာယတ်တော်သည် အရပ်မရှိရစ်ကံ များနှင့် ပတ်သက်သည်။ (حتى يعطوا الجزية)

ဟူသော အာယတ်တော်သည် ကိတာဗီများနှင့် ပတ်သက်သည်။ ကြည့်-စာနုဝီ။

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

(جزية) “ဂျစ်ယဟ်” ဟူသည် အစ္စလာမ်အစိုးရက မိမိ၏တိုင်းပြည်တွင် နေထိုင်ကြသော မုတ်စလင်မ် မဟုတ်သော “ဇင်မ်မီ” များထံမှ ၎င်းတို့၏ အသက်စည်းစိမ်နှင့် ၎င်းတို့၏ဥစ္စာပစ္စည်း များကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ပေးခြင်းအတွက် ကောက်ယူသော အခွန်တော်ပင် ဖြစ်သည်။

الجزية: خراج الارض وما يؤخذ من اهل الذمة (سائر) 506/4
وهي فعلة من الجزاء كانها جزت عن قتله (ابن كثير)

အစ္စလာမ်အစိုးရတွင် မုတ်စလင်မ်အမျိုးသား အားလုံးတို့အပေါ်၌ စစ်မှုထမ်းခြင်းသည် မလုပ်မနေရသော တာဝန်တရပ်ဖြစ်သည်။ ဤသို့တာဝန်သတ်မှတ်ခြင်းမှာ အရေးကြီးကြိုက်လာသည့် အခါ မုတ်စလင်မ်တမျိုးသားလုံးသည် စစ်သည်တော် ဖြစ်နိုင်ရန်အတွက်ပင် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အစ္စလာမ်အစိုးရ လက်အောက်၌ နေထိုင်ကြသော “ဇင်မ်မီ” များအတွက် ၎င်းတို့သည် စစ်မှုထမ်းခြင်းမှ အနည်းငယ်သော အခွန်ဆက်၍ လွတ်ငြိမ်းခွင့်ရယူနိုင်ကြပေသည်။ အမှန်မှာ ဤသို့အခွန်ဆက်သရခြင်းသည် ကာဖီရ်၊ မုရှ်ရစ်ကံဖြစ်ခြင်းကြောင့်သော် လည်းကောင်း၊ ယုံကြည်ချက် တစုံတရာ မှားယွင်းခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း မဟုတ်ပေ။ စစ်မှုထမ်းခြင်းမှ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ရရှိရန် ပေးဆောင်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ဤသည့်အကြောင်းကို “ဖင်က်ဟ်” မေ့သတ်ကျမ်းကြီးများတွင် အတည့်အလင်း တွေ့ရှိရပေသည်။

وجب لخصم للمقاتلة... خلفا عن خصم مقاتلة اهل الدار لان من هو عن
اهل دار الاسلام عليه نصرتهم وقتلقات

အစ္စလာမ်နိုင်ငံတွင်စစ်မှုထမ်းနေကြသော စစ်သည်တော် များအားကူညီထောက်ပံ့ခြင်းသည် ထိုနိုင်ငံတွင် နေထိုင်သူအားလုံးတို့၏ တာဝန်ဖြစ်သည်။ “ဇင်မ်မီ” ခေါ် သာသာခြားများသည် စစ်မှုထမ်းခြင်းမှ လွတ်ငြိမ်းခွင့် ရရှိကြသည်ဖြစ်ရာ ထိုသို့ခွင့်လွတ်ခြင်း၏အစား ဤအခွန်တော်ပေးဆက်ရခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့အတွက်ကြောင့်ပင် ဂျီဟာဒ်စစ်တိုက်ရာ၌ သက်ဖြတ်ခြင်းမပြုရန်၊ တားမြစ်ထားသောသူများ၊ ဥပမာ-အမျိုးသမီးများ၊ ကလေးများ၊ အသက်အရွယ် အလွန်ကြီးရင့်သော အဘိုးအို အမယ်အိုများ၊ ခြေလက်မသန်စွမ်းသော သူများ၊ ဘုန်းကြီးရဟန်းများ အပေါ်၌ အခွန်တော်ဆက်ရန် တာဝန်လည်းမရှိပေ။ အကယ်၍သာအခွန်တော် ဆက်သရခြင်းသည် အစ္စလာမ်

အစိုးရတို့က ကာဖီရ်အဖြစ်နှင့် နေထိုင်ခွင့်ရရှိသည့် အတွက်ကြောင့်သာဖြစ်သော် အထက်ဖော်ပြပါ အမျိုးသမီး၊ အဘိုးအို၊ အဖေအို...သည် ဗုဂ္ဂိုလ်များသည်လည်း ကာဖီရ်ဖြစ်ရာတွင် အခြား ကာဖီရ်များနှင့် အတူတူပင်ဖြစ်ကြပေရာ ၎င်းတို့အပေါ်၌လည်း အခွန်တော်ဆက်သရန် တာဝန် မှုရရှိပေမည်။ ယခုမူကား ဤသို့ဟုတ်ပေ။ ကြည့်-သာနဝီ။ မာဂျီဒီ။ အ-၂။ ၀-၄၀၁။ အအ-၄၉။

مسئله جزیه بیل اسلام کا نہیں جیسا بعض معترضین کا زعم فاسد ہے پھر اعتراض کیا ہے کہ حقوڑے سے دام لیکر قرار علی الکفر اور اعتراض عن الاسلام کی اجازت کیسے ہو گئی؟ کہ عظمت اسلام کے خلاف ہے سو یہ اعتراض بنا برافاسد علی الفاسد ہے بلکہ یہ بدل ہے قتل کا یعنی اس کی وجہ سے اس کی جان بچ گئی سو یہ غایت عظمت و عزت ہے اسلام کی کہ اس نے ایسی رعایت کی اور یہی وجہ ہے کہ جو لوگ جہاد میں قتل نہیں کئے جاتے جیسے عورتیں اور بچے اور بہت بڑھے اور ایپاج اور رہبان و تارکان دنیا ان پر جزیه نہیں اور اگر بوجہ قرار علی الکفر کے ہوتا تو ان پر بھی ہوتا کیونکہ کفر مشترک ہے البتہ وجوب قتل میں باہم تفاوت ہے۔ (تھاوی ص ۱۰۹) جزیه کی شرح ۱۲ درم سالانہ سے لے کر ۴۸ درم سالانہ تک ہے۔ عورت بچے، بیمار، معذور۔ بڑھے۔ بے روزگار، مذہبی طبقہ (مثلاً پادری، جوگی) غلام وغیرہ مستثنیٰ تھے۔ صرف کاروباری آدمیوں پر لگایا جاتا تھا۔ وہ بھی اگر صلحی جزیه ہے تو اس کی مقدار معین تھی۔ ورنہ یوں معمولاً امر سے تقریباً عدا ہوا یعنی ۳ سالانہ، متوسط طبقہ والوں سے ۸ ماہوار یعنی ۳ سالانہ، ادنیٰ طبقہ سے ۴ ماہوار یعنی ۳ سالانہ اور درمیان سال میں کوئی مرجھاتا تو اس سے جزیه ساقط ہو جاتا (اسلامی معاشیات) از علامہ مناظر احسن گیلانی) روم اور ایران کی رعایا کو مسلمانوں کی حکومت میں آجے کے بعد جو رقم جزیه کی دینا پڑتی تھی وہ ان حصوں سے کہیں کم تھی جو ان لوگوں کو پہلی حکومتوں کے وقت دینا پڑتی تھی۔ یہ شہادت حال کے ایک مشہور سیاسی اہل قلم جرجی زیدان مصری کی ہے۔ والجزیه التي کانوا یتکلفون دفعها الی المسلمین اقل کثیر عن مجموع الغرائب التي کانوا یؤدونها الی الروم والفرس (ماجدی ص ۴۹)

Jizya; the root meaning is 'compensation'. The derived meaning, which became the technical meaning, was a poll-tax levied from those who did not accept Islaam, but were willing to live under the protection of Islaam, and were thus tacitly willing to submit to its ideals being enforced in the Muslim State, saving only their personal liberty of conscience as regard themselves. There was no amount fixed for it, and in any case it was merely symbolical, — an acknowledgement that those whose religion was tolerated would in their turn not interfere with the preaching and progress of Islaam. Imam Shafi suggests one dinar per year, which would be the Arabian gold dinar of the Muslim States, equivalent in value to about half a sovereign, or about 5 to 6.7 rupees. See p,410 to iii 75, The tax varied in amount, and these were exemptions for

Book X—Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

the poor, for females and children (according to Abu Hanifa) for salves, and for monks and hermits. Being a tax on able-bodied males of military age, it was in a sense a commutation for military service. But see the next note.

An Yadin (literally, from the hand) has been variously interpreted. The hand being the symbol of power and authority, I accept the interpretation "in token of willing submission". The Jizya was thus partly symbolic and partly a commutation for military service, but as the amount was insignificant and the exemptions numerous, its symbolic character predominated. See the last note.

ABDULLAH YUSUF ALI

P. 447, N. N. 1281-1282.

မှတ်ချက်။ ကိတဝဗီများနှင့် စစ်တိုက်ရမည့်အကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း၊ အစ္စလာမ် နိုင်ငံတွင် နေထိုင်ကြသော ဘာသာခြားတို့ထံမှ "ဂျစ်ယဟ်" လူ့ခွန်ကောက်ယူခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လည်းကောင်း မောင်လာနာအဗုလ်ကလာမ်အာဇာဒ်၏ တစ်စိရ်ကျမ်းတွင် အကျယ်တဝန် တွေ့ရှိ နိုင်ပေသည်။

အပိုဒ် - ၅။

ကိတဝဗီများ၏ မိစ္ဆာစကားနှင့် မိစ္ဆာအပြုအမူ။

ကိတဝဗီများ၏ ဓမ္မဆရာများနှင့် ဘုန်းကြီး၊ ရဟန်းများသည်

ဥစ္စာပစ္စည်း မက်မောကြသည်။

အာယတ်စဉ် အမြက်သဘော။

အာယတ် ၃၀။ ယဟူဒီများက အုဇိုင်ရ်သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ သားတော်ဖြစ်သည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ နဆ်ရာနီများက မဗီဟ်သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ သားတော် ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုကြခြင်း။

- အာယတ် ၃၁။ ကိတာဗီများသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အားဆန့်ကျင်၍ မိမိတို့၏ဓမ္မဆရာများ၊
နှင့် ဘုန်းကြီးရဟန်းများကို ကိုးကွယ်ရာများအဖြစ် ပြုလုပ်ထားကြခြင်း။
- ။ ၃၂။ ကိတာဗီများသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ သာသနာ့အလင်းရောင်ကိုပင် ငြိမ်း
သတ် လိုကြခြင်း။
- ။ ၃၃။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ဘာသာအားလုံးတို့အပေါ်၌ လွှမ်းမိုးစေရန်အတွက်
တမန်တော်မြတ်အား မှန်ကန်သော သာသနာနှင့်တကွ စေလွှတ်တော်မူခြင်း။
- ။ ၃၄။ များစွာသော ယဟူဒီ၊ နဆ်ရာနီ ဓမ္မဆရာများနှင့် ဘုန်းကြီး ရဟန်းများ
သည် လူများ၏ ဥစ္စာပစ္စည်းကို မတရားစားသုံး၍ လူများအား အလ္လာဟ်
အရှင်မြတ်လမ်းတော်မှ ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်း။ ရှေ့၊ ငွေ၊ ရတနာ များကို စုံ
ဆောင်း၍ ထိုရတနာများကို အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ မလှူဒါန်း
ကြခြင်း။
- ။ ၃၅။ ယင်းသို့ ဥစ္စာပစ္စည်းများကို စုဆောင်းပြီး မလှူဒါန်းကြသော သူများသည်
နောင်တမလွန် ဘဝ၌ ထိုဥစ္စာပစ္စည်းများကိုပင် မီးကျို၍ တံဆိတ်ခတ်နှိပ်ခြင်း
ခံကြရမည်ဖြစ်ခြင်း။
- ။ ၃၆-၃၇။ ကမ္ဘာဦးအစမှ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် သတ်မှတ်ထားတော်မူသော လူများကို
ကိတာဗီများသည် ကပြောင်းကပြန်ပြုကြခြင်း၊ ကိတာဗီများသည်မှတ်စလင်မ်
အားလုံး တို့အား တိုက်ခိုက်သကဲ့သို့ မှတ်စလင်မ် များသည်လည်း ၎င်းတို့
အားလုံးတို့အား တိုက်ခိုက်ကြရမည် ဖြစ်ကြခြင်း။

(၃၀)

وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ
ابْنُ اللَّهِ ذَلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ يُصَاهِمُونَ قَوْلَ
الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ قَتَلَهُمُ اللَّهُ أَنَّى يُؤْفَكُونَ

လုံးကောက်အဓိပ္ပာယ်

- وَقَالَتْ ၈င်စစ်သော်ကား၊ ပြောဆိုခဲ့၏၊ 1507
- الْيَهُودُ ယဟူဒီတို့က၊
- عَزَّيْرُ ‘အုဇိုင်ရ်’သည်။
- إِبْنُ اللَّهِ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏သားတော်ဖြစ်သည်(ဟု)။
- وَقَالَتْ ထိုနည်းတူစွာ၊ ပြောဆိုခဲ့လေသည်၊ 1508
- النَّصْرِيُّ နဆွဲရာနီတို့က၊
- الْمَسِيحُ ‘မစိတ်’သည်။
- إِبْنُ اللَّهِ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏သားတော်ဖြစ်သည်(ဟု)။
- ذَلِكَ ဤသည်ကား၊
- قَوْلُهُمْ ၎င်းတို့၏ပြောဆိုချက်တည်း၊
- بِأَفْوَاهِهِمْ ၎င်းတို့၏ နှုတ်များဖြင့်၊
- بِصَاهْتِهِمْ ၎င်းတို့သည် လိုက်၍တုကြကုန်၏။
- قَوْلَ الَّذِينَ အကြင်သူတို့၏ပြောဆိုမှုကို၊
- كَفَرُوا ၎င်းတို့သည် သွေဖည်ခြင်းပယ်ခဲ့ကြကုန်၏။
- مِنْ قَبْلِ ၎င်းအထက်ကာလ၌၊
- تَلَمَّهْمُ اللَّهُ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ပျက်စီးစေတော်မူပါစေသတည်း၊
- أَيُّ အဘယ်သို့၊
- يُؤْتِكُون ၎င်းတို့သည် လှည့်၍ ထွက်သွားနေကြလေသနည်း။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

စင်စစ်သော်ကား ယဟူဒီတို့က “အုဇိုင်ရ်”သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ သားတော်ဖြစ်သည် ဟူ၍ ပြောဆိုခဲ့ကြလေသည်။ နဆွဲရာနီတို့ကလည်း “မစိတ်”သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏သားတော် ဖြစ်သည်ဟူ၍ ပြောဆိုခဲ့ကြလေသည်။ ဤသည်ကား ၎င်းတို့ မိမိတို့နှုတ်ဖြင့် ပြောဆိုကြသော (အခြေအနေ ကင်းမဲ့သည့်) စကားမျှသာ ဖြစ်ချေသတည်း။ ၎င်းတို့သည် (မိမိတို့)အလျင် ရှေး အထက်ကျော်ကာလ၌ ရှိခဲ့ကြသော ကာဖီရ် ယုံကြည်မှုကင်းမဲ့သော သူတို့၏ ပြောဆိုမှုကို လိုက်၍

၍ တုခဲကြလေသည်။ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ဖျက်ဆီးတော်မူပါစေသတည်း။ ၎င်းတို့သည် (အမှန်ကိုပယ်၍ အမှားဘက်သို့) အသို့လျှင်ပြန်လှည့် သွားကြသနည်း။
ကြည့်-(ကုရ်အာန် ၅: ၇၅)

1507 ကုရ်အာန် ကျမ်းတော်မြတ်တွင် (عزير) 'အုဇိုင်ရ်' ဟူသော အမည်ကို၍ အာယတ်တော် (၉: ၃၀) ၌ တနေရာတည်းတွင်သာ ဘွဲ့ခံရပေသည်။ ဤ အာယတ်တော်တွင်လည်း ယဟူဒီများက အုဇိုင်ရ်သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ သားဘော် ဖြစ်သည် ဟု ဆိုခဲ့ကြသည့်အကြောင်းသာ ပါရှိပေသည်။ ဤ အာယတ်တော်အပြင် ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်တွင် မည်သည့်အာယတ်တော်၌မျှ အုဇိုင်ရ်၏ အကြောင်းကို အုဇိုင်ရ်၏ အမည်နာမနှင့်တကွ အသျှင်းမတွေ့ရှိရပေ။ သို့ရာတွင် ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ် (၂: ၂၅၉) တွင် ဖရိုဖရဲ ပျက်သိမ်းသွားသော မြို့တို့ကို ဖြတ်သန်းသွားခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ် မြတ်မှာ အများမုဖတ်စ်စီရိန် အဋ္ဌကထာရှင်တို့၏ ယူဆချက်အရ အုဇိုင်ရ်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤအကြောင်းကို ကုရ်အာန် (၂: ၂၅၉) ၏ အဖွင့် အောက်ခြေအမှတ် (478-479) တို့တွင် အနည်းငယ်ရေးသားခဲ့ပေပြီ။

'အုဇိုင်ရ်' သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ တမန်တော်တပါးဖြစ်သည်။ တမန်တော် အုဇိုင်ရ်သည် တမန်တော် ဟာရူန်အစ်ဗ်နုအင်မ်ရာန်၏ မျိုးနွယ်မှဖြစ်သည်။

ဗာဗုလုန်ဘုရင် 'ဗုခ်တနဆွိဆွရ် Neb-u-chad-nez-zar သည် "ဗိုင်တုလ်မုကဒ်ဒတ်စ်" ခေါ် ယေရုရှလင်မြို့ကို ဖျက်ဆီးချေမှုန်း၍ အစ္စရာအီလီမျိုးနွယ်ဝင် ယောက်ျား မိန်းမများနှင့်တကွ ကလေးများကိုပါ သိုးဆိတ်များပမာ ဖမ်းဆီးသွားသည့်အခါ 'တောင်ရာတ်' ကျမ်းကိုလည်း မီးတင်ရှို့ပစ်ခဲ့လေသည်။ ထိုအခါ အစ္စရာအီလီမျိုးနွယ်များထံတွင် တောင်ရာတ်ကျမ်းတစ်စောင်မျှ မကျန်ရှိခဲ့ပေ။ တောင်ရာတ်ကျမ်းကို စုလယ်ဆုံး အာဂုံဆောင်ထားသော 'ဟာဖစ်ဇ်' လည်း တဦးတယောက်မျှ မရှိခဲ့ပေ ဤသို့အားဖြင့် အစ္စရာအီလီမျိုးနွယ်ဝင်များသည် စစ်သို့ပုန်းများအဖြစ် အကျဉ်းခံနေခဲ့ကြသည့် ကာလတလျှောက်လုံးတွင် တောင်ရာတ်ကျမ်းနှင့် လုံးဝ ကင်းကွာခဲ့ကြရပေသည်။ နှစ်ပရိစ္ဆေဒ အတော်ကြာ၍ အကျဉ်းခံနေကြရာမှ လွတ်မြောက်ပြီး ယေရုရှလင်မြို့သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာကြသောအခါ တောင်ရာတ်ကျမ်းကို ပြန်လည်ရရှိနိုင်ရန် တွေးဆ အားထုတ်ကြလေသည်။ ထိုအချိန်တွင် တမန်တော် အုဇိုင်ရ် (အလိုင်ဟစ္စလာမ်) သည် အစ္စရာအီလီမျိုးနွယ်ဝင် အားလုံးတို့အား စုရုံးစေပြီး တောင်ရာတ်ကျမ်းကို အစမှအဆုံးတိုင် ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈိယာယ်ပြု၍ ရေးမှတ်ထားစေခဲ့ပေသည်။ တမန်တော် အုဇိုင်ရ်သည် ယင်းသို့ တောင်ရာတ်ကျမ်းကို ပြန်လည်

ရွတ်ဖတ်၍ ရေးမှတ်စေတော်မူသည့်အခါ အီဝရာအီလီမျိုး နှယ်ဝင်များသည် တမန်တော်အုဇိုင်ရ်အား အထူးတလည် ကြည်ညိုမြတ်နိုး လာခဲ့ကြပေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ကြည်ညိုမှု လွန်ကဲလာပြီးလျှင် တမန်တော် အုဇိုင်ရ်အား “အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ သားတော်ဖြစ်သည်” ဟူ၍ပင် မှတ်ယူလာခဲ့ကြလေ တော့သည်။ ယင်းသို့ မှတ်ယူခဲ့သူများက ‘တမန်တော်မူစာ (အလိုင်ဟစ္စလာမ်) သည် ငါတို့ ထံသို့ ကျောက်ပြားများပေါ်တွင် ရေးမှတ်ထားသည့် တောင်ရုတ်ကျမ်းကို ယူဆောင်၍လာခဲ့ပေသည်။ တမန်တော်အုဇိုင်ရ်မှာ မူကား တောင်ရုတ်ကျမ်းကို ကျောက်ပြား တစုံတရာပေါ်တွင် ရေးမှတ် ခြင်းမပြုပဲ မိမိ၏နှလုံးသားအပေါ်တွင်ရေးမှတ်၍ ငါတို့အား ဟောကြားလေသည်။ ဤသို့ပြုစုခြင်း နိုင်ခြင်းမှာ (တမန်တော်) အုဇိုင်ရ်သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏သားတော် ဖြစ်၍သာ ဖြစ်သည်’ ဟု အကြောင်းပြခဲ့ကြလေသည်။ ကြည့်-အလ်ဗီဒါယဟ် ဝါန်နီဟာယဟ် (အ-၂၊ ၁၀-၄၆)။

ဤသို့ အီဝရာအီလီမျိုး နှယ်ဝင်များက တမန်တော်အုဇိုင်ရ်အား “အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၏ သားတော် ဖြစ်သည်” ဟူ၍ မပြောသင့် မဆိုအပ်သည်ကို မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြံ ပြောဆိုခဲ့ကြသည့် အကြောင်းကိုပင် ရည်ညွှန်း၍ ဤအာယတ်တော်တွင် မိန့်ဆိုထားတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။

တမန်တော် အုဇိုင်ရ်(အလိုင်ဟစ္စလာမ်)နှင့် ပတ်သက်၍ ‘တာရီခ်’၊ ‘စိယရ်’ သမိုင်းကျမ်းများ တွင် အတိအကျ မတွေ့ရှိရပေ။

အစ်ဗ်နုကဆီရ်၏ အဆိုတရပ်အရ တမန်တော် အုဇိုင်ရ်သည် အီရာက်ပြည်ရှိ ဟဇ်ကီလ်ဝတ် ကျောင်းတွင် တောင်ရုတ် ကျမ်းမြတ်ကို ပြန်လည် ရွတ်ဆိုရေးမှတ်၍ ပေးခဲ့လေသည်။ ထိုဝတ် ကျောင်းအနီးအနားရှိ ‘စာယိရ်အာဗာဒ်’ အမည်ရှိသော ရွာတွင်ပင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ အမိန့် တော်ကို ခံယူသွားခဲ့လေသည်။ တမန်တော် အုဇိုင်ရ်၏သင်္ချိုင်းသည် ဒမတ်စ်ကတ်စ် (Damascus) မြို့တွင်ရှိသည်ဟုလည်း အခြားအဆိုတရပ် လာရှိပေသည်။ ကြည့်-အလ်ဗီဒါယဟ် ဝါန်နီဟာယဟ်။ အ-၂။ ၈-၄၃-၄၅။

တမန်တော်အုဇိုင်ရ်(အလိုင်ဟစ္စလာမ်)၏အကြောင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကိဆူဆုလ်ကုရ်အာန် အ-၂။ တွင်လည်းကောင်း၊ အဗူလ်ကလာမ်အာဇာဒ်၊ အ-၂၊ ၈-(၁၂၃-၁၂၄)တွင် လည်းကောင်း၊ အလ်မနာရ်အ-၁၀၊ ၁၀-(၃၂၂-၃၂၃)တွင်လည်းကောင်း၊ Encyclopaedia Britannica Vol 10, P. 104. 105. တွင် လည်းကောင်း၊ အကျယ်တွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

1508 နဆွာရာနီများက 'မစိတ်'သည် 'အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ သားတော်ဖြစ်သည်' ဟုဆိုခဲ့ကြသည်။ ဤကားမဟာအမှားတော်ပင်ဖြစ်သည်။ အခြေအမြစ်မရှိသော ယုတ္တိကင်းသောစကားမျှသာဖြစ်သည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် တဆူတည်းဖြစ်တော်မူသည်။ သားသမီးလုံးဝမရှိ။ ထိုအရှင်မြတ်၌နှိုင်းယှဉ်ဘက် အလျှင်းမရှိ၊ ဂုဏ်ရည်တူအလျှင်းမရှိ၊ တောင်တမူ၊ ကြောင့်ကြမှုအလျှင်းမရှိ၊ ထိုအရှင်မြတ်သည် အနန္တတန်ခိုးတော်ရှင်ဖြစ်တော်မူ၏။ သို့ပါလျက် ထိုအရှင်မြတ်၌ သားတော်ရှိသည်ဟု ဆိုခြင်းမှာ မုချအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပစာအားဖြင့် သော်လည်းကောင်း အသို့လျှင် မှန်ကန်နိုင်အံ့နည်း၊ အလျှင်းမမှန်၊ လုံးဝမှားသည်။ ဤအကြောင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဤ 'တစ်ဗီယာနိုလ်ကုရ်အာန်' (အ-၁။ ၁၀-၂၃၀ - ၂၁၁၊ အအ-210-211) တွင်အကျယ်ဖွင့်ဆိုရေးသားပြီးဖြစ်သည်။ ပြန်လည်ရှုပါကုန်

قال ابن عطية ويقال ان بعضهم يعتقدونها نبوة حنوز رحمة وهذا المعنى ايضا
لا يحل ان تطلق النبوة عليه وهو كافر - (توطى)

ဖော်ပြချက်။

“အန်နာယုဖကူန်” နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကုရ်အာန် (၅: ၇၅) ၏ အဖွင့်တွင် ရေးသားပြီးဖြစ်သည်။

(၃၀)

اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ
وَالسَّيِّحِ ابْنِ مَرْيَمَ وَمَا أُمُّرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ
وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣١﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- اتَّخَذُوا ၎င်းတို့သည် ပြုလုပ်ခဲ့ကြကုန်၏။ 1509
- أَحْبَارَهُمْ ၎င်းတို့၏ 'ဓမ္မဆရာတို့ကို'။
- وَرُهَبَانَهُمْ ထိုနည်းတူစွာ၊ ၎င်းတို့၏ ဘုန်းကြီးရဟန်းတို့ကို။
- أَرْبَابًا အရှင်သခင်များ။
- مِنْ دُونِ اللَّهِ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား စွန့်၍၊ (အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အပြင်)။
- وَالسَّيِّحِ ၎င်းပြင်၊ မစိတ်ကို။
- ابْنِ مَرْيَمَ မရိယမ်၏သားတော်။
- وَمَا أُمُّرُوا အမှန်စင်စစ်သော်ကား၊ ၎င်းတို့သည် အမိန့်ပေးခြင်း ခံခဲ့ကြရသည် မဟုတ်ပေ။ 1510
- إِلَّا لِيَعْبُدُوا သို့ရာတွင် ၎င်းတို့ ခဝပ်ကိုးကွယ်ကြရန်။
- إِلَهًا ကိုးကွယ်ရာအရှင်ကို။

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

- وَاحِدًا တဆူတည်းသော
 - لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ခဝပ်ကိုးကွယ်ရာ အရှင်ဟူ၍ အလျှင်းမရှိပေ။
 - سُبْحَانَ اللَّهِ ထို (အရှင်မြတ်) မှတပါး။
 - عَمَّا အကြင်အရာ (များ) မှ
 - يُشْرِكُونَ ၎င်းတို့သည် တွဲဖက်ကိုးကွယ်ကြကုန်၏။
- ၉:၃၁

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ထိုသူတို့သည် မိမိတို့၏ ဓမ္မဆရာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဘုန်းကြီး ရဟန်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ငရဲယမ၏ သားတော် ဗေဟ်ကို လည်းကောင်း၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အားစွန့်၍ (မိမိတို့၏) အရှင်သခင်များ ပြုလုပ် ထားခဲ့ကြလေသည်။ အမှန်စင်စစ်သော်ကား ထိုသူတို့သည် တဆူတည်းသောကိုးကွယ်ရာ အရှင်မြတ်အားသာလျှင် ခဝပ်ကိုးကွယ်ရန် အမိန့်ပေးတော်မူခြင်းကို ခံခဲ့ကြရလေသည်။ ထို (တဆူတည်းသော) အရှင်မြတ်မှတစ်ပါး အခြားခဝပ် ကိုးကွယ်ရာအရှင်ဟူ၍ အလျှင်းမရှိပြီ။ ထိုအရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့တုံ့ဘက်နှိုင်းယှဉ် (ကိုးကွယ်) ကြသည်တို့မှ (လုံးဝ) သန့်ရှင်းစင်ကြယ်တော်မူချေသတည်း။

ဤအာယတ်တော်သည် မှတ်စံလင်မိများအဖို့လည်း အလွန်တရာ တရားရဖွယ်ရာ ဖြစ်သည်။ အချို့ မှတ်စံလင်မိတို့သည် များစွာသော ရှေ့ဆောင်ကြီးများနှင့် ဆရာ့ဆရာကြီးများ၏ အမိန့်ကြွဝါဒများကို မလွဲမသွေ နာယူရ ကောင်းစေ ဟူ၍ ယူဆကာ လက်တွေ့အားဖြင့် ၎င်းဆရာ့ ဆရာကြီးများအား လုံးဝ အပြစ်ကင်းစင်သူများ ဖြစ်ကြသည်ဟု ယူဆထားကြရုံသာမက အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ အဆင့်အတန်းသို့ပင် ပို့ထားကြပေသည်။ ၎င်းတို့သည် ကုန်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်တွင် လာရှိသည့် ရှင်းလင်းပြတ်သားသော အာယတ်တော်များ၊ မိမိစိတ်တွင်းမှ လေးနက်စွာ ယုံကြည်ထားသည့် ယုံကြည်ချက်များနှင့် မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်နေရသော အထောက်အထားများကို စွန့်လွှတ်ကောင်း စွန့်လွှတ်ကြမည် ဖြစ်သော်လည်း မိမိတို့၏ ဆရာ့ဆရာကြီးများ၏ အမိန့်များကိုမူ စွန့်လွှတ်ကြမည် မဟုတ်ပေ။

အိမာင်ရာဇီသခင်က ဤနေရာတွင် မိမိဆရာ၏ ပြောပြချက်ကို ဖော်ပြထား၏။ ထိုဆရာကြီးက ပြောပြခဲ့သည်မှာ “ကျွန်ုပ်သည် မိမိတို့၏ ဆရာ့ဆရာများ၏ စကားများကို စူးစမ်း မဆင်ခြင် နှိုးသပ်ပဲ (လှေနှောင်းထစ်) လိုက်နာကြသော နောက်လိုက်တပည့်အချို့ကို တွေ့ခဲ့ဖူး၏။ ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းတို့၏ရွှေတွင် ၎င်းတို့၏လမ်းစဉ် မှားယွင်းနေကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကုန်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်၏ အာယတ်တော်များကို ဖတ်ပြခဲ့၏။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့သည် ကုန်အာန်ကျမ်းလာ ဒေသနာတော်များကိုပင် မနာခံခဲ့ကြ။ ဂရုမမူခဲ့ကြပေ။ ထိုမျှမက၎င်းတို့က မိမိတို့၏ “ဆရာ့ဆရာကြီးများ၏ လမ်းစဉ်သည် ကုန်အာန်ကျမ်းလာ အာယတ်တော်များနှင့် အသိုလျှင် ဆန့်ကျင်နိုင်အံ့နည်း” ဟူ၍ပင် အံ့ဩနေကြ၏။ ၎င်းတို့သည် မိမိတို့၏ ဆရာ့ဆရာများ၏ အမိန့်ဩဝါဒ၏ သဘောကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ယူဆကြရမည့်အစား ကုန်အာန်ကျမ်းလာ အာယတ်တော်များ၏ အနက်သဘောကိုသာ ပြောင်းလဲလိုက်ကြပေသည်။

အိမာင်ရာဇီသခင်သည် မိမိဆရာ၏ ဒုက္ခကံဖော်ပြပါ ပြောပြချက်ကို ရေးသားပြီးနောက် “အကယ်၍ အသင်သည် ကောင်းစွာ စူးစမ်းဆင်ခြင်ပါက လူ့လောကရှိ မြောက်မြားစွာသော သူတို့၏ သွေးကြောများတွင် ထိုရောဂါဆိုးပျံ့နှံ့လျက်ရှိသည်ကို အသင် တွေ့ရှိရပေမည်” ဟု ဆက်လက် ရေးသား ဖော်ပြထား၏။ မာဂျီဒီ။ အ-၂။ ၁-၅၀၂။ အအ-၅၆။

حضرت شاہ صاحب لکھتے ہیں عالم کا قول عوام کو سہل ہے جب تک وہ شر سے سمجھ کر بچے جب معلوم کرے کہ وہ اپنی طرف سے کہا یا طبع وغیرہ سے کہا ہے سہل نہیں۔ عثمانی ۱۳۴۰ ص ۱۵۰۹/۲

ဤအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကုန်အာန် (၃:၆၃) ၏ အဖွင့် အောက်ခြေအမှတ် (598) တွင် လည်းကောင်း၊ ကုန်အာန် (၅:၆၃) ၏ အဖွင့် အောက်ခြေအမှတ် (812) တွင် လည်းကောင်း အကျယ်ရေးသားပြီးဖြစ်သည်။ ပြန်လည်ရှုပါကုန်။

1510 ပွင့်တော်မူခဲ့သမျှသော နဗီ၊ ရုစုလ်တမန်တော် ((အလိုင်ဟိမ္မတ်စွလာမ်)) အပေါင်းတို့သည် “တဆူတည်းဖြစ်တော်မူသော အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ကိုသာလျှင် ခဝပ်ကိုးကွယ်ရမည့်” အကြောင်း အသီးသီး ဟောကြားတော်မူခဲ့ကြကုန်၏။ ယဟူဒီ နဆ်ရာနီများသည်လည်း ၎င်းတို့၏ နဗီတမန်တော်များမှ

عیسائیوں میں ایک انسان بھی ایسا نہیں ہوا جس نے پوپ اور اس کے مقرر کئے ہوئے فادرز کو خدا سمجھا ہو۔ اور نہ یہودیوں نے کبھی اپنے ربوں کو ایسا سمجھا لیکن ان کے عمل کا یہی حال رہا گویا حق و باطل، حلال و حرام، عذاب و ثواب اور جنت و دوزخ کی تقسیم کا سارا اختیار انہی کے قبضہ میں ہے وہ جو حلال کر دیں حلال ہے۔ جو حرام کر دیں حرام ہے جسے چاہیں بخشش کا پروانہ دیدیں، جسے چاہے محروم و مردود کر دیں جنت کی کنجی بھی انہی کے ہاتھ میں ہے۔ دوزخ کا دار و نہر بھی انہی کے زیر حکم۔ وہ ایسے مقدس ہیں کہ کوئی بات ان کی غلط نہیں ہو سکتی۔ اور اللہ نے انہیں ایسا با اختیار کر دیا ہے کہ ان کے حکم سے کوئی بات باہر نہیں۔

مَا شِئْتُمْ لَأَمَّا شِئْتُمُ الْاَوْفَادِ: فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا نَزَّلْنَا فِي الْقُرْآنِ! (1510/1)

اس گمراہی کا نتیجہ نکلا کہ اولاً، خدا کی کتاب جو اس غرض سے نازل کی گئی تھی کہ لوگ اسے پڑھیں، اور اس پر عمل کریں یک قلم بے اثر و بے کار ہو گئی۔ کیونکہ اس کی جگہ انسانوں کی رایوں اور فیصلوں نے لی۔ ثانیاً، ہدایت کا مرکز عملاً خدا کا حکم نہ رہا۔ انسانوں کا حکم ہو گیا۔ 1510/1

ثالثاً، دینی پیشواؤں کا ایک گروہ پیدا ہو گیا جو لوگوں کو اندھا بہرا بنا کر جس طرح چاہتا ہے ان کے لئے کام میں لایا۔

رابعاً، انسان کی عقلی ترقی کی تمام راہیں بند ہو گئیں۔ کیونکہ جب لوگوں نے اپنی سمجھ بوجھ سے کام لینا چھوڑ دیا اور اپنے بنائے ہوئے پیشواؤں کا حکم بلا دلیل ماننے لگے کہ یہی معنی تقلید کے ہیں تو ظاہر ہے کہ پھر عقل کی نشوونما اور ترقی کے لئے کون سی راہ باقی رہ گئی؟ 1510/1

خامساً، توہم پرستی اور جہل و کوری کا دروازہ کھل گیا۔ کیونکہ جب اعتقاد و عمل کا دار و مدار چند انسانوں کی رایوں پر آٹھرا اور دوسروں کو اس کا حق نہ رہا کہ اپنی عقل و بینش سے کام لیں تو ظاہر ہے کہ عقل و بینش کی جگہ جہل و توہم ہی پھیلے گا اور جو خرافات کسی پٹھرانے ہوئے پیشوا کی زبان سے نکل جائے گی لوگوں کے لئے دلیل و حجت کا کام دے گی۔ 1510/1

سادساً، دینی پیشوا اچھے انسان ہونے کی جگہ بے پناہ دیتا بن گئے۔ اور ان کی ساری باتوں نے تقدیس و پاک کی کا جامہ پہن لیا۔ کیونکہ جب انہیں اپنے پیروں کیلئے حکم و تشریح کی غیر مشروط طاقت مل گئی اور اپنے احکام و اعمال میں یک قلم غیر مسئول ہو گئے تو پھر نفس انسانی کی شرارتیں ان سے جو کچھ بھی کرائیں کم ہے۔ 1510/1

یورپ کی اس عہد کی تاریخ پر نظر ڈالو جسے مورخ ازمنہ وسطی کے نام سے پکارتے ہیں بلکہ اس عہد کی بھی جو نشہ ثانیہ کے نام سے شہور ہے تمہیں ان تاریخ کی ساری نظریں اور مثالیں قدم قدم پر ملنے لگیں گی، صرف پوپ کے منصب کی نسبتاً بعد نسل تاریخ ہی دیکھ لی جائے، اس کے لئے کفایت کرے گی۔ 1510/1

قرآن نے جس وقت یہ ہدایت دینی کی، عیسائی دنیا طیارہ تھی کہ اس کا جواب دینی لیکن بلاخر اس سے اعراض نہ کر سکی، اس وقت تو قرآن کی اس دعوت حق کو عیسائیوں نے نہیں سمجھا لیکن یہ تخم ریزی برگ و بار لائے بغیر نہ رہ سکتی تھی۔ صلیبی لڑائیوں میں جب یورپ کے عیسائیوں کو مسلمانوں سے ملنے اور اسلام کو قریب سے دیکھنے کا موقع ملا، تو اس کے اثرات کام کرنے لگے اور بالآخر تو پھر نے اصلاح کینیسہ کی دعوت بلند کی۔ تو پھر اور کلیسیا میں بنا نزاع یہ تھی کہ حق کا معیار کیا ہے؟ کتاب اللہ یا پوپ کا جہاد؟ اور خدا کی کتاب اس لئے ہے کہ پڑھی جائے اور سمجھی جائے یا اس لئے کہ سب کچھ پوپ پر چھوڑ دیا جائے؟ نزاع کی ابتدا نجات کے مسئلے سے ہوئی تھی، یعنی نجات کا دار و مدار ایمان پر ہے یا پوپ کی سب مغفرت پر؟ ظاہر ہے کہ یہ حرف بہ حرف اسی صدی کے حق کی بازگشت تھی کہ اتخذا والخبارہم ورہبا نھم اربابا من دون اللہ! 1510/1

آج یہ واقعہ دنیائے تاریخی حقائق میں سے سمجھا جائے کہ یورپ کی تمام ذہنی اور علمی ترقیوں کا دور اصلاح کینیسہ کی دعوت سے شروع ہوا یہ سچ ہے لیکن اسی طرح یہ بھی سچ ہے کہ اصلاح کینیسہ کی بنیاد اس دن پڑی تھی جس دن اللہ کے رسول نے نجران کے بئشپ کو یہ دعوت اصلاح دی تھی: یا اھل الکتاب! اتعاوا الی کلمۃ سوا بیننا و بینکم الا نعبد الا اللہ ولا نشرک بہ شیئاً ولا یتخذ بعضنا بعضا اربابا من دون اللہ (۲۴:۳)

اور پھر اس دن جس دن سورہ برات کی یہ آیت نازل ہوئی تھی۔ 1510/1

اگر چھٹی صدی عیسوی کے عیسائی جہل و تعصب نے اس دعوت سے انکار نہ کیا ہوتا تو وہ تمام تاریخی صدیاں ظہور میں نہ آتیں جن کی وحشت انگیز سرگزشتیں تاریخ کو قلب بند کرنی پڑیں اور ازمنہ مظلمہ کے نام سے پکاری گئیں اور یقیناً یورپ کے علم و عقلیت کی تاریخ چودھویں صدی کی جگہ ساتویں صدی سے شروع ہو جاتی! سرگزشت تو عیسائی دنیا کی ہے جسے اس دعوت حق نے مخاطب کیا تھا لیکن خود مسلمانوں کا کیا حال ہوا جنہیں اس دعوت کی تبلیغ سپرد کی گئی تھی؟ انفسوس ہے کہ وہ خود بھی اس گمراہی سے بچ نہ سکے اور انہوں نے بھی تشریح دینی کا حق کتاب و سنت کی جگہ انسانوں کی راویوں کے حوالہ کر دیا۔ اعتقاد انہیں، عملاً، اور سوال یہاں عمل ہی کا ہے نہ کہ اعتقاد کا نتیجہ نکلا کہ وہ تمام مفسد ظہور میں آگے جن کا دروازہ قرآن نے بند کرنا چاہا تھا۔ اور سب سے بڑا فساد یہ پیدا ہوا کہ صدیوں سے ان کی عقلی ترقی کی قلم رک گئی اور تقلید نے علم و بصیرت کی راہوں سے انہیں دور کر دیا۔ حتیٰ کہ اب معاملہ یہاں تک پہنچ چکا ہے کہ ایک طرف مسلمانوں کی معاشرتی و اجتماعی زندگی مختل ہو رہی ہے کیونکہ اس کی ضرورتوں کے مطابق احکام فقہ نہیں ملتے اور شریعت کو فقہ کے مذاہب مدونہ ہی میں منحصر سمجھ لیا گیا ہے۔ دوسری طرف تمام اسلامی حکومتوں نے قوانین شرع پر عمل درآمد ترک کر دیا ہے اور اس کی جگہ یورپ دیوانی و فوجداری قوانین اختیار کرنے لگے ہیں کیونکہ انہوں نے دیکھا کہ دفاتر فقہ وقت کے انتظامی و معاشرتی مقتضیات کا ساتھ نہیں دے سکتے اور کوئی نہیں جو انہیں بتلائے کہ اللہ کی شریعت کا دامن اس نقص سے پاک ہے اور اگر وہ کتاب و سنت کی طرف رجوع کرتے تو انہیں اس زلزلے کیلئے بھی ویسے ہی صلح و اوقاف قوانین مل جاتے جس طرح پچھلے عہدوں کے لئے مل چکے ہیں

۱۲۶-۱۲۴ (ابوالکلام ص ۲۰۰) 1510/1

(၃၂)

يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ
إِلَّا أَنْ يُتِمَّ نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٣٢﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- يُرِيدُونَ ၎င်းတို့သည် ရည်စူးကြကုန်၏။ 1511
- أَنْ يُطْفِئُوا ၎င်းတို့ငြိမ်းကြရန်။
- نُورَ اللَّهِ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ ရောင်ခြည်တော်ကို။
- بِأَفْوَاهِهِمْ ၎င်းတို့၏ ပါးစပ်များဖြင့်။
- وَيَأْبَى اللَّهُ သို့ရာတွင်မူကား၊ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည် ငြင်းဆိုတော်မူ၏။ (လက်ခံတော်မမူချေ)။
- إِلَّا أَنْ يُتِمَّ ၎င်း(အရှင်မြတ်)သည် ပြည့်စုံလင်စေတော်မူခြင်းမှအပ။
- نُورَهُ ၎င်း(အရှင်မြတ်)၏ ရောင်ခြည်တော်ကို။
- وَلَوْ كَرِهَ စင်စစ်၊ မနှစ်မြို့စက်ဆု်သော်လည်း။
- الْكَافِرُونَ ကာဖိရ် မယုံကြည်သောသူတို့သည်။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

၎င်းတို့သည် အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ ရောင်ခြည်တော်ကို မိမိတို့၏ပါးစပ်များဖြင့် ငြိမ်းစေလိုကြကုန်၏။ သို့ရာတွင်မူကား အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည် “ကာဖိရ်” မယုံကြည် သောပုဂ္ဂိုလ် ငြင်းပယ်သော သူတို့က မနှစ်မြို့ ကြသော်လည်း မိမိ၏ရောင်ခြည်တော်ကို ပြည့်စုံ စုံလင်စေတော်မူခြင်းမှတစ်ပါး (အခြား) မည်သည့်တစုံတရာကိုမျှ သဘောတူ တော်မူသည် မဟုတ်ပေ။

1511 ဤအာယတ်တော်တွင် အလွှာဟ် အရှင်မြတ်၏ “နှုတ်” ရောင်ခြည်တော်ဟူသည် အစွလာမ် သာသနာကို ဆိုလိုသည်။

عن السدي يريدون ان يطفئوا نور الله بافواههم يقول يريدون ان يطفئوا
الاسلام بكلامهم (ابن جرير ص ٤١)

အစ္စလာမ် သာသနာတော် ထွန်းကားလာခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၁၄၀၀ ကျော်ခဲ့ပေပြီ။ အစ္စလာမ်သက်တမ်း တလျှောက်လုံးတွင် ယဟူဒီ၊ နဆ်ရာနီ၊ ကာဖီရ်၊ မုရှ်ရစ်က် စသည့် အစ္စလာမ် သာသနာ့ ရန်သူကြီးငယ် အားလုံးတို့သည် နည်းပရိယာယ်အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် အစ္စလာမ် သာသနာကို ချေမှုန်းတိုက်ဖျက်ရန် အစွမ်းကုန် ကြိုးစားခဲ့ကြပေသည်။ ယခုလည်း ကြိုးစားလျက်ပင်။ နောင် ကိုလည်း ကြိုးစားကြဦးမည်ပင်။ သို့တစေလည်း အစ္စလာမ်သာသနာသည် မွေးမြူဆုတ်ယုတ်ခြင်း မရှိသည့်အပြင် တနေ့တခြား ထွန်းကားလျက် ရှိပေသည်။ အစ္စလာမ်သာသနာကို သက်ဝင်ယုံကြည် သည့် လူဦးရေမှာလည်း တနေ့တခြား တိုးပွားများပြားလျက်ပင် ရှိပေသည်။

ငွေကို ရေကဲ့သို့သုံးကာ စနစ်တကျ စီမံကိန်းများချပြု နဆ်ရာနီ သာသနာပြုနေကြသော နဆ်ရာနီ မစ်ရှင်ဝင်များသည်ပင် Africa အာဖရိက စသည့်နိုင်ငံများတွင် အစ္စလာမ် သာသနာကို မယှဉ်ပြိုင်နိုင်ခဲ့ကြောင်း ဝန်ခံထားကြရသည်ကို တွေ့ရှိရပေသည်။ ကြည့်-မာဂျီဒီ၊ အ-၂။ ၈-၄၀၂။ အအ-၆၀။

نور خدای کفر کی حرکت پر خدہ زن : پھونکوں سے یہ چراغ بجھایا نہ جائے گا

(۲۲) هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ
لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿۳۲﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- هُوَ ထို(အရှင်မြတ်)သည်။ 1512
- الَّذِي အကြင်(အရှင်မြတ်)ပင်။
- أَرْسَلَ ထို(အရှင်မြတ်)သည် စေလွှတ်တော်မူခဲ့၏။
- رَسُولَهُ ထို(အရှင်မြတ်)၏ ရုစုလ်ဘမန်ဘော်မြတ်ကို။
- بِالْهُدَىٰ တရားဓမ္မနှင့်တကွ။
- وَدِينِ الْحَقِّ ၎င်းပြင်၊ မှန်ကန်သော ဒီန်သာသနာဘော်နှင့်တကွ။
- لِيُظْهِرَهُ ထို(အရှင်မြတ်)သည်ယင်း(သာသနာဘော်)ကို လွှမ်းမိုးစေအံ့သောငှာ။
- عَلَى الدِّينِ ဘာသာသာသနာ၏အပေါ်ဝယ်။

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

كَلِمَةً (ယင်းဘာသာသာသနာ) အလုံးစုံတို့ကို၊
وَلَا تُكْرِمُوا မနှစ်မြို့စက်ဆုပ်သော်လည်း၊
الْمُشْرِكُونَ မွတ်ရှင်စက်တို့သည်။
၄:၃၆

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ထို (အလ္လာဟ်)အရှင်မြတ်သည်-အကြင်အရှင်မြတ်ပင်ဖြစ်တော်မူ၏။ ထိုအရှင်
မြတ်သည် 'မွတ်ရှင်ရစ်က်' များက မနှစ်သက်ကြသော်လည်း မိမိရုစုလ်တမန်တော်
အား ဘာသာသာသနာ အားလုံးတို့အပေါ်ဝယ် လှမ်းမိုးစေခြင်းငှာ တရားဓမ္မနှင့်
အတူလည်းကောင်း၊ မှန်ကန်သော 'ဒီန်' သာသနာနှင့် အတူလည်းကောင်း စေလွှတ်
တော် မူခဲ့လေသတည်း။

1512 အစ္စလာမ်က ကျန်ဘာသာ အားလုံးတို့ကို လှမ်းမိုးခြင်းသည် နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိသည်။

(၁) သက်သေသာဓက အထောက်အထား အကိုးအကားအားဖြင့်လှမ်းမိုးခြင်း၊ ဤသည့်
လှမ်းမိုးခြင်းမျိုးကား ခေတ်တိုင်း အချိန်တိုင်းအတိုက် ဖြစ်ပေသည်။

(၂) အာဏာစက်ဖြင့် လှမ်းမိုးခြင်း၊ စိုးမိုး အုပ်ချုပ်ခြင်း။

ဤသည် မွတ်စလင်မ်များအစ္စလာမ်၏ မဏ္ဍိုင်များကို မှန်ကန်စွာသိုက်နာကျင့်သုံး၍ အထူး
သဖြင့် အီမာန်နှင့် တာကာဝ် ခိုင်မြဲကာ ဂျီဟာဒ်ကိုစွမ်းစွမ်းတမန် ပြုလုပ်ကြသည့်အပေါ်တွင် မူတည်
ပေသည်။ (တနည်းအားဖြင့် 'မွတ်စလင်မ်များသည် မွတ်စလင်မ် (ပြုစုကြလျှင် အင်ရှာအလ္လာဟ်
အချိန်မရွေး အာဏာစက်ကိုလည်း ရရှိနိုင်ကြသည်' ဟူ၏)။ ကိယာမတ် ဆိုက်ရောက်ခါနီး တမန်
'တော် အီစာ (အလိုင်ဟစ္စလာမ်) ဆင်းသက်လာတော်မူသည့်အခါ ကမ္ဘာတွင် အစ္စလာမ်သာသနာ
တခုတည်းသာလျှင် ထွန်းကားလျက် ရှိပေမည်။ ကျန် ဘာသာ သာသနာအားလုံးတို့သည် ပျောက်
ပျက်၍သွားပေမည်။ အဆ်မာနီ။ ၁-၂၄၈။ အအ-၂။

x x x x x
x x x x x

Book X— Chapter IX
The Repentance

അതോടുകൂടി ൧൦൧ || നന്നൂ-൫
'തോടുകൂടി' ടോടുകൂടി: നന്നൂ

وقال ابن عباس رضي الله عنهما في لفظه "عائدة الى الرسول صلى الله عليه وسلم والمعنى
ليعلمه شرائع الدين كلها ويظهره عليهما حتى لا يخفى عليه شيء منهما وقال
غاية من المفسرين الماء راجعة الى "دين الحق" والمعنى ليظهر دين الاسلام
على الاديان كلها وهو ان لا يعبد الله الا به - 1512/1

وقال ابو هريرة رضي الله عنه في حديثه "عائدة الى الرسول صلى الله عليه وسلم والمعنى
اهل دين الادخلوا في الاسلام ويدل على صحة هذا التاويل ما روى عن ابي
هريرة في حديث نزول عيسى عليه السلام قال قال النبي صلى الله عليه وسلم
ويملك في زمانه الملك كله الا الاسلام عن المقداد قال سمعت رسول الله
صلى الله عليه وسلم يقول لا يبقى على وجه الارض بيت مدر ولا وبر الا ادخله
الله كلمة الاسلام اما بحر عذرا وبذل ذليل اما ان يعزهم فيجعلهم من
اهلهم فيعزوا به واما ان يذلهم فيذلون له اخبره البيهقي بغير سند
عن عائشة قالت سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول لا يذهب
الليل والنهار حتى نعبد الا الله العزى فقلت يا رسول الله انى كنت اظن حين
انزل الله تعالى هو الذى ارسل رسولك بالهدى ودين الحق ليظهره على الدين
كله ان ذلك تام قال انه سيكون ذلك ما شاء الله ثم يبعث رجا طيبة تتوفى
كل من كان في قلبه مثقال حبة من خردل من ايمان فيبقى من لا خير فيه
فيرجعون الى دين آباؤهم - 1512/1

قال الشافعي وقد اظهر الله دين رسول الله صلى الله عليه وسلم على الاديان كلها
بان ايان لكل من سمعه انه الحق وما خالفه من الاديان باطل وقال واظهره
على الشرك دين اهل الكتاب ودين الاميين فظهر رسول الله صلى الله عليه
وسلم الاميين حتى دانوا بالاسلام طوعا وكرها وقتل اهل الكتاب وسبي حتى
دان بعضهم بالاسلام واعطى بعضهم الجزية صاغرين وجرى عليهم حكمه وهذا
هو ظهوره على الدين كله - (خازن ص 69) 1512/1

(၃၄) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن كَثِيرًا مِّنَ الْأَجْبَارِ وَالرُّهْبَانِ
لَيَأْكُلُونَ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّونَ عَن
سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَ
لَا يُنفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٤﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا	အို-(မုအမင်န) သက်ဝင်ယုံကြည်သူအပေါင်းတို့၊	1513
إِن	ကောန်စင်စစ်၊	
كَثِيرًا	များစွာတို့သည်၊	
مِنَ الْأَجْبَارِ	ဓမ္မဆရာတို့အနက်၊	
وَالرُّهْبَانِ	၎င်းပြင်၊ ဘုန်းကြီးရဟန်းများအနက်၊	
لَيَأْكُلُونَ	အမှန်ပင်၊ ၎င်းတို့သည် စားသုံးကြကုန်၏။	
أَمْوَالَ النَّاسِ	လူတို့၏ပစ္စည်းများကို၊	
بِالْبَاطِلِ	မတရားသောနည်းဖြင့်၊	
وَيَصُدُّونَ	ထို့ပြင်၊ ၎င်းတို့သည် ပိတ်ပင်တားဆီးကြကုန်၏။	
عَن سَبِيلِ اللَّهِ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်မှ၊	
وَالَّذِينَ	၎င်းပြင်၊ အကြင်သူတို့သည်၊	1514
يَكْنِزُونَ	ထိုသူတို့သည် စုဆောင်းသိမ်း၍ ထားကြကုန်၏။	
الذَّهَبَ	ရွှေကို၊	
وَالْفِضَّةَ	၎င်းပြင် ငွေကို၊	
وَلَا يُنفِقُونَهَا	သို့ရာတွင်၊ ၎င်းတို့သည် သုံးစွဲလှူဒါန်းကြသည်မဟုတ်ပေ၊	
فِي سَبِيلِ اللَّهِ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏လမ်းတော်၌၊	
فَبَشِّرْهُم	သို့ဖြစ်ပေရာ၊ အသင်သည် ၎င်းတို့အား သတင်းကောင်းပြောကြပါလေ၊	
بِعَذَابٍ	ပြစ်ဒဏ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍၊	
أَلِيمٍ ۝ ၃၄	နာကျင်ဖွယ်ဖြစ်သော။	

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အို 'မုအ်မင်နီ' သက်ဝင်ယုံကြည်သူအပေါင်းတို့၊ ကေန်စင်စစ် များစွာသော (ယဟူဒီ၊ နဆ်ရာနီ) ဓမ္မဆရာများသည် လည်းကောင်း၊ ဘုန်းကြီးဇဟန်းများသည် လည်းကောင်း၊ လူတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများကို မတရားသောနည်းဖြင့် စားသုံးကြ ကုန်၏။ ၎င်းပြင် ထိုသူတို့သည် (လူတို့အား) အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်မှ ပိတ်ပင်တားဆီးကြကုန်၏။ ထို့အပြင် အကြင်သူတို့သည် ရှေ့၊ ငွေ၊ (ရတနာပစ္စည်း) များကို စုဆောင်းသိမ်း၍ ထားရှိကြကုန်၏။ သို့ရာတွင် ထိုသူတို့သည် ၎င်း (ရှေ့၊ ငွေ၊ ရတနာများ) ကို အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ သုံးစွဲကြသည် မဟုတ် ပေ။ (အို-နဗီတမန်တော်) အသင်သည် ထိုသူတို့အား နာကျင်ဖွယ်ဖြစ်သောပြစ်ဒဏ် ကို ခံကြရမည့်အကြောင်း သတင်းကောင်း ပြောကြားပါလေ။

(၃၅) **يَوْمَ يُحْمَى عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَى بِهَا جِبَاهُهُمْ
وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَذَا مَا كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ
فَذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ۝**

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- يَوْمَ အကြင်နေ့တွင်။
- يُحْمَى ဖုတ်မြိုက်ခြင်းခံရအံ့။
- عَلَيْهَا ယင်း (ရှေ့၊ ငွေ) အပေါ်၌။
- فِي نَارِ جَهَنَّمَ ဂျဟန္နမ်ငရဲမီးထဲ၌။
- فَتُكْوَى ထို့နောက်၊ တံဆိပ်ခတ်နှိပ်ခြင်းကိုခံရလတ္တံ့။ 1515
- بِهَا ယင်း (ရှေ့၊ ငွေ) ဖြင့်။
- جِبَاهُهُمْ ၎င်းတို့၏နဖူးများသည်။
- وَجُنُوبُهُمْ ထို့ပြင်၊ ၎င်းတို့နံဘေးများသည်။
- وِظُهُورُهُمْ ထိုမှတပါး၊ ၎င်းတို့၏ ကျောက်ကုန်းများသည်။
- هَذَا ဤသည်။

Book X—Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

مَا အကြင်အရာတည်း၊
 كَذَّبْتُمْ အသင်တို့သည် သိုမှီးသိမ်းဆည်း၍ ထားခဲ့ကြကုန်၏၊
 لَا تَنْفُسِكُمْ အသင်တို့ကိုယ်များအဖို့၊
 فَذُوقُوا သို့ဖြစ်ပေရာ၊ အသင်တို့သည် မြည်းစမ်းကြလေကုန်၊
 مَا အကြင်အရာကို၊
 كَذَّبْتُمْ أَتَىٰكُمْ အသင်တို့သည် သိုမှီးသိမ်းဆည်းလေ့ရှိခဲ့ကြကုန်၏။
 ၉:၃၄

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

(ယင်းပြစ်ဒဏ်သည် ၎င်းတို့၌ အကြင်နေ့တွင် ကျရောက်အံ့)။ ထိုနေ့တွင် ယင်း ရှေ့ငွေ(ရတနာများ)သည် 'ဂျဟန္နမ်' ငရဲမီးတွင်ဖုတ်မြှုပ် ကြခြင်းခံရအံ့။ ထိုနောက် ထို သူတို့၏နဖူးများ (သည်လည်းကောင်း) ထိုသူတို့၏နံဘေးများ(သည်လည်းကောင်း) ထိုသူတို့၏ ကျောက်ကုန်းများ (သည်လည်းကောင်း) ယင်း (မီးဖုတ်ထားပြီးဖြစ် သော) ရှေ့ငွေဖြင့် တံဆိပ်ခတ်နှိပ်ခြင်းကို ခံကြရလတ္တံ့။ (တနည်း) ထိုနောက် ထိုသူ တို့၏ နဖူး၊ နံဘေးနှင့် ထိုသူတို့၏ ကျောက်ကုန်းတို့သည် ယင်း(မီးဖုတ်ပြီးဖြစ်သော) ရှေ့ ငွေ ဖြင့် တံဆိပ်ခတ်နှိပ်ခြင်းကို ခံကြရလတ္တံ့။ (ထို့ပြင် ၎င်းတို့အားပြစ်ဒဏ်ပေး သော 'မလာအီကဟ်' ကောင်းကင်တမန်တို့က) "ဤကား အသင်တို့သည် မိမိတို့အဖို့ သိုမှီးသိမ်းဆည်း၍ ထားရှိခဲ့ကြသည့် ရတနာ)များပင်တည်း။ သို့ဖြစ်ပေရာ (ယခု သော်ကား) အသင်တို့သည် မိမိတို့ သိုမှီးသိမ်းဆည်းခြင်း (၏ပြစ်ဒဏ်)ကို မြည်းစမ်း ကြလေကုန်" (ဟု ပြောဆိုကြကုန်အံ့သတည်း)။

1513 ယဟူဒီ၊ နဆ်ရာနီများ၏ များစွာသော ဓမ္မဆရာများနှင့် ဘုန်းကြီးများသည် မိမိတို့၏ တပည့်နောက်လိုက်များထံမှ ငွေကြေးများကိုယူ၍ ကျမ်းဂန်လာ ဒေသနာတော်များ၊ ဗျာဒိတ် တော်များနှင့် ဓမ္မသတ်များကို ကပြောင်းကပြန် ပြုလုပ်လေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ တပည့်နောက်လိုက်များ ကလည်း မိမိတို့၏ ဓမ္မဆရာများနှင့် ဘုန်းကြီးရဟန်းများကို ကိုးကွယ်ရာ အရှင်သခင်၏ အဆင့် အတန်း၌ ထားရှိကာ ၎င်းတို့ အမှားမှား အယွင်းယွင်း ပြောဆိုကြသော စကားများကိုပင် ကျမ်းဂန်လာ ဒေသနာတော်များ ဖြစ်သည်ဟူ၍ မှတ်ယူခဲ့ကြပေသည်။ ဤသို့အားဖြင့် ယင်းဓမ္မ ဆရာများနှင့် ဘုန်းကြီးရဟန်းများသည် မိမိတို့၏ ခေါင်းဆောင်မှု တည်တံ့စေရန်နှင့် ငွေကြေး

ရယူနိုင်ရန်အတွက် တပည့်နောက်လိုက်တို့အား လိမ်လည်လှည့်ဖြားကာ မှန်ကန်သော တရားဒေသနာ တော်များမှ ပိတ်ပင်တားဆီးခဲ့ကြလေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ပြုလုပ်ခြင်းမှာ အကယ်၍ တပည့်နောက် လိုက်များသည် မှန်ကန်သော တရားဒေသနာတော်များကို ရရှိ၍ ၎င်းတို့၏ညွတ်ကွင်းမှ ထွက်သွား ကြသော် ၎င်းတို့၏ ဝင်ငွေများသည် ပိတ်ဆို့သွားမည့် အတွက်ကြောင့် ၎င်းတို့သည် မိမိ တို့၏ နောက်လိုက်များအား မှန်ကန်သော တရားများကို မပြခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

ဤသည့်ဖြစ်ရပ်များကို မှတ်စလင်မ်တို့အား ဟောကြားတော်မူခြင်းမှာ မှတ်စလင်မ်များ သည် အတိတ်ခေတ်ရှိ လူမျိုးများပျက်စီးသွားခဲ့ကြရသည့် အကြောင်းများမှ တရားယူ၍ မိမိတို့ ကိုယ်တိုင် ဆင်ခြင်နိုင်ကြရန်ပင်ဖြစ်သည်။

လူမျိုးတမျိုး ပျက်စီးရသည့် အကြောင်းကြီးများတွင် အောက်ဖော်ပြပါ အုပ်စု သုံးစု၏ လမ်းလွဲမှု၊ တာဝန် ပျက်မှုများသည် အဓိကအကြောင်းများပင်ဖြစ်သည်။

- (၁) ဓမ္မဆရာများ၊ ဘုန်းကြီးရဟန်းများ။
- (၂) ချမ်းသာကြွယ်ဝသူများ။
- (၃) တိုင်းပြည်ခေါင်းဆောင်များ။

ဤအကြောင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အဗ်ဒုလ္လာဟ် အစ်ဗ်နု မုဗာရတ်က အောက်ပါအတိုင်း လက်တပုဒ် စီကုံးရေးဆိုခဲ့သည်။

هل افسد الدين الا الملوك - واحبار سوء و رهباؤها / 1513 (كتر)

သာသနာကို ဖျက်ဆီးသူများမှာ ဘုရင်များ၊ ပညာရှင်ဆိုးများနှင့် ရဟန်းဆိုး များသာ ဖြစ်ခဲ့ကြပေသည်။ အုတ်ဆိမာနီ၊ ၈-၂၄၈။ အအ-၃။

1514 အဘိဓာန်အရ (كتر) ‘ကန့်ဇ်’ဟူသည် အိုးခွက်တခုခုတွင် သိမ်းဆည်း ထားရှိသော ပစ္စည်း သို့မဟုတ် မြေ၌မြှုပ်နှံထားသော ပစ္စည်းကို ဆိုလိုသည်။

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နေောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

الكنز: اسم للمال اذا احترز في دعاء ولما يحترز فيه وقيل الكنز المال المرفون (لسان) 1514/1

သို့ရာတွင် “ရှာအိတ်” အစွဲလမ်း တရားဥပဒေတွင်မူ “ကန့်ဇ်” ဟူသည်
ဇကတ်မပေးသော ပစ္စည်းကို ဆိုလိုသည်။

ما ادي زكواته فليس بكنز - بخارى، كتاب الزكوة
كل ما اديت زكواته ولو كان تحت سبع ارضين فليس بكنز وكل ما لا تؤدى
زكواته فهو كنز وان كان ظاهراً على وجه الارض - (فتح البارى، كتاب الزكوة)
هو في الشرع ما لم يؤد زكواته (جصاص) 1514/2

روى عن عمرو بن عباس وابن عمرو والحسن وعامر والسدى قالوا ما لم يؤد
زكواته فهو كنز - (جصاص) 1514/2

اذا اخوج منه الواجب عليه لم يبق كنز وان كان مكنوزاً وهو حكم شرعى
تجوز فيه عن الاصل - (لسان) 1514/2

အထက်ဖော်ပြပါ ဖွင့်ဆိုချက်များကိုထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့် ဇကတ်မပေးပဲ မှုချသုံးစွဲရမည့်
နေရာများတွင် မသုံးပဲ ဥစ္စာပစ္စည်း စုဆောင်းခြင်းမျိုးကိုသာလျှင် ကုန်အာန်ကျမ်းမြတ်၌ အပြစ်
ဆိုထားတော်မူကြောင်း သိရှိနိုင်ပေသည်။

قال ابن عبد البر الجبلوري على ان الكنز المذموم ما لم تؤد زكواته... لم يخالف
في ذلك الا طائفة من اهل الزهد كابن ذر... (فتح البارى- كتاب الزكوة)
وكان ابو ذر يحمل الحديث على اطلاقه فلا يرى باء خارشى اصلاً... خالفه
جمهور الصحابة ومن بعدهم - (فتح البارى- كتاب الزكوة) 1514/3

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင့် ၁၀။ ကဏ္ဍ ၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဏ္ဏဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၅) ၏ တပည့်သာဝကကြီးများတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူ အမြောက်အမြားရှိသကဲ့သို့ ဥစ္စာပစ္စည်း ကုံလုံချမ်းသာကြွယ်ဝသူ အမြောက်အမြားရှိခဲ့ကြသည်မှာလည်း အထင်အရှားပင်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ-သာဝကကြီး အုတ်ဆိမာန်သနီ၊ သာဝကကြီး တွာလ်ဟဟ်၊ သာဝကကြီး အဗ်ဒုရ်ရဟ်မာန် အဗ်ဗ်နု အောက်ဖ်... စသည့် သာဝကကြီးများသည် ဥစ္စာဓန ကုံလုံကြွယ်ဝသော သာဝကကြီးများ ဖြစ်ခဲ့ကြပေသည်။

ولقد كان كثير من الصحابة رضي الله عنهم كعب بن الرحمن بن عوف وطلحة
بن عبيد الله بن عمرو بن عبد المطلب - (متاارك) 1514/4

တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဏ္ဏဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၅) ၏ တပည့်သာဝကကြီးများအနက် များစွာသော သာဝကကြီးများသည် ဥစ္စာပစ္စည်းများကို ရှာဖွေဆည်းပူးခဲ့ကြသည်။ ရှာဖွေဆည်းပူး ရရှိသော ဥစ္စာပစ္စည်းများကိုလည်း သုံးစွဲလှူဒါန်းခဲ့ကြသည်။ ဥပမာ-သာဝကကြီး အဗ်ဒုရ်ရဟ်မာန် အဗ်ဗ်နုအောက်ဖ်၊ သာဝကကြီး တွာလ်ဟဟ်။ ထိုသို့သော သာဝကကြီးများအား မည်သူတစ်ဦး တယောက်ကမျှလည်း အပြစ်မဆိုခဲ့ပေ။ မဒါရစ်ကံ။ ကြည့်-မာဂျီဒီ။ အ-၂။ ၈-၄၀၃။ အအ-၆၃။

1515 ဥစ္စာပစ္စည်းကို ရှာဖွေစုဆောင်း၍ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ မလ္လဒါနိး မသုံးစွဲသောသူများ (ဥပမာ-ဇကာတ် မပေးသောသူများ၊ သုံးစွဲရန် မုချတာဝန်ရှိသော ကိစ္စများတွင် မသုံးစွဲသောသူများ) သည့်နောက် ကိယာမတ်နေ့တွင် ၎င်းတို့စုဆောင်းထားခဲ့ကြသည့် ရှေ့၊ ငွေများကို မီးမြှိုက်၍ ၎င်းတို့၏ နဖူး၊ နံဘေး၊ ကျောက်ကုန်းများတွင် တံဆိပ်ခတ်နှိပ်တော်မူမည် ဖြစ်သည်။

မလ္လရက် မပေးရက်သော၊ စေးနဲသော သူတယောက် တံတွင်အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏လမ်းတော်၌ အလ္လဒါနပြုရန် မေတ္တာရပ်ခံလျှင် ထိုသူ၏နဖူးသည် ရှုံ့၍ သွားလေသည်။ ဆက်လက်မေတ္တာရပ်ခံလျှင် ဘေးစောင်းသွားလေသည်။ ထို့နောက်တန် ထပ်မံ၍ မေတ္တာရပ်ခံလျှင် ကျောခိုင်းသွားလေသည်။ ထို့အတိုက်ကြောင့်ပင် ထိုနေရာများကို အသူးသဖြင့် တံဆိပ် ခတ်နှိပ်တော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။ အုတ်ဆိမာန်။ ၈-၂၄၈။ အအ-၃။

عن ابن عباس رضي قال لما نزلت هذه الآية (والذين يكنزون الذهب والفضة) الآية كبر ذلك على المسلمين وقالوا ما يستطيع احد منا يدع لولده ما لا يبقى بعده فقال عمر رضي: انا افرج عنكم وانطلق عمر واتبعه ثوبان فأتى النبي صلى الله عليه وسلم فقال: يا نبي الله انه كبر على اصحابك هذه الآية. فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان الله لم يفرض الزكاة الا لطيب بهما ما بقي من اموالكم وانما فرض الموارث من اموال تبقى بعدكم قال فكبر عمر ثم قال له النبي صلى الله عليه وسلم "الا اخبركم بخير مما يكنز المرء؟ المرءة الصالحة التي اذا نظر اليها سرته، واذا امرها اطاعته، واذا غاب عنها حفظته." (ابن كثير ص ٢٥١) 1515/1

وقال البخاري في تفسير هذه الآية حدثنا قتيبة بن سعيد حدثنا جرير عن حصين عن زيد بن وهب قال مررت على ابي ذر بالربذة فقلت ما انزلك بهذه الارض؟ قال كفا بالشام فقرأت (والذين يكنزون الذهب والفضة ولا ينفقونها في سبيل الله فبشرهم بعباب اليم) فقال معاوية ما هذه فينا ما هذه الا في اهل الكتاب، قال قلت انما الفينا وفيهم ورواه ابن جرير من حديث عبيد بن القاسم عن حصين عن زيد بن وهب عن ابي ذر رضي الله عنه قد كروا ذار فارتفع في ذلك بيني وبينه القول فكتب الى عثمان يشكوني فكتب الى عثمان ان اقبل اليه قال فاقبلت اليه فلما قدمت المدينة ركبتني الناس كانوا لم يروني قبل يومئذ فشكوت ذلك الى عثمان فقال لي تنح قريبا قلت والله لن ادع ما كنت اقول (قلت) كان من مذهب ابي ذر رضي الله عنه تحريم ادخار ما زاد على نفقة السيال وكان يفتي بذلك ويحطم عليه ويأمرهم به ويغلظ في خلافه فنهاه معاوية فلم ينته فخشى ان يضرب الناس في هذا فكتب يشكوه الى امير المؤمنين عثمان وان يأخذ اليه فاستفد به عثمان الى المدينة وانزله بالربذة وحده وبهات من رضي الله عنه في خلافة عثمان (ابن سيرين ٢٠٧)

(၃၆)

إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ
اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرْمٌ
ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيْمُ لَا تَأْتِلُوا فِيهِمْ أَنْفُسَكُمْ
وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَّةً وَ
اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٦﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်

إِنَّ	ကေန်စင်စစ်၊ 1516
عِدَّةَ الشُّهُورِ	လများ၏အရေအတွက်သည်၊
عِنْدَ اللَّهِ	အလွတ်အရှင်မြတ်၏အထံတော်၌၊
إثْنَا عَشَرَ شَهْرًا	ဆယ်နှစ်လဖြစ်၏၊
فِي كِتَابِ اللَّهِ	အလွတ်အရှင်မြတ်၏ကျမ်းတော်၌၊
يَوْمَ	အကြင်နေ့(မှစ၍)၊
خَلَقَ	ထိုအရှင်မြတ်သည် ဖန်ဆင်းစောင့်မူခဲ့၏၊
السَّمَوَاتِ	မိုးကောင်းကင်များကို၊
وَالْأَرْضِ	၎င်းပြင်ပထဝီမြေကြီးကို၊
مِنْهَا	ယင်း(လများ)အနက်၊
أَرْبَعَةٌ	လေး(လ)သည်၊
حُرْمٌ	ထူးမြတ်သော(လ)များပင်ဖြစ်၏၊

- ذٰلِكَ ဤသည်။
- الَّذِيْنَ ဒီနိသသနာတော်ပင်။
- الْقَائِمِ ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်သော။
- فَلَا تَطْلُبُوْا သို့ဖြစ်ပေရာ၊ အသင်တို့သည်၊ နှိပ်စက်ကလူ မပြုကြကုန်လင့်။
- فِيْهِنَّ ယင်း(လ)များနှင့်စပ်လျဉ်း၍။
- اَنْفُسِكُمْ အသင်တို့ကိုယ်များကို။
- وَقَاتِلُوْا ၎င်းပြင်၊ အသင်တို့သည် ဟိုက်ခိုက်ကြကုန်လော့။ 1517
- الْمُشْرِكِيْنَ မွတ်ရှ်ရက်စ်တို့အား။
- كَافَّةً ခပ်သိမ်းတို့ကို။
- كَمَا يُقَاتِلُوْنَكُمْ ၎င်းတို့သည်၊ အသင်တို့အား တိုက်ခိုက်ကြသကဲ့သို့ပင်။
- كَافَّةً ခပ်သိမ်းတို့ကို။
- وَاعْلَمُوْا ထို့ပြင်၊ အသင်တို့သည် ကောင်းစွာမှတ်ယူကြလေကုန်။
- اَنَّ اللّٰهَ ကေနစင်စစ်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်။
- مَعَ الْمُتَّقِيْنَ သူတော်စင်တို့နှင့် အတူရှိတော်မူ၏။

၉:၂၄

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ကေနစင်စစ် လများ၏ အရေအတွက်သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ အထံ တော်တွင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ကျမ်းတော်၌ လာရှိသည့်အတိုင်း မိုးကောင်းကင် များနှင့် ပထဝီမြေကို ထိုအရှင်မြတ် ဖန်ဆင်းတော် မူသည့်နေ့မှစ၍ ဆယ်နှစ်လ မျှသာ ဖြစ်ချေသည်။ ၎င်း (ဆယ်နှစ်လ) အနက်မှ လေးလသည် ထူးမြတ်သော လများပင် ဖြစ်ကြပေသည်။ ဤသည် ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်သော 'ဒီနိ' သာသနာ တော်က (ညွှန်ကြားပြသသောလမ်းစဉ်) ပင် ဖြစ်လေသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်တို့ သည် ၎င်း (လများ) နှင့်စပ်လျဉ်း၍ မိမိတို့ကိုယ်ကို နှိပ်စက်ကလူ မပြုကြကုန်လင့်။ ၎င်းပြင် အသင်တို့သည် 'မွတ်ရှ်ရက်စ်' အားလုံးတို့ကို၊ ၎င်းတို့သည် အသင်တို့

အားလုံးတို့အား တိုက်ခိုက်ကြသကဲ့သို့ပင် တိုက်ခိုက်ကြလေကုန်။ ထို့ပြင် ကော်စင်စစ် အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည် သူတော်စင်အပေါင်းတို့နှင့်အတူ ရှိတော်မူကြောင်း အသင် တို့သည် ကောင်းစွာ မှတ်ယူကြလေကုန်။

(၃၃)

إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا
يُجِلُّونَهُ عَامًا وَيُحَرِّمُونَهُ عَامًا لِيُطِئُوا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ
اللَّهُ فَيُجِلُّوا مَا حَرَّمَ اللَّهُ زَيْنٌ لَهُمْ سَوْءَ أَعْمَالِهِمْ
وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٧﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်

- إِنَّمَا မျှသာတည်း။
- النَّسِيءُ ရှေ့ဆိုင်းခြင်းသည်။
- زِيَادَةٌ တိုးတက်ခြင်းပင်။
- فِي الْكُفْرِ ကွပ်ရသွေးဖည်ခြင်းပယ်မှု၌။
- يُضَلُّ လမ်းမှားသို့ရောက်စေခြင်းကို ခံရလေသည်။
- بِهِ ယင်း(ရှေ့ဆိုင်းမှု)အားဖြင့်။
- الَّذِينَ အကြင်သူတို့သည်။
- كَفَرُوا ထိုသူတို့သည် သွေဖည်ခြင်းပယ်ခဲ့ကြကုန်၏။
- يُجِلُّونَهُ ၎င်းတို့သည် ယင်း(ရှေ့ဆိုင်းထားသော)ကို ဟင်္သာလင်ပြုလုပ်ကြကုန်၏။
- عَامًا တနှစ်။
- وَيُحَرِّمُونَهُ ထို့ပြင်၊ ၎င်းတို့သည် ယင်းကို ‘ဟရမ်’ပြုလုပ်ကြကုန်၏။
- عَامًا တနှစ်။

لِيُوَاطِئُوا	၎င်းတို့သည် ကိုက်ညီစေအံ့သောငှာ၊
عِدَّةَ مَا	အကြင်၏အရေအတွက်ကို၊
حَرَّمَ اللَّهُ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် 'ဟရာမ်'ဟူ၍ တားမြစ်တော်မူခဲ့၏၊
فِيحِلُّوا	သို့ဖြင့် ဟလာလ်ပြုလုပ်ကြ၏၊
مَا	အကြင်အရာကို၊
حَرَّمَ اللَّهُ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က ဟရာမ်ဟူ၍ တားမြစ်ထားတော်မူသည်၊
زُيِّنَ	လှပတင့်တယ်အောင် ပြုလုပ်ခြင်းကိုခံခဲ့ရ၏၊
لَهُمْ	၎င်းတို့ (အမြင်)၌၊
وَدَوَّعَاءَ اللَّهِ	၎င်းတို့၏ မကောင်းသော အပြုအမူများသည်၊
وَاللَّهُ	အမှန်သော်ကား၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
لَا يَهْدِي	ထို (အရှင်မြတ်)သည် တရားလမ်းမှန်ကို ညွှန်ပြတော်မူသည်မဟုတ်ပေ၊
الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ	မယုံကြည်သွေဖည်ငြင်းပယ်သောသူတို့အား။

စကားဖြေ အဓိပ္ပာယ်။

လများကို ရွှေ့ဆိုင်းခြင်းသည် 'ကုဖ်ရ်' သွေဖည်ငြင်းပယ်မှု၌ တိုးတက်ခြင်းသာ ဖြစ်၏။ ယင်း(ကဲ့သို့) ရွှေ့ဆိုင်းထားခြင်းအားဖြင့် 'ကုဖ်ရ်' မယုံကြည် သွေဖည် ငြင်းပယ်သော သူတို့သည် လမ်းမှားသို့ ရောက်စေခြင်းကို ခံကြရလေသည်။ ၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က 'ဟရာမ်'ဟူ၍ တားမြစ်တော်မူခဲ့သော (လများ၏) အရေအတွက်နှင့် ကိုက်ညီစေခြင်းငှာ ယင်းရွှေ့ဆိုင်း ထားသောလကို တနှစ် 'ဟလာလ်' ပြုလုပ်၍ နောက်တနှစ်တွင်မူ 'ဟရာမ်'ဟူ၍ ပြုလုပ်ကြလေသည်။ သို့အားဖြင့် ၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က 'ဟရာမ်'ဟူ၍ တားမြစ်တော်မူခဲ့သည့် (လ)ကို 'ဟလာလ်' ပြုကြကုန်သည်။ ၎င်းတို့၏ မကောင်းမှုများသည် ၎င်းတို့(၏အမြင်)၌ လှပတင့်တယ်စွာ ရှိနေကြချေပြီ။ အမှန်စင်စစ်သော်ကား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် 'ကုဖ်ရ်' မယုံကြည် သွေဖည်ငြင်းပယ်သော သူတို့အား တရားလမ်းမှန်ကို ပြတော်မူသည် မဟုတ်ပေ။

1516 ဤကဏ္ဍ၏ အပိုဒ်(၁ - ၂)တွင် မုရှ်ရစ်က်များနှင့် စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရမည့် အကြောင်း ပါရှိ၏။

အပိုဒ်(၃)တွင် မှတ်စလင်မ်တို့သည် လောကီသံယောဇဉ်များထက် သာသနာရေးကိုအလေး ထားရမည့်အကြောင်းပါရှိ၏။

အပိုဒ်(၄)တွင် ကိတာဗီများနှင့် စစ်မက် ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရမည့်အကြောင်း ပါရှိ၏။

အပိုဒ်(၅)တွင် ကိတာဗီများ၏ အယူအဆ အပြုအမူများသည်၊ မုရှ်ရစ်က်များနှင့် တူသည့် အကြောင်းပါရှိ၏။ ဥပမာ-မုရှ်ရစ်က်များသည် ကောင်းကင်တမန်များ ကို အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ သမီးတော်များဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြသကဲ့သို့ နဆ်ရာနီများက မစီဟ် သည် အလ္လာဟ်မြတ်၏ သားတော် ဖြစ်သည် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ယဟူဒီများက အုဇိုင်ရ် သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ သားတော် ဖြစ်သည် ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုခဲ့ကြသည်။ 'တမန်တော်မစီဟ်သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ သား တော်ဖြစ်သည်' ဟူသောအယူဝါဒသည် မုရှ်ရစ်က်တို့၏ အယူအဆ အပြုအမူကို သံယောင်လိုက်ခြင်း အတုခိုးခြင်းမှ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။

မုရှ်ရစ်က်များသည် ရုပ်လုံးများကို ကိုးကွယ်ရာအရှင်သခင်၏ အဆင့်တန်း၌ထားရှိခဲ့ကြသည်။

နဆ်ရာနီများသည် တမန်တော် မစီဟ်နှင့် ရူဟုလ်ကုဒုတ်စ်ကို အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ဟူ၍ မှတ် ယူခဲ့ကြသည်။

ယဟူဒီနှင့် နဆ်ရာနီများသည် မိမိတို့ထံ၌ကောင်းကင်ကျ ကျမ်းဂန်များရှိသည်ဟု ပြောဆို ကြပါလျက် ထိုကျမ်းဂန်လာ တရားဥပဒေများကို လိုက်နာကျင့်သုံး ကြရမည့်အစား မိမိတို့၏ဓမ္မ ဆရာများနှင့် ဘုန်းကြီး ရဟန်းများ၏ စကားများကိုပင် ကျမ်းဂန်လာ တရားဒေသနာတော် များဟူ၍ မှတ်ယူ လိုက်နာကျင့်သုံးခဲ့ကြလေသည်။ (၀၇) ဓမ္မဆရာများနှင့် ဘုန်းကြီး ရဟန်းများ က တံစိုးလက်ဆောင်ဟူ၍ မိမိတို့စိတ်လိုရာအတိုင်း ဟလာလ်၊ ဟရာမ်ဟူ၍ အမှားမှားအယွင်းယွင်း သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းကြသည်များကိုပင် ကောင်းကင်ကျ ကျမ်းဂန်လာ ဒေသနာတော်များ ဖြစ်သည် ဟူ၍ ယင်းယဟူဒီ၊ နဆ်ရာနီများသည် လက်ခံနာယူခဲ့ကြသည်။ ယဟူဒီ၊ နဆ်ရာနီများ၏ အပြုအမူ သည် မုရှ်ရစ်က်တို့၏ အပြုအမူနှင့် ထပ်တူထပ်မျှပင် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မုရှ် ရစ်က်တို့၏ အကြီးအကဲများသည်လည်း မိမိတို့၏စိတ်လိုရာအတိုင်း ဟလာလ်၊ ဟရာမ်ဟူ၍ ဆိုကာ

အစ်ဗ်နုကဆီရ်သခင်၏ သုတေသနပြုချက်အရ 'နစီ' လကို ရွှေ့နောက် ရွှေ့ပြောင်းမှုသည် မုဟရ်ရမ်လနှင့် ဆွဖရ်လ၌ပင် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ အေ့မာမ်မဿာဇီ မုဟမ္မဒ်အစ်ဗ်နု အစ္စဟာက်က ထုတ်ဖော်ရေးခဲ့သည်မှာ 'နစီ'ခေါ် ထုံးတမ်းစဉ်လာကို စတင် တီထွင်ခဲ့သူမှာ ကိနာနဟ်မျိုးနွယ်ဝင် ဝင် 'ကလ်မုတ်စ်'ပင် ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ၎င်း၏ သား၊ မြေး၊ မြစ်ဘို့တွင် ထိုထုံးစံသည် အတည် ဖြစ်လျက်ရှိခဲ့၏။ နောက်ဆုံး 'ကလ်မုတ်စ်'၏ မျိုးနွယ်ဆက်မှ အဗူဆုမာမဟ် ဂျီနာဒဟ် အစ်ဗ်နု အောက်ဗ် ကိနာနီသည် နှစ်စဉ် ဟဂျီအချိန်၌ "ယခုနှစ် မုဟရ်ရမ်လသည် ထွတ်မြတ်သောလများ တွင် အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ (သို့မဟုတ်) ဆွဖရ်လသည် ထွတ်မြတ်သောလများတွင် အပါအဝင် ဖြစ်သည်" ဟူ၍ ကြေငြာလေ့ရှိသည်။ ဤသို့အားဖြင့် မုဟရ်ရမ်နှင့် ဆွဖရ်လများအနက် လ၊ တလ ကို တခါတရံ ဟလလ်ပြုလေသည်။ တခါတရံ ဟရာမ်ပြုလေသည်။ နောက်သိုက်မုရ်ရစ်က်များ သည်လည်း ဤသို့ ကပြောင်းကပြန်လုပ်ခြင်းကို လက်ခံနာယူလေ့ရှိခဲ့ကြပေသည်။ တနည်းအား ဖြင့် ဆိုရသော် အမိုက်ခေတ်တွင် ကာဖီရ် မုရ်ရစ်က်တို့၏ သွေဖည်ခြင်းပယ်မှု၊ လမ်းမှားမှုကို ပိုမို ပွားများ ကြီးထွားစေသည့် အချက်ဘရပ်မှာ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က ဟလလ် (သို့မဟုတ်) ဟရာမ်ဟူ၍ ပညတ်သားတော်မူသော လများကို ကပြောင်းကပြန် ပြုလုပ်နိုင်သည့်အခွင့် အာဏာကို ကိနာနဟ်မျိုးနွယ်ဝင်ခေါင်းဆောင် တဦးအား အပ်နှင်းထားခြင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ ဤနည်းမှ အတိုင်းပင် ယဟူဒီ၊ နဆ်ရာနီများသည်လည်း ဟလလ်၊ ဟရာမ် ပြုလုပ်ပိုင်ခွင့် အာဏာကို လောဘသားများဖြစ်သော ကိုယ်ကျိုးရှာ ဓမ္မဆရာများနှင့် ဘုန်းကြီးရဟန်းများ၏ လက်တွင် အပ်နှင်းထားခဲ့ကြပေသည်။ ဤအာယတ်တော်တွင် ယဟူဒီ၊ နဆ်ရာနီများနှင့် မုရ်ရစ်က်တို့၏ အပြုအမူ အယူအဆတူညီပုံကို ထင်ရှားစေတော်မူရန်အတွက် 'နစီ' အကြောင်းကို ထုတ်ဖော် မိန့်ဆို ထားတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ထံတော်၌ ကမ္ဘာဦးအစကပင် တရားဥပဒေများကို အတည် ဖြစ်စေတော်မူရန်အလို့ငှာ တနှစ်တွင် (၁၂)လမျှသာ သတ်မှတ်ထားတော်မူခဲ့သည်။ ထို(၁၂) လ အနက် (၄)လသည် ထွတ်မြတ်သော လများဖြစ်သည်။ ထိုလများတွင် ဒုစရိုက်မှုများကို အထူး ရှောင်ကြဉ် အပ်ပေသည်။ ဤသည် ဖြောင့်မတ် မှန်ကန်သော တမန်တော် အစ်ဗ်ရာဟီမ် (အလိုင်ဟစ္စလာမ်) ၏ သာသနာပင် ဖြစ်သည်။ အွက်ဆီမာနီ။ ၈-၂၄၉။ အအ-၁။

မှတ်ချက်။

အချို့လူမျိုးများသည် မိမိတို့၏ ခု၊ နှစ်၊ သက္ကရာဇ်ကို စနစ်တကျ ဖြစ်ရှိစေရန်အတွက် သုံးနှစ်တကြိမ် ဝါထပ်လေ့ရှိကြသည်။ ယင်းသို့ ဝါထပ်မှုသည် ဤအာယတ်တော်တွင် ပါရှိသည့် "နစီ" ၌ အကျုံးမဝင်ပေ။ အွက်ဆီမာနီ။ ၈-၂၄၉။ အအ-၃။

1517 ဤအာယတ်တော်ကို ထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့် အချိန်အခါမရွေး ရန်သူကတိရ်များနှင့် စစ်မက် ပြိုင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ပိုင်ခွင့် ရှိကြောင်း သိရပေသည်။ (ရှေ့တွင် “တဗျက်” စစ်ပွဲ အကြောင်း ပါရှိသည်။ ထိုစစ်ပွဲသည် “ရဂျစ်” လတွင်ပင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။) အချင်းချင်း နှိပ်စက် ကလူပြုမှုခြင်းသည် အမြဲပင် အပြစ်ဖြစ်သည်။ ဤမြတ်နိုးအပ်သော လထူးများတွင်မူကား သာ၍ ပင် အပြစ်ကြီးမားပေသည်။ ဤသည် အများပညာရှင်တို့၏ ယူဆချက်ပင်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အကယ်၍ ကာဖီရ်များသည် ဤလများကို မြတ်နိုးကြလျှင် မှတ်စလင်မ်တို့အဖို့ ဤလများတွင် စတင်၍ စစ်မတိုက်ခြင်းသည် ပိုမိုသင့်မြတ်ပေသည်။ ရှားဟ်အမ်ဒုလ္လာကာဒယ်ရ်။ အုတ်ဆစ်မဒနီ။

၀-၂၄၉။ အအ-၂။

معنى الحرمان المعصية فيها الشدة عقابا والطاعة فيها اكثارا (كبير)

لا يبعد ان يعلم الله تعالى ان وقوع الطاعة في هذه الاوقات اكثر تاثيرا في طمارة النفس ووقوع المعاصي فيها اقوى تاثيرا في خبث النفس وهذا غير مستبعد عند العلماء (كبير) الدين قد يرا دبه الحساب فتفسر الآية على هذا التقدير ذلك الحساب المستقيم الصحيح - (كبير) 1517/1

اي الحساب الصحيح والعدد المستوفى... والاصوب عندي ان يكون الدين ههنا على اشهر وجوهه اي ذلك الشرع والطاعة - (قرطبي) 1517/2

امام رازي نے حسب معمول اس پر تفصیل و تحقیق سے گفتگو کی ہے اور کہا ہے کہ عربوں کے ہاں تو حضرت ابراہیم و اسمعیل کے وقت سے سنہ قمری چلا آتا تھا۔ جس میں ماہ حج کبھی کسی موسم میں پڑتا تھا کبھی کسی میں۔ لیکن عربوں نے دیکھا کہ اس سے تجارت وغیرہ میں نقصان ہوتا ہے تو انہوں نے مصالح دین کا خیال نہ کر کے اور ان پر مصالح دنیوی کو ترجیح دے کر یہود و نصاریٰ سے حساب کبسیہ سیکھ لیا اور اپنے مہینوں میں کچھ کچھ روز کے بعد ایک مہینہ بڑھا کر حج وغیرہ کا زمانہ بہ حساب شمسی متعین کر دیا اور یہ صریح مصالح شریعت میں دست اندازی ہے - 1517/3

متعدد علماء نے آیت سے یہ حکم بھی مستنبط کیا ہے کہ مسلمانوں پر اپنے معاملات و عبادات میں سنہ قمری عربی کی پابندی واجب ہے اور سنہ عجمی و سنہ رومی شمسی کی پابندی جائز نہیں۔ (ماجدی ص ۲۰۳)

قال اهل العلم الواجب على المسلمين بحكم هذه الآية ان يعتبروا في بيوعهم
و صدور ديونهم واحوال زكواتهم وسائر احكامهم السنة العربية بالاهلة
ولا يجوز لهم اعتبار السنة العجمية والرومية. كبير 1517/4

هذه الآية تدل على ان الواجب تعليق الاحكام من العبادات وغيرها
انها يكون بالمشهور والسنين التي تعرفها العرب دون الشهور التي تعتبرها
العجم والروم والقبط وان لم ترد على اثني عشر شهرا. قرطبي 1517/5

نوند کا ہینہ جو تصحیح حساب ہوم کے لئے بارہ پر بڑھا لیا جائے وہ اس آیت کی مخالفت نہیں۔ اسی طرح
دوسرے حسابوں کی اس میں نفی نہیں ہے۔ جیسا بعض ہل زمانہ سے غلط فہمی ہوئی ہے کیونکہ ان حسابوں
سے احکام شرعیہ میں توفیق و خلل نہیں پڑتا اور مقصود آیت میں اس حساب کا ابطال ہے جس سے
احکام شرعیہ میں اختلال یا غلطی ہونے لگے جیسا اہل جاہلیت کی عادت کا بیان کیا گیا۔ البتہ چونکہ احکام
شرعیہ کا مدار حساب قمری پر ہے اس لئے اس کی حفاظت فرض علی الکفایہ ہے، پس ساری امت
دوسری اصطلاح کو اپنا معمول بنا لے جس سے حساب قمری ضائع ہو جائے سب گنہگار ہوں گے
اور اگر وہ محفوظ ہے دوسرے حساب کا استعمال بھی مباح ہے لیکن خلاف سنت سلف ضرور ہے
اور حساب قمری کا برتنا اب جو اس کے فرض کفایہ ہونے کے لابدا افضل و حسن ہے۔ (مفتاویٰ ص 131) 1517/6

قال الامام أحمد حدثنا اسماعيل اخبرنا ايوب اخبرنا محمد بن سيرين عن
ابي بكر ان النبي صلى الله عليه وسلم خطب في حجة فقال: "ألا ان الزمان قد استدار
كهيئتة يوم خلق الله السموات والارض، السنة اثنا عشر شهرا منها أربعة حرم
ثلاثة متواليات ذو القعدة وذو الحجة والمحرّم وربّ مضر الذي بين حبادي
وشعبان" ثم قال: "ألا اتي يوم هذا؟ قلنا الله ورسوله اعلم فسكت حتى ظننا
انه سيسميه بغير اسمه قال: "اليس يوم النحر؟ قلنا بلى ثم قال: "اي شهر هذا؟
قلنا الله ورسوله اعلم فسكت حتى ظننا انه سيسميه بغير اسمه قال: "اليس ذو الحجة؟
قلنا بلى ثم قال: "اي بلد هذا؟ قلنا الله ورسوله اعلم فسكت حتى ظننا انه
سيسميه بغير اسمه قال: "أليست البليدة؟ قلنا بلى قال: "فان دماءكم واموالكم
(واحسبها قال) واعراضكم عليكم حرام كحرمة يومكم هذا في شهركم هذا في بلدكم
هذا وستلقون ربكم فيسألكم عن اعمالكم الا لا ترجعوا بعدي ضللا لا يضرب
بعضكم رقاب بعض الا هل بلغت؟ الا لم يبلغ الشاهدكم فانتاب فلعل من
يبالغه يكون او عي له من بعض من بعضه. روى البخاري في الترمذي وغيره (ابن كثير ص 151)

(فصل) ذكر الشيخ علم الدين السخاوي في جزء جمع سماء (المشهور في أسماء الأيام والشهور) ان المحرم سمي بذلك لكونه شهرا محروما، وعندى انه سمي بذلك تأكيدا لتحريره لان العرب كانت تتقلب به فتحله عاما وتحرمه عاما قال ويجمع على محرمات ومحارم ومخاريم، وصغر سمي بذلك لخاوبيو تلهم منهم حين يخرجون للقتال والاسفار يقال صغرا لكان اذا خلا ويجمع على اصغارا كجمل واجمال، وشهر ربيع الاول سمي بذلك لارتباعتهم فيه والارتباعت الإقامة في عمارة الربيع ويجمع على اربعاء كنصيب والنضياء وعلى اربعة كزغيف وارغفة، وربيع الاخر كالاول - وجمادى سمي بذلك لجهور الماء فيه، قال وكانت الشهور في حسابهم لا تدور، وفي هذا النظر اذ كانت شهورهم منوطة بالاهلة فالاول من ذواتها فلعلمهم سمي بذلك اول ما سمي عند جهود الماء في البرد كما قال الشاعر -
وليلة من جمادى ذات اندية ؛ لا يبصر العبد في ظلماتها الطنبا
لا ينيح الكلب فيها غير واحدة ؛ حتى يلف على خرطومها الذنبا
ويجمع على جماديات كجمادى وجماديات وقد يذكر ويؤنث فيقال جمادى الاولى والاول وجمادى الاخر والآخره ورجب من الترجيب وهو التعظيم ويجمع على ارجاب ورجاب ورجبات وشعبان من شعب القبائل وتفرقها للغارة ويجمع على شعابين وشعابات ورمضان من شدة الرمضاء وهو الحرق يقال رمضت الفصال اذا عطشت ويجمع على رمضانات ورماضين ورمضانة قال وقول من قال انه اسم من أسماء الله خطأ لا يعرج عليه ولا يلتفت اليه قلت قد ورد فيه حديث ولكنه ضعيف وبينته في اول كتاب الصيام وشوأل من شالت الابل باذناهما للطراق قال ويجمع على شواول وشواويل وشوالات والقعدة يفتح القاف - قلت وكسرهما القعود هنم فيه عن القتال والترحال ويجمع على ذوات القعدة والحجة بكسر الحاء قلت وفتحها سمي بذلك لاقامتهم الحج فيه ويجمع على ذوات الحجية وأسماء الأيام اولها الأحد ويجمع على آحاد وواحد ووحود، ثم يوم الاثنين ويجمع على اثنين والثلاثاء يمد ويذكر ويؤنث ويجمع على ثلاثا واثنين والثلاثاء يجمع على اربعاء والخميس والخميس يجمع على خمسة وخامس ثم الجمعة بضم الميم واسكانها وفتحها ايضا ويجمع على

جمع وجماعات، والسبب مأخوذ من السبب وهو القطع لانتماء العبد عند ذلك وكانت العرب تسمى الايام اول ثم جبار ثم دبار ثم مؤنس ثم العروبة ثم شيار قال الشاعر من العرب العرباء العاربة المتقدمين - 1517/8

ارجي ان اعيش وان يموت ؛ باول اوباهون اوجبا
 اوالتالي دارقان افته ؛ فمؤنس او عروبة او شيار
 وقوله تعالى (مهما اربعة حرم) فهذا اما كانت العرب ايضا في الجاهلية تحرم
 وهو الذي كان عليه جمهورهم الاطائف منهم يقال اللهم البسل كانوا يحرمون من
 السنة ثمانية اشهر نعتقا وتشديدا، واما قوله "ثلاثة متواليات ذوالقعدة وذوالحجة
 والمحرم ورجب مضر الذي بين جمادى وشعبان" فانما اضافها الى مضر لئلا يسهو
 قولهم في رجب انه الشهر الذي بين جمادى وشعبان لا كما انظنه ربيعة من ان
 رجب المحرم هو الشهر الذي بين شعبان وشوال وهو رمضان اليوم فين صلى الله
 عليه وسلم انه رجب مضر لا رجب ربيعة، وانما كانت الاشهر المحرمة اربعة ثلاثة
 سرد وواحد فرد، لاجل اداء مناسك الحج والعمرة فحرم قبل اشهر الحج شهرا
 وهو ذوالقعدة لانهم يقعدون فيه عن القتال وحرم شهر ذي الحجة لانهم
 يوقعون فيه الحج ويشغلون باداء المناسك وحرم بعده شهرا آخر وهو المحرم
 ليرجعوا فيه الى اقصى بلادهم آمنين، وحرم رجب في وسط الحول لاجل زيارة
 البيت والاعتماد به لمن يقدم اليه من اقصى جزيرة العرب فيزوره ثم يعود الى
 وطنه فيه آمنا، وقوله (ذلك الدين القيم) اي هذا هو الشرع المستقيم من امثال
 امرائه فيما جعل من الاشهر المحرم والحذوبها على ما سبق من كتاب الله الاول قال
 تعالى (فلا تظلموا انفسكم) اي في هذه الاشهر المحرمة لانها أكدوا ابلغ
 في الاثم من غيرها كما ان المعاصي في البلد الحرام تضاعف لقوله تعالى (ومن
 يرد فيه باليد بظلم ندقه من عذاب اليم) وكذلك اشهر الحرام تغلظ فيه الآثام،
 ولهذا تغلظ فيه الدية في مذهب الشافعي وطائفة كثيرة من العلماء، وكذا في حق
 من قتل في المحرم او قتل ذالمحرم وقال حماد بن سلمة عن علي بن زيد عن يوسف
 1517/8 B

မှတ်ချက်။

ဤအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကုရ်အာန် ကျမ်းတော်မြတ်လာ အာယတ်တော် (၂:၂၁၇) ၏ အဖွင့်ကိုလည်းကောင်း၊ အောက်ခြေအမှတ် (337,380) တို့ကို လည်းကောင်း ပြန်လည်ရှုကြပါကုန်။

အပိုဒ် - ၆။

'တဗူးက်' စစ်မြေပြင်သို့ ချီတက်သွားရာတွင်

အချို့ မှတ်စိလင်မ်များ လေးလံဖင့်နွဲ့ ခဲ့ကြခြင်းနှင့်

မုနာဖစ်က်များ ရေသာခိုခဲ့ကြခြင်း။

အာယတ်စဉ် အမြက်သဘော။

အာယတ် - ၃၇။ 'တဗူးက်' စစ်ပွဲသို့ချီတက်သွားရာတွင် အချို့ မှတ်စိလင်မ်များ လေးလံဖင့်နွဲ့ ခဲ့ကြသည်ကို အပြစ်ဆိုထားတော်မူခြင်း။

။ - ၃၉။ အကယ်၍ မှတ်စိလင်မ်များသည် 'ဂျီဟာဒ်' ပြုလုပ်ရန်အတွက် ခရီးမထွက်ကြလျှင်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ပြင်းထန်သော အပြစ်ဒဏ် ပေးတော်မူမည်ဖြစ်ခြင်း။ ထို့ပြင်တဝ ထိုအရှင်မြတ်သည် ယင်း မှတ်စိလင်မ်တို့၏ အစား အခြားလူမျိုးတမျိုးကို လဲလှယ်ဖန်ဆင်းတော်မူမည် ဖြစ်ခြင်း။

။ - ၄၀။ အကယ်၍ မှတ်စိလင်မ်များသည် တမန်တော်မြတ် (ဆာလ္လဗ္ဗဟု အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်) အား မကူညီကြလျှင်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ဤတဗူးက်စစ်ပွဲထက် အခြေအနေ ဆိုးရွားလှသည့် အချိန်အခါ၌ပင် တမန်တော်မြတ်အား 'ဆောင်ရ်' လိုက်ဂူအတွင်း ကူညီတော်မူခဲ့သကဲ့သို့ပင် တမန်တော်မြတ်အား မိမိကိုယ်တော်တိုင် ကူညီတော်မူနိုင်ခြင်း။

- အာယတ် - ၄၁။ မှတ်စလင်မိတို့သည် ပေါ့ပါးသည်ဖြစ်စေ၊ လေးလံသည်ဖြစ်စေ အချိန်အခါ မရွေး၊ အခြေအနေမရွေး အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏လမ်းတော်၌ သက်စွန့်ကြိုးပမ်း 'ဂျီဟာဒ်' ပြုလုပ်ကြရမည်ဖြစ်ခြင်း။
- ။ - ၄၂။ အခွင့်အရေးသမား မုနာဖစ်က်များ၏ ရေသာခိုမှု၊ အလွယ်ကြိုက်မှုများကို ဖော်ထုတ် မိန့်ဆိုထားတော်မူခြင်း။

ဖော်ပြချက်။

ဤအပိုဒ်မှစ၍ ဤကဏ္ဍအဆုံးတိုင် လေ့လာဆင်ခြင်ပါသော် 'တဗျူး' စစ်ပဲ့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လူတန်းစားအမျိုးမျိုးကို တွေ့ရှိရပေမည်။

- ၁။ တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုက် ၀၈၈၆) နှင့် အတူတကွ ဤစစ်ပဲ့တွင်စနောင် စနင်းမရှိပဲ စိတ်စေတနာ ကြည်ဖြူစွာဖြင့် လိုက်ပါဆင်နွှဲခဲ့ကြသော မှတ်စလင်မ် အာဇာနည်များ။
- ၂။ စိတ်စနောင်စနင်းဖြစ်ပြီးမှ ချီတက်လိုက်ပါလာခဲ့ကြသော မှတ်စလင်မ်များ။
ကြည့်-ကုရ်အာန် (၉:၁၁၇)။
- ၃။ မလိုက်ပါနိုင်ရန် အကြောင်းရှိသည့်အတွက် မလိုက်ပါနိုင်ခဲ့ကြသော မှတ်စလင်မ် များ။။ ကြည့်-ကုရ်အာန် (၉:၉၁-၉၂)။
- ၄။ မလိုက်ပါနိုင်ရန် အကြောင်းတစုံတရာ မရှိပါပဲလျက် ပျင်းရိသည့်အတွက် မလိုက်ပါ ခဲ့သော အချို့မှတ်စလင်မ်များ။ ကြည့် - ကုရ် အာန် (၉:၁၀၂။ ၁၀၆။ ၁၁၈)
- ၅။ မလိုက်ပါနိုင်ရန် အကြောင်းတစုံတရာ မရှိပါပဲလျက် 'နိုဖက်' - မှတ်စလင်မ် အယောင်ဆောင်မှုကြောင့် မလိုက်ပါခဲ့ကြသော မုနာဖစ်က်များ။ ဤ အာယတ် တော်များတွင် ယင်း မုနာဖစ်က်များ၏အကြောင်း အများအပြား ပါရှိပေသည်။
- ၆။ အနှောင့်အယှက်ပေးရန်နှင့် သတင်းထောက်လှမ်းရန်အတွက် လိုက်ပါလာခဲ့သော မုနာဖစ်က်များ။ ကြည့် - ကုရ်အာန် (၉: ၄၇။ ၆၅။ ၇၄)။ ထာနဝီ အ.၄။
စ-၁၁၄။

(၃၀)

[يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَوُوبُوا فِي
سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّا قَدْ آمَنَّا بِالْحَيَاةِ
الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ فَمَا مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي
الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٣٨﴾]

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا	အို မုအ်မင်န် သက်ဝင်ယုံကြည်သူအပေါင်းတို့၊	1518
مَا	မည်သည့်အကြောင်းရှိပေသနည်း၊	
لَكُمْ	အသင်တို့၌၊	
إِذَا	အကြင်အခါဝယ်၊	
قِيلَ	ပြောဆိုပြီးဖြစ်ခဲ့လေသည်၊	
لَكُمْ	အသင်တို့အား၊	
تَوُوبُوا	အသင်တို့ထွက်ကြလေကုန်(ဟု)၊	
فِي سَبِيلِ اللَّهِ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏လမ်းတော်၌၊	
إِنَّا قَدْ آمَنَّا	အသင်တို့သည်လေးလံ(စွာထိုင်ချ)ခဲ့ကြကုန်၏၊	
إِلَى الْأَرْضِ	မြေကြီးပေါ်ဝယ်၊	
أَرْضِيَّتُمْ	အသိုပါနည်း၊ အသင်တို့သည် နှစ်သက်ခဲ့ကြချေပြီလော၊	
بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا	မျက်မှောက်လောကီဘဝကို၊	
مِنَ الْآخِرَةِ	နောင်တမလွန်ဘဝထက်၊	
فَمَا	သို့ဖြစ်ပါမူ၊ မဟုတ်ပြီ။	
مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا	ပစ္စက္ခမျက်မှောက်ဘဝ၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာသည်၊	
فِي الْآخِرَةِ	နောင်တမလွန်ဘဝနှင့်နှိုင်းလျှင်၊	
إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٣٨﴾	အနည်းငယ်မျှအပ။	

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အို - မုအ်မင်န် သက်ဝင်ယုံကြည်သူအပေါင်းတို့၊ အသင်တို့သည် မိမိတို့အား
'အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ (စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရန်) ထွက်ကြလေ

ကုန်' ဟု ပြောဆိုသောအခါ အသင်တို့သည် မည်သည့်အတွက်ကြောင့် မြေကြီး
ဘက်သို့ လေးလံစွာ ထိုင်နေကြကုန်သနည်း။ (၀၇) (လေးလံသွားကြသနည်း)။
အသင်တို့သည် (ဤ) မျက်မှောက် လောကီဘဝ၏ (စည်းစိမ်ချမ်းသာများ) ကို
နောင်တမလွန်ဘဝ၏ (စည်းစိမ်ချမ်းသာများ) ထက် နှစ်သက်ကြ လေပြီလော။
သို့ဖြစ်ပါမူ (ဤ) ပစ္စက္ခမျက်မှောက်ဘဝ၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာသည် နောင် တမလွန်
ဘဝ၏ (စည်းစိမ်ချမ်းသာ) နှင့် နှိုင်းလျှင် အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်ကြောင်း။
(အသင်တို့သည် ကောင်းစွာ မှတ်ယူကြလေကုန်)။

1518 က။ 'တဗျးက်စစ်ပဲ'

ဤအာယတ်တော်များတွင် 'တဗျးက်' စစ်ပဲကို ရည်ညွှန်းထားတော်မူသည်။ ဟစ်ဂျီရီသက္ကရာဇ်
(၉) ခုနှစ်၊ ရဂျဗ်လ၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် (၆၂၀) ခုနှစ်တွင် 'တဗျးက်' စစ်ပဲဖြစ်ပွားခဲ့၏။ 'တဗျးက်'
သည် မဒီနာမြို့၏ မြောက်ဘက် 'ရှာမ်'ခေါ် ဆီရိယပြည်၏ နယ်စပ်ဒေသတွင် မဒီနာမြို့မှ
(Kilometre) ကီလိုမီတာ (၆၁၀) အကွာ၌ တည်ရှိသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဆီရိယပြည်သည်
ရိုမင်အင်ပါယာ၏ လက်အောက်တွင် ပြည်နယ်တခု ဖြစ်ရှိနေခဲ့၏။

တမန်တော်မြတ် မုဟမ္မဒ်(အာလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၀ စလ္လမ်) သည် 'ဟို နိုင်နီ' စစ်ပဲအောင်နိုင်
ပြီး မဒီနာမြို့သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာတော်မူသည့်အခါ 'မစိဟီ' စစ်တပ်များသည် 'တဗျးက်'
တွင် စုရုံးနေကြကြောင်း၊ မကြာမီအတွင်း မဒီနာမြို့ကို တိုက်ခိုက်ကြမည် ဖြစ်ကြောင်း သတင်း
ရရှိတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ တမန်တော်မြတ်သည် မိမိကိုယ်တိုင် ထိုးစစ်ဆင်နွှဲလိုတော်မူသည့်
အတွက် မှတ်စလင်မ်စစ်သည် (၃၀၀၀၀) သုံးသောင်းကို ခေါ်ဆောင်၍ ချီတက်သွားတော်
မူခဲ့လေသည်။

ယခုတကြိမ် စစ်ပဲသည် ယခင် စစ်ပဲများနှင့် မတူချေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်
ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရမည့် ရန်သူစစ်သားများသည် ရိုးရိုးသာမန် အရပ်သားအုပ်စုများ မဟုတ်။
စနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းထားသည့် စစ်မှုရေးရာကျွမ်းကျင်သည့် ဘုရင့်စစ်သည်တော်များ ဖြစ်ကြသည်။
ရာသီဥတုမှာလည်း အလွန်တရာ ပူပြင်းလှသည်။ အသီးအနှံများ ရင့်မှည့်မည့်ဆဲဆဲအချိန်၊ ကောက်ပဲ
သီးနှံများ ရိတ်သိမ်းအံ့ဆဲဆဲ အချိန်လည်း ဖြစ်နေသည်။ ချီတက်သွားရမည့် ခရီးမှာလည်း အလွန်
တရာမျှ ကမ်းလှမ်းဝေးကွာလေသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် အချို့ မှတ်စလင်မ် များသည်

လူ့သဘာဝအလျောက် ယင်းစစ်ပွဲသို့ ချီတက်ဆင်နွှဲရန် လေးဖင့်ခဲ့ကြသည်။ ယင်းသို့သောအချိန်တွင် မုနာဖစ်က်များသည် မှတ်စလင်မ်များအား အဘက်ဘက်မှ ငိတ်ဓာတ်ပျက်ပြားစေခဲ့ကြလေသည်။ နည်းပရိယာယ်အမျိုးမျိုး သုံးခဲ့ကြလေသည်။

မှတ်စလင်မ် စစ်သည်များ အင်အားကြီးမားစွာဖြင့် ယင်းကဲ့သို့ ချီတက်လာနေကြ သည့် သတင်းကို မစီဟီစစ်သည်များ သိရှိသောအခါ ငိတ်ဓာတ်ကျဆင်းကာ ရင်မဆိုင်ဝံ့ခဲ့ကြပေ။ မှတ်စလင်မ်စစ်သည်များသည် စစ်မြေပြင်တွင် အချိန် အတန်ကြာသည်အထိ စောင့်ဆိုင်းနေခဲ့ကြ လေသည်။ သို့ရာတွင် နောက်ဆုံး၌ ရန်သူတိုင်းတယောက်မျှ မထွက်ပေါ်လာခဲ့သည့်အတွက် စစ်ပွဲ မဖြစ်ပွားပဲ အေးချမ်းစွာ မဒီနာမြို့သို့ ပြန်လာခဲ့ကြပေသည်။ မာဂျီဒီ။ အ-၂။ ၈-၄၀၄။ အအ-၇၂

ခ။ “တပူးကံစစ်ပွဲ”

မက္ကာမြို့တော်အောင်ပွဲနှင့် ‘ဟို နိုင်နီ’ စစ်ပွဲပြီးဆုံးသည့်နောက် ဟစ်ဂျီရီသက္ကရာဇ် (၉) ခုနှစ်တွင် ဆီရိယနိုင်ငံ၏ နဆွိရာနီဘာသာဝင် ‘ဃတ်စာန်’ မျိုးနွယ်ဝင်ဘုရင်သည် ရောမဘုရင် (Caesar) ဝီဇာ၏ အကူအညီဖြင့် မဒီနာမြို့ကို တိုက်ခိုက်မည့်အကြောင်း တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုငယ် ၀၈၈၆) သိရှိတော်မူသောအခါ တမန်တော်မြတ်သည် မိမိကိုယ်တော်တိုင် ဆီရိယနိုင်ငံ၏ နယ်နမိတ်သို့ သွား ရောက်၍ ထိုးစစ်ဆင်နွှဲရန် ရည်စူးတော်မူသည့်အတွက် မှတ်စလင်မ်တမျိုးသားလုံးတို့အား ဂျီဟာဒ် ပြုလုပ်ရန် ဆင့်ဆိုတော်မူလိုက်လေသည်။

ယင်းသို့ ဆင့်ဆိုတော်မူလိုက်သည့် အချိန်သည် ပူပြင်းလှ၏။ မိုးခေါင်သည့်နှစ်လည်းဖြစ်၏။ စွန်ပလွံပင်များသည် ရင့်မှည့်လျက်ရှိ၏။ အရိပ်အာဝါသလည်းကောင်း၏။ သွားရောက်တိုက်ခိုက် ရမည့် ခရီးမှာမူ ကမ်းလှမ်းဝေးကွာလှ၏။ ပြိုင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ရမည့်သူများမှာ ဃတ်စာန်ဘုရင်၏ စစ်သည်များနှင့်သာမဟုတ် ရောမဘုရင်၏စနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းထားသည့် စစ်မှုကျွမ်းကျင်သည့်စစ်သည် များနှင့် ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရမည့်အရေးမှာ ကစားဖွယ်ရာမဟုတ်ပေ။ ထို့အတွက်ကြောင့်ပင် စိတ် စေတနာဖြူစင်သော မှတ်စလင်မ် အာဇာနည်များမှအပ သာမန် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ရှေ့မထွက်ဝံ့ကြ ပေ။ ထိုအချိန် ထိုအခြေအနေ ထိုပတ်ဝန်းကျင်တွင် ပရိယာယ်ဖြင့် မုနာဖစ်က်များက အကြောင်း အမျိုးမျိုးပြု၍ နောက်ဆုတ် နေခဲ့ကြလေသည်။ အချို့ မှတ်စလင်မ်များသည်လည်း ဤရှေ့ ဤမျှ အချိန်အခါ၊ အခြေအနေ ဆိုးရွားနေသည့် အချိန်တွင် ထိုမျှ ဝေးကွာ ခက်ခဲလှသော ဤခရီးတွင် ပါဝင် ချီတက်တိုက်ခိုက်ခြင်းမှ ဖင့်နွှဲခဲ့ကြလေသည်။ သို့သော် မြောက်မြားစွာသော သူများ သည် နောက်ဆုံးတွင် တမန်တော်မြတ်နှင့် အတူ စစ်ပွဲသို့ ချီတက် လိုက်ပါသွားခဲ့ကြ လေသည်။

မှတ်စလင်မ်တစုမျှသာလျှင် ၎င်းတို့၏ ပျင်းရိမှု ဖင့်နိုးမှုများကြောင့် ဤစစ်ပွဲတွင် မလိုက်ပါမဆင်နွှဲနိုင်ခဲ့ကြပေ။

တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) သည် သာသနာ့အာဇာနည် စစ်သည် သုံးသောင်းခန့်နှင့်အတူ ဆီရိယနိုင်ငံဘက်သို့ ချီတက်သွားတော်မူခဲ့၏။ 'တဗူးက်' အမည်ရှိသောဒေသတွင် တပ်စခန်းချတော်မူလိုက်လေသည်။

တမန်တော်မြတ်(ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆)သည် ရောမဘုရင် စီဇာထံသို့ စာချွန်တော် ရေး၍ အစ္စလာမ်သာသနာကို သက်ပင်ယုံကြည်ရန် ဖိတ်မန္တက ပြုတော်မူခဲ့လေသည်။ ရောမဘုရင်သည် တမန်တော်မြတ်၏ မှန်ကန်မှုကို နှစ်နှစ်ကာကာ ယုံကြည်ခဲ့သော်လည်း တိုင်းသူပြည်သားတို့က မလိုက်လျောကြသဖြင့် အစ္စလာမ်သာသနာနှင့် ကင်းကွာ၍နေခဲ့ရလေသည်။

ယင်းကဲ့သို့ တမန်တော်မြတ် ကိုယ်တော်တိုင် စစ်သည်အင်အားကြီးမားစွာဖြင့် ချီတက်လာတော်မူသည့်အကြောင်း ဆီရိယနိုင်ငံသား နတ်ဆွံ့ရာနီများသိရှိကြသောအခါ ရောမဘုရင်ထံ တင်ပြအစီရင်ခံကြသော်လည်း ရောမဘုရင်သည် ၎င်းတို့အား အကူအညီမပေးခဲ့ပေ။ ၎င်းတို့သည်လည်း အစ္စလာမ်သာသနာကို လက်မခံပဲ အစ္စလာမ်အစိုးရ လက်အောက်ခံအဖြစ် နေရန်ကိုသာ သဘောတူခဲ့ကြလေသည်။ တမန်တော်မြတ်သည် ဤစစ်ပွဲပြီးနောက် အချိန်အနည်းငယ် အတင်းမှားပင် ဝဖာတ်ဖြစ်သွားတော်မူခဲ့လေသည်။ 'ဖာရုက်အအ်ဇ္ဇာမ်' ဘွဲ့ရသမ္မတကြီး အုမရ် (ရသွေ့ယလ္လဗ္ဗာဟု တအာလာ-အန်ဟု) လက်ထက်တွင် ဆီရိယပြည်တဝန်းလုံးကို အောင်နိုင်ခဲ့လေသည်။

တမန်တော်မြတ်(ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆)သည် 'တဗူးက်' စစ်ပွဲမှအောင်မြင်စွာပြန်ကြွလာတော်မူခဲ့လေသည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်ဖြင့် အစ္စလာမ်သည် ကြီးမားလှသော တိုင်းပြည်နိုင်ငံများကို အောင်နိုင်ခဲ့လေသည်။ ထိုအခါ မဒီနာမြို့ရှိ မုနာဖစ်က်များသည် အကြီးအကျယ် အရှက်တကဲ့ အကျိုးနည်း ဖြစ်သွားခဲ့ကြလေသည်။ ဤစစ်ပွဲတွင် မိမိတို့၏ ပျင်းရိဖင့်နိုးမှုကြောင့် မလိုက်ပါ။ မဆင်နွှဲဖြစ်ခဲ့သော အချို့မှတ်စလင်မ်များသည်လည်း အကြီးအကျယ် ပူဆွေးဝမ်းနည်းခဲ့ကြလေသည်။ အွတ်ဆ်မာနီ။ ၈-၂၄၉။ အအ-၄။

“တဗူးက်” စစ်ပွဲအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကျယ်ကိုသိလိုပါက တမန်တော်မြတ်ကျမ်းတွင် ရှုပါကုန်။

(၃၉) [اَلَا تَتَّخِذُونَ مَثَلًا لِّمَن كَانَ مُجْرِمًا وَالَّذِينَ آمَنُوا لَا يَتَّخِذُونَ مَثَلًا لِّمَن كَانَ مُجْرِمًا وَالَّذِينَ آمَنُوا لَا يَتَّخِذُونَ مَثَلًا لِّمَن كَانَ مُجْرِمًا]
غَيْرِكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- اَلَا تَتَّخِذُونَ ၁ အကယ်၍၊ အသင်တို့သည် ထွက်ကြပါလျှင်၊
- مَثَلًا ၂ ထို(အရှင်မြတ်)သည် အသင်တို့အား ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူအံ့၊
- لِّمَن كَانَ مُجْرِمًا ၃ ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းကို၊
- وَالَّذِينَ آمَنُوا ၄ နာကျင်ဖွယ်ဖြစ်သော၊
- وَالَّذِينَ آمَنُوا ၅ ထိုမှတစ်ပါး ထို(အရှင်မြတ်)သည် လဲလှယ်တော်မူအံ့။ 1519
- وَالَّذِينَ آمَنُوا ၆ လူမျိုးတမျိုး ကို၊
- غَيْرِكُمْ ၇ အသင်တို့မှအပ၊
- وَلَا تَضُرُّوهُ ၈ ထို့ပြင်၊ အသင်တို့သည်၊ ထို(အရှင်မြတ်)အား အကျိုးယုတ်စေနိုင်ကြမည် မဟုတ်ပေ။
- شَيْئًا ၉ အနည်းငယ်ပင်၊
- وَاللَّهُ ၁၀ စင်စစ်သော်ကား၊ အလွတ်အရှင်မြတ်သည်၊
- عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ ၁၁ အရာခပ်သိမ်းတို့ကို၊
- قَدِيرٌ ၁၂ စွမ်းဆောင်နိုင်တော်မူသော အရှင်မြတ်ပင်။

ကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အကယ်၍၊ အသင်တို့သည် (အလွတ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ရန်) ထွက်ကြပါလျှင်၊ ထိုအရှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား နာကျင်ဖွယ် ဖြစ်သော ပြစ်ဒဏ်ကို ပေးတော်မူအံ့။ ထိုမှတစ်ပါးလည်း ထိုအရှင်မြတ်သည် အသင်တို့ အစား အခြားလူမျိုး တမျိုးကို လဲလှယ် (ဖန်ဆင်း) တော်မူအံ့။ ထို့ပြင် အသင်တို့ သည် ထိုအရှင်မြတ်အား အနည်းငယ်စိုးရိမ်လည်း အကျိုးယုတ် စေနိုင်ကြမည် မဟုတ်ပေ။ စင်စစ်သော်ကား အလွတ်အရှင်မြတ်သည် အရာခပ်သိမ်းတို့ကို ပြုစု စွမ်းဆောင်နိုင်တော်မူသော အရှင် မြတ်ဖြစ်တော်မူပေသတည်း။

1519

(ويستبدل قوما غيركم) اي لنصرة نبيه واقامة دينه كما قال تعالى (وان
تولوا يستبدل قوما غيركم، ثم لا يكونوا امثالكم) (٣٨ : ٢٤) (ابن كثير ص ٣٥٨)
1519/1

(၎င်းပြင် ထိုအရှင်မြတ်သည် အသင်တို့အစား အခြားလူမျိုးတမျိုးကို လဲလှယ်ဖန်ဆင်းတော်
မူအံ့) (၀၁) ထိုအရှင်မြတ်သည် မိမိ၏သာသနာတော်ကိုတည်ထောင်တော်မူရန်နှင့် မိမိ၏တမန်တော်
အား ကူညီထောက်ပံ့တော် မူရန်အတွက် (အသင်တို့အစား) အခြားလူမျိုးတမျိုးကို လဲလှယ် ဖန်
ဆင်းတော်မူမည်။ ဤအာယတ်တော်နှင့် အလားတူပင်ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်(၄၇:၃၀) တွင် “အကယ်
၍အသင်တို့သည် ကျောခိုင်းကြလျှင် ထိုအရှင်မြတ်သည် အသင်တို့အစား အခြားလူမျိုးတမျိုးကို
လဲလှယ်ဖန်ဆင်းတော်မူမည် ဖြစ်သည်။ ထိုလူမျိုးတို့သည် အသင်တို့ကဲ့သို့ ဖြစ်ကြလိမ့်မည်မဟုတ်
ပေ။” ဟု မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ အင်္ဂလိပ်နာမိရ်။ အ-၂။ ၈-၃၅၈။

1519/2 (حكاية) اقتضى ظاهر الآية وجوب النية على من لم يستنفر

ဤအာယတ်တော်ကိုထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့် တိုင်းပြည်အဝန်းစစ်ချီတက်ရန် တပ်လှန့်ကြေငြာ
လိုက်သည့်အခါ၊ တိုင်းပြည်သားအားလုံးတို့အပေါ်၌ စစ်ချီထွက်ရန်မှာ မုချတာဝန်ဖြစ်ကြောင်း
သိရှိရပေသည်။ ဂျဆ်ဆွာဆ်။

(٦٠) اَلَا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللهُ اِذَا خَرَجَهُ الَّذِيْنَ
كَفَرُوْا ثَانِي اَثْنَيْنِ اِذْ هُمَا فِي الْغَارِ اِذْ يَقُوْلُ لِصَاحِبِهِ
لَا تَحْزَنْ اِنَّ اللّٰهَ مَعَنَا فَاَنْزَلَ اللّٰهُ سَكِيْنَتَهٗ عَلَيْهِ
وَاَيَّدَهُ بِجُنُوْدٍ لَّمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِيْنَ
كَفَرُوْا السُّفْلٰى وَكَلِمَةَ اللّٰهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ
حَكِيْمٌ

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- إِلَّا تَصُورُوهُ ၁၅၂၀ အကယ်၍၊ အသင်တို့သည် ၎င်းအား မကူညီမယိုင်းပင်းကြပါလျှင်၊ 1520
- فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ ၁၅၂၁ သို့ဖြစ်လျှင်၊ မုချကေနန်း၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းအားကူညီမှိုင်းမတော် မူခဲ့လေသည်။
- إِذْ ၁၅၂၂ အကြင်အခါဝယ်၊
- أَخْرَجَهُ ၁၅၂၃ ၎င်းအားနှင်ထုတ်ခဲ့လေသည်။
- الَّذِينَ ၁၅၂၄ အကြင်သူတို့သည်၊
- كَفَرُوا ၁၅၂၅ ထိုသူတို့သည် သွေဖည်ငြင်းပယ်ခဲ့ကြကုန်၏။
- ثَانِي اثْنَيْنِ ၁၅၂၆ နှစ်ဦးအနက် ဒုတိယ၊
- إِذْ ၁၅၂၇ အကြင်အခါဝယ်၊
- هُمَا ၁၅၂၈ ယင်းနှစ်ဦးသည်၊
- فِي الْغَارِ ၁၅၂၉ ဂူထဲ၌ရှိကြ၏။
- إِذْ ၁၅၃၀ အကြင်အခါဝယ်၊
- يَقُولُ ၁၅၃၁ ၎င်းသည် ပြောဆိုလျက်ရှိ၏။
- لِصَاحِبِهِ ၁၅၃၂ ၎င်း၏အဖော်အား၊
- لَا تَحْزَنْ ၁၅၃၃ အသင်သည် မပူပါလေနှင့်၊
- إِنَّ اللَّهَ ၁၅၃၄ မုချကေနန်း၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
- مَعَنَا ၁၅၃၅ ငါတို့နှင့်အတူရှိတော်မူ၏။
- فَأَنْزَلَ اللَّهُ ၁၅၃၆ ထိုအခါဝယ်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊ ချပေးသနားတော်မူခဲ့၏။
- سَكِينَتَهُ ၁၅၃၇ ထိုအရှင်မြတ်၏ (အထံတော်မှ) တည်ငြိမ်မှုကို (နှစ်သိမ့်မှုကို)။
- عَلَيْهِ ၁၅၃၈ ၎င်း၏အပေါ်ဝယ်၊
- وَأَسَدًا ၁၅၃၉ ထိုမှတပါးလည်း၊ ထိုအရှင်မြတ်သည် ၎င်းအားကူညီတော်မူခဲ့၏။
- بِحُبُودٍ ၁၅၄၀ အကြင်စစ်သည် မိုလ်ခြေများဖြင့်၊
- لَمْ تَرَوْهَا ၁၅၄၁ အသင်တို့သည် ယင်း (စစ်သည်မိုလ်ခြေများ)အား မမြင်ခဲ့ကြချေ၊
- وَجَعَلَ ၁၅၄၂ ထို့ပြင်၊ ထို(အရှင်မြတ်)သည် ပြုလုပ်တော်မူခဲ့၏။

- كَلِمَةَ الَّذِينَ အကြင်သူတို့၏စကားကို၊
- كَفَرُوا ထိုသူတို့သည် သွေဖည်ငြင်းပယ်ခဲ့ကြကုန်၏၊
- السُّفْلَى အနိမ့်ဆုံး၊ နိမ့်ကျသော၊
- وَكَلِمَةَ اللَّهِ သို့ရာတွင်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ စကားတော်သည်၊
- هِيَ ယင်းစကားတော်သည်၊
- الْعُلَى အမြင့်ဆုံးပင်၊
- وَاللَّهُ အမှန်သော်ကား၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
- عَزِيزٌ အလွန်တန်ခိုးကြီးမားတော်မူသောအရှင်၊
- حَكِيمٌ နက်နဲသိမ်မွေ့သောဉာဏ်အမြော်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအရှင်တည်း။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်

အကယ်၍ အသင်တို့သည် ထို (နဗီတမန်တော်)အား မကူညီ မယိုင်းပင်းကြ ပါလျှင် မုချကေန် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ထို (နဗီတမန်တော်) ကို “ကာဖီရ်” မယုံမကြည်သွေဖည် ငြင်းပယ်သောသူများက ၎င်းအား (မကွာမြို့မှ) နှင်ထုတ် ကြစဉ် ၎င်း (နဗီတမန်တော်)သည် နှစ်ယောက်အနက် ဒုတိယဖြစ်ခဲ့စဉ် ၎င်းတို့နှစ်ဦး ဂူထဲ၌ရှိနေကြစဉ် လိုဘမန်တော်က မိမိအဖော်အား “အသင်မပူပါလေနှင့်၊ မုချကေန် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ငါတို့နှင့်အတူ ရှိတော်မူသည်” ဟုပြောဆို၍ရှိနေစဉ် ကူညီ မိုင်းမတော် မှုခဲ့လေသည်။ ထိုအချိန်အခါဝယ် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် မိမိထံ တော်မှ (စိတ်) တည်ငြိမ်မှုကို ၎င်း (နဗီတမန်တော်) ၏ အပေါ်၌ချပေးသနားတော် မှုခဲ့၏။ ထိုမှ တပါးလည်း ၎င်း (နဗီတမန်တော်)အား အသင်တို့မမြင်ခဲ့ကြရသော စစ်သည်ဗိုလ်ခြေများဖြင့် ကူညီအားပေး ထောက်မတော် မှု ခဲ့လေ၏။ ထို့ပြင် ထို အရှင်မြတ်သည် “ကာဖီရ်” မယုံမကြည် သွေဖည်ငြင်းပယ်သော သူတို့၏စကားကို နိမ့်ကျစေတော် မှုခဲ့လေ၏။ သို့ရာတွင် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၏ စကားတော်မှာ မူကား အမြင့်ဆုံး အထက်ဆုံး ဖြစ်ခဲ့ချေသည်။ အမှန်သော်ကားအလ္လာဟ်အရှင်မြတ် သည် အလွန်တန်ခိုးကြီးမားတော်မူသောအရှင်၊ နက်နဲသိမ်မွေ့သောဉာဏ် အမြော် အမြင်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အရှင်မြတ်ပင် ဖြစ်တော်မူပေသည်။

1520 အကယ်၍ သာမုတ်စ်လင်မ်များသည် တမန်တော်မြတ်အား မကူညီခဲ့ကြလျှင်လည်း အရေး မကြီးပေ။ တမန်တော်မြတ်၏ အောင်မြင်မှုသည် မုတ်စ်လင်မ်များ၏ အားပေးကူညီမှုအပေါ်၌လည်း တည်ရှိပေ။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ အားပေးကူညီမှုသည်သာလျှင် အဓိကဖြစ်ချေသည်။

တမန်တော်မြတ် ဟစ်ဂျီရတ် ပြုရာတွင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် ကူညီတော်မူခဲ့ပုံ

တမန်တော်မြတ် မုဟမ္မဒ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) အပေါ်သို့ ဘေးအန္တရာယ်ကြီးမား လှသည့် အချိန်တချိန် ဆိုက်ရောက်ခဲ့ဖူး၏။ တမန်တော်မြတ်သည် လိုဏ်ဂူတခုတွင် ပုန်းအောင်း၍ နေခဲ့ရ၏။ ထိုအချိန်တွင် တမန်တော်မြတ်နှင့် အတူမိတ်ဆွေတဦးမှအပ အခြား အခြေအရံတဦး တယောက်မျှ မရှိခဲ့ပေ။ အချို့ မုတ်စ်လင်မ်များသည်လည်း မကြာမြီသား ကာဖီရ်များ၏ ညှဉ်းပန်းမှု များကြောင့် “ဟစ်ဂျီရတ်” အရပ်တပါးသို့ ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ကြပြီးဖြစ်၏။ နောက်ဆုံးတွင် တမန် တော်မြတ်ကိုယ်တိုင်အား ဟစ်ဂျီရတ်ပြုလုပ်ရန် အမိန့်တော် ကျရောက်လာခဲ့လေသည်။

မကြာမြီသား ကာဖီရ်များသည် တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) အား လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ရန် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခဲ့ကြ၏။ လုပ်ကြံနိုင်ရန်အတွက် အကြံဉာဏ်အမျိုးမျိုးထုတ်ခဲ့ ကြ၏။ နောက်ဆုံး အများသဘောတူ အတည်ပြုခဲ့ကြသည့် အကြံဉာဏ်နှင့် အဆုံးအဖြတ်မှာ....

ကာဖီရ်၊ မုရ်ရစ်က်အုပ်စု အသီးသီးမှ လူရွယ်တဦးစီ ရွေးချယ်ရန်၊

ထိုလူရွယ်အားလုံးတို့သည် စုရုံးကာ တချိန်တည်း တမန်တော်မြတ်အား လုပ်ကြံရန်၊

ယင်းသို့ အုပ်စုအသီးသီးမှ လူရွယ်များပါဝင်ပြီး တမန်တော်မြတ်အား လုပ်ကြံသတ်ဖြတ် လိုက်ခြင်းအားဖြင့်၊ အသက်ဖိုးလျော်ကြေးပေးရသော် လျော်ကြေးသည် အုပ်စုအသီးသီးအပေါ်သို့ အချိုးကျသက်ရောက်သွားပေမည်။

ဤသို့ ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် တမန်တော်မြတ်၏ မျိုးနွယ်အုပ်စုဖြစ်သည့် ဟာရှင်မ်မျိုးနွယ်ပင် များသည် အရစ်တမျိုးသားလုံးနှင့် ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်နိုင်မည်လည်း မဟုတ်ပေ။

ယင်းသို့ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ကြပြီးနောက် တမန်တော်မြတ်အား ကာယကံမြောက် လုပ်ကြံရန် ကြံရွယ်ထားသော ညှဉ်းတွင် တမန်တော်မြတ်သည် သာဝကကြီးအလီ(ရဆွေယဗ္ဗာဟို တအာလာ အန်ဟု) သခင်အား မိမိ၏အိပ်ရာတွင်အိပ်ရန် ပြောကြားတော်မူ၏။ မိမိထံ လူအများယုံကြည်ကာ အိပ်

ထားကြသောပစ္စည်းများကို သက်ဆိုင်ရာပစ္စည်းရှင်တို့အား သွားရောက်အပ်နှင်းရန် မှာကြားတော်
မူ၏။ တမန်တော်မြတ်က သာဝကကြီး အလီသခင်အား “ရန်သူများသည် အသင့်အား အနည်း
ငယ် စိုးစဉ်းမျှပင် ဒုက္ခပေးနိုင်ကြမည်မဟုတ်” ကြောင်း နှစ်သိမ့်စကားပြောကြားတော်မူ၏။ ထို့
နောက် တမန်တော်မြတ်သည် ရန်သူများ အကြားမှပင် *شاهدت الوجوه* “ရှာဟတိလ် ဝုဂျူဟ်
“မျက်နှာများမကောင်းဖြစ်ပါစေ” ဟုဆိုကာ ထွက်လာတော်မူခဲ့၏။

တမန်တော်မြတ် (အာဇာနည်အလိုက် ၀၈၈၈)သည် ယင်းသို့ရန်သူများ စပ်ကြားမှ လွတ်
မြောက်လာပြီး သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကရ် (ရသွေယဇ္ဇာဟို တအာလာ အန်ဟု) သခင်အား မိမိနှင့်အတူ
ခေါ်ဆောင်၍ မက္ကာမြို့နှင့် မိုင်အနည်းငယ်အကွာတွင် တည်ရှိသော “ဆောင်ရ်” အမည်ရှိသော
လိုဏ်ဂူသို့ ပိုးအောင်းရန် ကြံတော်မူ၏။ ဤလိုဏ်ဂူသည် တောင်ပေါ်တွင် အခေါင်းပါသော
ကျောက်ဆောင်တစ်ခုပင်ဖြစ်၏။ ထိုလိုဏ်ဂူတွင် ဝင်ရန်အပေါက်မှာလည်း တပေါက်သာရှိသည်။ ထို
ဝင်ပေါက်မှာလည်း အလွန်မျှပင်ကျဉ်းမြောင်း၏။ ထိုအပေါက်မှ လူတယောက်သည်မတ်တတ်ရပ်၍
သော်လည်းကောင်း၊ ထိုင်၍သော်လည်းကောင်း မဝင်နိုင်ပေ။ လဲလျောင်း၍သာ ဝင်နိုင်ပေသည်။

သာဝကကြီးအဗူဗတ်ကရ်သခင်သည် ထိုလိုဏ်ဂူအတွင်းသို့ ပထမဝင်၍သန့်ရှင်း၏။ လိုဏ်ဂူတွင်
ရှိသောတိုင်းများမှ ပိုးများ တိရစ္ဆာန်များက ဒုက္ခပေးနိုင်ရန်အတွက် အဝတ်များဖြင့် ပိတ်ဆို့၏။
နောက်ဆုံးတွင် တိုင်းတစ်ခုပိတ်ရန်ကျန်ရှိနေရာ ထိုတိုင်းကို မိမိခြေထောက်ဖြင့် ပိတ်ထားလိုက်၏။
လိုဏ်ဂူအတွင်း သန့်ရှင်း၍ စနစ်တကျ ပြုလုပ်ပြီးသောအခါ၊ သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကရ်သည် တမန်
တော်မြတ်အား အတွင်းသို့ကြွတော်မူရန် မေတ္တာရပ်ခံလေသည်။ တမန်တော်မြတ်သည် သာဝကကြီး
အဗူဗတ်ကရ်သခင်၏ ပေါင်ပေါ်တွင် ဦးခေါင်းချကာ အိပ်စက်လျက် ရှိတော်မူစဉ် မြေတကောင်
သည် သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကရ်၏ ခြေထောက်ကို ကိုက်ခဲလိုက်လေသည်။ ယင်းသို့မြေအကိုက်
ခဲလိုက်ရသော်လည်း သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကရ် သခင်သည် တမန်တော်မြတ် အိပ်စက်နေတော်မူရာမှ
နိုးသွားတော်မူမည်စိုးရိမ်သဖြင့်၊ မိမိ၏ခြေထောက်ကို မလှုပ်ရှားခဲ့ပေ။ အတန်ကြာသော် တမန်
တော်မြတ်သည် အိပ်စက်ရာမှ နိုးလာ၍ အကျိုးအကြောင်း သိတော်မူသောအခါ၊ မိမိတံတေးဖြင့်
မြေကိုက်ခဲရာနေရာကို၊ သုတ်လိမ်းပေးတော်မူလိုက်ရာ တခဏချင်းအတွင်းမှာပင် သက်သာခွင့်ရရှိသွား
လေသည်။

ယင်းသို့ တမန်တော်မြတ် (အာဇာနည်အလိုက် ၀၈၈၈) မက္ကာမြို့မှ ထွက်သွားတော် မူသည့်
အခါ၊ မက္ကာမြို့သား ကာဖိရ် မုရ်ရစ်များသည် ‘ကာအင်ဖ်’ Tracker- ခြေရာခံ၍ လိုက်လံသူ

တဦးကိုခေါ်ဆောင်၍ ခြေရာခံကာ တမန်တော်မြတ်အား လိုက်လံရှာဖွေရန် ထွက်လာခဲ့ကြ၏။ “ကာအစ်ဗ်”သည် ခြေရာကြည့်ပြီး လိုက်လာခဲ့ရာ “ဆောင်ရ်” လိုက်ကုန်အထိ ခြေရာ ရှိနေသည်ကို ပြသခဲ့၏။ သို့သော် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ဘုန်းတန်ခိုးတော်ဖြင့် ထိုခဏမှာပင် ပင့်ကူကောင် တကောင်ကို လိုက်ကုန်အပေါက်ဝ၌ အိမ်လုပ်စေတော်မူလိုက်၏။ တောခိုတကောင်ကိုလည်း လိုက်ကုန် အပေါက်ဝမှာပင် ဥထား စေတော်မူလိုက်၏။ တမန်တော်မြတ်အား လိုက်လံ ရှာဖွေနေကြသော ကာဖီရ်ရန်သူများသည် လိုက်ကုန်အပေါက်ဝတွင် ပင့်ကူအိမ်နှင့် ခိုဥကိုတွေ့မြင်ကြသောအခါ မိမိတို့ ခြေရာပြသည့် ကာအစ်ဗ်အား မုသားလိမ်လည် ပြသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ဤ ပင့်ကူအိမ်သည် (တမန်တော်မြတ်) မုဟမ္မဒ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀၀လ္လမ်) မဖွားမြင်မီ အသျှင်ကပင်ရှိသည်ဟု ထင်မြင် ရသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “အကယ်၍ ဤလိုက်ကုန်အတွင်းသို့ တဦးတယောက်ဝင်သည်ရှိသော်၊ ဤ ပင့်ကူအိမ်နှင့် ဤဥများသည် အသို့လျှင် အခြေမပျက် ဤသို့ရှိနိုင်မည်နည်းဟူ၍လည်းကောင်း ပြော ဆိုကြလေသည်။

ထိုအချိန်တွင် သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကန်ရ်သည် လိုက်ကုန်အတွင်းမှ ရန်သူများ၏ ခြေထောက် များကို တွေ့မြင်နေရ၏။ သာဝကကြီးသည် တမန်တော်မြတ်အား မိမိ၏အသက်ထက် ချစ်မြတ်နိုး ၏။ တမန်တော်မြတ်အတွက် မိမိ၏ ဥစ္စာပစ္စည်းအားလုံးကိုလည်း စွန့်လှူပြီးဖြစ်၏။ ထို့အတွက် ကြောင့် တမန်တော်မြတ်အား ရန်သူများ တွေ့မြင်သွားကြမည်ကို အလွန်စိုးရိမ်ပူပန်ကာ တမန်တော် မြတ်အား “အို အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ တမန်တော်၊ အကယ်၍များ ရန်သူများသည် အနည်းငယ် ငုံ့လျှိုး၍ ကြည့်လိုက်လျှင် ကျွန်တော်များကို တွေ့မြင်သွားကြပါလိမ့်မည်” ဟု ပြောကြားလေ

သည်။ ထိုအခါ တမန်တော်မြတ်က *1520/1 (يا ابا بكر ما ظنك باخواني الله اني انا)* “အို၊ အဗူဗတ်ကန်ရ်၊

အကြင်သူ နှစ်ဦးနှင့်ပတ်သက်၍ အသင်၏ ထင်မြင်ချက်ကား အသို့ပါနည်း။ ထို သူနှစ်ဦးနှင့် အတူ တတိယမှာ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် ဖြစ်တော်မူသည်” ဟု ပြန်လည်ဖြေကြားတော်မူ၏။ ဆိုလိုသည် ကား “အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ငါတို့နှင့် အတူတကွ ရှိတော်မူပေရာ အဘယ်တစုံတရာကိုမျှ စိုးရိမ် ကြောက်ရွံ့ရန်မလို” ဟူ၍ ဆိုလိုခြင်းပင်။

ထိုအချိန်တွင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် တမန်တော်မြတ်၏ စိတ်နှလုံးသား အပေါ်သို့ မိမိ၏ ထံတော်မှ စိတ်တည်ငြိမ်မှုကို ချပေးသနားတော် မူလိုက်လေသည်။ တမန်တော်မြတ်အား အကြောင်း ပြု၍ သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကန်ရ်သခင်၏ စိတ်နှလုံးသား အပေါ်သို့လည်း စိတ်တည်ငြိမ်မှုကို ချပေး

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင် ၁၀။ ကဏ္ဍ ၉။
'တောင်ပဟီ' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

واخرج ابن عدى وابن عساكر من طريق الزهري عن النس رضى الله عنه ان رسول الله
صلى الله عليه وسلم قال بحسان رضى الله عنه حل قلت في ابى بكر شيئا قال نعم قال قل
وانا اسمع فقال :- 1520/3

وثانى اثنين فى الغار المنيف وقد طاف العدو وبه اذ صاعد الجبلا
وكان حب رسول الله قد علموا من البرية لم يعدل به رجلا
فضحك رسول الله صلى الله عليه وسلم حتى بدت نواجزه ثم قال صدقت
يا احسان هو كما قلت - (در مشهور صحیح ۲۴۱) 1520/3

မှတ်ချက်။

‘ဟစ်ဂျီရတ်’ နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကုန်အာန်ကျမ်းမြတ် (၂ : ၂၁၀၊ ၃ : ၁၉၄၊ ၈ : ၇၂၊
၇၄၊ ၇၅။နှင့် ၉ : ၂၀) တို့တွင် ပြန်လည်ရူပါကုန်။

ဟစ်ဂျီရတ်

(ဟစ်ဂျီရီသက္ကရာဇ် ၁-ခုနှစ်)

ထိုခေတ် ထိုအခါတွင် တရားမှန်ကိုဟောပြောခြင်း၏ အကျိုးမှာ ဓားပင်ဖြစ်ခဲ့၏။ (ရန်သူ
တို့၏ဓားသံများသည် တည်ညံ့ဖြစ်လျက်ရှိခဲ့၏)။ ထိုအချိန်တွင် ကမ္ဘာ့အဝန်းကို ထိန်းသိမ်းစောင့်
ရှောက်တော်မူသော အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ဒါရုလ်အမာန် (The House of Safety) ဘေး
ကင်းရာဌာနဖြစ်သည့် မဒီနာမြို့သို့ မှတ်စံလင်မ်တို့အား ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ရန် အမိန့်ပေးတော်မူလေ
သည်။ (ထိုအမိန့်တော်အရ မြောက်မြားစွာသော မှတ်စံလင်မ်များသည် မက္ကာမြို့တော်မှ မဒီနာမြို့သို့
ရွှေ့ပြောင်း၍ သွားခဲ့ကြလေပြီ)။ သို့ရာတွင် တမန်တော်မြတ် မိုဟမ္မဒ်(အာလ္လာဟ် အလိုက် ၀၈၈၈)
သည် ရန်သူများ၏ အဓိကရန်ငြိုးထားခြင်းခံရသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော်လည်း ထိုအချိန်အထိ
အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် အထံတော်မှ ရွှေ့ပြောင်းထွက်ခွာသွားခွင့် မရသေးသဖြင့် အမိန့်တော်ကိုသာ
စောင့်မျှော်လျက်ပင် ရှိတော်မူခဲ့ရ၏။

မက္ကာမြို့တော် အပြင်၌ရှိကြသော အစ္စလာမ်သာသနာကို သက်ဝင်ယုံကြည်ပြီး ဖြစ်သော တန်ခိုးအာဏာရှိသော မှတ်စလင်မ်များက တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုငှာ ၀၈၈၆)အား အသက်သေခံ၍ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက် ကြပါမည့်အကြောင်း မေတ္တာရပ်ကြလေသည်။ ဒေါက်စ် မျိုးနွယ်ဝင်များထံတွင် ခိုင်ခန့်သော ခံဘပ်ဘရရှိ၏။ ထိုမျိုးနွယ်၏ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သူ တုပိုင်လ်အစ်ဗ်နီ အခရ်သည် တမန်တော်မြတ်အား ရှေ့ပြောင်းနေထိုင်တော်မူရန် အဆိုပါခံဘပ်ကို ပေးအပ်ခဲ့၏။ တမန်တော်မြတ်ကမူ လက်ခံတော်မမူခဲ့။ ထို့အဘူ ဟမ်ဒါန် မျိုးနွယ်ဝင်များအနက် ပုဂ္ဂိုလ်တဦးကသည်းတမန်တော်မြတ်အား မေတ္တာရပ်ခံခဲ့၏။ သို့ရာတွင်ယင်းကိစ္စအဝဝကို စီမံဖန်တီး တော်မူသော အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် တမန်တော်မြတ်အား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန် အခွင့်အရေးကို အန်ဆွာရ် များအား ချီးမြှင့်တော်မူလိုက်လေသည်။

တမန်တော်မြတ်သည် ဟစ်ဂျီရတ် မပြုလုပ်မီအလျှင် အိပ်မက်မြင်မက်တော်မူသည်မှာ ဒါရူလ် ဟစ်ဂျီရတ် ရှေ့ပြောင်းနေထိုင်ရာဌာနသည် ဥယျာဉ်ပန်းမာလ် စိုပြည်သောဌာနဖြစ်သည်။ ထိုဌာနသည် ယမာမဟ်မြို့ သို့မဟုတ် ဟစ်ဂျီရ်မြို့ ဖြစ်မည်ဟူ၍ ထင်မှတ်တော်မူခဲ့၏။ သို့ရာတွင် ရှေ့ပြောင်းရာ ဌာနမှာ မဒီနာမြို့ ပင် ဖြစ်နေပေသည်။

နဗဝီသက္ကရာဇ် (၁၃)နှစ်(၁) မြို့) များစွာသော ဆွဟာဗဟ်သာဝကကြီးများသည် လည်း မဒီနာမြို့ကို ရှေ့ပြောင်းသွားကြပေပြီ။ ထိုအခါတွင်မူ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် အသံတော်မှ တမန်တော် မြတ်ထံ မဒီနာမြို့သို့ ပြောင်းနေထိုင်ရန် အမိန့်တော်ကျရောက်လာခဲ့ပေသည်။

ထိုအအမိန့်တော်အရ တမန်တော်မြတ်သည် မဒီနာမြို့သို့ ရှေ့ပြောင်းနေထိုင်ရန် စိတ်ပိုင်း ဖြတ်တော်မူလိုက်လေသည်။ ဤအကြောင်းသည် စိတ်နှလုံးကို အထူးထိခိုက်စေ၏။ ထိုအတွက် ကြောင့် အကျဉ်းသင်္ဃေပကို အထူးနှစ်ခြိုက်သော အေမာမ်ဗုခါရီ သခင်ကပင် ဤအကြောင်းကို အကျယ်ချဲ့၍ ရေးသားဖော်ပြထားသည်။ အထူးသဖြင့် ဤအကြောင်းကို အာအေရှဟ် (ရသွေ ယလ္လာဟု တအာလာ အန်ဟာ) သခင်မ၏ ကိုယ်တိုင်ပြောဆိုချက်မှ ရေးသားဖော်ပြထားသည်။ တမန် တော်မြတ် ဟစ်ဂျီရတ် ပြုလုပ်တော်မူသည့်အချိန်တွင် အာအေရှဟ်သခင်မ၏အသက်မှာ အတော်ပင် ငယ်သေး၏။ ဤအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အာအေရှဟ်သခင်မ၏ ပြောပြချက်သည် အမှန်အားဖြင့် တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုငှာ ၀၈၈၆) ကိုယ်တော်တိုင်၏ ပြောပြချက်၊ အဗူဗတ်က်ရ် (ရသွေ ယလ္လာဟု တအာလာ အန်ဟု) သခင်၏ ပြောပြချက်ပင်ဖြစ်ပေသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အာအေရှဟ် သခင်မသည် ဤအကြောင်းကို ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှန်တို့ထံမှ ကြားသိရ၍သာပြောပြနိုင်ခြင်းဖြစ်ပေမည်။ ၎င်း ပြင် ဤအကြောင်း၏ အစပိုင်းတွင် အာအေရှဟ်သခင်မသည် မိမိကိုယ်တိုင်လည်းရှိခဲ့ပေသည်။

မုတ်စလင်မ်များသည် မဒီနာမြို့သို့ သွားရောက်၍ အခြေစိုက်လျက်ရှိကြ၏။ အစ္စလာမ် သာသနာသည်လည်း ပျံ့နှံ့တိုးပွားလျက်ရှိ၏။ ဤသည့်အချက်ကို ကိုရိုက်ရှ်မျိုးနွယ်ဝင်များ သိကြသောအခါ “ဒါရ်နန်ဒ်ဝတ်” (The Hall of Convocation) အစည်းအဝေးပြုလုပ်ရာ ဌာနတွင် လူထုအစည်းအဝေးကြီးတစ်ရပ် ကျင်းပ၏။ ထိုအစည်းအဝေးသို့ မျိုးနွယ် အုပ်စုတိုင်းမှ ခေါင်းဆောင်များဖြစ်သော အတ္တဗတ်၊ အဗူဗုဟ်ယာန်၊ ဂျိုဗိုင်ရ်အစ်ဗ်နို၊ မုတ်အင်မ်၊ နုသ်ရ်အစ်ဗ်နိုဟာရစ်ဆ်အစ်ဗ်နေကလဒ်၊ အဗူဗင်ဒ်တရီ၊ အစ်ဗ်နိုဟေရှာမ်၊ ဇမ်အဟ် အစ်ဗ်နိုအတ်စ်ဝါဒ်၊ အစ်ဗ်နေမုတ္တလစ်ဗ်၊ ဟက်မ်အစ်ဗ်ကီနိုဟေဇာမ်၊ အဗူဂျဟ်လ်၊ နိုဗိုင်ဟ်၊ မိုနစ်ဗစ်ဟ်၊ အိုမိုင်ယဟ်အစ်ဗ်နိုခလ်ဗ်...အစရှိသည့် ခေါင်းဆောင်များ စုံညီစွာတက်ရောက်ကြ၏။ ထိုအစည်းအဝေးတွင် မုတ်စလင်မ်တို့၏အရေး၊ အထူးသဖြင့် တမန်တော်မြတ် မုဟမ္မဒ် (အာလ္လာဟု အလိုက်တိ ၀စ္စလာမ်) ၏အရေးကို အဓိကထား၍ စဉ်းစားဆွေးနွေး တိုင်ပင်ကြ၏။ အချို့က ‘(တမန်တော်မြတ်) မုဟမ္မဒ်၏ ခြေထောက်တွင် သံခြေကျင်းခတ်၍ အိမ်တအိမ်တွင် ချုပ်နှောင်ထားရမည်’ ဟူ၍ အကြံပေး၏။ အချို့က ‘(တမန်တော်မြတ်) မုဟမ္မဒ်အား ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးခြင်းသည် လုံလောက်သည်’ ဟူ၍ အကြံပေး၏။ အဗူဂျဟ်လ်က “မျိုးနွယ်အုပ်စုတိုင်းမှ လူတယောက်စီ ရွေးချယ်ရမည်။ ၎င်းနောက် ထိုအရွေးချယ်ခံရသော လူအားလုံးတို့သည် စုပေါင်း၍ (တမန်တော်မြတ်) မုဟမ္မဒ်ကို ဓားများဖြင့်တကြိမ်တည်း သုတ်သင်ကြရမည်။ ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် (တမန်တော်မြတ်) မုဟမ္မဒ်၏ အသက်ဖိုးကို မျိုးနွယ်အုပ်စုအားလုံးက ဝေပုံကျခံရပေမည်။ ထိုအခါ ဟာရှင်မ်၏ မျိုးနွယ်အုပ်စုတစ်ခုတည်းသည် ဤကျန်မျိုးနွယ်အားလုံးနှင့် ပြိုင်ဆိုင်နိုင်မည်မဟုတ်” ဟု အကြံပေးလေသည်။ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ကြသော အားလုံးတို့သည် အဗူဂျဟ်လ်၏ အကြံပေးချက်ကို တညီတညွတ်တည်း လက်ခံသဘောတူလိုက်ကြသည်။ ယင်းသို့ လက်ခံသဘောတူလိုက်ကြသည်နှင့်တပြိုင်နက် တာဝန်ပေးခြင်းခံရသူများသည် လျင်မြန်စွာတမန်တော်မြတ်၏ နေအိမ်ကို ဝိုင်းထားလိုက်ကြလေသည်။ အရပ်လူမျိုးတို့သည် အမျိုးသမီးရှိသော အိမ်များအတွင်းသို့ ဝင်ခြင်းကို မကောင်းဟု ထင်မှတ်ကြသည်။ မနှစ်ခြိုက်ကြပေ။ ထို့အတူကြောင့်ပင် ထိုသူများသည် တမန်တော်မြတ်၏ နေအိမ်၏ အပြင်ဘက်၌ပင် စောင့်ဆိုင်းကာ တမန်တော်မြတ် အိမ်ပြင်သို့ထွက်တော်မူလာလျှင် မိမိတို့၏ တာဝန်အရ တမန်တော်မြတ်အား အပြီးသုတ်သင်ကြရန် အသင့်ရှိနေကြသည်။

ကိုရိုက်ရှ်မျိုးနွယ်ဝင်များသည် တမန်တော်မြတ်အား အလွန်တရာမျှ မုန်းတီးနေကြသော်လည်း တမန်တော်မြတ်၏ အမာနတ် သစ္စာသမာဓိကိုမူ အထူးယုံကြည်ကိုးစားကြလေသည်။ သို့အတူ ကြောင့်ပင် မည်သူမဆို မိမိ၏ပစ္စည်းတစ်ခုတစ်ခုကို အပ်နှံသားလိုက် တမန်တော်မြတ် ထံ၌ပင်

အပ်နှံထားလေ့ ရှိကြလေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ တမန်တော်မြတ်အား လုပ်ကြံရန် စိုင်းပြင်းလျက် ရှိကြ သည့်အချိန်အခါမျိုးမှာပင် တမန်တော်မြတ်ထံတွင် အပ်နှံ၍ထားသော ပစ္စည်းသည် အမြောက် အမြား ရှိနေပေသည်။

တမန်တော်မြတ်သည် ကိုရိုက်ရှိုမျိုးနွယ်ဝင်များ၏ အကြံအစည်ကို ကြိုတင်၍ သိရှိပြီး ဖြစ်တော်မူ၏။ ထို့အတူကြောင့်ပင် တမန်တော်မြတ်က သာဝကကြီး အလီသခင်အား ခေါ်၍ “ကျွန်ုပ်သည် ‘ဟစ်ဂျီရတ်’ ပြုရန် အမိန့်တော်ရရှိပြီ။ ယနေ့ပင် ကျွန်ုပ်သည် မဒီနာမြို့သို့ ရှေ့ ပြောင်း၍ သွားရတော့မည်။ အသင်သည် ကျွန်ုပ်၏ အိပ်ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏စောင်ကို ခြုံပြီးအိပ်၍ နေပါ။ နံနက်မိုးသောက်သောအခါ အပ်နှံထားသော ပစ္စည်းများကို တခုမကျန် သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ် များထံ သွားရောက်၍ ပေးအပ်ပါ” ဟု အမှတ်တရ မှာကြားတော်မူလေသည်။

ထိုအချိန်သည် အလွန်တရာပင် စိုးရိမ်ကြောင့်ကြရသော အချိန်ဖြစ်၏။ ကိုရိုက်ရှိုမျိုးနွယ်ဝင် များသည် တမန်တော်မြတ်အား လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ရန် အသင်ရှိနေကြောင်းနှင့် ယနေ့အဖို့ တမန်တော် မြတ်၏ အိပ်ရာသည် (The Place of Execution) လူသတ်ရုံဖြစ်နေကြောင်းကိုလည်း သာဝကကြီး အလီသခင်သည် ကောင်းစွာသိရှိပေသည်။ သို့တစေလည်း တမန်တော်မြတ်၏ အိပ်ရာသည် ‘ခိုင်ဗရ်’ စစ်ပွဲတွင် အောင်နိုင်မည်ဖြစ်သော စစ်ဗိုလ်ကြီး သာဝကကြီး အလီသခင်အဖို့မှာကား ပန်းဖြင့် ပြီးသော ကော်ဇောအခင်း ကမ္မလာဖုံးမွေ့ရာ အမှန်ဖြစ်လျက် ရှိပေသည်။

တမန်တော်မြတ်သည် ဟစ်ဂျီရတ်မပြုမီ ၂ ရက်၊ ၃ ရက် အလျင် နေ့လည်အချိန်တွင် သာဝ ကကြီး အဗူဗတ်ကရ်၏ အိမ်သို့ ကြွသွားတော်မူ၏။ အလေ့အထအတိုင်း တံခါးကို ခေါက်တော်မူ၏။ အခွင့်ရရှိသည့်အခါ အိမ်တွင်းသို့ ဝင်သွားတော်မူ၏။ ထို့နောက် တမန်တော်မြတ်က သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကရ်အား “အနည်းငယ်တိုင်ပင်ရန်ရှိသည်။ လူအားလုံးကို ခေတ္တဖယ်လိုက်ပါ” ဟု ပြောကြား၊ တော်မူရာ သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကရ်က “အိမ်တွင် တမန်တော်မြတ်၏ ကြင်လျှာတော်အပြင် မည်သူ မျှ မရှိပါ” ဟု ဖြေကြားလေသည်။ (ထိုအချိန်တွင် တမန်တော်မြတ်သည် အာအေရှဟ်သခင်မနှင့် ထိမ်းမြားပြီးဖြစ်တော်မူသည်)။ ထိုအခါ တမန်တော်မြတ်က “ကျွန်ုပ်သည် ဟစ်ဂျီရတ်ပြုရန် အမိန့် တော်ရရှိပြီ” ဟု ပြောကြားတော်မူရာ သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကရ်က စိတ်မချုပ်တည်းနိုင်တော့ပဲ “ကျွန်တော်၏ မိဘနှစ်ပါးသည် ကိုယ်တော်ဖို့ လုံးလုံးဖြစ်ပါစေ၊ ကျွန်တော်လည်း အတူလိုက် ပါရစေ” ဟု မေတ္တာရပ်ခံလေရာ တမန်တော်မြတ်က လက်ခံ သဘောတူတော်မူလိုက်လေသည်။ သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကရ်သည် ဟစ်ဂျီရတ်ပြုလုပ်ရာတွင် အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် ယခင် ၄ လကပင်

ကုလားအုတ်မ ၂ ကောင်ကို 'ဗဗူလ်' Acacia tree ၏ အရွက်များကို ကျွေးမွေး၍ အသင့်ပြုလုပ် ထားခဲ့၏။ သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကရ်က တမန်တော်မြတ်အား “တမန်တော်မြတ် ဤကုလားအုတ်မ ၂ ကောင်အနက် ကြိုက်နှစ်သက်ရာကို ရွေးချယ်ယူတော်မူပါ” ဟု ပန်ကြား၏။ တမန်တော်မြတ် သည် သူတပါး၏ ကျေးဇူးခံဖြစ်လိုတော်မူသဖြင့် “သို့ရာတွင်၊ အဖိုးအခဖြင့်သာ ယူမည်” ဟု ပြောကြားတော်မူ၏။ သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကရ်သည်လည်း မတတ်သာ၍ လက်ခံလိုက်ရလေသည်။ ထိုအချိန်တွင် အာအေ ရှဟ်သခင်မသည် အသက်အရွယ်ငယ်သေး၏။ အာအေ ရှဟ်သခင်မ၏အစ်မ၊ အဗ်ဒုလ္လာဟ်အစ်ဗ်နုဇ်ဇ် ဗိုင်ရ်၏ အမိဖြစ်သူ အတ်စ်မာသခင်မက ခရီးဆောင်ပစ္စည်းများကို ပြင်ဆင်၏။ ၂ ရက်၊ ၃ ရက်အတွက် စားဖွယ်သောက်ဖွယ်ရာများကို အသင့်ပြင်ဆင်၏။ သို့ စားဖွယ် သောက်ဖွယ်ရာများကို ပြင်ဆင်၍ စနစ်တကျ ထုပ်သည့်အခါ ထုပ်ရန်ကြိုးမရှိသဖြင့် 'နေ့တောက်' ခေါ် အမျိုးသမီးများ ခါးတွင်ရစ်ပတ်လေ့ရှိသော ခါးကြိုးကိုဖဲ့၍ စားဖွယ်သောက်ဖွယ်ရာများ၏ အထုပ်ကို ထုပ်လေသည်။ ထိုသို့ စားဖွယ်သောက်ရာများကို အထုပ်ထုပ်ရာတွင် ခါးစည်းကြိုးဖြင့် ထုပ်ခဲ့သည်ကို အကြောင်းပြု၍ ယနေ့ထက်တိုင် အတ်စ်မာသခင်မသည် ငါတို့နေ့တောက်ကဲ့သို့ ဟူသော ဘွဲ့နာမဖြင့် ကျော်ကြားလာခဲ့သေးသည်။

ကာဖိရ်များသည် တမန်တော်မြတ်၏ အိမ်ကို ဝိုင်းထားကြ၏။ ညလည်း အတော်နက်သွား ပြီဖြစ်၏။ ထိုအခါအလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ထိုသူတို့အား အိပ်ပျော်သွားစေတော်မူ၏။ ထိုအချိန်တွင် တမန်တော်မြတ်သည် ထိုသူတို့အား အိပ်ပျော်လျက် ရှိကြသည့်အတိုင်း ထားရှိတော်မူပြီး အိမ်ပြင်သို့ ထွက်လာတော်မူခဲ့၏။ တမန်တော်မြတ်သည် 'ကအိဗဟ်' ကျောင်းတော်ကို ဖူးမြင်တော်မူသောအခါ “အို...မိကွာ၊ အကျွန်ုပ်သည် အံသင့်ကို ကမ္ဘာ့အဝန်းထက် ပို၍ မြတ်နိုးပါသည်။ သို့ရာတွင် အသင်၏ သားသမီးများသည် ကျွန်ုပ်အား နေခွင့်မပေးကြပါ” ဟု တိုင်တည်ပြောကြားတော်မူလေသည်။

တမန်တော်မြတ်သည် ဟစ်ဂျီရတ်ပြုရန်ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဗူဗတ်ကရ်အား ပြောကြားပြီး ဖြစ်၏။ တမန်တော်မြတ်နှင့် သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကရ်တို့သည် ဦးစွာပထမ ဂျဗလ်ဆောင်ရုံ ခေါ် ဆောင်ရုံ အမည်ရှိသော တောင်၏ ဥမင်လှိုက်ဂူတွင် သွားရောက်ပြီး ပုန်းအောင်း၍ နေကြ၏။ ယနေ့ထက်တိုင် အဆိုပါ ဥမင်လှိုက်ဂူသည် တည်ရှိ၏။ မှတ်စလင်မ်တို့သည် ထိုဥမင်လှိုက်ဂူကို အမြတ် တနိုး နှမ်းရှုပ်ကြ၏။ သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကရ်၏ သား အဗ်ဒုလ္လာဟ်သည် ညအချိန်တွင် အဆိုပါ ဥမင်လှိုက်ဂူ၌ အိပ်၏။ နံနက်မိုးမလင်းမီ မြို့တွင်းသို့ ပြန်၍သွားပြီး ကိုရိုက်ရုံမျိုးနွယ်ဝင် များ၏ ဆွေနှေးတိုင်ပင်ချက်များကို လေ့လာ၏။ ရရှိသမျှသော သတင်းများကို ညနေအချိန်တွင် တမန်တော်မြတ်ထံ လာရောက်အစီရင်ခံ၏။ သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကရ်၏ ကျွန်ဖြစ်သူ အာမိရ်အစ်ဗ်နု

Book X—Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

ဖုဟိုင်ရဟ်သည်။ ညအတော်မှောင်သည့် အချိန်တွင် ထိုဥမင်လိုက်ဂူရှိရာဘက်သို့ ဆိတ်များကို မောင်း၍ လာ၏။ တမန်တော်မြတ်နှင့် သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကရ်တို့သည် ဆိတ်နို့များကို သောက် သုံးကြ၏။ သုံးရက်တိုင်တိုင် ဤသည်ကိုပင် အာဟာရပြုလုပ်၍ နေခဲ့ကြရ၏။ သို့ရာတွင် အစ်ဗ်နီ ဟေ့ ရှာမ်က 'အတ်စ်မာသခင်မသည် နေ့တိုင်း ညနေအချိန်တွင် အိမ်မှ ထင်းဟင်းများ ချက်ပြုတ်ပြီး အဆိုပါ ဥမင်လိုက်ဂူသို့ လာ၍ ပို့လေ့ရှိ၏။ ဤသို့အားဖြင့် လိုက်ဂူတွင် သုံးရက်ကုန်ဆုံးခဲ့' ၏ဟူ၍ ရေးသားဖော်ပြထား၏။

တမန်တော်မြတ်အား လုပ်ကြံရန်အတွက် တမန်တော်မြတ်၏ အိမ်ကို ဝိုင်းထားကြသော ကာဖီရ်များသည် နံနက်မိုးသောက်၍ မျက်စိပွင့်သောအခါ တမန်တော်မြတ်၏ အိပ်ရာအပေါ်တွင် တမန်တော်မြတ်ကိုမတွေ့ကြရပဲ သာဝကကြီးအလီသခင်ကိုသာ တွေ့ကြရလေသည်။ ကာဖီရ်များသည် သာဝကကြီး အလီသခင်အား ဖမ်းဆီးပြီး ကအ်ဗဟ်ကျောင်းတော်သို့ ခေါ်ဆောင်သွား၍ ခေတ္တ ချုပ်နှောင်ထားကြ၏။ ထို့နောက် လွှတ်လိုက်ကြ၏။ ပြီးနောက် ထိုသူများသည် တမန်တော်မြတ် အား လိုက်လံရှာဖွေကြလေသည်။ ယင်းသို့ လိုက်လံရှာဖွေယင်း ထိုသူများသည် အဆိုပါ ဥမင်လိုက်ဂူ ဝသို့ပင် ရောက်ရှိလာခဲ့ကြ၏။ ရန်သူများ၏ ခြေသံကို ကြားသောအခါ သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကရ် သည် ပူပင်သောက ဖြစ်ရှာ၏။ တမန်တော်မြတ်အား “ရန်သူများသည် အလွန်နီးကပ်လာကြပြီ၊ အကယ်၍ ရန်သူများသည် ကျွန်တော်တို့၏ ခြေထောက်များကို မြင်သွားကြလျှင် ကျွန်တော်တို့ကို တွေ့သွားကြလိမ့်မည်” ဟု ပြောကြားလေရာ တမန်တော်မြတ်က ကုရ်အာန်ကျမ်းလာ အောက်ပါ အာယတ်တော်ကို ရှုတ်ဖတ်၍ ပြတော်မူလေသည်။

لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا (توبة ၂)

အသင်ပူပင်သောက မဖြစ်ပါလင့်၊ မုချကေန် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် ကျွန်ုပ်တို့နှင့် အတူတကွ ရှိတော်မူပေသည်။ (၉:၄၀)

မမှန်ကန်သော အကြောင်းတရပ်။

ကျော်ကြားနေသည့် မမှန်ကန်သော အကြောင်းတရပ်မှာ ရန်သူများသည် အဆိုပါ ဥမင် လိုက်ဂူ၏အနီးသို့ ရောက်ရှိလာသောအခါ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်ဖြင့် ရုတ်တရက် ချက် ချင်း “ဗဟူလ်” အပင်သည် ပေါက်လာပြီး အကိုင်းအလက်များပြန့်၍ တမန်တော်မြတ်နှင့် သာ

ဝကကြီး အဗူဗတ်ကန်ရ်တို့အား ဖုံးအုပ်ထားလိုက်လေသည်။ ထိုအချိန်မှာပင် ခိုနှစ်ကောင် ရောက်ရှိလာပြီး အသိုက်လုပ်၍ ဥ၏။ ကအ်ဗတ်ကျောင်းတော်တွင်းရှိ ခိုများသည် အဆိုပါခိုနှစ်ကောင်၏ အမျိုးအနွယ်များဖြစ်နေသည်” ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ထို “ရေဝါယတ်”ကို မဝါဟစ်ဗ်လဒွန်နီယတ်” ကျမ်းတွင် အကျယ်တဝင့် ရေးသားဖော်ပြထား၏။ ဇုရ်ကန်နီက ဗတ်ဇ်ဇာဇ်နှင့် အခြားပညာရှင်များမှတစ်ဆင့် ထို ရေဝါယတ်လာ မာ့ခါဇ် မူလကျမ်းများကို ဖော်ပြထား၏။ သို့ရာတွင် ထို ရေဝါယတ်များသည် အမှားစင်စစ်သာဖြစ်ချေ၏။ ထို “ရေဝါယတ်” ၏ မူလပထမ “ရာဝီ” မှာ အောင်န် အစ်ဗ်နီ့ အမ်ရ်ဖြစ်သည်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖန်နေရှေဂျာလ် မည်သော ပညာ၏ ပါရဂူကြီး ဖြစ်သော ယဟ်ယာ အစ်ဗ်နီ့ မို့ အီနီက “ဤသူသည် ဘာမျှမဟုတ်” ဟူ၍ ဝေဖန်ရေးသားထား၏။ အေမာဗ်ဗိုခါရီ သခင်ကလည်း ယင်းပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ “ဤသူသည် မှန်ကရုလ်ဟဒီဆ် ဖြစ်၏။ မဂျီဟုလ် မကျော်ကြားသူလည်း ဖြစ်၏” ဟူ၍ ဝေဖန် ရေးသားထား၏။ ထို “ရေဝါယတ်” ၏ အခြား “ရာဝီ” တဦးမှာ အဗူမတ်ဆ်အစ်မက္ကီ ဖြစ်၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း “မဂျီဟုလ်ဟာလ်” မကျော်ကြားသူပင် ဖြစ်၏။ ထို့အတူကြောင့်ပင် အလ္လာမဟ်ဇဟဗီက မီဇာနုလ်အစ်အ်တေ့ဒါလ် ကျမ်းတွင် အောင်န် အစ်ဗ်နီ့ အမ်ရ်၏ အကြောင်းကိုရေးသားရာ၌ ယင်း ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အထက်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဝေဖန်ချက်များကိုလည်း ထည့်သွင်းရေးသား ဖော်ပြထား၏။ ၎င်းပြင် ထို “ရေဝါယတ်” ကိုလည်း ရေးသားဖော်ပြထားလေသည်။

တမန်တော်မြတ်သည် အဆိုပါလိုက်ဂူမှ စတုတ္ထနေ့တွင်ထွက်တော်မူ၏။ အဗ်ဒုလ္လာဟ် အစ်ဗ်နီ့ အိုရိုင်ကစ်တ်သည် ကာဖီရ်တယောက်ဖြစ်၏။ ယုံကြည်စိတ်ချရ၏။ တမန်တော်မြတ်သည် ထိုသူအား ခရီးလမ်းပြရန်အတွက် အခကြေးငွေပေး၍ ငှားတော်မူ၏။ ထိုကာဖီရ်သည် တမန်တော်မြတ်နှင့် သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကန်ရ်တို့အား ရှေ့မှနေ၍လမ်းပြခဲ့၏။ တမန်တော်မြတ်နှင့် သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကန်ရ်တို့သည် တနေ့နှင့်တည ခရီးထွက်ခွာလာနိုင်ခဲ့ကြ၏။ ဒုတိယနေ့ နေ့လည်အချိန်တွင် နေပူရှိန်သည် အလွန်ပြင်းထန်၏။ ထိုအခါ သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကန်ရ်သည် တမန်တော်မြတ်အား အရိပ်အာဝါသအောက်တွင် အပန်းဖြေစေလိုသဖြင့် အရပ်လေးမျက်နှာသို့ကြည့်ရှုရာ ကျောက်ဆောင်တခုအောက်တွင် အရိပ်ကိုမြင်၏။ အစီးအနင်းမှဆင်း၍ ထိုအရိပ်ရှိရာနေရာကို သန့်ရှင်းအောင် ပြု၏။ ၎င်းနောက် မိမိ၏ စောင်ပိုင်းကိုခင်း၏။ တမန်တော်မြတ်သည် ထိုအရိပ်အာဝါသ အောက်တွင် အပန်းဖြေတော်မူ၏။ ယင်းသို့ တမန်တော်မြတ် အပန်းဖြေနေတော်မူစဉ် သာဝကကြီး အဗူ

ဗတ်ကံရ်သည် တစုံတရာ စားဖွယ်သောက်ဖွယ် ရှိနိုင်ရန် လိုက်လံရှာဖွေပြန်၏။ အနီး၌ပင် ဆိတ် များထိန်းကျောင်းနေသော ဆိတ်ကျောင်းသမားတယောက်ကို မြင်၏။ ထိုအခါ သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကံရ်သခင်က ထိုဆိတ်ကျောင်းသမားအား ဆိတ်မတကောင်၏ နို့အုံကို သန့်ရှင်းစေရန် ပြော၏။ ဆိတ်ကျောင်းသမား၏ လက်ကိုလည်း ဆေးစေ၏။ နို့ညှစ်မည့်ခွက်ကိုလည်း ဖုန်၊ မြေမှုန့်၊ အမှုက်သရိုက်များ မဝင်နိုင်ရန် အဝတ်ဖြင့် ရစ်ပတ်စေ၏။ ပြီးနောက်မှ နို့ကိုညှစ်စေ၏။ ယင်းသို့ နို့ညှစ်ပြီးသောအခါ သာဝကကြီးအဗူဗတ်ကံရ်သည် ထိုနို့တွင် အနည်းငယ်ရေရော၍ တမန်တော် မြတ်အား ပေးလေသည်။ တမန်တော်မြတ်သည် နို့ကိုသောက်သုံးတော်မူပြီးလျှင် “ခရီးဆက်လက်၍ သွားရန် အချိန်မရောက်သေးဘူးလား” ဟု မေးမြန်းတော်မူ၏။ အချိန်ကား မှန်းတိမ်းချေပြီ။ ထို့ အတွက်ကြောင့် တမန်တော်မြတ်သည် ထိုနေရာမှ ခရီးဆက်လက်၍ ထွက်တော်မူခဲ့၏။

ထိုအချိန်တွင် ကိုရိုက်ရှ်မျိုးနွယ်များက ‘(တမန်တော်မြတ်) မုဟမ္မဒ် (ဆွာလ္လလ္လာဟု အလိုငှာ ၀၈၈၆) ကို သော်လည်းကောင်း၊ (သာဝကကြီး) အဗူဗတ်ကံရ်ကိုသော်လည်းကောင်း ဖမ်းဆီး ပေးသောသူအား လူတယောက်၏အသက်ဖိုးလျှင်ကြေးငွေနှင့်ညီမျှသော (၀၇) ကုလားအုတ် ၁၀၀ ကိုဆုအဖြစ်ပေးမည်’ ဟူ၍ ကြေငြာလေသည်။ စို့ရာကဟ်အင်ဗ်နို ဂျူအိရွန်မ် အမည်ရှိသော ကာဖီရ် တယောက်သည် ထိုကြေငြာချက်ကို ကြားသိရသောအခါ အဆိုပါဆုလာဘ်ကို လိုချင်စောဖြင့်ဖမ်း ဆီးရန် ထွက်လေ၏။ ထိုသူသည် တမန်တော်မြတ်အား ခရီးထွက်နေတော်မူသည့် အချိန်မှပင် မြင် မိလိုက်၏။ ထိုအခါ သူသည် မိမိစီးနင်းလာသောမြင်းကို အမြန်စိုင်း၏။ တမန်တော်မြတ်၏အနီးသို့ ရောက်ရှိလာသောအခါ မြင်းသည် ခလုတ်တိုက်မိသဖြင့် ထိုသူလိမ့်ကျလေ၏။ ထိုအချိန်တွင် ထိုသူ သည် အတိတ်နိမိတ်ကောက်ရန် မြားကျည်တောက်ထဲမှ မြားများကိုထုတ်၍ တိုက်ခိုက်သင့်သည်၊ မတိုက်ခိုက်သင့်သည်ကို ကြည့်၏။ မတိုက်ခိုက်သင့်ဟူ၍ အတိတ်ပေးသောမြား ထွက်လာခဲ့၏။ သို့ရာ တွင် များပြားလှသော ဆုလာဘ်၏ လောဘရမ္မက်ကြောင့် ထိုသူသည် အတိတ်မြား၏ စကားကို လက်မခံနိုင်ပဲ တဖန် မြင်းကို စီးနင်း၍ ရှေ့သို့တိုးပြန်သည်။ ဤအချိန်တွင် မြင်း၏ခြေထောက်များ သည် ဒူးဆစ်အထိ မြေထဲနစ်မြုပ်သွားလေ၏။ ထိုအချိန်တွင် ထိုသူသည် မြင်းပေါ်မှဆင်း၍ အတိတ် မြားကို ထုတ်ပြီး ကြည့်ပြန်၏။ ထိုအချိန်တွင်လည်း မတိုက်ခိုက်သင့်ဟူ၍ အတိတ်ပေးသောမြားပင် ထွက်လာပြန်၏။ ယင်းသို့ အကြိမ်ကြိမ် စမ်းသပ်ကြည့်ရှုသည့် အဆုံးတွင် ထိုသူ၏ စိတ်ဓာတ် ထက် မြက်မှု၊ ရဲစွမ်းသတ္တိရှိမှုတို့သည် လျော့နည်းသွားလေ၏။ ထိုသူသည် မိမိ၏စိတ်တွင် “ဤသည် အဖြစ် အပျက်၊ အတိတ်နိမိတ်များကား ရိုးရိုးမဟုတ်၊ တမျိုးတဖုံပင် ဖြစ်သည်” ဟူ၍ ယုံကြည်လာလေ၏။ ထိုအခါ ထိုသူသည် တမန်တော်မြတ်ထံသို့ ဝင်ရောက်၍ ကိုရိုက်ရှ်မျိုးနွယ်၏ ကြေငြာချက်ကို ပြောပြပြီးလျှင် မိမိအား အသက်ချမ်းသာခွင့် ပေးပါရန် မေတ္တာရပ်လေသည်။ ထိုအခါ တမန်

တော်မြတ်၏ အမိန့်အရ သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကန်၏ ကျွန်ဖြစ်သူ အင်ဗ်ဒီယုဟိုင်ရဟ်က သားရေ ပေါ်တွင် အသက်ချမ်းသာခွင့်ကို ရေး၍ ပေးလိုက်လေသည်။

အကြောင်းအားလျော်စွာ ထိုအချိန်မှာပင် သာဝကကြီး ဇိုဗိုင်ရ်သခင်သည် ဆီရိယနိုင်ငံမှ ကုန်ပစ္စည်းများ ယူဆောင်၍ပြန်လာ၏။ သာဝကကြီး ဇိုဗိုင်ရ်သခင်သည် တမန်တော်မြတ်နှင့် သာဝကကြီး အဗူဗတ်ကန်တို့အား အဖိုးထိုက်တန်လှသည့် အဝတ်အထည်များကို မေတ္တာ လက်ဆောင်အဖြစ် ပေးလေသည်။ ယင်းကဲ့သို့ဒုက္ခများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည့် အချိန်အခါမျိုးတွင် ထို အဝတ်အထည်များသည် အဘယ်မျှ အဖိုးထိုက်တန်သည်ကို ထုတ်ဖော်ရေးသားနေရန်ပင် မလိုပေ။

အင်ဗ်ဒီယု စအိန်သည် တူပကတ်တွင် ဤမုန်မြတ်လှသော ခရီး၌ တမန်တော်မြတ် စခန်း ချတော်မူရာဌာနအသီးသီးကို အသေးစိတ် ရေးသားဖော်ပြထား၏။ ထိုသို့စခန်းချတော်မူရာ ဌာန များကို ယခုအချိန်တွင် အရပ် မြေပုံများတွင် မတွေ့ရှိရတော့ပေ။ သို့တစေလည်း တမန်တော်မြတ် အား ယုံကြည်မြတ်နိုးသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် စခန်းချတော်မူရာဌာနကို ကြားသိရရှိမှုဖြင့် ပီတိ ဖြစ်လျက် ရှိကြပေသည်။ စခန်းချတော်မူခဲ့သော ဌာနများမှာ ခရ်ရာရ်၊ ဆနီယဟုလ်မရ်ရဟ်၊ လက်မ်၊ မဒ်လီဂျဟ်၊ မရ်ဂျဟ်၊ ဂျဒါဂျင်ဒါ၊ အဂျ်ရ်ဒါ၊ ရာဗင်ဗ် (ဤဌာနသည် ယနေ့ထက်တိုင်ဟာဂျီ များ၏ ခရီးလမ်းတွင် တွေ့ရှိရပေသေးသည်) တမန်တော်မြတ်သည် ဤဌာနတွင် မော်ရစ်ဗ်ဆူလာတ် ဝတ်ပြုတော်မူခဲ့လေသည်။ ဇာစလင်မ်၊ အစ်ဆိယာနဟ် (အဗာဗီဗ်) ဖာဂျီဂျဟ် (ကာဟဟ်) အရ်ဂျီ၊ ဂျဒါဝါတ်၊ ရကူဗဟ်၊ အကီက်၊ ဂျဆ်ဂျာဆဟ်တို့ ဖြစ်သည်။

မဒီနာမြို့သို့ တမန်တော်မြတ် ကြွရောက်လာတော်မူမည့်သတင်းသည် မဒီနာမြို့သို့ ရောက်နှင့် ပြီးဖြစ်၏။ ထို့အတိုက်ကြောင့် မဒီနာမြို့ တမြို့လုံးသည် တမန်တော်မြတ်အား အထူးတလည်စောင့် မျှော်လျက်ရှိ၏။ လူကြီးများသာမဆိုဘဲ ကလေးသူငယ် လူမမယ်ကလေးများသည်ပင် ဝမ်းသာ အားရ ပျော်မြူးကာ “တမန်တော်မြတ်ကြွလာနေပြီ” ဟူ၍ ပြောဆိုလျက်ရှိကြ၏။ လူများသည် တမန်တော်မြတ်အား ခရီးဦးကြိုပြုရန်အတွက် နံနက်အရုဏ်တက်ချိန်မှပင် မြို့ပြင်သို့ ထွက်၍စုကြ၏။ မုန်းတိမ်းသည့်အချိန်အထိ စောင့်မျှော်၍ ကြွရောက်မလာတော်မူသည့်အခါ ဝမ်းနည်းစွာဖြင့် ပြန် သွားကြရ၏။ တနေ့သော် လူများသည် ယမန်နေ့များကကဲ့သို့ပင်စောင့်မျှော်၍ ပြန်လည်သွားကြ၏။ ယဟူဒီတယောက်က ခံတပ်မှကြည့်၍ တမန်တော်မြတ် ကြွရောက်လာတော်မူလာသည့်အတိတ် နမိတ်များကို ရိပ်စားမိကာ “အို-အရပ်အမျိုးသားတို့၊ အသင်တို့စောင့်မျှော်လျက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် မြတ်သည်ကား ကြွလာနေပြီ” ဟု အော်ဟစ်ပြောဆိုလိုက်ရာ၊ မဒီနာမြို့တမြို့လုံးသည် “အလ္လာဟ်ဟို”

အတ်ကဗရ်” ဟူသော ဟစ်ကြွေးသံသည် ပဲ့တင်ထပ်မျှဆူညံ၍ သွားလေတော့သည်။ အန်ဆွာရ် မျိုးနွယ်ဝင်များသည်လည်း လက်နက်များကို ဆွဲကိုင်ကာ ဝမ်းပန်းတသာ အိမ်ရာများမှထွက်၍ ခရီး ဦးကြို ပြုကြလေသည်။

မဒီနာမြို့နှင့် သုံးမိုင်အကွာ မြို့မျက်နှာစာ၌ လူနေရပ်ကွက်တခုရှိသည်။ ထိုအရပ်ကို “အာ လိယဟ်” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ကိုဗာ” ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ဝေါ်သမုတ်ကြ၏။ ထိုအရပ် တွင် အန်ဆွာရ်မျိုးနွယ်စုများ အမြောက်အမြား နေထိုင်လျက်ရှိကြ၏။ ထိုမျိုးနွယ်စုများတွင်အထူး တလည် ကျော်ကြားသော မျိုးနွယ်စုမှာ အမ်ရ်အစ်ဗ်နီ့ အောက်ဖ်၏ မျိုးနွယ်စုပင်ဖြစ်၏။ ကုလ်ဆူမ် အစ်ဗ်နီ့ အလ်ဟစ်ဒ်ဒ်သည် အဆိုပါမျိုးနွယ်စု၏ အကြီးအကဲပင်ဖြစ်၏။ တမန်တော်မြတ်သည် ထို အရပ်သို့ ရောက်တော်မူသည့်အခါ ထိုမျိုးနွယ်ဝင်အားလုံးတို့သည် ဝမ်းပန်းတသာ လွန်စွာဖိတ်က နှစ်သက်လှ၍ “အလ္လာဟ်ဟို အတ်ကဗရ်” ဟူ၍ ဥက္ကောဋေယျ ကြွေးကြော်ကြ၏။ ထိုမျိုးနွယ်စုသည် တမန်တော်မြတ်အား ဧည့်ခံပြုစုရန် မေတ္တာရပ်ခံလေရာ တမန်တော်မြတ်သည် ကုလ်ဆူမ်အစ်ဗ်နီ့ အလ်ဟစ်ဒ်ဒ်၏ ဧည့်ခံမှုကို လက်ခံတော်မူလိုက်လေသည်။ ဤသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးအဖို့ ကြီးမားလှ သော ဂုဏ်ယူဖွယ်ရာပင်ဖြစ်ပေသည်။ အန်ဆွာရ်မျိုးနွယ်ဝင်များသည် အဘက်ဘက်မှ အုပ်စုလိုက် အုပ်စုလိုက် ရောက်ရှိလာကြပြီး တမန်တော်မြတ်အား စသားမ် ဆက်သကြလေသည်။

မြောက်မြားစွာသော “ဆွာဟာဗဟ်” သာဝကကြီး များ သည် တမန်တော်မြတ်အလျှင် မဒီနာမြို့သို့ ရောက်ရှိနေခဲ့ကြ၏။ ထိုသို့သော သာဝကကြီးများလည်း အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်ကြီး၏ အိမ်၌ပင် ဧည့်သည်အဖြစ် တည်းခိုနေခဲ့ကြ၏။ သာဝကကြီး အဗူအိုဗ်ဒ်ဒ်၊ မစ်ကဒ်ဒ်၊ ခဗွားဗ်၊ စိုဟိုင်လ်၊ ဆွာဖ်ဝါန်၊ အေ့ယာသ်၊ အစ်ဗ်နီ့ မစ်ရမ်ဟ်၊ ဝဟ်ဗ်အစ်ဗ်နီ့ စအ်ဒ်၊ အမ်ရ်အစ်ဗ်နီ့ အဗီစရ်ဟ်၊ အိုမိုင်ရ်အစ်ဗ်နီ့ အောက်ဖ်...စသည့် သာဝကကြီးများသည် တမန်တော်မြတ် မဒီနာမြို့သို့ ကြွရောက် လာသည့် အချိန်အထိ အဆိုပါပုဂ္ဂိုလ်ကြီး၏အိမ်၌ပင် ဧည့်သည်အဖြစ် တည်းခိုလျက်ပင် ရှိခဲ့ကြ သေး၏။

သာဝကကြီးအလီသခင်သည် မက္ကာမြို့မှ တမန်တော်မြတ် ထွက်တော်မူသွားပြီးသည့်နောက် သုံးရက်ရှိသောအခါ ထွက်ခွာလာခဲ့၏။ ထိုသာဝကကြီးသည်လည်း ရောက်ရှိလာပြီး ‘ထိုပုဂ္ဂိုလ် ကြီး၏အိမ်၌ပင် တည်းခို၏။ တမန်တော်မြတ်သည် ထိုအရပ်၌ လေးရက်မျှသာ တည်းခိုတော်မူခဲ့သည် ဟူ၍ ရာဇဝင်သမိုင်းဆရာများနှင့် တမန်တော်မြတ်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိရေးသော ပုဂ္ဂိုလ် အားလုံးတို့က ရေးသားကြ၏။ သို့ရာတွင် ပို့ခါရီကျမ်း၌ “တမန်တော်မြတ်သည် ထိုအရပ်၌ ၁၄ ရက်တိုင်တိုင် တည်းခိုတော်မူခဲ့သည်” ဟူ၍ ရေးသားဖော်ပြထားသည်။ ဤသည် ယုတ္တိယုတ္တာလည်းရှိ၏။

ထိုအရပ်၌ တမန်တော်မြတ်၏ ပထမလုပ်ငန်းမှာ မတ်စ်ဂျစ်ဒ် ဗလီ တည်ဆောက်တော်မူခြင်း ပင် ဖြစ်သည်။ သာဝကကြီး ကုလ်ဆူမ်၏ မြေကွက်တခုရှိ၏။ ထိုမြေကွက်၌ စွန်ပလူ သီး အခြောက်လှန်းလေ့ရှိ၏။ တမန်တော်မြတ်သည် 'ထိုမြေကွက်၌ပင် မိမိ၏လက်တော်ဖြင့် ဗလီအုတ်မြစ် ကို ချတော်မူခဲ့လေသည်။ ထိုဗလီတော်၏ အကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်တွင် အောက်ပါအတိုင်း လာရှိ၏။

مَسْجِدُ اسِسَّ عَلَى التَّقْوَى مِنْ اَوَّلِ يَوْمٍ اٰحَقُّ اَنْ تَسُوْمَ فِيْهِ فِى رِجَالٍ يُحِبُّوْنَ
اَنْ يَتَطَهَّرُوْا وَاِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُطَهِّرِيْنَ

မုချကေန့် အကြင် “မတ်စ်ဂျစ်ဒ်” ဗလီသည် ပထမနေ့မှစ၍ “တက်ဝါ” (အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်အား ကြောက်ရွံ့ ရိုသေ ခန့်ညားခြင်း) အပေါ်၌ (စိတ်စေ တနာဖြူစင်စွာဖြင့်) တည်ဆောက်ခဲ့၏။ ထိုသို့သော ဗလီ၌ အသင် (ဝတ်ပြုရန်အတွက်) မတ်တတ်ရပ်ခြင်းသည် ပို၍သင့်မြတ်၏။ ထိုဗလီ၌ ရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် သန့် ပြန့်ခြင်းကို အထူးတလည် နှစ်သက်ကြ၏။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်လည်း အထူး တလည် သန့်ပြန့်သောသူများအား နှစ်သက်တော်မူ၏။ ကုရ်အာန် (၉:၁၀၈။)

တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လာဟု အလိုင်တီ ၀၈၈၆) သည်၊ အဆိုပါဗလီကို တည်ဆောက်ရာတွင် အခြား တပည့်သားများနှင့်အတူ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း ဝင်ရောက်၍ အလုပ်လုပ်တော်မူ၏။ လေးလံ သော ကျောက်တုံးများကို သယ်ပိုး ယူဆောင်တော်မူသည့်အခါ ခန္ဓာကိုယ်သည် ညွတ်ကိုင်၍ပင် သွားရှာတော်မူ၏။ တပည့် သာဝကများက “ကျွန်တော်များ၏ မိဘများသည် မိမိတို့၏ အသက် များကို တမန်တော်မြတ်အား စွန့်လှူကြသည်ဖြစ်ပါစေ။ တမန်တော်မြတ်သည် ကျောက်တုံးများကို သယ်ပိုးခြင်း ပြုတော်မမူပါလင့်၊ ကျွန်တော်များသာ သယ်ပိုးကြပါမည်” ဟု မေတ္တာ ရပ်ခံကြလေ သည်။ တမန်တော်မြတ်က တပည့်သာဝကကြီးများ၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်ကို လက်ခံတော်မူ၏။ သို့ လက်ခံတော် မူပြီးသည့် နောက်တွင်လည်း တမန်တော်မြတ်သည် ယခင် သယ်ပိုးတော်မူသော ကျောက်တုံးများနှင့်ညီမျှသော အခြားကျောက်တုံးကို သယ်ပိုးတော် မူပြန်လေသည်။

ဆူဟာဗီသာဝကကြီး အဗ်ဒုလ္လာဟ် အဗ်ဗ်နီ ရဝါဟဟ်သည် ကဗျာ လင်္ကာ ဆရာကြီး တပါးဖြစ်၏။ ထိုသာဝကကြီးသည်လည်း အဆိုပါ ဗလီတည်ဆောက်ရာတွင် အခြား လုပ်သား များနှင့်အတူပင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်၏။ လုပ်သားများသည် အလုပ်လုပ်ရာတွင် အမောအပန်း ပြေရန်အတွက် တေးသီချင်းများကို ဆိုကြသကဲ့သို့ အဆိုပါ သာဝကကြီးသည်လည်း အောက်ပါ လင်္ကာများကို သီကုံးရွတ်ဆိုလေသည်။

افلح من يعالج المساجدا
ويقرأ القرآن قائماً وقاعداً
ولا يبيت الليل عنه راقداً

အကြင်သူသည် ဗလီတည်ဆောက်၏။ ၎င်းပြင် ထိုသူသည် ကုရ်အာန်ကိုထိုင်လျက် မတ်တတ် ရပ်လျက်ဖတ်၏။ ၎င်းအပြင် ထိုသူသည် ညအခါတွင် နိုးကြားလျက်နေ၏။ ထိုသူသည်ပင် အောင်မြင်၏။

တမန်တော်မြတ်သည်လည်း အဆိုပါ လင်္ကာများ၏ နောက်ဆုံးစာလုံးများကို သံတူလိုက်၍ ရွတ်ဆိုတော်မူခဲ့လေသည်။

“ကိုဗာ” သို့၊ တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လာဟု အလိုဗိ ၀၈၈၆) ကြွရောက်လာတော် မူခဲ့ခြင်း သည် အစ္စလာမ်၏ထူးခြားသောခေတ်၏ အစပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ အတွက်ကြောင့်ပင် ရာဇဝင်ဆရာများ သည် ထိုနေ့ရက်ကို အထူးတလည်မှတ်သား၍ ထားခဲ့ကြ၏။ ကိုဗာသို့ တမန်တော်မြတ် ကြွရောက် တော်မူခဲ့သည့်နေ့ရက်မှာ၊ နဗဝီသက္ကရာဇ် (၁၃)ခုနှစ် ရဗီအုလ်အောင်ဝယ်လ (၈)ရက်နေ့၊ ခရစ် သက္ကရာဇ် (၆၂၂)ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ(၂၀)ရက်နေ့ဖြစ်သည်ဟူ၍၊ ရာဇဝင်ဆရာအများစုက တညီ တညွတ်တည်းဆိုကြ၏။ ရာဇဝင်ဆရာကြီး (မုဟမ္မဒ် အဗ်ဗ်နီ မူစာခဝါရဇ်)က အဆိုပါ နေ့ရက်မှာ ကြာသပတေးနေ့၊ ဖာ ရေ စီ တီ ရ် လ (၄)ရက်။ (၉၂၃)ခုရော မလ အီလူလ် (၁၀)ရက်နေ့ ဖြစ် သည် ဟူ ၍ ရေး သား ဖော် ပြ ထား လေ သည်။ ရာ ဇ ဝ င် ဆ ရာ ကြီး ယအ်ကူဗ်သည် (Astronomer) နက္ခတ်တာရာအတတ်ပညာ ကျွမ်းကျင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအား မေးမြန်း၍ အောက် ပါအတိုင်း ဇယားကွက် ပြုလုပ်ထားသည်။

Book X—Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

အာပ်တာမ်၊ (တနင်္ဂနွေဂြိုဟ်) (Sun)	ဗုရ်ဂျီစရ်တူနာန်၊ ပြုမ္မာသန်နက္ခတ်စု၊	ဒီဂရီ ၂၃၊ ဒီကီကဟ်-၆၊
ဇိုဟလ်၊ (စနေဂြိုဟ်)။ (Saturn)	။ အစဒ်၊ Leo, သရဝဏ်နက္ခတ်စု၊	။ ၂၊
မုရ်ဗရီ၊ (ကြာသပတေးဂြိုဟ်)။ (Jupiter)	။ ဟူတ်၊ Pisces, ဘရဂုဏ္ဏီနက္ခတ်စု၊	။ ၆၊
ဇိုဟ်ရဟ်၊ (သောကြာဂြိုဟ်)။ (Venus)	။ အစဒ်၊ Leo, သရဝဏ်နက္ခတ်စု၊	။ ၁၃၊
အတူာရစ်ဒ်၊ (ဗုဒ္ဓဟူးဂြိုဟ်)။ (Mercury)	။ ။ ။ ။	။ ၁၅၊

တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဇာ ဝစလ္လမ်) သည် “ကိုဗာ” တွင် (၁၄) ရက်ကြာရှိသော အခါ၊ သောကြာနေ့တွင် မဒီနာသို့ ကြွသွားတော်မူ၏။ လမ်းခရီးရှိ ဗနီစာလင်မ် မျိုးနွယ်စု၏အရပ်၌ ဆူလာတ်ဝတ်ပြုရန်အချိန် ကျရောက်လာသဖြင့်၊ တမန်တော်မြတ်သည်၊ ထိုအရပ်မှာပင် ဆူလာတ်တူလ် ဂျီမို အဟ် သောကြာနေ့ ဆူလာတ်ဝတ်ပြုတော် မူလေသည်။ တမန်တော်မြတ်သည် ဆူလာတ်ဝတ် မပြုမီအလျှင် ‘ခွတ္တဗဟ်’ တရားဒေသနာတော်ကို ဟောကြားတော်မူ၏။ တမန်တော်မြတ်အဖို့ ထို “ဆူလာတ်တူလ်ဂျီမို အဟ်” သည် ပထမဦးဆုံးသော ဆူလာတ်တူလ် ဂျီမို အဟ်ဖြစ်၍ “ခွတ္တဗဟ်” သည် လည်း တမန်တော်မြတ်၏ ပထမဆုံးသော “ခွတ္တဗဟ်” ပင် ဖြစ်၏။

တမန်တော်မြတ် ကြွရောက်လာတော်မူသည့်အကြောင်းကို လူအများ ကြားသိကြသည့်အခါ လူများသည် ဝမ်းသာအားရ သောင်းသောင်းဖြဖြ ခရီးဦးကြိုပြုရန်အတွက် အဘက်ဘက်မှ ပြေး၍ လာကြ၏။ တမန်တော်မြတ်၏ မိခင်၏ အဘဘက်မှတော်စပ်သော ဆွေမျိုးများ ဖြစ်ကြသည့် ဗနုနဂျီ ဂျာရ် မျိုးနွယ်ဝင်များသည် လက်နက်များဆွဲကိုင်လျက် ထွက်လာကြ၏။

ကိုဗာမှ မဒီနာမြို့အထိ အသက်ကိုစွန့်လှူရန် အသင့်ရှိသော တပည့်သားတို့သည် တမန် တော်မြတ် ကြွလာတော်မူရာလမ်းနှစ်ဘက်တွင် တန်းစီ၍ ခရီးဦးကြိုပြုလျက် ရှိကြ၏။ လမ်းခရီးတွင် အန်ဆွာရ်မျိုးနွယ်ဝင်များ၏ရပ်ကွက်များရှိ မျိုးနွယ်စု အသီးသီးတို့သည် တမန်တော် မြတ်အတွက်

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

ဥစ္စာပစ္စည်းပေးလှူရန် အသင့်ရှိကြောင်း၊ အသက်စွန့်လွှတ်ရန်အသင့်ရှိကြောင်း လာရောက်လျှောက်
ထားကြ၏။ တမန်တော်မြတ်က ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ပြန်လည်မိန့်ကြားတော်မူ၏။ ဆုမွန်ကောင်း
တောင်း၍ ပေးတော်မူ၏။ မဒီနာမြို့သည် တဖြည်းဖြည်း နီးကပ်၍ လာလေ၏။ ထိုအခါ မြို့သူ
မြို့သားများသည် အထူးပင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ကြ၏။ အမျိုးသမီးများသည်ပင် အိမ်ခေါင်
မိုးများပေါ်သို့တက်၍ တမန်တော်မြတ်အား ဖူးမျှော်ကြ၏။ ဝမ်းပန်းတသာ အောက်ပါအတိုင်း
တေးသီချင်းများကို ရွတ်ဆိုကြ၏။

من ثنيت الوداع طلع البدر علينا
مادعى الله داع وجب الشكر علينا

ဒေါက် တောင်၏ တောင်ကြားများမှ၊
လမင်းသည် ငါတို့အပေါ် ထွက်ပေါ်လာချေပြီ၊
ဆုပန်သူသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် ထံတော်၌၊
ဆုပန်လျက် ရှိသည်နှင့်အမျှ၊
ကျေးဇူးတင်ခြင်းသည် ငါတို့၏တာဝန် ဖြစ်ပေပြီ။

မိန်းကလေးများသည် တမန်တော်မြတ် ကြွရောက်လာတော်မူသည့်အတွက် အလွန်အထူး
ရွှင်မြူးကြသဖြင့် “ဒမ်” တီး၍ အောက်ပါအတိုင်း တေးသီချင်းဆိုကြလေသည်။

نحن جوام من بني النجار يا حبة محمد من جابر

ကျွန်မတို့သည်၊ ဗနီနဂျီဂျာရ်မျိုးနွယ်ဝင်
မိန်းကလေးများ ဖြစ်ကြပါသည်။
တမန်တော်မြတ် မုဟမ္မဒ်သည်
ကောင်းမွန်မြင့်မြတ်လှသော အိမ်နီးချင်း ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအခါ တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) က မိန်းကလေးများကို “မင်းတို့
ငါ့ကိုချစ်ကြသလား” ဟု မေးတော်မူရာ မိန်းကလေးများက “ကျွန်မတို့သည် တမန်တော်မြတ်ကို

ချစ်ကြပါသည်” ဟု ဖြေကြားကြ၏။ ထိုအခါ တမန်တော်မြတ်က “ငါသည်လည်း အသင်မတို့ကို ချစ်ပါသည်” ဟု ပြန်လည်ဖြေကြားတော် မူလေသည်။

ဆူဟာဗီသဘာဝကကြီး အဗူအိုင်ယူဗ် (ရသွေ့ ယလ္လဒ်ဟု တအာလာ အန်ဟု) သခင်၏ အိမ် သည် (တမန်တော်မြတ် တည်ဆောက်တော် မူခဲ့သော) မတ်စ်ဂျစ်ဒ် နုဗဝီ (ယခု) တည်ရှိနေရာအနီး၌ပင် ရှိခဲ့၏။ တမန်တော်မြတ်၏ အစီးအနင်းသည် ထိုနေရာသို့ ရောက်ရှိလာသောအခါ လူတိုင်းလူတိုင်း သည် တမန်တော်မြတ်အား မိမိ၏အိမ်၌ပင် တည်းခိုစေလိုကြ၏။ တမန်တော်မြတ်အား ဧည့်ခံခွင့် တည်းဟူသော ဂုဏ်ထူးကို သူသူငါငါ လိုလားကြ၏။ နောက်ဆုံးတွင် ဤပြဿနာကို မဲဖြင့်ဖြေ ရှင်းကြ၏။ ယင်းသို့ မဲနှိုက်ကြသည့်အခါ အဆိုပါ ဂုဏ်ထူးကို သဘာဝကကြီး အဗူအိုင်ယူဗ်သခင် ရရှိ သွားခဲ့လေသည်။

သဘာဝကကြီး အဗူအိုင်ယူဗ် ၏ နေအိမ်မှာ နှစ်ထပ်အိမ်ဖြစ်၏။ သဘာဝကကြီး အဗူအိုင်ယူဗ်က တမန်တော်မြတ်အား အပေါ်ထပ်တွင် နေထိုင်တော်မူရန် ဖေတ္တာရပ်၏။ သို့ရာတွင် တမန်တော် မြတ်သည် မိမိအား လာရောက်တွေ့ဆုံလိုသောသူများအဖို့ လွယ်ကူမှုရှိစေရန်အတွက် အောက်ထပ်မှာ ပင် နေထိုင်တော်မူရန် သဘောတူတော်မူလေသည်။ သဘာဝကကြီး အဗူအိုင်ယူဗ်သည် တမန်တော် မြတ်အတွက် နံနက်စာ၊ ညစာထမ်းပမ်းများကို နှစ်ကြိမ်ပို့ပေးလေ၏။ တမန်တော်မြတ် စားသုံး တော်မူပြီး ကြွင်းကျန်သော ထမ်းပမ်းများကို သဘာဝကကြီး အဗူအိုင်ယူဗ်နှင့် ၎င်း၏ ဇနီးသည် တို့စားသုံးကြ၏။ သဘာဝကကြီး အဗူအိုင်ယူဗ်သည် တမန်တော်မြတ် စားသုံးသည့် နေရာမှပင် “ဗရ ကတ်” မင်္ဂလာရှိစေရန်အတွက် စားသုံးလေ့ရှိသည်။

တနေ့သော် အပေါ်ထပ်တွင် ရေအိုးကဲ့သွား၏။ ရေများအောက်ထပ်သို့ ယိုဖိတ်၍ တမန် တော်မြတ်အား အနှောင့်အယှက်ဖြစ်မည်ကို သဘာဝကကြီး အဗူအိုင်ယူဗ်သည် စိုးရိမ်မိ၏။ အိမ်တွင် လည်း ကတ္တီပါစောင်တထည်သာလျှင်ရှိ၏။ သဘာဝကကြီး အဗူအိုင်ယူဗ်သည် ထိုစောင်ဖြင့်ပင် ရေ များကို သုတ်၍ထားလိုက်လေသည်။

တမန်တော်မြတ်သည် သဘာဝကကြီး အဗူအိုင်ယူဗ်၏ နေအိမ်၌ ခုနစ်လတိတိ နေထိုင်တော်မူခဲ့ လေသည်။ ထိုအတောအတွင်းမှာပင် “မတ်စ်ဂျစ်ဒ်နုဗဝီ တည်ဆောက်၍ ပြီးစီးခဲ့၏။ မတ်စ်ဂျစ်ဒ် နုဗဝီ” ၏ အနီးတဝိုက်တွင် အခန်းများလည်း ပြုလုပ်ပြီးစီးခဲ့၏။ ထိုအခါ တမန်တော်မြတ်သည် ရွှေပြောင်း နေထိုင်တော်မူခဲ့လေသည်။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

တမန်တော်မြတ်သည် မဒီနာမြို့သို့ ရောက်ရှိလာတော်မူပြီးသည့်နောက် သာဝကကြီး ဇိုက်ဒ်နှင့် မိမိ၏ကျန်ပြင်သူ အပူရာဖစ်အိက် ကုလားအုတ်နှစ်ကောင်နှင့် 'ဒစ်ရ်ဟမ်' ၉၀၀ ပေးပြီး၊ မက္ကာမြို့တော်သို့လွတ်၍ သမီးတော်များနှင့် ကြင်ရာစော်အား ခေါ်ယူစေတော်မူ၏။ သာဝကကြီး အပူပတ်ကံရိကလည်း မိမိ၏သား အဗ်ဒုလ္လာဟ်ထံသို့ ၎င်းသည် မိမိ၏ မိခင်၊ အစ်မနှင့် နှမများကို ခေါ်ဆောင်လာရန် စာရေးလိုက်လေသည်။ တမန်တော်မြတ် (ဆွလ္လဗာဟု အလိုက် ၀၈၈၆) ၏သမီးတော်များအနက် ရှိ ကိုင်ယဟ်သခင်မသည် ၎င်း၏ခင်ပွန်းဖြစ်သူ သာဝကကြီး အုတ်ဆိမာန်နှင့်အတူ တက္က (Ethiopia) နိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိနေခဲ့၏။ ဇိုက်ဒ်သခင်မအား ၎င်း၏ခင်ပွန်းဖြစ်သူက သွားခွင့် မပြုခဲ့ချေ။ ထို့အတူကြောင့် သာဝကကြီး ဇိုက်ဒ်သည် သမီးတော် ဖွာတေ့မဟ်သခင်မ၊ သမီးတော် အုန်မိမေ့ကုလ်ဆူနှင့် ကြင်ရာတော် စောင်ဒဟ်သခင်မတို့ကိုသာလျှင် ခေါ်ဆောင်၍ လာခဲ့လေသည်။ အာအေ့ရှဟ်သခင်မသည် မိမိ၏အစ်ကိုနှင့်အတူ ရောက်ရှိလာခဲ့၏။ တမန်တော်မြတ်။ စာမျက်နှာ-၁၇၈၊ ၁၉၁။

(၆၀) انْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- انْفِرُوا အသင်တို့သည် ထွက်ကြလေကုန်၊
- خِفَافًا ပေါ့ပါးစွာ၊ 1521
- وَّثِقَالًا ၎င်းပြင်၊ လေးလံစွာ၊
- وَجَاهِدُوا တို့နောက်၊ အသင်တို့သည် စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ကြလေကုန်၊
- بِأَمْوَالِكُمْ အသင်တို့သည် ပစ္စည်းဥစ္စာများဖြင့်၊
- وَأَنْفُسِكُمْ ၎င်းပြင်၊ အသင်တို့၏ အသက်ဖိစီးမှုများဖြင့်၊
- فِي سَبِيلِ اللَّهِ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌၊
- ذَلِكَ ဤသည်ကား၊
- خَيْرٌ အကောင်းဆုံးပင်၊
- لَكُمْ အသင့်တို့အဖို့၊
- إِن အကယ်၍၊
- كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ အသင်တို့သည် သိကြပါလျှင်။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အသင်တို့သည် ပေါ့ပါးစွာ လည်းကောင်း၊ လေးလံစွာ လည်းကောင်း (သန်စွမ်းသည်ဖြစ်စေ၊ မသန်စွမ်းသည်ဖြစ်စေ၊ ဝဖြိုးသည်ဖြစ်စေ၊ ပိန်ချိုးသည် ဖြစ်စေ၊ နှံ့ပျိုသည်ဖြစ်စေ၊ အိုမင်းသည်ဖြစ်စေ၊ ရှင်လန်းသည်ဖြစ်စေ၊ ပျင်းရိသည် ဖြစ်စေ၊ ဥစ္စာပစ္စည်း ကြွယ်ဝ ချမ်းသာသည်ဖြစ်စေ၊ ဆင်းရဲ နွမ်းပါးသည်ဖြစ်စေ၊ ခရီးသွားရန်အစီးအနင်းရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ အားလပ်ခွင့်ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ) မိမိတို့အိမ်များမှ (စစ်ချီ) ထွက်ကြ၍ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်း တော်၌ မိမိတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများဖြင့် လည်းကောင်း၊ မိမိတို့၏ အသက်ဇီဝိန်များ ဖြင့်လည်းကောင်း စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ကြလေကုန်။ ဤသည် အကယ်၍ အသင်တို့ သိတတ်ကြပါလျှင် အသင် တို့ အဖို့ အကောင်းဆုံး ပင် ဖြစ်ပေ သတည်း။

1521 (خَفَانًا وَتَقَالًا) ခိဖာဖန် နှင့် ဆိကာလန် ဟူသော ပုဒ်များ၏အနက်ကို မုဟတ်စစ်စစ်ရ်များ သည် အမျိုးမျိုး ဖွင့်ဆိုကြသည်။ အစွဲလမ်း၏ရန်သူများကို ခုခံကာကွယ်တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် သက် ဆိုင်ရာ အစွဲလင်မ်အစိုးရက တိုင်းသူပြည်သား အားလုံးတို့အား ဆင့်ဆို ကြေငြာလိုက်သည့်အခါ မုတ်စစ်လင်မ်တမျိုးသားလုံးတို့သည် ပေါ့ပါးသည်ဖြစ်စေ၊ လေးလံသည်ဖြစ်စေ၊ သန်စွမ်းသည်ဖြစ် စေ၊ မသန်စွမ်းသည်ဖြစ်စေ၊ ဝဖြိုးသည်ဖြစ်စေ၊ ပိန်ချိုးသည်ဖြစ်စေ၊ နှံ့ပျိုသည်ဖြစ်စေ၊ အိုမင်းသည် ဖြစ်စေ၊ ရှင်လန်းသည်ဖြစ်စေ၊ ပျင်းရိသည်ဖြစ်စေ၊ ဥစ္စာပစ္စည်း ကြွယ်ဝသည်ဖြစ်စေ၊ ဆင်းရဲနွမ်း ပါးသည်ဖြစ်စေ၊ ခရီးသွားလာရန် အစီးအနင်း ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ အားလပ်ခွင့် ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ အလုပ်ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ သတ္တိရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိ သည်ဖြစ်စေ၊ အိမ်သူအိမ်သားများ ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မည်သည့် အခြေအနေ၌ပင် ရှိစေကာမူ အကြောင်းတစုံတရာ ပြသမနေပဲ စစ်ချီတက်ကြရမည်သာဖြစ်သည်။ ကြည့်-အစ်ဗ်နုဂျရီရီ၊ အစ်ဗ်နုကဆီရီ၊ အစ်ဗ်နုလ်အရဗီ။

یعنی پیادہ اور سوار، فقیر اور غنی، جوان اور بوڑھے، جس حالت میں ہوں، نکل کھڑے ہوں، فقیر نام کے وقت کوئی عذر پیش نہ لائیں۔
(عثمانی ص ۲۵ ص ۲) 1521/1

(انفروا خفافا وثقالا) الآية امر الله تعالى بالنفير العام مع رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم عام غزوة تبوك لقتال اعداء الله من الروم الكفرة من اهل الكتاب وحتم على المؤمنين في الخروج معه على كل حال في المنشط والمكروه والعسر واليسر فقال (انفروا خفافا وثقالا) وقال علي بن زيد عن انس عن ابي طلحة: كهولا وشبانا ما سمع الله عذرا احدكم ثم خرج الى الشام فقاتل حتى قتل. وفي رواية قرأ ابو طلحة سورة براءة فأتى على هذه الآية (انفروا خفافا وثقالا) وجاهدا ايا ماؤلكم وانفسكم في سبيل الله) فقال ارى ربنا استنفرنا شيوخا وشبانا جهلوا انى يا بنى، فقال بنو يرحمك الله قد غزوت مع رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم حتى ماتت مع ابي بكر حتى ماتت ومع عمر حتى ماتت فنحن نغزو عنك فابى فركب البحر فمات فلم يجد واله جزيرة ييد فتوة فيها الا بعد تسعة ايام فلم يتغير قد فتوة فيها.
(ابن كثير ص ٣٥٩) 1521/2

(انفروا خفافا وثقالا) خفافا في النفور لنشاطكم له وثقالا عنه لمشقة عليكم او خفافا لقله عيالكم واذيالكم وثقالا لكثرتكما او خفافا من السلاح وثقالا منه او ركبانا ومشاة او شبانا وشيوخا او مراهيل وسمانا او صحاحا ومرضا،
وعن ابن ابي عمير انه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: افعلى ان انفروا قال نعم حتى نزل قوله "ليس على الاعمى حرج"
وعن ابن عباس نسخت بقوله "ليس على الضعفاء ولا على المرضى"
وعن صفوان بن عمرو كنت واليا على حمص فلقيت شيخا كبيرا قد سقط حاجباه من اهل دمشق على راحلته يريد الغزو فقلت يا عم لقد اعد الله اليك فرج حاجبيه وقال يا ابن اخي استنفرنا الله خفافا وثقالا الا انه من يحب الله يبئله،
وعن الزهري خرج سعيد بن المسيب الى الغزو وقد ذهبت احدى عينيه فقيل له انك عليل صاحب ضرر فقال استنفرنا الله الخفيف والثقل فان لم يكن الحرب كثر السواد وحفظت المتاع - (كشاف ص ٣٠٧) 1521/3

قال ابو جعفر واولى الاقوال في ذلك عندنا بالصواب ان يقال ان الله تعالى ذكره امر المؤمنين بالنف للجهاد اعدائه في سبيله خفافا وثقالا وقد يدخل في الخفاف كل من كان سهلا عليه النف لقوة يده على ذلك وصحة جسمه وشبابه ومن كان ذاتا تسريما وفراغ من الاشتغال وقادرا على الظهور والركاب ويدخل في الثقال كل من كان بخلاف ذلك من ضعيف الجسم وعليه وسقيمه ومن معسر من المال ومشتغل بضبيعة ومعاش ومن كان لا يظهر له ولا ركاب والشيخ ذو السن والعيال فان كان قد يدخل في الخفاف والثقال من وصفنا من اهل الصفات التي ذكرنا ولم يكن الله جل ثناؤه خص من ذلك صنفادون صنف في الكتاب ولا على لسان الرسول صلى الله عليه وسلم ولا نصب على خصوصه دليلا وجب ان يقال ان الله جل ثناؤه خص من ذلك صنفادون صنف في الكتاب ولا على لسان الرسول صلى الله عليه وسلم ولا نصب على خصوصه دليلا وجب ان يقال ان الله جل ثناؤه امر المؤمنين من اصحاب رسوله بالنف للجهاد في سبيله خفافا وثقالا مع رسوله صلى الله عليه وسلم على كل حال من احوال الخفة والثقل. (ابن جرير ص ٩٠)

1521/4

فان قيل هل يجوز للجهاد مع الفساق قيل له ان كل احد من المهاجرين فاما يقوم بفرض نفسه فيما نزله ان يجاهد الكفار وان كان امير الجيش وجنوده فساقا. (جصاص)

وقد كان اصحاب النبي صلى الله عليه وسلم يغزون بعد الخلفاء الاربعة مع الامراء

الفساق وغزا ابوايوب الانصاري مع يزيد اللعين. (جصاص)

فان الفساق اذا جاهدوا فلهم مطيعون في ذلك. (جصاص) 1521/5

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင့် ၁၀။ ကဏ္ဍ ၉။
'တောင်ဖတ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

ဆက်စပ်မှု

အထက်တွင် “တဗူးက်” စစ်ပဲ့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ မုအိမင်န်တို့အား ရည်ညွှန်းမိန့်ဆိုထားတော်မူ၏။ ရှေ့လာလတ္တံ့သော အာယတ်တော်များမှစ၍ ဤကဏ္ဍ ဆုံးသည်အထိ မုနာဖစ်က်များ၏ အပြောအဆို အပြုအမူများ၊ စစ်ပဲ့သို့ မလိုက်ပါနိုင်ရန် အကြောင်းတစုံတရာမရှိပဲလျက် “မုနာဖစ်က်” ဖြစ်ကြသည့်အတွက်ကြောင့်သာလျှင် မလိုက်ပါခဲ့ကြသည့် အကြောင်းများနှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာ အကြောင်းများကို မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ ထာနဝီ အ-၄။ စ-၁၁၅။

မှတ်ချက်။

ကုရ်အာန်ကျမ်းတော်မြတ်တွင် မုနာဖစ်က်တို့၏အကြောင်း အများအပြား ပါရှိသည်။
ကြည့်-ကုရ်အာန်။ ၃:၁၆၆။ ၄:၆၁။ ၄:၈၈။ ၄:၁၃၈။ ၄:၁၄၀။ ၄:၁၄၂။ ၄:၁၄၅။
၈:၄၉။ ၉:၆၄။ ၉:၆၇-၆၈။ ၉:၇၃။ ၉:၇၇။ ၉:၇၉။ ၉:၁၀၁။ ၂၉:၁၁။ ၃၃:၁။
၃၃:၁၂။ ၃၃:၂၄။ ၃၃:၄၈။ ၃၃:၆၀။ ၃၃:၇၃။ ၄၈:၆။ ၅၇:၁၃။ ၅၉:၁၁။
၆၃:၁ မှ ၈ အထိ။

မုနာဖစ်က်များ၏ အကျင့်အကြံအပြုအမူများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကျယ်ကို သိလိုပါက အမူလ် ကလာမ်၊ အ-၂၊ စ- (၁၃၉-၁၄၃) တွင် ရှုပါကုန်။

(၄၂) لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَلِيلًا لَاتَّبَعُوكَ وَلَكِنْ بَعَدَتْ عَلَيْكُمُ الشُّقَّةُ وَسِيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنفُسَهُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُم لَكَاذِبُونَ ﴿٤٢﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- لَوْ အကယ်၍၊
- كَانَ ဖြစ်ခဲ့မူ၊
- عَرَضًا ဥစ္စာပစ္စည်းတစုံတရာသည်၊
- قَرِيبًا ရုတ်တရက် လွယ် နုစွာ၊ (ရမည်ဖြစ်သော)
- وَسَفَرًا ထို့ပြင်၊ ခရီးသည်၊

قاصداً^၉ မနီးမဝေး အလယ်အလတ်ဖြစ်သော်၊
 لا تتبعوك^{၁၀} အမှန်ပင်၊ ၎င်းတို့သည် အသင်၏နောက်သို့ လိုက်ခဲ့ကြမည်သာ၊
 ولكن^{၁၁} သို့ရာတွင်၊
 بعدت^{၁၂} ဝေးကွာလျက်ရှိနေခဲ့လေသည်။
 عليهم^{၁၃} ၎င်းတို့အဖို့၊
 الشفة^{၁၄} ခရီးသည်၊
 وسخلفون^{၁၅} ထို့ပြင်၊ မကြာမြင့်မီ၊ ၎င်းတို့သည် တိုင်တည် (ပြောဆို)ကြအံ့၊
 بالله^{၁၆} အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား၊
 لو استطعنا^{၁၇} အကယ်၍သာ၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် တတ်စွမ်းနိုင်ခဲ့ကြပါလျှင်၊
 لخرجنا^{၁၈} အမှန်ပင်၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် ထွက်ခဲ့ကြမည်သာ၊
 معكم^{၁၉} အသင်တို့နှင့် အတူ၊
 يملكون^{၂၀} ၎င်းတို့သည် ဖျက်ဆီးလျက်ရှိကြကုန်၏၊
 أنفسهم^{၂၁} ၎င်းတို့၏ ကိုယ်များကိုသာ၊
 والله^{၂၂} အမှန်စင်စစ်မှာမူကား၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
 يعلم^{၂၃} ထို(အရှင်မြတ်)သည် (ကောင်းစွာ) သိတော်မူ၏၊
 انهم^{၂၄} ကေန်အမှန်၊ ၎င်းတို့သည်၊
 كذبتون^{၂၅} အမှန်ပင်၊ မုသာဝါဒီများ ဖြစ်ကြကုန်၏။
 ၉:၂၂

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အကယ်၍သာ ပစ္စည်းဥစ္စာ တစ်စုံတစ်ခုကို ရုတ်တရက် လွယ်ကူစွာ ရရှိမည်ဖြစ် သည့်ပြင် (ခရီးသည်လည်း) မနီးမဝေး အလယ်အလတ်ခရီးပင်ဖြစ်ခဲ့မှ၊ ၎င်းတို့သည် အသင်၏နောက်သို့ အမှန်ပင် လိုက်ခဲ့ကြမည်သာတည်း။ သို့ရာတွင် (ယခုသော် ကား) ၎င်းတို့ (အမြင်) ၌၊ ခရီးသည် ကမ်းလှမ်း ဝေးကွာ၍ ရှိနေခဲ့ပေရာ ၎င်းတို့ သည် အသင်၏နောက်သို့ မလိုက်ပဲ နေချစ်ခဲ့ကြလေသည်။ ထိုမှတစ်ပါး မကြာမြင့်မီ

၎င်းတို့သည် (အသင်တို့ရှေ့ဝယ်) “အကယ်၍သာ ကျွန်ုပ်တို့သည် တတ်စွမ်းနိုင်ခဲ့ကြလျှင် အသင်တို့နှင့်အတူ ထွက်ခွာကြမည် အမှန်ပင်” ဟု အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား တိုင်တည်၍ ပြောဆိုကြဦးမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် မိမိတို့ကိုယ်ကိုသာ ဖျက်ဆီးလျက် ရှိကြပေသည်။ အမှန်စင်စစ်မှာမူကား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့ မုသာဝါဒီများဖြစ်ကြောင်းကို ကောင်းစွာ သိရှိတော်မူပေသတည်း။

(တနည်း) အကယ်၍သာ အလွယ်တကူ ဥစ္စာပစ္စည်း တစ်စုံတရာရရှိမည် ဖြစ်သော် သွားလာရမည့် ခရီးသည်လည်း သာမန်သာဖြစ်သော် ယင်း (မုနာဖစ်က်) တို့သည် ကေန်မုချ အသင်နှင့်အတူတကွလိုက်ခဲ့ကြမည်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် (ယခုမူ) ခရီးသည် ၎င်းတို့ (အမြင်) ၌ ဝေးကွာကမ်းလှမ်း၍ နေချေ၏။ (ထို့အတိုင်း ကြောင့်ပင် ၎င်းတို့သည် စစ်ပဲ့သို့ မလိုက်ပါပဲ နောက်တွင် ထိုင်နေခဲ့ကြ၏။) မကြာမြင့်မီ (အသင်မတ်စ်လင်မ်တို့ စစ်ပဲ့မှ ပြန်လာကြသောအခါ) ယင်း (မုနာဖစ်က်) တို့သည် (အသင်တို့ရှေ့ဝယ် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား တိုင်တည်၍) “အကယ်၍ ကျွန်ုပ်တို့သည် တတ်စွမ်းနိုင်ခဲ့ကြပါလျှင် အသင်တို့နှင့်အတူ မုချထွက်ခွာကြမည်သာ ဖြစ်ပါသည်” ဟု ပြောဆိုကြဦးမည်ဖြစ်သည်။ ယင်း (မုနာဖစ်က်) များသည် မိမိတို့ကိုယ်ကိုသာ ဖျက်ဆီးလျက် ရှိကြကုန်၏။ ၎င်းပြင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ယင်း (မုနာဖစ်က်) များ မုချကေန် မုသားပြောဆိုသူများ ဖြစ်ကြသည်ကို ကောင်းစွာ သိရှိတော်မူသည်။

မှတ်သားပွယ်။

ဤ အာယတ်တော်တွင် စာလစ်က် ခေါ် သူတော်စင်များအဖို့ မိမိ၏စိတ်စေတနာကို စမ်းသပ်ရန် နည်းလမ်းပါရှိသည်။ အကြင်ကိစ္စတရပ်တွင် လောကီအကျိုးကား အလျှင်းမရှိ၊ ဒုက္ခချည်းသာဖြစ်၏။ ထိုသို့သောကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် မိမိ၏စိတ်သည် မည်သို့မည်ပုံရှိသည်ကို စဉ်းစားဆင်ခြင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ လောကီ အကျိုးရှိသော ကိစ္စများကိုသာ ဆောင်ရွက် နေခြင်းသည် “အစ်ခိဇာဆ်” စိတ်စေတနာဖြင့် ခြင်း၏ သက်သေလက္ခဏာမဟုတ်ပေ။ ဤကားထာနဝီသခင်၏ ဖွင့်ဆိုချက်တည်း။ မာဂျီဒီ။ အ-၂။ စ-၄၀၅။ အအ-၈၁။

အပိုင်း - ၇။

“မုနာဖစ်က်” များအကြောင်း။

အာယတ်စဉ် အမြက်သဘော။

အာယတ် - ၄၃။ မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုသူများနှင့် မုသား ပြောဆိုသူများ မကွဲပြားသေးမီ တမန်တော်မြတ်က မုနာဖစ်က်များအား ခွင့်ပြုတော် မူခဲ့ခြင်းမှာ အချိန် စောနေကြောင်း။

။ ၄၄။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အားလည်းကောင်း၊ နောက်ဆုံးနေ့ကို လည်းကောင်း၊ သက်ဝင်ယုံကြည်သော မုအ်မင်န်များသည် မိမိတို့၏အသက်၊ ဥစ္စာများ ဖြင့် ဂျီဟာဒ်ပြုလုပ်ရေးတွင် မပါဝင် မဆင်နွှဲရန်အတွက် မည်သည့် အခါ ၌မျှ ခွင့်ပန်ကြမည် မဟုတ်ကြောင်း။

။ ၄၅။ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်အားလည်းကောင်း၊ နောက်ဆုံးနေ့ကို လည်းကောင်း ယုံကြည်သော အစ္စလာမ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဒွီဟဖြစ်နေသော မုနာဖစ်က်များ သာလျှင် ဂျီဟာဒ်ပြုလုပ်ရေးတွင် မပါဝင် မဆင်နွှဲရန် ခွင့်ပန်ကြကြောင်း။

။ ၄၆။ မုနာဖစ်က်များသည် ၎င်းတို့တုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့ကြသည့်အတိုင်း တမန်တော် မြတ်နှင့်အတူ စစ်မြေပြင်သို့ လိုက်ပါရန် စေတနာရှိခဲ့ကြလျှင် ၎င်းတို့သည် စစ်ချီတက်ရန်အတွက် ပြင်ဆင်မှု တစုံတရာ အသင့် ပြုလုပ်ထားရှိကြမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုမူကား ဤသို့မဟုတ်ကြောင်း။ အမှန်မှာ ၎င်းတို့တွင် စစ်ပွဲဆင်နွှဲရန် စိတ်စေတနာ ယခင်ကပင် မရှိခဲ့ကြောင်း။ ထို့ပြင်တဝ စစ်ပွဲ တွင် ယင်း မုနာဖစ်က်တို့၏ပါဝင်ခြင်းကို အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ကလည်းနှစ်မြို့ တော် မမူကြောင်း။

။ ၄၇။ အကယ်၍ မုနာဖစ်က်များသည် စစ်ပွဲတွင် ပါဝင် ဆင်နွှဲခဲ့ကြသည်ရှိသော် ၎င်းတို့သည် မှတ်စလင်မ်တို့အား အနှောင့်အယှက် ပေးကြမည်သာ ဖြစ် ကြောင်း၊ ယခုလည်း မှတ်စလင်မ်တို့အတွင်း၌ မုနာဖစ်က်များ၏ သူလျှို များ ရှိနေကြောင်း။

- အာယတ် - ၄၈။ မုနာဖစ်က်များသည် ယခင်ကလည်း အုဟုဒ် စသည့် စစ်ပွဲများတွင် မှတ်စီ လင်မိတို့အား အနှောင့်အယှက်ပေးရန် ကြံစည်ကြိုးပမ်းခဲ့ကြကြောင်း။
- ။ ၄၉။ မုနာဖစ်က်များအနက် အချို့က တမန်တော်မြတ်ထံတွင် သူတော်ကောင်း ယောင်ဆောင်၍ “ကျွန်တော့်အား (စစ်မြေပြင်သို့မလိုက်ပါပဲ အိမ်တွင်ပင် နေခဲ့ရန်) ခွင့်ပြုပါ” “ကျွန်တော့်အား မဖျက်ဆီးပါနှင့်” ဟူ၍ပင် ပြောဆိုခဲ့ကြောင်း၊ အမှန်မှာ ၎င်းတို့သည် ပျက်စီးခြင်း အတွင်းသို့ ကျ ဆင်း ခဲ့ကြပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ နောင်တမလွန်တိုင်လည်း ဂျဟန္နမ် ငရဲသို့ပင် လားကြရဦးမည်ဖြစ်ကြောင်း။
- ။ ၅၀။ တမန်တော်မြတ်၌သူ့ချမ်းသာ တစုံတရာဖြစ်ရှိက မုနာဖစ်က်များသည်မနာလို ဝန်တိုကြကြောင်း။ တမန်တော်မြတ်၌ ဘေးအန္တရာယ် တစုံတရာ ဆိုက် ရောက်က ယင်းမုနာဖစ်က်များသည် ငမ်းသာကြွေးကြား။
- ။ ၅၁။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က တမန်တော်မြတ်အား “ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် စီရင်ရေးသားထားတော်မူသည်မှအပ၊ အခြားတစုံတရာ မျှ ကျွန်ုပ်တို့၌ အလျှင်းသက်ရောက်မည်မဟုတ်၊ ထိုအရှင်မြတ်သည် ကျွန်ုပ် တို့၏ အရှင်သခင်ပင် ဖြစ်တော်မူသည်” ဟု ပြောကြားစေတော်မူခြင်း။
- ။ ၅၂။ မှတ်စီလင်မိများနှင့် ပတ်သက်၍၊ မုနာဖစ်က်များ၏မျှော်လင့်ချက်နှင့် မုနာ ဖစ်က်များနှင့် ပတ်သက်၍၊ မှတ်စီလင်မိများ၏ မျှော်လင့်ချက်။ မုနာဖစ်က် များသည် မှတ်စီလင်မိများနှင့် ပတ်သက်၍ ဘေးအန္တရာယ်များ သက်ရောက် မည်ကို မျှော်လင့်နေကြသော်လည်း အမှန်မှာ ၎င်းတို့သည် ကောင်းမြတ် သောအရာ နှစ် ခုအနက် တခုကို စောင့်မျှော်နေကြသည်သာ ဖြစ်ကြောင်း။ မှတ်စီလင်မိများသည် ယင်းမုနာဖစ်က်များနှင့်ပတ်သက်၍ အလ္လာဟ်အရှင် မြတ်သည် မိမိ၏အထံတော်မှဖြစ်စေ မှတ်စီလင်မိတို့၏ လက်များဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပြစ်ဒဏ် သက်ရောက်စေတော်မူမည်ကိုသာ စောင့်မျှော်လျက် ရှိကြောင်း တမန်တော်မြတ်အား ပြောကြားစေတော်မူခြင်း။
- ။ ၅၃။ မုနာဖစ်က်များသည် အမိန့်တော်ကို သွေဖည်နေကြသူများ ဖြစ်နေကြသည့် အတွက် သဒ္ဒါတရားကြည်ဖြူစွာဖြင့်ဖြစ်စေ၊ သဒ္ဒါကြည်ဖြူခြင်း မရှိပဲလျက်

- အာယတ် - ဖြစ်စေ၊ လူဒါန်းကြသော်လည်း၊ ၎င်းတို့၏ အလ္လဟ်အရှင်ကို အလ္လဟ်အရှင် မြတ်သည် လက်ခံသဘောတူတော်မူမည် မဟုတ်ကြောင်း။
- ။ ၅၄။ အလ္လဟ်အရှင်မြတ်အား လည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ တမန်တော်မြတ် အားလည်းကောင်း၊ မုနာဖစ်က်များ၏သေ့ဖွယ်ငြင်းပယ်မှုသည်ပင် ၎င်းတို့၏ အလ္လဟ်အရှင်ကို လက်ခံသဘောတူတော်မူရာ၌ အဟန့်အတား ဖြစ်နေကြောင်း။
- ။ ၅၅။ တမန်တော်မြတ်သည် မုနာဖစ်က်များ၏ ဥစ္စာပစ္စည်း သား သမီးများကို ကြည့်၍ အံ့အားသင့်ရန်မလိုကြောင်း။ အမှန်မှာ အလ္လဟ်အရှင်မြတ်သည် ယင်းမုနာဖစ်က်များအား ထိုဥစ္စာပစ္စည်း သားသမီးများ အတွက်ကြောင့် ပင် ဤပစ္စက္ခ မျက်မှောက်၌ ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူရန်နှင့် ၎င်းတို့ ကာဖီရ် အဖြစ်နှင့် သေကြေပျက်စီးရန်ကဲ့သို့ လိုလားတော်မူကြောင်း။
- ။ ၅၆။ မုနာဖစ်က်များက အလ္လဟ်အရှင်မြတ်အား တိုင်တည်၍ “ကျွန်ုပ်တို့သည် မှတ်စံလင်မိများတွင် အပါအဝင်ဖြစ်ကြပါသည်” ဟု လိမ်လည် ပြောဆိုကြ ကြောင်း။ အမှန်မှာ မုနာဖစ်က်များသည် သတ္တိကြောင်သူများသာ ဖြစ်ကြ ကြောင်း။
- ။ ၅၇။ မုနာဖစ်က်များသည် ခိုးကိစ္စရာနေရာတခုခုကို တွေ့ရှိကြလျှင် ၎င်းတို့သည် ထိုနေရာသို့ ပြေးလွှားဝင်ရောက် ပုန်းအောင်းကြမည်သာ ဖြစ်ကြောင်း။
- ။ ၅၈။ မုနာဖစ်က်အနက်အချို့သည် တမန်တော်မြတ်အား အလ္လဟ်အရှင် မြတ်အား ခွဲဝေပေး ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြစ်တင် ပြောဆိုကြကြောင်း။ သို့ရာတွင် အကယ်၍ ၎င်းတို့သည် ထိုအလ္လဟ်အရှင်များထံမှ ဝေစုဝေပုံ ရရှိကြလျှင် တမန်တော် မြတ်အား ကျေနပ်ကြကြောင်း၊ ဝေစုဝေပုံမရရှိကြလျှင် တမန်တော်အား အမျက်ထားကြကြောင်း။
- ။ ၅၉။ မုနာဖစ်က်များသည်၊ ၎င်းတို့အား အလ္လဟ်အရှင်မြတ်က လည်းကောင်း၊ တမန်တော်မြတ်ကလည်းကောင်း၊ ချီးမြှင့် ပေးသနားတော်မူသော အရာ များအပေါ် ကျေနပ်ကြပြီး “ကျွန်ုပ်တို့အဖို့ အလ္လဟ်အရှင်မြတ်သည်ပင်

လုံလောက်တော်မူသည်။ မကြာမီအလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊ မိမိ၏ ကျေးဇူးတော်ဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့အား ပေးသနားတော့မူဦးမည်၊ ၎င်းပြင် ထိုအရှင်မြတ်၏ တမန်တော်မြတ်သည်လည်း ကျွန်ုပ်တို့အား ထပ်မံ၍ ပေးတော်မူဦးမည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ဘက်တော်သို့သာလျှင် ယိမ်းညွတ်သူများ ဖြစ်ကြပါသည်” ဟု ပြောဆိုကြလျှင် ၎င်းတို့အဖို့ ကောင်းမည်ဖြစ်ကြောင်း။

(၄၃)

عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لِمَ أَذِنْتَ لَهُمْ حَتَّىٰ يَتَّبِعَنَكَ

الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعَلَّمُوا الْكُذِبَ مِنِّي ۗ

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- عَفَا اللَّهُ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ခွင့်လွှတ်တော်မူခဲ့လေပြီ။ 1522
- عَنْكَ အသင့်အား၊
- لِمَ أَذِنْتَ မည်သည့်အတွက်ကြောင့်၊ အသင်သည်ခွင့်ပြုခဲ့ပါသနည်း၊
- لَهُمْ ၎င်းတို့အား၊
- حَتَّى တိုင်အောင်၊
- يَتَّبِعَنَّ ထင်ရှားသိသာလေသည်၊
- لَكَ အသင်၏အဖို့၊
- الَّذِينَ အကြင်သူတို့သည်၊
- صَدَقُوا ထိုသူတို့သည် မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုခဲ့ကြလေသည်၊
- وَتَعَلَّمُوا ထို့ပြင်၊ အသင်သည် သိလေသည်၊
- الْكُذِبَ မုသား ပြောဆိုသူတို့အား။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

(အို-နဗီတမန်တော်) အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အသင့်အား ခွင့်လွှတ်တော်မူခဲ့ချေပြီ။ (သို့ရာတွင်) အသင့်အဖို့ (ထိုသူတို့အနက်) မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုသောသူတို့သည် ထင်ရှားခြင်း မရှိသေးမီလည်းကောင်း၊ (ထိုသူတို့အနက်မှ) မုသားဝါဒီ

များကို အသင်မသိသေးမီလည်းကောင်း၊ အသင်သည် မည်သည့်အတွက် ထိုသူ
တို့အား (စစ်ချီတက်ရာသို့ မလိုက်ပဲ နေရစ်ခဲ့ကြရန်) ခွင့်ပြုခဲ့ပါသနည်း။

1522 မုနာဖစ်ကများသည် လိမ်လည်၍ မမှန်ကန်သောအကြောင်းပြကာ ၎င်းတို့အား မဒီနာမြို့၌
ပင် နေရစ်ခဲ့ခွင့် ပြုရန် တမန်တော်မြတ်ထံ ပန်ကြားကြ၏။ တမန်တော်မြတ်သည်လည်း ၎င်းတို့၏
ပရိယာယ်နှင့် အယောင်ဆောင်မှုကို လျစ်လျူပြု၍လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့အတုလိုက်ပါက အနှောင့်
အယှက်မှအပ အခြားအကျိုးတစုံတရာမရှိမည်ကို မြော်မြင်၍လည်းကောင်း ခွင့်ပြုတော်မူလေ့ရှိသည်။
ဤသည့်အကြောင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဤအာယတ်တော်တွင် “အကယ်၍ တမန်တော်မြတ် ခွင့်ပြုတော်
မမူခဲ့လျှင် သာ၍ကောင်းသည်” ဟူ၍ မိန့်ဆိုထားတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော်
တမန်တော်မြတ် ခွင့်ပြုတော်မမူခဲ့လျှင် ယင်းမုနာဖစ်ကများသည် စစ်ပွဲသို့ ၎င်းတို့မလိုက်ပါ မဆင်နွှဲ
ခြင်းအတွက် တစုံတရာ အကြောင်းမပြနိုင်ပဲ ၎င်းတို့၏ “နိဖါက” သည် ထင်ရှားပေါ်လွင်၍သွား
ပေမည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ယင်း မုနာဖစ်ကများအား မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ စစ်မြေပြင်သို့
သွားရောက် ဆင်နွှဲနိုင်စွမ်းကိုလည်း ပေးသနားဘော်မူမည် မဟုတ်ပေ။ သို့ရာတွင် တမန်တော်မြတ်
ကသာ ခွင့်ပြုတော် မမူခဲ့ပါက ၎င်းတို့၏ သရုပ်ဖြစ်ရပ်မှန်သည် ပေါ်လွင်ထင်ရှား၍ သွားပေမည်။

အမှန်စင်စစ် တမန်တော်မြတ်က ယင်းသို့ခွင့်ပြုတော်မူခဲ့ခြင်းမှာ အပြစ်တစုံတရာမဟုတ်ပေ။
သို့ရာတွင် ခွင့်မပြုခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်နေသော အခြေအနေများအရ ပို၍သင့်မြတ်သည်။ ယင်းသို့
ပို၍ သင့်မြတ်သော အချက်ကို တမန်တော်မြတ် မပြုလုပ်မိသည့်အတွက် ဤ အာယတ်တော်တွင်

တမန်တော်မြတ်အား (عفا الله عنك) ဟူ၍စကားပလ္လင်ခံပြီး မိန့်ဆိုထားတော်မူခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

﴿عَفْوٌ﴾ အဖိတ် ဟူသောပုဒ်သည် အပြစ်ရှိ၍ ခွင့်လွှတ်ရာ၌သာလျှင် သုံးနှုန်းသော စကားဖြစ်
သည်ဟူ၍ မယူဆရာ။

အချို့သုတေသီ ပညာရှင်များက “ဤ အာယတ်တော်၏အစ၌ ﴿عفا الله عنك﴾ ဟူသော
ဝါကျကို ထည့်သွင်း သုံးနှုန်းထားတော်မူခြင်းမှာ ဆုပန်ခြင်း၊ လေးစားခြင်း သဘောဖြင့်

Book X—Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟိ' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

သုံးနှုန်းထားတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။ အရစ်စာပေဝေါဟာရတွင် ဤသို့သော အသုံးအနှုန်း အများ အပြားရှိသည်” ဟု ဆိုကြသည်။ သို့ရာတွင် အတိတ်ခေတ်ပညာရှင်များ၏ ယူဆချက်မှာ အထက်တွင်

ကျွန်ုပ် ရေးသားဖော်ပြထားသည့်အတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဤသည့်အချက်ကို (المراذت لهم)

“အသင်သည် ၎င်းတို့အား အဘယ်ကြောင့် ခွင့်ပြုခဲ့သနည်း” ဟူသော ဝါကျကလည်း ထောက်ခံ လျက်ရှိသည်။ အုတ်ဆိမာနီ။ ၈-၂၅၀။ အအ-၆။

معافى صيغته كناه كى هو تى هو. اس سے شبر گناه كانه هو تى هو اوز
ليمر اذنت سے ماضى پر عتاب مقصود بالذات نہیں، بلکہ آئندہ کے لئے مانعت اذن دینے سے اصل
مقصود ہے، پس اس سے بھی کوئی شبہ نہ کرنا چاہیے۔ (عقائوی ص ۱۱۶) 1/2 (A) 1522

قال ابن ابى حاتم، حدثنا ابى حدثنا ابوالحصين بن سليمان الرازى حدثنا سفيان
بن عيينة عن مسعر عن عون قال هل سمعتم بمعافية احسن من هذا وقد اءى بالعتو
قبل المعافية فقال (عفا الله عنك لم اذنت لهم)۔ (ابن كثير ص ۳۶) 1/2 (A) 1522

မှတ်ချက်။

ဤအာယတ်တော်တွင် (حتى يبين لك الدين صدقوا) 1/2 (A) 1522 “မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုသူ

များသည် အသင့်အဖို့ မထင်ရှားသေးမီ” ဟူသော ဝါကျ၏ အလိုသဘောမှာ “မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုသူများ တွင် မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုသူများလည်း ရှိနေသည်” ဟူ၍ မဟုတ်ပေ။ အလိုသဘောမှာ စစ်ပွဲ၌ မလိုက်ပါ မဆင်နွှဲနိုင်ရန် လုံလောက်သည့်အကြောင်းရှိသော၊ မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုသော မုအိမိတ် များနှင့် မှန်ကန်စွာ ပြောဆိုသူများသည် အသင့်အဖို့ ခြားနားထင်ရှား မသွားသေးမီဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ထာနဝီ။ အ-၅။ ၈-၁၆၆။

(၄၄)

لَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَلَيْهِمْ
بِالْمُتَّقِينَ ۝

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

لَا يَسْتَأْذِنُكَ	အသင့်ထံ ခွင့်ပန်ကြမည်မဟုတ်ပေ။ 1523
الَّذِينَ	အကြင်သူတို့သည်။
يُؤْمِنُونَ	ထိုသူတို့သည် သက်ဝင်ယုံကြည်ကြကုန်၏။
بِاللَّهِ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား။
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ	၎င်းပြင်၊ နောက်ဆုံးနေ့ကို။
أَنْ يُجَاهِدُوا	၎င်းတို့သည် စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ခြင်းမှ (ထိုင်နေကြရန်)။
بِأَمْوَالِهِمْ	၎င်းတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများဖြင့်။
وَأَنْفُسِهِمْ	ထို့ပြင်၊ ၎င်းတို့၏ အသက်ဇီဝိန်များဖြင့်။
وَاللَّهُ	စင်စစ်သော်ကား၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်။
عَلَيْهِمْ	ကောင်းစွာသိရှိတော်မူသောအရှင်မြတ်ပင်။
بِالْمُتَّقِينَ	သူတော်စင်တို့အား။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် နောက်ဆုံးနေ့ကို သက်ဝင်ယုံကြည်သော သူတို့ကား၊ မိမိတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများဖြင့် လည်းကောင်း၊ မိမိတို့၏အသက်ဇီဝိန်များဖြင့် လည်းကောင်း၊ စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ခြင်းမှ ထိုင်နေကြရန် (မည်သည့်အခါ၌မျှ) အသင့်ထံ ခွင့်ပန်ကြမည်မဟုတ်ပေ။ စင်စစ်သော်ကား အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် ပြစ်မှုဒုစရိုက်များမှ ကြဉ်ရှောင်ကြကုန်သော သူတော်စင် တို့အား ကောင်းစွာသိရှိတော်မူသောအရှင် မြတ်တော်မူပေသတည်း။

Book X—Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

(၄၅)

إِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ﴿٤٥﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

إِنَّمَا	မျှသာတည်း။
يَسْتَأْذِنُكَ	အသင့်ထံ ခွင့်ပန်လေသည်။
الَّذِينَ	အကြင်သူတို့သည်။
لَا يُؤْمِنُونَ	ထိုသူတို့သည် သက်ဝင်ယုံကြည်ကြသည်မဟုတ်ပေ။
بِاللَّهِ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား။
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ	၎င်းပြင်၊ နောက်ဆုံးနေ့ကို။
وَارْتَابَتْ	ထိုးပြင်၊ ဒွိဟသံသယ ဖြစ်ခဲ့လေသည်။
قُلُوبُهُمْ	၎င်းတို့၏စိတ်နှလုံးများသည်။
فَهُمْ	သို့ဖြစ်ပေရာ၊ ၎င်းတို့သည်။
فِي رَيْبِهِمْ	၎င်းတို့၏ဟဒွိသံသယ၌ပင်။
يَتَرَدَّدُونَ	တစ်လည်လည် ဖြစ်နေကြကုန်၏။

၄:၃၅

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အကြင်သူတို့သည်သာလျှင်၊ အသင့်ထံခွင့်ပန်ကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်ကိုလည်းကောင်း၊ နောက်ဆုံးနေ့ကိုလည်းကောင်း၊ မယုံကြည် ကြသည့် ပြင်၊ ၎င်းတို့၏ စိတ်နှလုံးများသည်လည်း (အစွလာမ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍) ဒွိဟသံသယ ဖြစ်လျက် ရှိကြကုန်သည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ၊ ၎င်းတို့သည် မိမိတို့၏ ဒွိဟသံသယ၌ပင် တစ်လည်လည် ဖြစ်လျက်ရှိကြကုန်သတည်း။

Book X—Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်မဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

1523 အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏လမ်းတော်၌ “ဂျီဟာဒ်” ပြုလုပ်ခြင်းမှ မိမိတို့ကို ချန်လှပ်ထားရှိရန် သူ့ထက်ငါ တိုးဝေ့၍ ခွင့်ပန်ခြင်းမှာ ‘အိမာန်’ နှင့် ‘တာကာဝါ’ ရှိသော မုဒ်မင်န်တို့၏ အလုပ်မဟုတ်ပေ။ မုဒ်မင်န်တို့ကား အကယ်တန္တူ ဂျီဟာဒ် ပြုလုပ်ရန် စစ်ပွဲသို့ လိုက်ပါ ဆင်နွဲရန်အတွက် စစ်စားရိတ်၊ အစီးအနင်း စသည့် အသုံးအဆောင်များ မရရှိသည့်အတွက် စစ်ပွဲသို့ မလိုက်ပါ မဆင်နွဲနိုင်ပဲ ကျန်ရစ်နေခဲ့ကြရသော် ယင်းမုဒ်မင်န်များသည် ဝမ်းနည်းကြေကွဲ၍ မျက်ရည်များပင် ကျကြပေသည်။ ကြည့်ကုန်အာ (၉:၉၂) ဂျီဟာဒ် ပြုလုပ်ခြင်းမှ ခွင့်လှစ်ရန် အရှက်ကင်းမဲ့စွာ ပန်ကြားကြသူများမှာကား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကတိတော်များကို မယုံကြည်သောသူများ၊ နောင်တမလွန်ဘဝကို မယုံကြည်သူများနှင့် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က အစ္စလာမ်နှင့် မှတ်စလင်မိတို့အား အောင်နိုင်မှုပေးတော်မူမည်ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူသည့် ဗျာဒိတ်တော်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဒွိဟသံသယ ဖြစ်နေသူများသာ ဖြစ်ကြချေသည်။ အုတ်ဆိမာနီ။ ၈-၂၅၁။ အအ-။ ၁။

မှတ်ချက်။

ကုန်အာရ်ကျမ်းမြတ် (၂၄:၆၂) တွင် မုဒ်မင်န်များအား ခွင့်ပန်ခွင့် ပြုထားတော်မူသည်။ ဤအာယတ်တော် (၉:၄၄) တွင် ခွင့်ပြုထားတော် မမူချေ။ ခြားနားချက်ကား ဤသို့ဖြစ်သည်... ကုန်အာရ်ကျမ်းမြတ် (၂၄:၆၂) တွင် ခွင့်ပန် ခွင့်ပြုထားတော်မူခြင်းမှာ စစ်ပွဲသို့ မလိုက်ပါ မဆင်နွဲနိုင်ရန် ခိုင်လုံသည့်အကြောင်း ရှိသူများအား ခွင့်ပြုထားတော်မူခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ဤအာယတ်တော်တွင် ခိုင်လုံသော အကြောင်းမရှိသူများအား ခွင့်ပန်ခွင့် ပြုတော်မူခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ အာယတ်တော်အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်သည်ဟူ၍ အလျှင်းမရှိပေ။ ထာနဝီ။ အ-၄။ ၈-၁၁၆။

(၄၆) وَلَوْ ارَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً وَلَكِنْ كَرِهَ
اللَّهُ ابْتِغَاءَ تَهُمٍ فَتَبَطَّحُوا وَقِيلَ اقْعُدُوا مَعَ
الْقَعِيدِينَ ﴿٤٦﴾

လုံးကောက်အဓိပ္ပာယ်။

دَلَّوْا رَادُوا	စင်စစ်တမူကား၊ အကယ်၍သာ၊ ၎င်းတို့သည် ရည်စူးခဲ့ကြပါလျှင်၊
أَخْرُجَ	ထွက်ရန်၊
لَاَعْدُوا	မုချကေန၊ ၎င်းတို့သည် အဆင်သင့်ပြင်ဆင်ကြကုန်အံ့၊
لَهُ	ထို (ထွက်ရန်) အလို့ငှာ၊
عُدَّةً	ပြင်ဆင်မှုတစုံတရာကို၊
وَلَكِنْ	သို့ရာတွင်၊
كَرَّةَ اللَّهِ	အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည် မနှစ်မြို့တော်မူခဲ့ချေ၊
أَنْبَعَاتِكُمْ	၎င်းတို့ထံသွားခြင်းကို၊
فَتَبَّطَلْتُمْ	သို့ဖြစ်ပေရာ၊ ထိုအရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား (နေမြဲနေစေတော်မူခဲ့လေသည်)
رَقِيلَ	(ပျင်းရိစေတော်မူခဲ့လေသည်) တားဆီးတော်မူခဲ့သည်၊
أَعْدُوا	၎င်းပြင်၊ ပြောဆိုခြင်းခံခဲ့ရလေသည်၊
مَعَ الْقَائِلِينَ	အသင်တို့သည် ထိုင်၍နေကြလေကုန်၊
٩: ٧٤	ထိုင်၍နေသူတို့နှင့်အတူ။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

စင်စစ်တမူကား၊ အကယ်၍သာ ၎င်းတို့သည် (အသင်တို့နှင့်အတူစစ်တလင်းသို့) ထွက်ကြရန် ရည်စူးခဲ့ကြပါလျှင်၊ မုချကေန၊ ၎င်းတို့သည် ထွက်ရန်အလို့ငှာ တစုံတရာ ပြင်ဆင်မှု အသင့် ပြုလုပ် ထားရှိကြပေမည်။ သို့ရာတွင် အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့ (စစ်တလင်းသို့ လိုက်ပါ) သွားခြင်းကို မနှစ်မြို့တော်မူခဲ့ချေ။ သို့ဖြစ်ပေရာ ထိုအရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား နေမြဲ နေစေတော်မူခဲ့လေသည်။ ၎င်းပြင် (အလွှာဟ်အရှင်မြတ် အထံတော်မှ ထိုသတို့အား) “အသင်တို့သည် ကျန်ရစ်ခဲ့သော သူတို့နှင့်အတူ၊ ထိုင်၍ပင်ကျန်ရစ်ခဲ့ကြလေကုန်” ဟု အမိန့်ရှိခဲ့လေသတည်း။

(၇၂) لَوْ خَرَجُوا فِئَكُمْ مَا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا وَلَا أُفْعُوكُمْ
 خَلَاكُمُ يَبْغُونَكُمُ الْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَعُونٌ لَهُمْ
 وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٧٤﴾

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင့်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟိ' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- لَوَخَرَجُوا အကယ်၍၊ ထိုသူတို့သည် ထွက်ခဲ့ကြသည်ရှိသော်၊ 1524
- فِيكُمْ အသင်တို့နှင့်အတူ၊ (အသင်တို့တွင်ပါဝင်၍)၊
- مَا زَادَوكُمْ ထိုသူတို့သည် အသင်တို့၌ ဖြည့်စွက်တိုးပွားစေကြမည်မဟုတ်ပေ၊
- الْاٰخِثَابًا ပျက်စီးရာပျက်စီးကြောင်းမှအပ၊
- وَلَا اَوْصَعُوا ၎င်းပြင်၊ ထိုသူတို့သည် ကေန့်မုချ လူးလာ ပြန်ခတ် သွားချေလာချေ ပြုလုပ်ကြပေမည်၊ 1525
- خِلَالِكُمْ အသင်တို့အကြားပယ်၊
- بَبْغُوتِكُمْ ထိုသူတို့သည် အသင်တို့တွင် ဖြစ်စေလိုကြပေမည်၊
- الْفِتْنَةَ နှောက်ယှက်မှုကို၊
- وَفِيكُمْ ထို့ပြင်၊ အသင်တို့၌ ရှိ၏၊
- سَاعُونَ သတင်းထောက်လှမ်းသူများ၊ သူလျှို့များ၊
- لَهُمْ ၎င်းတို့အဖို့၊
- وَاللّٰهُ စင်စစ်သော်ကား၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
- عَلِيْمٌ အကြွင်းမဲ့သိရှိတော်မူသော အရှင်ဖြစ်တော်မူ၏၊
- بِالظَّالِمِيْنَ မတရားပြုမှုသူတို့အား။

၄:၃၂

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အကယ်၍ ထိုသူတို့သည် အသင်တို့တွင် ပါဝင်၍ ထွက်ခဲ့ကြသည်ရှိသော် ၎င်းတို့သည် ပျက်စီးရာ ပျက်စီးကြောင်းမှအပ အသင်တို့၌ မည်သည့် တစ်စုံတရာကိုမျှ တိုးပွားစေခဲ့ကြမည် မဟုတ်ပေ။ ၎င်းပြင် ကေန့်မုချ ထိုသူတို့သည် အသင်တို့အကြားတွင် အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေရန် လူးလာပြန်ခတ် သွားချေလာချေ ပြုလုပ်ကြမည်သာတည်း။ ထို့ပြင် (ယခုလည်း) အသင်တို့တွင် ၎င်းတို့၏ သတင်း ထောက်လှမ်းသူများ (သူလျှို့များ) ရှိကြကုန်၏။ စင်စစ်သော်ကား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မတရားပြုမှုသူတို့အား ကောင်းစွာ သိရှိတော် မူပေသတည်း။

1524 အကယ်၍ မုနာဖစ်ကံများသည် မှတ်စလင်မ်များနှင့်အတူ စစ်ပွဲသို့ လိုက်ပါလာခဲ့ကြသည် ရှိသော် ၎င်းတို့သည် မိမိတို့၏ ရဲစွမ်းသတ္တိ မရှိမှု၊ သတ္တိကြောင့်မှု၊ သူရဲဘောနည်းမှု (ဟန်ဆောင်မှု၊ စိတ်မပါမှု)များကြောင့် အခြားစစ်သည်များ၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် ရဲစွမ်းသတ္တိကိုပင် ပျက်ပြားစေကြမည်။ အချင်းချင်း တိုမီးရှို့မီးလုပ်၍ သွေးဝမ်းခွဲကြမည်။ မမှန်သတင်းလွင့်ပြီး မှတ်စလင်မ်များတွင် ရန်သူများဘက်မှ စိုးရိမ်မှု၊ ထိတ်လန့်မှု၊ ကြောက်ရွံ့မှုများ ဖြစ်ပွားစေကြမည်။ ယင်းမုနာဖစ်ကံများ စစ်ပွဲတွင် လိုက်ပါလာခြင်းဖြင့် မှတ်စလင်မ်များအဖို့ အမြတ်ကား အလျှင်းမရှိ အရှုံးသာရှိမည်။ အနှောင့်အယှက်သာ ပိုမိုများပြားလာပေမည်။ အကျိုးကား အလျှင်းရှိမည်မဟုတ်ပေ။ ထို့အတွက် ကြောင့်လည်း အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ယင်းမုနာဖစ်ကံတို့အား စစ်ပွဲသို့ လိုက်ပါဆင်နွှဲနိုင်စွမ်း ပေးတော်မမူခြင်းဖြစ်သည်။ အုတ်ဆိမာနီ ၈-၂၅၁။ အအ-၃။

1525 (ولا اوضعوا خيالاتكم) ولسعوا بينكم بالاضريب والنائم وفساد ذات البين، يقال وضع البعير وضعاً اذا اسرع واوتعتته انا، والمعنى ولا اوضعوا ركائبكم بينكم، والمراد الاسراع بالنائم لان الراكب اسرع من الماشي، وقرأ ابن الزبير رضي الله عنه "ولا رقصوا" من رقصت الناقة رقصاً اذا اسرعت وأرقصتها. قال "والراقصات الى منى فالغيب" وقرأ "ولا وفضوا" فان قلت: كيف خط في المصحف ولا اوضعوا بزيادة الف قلت: كانت الفتحه تكتب الفاقبل الخط العربي والخط العربي اخترع قريبا من نزول القرآن وقد بقي من ذلك الالف اثر في الطباع فكتبوا صورة الهمزة الفاء وفتحها الفاء اخرى ونحوه "أولاً اذ بحنه" (كشاف ص ٢٢٤) 1525/

(၄၀) لَقَدْ ابْتِغَوْا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَبُوا لَكَ الْأُمُورَ
حَتَّى جَاءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُوَ كَرِيمٌ ﴿٤٨﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- أَقْدَابًا ၂၀၀၀ ကေန်စင်စစ်၊ ထိုသူတို့သည် ဖြစ်စေခဲ့ကြသည်၊ ရှာကြံခဲ့ကြလေသည်။ 1526
- الْفِتْنَةَ နှောက်ယှက်မှုကို၊
- مِنْ قَبْلُ ယခင်က၊
- وَقَلَّبُوا ထို့ပြင်၊ ၎င်းတို့သည် (ကြံစည်ခဲ့ကြလေသည်) ၊ ကပြောင်းကပြန် ပြုလုပ်ခဲ့ကြလေသည်။
- لَكَ အသင်နှင့်ပတ်သက်၍၊
- الْأُمُورِ အရေးကိစ္စများကို၊
- حَتَّىٰ جَاءَ နောက်ဆုံးတွင် ရောက်ရှိလာခဲ့လေသည်။
- الْحَقِّ အမှန်တရားသည်၊ (မှန်ကန်သောဝန်ခံချက်သည်) ၊
- وَزَلَمُوا ထို့ပြင်၊ ထင်ရှားခဲ့လေသည်။
- أَمْرًا ၂၀၀၀ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏အမိန့်တော်သည်။
- وَهُمْ သို့ရာတွင်၊ ၎င်းတို့သည်၊ ဖြစ်ခဲ့ကြကုန်၏။
- كَرْهُونَ မနှစ်လိုသူများ။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်

ကေန်စင်စစ်၊ ၎င်းတို့သည် ယခင်ကလည်း (အသင်တို့အား အဟုန် အစရှိသော စစ်ပွဲများတွင်) အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေခဲ့ကြလေသည်။ ။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့သည် (အသင်၏ အရေးကိစ္စများကို ကပြောင်းကပြန် ပြုလုပ်ခဲ့ကြလေသည်။) နောက်ဆုံးတွင်မူ ၎င်းတို့ မနှစ်မြို့ကြသော်လည်း အမှန်တရားသည် ရောက်လာခဲ့လေသည်။ ။ အလွှာဟ်အရှင် မြတ်၏ အမိန့်တော်သည်လည်း ထင်ရှားလာခဲ့လေသတည်း။ ။

1526 တမန်တော်မြတ် မုဟမ္မဒ် (ဆာလ္လလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၊ ၎င်း၏) မဒီနာမြို့သို့ ကြွရောက်လာတော်မူခဲ့ သည့်အခါ ယဟူဒီများနှင့် မဒီနာမြို့ရှိ မုနာဖစ်က်များသည် တမန်တော်မြတ်အား အမျိုးမျိုး အနှောင့်အယှက် ပေးခဲ့ကြလေသည်။ ။ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ တိုးတက်နေသော အစ္စလာမ်၏ ကြီးပွားထွန်း ကားမှုများကို ဟန့်တားရန်လည်း အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ ကပြောင်းကပြန် ပြုလုပ်ခဲ့ကြလေသည်။ ။ သို့ရာတွင်

ဗဒ်ရ် စစ်ပဲ့၌ ကာဖီရ်၊ မုရ်ရစ်ကံတို့၏ ထိပ်သီး ခေါင်းဆောင်ကြီးများ သေကြေပျက်စီး၍ မှတ်စံ လင်မ်များ အံ့ဖွယ်သရဲ အောင်နိုင်လိုက်ကြသည့်အခါ အဗ်ဒုလ္လာဟ် အစ်ဗ်နု အုဗိုင်ယ်နှင့် ၎င်း၏ အပေါင်းပါများက အစွလာမ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ “ဤသည် တိုးပွားလျက်သာရှိသည်၊ ရှေ့သို့သာ ချီတက်လျက်ရှိသည်၊ ရပ်တန့်တော့မည် မဟုတ်” ဟူ၍ပင် ဆိုကြလေသည်။ ထိုအခါ အချို့ သူများသည် စိုးရိမ်ကြောင့်ကျကြကာ (စိတ်ဘွားမုမပါ) နှုတ်ဖြင့်သာ အစွလာမ် သာသနာ ကို လက်ခံထားကြပြီး စိတ်တင်းဝယ် ‘ကုဖ်ရ်’၊ ‘ရှစ်ရ်ကံ’ ကို ဖုံးကွယ်ထားခဲ့ကြလေသည်။ ထို့အတိုက် ကြောင့်ပင် ၎င်းတို့သည် အစွလာမ်သာသနာ တိုးတက်ကြီးပွားလာသည်နှင့်အမျှ မကျေမချမ်းဖြစ် ကာ အံ့ကြိတ်၍ စိတ်တင်း၌သာ ဒေါသဖြစ်လျက် ရှိခဲ့ကြလေသည်။ ဆိုလိုသည်ကား ၎င်းတို့၏ အနှောင့်အယှက်သည် အသစ်အဆန်း မဟုတ်ပေ။ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် လုပ်ငန်းပင်ဖြစ်ချေသည်။ ‘အုဟုဒ်’ စစ်ပဲ့ဖြစ်စဉ်ကလည်း ယင်း မုနာဖစ်ကံများသည့် ပထမသော် စစ်ပဲ့သို့ လိုက်ပါလာပြီး လမ်းခုလပ်သို့ ရောက်လတ်သော် သစ္စာဖောက်ကာ ပြန်လှည့်သွားခဲ့ကြလေသည်။ မုနာဖစ်ကံများသည် အသို့ပင် အနှောက်အယှက် ပေးခဲ့ကြသော်လည်း အမှန်တရားသည် မည်သို့အောင်မြင်၍ အမှားသည် မည် ရှုံးနိမ့်ပျက်ပြားသွားခဲ့သည်မှာ အထင်အရှားပင်ဖြစ်ချေသည်။ အူဘ်ဆိမာနီ ၀-၂၅၁။ အအ-၅

(၄၉) وَمِنْهُمْ مَّنْ يَقُولُ اُنْتُ حُرٌّ وَلَا تَفْتِنِي الْاِي الْفِتْنَةَ
سَقَطُوا وَاِنْ جَهَنَّمَ لَجَبَابَةٌ بِاَلْكُفْرَيْنِ ۝٤٩

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- وَمِنْهُمْ ထိုမှတပါး၊ ၎င်းတို့အနက်ရှိ၏၊ 1527
- مَّن အကြင်သူသည်၊
- يَقُولُ ထိုသူသည် ပြောဆိုလေသည်၊
- اِنْتُ အသင်သည် ခွင့်ပေးပါ၊
- حُرٌّ ကျွန်ုပ်အား၊
- وَلَا تَفْتِنِي ထို့ပြင်၊ အသင်သည် ကျွန်ုပ်အား မဖျက်ဆီးပါလေနှင့်၊

إِلَّا كَعَادِ خِثْلٍ مَّقْتُولٍ
 فِي الْفِتْنَةِ
 سَقَطُوا
 وَإِنَّ جَهَنَّمَ
 لَأَكْبَرُ
 بِالْكَافِرِينَ

ကောင်းစွာသတ်ပြုကြလေကုန်၊
 ပျက်စီးမှု၌မူကား၊
 ၎င်းတို့သည် ကျဆင်းခဲ့ပြီးဖြစ်ကြကုန်၏၊
 ၎င်းပြင်၊ ကေနမလွဲ၊ ဂျပာန္ဒမ်ငရဲတို့သည်၊
 အမှန်ပင် မုချဝန်းရံလျက်ရှိပေသည်၊
 'ကာဖိရ်' သွေဖည်ခြင်းပယ်သောသူတို့အား။

၉:၃၅

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

၎င်းပြင် ထို(ကျန်ရစ်ခဲ့)သူ (မုနာဖစ်က်)တို့တွင် “ကျွန်ုပ်အား (စစ်တလင်းသို့
 မလိုက်ပါပဲ အိမ်တွင် နေရစ်ခဲ့ရန်) ခွင့်ပေးပါ။ ထို့ပြင် အသင်သည် ကျွန်ုပ်အား
 မဖျက်ဆီးပါနှင့်” ဟူ၍ ပြောဆိုသူလည်း ရှိပေသေး၏။ ၎င်းတို့သည် ပျက်စီးမှု၌
 ကျဆင်းခဲ့ပြီး ဖြစ်ကြသည်ကို (အသင်တို့သည်) ကောင်းစွာ မှတ်ယူကြလေကုန်။ ထိုမှ
 တပါး(နောင်တမလွန် ဘဝတွင်လည်း) ဂျပာန္ဒမ် ငရဲတို့သည် ၎င်းတို့အား ဝန်းရံလျက်
 ရှိချေအံ့သတည်း။

1527 ဂျဒ္ဒ အစိပ်နုကိုက်စ် အမည်ရှိသော မုနာဖစ်က်ကြီး တဦးက တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု
 အလိုင်ဟိ ၀၀လ္လမ်) အား “ကျွန်ုပ်ကို ဤတွင်ပင် နေရစ်ခွင့်ပြုပါ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ရောမတိုင်း
 ပြည်ရှိ အမျိုးသမီးများသည် ရုပ်ရည်အလွန်ချောမောကြသည်။ ထိုသို့သော အမျိုးသမီးများကို
 မြင်တွေ့ရလျှင် ကျွန်ုပ်သည် မိမိ၏စိတ်ကို ချုပ်တည်းထားနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ ထို့အတူ ကျွန်ုပ်အား
 ရောမပြည်သို့ ခေါ်ဆောင်သွားပြီး မဖျက်ဆီးပါနှင့်” ဟူ၍ ပြောဆိုခွင့်ပန်ခဲ့လေသည်။ အမှန်စင်စစ်
 ယင်းမုနာဖစ်က်သည် သူတော်ကောင်းယောင်ဆောင်ကာ မိမိ၏သတ္တိခံကြောင့်မူနှင့် ကုန်ရိ၊ နိဖာက်ကို
 ဖုံးကွယ်၍ မိမိကိုယ်ကို မိမိပင် ဖျက်ဆီးခဲ့လေပြီ။ နောင်တမလွန်ဘဝတွင်လည်း မိမိ၏ ကုန်ရိနှင့်
 နိဖာက်အတွက်ကြောင့်ပင် မုချမလွဲ ဂျပာန္ဒမ်ငရဲသို့ လားရဦးမည်ဖြစ်သည်။

အချို့ ပညာရှင်များက “ဤ အာယတ်တော်သည် မုနာဖစ်က်အားလုံးတို့နှင့်သက်ဆိုင်သည်။
 “ကျွန်ုပ်အား မဖျက်ဆီးပါနှင့်” ဟူသော ဝါကျ၏အလိုသဘောမှာ “ကျွန်ုပ်တို့အား ခေါ်ဆောင်

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင် ၁၀။ ကဏ္ဍ ၉။
'တောင်ပဟိ' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

သွားပြီးလျှင် ဥစ္စာပစ္စည်း စသည်များတွင် ဆုံးရှုံးနှစ်နာအောင် မပြုပါနှင့်” ဟူ၍ ဖြစ်သည်။
ဤသည့်ယူဆချက်ကို (“သတိပြုကြကုန်၊ ထိုသူများသည် ပျက်စီးခြင်း၌ ကျဆင်းခဲ့ပြီးဖြစ်ကြကုန်၏”) ဟူသော ဝါကျက ထောက်ခံလျက်ရှိသည်” ဟု ဆိုကြသည်။ အုတ်ဆိမာနီ။ ၁-၂၅၂။ အအ-၁။

اخرج ابن المنذر والطبراني وابن مردويه وابونعيم في المعرفة عن ابن عباس
رضي الله عنهما قال لما اراد النبي صلى الله عليه وسلم ان يخرج الى غزوة تبوك
قال لجد بن قيس ما تقول في مجاهدة بنى الاصفري فقال اني اخشى ان رأيت
نساء بنى الاصفري ان افتنن فائدن لي ولاتنسيني فانزل الله (ومنهم من يقول
اشدن لي ولا تفتني) الآية (در منثور ص ٢٢٤) 1527

(၅၀) إِنَّ تُصِيبَكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِنْ تُصِيبَكَ مُصِيبَةٌ
يَقُولُوا قَدْ أَخَذْنَا أَمْرًا مِنْ قَبْلُ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ
فَرِحُونَ ۝

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- إِنَّ تُصِيبَكَ - အကယ်၍ အသင့်၌ ဆိုက်ရောက်ပါမူ၊ 1528၊
- حَسَنَةٌ - တစ်စုံတရာ ကောင်းမွန်သော အခြေအနေသည်၊
- تَسُؤْهُمْ - ထို(ကောင်းမွန်သော အခြေအနေ)သည် ၎င်းတို့အား ပူဖင်သောကဖြစ်စေသည်၊
- وَإِنْ تُصِيبَكَ - သို့ရာတွင် အကယ်၍ အသင့်၌ ဆိုက်ရောက်ပါမူ၊
- مُصِيبَةٌ - ဘေးအန္တရာယ် တစ်စုံတရာသည်၊
- يَقُولُوا - (ထိုအခါ) ၎င်း သို့သော် ပြောဆိုကြလေသည်၊
- قَدْ أَخَذْنَا - ကေနစင်စစ် ကျွန်ုပ်တို့သည် စီမံခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်၊

أَمْرَنَا ကျွန်ုပ်တို့၏ အရေးကိစ္စကို၊
 مِنْ قَبْلُ ယခင်ကပင်၊
 وَيَتَوَلَّوْا ထို့နောက်၊ ၎င်းတို့ ပြန်လှည့်သွားကြလေသည်။
 وَهُمْ စင်စစ် ၎င်းတို့သည်၊
 فَارْحَمُونَ ပျော်ရွှင်စွာရှိနေကြကုန်၏။
 ၉:၆-

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အကယ်၍ သင်၌ ကောင်းမွန်သောအခြေအနေ တစ်စုံတရာဆိုင်ရာရောက်သည် ရှိသော် ထိုကောင်းမွန်သော အခြေအနေသည် ၎င်းတို့အား ပူပင်သောက ဖြစ်စေ ၏။ သို့ရာတွင် အကယ်၍ အသင်၌ ဘေးအန္တရာယ် တစ်စုံတရာ ဆိုင်ရာရောက်သည် ရှိမူ ၎င်းတို့က “ကေန်စင်စစ် ကျွန်ုပ်တို့သည် မိမိတို့၏ အရေးကိစ္စကို ယခင်ကပင် တင်ကူး၍ စီမံခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်” ဟု ပြောဆိုကာ ဝမ်းမြောက်ပျော်ရွှင်စွာပြန်လှည့် သွားလေ့ ရှိကြကုန်သတည်း။

1528 မှတ်စလင်မ်များတွင် ကောင်းမွန်သော အခြေအနေတခု၊ ဥပမာ... အောင်နိုင်မှုတခုခု ဖြစ် ပေါ်လာလျှင် မုနာဖစ်က်များသည် ပူပန်ကြ၏။ မကျေမချမ်းဖြစ်ကြ၏။ အကယ်၍ မှတ်စလင်မ် များတွင် ဘေးအန္တရာယ် တစ်စုံတရာ၊ ဥပမာ... ရှုံးနိမ့်မှု၊ ကျဆုံးမှု၊ အနာတရဖြစ်မှုများရှိလျှင် မုနာ ဖစ်က်များသည် ဝမ်းသာကြကာ “ကျွန်ုပ်တို့သည် အမြော်အမြင် ရှိသည့်အတွက် ယခင်ကပင် ကြိုတင်၍ မိမိတို့ကိုယ်ကို ကာကွယ်ရန် စီမံခဲ့ကြသည်။ ဤသို့ ဘေးတော့မည်ကို ကျွန်ုပ်တို့မြော်မြင် ခဲ့ကြသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့်လည်း ထိုမှတ်စလင်မ်များနှင့်အတူ စစ်ပွဲသို့ မသွားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်” ဟုဆိုကာ မိမိတို့၏ ဆွေးနွေးပွဲများမှ မိမိတို့အိမ်များသို့ ပြန်သွားလေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ ဤသည် မုနာ ဖစ်က်များ၏ အကျင့်ဆိုးတရပ်ပင် ဖြစ်သည်။ အုတ်ဆစ်မာနီ။ ၈-၂၅၂။ အအ-၂။

(၅၀) قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا
وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٥٠﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- قُلْ အသင်သည် ပြောကြားပါလေ။ 1529။
- لَنْ يُصِيبَنَا ကျွန်ုပ်တို့၌ အလျှင်းဆိုက်ရောက်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။
- إِلَّا مَا အကြင်အရာမှအပ။
- كَتَبَ اللَّهُ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် စီရင်ရေးသားတော်မူခဲ့လေသည်။
- لَنَا ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ပတ်သက်၍။
- هُوَ ထိုအရှင်မြတ်သည်။
- مَوْلَانَا ကျွန်ုပ်တို့၏ အရှင်သခင် ဖြစ်တော်မူ၏။
- وَعَلَى اللَّهِ စင်စစ်သော်ကား၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် အပေါ်၌ပင်။
- فَلْيَتَوَكَّلِ သို့ဖြစ်ပေရာ၊ ယုံကြည်စိတ်ချ လွှဲအပ်ရာ၏။
- الْمُؤْمِنُونَ “မုအ်မင်န်” သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့သည်။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

(အို...နဗီတမန်တော်)အသင်သည်(၎င်းတို့အား ဤသို့)ပြောကြားပါလေ။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က အကျွန်ုပ်တို့နှင့်ပတ်သက်၍ စီရင်ရေးသားတော် မူခဲ့သည်မှ အပ အခြား မည်သည့်တစ်ခုတရာမျှ အကျွန်ုပ်တို့၌ အလျှင်းဆိုက်ရောက်နိုင်မည်မဟုတ် ပေ။ ထို အရှင် မြတ်သည် အ ကျွန်ုပ် တို့ ၏ အရှင်သခင် ဖြစ်တော် မူသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ “မုအ်မင်န်” သက်ဝင်ယုံကြည်သော သူတို့သည် ထိုအရှင်မြတ်အပေါ် ၌သာလျှင် ယုံကြည်စိတ်ချ လွှဲအပ်ကြရာကုန်သတည်း။

1529 ဤ အာယတ်တော်တွင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ကတမန်တော်မြတ် (ဆာလ္လလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) အား ဖြေကြားစေတော်မူသည်မှာ....အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် ဖီရင်သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းတော်မူသော အရာ ဟူသမျှတို့သည် ဒုက္ခပင်ဖြစ်စေ၊ သုခပင်ဖြစ်စေ၊ သတ်မှတ်ထားတော်မူသည့် အချိန်တွင် ကေန့်မုချ သက်ရောက်မည်သာ ဖြစ်သည်။ မည်သို့မျှ ရှောင်ကွင်းနိုင်သည် မရှိပေ။ မှတ်စလင်မ်များသည် အတွင်းအပြင် အဘက်ဘက်မှ “အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား မိမိတို့၏အရှင်သခင်၊ မိမိတို့အားမေးမြူ ဖန်ဆင်းပြုစုပျိုးထောင်ပေးတော်မူသောအရှင် အစင်အမှန်ဖြစ်တော်မူသည်” ဟူ၍လုံးဝယုံကြည်ထား ကြပေရာထို အရှင်မြတ်ဖီရင်တော်မူသည့် အမိန့်တော်အဆုံးအဖြတ်တော်များကို ခြင်းချက်မရှိ ဦးထိပ် ထားကြလေသည်။ နာခံကြလေသည်။ မည်သည့်ဒုက္ခ၊ မည်သည့်ခဲယဉ်းမှု၊ မည်သည့် ကျပ်တည်းမှုမျှ အမိန့်တော် နာခံခြင်းမှ မှတ်စလင်မ်တို့အား မတားဆီးနိုင်ပေ။ ထိုအရှင်မြတ်သည် ယာယီဖြစ်သော ဒုက္ခများကို နောင်တမလွန်ဘဝတွင် အမေတသုခ ချမ်းသာမှုများဖြင့် မုချပြောင်း၍ ပေးတော်မူမည် ဖြစ်သည်။ ဤ ပစ္စက္ခဘဝတွင်လည်း များသောအားဖြင့် သုခချမ်းသာမှုများဖြင့် ပြောင်းလဲပေး တော်မူမည်။ ဤသည်ကို မှတ်စလင်မ်များသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အပေါ်၌ ယုံကြည်လုံအပ်ထား ကြလေသည်။ (ဆိုလိုသည်ကား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် ဖီရင်တော်မူသည့်အတိုင်းသာဖြစ်မည်။ မုနာ ဖစ်က်တို့ မျှော်လင့်တောင့်တသည့်အတိုင်း ဖြစ်မည်မဟုတ်ပေ။ မှတ်စလင်မ်တို့သည် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ် ဖီရင်တော်မူသမျှကို မိမိတို့အဖို့ ကောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ မကောင်းသည်ဖြစ်စေ ဦးထိပ် ထားကြသည်သာ ဖြစ်ပေသည်။) အာတ်ဆ်မာနီ၊ ၁-၂၅၂။ အအ-၃။

پہلے جواب کا حاصل یہ ہے کہ اللہ تعالیٰ مالک اور حاکم ہیں، حاکم ہر نے کی حیثیت سے ان کو
 بہ تصرف کا اختیار ہے، اس لئے ہم راضی ہیں۔ (تھانوی ص ۱۱۹)۔
 فارشد اللہ تعالیٰ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم الی جوابہم فی عداوتہم
 ہذہ التامہ فقال (قل) ائی لہم (لن یصیبنا الا ما کتب اللہ لنا) ائی نحن تحت
 مشیتہ و قدرہ (ہو مولینا) ائی سیدنا و ملجؤنا (و علی اللہ فلیتوکل المؤمنون)
 ائی نحن متوکلون علیہ و هو حسینا و نعم الوکیل۔ (ابن کثیر ص ۳۶۲) 1529

(၅၂) قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَا إِلَّا أَحَدَى الْحُسَيْنَيْنِ
وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَنْ يُصِيبَكُمُ اللَّهُ بِعَذَابٍ
مِّنْ عِنْدِهِ أَوْ بَأْيِدِنَا فَتَرَبَّصُوا إِنَّا مَعَكُمْ
مُتَرَبِّصُونَ ﴿٥٢﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

قُلْ အသင်သည်ပြော ကြားပါလေ။ 1530

هَلْ تَرَبَّصُونَ အသင်တို့သည် စောင့်မျှော်နေကြသလော။

بِنَا ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ပတ်သက်၍။

إِلَّا أَحَدَى الْحُسَيْنَيْنِ ကောင်းမြတ်သော အကြောင်း အရာနှစ်ခုအနက် တခုမှအပ။ အခြား တစ်ခုတရာကို။

وَنَحْنُ စင်စစ်သော်ကား။ ကျွန်ုပ်တို့သည်။

نَتَرَبَّصُ စောင့်မျှော်လျက် ရှိကြကုန်၏။

بِكُمْ အသင်တို့နှင့် ပတ်သက်၍။

أَنْ يُصِيبَكُمُ اللَّهُ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည် အသင်တို့၌ သက်ရောက်စေတော်မူရန်။

بِعَذَابٍ ပြစ်ဒဏ်တစ်ခုတရာကို။

مِّنْ عِنْدِهِ ထိုအရှင်မြတ်၏ အထံတော်မှ။

أَوْ သို့တည်းမဟုတ်။

بِأَيْدِينَا ကျွန်ုပ်တို့၏ လက်များဖြင့်။

فَتَرَبَّصُوا သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်တို့သည် စောင့်မျှော်နေကြလေကုန်။

إِنَّا ကေနစင်စစ်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် (လည်း)။

مَعَكُمْ အသင်တို့နှင့်အတူ။

مُتَرَبِّصُونَ စောင့်မျှော်လျက်ပင် ရှိကြပေသည်။ (စောင့်မျှော်သူများ ဖြစ်ကြသည်)။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်

(အို...နပီတမန်တော်) အသင်သည်(၎င်းတို့အား ဤသို့) ပြောကြားပါလေ။
ဟယ်... (အချင်းတို့)အသင်တို့သည် အကျွန်ုပ်တို့နှင့်ပတ်သက်၍ ကောင်းမြတ်သော
အကြောင်းအရာနှစ်ခုအနက် တခုမှတစ်ပါး အခြားတစ်ခုကို စောင့်မျှော်၍နေကြ
သလော။ စင်စစ်သော်ကားအကျွန်ုပ်တို့သည်အသင်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ အလွှာဟ်အရှင်
မြတ်သည် မိမိအထံတော်မှဖြစ်စေ၊ အကျွန်ုပ်တို့၏ လက်များဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အသင်တို့၌
ပြစ်ဒဏ် တစ်ခုတခုကို သက်ရောက်စေတော်မူရန် စောင့်မျှော်လျက် ရှိကြပေသည်။
သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်တို့သည် စောင့်မျှော်၍ နေကြလေကုန်။ အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း
(မိမိတို့အနေနှင့်) အသင်တို့နှင့်အတူ စောင့်မျှော်လျက်ပင် ရှိကြပေသည်။

1530 ဤအာယတ်တော်တွင် အလွှာဟ်အရှင်မြတ်က တမန်တော်မြတ် (ဆာလ္လလ္လာဟု အလိုငယ် ၀၈၈၈) အား ပြောကြားစေတော်မူသည်မှာ... မုနာဖစ်က်များသည် မှတ်စလင်မ်များနှင့်ပတ်သက်၍ အကောင်း နှစ်ခုအနက် တခုခုဖြစ်မည်ကို မုချမျှော်လင့်နိုင်ကြပေသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အကယ်၍ မှတ်စလင်မ်တိုင်းသည် အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ စစ်မြေပြင်တွင် ကျဆုံးသွားသည်ရှိသော် “ရှဟီးဒ်” ဖြစ်သည်။ ဂျန္နတ်သို့လားရမည်။ ဤသည်လည်းအကောင်းပင်။ အကယ်၍ မှတ်စလင်မ် တိုင်းသည် အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်တွင် စစ်အောင်နိုင်၍ ပြန်လာခဲ့သည်ရှိသော် ဂျီဟာဒ်၏ ကုသိုလ်အကျိုး ကိုရမည်၊ လက်ပုခွည်းလည်း ရဦးမည်။ ဤသည်လည်း အကောင်းပင်။ (တနည်း အားဖြင့် မှတ်စလင်မ်များအဖို့ သုခလည်း အကောင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဒုက္ခလည်းအကောင်းပင် ဖြစ် သည်)။ တမန်တော်မြတ် (ဆာလ္လလ္လာဟု အလိုငယ် ၀၈၈၈)၏ သြဝါဒတော်များတွင် အလွှာဟ်အရှင်မြတ် သည် မုဂျာဟစ်ဒ်များနှင့် ပတ်သက်၍ တာဝန်အရပ်ရပ် ယူထားတော်မူသည့် အကြောင်း အမြောက် အမြားလာရှိပေသည်။ အွတ်ဆ်မာနီ။ ၈-၂၅၇။ အအ-၂။

دوسرے جواب کا حاصل یہ ہے کہ اللہ تعالیٰ حکیم ہیں، اس مصیبت میں بھی ہمارے فائدہ کی رعایت کرتے ہیں۔ اس لئے ہم ہر حال میں فائدہ میں ہیں۔ بخلاف تمہارے (یعنی منافقوں کے) کہ تمہاری خوش حالی کا انجام بھی وبال و نکال ہے۔ اگر دنیا میں نہیں تو آخرت میں ضرور ہے۔ (تھا لوی ص ۱۱۹)
حاصل یہ ہے کہ تمہیں کسی صورت میں بھی نقصان میں نہیں رہتا، اگر تیرے دشمنوں کو شمش میں کامیابی ہوگی تو فوری مسرت ظاہر ہے، اگر ناکامی ہوگی تو اجر و ثواب حضرت و تاسف میں بھی ہے۔
صوفیہ نکتہ یہ پیدا کیا ہے کہ قبض و بسط دونوں صورتیں عنایت اللہ کی ہیں، طالب عارف کو مستقل مزاج ہر صورت میں رہنا چاہیے! (ماجدی ص ۲۸۸-۹) - 1530

ဆက်စပ်မှု။

ကုရ်အာန်(၉:၄၉)တွင် လာတာဖ်သင်းနီ “အသင်သည် ကျွန်ုပ်အား မဖျက်ဆီးပါနှင့်” ဟု ဂျဗ္ဗ အစ်ဗ်နု ကိုက်စက တမန်တော်မြတ်(ဆွလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆)ထံတွင် ခွင့်ပန်စဉ်က “ကျွန်ုပ် သည် မိမိကိုယ်တိုင် စစ်ပဲ့သို့ လိုက်မည်မဟုတ်ပါ။ သို့ရာတွင် အသင့်အား ဥစ္စာပစ္စည်းဖြင့်ကူညီပါ မည်” ဟု လည်း ပြောဆိုခဲ့လေသည်။ ကြည့်။ ဒုရ်ရီမန်ဆူရ်။ ယခု ရှေ့လာလတ္တံ့သော အာယတ် တော်တွင် လက်ခံ သဘောတူတော်မူရန် အတွက် အဓိက စည်းကမ်းချက်ဖြစ်သည့် “အိမာန် ယုံကြည်မှု” မရှိပဲလျက် ထည့်ဝင်သော အကူအညီကို အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အလျှင်းလက်ခံ တော်မူမည် မဟုတ်ကြောင်း မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ ထာနဝီ။ အ-၄။ ၈-၁၁၉။

(၅၃) يَحْذَرُ الْمُنْفِقُونَ أَنْ نَنْزِلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ
بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ فَلِ اسْتَهْزِءُوا إِنَّ اللَّهَ مُخْرِجٌ
مَا تَحْذَرُونَ ⑮

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- قُلُوبِهِمْ အသင်သည်ပြောကြားပါလေ။
- يَحْذَرُونَ အသင်တို့သည် ပေးကမ်းသုံးစွဲကြလေကုန်။
- طَوَّعًا သဒ္ဓါကြည်ဖြူစွာ။
- أَوْ သို့တည်းမဟုတ်။
- كَرْهًا သဒ္ဓါကြည်ဖြူခြင်းမရှိပဲလျက်။
- لَنْ يَتَقَبَّلَ (ထိုသုံးစွဲခြင်းသည်) သဘောတူတော်မူခြင်းကို အလျှင်းခံရလိုမည်မဟုတ် ပေ။ 1531
- مِنْكُمْ အသင်တို့ထံမှ။
- أَكْثَرُ အကြောင်းသော်ကား၊ အသင်တို့သည်။
- كُنْتُمْ အသင်တို့သည် ဖြစ်ကြကုန်၏။
- قَوْمًا လူမျိုး။
- فَيُفِينُ သွေဖည်ငြင်းပယ်ကြကုန်သော။

9:53

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

(အို... နဗီတမန်တော်) အသင်သည်၊ (၎င်းမုနာဖစ်ကံတို့အား ဤသို့) ပြောကြားပါဦးလေ။ အသင်တို့သည် သဒ္ဒါကြည်ဖြူစွာ ဖြစ်စေ၊ သို့တည်းမဟုတ် သဒ္ဒါကြည်ဖြူခြင်းမရှိပဲလျက်ဖြစ်စေ၊ ပေးကမ်း သုံးစွဲကြလေကုန်။ (သို့ရာတွင်) ထိုသုံးစွဲမှုသည် (အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ထံတော်၌) အသင်တို့ထံမှ သဘောတူတော် မူခြင်းကို အလျှင်းခံရလိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။ အကြောင်းသော်ကား အသင်တို့သည် (အမိန့်တော်ကို) သေ့ဖည် ငြင်းပယ်သော သူများဖြစ်ကြသောကြောင့် ပင်တည်း။

1531 ဂျုဒ္ဓအစ်ဗီနီကိုကံကံ တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လုဟု အလိုဗီ ၀၈၈၆) ထံတော်တွင် ရောမပြည်၏ အမျိုးသမီးများကို အကြောင်းပြု၍ စစ်ပွဲသို့လိုက်ပါခြင်းမှ နေရစ်ခဲရန်ခွင့်ပန်စဉ်က 'ကျွန်ုပ်သည် စင်ပွဲသို့ မိမိကိုယ်တိုင် မလိုက်ပါနိုင်ပါ။ သို့ရာတွင် ဥစ္စာပစ္စည်းဖြင့် အကူအညီ ပေးနိုင်ပါသည်' ဟုလည်း ပြောဆိုခဲ့လေသည်။ ဤအာယတ်တော်တွင် ယင်းသို့ "အီမာန်" ယုံကြည်မှုမရှိပဲလျက် ထည့်ဝင်သော အလှူကြည်ဖြူစွာ ထည့်ဝင်သည် ဖြစ်စေ၊ သဒ္ဒါကြည်ဖြူခြင်းမရှိပဲလျက် ထည့်ဝင်သည် ဖြစ်စေ၊ (မုနာဖစ်ကံများသည် အသို့လျှင် သဒ္ဒါကြည်ဖြူစွာ အလှူထည့်ဝင်နိုင်ကြအံ့နည်း)၊ ၎င်းတို့သည် ကြည်ဖြူခြင်းမရှိပဲလျက် အလှူထည့်ဝင်ကြပေသည်။ ကြည့်။ ကုရ်အာန် (၉:၅၄)။ အကယ်ကန္တု ယင်းမုနာဖစ်ကံများသည် ကြည်ဖြူစွာဖြင့်ပင် အလှူထည့်ဝင်ကြသည်ပင် ဖြစ်စေကာမူ) ၎င်းတို့တွင် "အီမာန်" ယုံကြည်မှု အလျှင်းမရှိပေရာ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့၏ အလှူကို အလျှင်းလက်ခံသဘောတူတော်မူမည် မဟုတ်ပေ။ အုတ်ဆီမာနီ။ ၀-၂၅၂။ အအ-၄။

(၅၄) وَمَا نَعْنَمُ أَنْ تُقْبَلَ مِنْكُمْ نَفَقَتُهُمْ إِلَّا أَنْتُمْ
كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَلَا يَأْتُونَ الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ كُسَالَى وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَرِهُونَ ⑤

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- وَمَا مَنَعَهُمْ ၈၆၈၆သော်ကား၊ ၎င်းတို့အားမြစ်တားခဲ့သည်မဟုတ်ပေ။ 1532
- أَنْ تَقْبَلَ ၁၁ဘောတူတော်မူခြင်းခံရခြင်းမှ၊
- مِنْهُمْ ၎င်းတို့ထံမှ၊
- تَقَاتُمْ ၎င်းတို့၏အလှူပစ္စည်းများသည် (အထောက်အပံ့ငွေများသည်)၊
- إِلَّا မှအပ၊
- أَنْتُمْ ကေနစင်စစ်၊ ၎င်းတို့သည်၊
- كَفَرُوا ၎င်းတို့သည် သွေဖည်ခြင်းပယ်ခဲ့ကြလေသည်။
- بِاللَّهِ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား၊
- وَبِرَسُولِهِ ၁၂ထို့ပြင်၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ ရုစုလ်တမန်တော်မြတ်အား၊
- وَلَا يَأْتُونَ ၁၃ထို့ပြင်၊ ၎င်းတို့သည် ပြုကြသည်မဟုတ်ပေ။
- الصَّلَاةَ 'ဆွာလာတ်'ဝတ်ပြုခြင်းကို၊
- إِلَّا မှ အပ၊
- وَهُمْ အမှန်စင်စစ်၊ ၎င်းတို့သည် ဖြစ်ကြ၏။ (၎င်းတို့ ဖြစ်ကြလျက်)
- كُفَّارًا ပျင်းရိသောသူများ၊
- وَلَا يَبْغِفُونَ ၁၄ထိုနည်းတူစွာ၊ ၎င်းတို့သည် လှူဒါန်းသုံးစွဲကြသည်မဟုတ်ပေ။
- إِلَّا မှ အပ၊
- وَهُمْ အမှန်စင်စစ်၊ ၎င်းတို့သည် ဖြစ်ကြ၏။ (၎င်းတို့ဖြစ်ကြလျက်)၊
- كَرْهُونَ မနှစ်မြို့သောသူများ။

၅:၁၃

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

စင်စစ်သော်ကား ယင်း(မုနာဖ်စ်) တို့ထံမှ ၎င်းတို့၏ အလှူပစ္စည်းများကိုသဘောတူလက်ခံတော်မူခြင်းမှ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့်ထိုအရှင်မြတ်၏ ရုစုလ်တမန်တော်အား ၎င်းတို့၏ သွေဖည်ခြင်းမှအပါး အခြား မည်သည့်အရာကမျှ မြစ်တားခဲ့သည် မဟုတ်ပေ။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့သည် ပျင်းရိစွာမူထုပါ။ ဆွာလာတ်ဝတ်ပြုကြသည်လည်း မရှိချေ။ ထိုနည်းတူစွာ ၎င်းတို့သည် မနှစ်မြို့သော သူများအဖြစ်မှ တပါး လှူဒါန်းသုံးစွဲကြသည်လည်း မရှိပေ။

Book X—Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်မဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

1532 မုနာဖစ်ကံများ၏ အလှူပစ္စည်းများကို အလှူခံအရှင်မြတ် လက်ခံသဘောတူတော် မမူခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းမှာ ၎င်းတို့၏ “ကုဖ်ရီ” သွေဖည်ငြင်းပယ်မှုသာလျှင် ဖြစ်သည်။ ကာဖီရီများ၏ အပြုအမူဟူသမျှသည် “အိမာန်” ယုံကြည်မှုမပါရှိသည့်အတွက် အသက်ပေါ် အသေမျှသာ ဖြစ်ကြောင်း အထက်တွင် အကြိမ်ကြိမ် ရေးသားခဲ့ပြီ။ မုနာဖစ်ကံများ၏ ပျင်းရိစွာဖြင့် ဆူလခတ်ဝတ်ပြုခြင်း၊ မနုစ်မြို့ပဲလျက် လူဒါန်းခြင်းများသည် ၎င်းတို့၏အတွင်း၌ ဖုံးကွယ်ထားသည့် ကုဖ်ရီ၏ ပေါ်လွင်နေသော လက္ခဏာများပင် ဖြစ်ချေသည်။ အုတ်ဆိမာနီ။ ၈-၂၅၂။ အအ-၅။

(၅၅)

فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ
اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَتَرْهَقَ
أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٥٥﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

فَلَا تُعْجِبْكَ	သို့ဖြစ်ရာ၊ အသင့်အား အံ့အားမသင့်စေရ၊ 1533
أَمْوَالُهُمْ	၎င်းတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများသည်၊
وَلَا	ထို့ပြင်၊ (အံ့အား) မသင့်စေရ၊
أَوْلَادُهُمْ	၎င်းတို့၏သားသမီးများသည်၊
إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ	အလှူခံအရှင်မြတ်သည် ရည်စူးတော်မူသည်သာတည်း၊
لِيُعَذِّبَهُمْ	၎င်းတို့အား ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူရန်၊
بِهَا	ထို(ဥစ္စာပစ္စည်းနှင့်သားသမီး) တို့အားဖြင့်၊
فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا	လောကီဘဝတွင်၊
وَتَرْهَقَ	ထို့ပြင်၊ ထွက်ရန်၊
أَنْفُسُهُمْ	၎င်းတို့၏ အသက်ဇိဝိန်များသည်။
وَهُمْ	စင်စစ်၊ ၎င်းတို့သည် ဖြစ်ကြ၏၊ (၎င်းတို့ဖြစ်ကြစဉ်)၊
كَافِرُونَ ﴿٥٥﴾	“ကာဖီရီ” သွေဖည်ငြင်းပယ်သောသူများ။

ဝကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

သို့ဖြစ်ပေရာ ထို (မုနာဖစ်က်) တို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများသည်လည်းကောင်း၊ ထိုသူတို့၏ သားသမီးများသည် လည်းကောင်း၊ အသင့်အား အံ့အားမသင့်စေရ။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ထိုဥစ္စာပစ္စည်းနှင့် သားသမီးတို့အားဖြင့် ထိုသူတို့အား ပစ္စုပ္ပန်လောကီဘဝတွင် ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူရန်နှင့် ၎င်းတို့သည် ကာဖီရ် သေ့ဖွယ် ငြင်းပယ်သူများအဖြစ်နှင့် ၎င်းတို့၏အသက်ဇီဝိန်များထွက်သွားရန်သာလျှင် ရည်စူး တော် မူလေသတည်း။

1533 အထက်တွင် မုနာဖစ်က်များ၏ ဆိုးသွမ်းမှုများနှင့် ၎င်းတို့၏ အလ္လာဒါနများကို အလ္လာဟ် အရှင်မြတ် အလျှင်းလက်ခံတော်မူမည် မဟုတ်ကြောင်းများ ပါရှိ၏။ မုနာဖစ်က်များသည် ယင်း သို့ ဖြစ်ကြပါလျက် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ဥစ္စာပစ္စည်းနှင့် သားသမီးများ အသို့ လျှင် ချီးမြှင့်ထားတော် မူပါသနည်း...ဟု မေးဘွယ်ရာရှိသည်။ ဤ အာယတ်တော်တွင် ဤသည့် အချက်ကိုပင် ဖြေကြားထားတော်မူသည်။

အမှန်မှာ ဤသည့်သားသမီးများနှင့် ဥစ္စာပစ္စည်းများသည်ပင်လျှင် ယင်း မုနာဖစ်က်များ အတွက် ကြီးမားလှသော ပြစ်ဒဏ်တရပ် ဖြစ်နေပေသည်။ အမြန်အရသာနှင့် ပြည့်စုံသော အာဟာရသည် ကျန်းမာသူတိုင်းအား အင်အားတိုးပွားစေသော်လည်း မကျန်းမာသူတိုင်းအဖို့မှာ အဆိပ်အတောက်ဖြစ်လျက်ရှိ၏။ သေကြေပျက်စီးဆုံးပါးစေနိုင်၏။ ဤနည်းအတိုင်းပင် ဤလောကီ စည်းစိမ်များသည် ကာဖီရ်များအဖို့ ၎င်းတို့၏ အတွင်းစိတ်ဓာတ် ပျက်ပြား နေသည့်အလျောက် အဆိပ်အတောက် ဖြစ်လျက်ရှိ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကာဖီရ်များသည် လောကီ စည်းစိမ် များ၏ လောဘရမ္မက်တွင် နစ်မြုပ်နေကြ၏။ ကာဖီရ်များသည် ဤလောကီစည်းစိမ်များကို ရှာ ဖွေဆည်းပူးရာတွင် ဦးစွာပထမ အကြီးအကျယ် ဒုက္ခဆင်းရဲ ခံခဲ့ကြရ၏။ ယင်းသို့ ဒုက္ခကြီးငယ် အမျိုးမျိုး ခံစားခဲ့ပြီး ရှာဖွေဆည်းပူးထားသော လောကီစည်းစိမ်များအနက် တစ်စုံတရာ ပျက်စီး ဆုံးပါးသွားလျှင် ထိုအရာပေါ်၌ လောဘရမ္မက် ထားခဲ့ကြသည်နှင့်အမျှ ကာဖီရ်များသည် ပူပင် ဒုက္ခဖြစ်ကြလေသည်။ ကာဖီရ်များသည် မိမိတို့၏ဥစ္စာပစ္စည်း၊ သားသမီးများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အချိန်

မရွေး ပူပင်နေကြ၏။ ၎င်းတို့တွင် စိတ်ချမ်းသာမှုသည် အလျှင်းမရှိပေ။ ထို့ပြင်တဝ ယင်း ကာဖီရ်များ မိမိတို့ချစ်မြတ်နိုးသော ဥစ္စာပစ္စည်း သားသမီးများကို ခွဲခွာ၍ သေကြေပျက်စီးကြ သောအခါ ၎င်းတို့၏ ပူပင်သောကသည်အဘယ်မျှ ကြီးမားလာမည်ကို ငြင်းစား၍ ပင်မရနိုင်ပေ။ အမှန် မှာ လောကီ စည်းစိမ်တွင် နှစ်မှန်းနေသူတိုင်းသည် မည်သည့်အခါ၌မျှ အစင်အမှန်ဖြစ်သော စိတ်ချမ်း သာမှုကို အလျှင်းမရရှိနိုင်ပေ။ ဤသည့်အချက်ကို ဥရောပ၊ အရှေ့ကတိုက်သား ဥစ္စာပစ္စည်း ကုံလုံ ကြွယ်ဝသော သူဌေးကြီးများ၏ ဝန်ခံထုတ်ဖော်ပြောဆိုကြသော စကားများကလည်း ထောက်ခံ လျက် ရှိပေသည်။

မုအ်မင်န်များမှာကား ဤအရာတွင် ကာဖီရ်များ ကဲ့သို့မဟုတ်ပေ။ မုအ်မင်န်များသည် ဥစ္စာ ပစ္စည်း သားသမီးများကို ကိုးကွယ်ရာလည်း မပြုလုပ်ကြပေ။ မိမိတို့ သက်တမ်း၏ အဓိကအချက် ဟူ၍လည်း မမှတ်ယူကြပေ။ မုအ်မင်န်များတွင် ကာဖီရ်များကဲ့သို့ လောကီစည်းစိမ်များ၏ လောဘ ရမှတ်တည်းဟူသော ရောဂါလည်း မရှိပေ။ ထို့အတိုင်းကြောင့်ပင် ဤသည့် လောကီစည်းစိမ်များ သည် မုအ်မင်န်များအဖို့ သုခလည်းဖြစ်သည်။ သာသနာရေးတွင် အကူအညီ အထောက်အပံ့လည်း ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင်တဝ အချို့ ကာဖီရ်များသည် မိမိတို့၌ ဥစ္စာပစ္စည်းနှင့် သားသမီး များပြားမှုကို အကြောင်းပြုပြီး မာန်မာနထောင်လွှားကာ သွေဖည်ငြင်းပယ်မှုတွင် သူတပါးတို့ထက်ပင် ပို၍ သောင်းကျန်းလာတတ်ကြသည်။ ထိုသို့သော ကာဖီရ်များအဖို့မှာကား သွေဖည်ငြင်းပယ်မှုသည်ပင် ၎င်းတို့ ကာဖီရ်အဖြစ်နှင့် သေကြေပျက်စီးရန်အကြောင်းဖြစ်၍ လာပေသည်။

ဤ အာယတ်တော်သည် မဒီနာမြို့ရှိ မုနာဖစ်က်များနှင့်ပတ်သက်သည်။ ယင်း မုနာဖစ်က်များ သည် စိတ်မကြည်ဖြူပဲလျက် ဂျီဟာဒ် အစရှိသည့် အစ္စလာမ်အရေးများတွင် ပြစားရန်အတွက် ဟန် ဆောင်ကာ အလှူထည့်ဝင်ခဲ့ကြ၏။ ၎င်းတို့၏သားသမီးများတွင် အချို့တို့သည် စိတ်စေတနာဖြူစင် စွာဖြင့် အစ္စလာမ်သာသနာကို သက်ဝင်ယုံကြည်ပြီး တမန်တော်မြတ် (ဆာလ္လလ္လာဟု အလိုငှာ ၀စလ္လမ်) နှင့် အတူ စစ်ပွဲများတွင် ပါဝင်ဆင်နွှဲခဲ့ကြ၏။ ဤသည့်အချက်များသည် ယင်း မုနာဖစ်က်တို့၏ မူရင်းစေတနာနှင့် ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီး ဆန့်ကျင်လျက်ရှိ၏။ ဤသို့အားဖြင့် မုနာဖစ်က်များ၏ ဥစ္စာ ပစ္စည်းနှင့်သားသမီးများသည် ၎င်းတို့အဖို့ သုခမဟုတ်၊ ဒုက္ခပင်ဖြစ်လျက်ရှိချေသည်။ အွတ်ဆီမာနီ။

၈-၂၅၃။ အအ-၁။

1533

حضرت شاہ صاحب لکھتے ہیں ”یعنی یہ تعجب نہ کر کہ بے دین کو اللہ نے نعمت کیوں دی، بے دین کے حق میں اولاد اور مال و مال ہے کہ ان کے پیچھے دل پریشانی ہے اور ان کی فکر سے چھوٹنے نہ پائے، مرتے دم تک تائب نہ کرے یا نیکی اختیار کرے۔ (A) 1533/1

مرشد تھا نوی نے فرمایا کہ اس میں اہل ایمان کو تائب ہے کہ اہل دنیا کے مال و زینت کو مستحسن نہ سمجھیں اور کہیں اس کے باعث آخرت کے عمل اور اس پر نظر کرنے سے محبوب نہ ہو جائیں۔ ماجدی (B) 1533/3
انہم کانوا یبغضون محمدا علیہ الصلوٰۃ والسلام یقلوبہم ثم کانوا یحتاجون الی بذل اموالہم واولادہم ونفوسہم فی خدمتہ ولاشک ان فی ہذا الحالۃ شاقۃ شدیدۃ۔ (کبیر) (C) 1533/2

هذا الخطاب وان كان في الظاهر مختصا بالرسول عليه السلام الا ان المراد منه كل المؤمنين۔ (کبیر) (D) 1533/4

ဤအာယတ်တော်တွင် “အသင်” ဟူသည် အမြင်အားဖြင့် တမန်တော်မြတ် (အာဇာနည်) အလိုရှိ (၀၀၈၈) အားသာ ရည်ညွှန်းမိန့်ဆိုထားတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်ရသော်လည်း အလိုသဘောအားဖြင့်မူ မုအင်န်အားလုံးတို့အား ရည်ညွှန်းမိန့်ဆို ထားတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။ ကဗီရ်။

(၅၆) وَيَخْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنْهُمْ لَكُمْ وَمَا هُمْ بِمِنكُمْ
لَكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَفْرُقُونَ ﴿٥٦﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

وَيَخْلِفُونَ 1534 ထိုမှတပါး၊ ၎င်းတို့သည် ကျိန်ဆိုကြလေသည်။
بِاللَّهِ ၁။ အလွတ်အရှင်မြတ်အား (စိုင်းစည်၍)၊
إِنْهُمْ ၂။ ကေန်စင်စစ်၊ ၎င်းတို့သည်၊
لَكُمْ ၃။ မုချအသင်တို့အနက်မှ (ဖြစ်ကြသည်)၊
وَمَا هُمْ ၄။ အမှန်သော်ကား၊ ၎င်းတို့သည် မဟုတ်ကြချေ၊
بِمِنكُمْ ၅။ အသင်တို့အနက်မှ၊
وَلَكِنَّهُمْ ၆။ သို့ရာတွင်မူကား၊ ၎င်းတို့သည်၊
قَوْمٌ ၇။ အကြင်လူမျိုး (ဖြစ်ကြသည်)၊
يَفْرُقُونَ ၈။ ထိုသူတို့သည် သူရဲဘောနည်းကြလေသည်။ (သတ္တိကြောင်လေသည်)။

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ပယ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ထိုမှတစ်ပါး၊ ယင်း(မုနာဖစ်က်)တို့သည် ကေန်စင်စစ် အသင်တို့အနက်မှ ဖြစ်ကြသည်ဟူ၍ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား တိုင်တည်ကာ ကျိန်ဆိုကြလေသည်။ အမှန်သော်ကား ၎င်းတို့သည် အသင်တို့အနက်မှ မဟုတ်ကြချေ။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့သည် သူရဲတောနည်း၊ သတ္တိကြောင်သူများသာ ဖြစ်ကြကုန်သတည်း။

(၅၇) لَوِيحِدُونَ مَلَجًا أَوْ مَغْرِبًا أَوْ مَدَّ خَلَائِكُوا
إِلَيْهِ وَهُوَ يَجْحَدُونَ ﴿٥٧﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- لَوِيحِدُونَ အကယ်၍သာ၊ ၎င်းတို့သည် တွေ့ရှိကြပါမူ
- مَلَجًا ခိုကိုးရာနေရာ ဌာနတခုခုကို၊
- أَوْ သို့တည်းမဟုတ်၊
- مَغْرِبًا ဥမင်လိုက်ခေါင်းများကို၊
- أَوْ သို့တည်းမဟုတ်၊
- مَدَّ خَلَائِكُوا ဝင်ရောက်ရန် နေရာခုတခုကို၊
- لَوِيحِدُونَ မုချကေန်၊ ၎င်းတို့သည် လှည့်၍ သွားကြပေမည်၊
- إِلَيْهِ ထိုနေရာသို့၊
- وَهُمْ စင်စစ်၊ ၎င်းတို့သည် ဖြစ်ကြ၏။
- يَجْحَدُونَ ၎င်းတို့သည် ဦးခေါင်းမေ့ကာ တဟုန်ထိုးလျှင်မြန်စွာ ထွက်ပြေးကြကုန်၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အကယ်၍သာ၊ ထို (မုနာဖစ်က်)တို့သည် ခိုကိုးရာနေရာ တခုခုကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဥမင်လိုက်ခေါင်းများကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝင်ရောက် (ပုန်းအောင်း)ရန် နေရာတခုခုကို သော်လည်းကောင်း တွေ့ရှိကြပါလျှင်၊ ၎င်းတို့သည် ထိုနေရာသို့ ဦးခေါင်းမော့ကာ တဟုန်တည်း တွန်းထိုးကာ ထွက်ပြေး (ဝင်ရောက်ပုန်းအောင်း) ကြမည်သာတည်း။

1534 မုနာဖစ်က်များသည် အကယ်၍ မိမိတို့၏စိတ်တွင်း၌ ဖုံးကွယ်ထားသည့် “ကုဖ်ရ်”ကို ထုဖော် ပြောဆိုကြလျှင် ၎င်းတို့၏ ကာဖီရ်ဖြစ်မှုသည် ထင်ရှားသွားမည်။ ယင်းသို့ ထင်ရှားသွားလျှင် မှတ်စလင်မ်တို့သည် အခြားကာဖစ်များနှင့်ဆက်ဆံကြသကဲ့သို့ ၎င်းတို့နှင့်လည်း ဆက်ဆံကြမည် စိုးရိမ်ကြသည်။ ယင်းသို့စိုးရိမ်ကြသည့်အတွက် မှတ်စလင်မ်တို့အား ‘ကျွန်ုပ်သည် အသင်တို့အပါအဝင် ဖြစ်ပါသည်’ ဟု ကျိန်ဆို၍ ဟန်ဆောင်ပြောဆို၏။ အမှန်မှာ ဤသို့ ကျိန်ဆိုပြောခြင်းသည် လုံးဝအမှားမျှသာ ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ မုနာဖစ်က်တို့သည် တိမ်းရှောင်ရန်အတွက် ခိုကိုးရာဌာနတခု၊ သို့မဟုတ် ပုန်းအောင်းရန် လိုက်ဂူတခု၊ သို့မဟုတ် ယုတ်စွအဆုံး ဦးခေါင်းငရန်နေရာတခုခုသော် အချုပ်အားဖြင့် အစွလာမ်အစိုးရဘက်မှ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုမရှိသော် ၎င်းသည် ယခုထုတ်ဖော်ပြောဆို နေကြသော စကားရပ်များကို လုံးဝစွန့်ပယ်၍ ခိုကိုးရာ နေရာ တိမ်းရှောင်ထွက်ပြေးသွားကြမည်သာဖြစ်သည်။ ယခုမူ ယင်းမုနာဖစ်က်တို့၌ အစွလာမ်အစိုးရနှင့် ပြိုင်နိုင်ရန် စွမ်းအားလည်းမရှိ၊ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင် ခိုကိုးရာလည်းမရှိ၊ ထို့အတွက်ကြောင့် အထက်တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့်အတိုင်း ကျိန်ဆိုပြီး မုသားစကားများကို လုပ်ကြံပြောဆိုနေကြခြင်းသာဖြစ်သည်။ ဤကားသတ္တိကြောင်မှုပင်။ အုတ်ဆံမာနီ။ ၈-၂၅၃။ အအ ၂။

اي يخافون القتل وما يفعل بالمشركين في تظاهرون بالاسلام تقية، (كشاف)
الْفَرَقُ: تفرق القلب من الخوف واستعمال الفرق فيه استعمال الصّدق والشّيء
فيه قال ولكنهم يقوم بفرقون - راعب ص ٣٨٥
قال تعالى (وَهُمْ يَجْمَعُونَ) أصله في الفرس اذا غلب فارسه بنشاطه في مروسه
وحيرياته وذلك ابلغ من النشاط والمرح. (راعب ص ٩٥)
(يجمعون) يسرعون اسرعا لا يريد هم شيئاً من الفرس الجموح وهو الذي
اذا حمل لم يردّه اللجام. (كشاف ص ٢٢٤) 1534/

(၅၀) وَمِنْهُمْ مَنْ يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَاتِ فَإِنْ أُعْطُوا
مِنْهَا رَضُوا وَإِنْ لَمْ يُعْطُوا مِنْهَا إِذَا هُمْ
يَسْخَطُونَ ﴿٥٠﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- وَمِنْهُمْ ၂ ထို့ပြင် ၎င်းတို့အနက်၊ 1535
- مَنْ ၂ အကြင်သူသည် ရှိ၏။
- يَلْمِزُكَ ၂ ထိုသူသည် အသင့်အား ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ ပြစ်တင်လေသည်။
- فِي الصَّدَقَاتِ ၂ အလှူပစ္စည်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊
- فَإِنْ أُعْطُوا ၂ သို့ရာတွင်၊ အကယ်၍၊ ၎င်းတို့သည် ပေးကမ်းခြင်းကို ခံခဲ့ကြရပါလျှင်၊
- مِنْهَا ၂ ထို (အလှူဒါနများ) အနက်မှ၊
- رَضُوا ၂ ၎င်းတို့သည် ကျေနပ်ကြလေသည်။
- وَإِنْ لَمْ يُعْطُوا ၂ သို့ရာတွင်၊ အကယ်၍၊ ၎င်းတို့သည် ပေးကမ်းခြင်းကို မခံခဲ့ကြရလျှင်၊
- مِنْهَا ၂ ထို (အလှူဒါနများ) အနက်မှ၊
- إِذَا هُمْ ၂ ရုတ်တရက် ၎င်းတို့သည်၊
- يَسْخَطُونَ ၂ ၎င်းတို့သည် အမျက်ထွက်ကြလေသည်။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ထို့ပြင်၊ ယင်း (မုနာဖစ်က်) တို့တွင် အသင့်အား အလှူပစ္စည်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင် ရှုတ်ချသူများလည်း ရှိကြသေး၏။ သို့ရာတွင် အကယ်၍ ထိုသူတို့သည် ယင်း အလှူပစ္စည်းများအနက်မှ (မိမိတို့ စိတ်တိုင်းကျ) ရရှိခဲ့ကြလျှင် ထိုသူတို့သည် ကျေနပ်ကြလေသည်။ သို့ရာတွင် အကယ်၍ ၎င်းတို့သည် ထိုအလှူပစ္စည်းများအနက်မှ (မိမိတို့စိတ်တိုင်းကျ) မရရှိခဲ့ကြပါလျှင် ရုတ်တရက် အမျက်ထွက်ကြလေသတည်း။

1535 အချို့မုနာဖတ်များနှင့် အချို့ “ဗဒူ” အရပ်ကျေးတောသား တို့သည် အလှူပစ္စည်းများ၊ လက်ရပစ္စည်းများ ခွဲဝေသည့်အချိန်တွင် လောဘရမ္မက်ကြီးမှု၊ ကိုယ်ကျိုးရှာမှု များကြောင့် တမန်တော်မြတ် (ဆာဗ္ဗဗ္ဗာဟု အလိုငယ် စန္ဒရိ) နှင့် ပတ်သက်၍ တရားမျှတမှုကို စောင့်စည်းခြင်းမရှိဟု ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်ပြောဆိုခဲ့ကြ၏။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့၏ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်မှုမှာ ၎င်းတို့အလိုကျအတိုင်း မရရှိသည့် အချိန်အထိသာလျှင် ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ၎င်းတို့သည်မိမိတို့၏အလိုကျရရှိကြလျှင် တမန်တော်မြတ်အား ကျေနပ်ကြသည်၊ အပြစ်မဆိုကြပေ။ တနည်းအားဖြင့် ၎င်းတို့သည် ဥစ္စာပစ္စည်းရရှိရေးကိုသာ အဓိကပြုလုပ်ထားကြပေသည်။ ဤသည် ‘ကျွန်ုပ်သည်မုအ်မင်န်တဦးဖြစ်ပါသည်’ ဟု ပြောဆိုသူတဦး ထားရှိအပ်သော သဘောထား မျှော်မှန်းချက် လုပ်ငန်းစဉ် စေတနာမဟုတ်ပေ။ မုအ်မင်န်တဦးထားရှိအပ်သည့်သဘောထားကို ရှေ့လာလတ္တံ့ သော အာယတ်တော်တွင်မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ အုတ်ဆိမာနီ။ ၈=၂၅၃။ အအ-၃။

قيل لهم المؤلفه قلوبهم، وقيل هو ابن ذى النوى بصرة رأس الخواص كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يقسم غنائم حين فقال اعدل يا رسول الله، فقال صلوات الله عليه وسلامه عليك ان لم اعدل فمن يعدل، وقيل هو ابو الجواظ من المنافقين قال الا ترون الى صاحبكم انما يقسم صدقاتكم في رعاة الغنم وهو يزعم انه يعدل فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم لا اباك اما كان موسى راعيا؟ او كان داود راعيا؟ فلما ذهب قال عليه الصلاة والسلام اذن راعيا راعيا به فانهم منافقون

(၅၆) وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَقَالُوا
حَسْبُنَا اللَّهُ سَيُؤْتِينَا اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ
إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- وَلَوْ أَنَّهُمْ ၀င်စစ်သော်ကား၊ အကယ်၍သာ၊ ၎င်းတို့သည်၊ 1536
- رَضُوا ၎င်းတို့သည် ကျေနပ်ခဲ့ကြပါလျှင် (ကောင်းလေစွ)၊
- مَا အကြင်အရာကို၊
- اتَّخَذُوا ၀ါ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူခဲ့လေသည်။
- وَرَسُولُهُ ၎င်းပြင်၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ ရုစုလ်တမန်တော်သည်၊
- وَقَالُوا ထိုပြင်၊ ၎င်းတို့သည် ပြောဆိုခဲ့ကြပါလျှင်၊
- حَسْبُنَا اللَّهُ ၀ါ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည် ကျွန်ုပ်တို့အဖို့ လုံလောက်တော်မူ၏။
- سَيُؤْتِينَا اللَّهُ ၀ါ မကြာမြင့်မီ၊ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည် ကျွန်ုပ်တို့အား ပေးသနားတော်မူပေသည်။
- مِنْ فَضْلِهِ ထိုအရှင်မြတ်၏ ကျေးဇူးတော်ဖြင့်၊
- وَرَسُولُهُ ၎င်းပြင်၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ ရုစုလ်တမန်တော်သည်၊
- إِنَّا ကေန်စင်စစ်၊ ကျွန်ုပ်တို့သည်၊
- إِلَى اللَّهِ ၀ါ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်ဘက်သို့သာလျှင်၊
- رَاغِبُونَ တိမ်းယိမ်းညွတ်ပြောင်းသူများ ဖြစ်ကြကုန်၏။

၉:၄၄

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အမှန်သော်ကား အကယ်၍သာ ထိုသူတို့သည် မိမိတို့အား အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည်လည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ ရုစုလ်တမန်တော်မြတ်သည်လည်းကောင်း ချီးမြှင့် ပေးသနားတော်မူသည်များ အပေါ်၌ ကျေနပ်ခဲ့ကြပြီး “ကျွန်ုပ်တို့အဖို့ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည်ပင် လုံလောက်တော်မူပေသည်။ အလွှာဟ် အရှင်မြတ်သည် မကြာမြင့်မီ ကျွန်ုပ်တို့အား မိမိကျေးဇူးတော်ဖြင့် ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူအံ့။ ၎င်းပြင် ထိုအရှင်မြတ်၏ ရုစုလ်တမန်တော်မြတ်သည်လည်း (ကျွန်ုပ်တို့အား ထပ်မံ၍ ပေးတော်မူဦးအံ့)။ “ကေန်စင်စစ် ကျွန်ုပ်တို့သည် အလွှာဟ်အရှင်မြတ်ဘက်သို့သာ လျှင် တိမ်းယိမ်း ညွတ်ပြောင်းသူများ ဖြစ်ကြပါသည်” ဟု ပြောဆိုခဲ့ကြပါလျှင် ကောင်းလေစွတကား။

Book X—Chapter IX
The Repentance

အစောင် ၁၀။ ကဏ္ဍ ၉။
'တောင်ပတ်' နောင်တခြင်း ကဏ္ဍ။

1536 အကောင်းဆုံး လမ်းစဉ်မှာ တမန်တော်မြတ် (အာဇာနည်အလောင်းအစား) မှ တဆင့် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူသမျှ အပေါ်၌ ကျေနပ်ရမည်။ ရောင့်ရဲတင်းတိမ်ရမည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် အပေါ်၌သာလျှင် ယုံကြည်လုံ့လအပ်ထားရမည်။ “အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် သည် နောက်နောင်တွင်လည်း အလိမ္မာမိမိ၏ကျေးဇူးတော်ဖြင့် အမြောက်အမြား ပေးသနားတော်မူဦးမည်” ဟူ၍ မှတ်ယူထားရမည်။ အချုပ်မှာ... သင်္ခါရဖြစ်သော လောကီစည်းစိမ်များကို မိမိ၏ မည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်၊ အဓိကမပြုလုပ်ရ။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ထံသို့ ချဉ်းကပ်မှုနှင့် ထို အရှင်မြတ်၏ နှစ်မြို့တော်မူခြင်းကိုသာ လိုလားတောင့်တရမည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ် ထံမှချီးမြှင့် ပေးသနားတော်မူခြင်း ခံရသမျှအပေါ်၌ ဝမ်းသာရမည်။ ရောင့်ရဲ တင်းတိမ်ရမည် သာ ဖြစ်သည်။ အုတ်ဆီမာနီ။ ၈-၂၅၃။ အာအ-၄။

အပိုဒ် - ၈။

မုနာဖစ်က်များ အကြောင်း

အာယတ်စဉ်။ အမြက်သဘော။

၆၀။ ဇကာတ်စားသုံးပိုင်သူများ။

၆၁။ မုနာဖစ်က်များသည် တမန်တော်မြတ်အား ဒုက္ခပေးခဲ့ခြင်း၊ တမန်တော်မြတ်အား 'ကြားရှိသမျှစကားကို ယုံစားတတ်သူ' ဟု စွပ်စွဲ ပြောဆိုခြင်း။ အမှန်မှာ တမန်တော်မြတ်သည် ကောင်းသော စကားကိုသာလျှင် နားထောင်တော်မူသည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ယုံကြည်တော်မူသည်။ အိမ်နိတ်သက်ဝင် ယုံကြည်သူတို့အား ထောက်ခံတော်မူသည်။ အိမ်နိတ်သက်ဝင် ယုံကြည်သူများအဖို့ ကရုဏာတော်လည်း ဖြစ်တော်မူသည်။ တမန်တော်မြတ်အား ဒုက္ခပေးသောသူများသည် ပြင်းပြနာကျင်ဖွယ်ဖြစ်သော ပြစ်ဒဏ်ကို ခံကြရမည်ဖြစ်သည်။

အာယတ်စဉ်။ အမြက်သဘော။

၆၂။ မုနာဖစ်ကံများသည် မှတ်စလင်မ်တို့အားနှစ်သိမ့်ကျေနပ်စေရန် ကျိန်ဆိုခြင်း။

၆၃။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ်အား ဆန့်ကျင်သော သူများသည် ဂျပာနွမ်ငရဲသို့ ထာဝစဉ် လားကြရမည်ဖြစ်ခြင်း။

၆၄။ မုနာဖစ်ကံများသည် မှတ်စလင်မ်တို့အပေါ်၌ မိမိတို့၏ အတွင်းရေးများကို ထုတ်ဖော် ပြောဟောမည့်ကဏ္ဍတခု ကျရောက်လာမည်ကိုစိုးရိမ်နေကြခြင်း။

၆၅။ မုနာဖစ်ကံများသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား လည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ် ၏ အာယတ်တော်များကိုလည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ တမန်တော်မြတ် အားလည်းကောင်း ပြက်ရယ်ပြောင်လှောင်ကြခြင်း။

၆၆။ မုနာဖစ်ကံများအနက် အချို့သည် စိတ်စေတနာ ဖြူစင်စွာဖြင့် အီမာန်သက် ဝင်ယုံကြည်လာခဲ့ကြသည့်အတွက် ပြစ်ဒဏ်တော်မှ လွတ်မြောက်ကြမည်ဖြစ် သော်လည်း၊ အချို့မှာကား ပြစ်မှုထင်ရှားသူများ ဖြစ်ကြသည့်အတွက် မုချ ပြစ်ဒဏ်ခံကြရမည်ပင် ဖြစ်ခြင်း။

(၆၀) إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْغِلْمَانِ عَلَيْهَا
وَالْمَوْلَاةِ قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغُرْمِيِّنَ وَفِي
سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةٌ مِّنَ اللَّهِ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦٠﴾

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အကြောင်းမဲ့ သိတော်မူသော အရှင်၊ ဆင်ခြင်တုံ
တရားနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအရှင် ဖြစ်တော်မူသတည်း။

1537 အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အချို့က တမန်တော်မြတ်(ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုက် ၀၈၈၆)အား
ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင် ပြောဆိုခဲ့ကြသည့်အကြောင်း အထက်တွင်ပါရှိခဲ့၏။ ထို့အတိုက် ဤအာယတ်တော်
တွင် ယင်းအလ္လာဟ်အရှင်မြတ် မည်သည့်နေရာတွင် ခဲ့စေ သုံးစွဲရမည့်
အကြောင်း အတိအကျ ဖွင့်ဟမိန့်ဆို ထားတော်မူသည်။

(صدقات) 'ဆွဒကာတ်' ဟူသော ပုဒ်သည် (صدقة) 'ဆွဒကတ်' ဟူသောပုဒ်၏

ဗဟုဝင်္ဂကိန်းဖြစ်သည်။ ဤအာယတ်တော်တွင် 'ဆွဒကာတ်' ဟူသည် 'ဖရသ်' လေ့ပုံမနေရ တာဝန်
တရပ်အဖြစ် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားတော်မူသည့် 'ဇကာတ်' ကိုဆိုလိုသည်။ (အောက်ခြေအမှတ် 104
တွင် ပြန်လည်ရှုပါကုန်)

ဇကာတ်စားသုံးပိုင်ခွင့်ရှိသူများ။

ဤအာယတ်တော်တွင် ဇကာတ် စားသုံးပိုင်ခွင့်ရှိသူ (၈)ဦးတို့အား အတိအကျ ဖွင့်ဟ မိန့်
ဆိုထားတော်မူသည်။ ယင်း(၈)ဦးတို့မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

- (၁)။ فقراء ဖိုကရာ။
- (၂)။ مساكين မစာကီန်။
- (၃)။ عاملين على الصدقات အာမိလီန အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ဆွဒကာတ်။
- (၄)။ مؤلفي القلوب မုအလ္လာဟ်တုလ်ကုလုဗ်။
- (၅)။ رقاب ရိုကာဗ်။
- (၆)။ غارمين ဘာရီမီန်။
- (၇)။ في سبيل الله ဇိုဗီလစ်လ္လာဟ်။
- (၈)။ ابن السبيل အစ်နူဗီလ်။

1537/1

(၁) ဖုကရာ။

(၂) မစာကီနီ။

'ဖုကရာ' ဟူသောပုဒ်သည် 'ဖကီရီ' ဟူသောပုဒ်၏ ဗဟုဝုစကိန်းဖြစ်သည်။ 'မစာကီနီ' သည် 'မစွကီနီ' ၏ ဗဟုဝုစကိန်းဖြစ်သည်။ ဤပုဒ် နှစ်ပုဒ်ကို အနက်ဖွင့်ရာ၌ မုဖတ်စစ်စစ်ရ်များသည် အဆိုများ ပြားလျက် ရှိကြသည်။ 'မဟကီနီ' သူတေသိများက 'ဖကီရီ' ဟူသည် တောင်းရမ်းမစားသော ပစ္စည်းမဲ့ သူဆင်းရဲကို ဆိုလိုသည်။ 'မစွကီနီ' ဟူသည် တောင်းရမ်းစားသော ပစ္စည်းမဲ့ သူဆင်းရဲကို ဆိုလိုသည်... ဟု ဖွင့်ဆိုကြသည်။ ဤသည့်အနက် ဖွင့်ဆိုချက်ကို သာဝကကြီး အစ်ဗ်နုအဗ်ဗာစ်၊ ဟဇန်ဗဆ်ရီ၊ ဂျာဗစ်ရီ၊ အစ်နုဗ်ဇိုက်ဒ်၊ မုဂျာဟစ်ဒ်၊ ဇိုဟ်ရီတို့ထံမှ လည်းသိရ၏။ အီမာမ် အဗူဟနီဖဟ် သခင်၏ အဆိုမှာလည်း ထိုအတိုင်းပင်ဖြစ်သည်။

قال الزهري: الفقير الذي لا يستل والمسكين الذي يستل وروى ابن سامة
عن ابي يوسف عن ابي حنيفة في حد الفقير والمسكين مثل هذا. (جصاص)
وروى عن ابن عباس والحسن وجابر بن زيد والزهري ومجاهد قالوا
الفقير المتجفف الذي لا يستل، والمسكين الذي يستل. فكان قول ابي
حنيفة موافقا لقول هؤلاء السلف. (جصاص) 1537/2

'ဖကီရီ'၊ 'မစွကီနီ' ဟူသော ပုဒ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အနက်ဖွင့်ရာ၌ အဘယ်မျှပင် အဆိုများ ပြားသော်လည်း ယင်းအဆိုများပြားမှုသည် ဇကောတ်၏အမိန့်ပညတ်တွင် အနှောင့်အယှက် မဖြစ်ချေ။ ဝဆိုယတ် သေတမ်းစာတွင်ကား ပြဿနာပေါ်သည်။ ဥပမာ... ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းသည် ဖကီရီများ အတွက် ဝဆိုယတ် ပြုလုပ်ခဲ့သော် ယင်းဖကီရီများတွင် မည်သူမည်ဝါတို့ အပါအဝင်ဖြစ်ကြသည်။ ထို့အတူ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းသည် မစွကီနီများအတွက် ဝဆိုယတ် ပြုလုပ်ခဲ့သော် ယင်းမစွကီနီများတွင် မည်သူမည်ဝါတို့ အပါအဝင်ဖြစ်ကြသည်... ဟူရာ၌ ပြဿနာပေါ်ပေသည်။ ဇကောတ်တွင် ဤပြဿနာမပေါ်ပေ။

(၃) အာမိလိန်အလတ်ဆွဲဆွဲကောက်။

'အာမိလိန် အလတ်ဆွဲဆွဲကောက်' ဟူသည် ဤသည့်ဆွဲဆွဲကောက် အလှူပစ္စည်းများ ကောက်ခံ ရန်အတွက် ခန့်အပ်ထားသော အမှုထမ်းများကို ဆိုလိုသည်။ ၎င်းတို့အား လစာ ပေးရာတွင် ဇကာတ်ကို အသုံးပြုနိုင်သည်။

(၄) မုအလ္လဟတုလ်ကုလုဗ်။

'မုအလ္လဟတုလ်ကုလုဗ်' ဟူသည် မှတ်စံလင်မိမဟုတ်သော အကြင်ဘာသာခြားများကို ဆိုလို သည်။ ၎င်းတို့သည် အစ္စလာမ် သာသနာတော်ကို ယုံကြည်လက်ခံ လာကြမည်ဟု မျှော်လင့်ရ၏။ သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ အနှောင့်အယှက်မှ ကင်းဝေးရန် ရည်စူးခြင်းဖြစ်၏။ ထိုမှတစ်ပါး 'မုအလ္လဟတုလ် ကုလုဗ်' ဟူသည် အကြင်မှတ်စံလင်မိများကိုလည်း ဆိုလိုသည်။ ၎င်းတို့သည် အခြားအခြေအနေ များအရ ဇကာတ် မစားသုံးပိုင်ကြသော်လည်း ၎င်းတို့အား ဥစ္စာပစ္စည်း အကူအညီပေးခြင်းအား ဖြင့် ၎င်းတို့တွင် အစ္စလာမ်သာသနာကိုချစ်မြတ်နိုးမှု ပိုမိုများပြားလာမည်ဟု မျှော်လင့်ရ၏။ အချုပ် အားဖြင့် 'မုအလ္လဟတုလ်ကုလုဗ်' ဟူသည် လူသားတို့အနက် အကြင်သို့သော အပ်စွဲတိုင်းကို ဆိုလို သည်။ ၎င်းတို့ဘက်မှ အစ္စလာမ်အစိုးရ၌ တစ်စုံတစ်ခု စိုးရိမ်မှုသည် တနည်းနည်းဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိ၏။

“ဂျန်မဟူရ်” ပညာရှင် သုခမိန်ကြီး၏အဆိုအရ ဤသည့် “မုအလ္လဟတုလ် ကုလုဗ်” တို့ အား ဇကာတ်ခွဲဝေပေးရန် အမိန့်တော်သည် တန်တော်မြတ် (ဆွလ္လဗ္ဗာဟု အဆိုဒ်ကီ ၀၈၈၆) ၏ လက်ထက်တော်နှင့်သာ သီးသန့်ဖြစ်သည်။ ‘ဆွဟာဗဟ်သာဝကကြီးများ’ ၏ လက်ထက်တွင် ယင်း မုအလ္လဟတုလ်ကုလုဗ်တို့အား ဇကာတ် ပေးပိုင်ခွင့် မရှိတော့ကြောင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ‘အစ်ဂျ်မာအ်’ တည်တည်တည်း အဆုံးအဖြတ် ရှိခဲ့ချေပြီ။ ဤသည် ယခင်အမိန့်တော် ရပ်ဆိုင်းထားပြီ ဖြစ်ခြင်း၏ နမိတ်လက္ခဏာပင် ဖြစ်သည်။” (ကြည့် - ထာနဝီ)။ သို့ရာတွင် အချို့အာလင်မ် ပညာရှင်များက ဆွဟာဗဟ် သာဝကကြီးများ၏ ‘တအာမုလ်’ အမြဲတစေအပြုအမူဖြင့် ဤ အမိန့် တော်သည် “မန်စုဗ်” လုံးဝရပ်ဆိုင်းသွားပြီ မဟုတ်ချေ။ သာဝကကြီးများ လက်ထက်တွင် အခြေ အနေအရမလိုအပ်သည့် အဘွက်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ရောင့်ရဲဘင်းတိမ်မှုရှိနေသည့် အဘွက် ကြောင့်သော်လည်းကောင်း ဤအမိန့်တော်ကို ခေတ္တသာယီ ရပ်ဆိုင်းထားခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။

ဤသည့်အကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အာလင်မ် သုခမိန်ကြီး မောင်လာနာဂီလာနီသခင်၏ သုတေသနပြုချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

Book X— Chapter IX
The Repentance

അതോട്-ഓം നസ്തു-ഈ
'തോട്' ടോട്തരവ്വ: നസ്തു

” انہی مصارف میں ایک تان لوگوں کی بھی ہے جو محض مالی کمزوریوں کی وجہ سے اسلامی حکومت اور اسلام کی مخالفت کرتے ہیں جیسا کہ اس زمانہ میں سیاسی شورش پسندوں کے ایک گروہ کی یہی حالت ہے ان لوگوں کے چپ کرنے کے لئے بھی الصدقات کے مصارف میں قرآن نے مؤلفہ القلوب کی ایک مد رکھی ہے، اگرچہ عام طور پر فقہا کہتے ہیں کہ یہ مصرف صرف ابتداء اسلام کی حد تک محدود تھا اور اب ساقط ہو گیا۔ دلیل میں حضرت عمرؓ کا اثر پیش کیا جاتا ہے کہ آپ نے مؤلفہ القلوب کے بعض افراد کو دینے سے اس بنا پر انکار کر دیا کہ اب اسلام اتنا قوی ہو چکا ہے کہ ان لوگوں کی تالیف قلب کی ضرورت نہ رہی۔ حالانکہ قصہ صرف اس قدر ہے کہ چند خاص لوگوں کو حضرت عمرؓ نے دینے سے یہ فرماتے ہوئے انکار کر دیا تھا کہ ان اللہ اعز الا سلام فاذهبوا (اب خدا اسلام کو عزت و شوکت عطا کر چکا، پس تم دونوں جاؤ، کچھ نہ لے گا) لیکن اس کا یہ مطلب قرار دینا کہ ہر شخص کیلئے حضرت عمرؓ نے اس تہ کو ساقط کر دیا میری کچھ سمجھ میں نہ آیا، قرآن نے جس مصرف کو مخصوص کیا ہے اس کو اولاً حضرت عمرؓ نے سوخ ہی کیسے کر سکتے ہیں نیز ایک ایسی واحد خبر سے قرآن کے ایک قانون پر خط نسخ نہیں پھر جا سکتا، بلکہ اس کا صاف مطلب یہی ہے کہ یہ امام اور حکومت وقت کے صواب دید پر ہے جس وقت جن لوگوں کے لئے ان کی ضرورت سمجھے، دے، جس کے لئے ضرورت نہ سمجھے نہ دے“

(اسلامی معاشیات از فاضل گیلانی) 1537/3

ဇကောတ် ခွဲဝေသုံးစွဲရမည့် ဌာနများတွင် အကြင်သူများ အတွက်လည်း ဌာနတခု အပါအဝင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် ဥစ္စာပစ္စည်း ချို့တဲ့မှုကြောင့် အစွလာမ် အစိုးရနှင့် အစွလာမ် သာသနာကိုဆန့်ကျင်နေကြသည်။ ယခုခေတ်တွင် အချို့နိုင်ငံရေးသမား လူရုပ် လူပေများ၏ အုပ်စုတခု၏ အဖြစ်မှာလည်း ဤအတိုင်းပင်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့အား နှုတ်ပိတ် ရန်အတွက်လည်း ဆွဒကောတ်ကို ခွဲဝေသုံးစွဲရမည့် ဌာနများတွင် ‘မုအလ္လဟတုလ်ကုလုဗ်’ ၏ ဌာနတရပ်ကို ကုန်အာန်ကျမ်းမြတ်တွင် သတ်မှတ်ထားတော်မူသည်။

များသောအားဖြင့် ‘ဖုတဟာ’ ဓမ္မသတ်ရှင်များက ‘ဤဌာနသည် အစွလာမ် သာသနာ ထွန်းကားခါးအချိန်ပိုင်းအတွက်သာ သီးသန့်ဖြစ်သည်။ ယခု ဤ ဌာနသည် ပြုတ်သွား ချေပြီ’ဟု ဆိုကြသည်။ သာကောတ်...သာဝကကြီးအုမရ် (ရသွေ့ ယလ္လာဟု တအာလာအန်ဟု) သခင်နှင့် ပတ်သက်သည့် ကျမ်းချက်ကို တင်ပြကြသည်။ ထိုကျမ်းချက်တွင် ပါရှိသည်မှာ သာဝကကြီး အုမရ်သခင်သည် ‘မုအလ္လဟတုလ်ကုလုဗ်’ တို့အနက် အချို့ကို (ဇကောတ်) ခွဲဝေ

ပေးခြင်းမှ ငြင်းပယ်ခဲ့သည့် အကြောင်းမှာ ယခု အစ္စလာမ် သာသနာသည် အင်အားကြီး
 မားလာပြီဖြစ်၍၊ မုအလ္လဟုတ်ကုလူ၏ ဝိတ်နုလုံးများကို နှင်သိမ်းစေရန် မလိုတော့
 ခြင်းကြောင့် ပင် ဖြစ်သည်။ သာဝကကြီး အုမရ် သခင်သည် အချို့သူများကို
 (إنا لله اعز الاسلام فاذهب) 'အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အစ္စလာမ်၊ သာသနာကိုဂုဏ်အင်ဒြပ်
 အရှိန်အဝါ ချီးမြှင့်တော် မူလိုက်ပြီ' သို့ဖြစ်ရာ အသင်တို့နှင်ဦး ပြန်ကြ၊ (တစုံတရာရှိမည်
 မဟုတ်) ဟုပြောဆိုကာဇကာတ်ပေးခြင်းမှ ငြင်းပယ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အဖြစ်အပျက်ကျမ်းချက်
 မှာ ဤမျှသာဖြစ်သည်။ သို့ပါလျက် ဤသည့်ဖြစ်ရပ်ကို အကြောင်းပြု၍ သာဝကကြီး 'အုမရ်
 သည်လူတိုင်းအဖို့ ဤသည့်ဌာနကို ဖြတ်ပစ်လိုက်ပြီ' ဟူ၍ ယူဆခြင်းကို ကျွန်ုပ်မည်သို့မျှ နား
 မလည်နိုင်ပါ။ ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်တွင် အတည့်အလင်း သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်း ထားတော်မူသည့်
 ဌာနတခုကို ပထမသော် သာဝကကြီး အုမရ်သခင်သည် အသို့လျှင် 'မန်စူခ်' ပလပ်နိုင်
 သနည်း။ ထို့ပြင်တဝ ဤသို့သော 'ခဗရေ ဝါဟ်ဒ်' ဖြင့် ကုရ်အာန်ကျမ်းလာ ဥပဒေတရပ်ကို
 'မန်စူခ်' ပလပ်ခြင်းလည်း ပြုနိုင်ပေ။ ထင်ရှားနေသည့် အမှန်သဘောမှာ ဤသည် အီမာမ်
 အစ္စလာမ်ခေါင်းဆောင်နှင့် အစ္စလာမ်အစိုးရ၏ မှန်ကန်သော အမြင်ပေါ်၌ တည်ရှိပေသည်။
 အဘယ်အခါမဆို အကြင်သူများအား ပေးသင့်ပေးအပ် ပေးထိုက်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆပါ
 ကရင်းတို့အား ပေးနိုင်ပေသည်။ မပေးသင့်မပေးအပ်၊ မပေးထိုက်ဟုယူဆပါက မပေး
 ရန်ပင် ဖြစ်သည်။

မောင်လာနာ မနာဇွင်ရ် အဟ်ဇန် ဂီလာနီ၏ အစ္စလာမီ မအာဂ္ဂီယာဟ်။

خير الواحد هو ما فقله واحد عن واحد او واحد عن جماعة او جماعة عن واحد ولا عيب
 للعدد اذا لم يبلغ حد المشهور وهو يوجب العمل به في الاحكام الشرعية بشرط اسلام الراي
 وعقله وضبطه وعقله واتصاله بذلك من رسول الله عليه السلام بهذا الشرط (اصول الفقه)
 1537/4

(၅) ရိုကာဗ်။

'ရိုကာဗ်' သည် 'ရကဗဟ်' ၏ ဗဟုဝုစ်ကိန်းဖြစ်သည်။ အဘိဓာန်၏အဓိပ္ပာယ်မှာ 'လည်ကုပ်'
 ဟူ၍ဖြစ်သည်။ စာပေဝေါဟာရတွင် လည်ကုပ်ခွစီးခြင်း ခံနေရသော၊ သူတပါး၏လက်တွင်း၌
 ကျန်ဖြစ်နေရသော ကျေးကျွန်ကိုဆိုလိုသည်။

الرقبة اسم للعضو المعروف ثم يعبر بها عن الجملة وجعل في التعارف اسم للماليك
كما عبر بالرقبة وبالظلم عن المروكوب، فقيل فلان يربط كذا رأساً وكذا ظهراً، قال
تعالى "ومن قتل مؤمناً خطأ فتعير رقبته مؤمنة" وقال "وفي الرقاب" أي المكاتبين
منهم فلهم الذين تصرف إليهم الزكاة - (رَأَغَبَ صَتْ) 15375

ရိကပ်' ဟူသည် ကျေးကျွန်များအား ကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်စေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။
ကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်စေခြင်း၏အလိုမှာ ကျွန်တယောက်ကို၎င်း၏သခင်က "အသင် ကျွန်ုပ်အား
ဤရွှေဤမျှ ငွေပေးလျှင် အသင်သည် ကျွန်အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်ပြီ" ဟု ပြောဆိုခြင်း ခံရသော
ကျွန်ကိုဆိုလို၏။ သို့ဖြစ်လျှင် ဤသို့သောကျွန်ကို ၎င်းသည် မိမိသခင်အား ငွေပေးဆပ်၍ကျွန်အဖြစ်
မှ လွတ်မြောက်နိုင်ရန်အတွက် ဇကတ်ပေးပိုင်သည်။ ကြည့်-ထာနဝီ။ အောက်ခြေအမှတ်(305)
တွင် ပြန်လည်ရှုပါကုန်။

(၆) သာရီမိန်။

'သာရီမိန်' ဟူသည် ဒုက္ခကြီးငယ်ဖြစ်၍ ကြွေးမြီတင်ရှိနေသော မြီစားများကို ဆိုလိုသည်။
၎င်းတို့ အားလည်း ဇကတ် ပေးနိုင်သည်။ ဥပမာ အကြင်သူတဦး၌ ငွေတသောင်း ရှိအံ့၊
သို့ရာတွင် ထိုသူအပေါ် သူတပါးအား ပေးဆပ်ရန် ငွေတသောင်း ကြွေးတင်လျက်နေအံ့။
ဤသို့သော သူကိုလည်း ဇကတ်ပေးပိုင်သည်။ ကြည့်-ထာနဝီ။

ကြွေးမြီတင်ရှိနေသော သူများအား အခြားပစ္စည်းမဲ့ ဆင်းရဲသားများ ကဲ့သို့ တောင့်တ
ကြောင့်ကြ နေရသူများ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆကာ ၎င်းတို့အား သနားကြင်နာ ကူညီထောက်ပံ့ရန်
သင်ခန်းစာပေးခြင်းသည် အစွလာမ်သာသနာ၏ ထူးခြားချက်တရပ်ပင်ဖြစ်သည်။ ဤအကြောင်း
နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မောင်လာနာ မူနာဇွန်ရ်အဟ်စန်ဂီလာနီက အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားထားသည်။

یہ دنیا کا وہ مظلوم گروہ ہے جس کے ساتھ نیکی اور حسن سلوک تو بڑی بات ہے، اس وقت تک دنیا کی
حکومتوں نے ان کے ستارے والوں اور ان پر ظلم و تشدد کے بہاؤ توڑنے والوں کو صرف زنجلی نہیں بلکہ قانونی
امداد و اعانت کو اپنا فریضہ قرار سے رکھا ہے، ہر حکومت کی فوجی اور عسکری قوت اس کے لئے تیار رہتی ہے
کہ مقروضوں کے ذمہ ترض خواہوں کا جو دین و مطالبہ ہے صرف اصل ہی نہیں بلکہ سود و سود کے ساتھ
اس سے وصول کر دیا جائے خواہ اس راہ میں اس کی ساری جائداد، گھر کا ساوا اثاثہ ہی کیوں نہ نیلام ہو جائے
یہ ایک واقعہ ہے اور تہذیب و تمدن کی برقی روشنیوں میں سے یہ اندھیر کلم کا اودھم مچا رہا ہے (اسلامی سائنس)

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင့်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

(၇) ဖိစဗိလစ်လ္လာဟ်။

'အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏လမ်းတော်၌' ဟူသည်ကို ထိုအရှင်မြတ်၏လမ်းတော်၌ ဂျီဟာဒ်ပြုလုပ်ကြကုန်သော မုဂျာဟစ်ဒ်များအား ကူညီထောက်ပံ့ခြင်းကိုဆိုလိုသည်။ မုဂျာဟစ်ဒ်တိုင်းသည် လမ်းခရီး၌ ဒုက္ခရောက်သော် ထိုသို့သော မုဂျာဟစ်ဒ်အား ဇကာတ်ပေးပိုင်သည်။

အချို့က လမ်းခရီးတွင် စရိတ်ပြတ်နေသော ဟာဂျီများသည်လည်း 'ဖိစဗိလစ်လ္လာဟ်' တွင် အကျုံးဝင်ကြသည်ဟု ဆိုကြသည်။ အချို့က အစ္စလာမ် သာသနာရေးဆိုင်ရာ ပညာရပ်များကို သင်ကြားဆည်းပူးနေကြကုန်သော ပညာတော်သင်များသည်လည်း 'ဖိစဗိလစ်လ္လာဟ်' တွင် အကျုံးဝင်ကြသည်ဟု ဆိုကြသည်။

وقيل المراد طلبه العلم واتقوا عليه في الفتاوى الظهيرية. (روح) 1537/7

အချို့ "မုကဟာ" ဂမ္ဘုသတ် ပညာရှင်များက 'ဖိစဗိလစ်လ္လာဟ်' တွင်အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်ကို လိုက်နာကျင့်သုံးရာ၌ တနည်းနည်းတဖုံဖုံ ကြိုးပမ်းအားထုတ်ကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံး အကျုံးဝင်သည်ဟုဆို၍ 'ဖိစဗိလစ်လ္လာဟ်' ၏ အနက်သဘောကို အထူးကျယ်ပြန့်စေခဲ့ကြသည်။

وفسره في البدائع بجميع القرب فيدخل فيه كل من سعى في طاعة الله تعالى وسبل الخيرات. (روح) 1537/8

(၈) အစ်ဗ်နုတ်စူဗိလ်။

"အစ်ဗ်နုတ်စူဗိလ်" ၏ အဘိဓာန် အဓိပ္ပာယ်မှာ "လမ်း၏သား" ဟူ၍ဖြစ်သည်။ ဝေဂါဟာရတွင် ခရီးသည်ကို ဆိုလိုသည်။ အလိုသဘောမှာ အကြင်သူတိုင်းသည် မိမိ၏ နေရင်းဌာနတွင်

ဥစ္စာပစ္စည်းရှိလင့်ကစား အရပ်တပါးသို့ ရောက်ရှိပြီး ခရီးစရိတ်ပြတ်နေသော ခရီးသည်ကိုလည်း ဇကာတ်ပေးနိုင်သည်’ ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ အောက်ခြေအမှတ် (303) တွင် ရှုပါကုန်။

ပြဿနာများ။

ဇကာတ်ခွဲဝေပေးခြင်း ခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် မှတ်စုလင်္ကာများဖြစ်ကြရမည်။ မရှိမဖြစ် သော အသုံးအဆောင်များ ပြည့်စုံ၍ “နီဆွာဗီ” (ဇကာတ်ပေးရန် သတ်မှတ်ထားသည့်) ဥစ္စာပစ္စည်း အချိုးအစားကို ပိုင်ဆိုင်သူများ မဖြစ်ကြရ။ ဤ စည်းကမ်းချက်သည် ဇကာတ်ခွဲဝေပေးခြင်းခံရသူ အားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်ပေသည်။ သို့ရာတွင် အစ္စလာမ်အစိုးရက ဇကာတ်အလှူပစ္စည်းများကောက်ခံ ရန်အတွက် ခန့်အပ်ထားသော အမှုထမ်းများအား ၎င်းတို့သည် ကုံလုံကြွယ်ဝသောသူများ ဖြစ်နေ ကြလင့်ကစား အခကြေးငွေအဖြစ် ဇကာတ်ထဲမှ ပေးနိုင်သည်။ ထို့ပြင်တဝ ဇကာတ် ခွဲဝေပေး ခြင်း ခံရသူအားလုံးကို “ဗနီကရူဒ်” ဟု ခေါ်ဆို၍ အချိုးအနှုတ်ဝင်များမဖြစ်ကြရ။ ဇကာတ် ပေးရာတွင် ပေးသောပစ္စည်းများကို အပေးခံရသူအား “တမ်လီက်” အပိုင်ပေးရမည်။ အပိုင် မပေးပါက ဇကာတ်ပေးခြင်း အထမြောက်မည် မဟုတ်ပေ။ (ဇကာတ်ပစ္စည်းဖြင့် “မတ်စ်ဂျစ်ဒ်” ဗလီ မတည်ဆောက်ပိုင်။ သူ့သူအတွက် ကန်ပိုက် မဝယ်ပိုင်။ သူ့သူတို့၏ ကြွေးမြီဆပ် ပိုင်။ ကုံလုံကြွယ်ဝသူတို့ကို မပေးပိုင်။ ဇကာတ်ပေးသူတို့သည် မိမိ၏ဇကာတ်ကို မိမိ၏အဘ၊ အဘိုး...စသည်တို့အား မပေးပိုင်။ မိမိ၏သား၊ မြေး...စသည်တို့အားလည်း မပေးပိုင်။ လင် ယောက်ျားသည် မိမိ၏ဇနီးမိန်းမအားလည်းကောင်း၊ ဇနီးမိန်းမသည် မိမိ၏လင်ယောက်ျားအား လည်းကောင်း ဇကာတ်မပေးပိုင်)။ ကြည့်-ဟိဒါယတ်။ အ-၂။ စ-(၁၈၄-၁၈၈)။

အထက်ဖော်ပြပါ စည်းကမ်းချက်များသည် ဖရသို့ဖြစ်သော ဇကာတ်နှင့်သာလျှင်သက်ဆိုင် ပေသည်။ “နဖီလီ” သာမန် ရိုးရိုးအလှူများနှင့်ကား မသက်ဆိုင်ပေ။ ထာန်ဝီ။ အ-၄။ စ-၁၂၂။

မှတ်ချက်။

ဇကာတ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အခြားအသေးစိတ်ပြဿနာများကို သိလိုပါက ဟိဒါယတ်ကျမ်းတွင် ရှုပါကုန်။

Book X— Chapter IX
The Repentance

၁၁၀-၁၁၁ ကဏ္ဍ-၉
'တောင်ဟတ်' နေ့ဘင်္ဂါခြင်း ကဏ္ဍ

(انما الصدقات للفقراء والمساكين) اي الزكوات لهؤلاء المعدودين دون غيرهم وهو دليل على ان المراد بالمرمرهم في قسم الزكوات دون الغنائم، والفقير من لا مال له ولا كسب يقع موقعاً من حاجته من الفقار كانه اصاب فقاراً والمسكين من له مال او كسب لا يكفيه من السكون كان العجز اسكنه ويبدل عليه قوله تعالى (اما السفية فكانت لمساكين) وانه صلى الله عليه وسلم كان يسأل المسكنة ويتعوذ من الفقر. وقيل بالعكس لقوله تعالى (او مسكينا ذامتربة) (والعاطلين عليها) الساعين في تحصيلها وجمعها (والمؤلفة قلوبهم) قوم اسلموا ونييتهم ضعيفة فيه فيسألف قلوبهم او اشرف قد يترقب باعطائهم ومراعاتهم اسلام نظر انهم وقد اعطى رسول الله صلى الله عليه وسلم عيينة بن حصن والاقرع بن جابس والعباس بن مرداس لذلك وقيل اشرف يستالفون على ان يسلموا فانه صلى الله عليه وسلم كان يعطيهم والاصح انه كان يعطيهم من خمس الخمس الذي كان خاص ماله وقد عد منهم من يؤلف قلبه بشئ منها على قتال الكفار ومانعي الزكاة وقيل كان سلمهم المؤلفة لتكثير سواد الاسلام فلما اعزته الله واكثر اهله سقطت (وفي الرقاب) والصرف في فك الرقاب بان يعاون المكاتب بشئ منها على اداء النجوم وقيل ان تباع الرقاب فتعق وبه قال مالك واحمد وابان يفدى الاسارى والعدول عن اللام الى في للدلالة على ان الاستحقاق للجهة لا للرقاب وقيل للايدان بانهم احق بها (والغارمين) والمديونين لانفسهم في غير معصية ومن غير اسراف اذ لم يكن لهم وفاء او اصلاح ذات البين وان كانوا اغنياء لقوله صلى الله عليه وسلم لا تحل الصدقة لغني الا الخمسة لغاير في سبيل الله او لغارم ادسرحل اشتراها بماله او لرجل له جار مسكين فتصدق على المسكين فاهدى المسكين للغني او لعامل عليهما (وفي سبيل الله) وللصرف في الجهاد بالانفاق على المتطوعة راتباً الكراع والسلاح وقيل وفي بناء القناطر والمصانع (وابن السبيل) المسافر المنقطع عن ماله.

(بيضاوى ص ١٩٤) 1537/1

မှတ်ချက်။

“ဇကာတ်ကာနီဇာမ်” မှတ်ချက်များကို မှတ်တမ်းတင်ရန် မောင်သာနာ ဒီနီ စပ်လျဉ်း၍ အကြောင်းနှင့် ကျမ်းကို လေ့လာကာဆင်ခြင်ပါကုန်။ (စာ ၆)။

(၆၀) وَمِنْهُمْ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أذُنٌ
قُلُّ أذُنٌ خَيْرٌ لِّكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ
وَرَحْمَةً لِلَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ
اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ①

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- وَمِنْهُمْ ထိုမှတပါး၊ ၎င်းတို့တွင်။ 1538
- الَّذِينَ အကြင်သူတို့သည် (ရှိကြ၏)။
- يُؤْذُونَ ထိုသူတို့သည် စိတ်ဒုက္ခပေးကြလေသည်။
- النَّبِيَّ နဖီတမန်တော်မြတ်အား၊
- وَيَقُولُونَ ထိုသူတို့သည် ပြောဆိုကြလေသည်။
- هُوَ ၎င်းသည်။ (ထိုတမန်တော်သည်)။
- أُذُنٌ နားထောင်သူသာဖြစ်၏။ (နားဖြစ်သည်)။
- قُلُّ အသင်သည် ပြောကြားပါလေ။
- أُذُنٌ خَيْرٌ အကောင်းကိုသာ နားထောင်သူဖြစ်သည် (ကောင်းသောနားဖြစ်သည်)။
- لَكُمْ အသင်တို့အဖို့။
- يُؤْمِنُ ထို(နဖီတမန်တော်)သည် ယုံကြည်၏။
- بِاللَّهِ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား၊
- وَيُؤْمِنُ ထိုပြင်၊ ထို(နဖီတမန်တော်) သည် ယုံကြည်ထောက်ခံလေသည်။
- لِلْمُؤْمِنِينَ 'မုအ်ဒ်နီ' သက်သို့ ဤဥပုရ်အား၊
- وَرَحْمَةً ၎င်းပြင်၊ ကရုဏာဖြစ်၏။
- لِلَّذِينَ အကြင်သူတို့အဖို့။
- آمَنُوا ထိုသူတို့သည် သက်ဝင်ယုံကြည်ကြသည်။

مِنْكُمْ အသင်တို့အနက်မှ၊
 وَالَّذِينَ စင်စစ်သော်ကား၊ အကြင်သူတို့သည်၊
 يُؤْذُونَ ထိုသူတို့သည် စိတ်ဒုက္ခ ပေးကြလေသည်၊
 رَسُولَ اللَّهِ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ရုစုလ်တမန်တော်မြတ်အား၊
 لَهُمْ ၎င်းတို့၌ရှိအံ့၊
 عَذَابٍ မြစ်ဒဏ်သည်၊
 أَلِيمٍ ۝ ၅၁ ပြင်းပြနာကျင်ဖွယ်ဖြစ်သော။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ထိုမှတစ်ပါး၊ ၎င်းတို့တွင် အချို့သူများသည် နဗီတမန်တော်မြတ်အား စိတ်
 ဒုက္ခပေးကြ၏။ ၎င်းပြင် ထို နဗီတမန်တော်မြတ်သည် (မည်သည့်စကားမျိုးမဆို)
 နားထောင် (၍ယုံစား) လေ့ရှိသည်ဟု ပြောဆိုကြ၏။ (အို...နဗီတမန်တော်) အသင်
 သည် (၎င်းတို့အား၊ ဤသို့) ပြောကြားပါလေ။ (ဟယ်...အချင်းတို့) ငါသည်
 အသင်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ကောင်းရာကောင်းကြောင်းများကိုသာ နားထောင်လေ့
 ရှိသည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ယုံကြည်သည်။ မုအ်မင်န် သက်ဝင်ယုံကြည်သူ
 များကိုလည်း (၎င်းတို့ ပြောကြားသော သတင်းစကားနှင့် စပ်လျဉ်း၍) ယုံကြည်
 ထောက်ခံလေသည်။ ၎င်းပြင် အသင်တို့အနက်မှ သက်ဝင် ယုံကြည်ကြကုန်သော
 သူတို့အဖို့ ကရုဏာတော်လည်း ဖြစ်ချေသည်။ စင်စစ်သော်ကား အလ္လာဟ်အရှင်
 မြတ်၏ ရုစုလ်တမန်တော်မြတ်အား စိတ်ဒုက္ခပေးကြသော သူတို့တွင် ပြင်းပြနာကျင်
 ဖွယ်ဖြစ်သောပြစ်ဒဏ်သည် ရှိချေအံ့သတည်း။

1538 မုနာဖစ်က်များသည် အချင်းချင်းစုဝေးတိုင်ပင်ပြီး အစွလာမ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း၊
 တမန်တော်မြတ် (ဆာလ္လုလ္လာဟု အလိုဏ်ဟီ ၀၈၈၆) နှင့်ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ သိမ်ဖျင်းသော စကား
 များ၊ မကောင်းသောစကားများ၊ အယုတ္တအနတ္တ ပြောဆိုကြသည်။ တဦးတယောက်က “ဤ
 စကားများသည် တမန်တော်မြတ်ထံသို့ ရောက်ရှိသွားလိမ့်မည်” ဟု ပြောဆိုလျှင် ကျန် မုနာဖစ်က်
 များက “စိုးရိမ်စရာမရှိပါ။ ကျွန်ုပ်တို့သည် တမန်တော်မြတ်ရှေ့တွင် လိမ်လည် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြပြီး

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဖတ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

မိမိတို့၌ အပြစ်မရှိကြောင်း တမန်တော်မြတ်အား ယုံကြည်သွားစေကြမည်။ အတယ်ကြောင့်၀ကွ-
သော် တမန်တော်မြတ်သည် နားချည်းသာဖြစ်သည်။ ကြားရှိသမျှ ယုံကြည်သည်သာ ဖြစ်သည်။
တမန်တော်မြတ်အား လှည့်စားရန် မခက်ပါ” ဟု ဖြေကြားကြ၏။

အမှန်မှာ တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်) သည် ကြားရှိသမျှသောစကားကို
ယုံစားတော်မူသည်မဟုတ်။ အမှားအမှန်ကို ကောင်းစွာခွဲခြား သိတော်မူသည်။ သို့ရာတွင် တမန်
တော်မြတ်သည် မိမိ၏ ဟီရိုသြတ္တပွ၊ အရှက်၊ အရိုအသေ၊ ဂုဏ်သိက္ခာ၊ စိတ်စေတနာ ကောင်းမွန်
မြင့်မြတ်မှုကြောင့် မုသားစကား ပြောဆိုသူများကိုပင် ချက်ချင်း အရေးယူတော် မမူခဲ့ပေ။ တမန်
တော်မြတ်သည် ကောင်းမွန် မြင့်မြတ်လှသော စာရိတ္တရှင် ဖြစ်တော်မူသည့်အတွက် ဖြစ်ရပ်မှန်ကို
သိတော်မူပါလျက် လျစ်လျူပြုတော်မူလေ့ ရှိသည်။ ယင်းသို့ လျစ်လျူပြုတော်မူသည်ကိုပင် သူမိုက်
တို့က တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်) သည် ၎င်းတို့၏ စကားကို နားမလည်ဟု
မှတ်ထင်နေကြလေသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် ဤအာယတ်တော်တွင် ဤသည့်အချက်ကိုပင် ဖြေ
ကြားတားတော်မူသည်။ တမန်တော်မြတ်သည် နားချည်းပင်ဖြစ်လင့်ကစား ယင်းမုနာဖစ်က်များ၏
ကောင်းကျိုးအဖို့သာ ဖြစ်သည်။ တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်) ၏ ဤအကျင့်
စာရိတ္တသည် ၎င်းတို့အဖို့ အကောင်းသာဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ်လျှင် ထိုမုနာဖစ်က်များသည် ဦးစွာ
ပထမ အရေးယူခြင်း ခံကြရမည်သာဖြစ်သည်။ ထို့ပြင်တဝ တမန်တော်မြတ်၏ ကောင်းမွန်မြင့်မြတ်
သည့် ကိုယ်ကျင့်တရား၊ တမန်တော်မြတ်၏ လျစ်လျူပြုမှုများကို ယင်းမုနာဖစ်က်များ တချိန်သိမြင်
လာကြလျှင် ဤသည်လည်း ၎င်းတို့အဖို့ တရားရရန်အကြောင်း ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ၎င်းတို့၏မုသား
စကားများကို တမန်တော်မြတ် နားထောင်တော်မူပြီး ဆိတ်ဆိတ်နေတော်မူခြင်းမှာ တမန်တော်
မြတ် ယုံကြည်၍မဟုတ်။ တမန်တော်မြတ်သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အားသာ ယုံကြည် မြတ်နိုးတော်မူ
သည်။ မုအ်မင်န်တို့၏ စကားကိုသာယုံကြည်တော်မူသည်။ “အီမာန်” ယုံကြည်ပါသည်ဟု ထုတ်ဖော်
ပြောဆိုနေသောသူများ၏ စကားများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တမန်တော်မြတ် ဆိတ်ဆိတ်နေတော်မူခြင်း
မှာလည်း တနည်းအားဖြင့် ၎င်းတို့အား သနားကြင်နာတော်မူခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ သို့ ဆိတ်ဆိတ်
နေတော်မမူပဲ ၎င်းတို့၏ မုသားစကားများနှင့် ၎င်းတို့၏ အတွင်းသဏ္ဍာန်ကို အမှန်အတိုင်း ထုတ်
ဖော် မြက်ဟတော် မူလိုက်ပါက ၎င်းတို့သည် မုချ အရှက်တက်အကျိုးနည်းဖြစ်ကြရမည်။ သို့တစေ
လည်း မုနာဖစ်က်များ၏ ယုတ်မာဆိုးသွမ်းမှုများနှင့် တမန်တော်မြတ်၏ နောက်ကွယ်တွင် အယုတ္တ
အနတ္တ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင် ပြောဆိုကြသည့်စကားများကို အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် ကောင်းစွာသိတော်မူရာ
၎င်းတို့သည် ပြင်းပြနာကျင်စေမည့် ပြစ်ဒဏ်ကို ခံစားရန် အသင့် စောင့်မျှော်နေကြရန်သာ ရှိပေ
တော့သည်။ အုတ်ဆိမာနီ။ ၀-၂၄၅။ အအ-၂။

واخرج ابن ابي حاتم عن السدي قال اجتمع ناس من المنافقين فيهم جلاس
بين سويد بن صامت وجحش بن حمير ووديعه بن ثابت فارادوا ان يقعدوا في
النبي صلى الله عليه وسلم فنهي بعضهم بعضا وقالوا انا نتخاف ان يبلغ
محمد افيقح بكم وقال بعضهم انما محمد اذن نحلف له فيصداقنا فنزل
ومنهم الذين يؤذون النبي الاية -
عن ابن عباس رضي الله عنهما في قوله ويقولون هو اذن يعني انه لسمع
من كل احد قال الله عز وجل قل اذن خير لكم يؤمن بالله ويؤمن للمؤمنين
يعني يصدق بالله ويصدق المؤمنين - (درمشور ص ۲۵۳) 1538/5

الاذن: الرجل الذي يصدق ويقبل قول كل واحد (كشاف) 1538/1
الاذن: اى يقبل كل ما قيل له، (ابن قتيبة) 1538/2
(ويؤمن بالله) اى التصديق بالله الذى هو نقبض الكفر فعدى بالباء (كشاف)
(ويؤمن للمؤمنين) قصد السماع من المؤمنين وان يسلم لهم ما يقولونه فعدى
باللام - (كشاف) 1538/3
معناه الاستماع منهم والتسليم لقولهم فيتعدى باللام - (كبير)
قيل انما اذنت اللام للفرق بين ايمان التصديق وايمان الامان (مختص)
1538/4

يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِيَرْضَىٰ عَنْكُمْ وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَقُّ
بِأَنْ يُرْضَوْهُ إِنْ كَانُوا مُؤْمِنِينَ ﴿١٧﴾ (ر ٦)

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- يَحْفُونَ ၎င်းတို့သည် ကျိန်ဆိုကြလေသည်။ 1539
- بِاللَّهِ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား တိုင်တည်၍၊
- لِيَرْضَوْكُمْ ၎င်းတို့သည် အသင်တို့အား ကျေနပ်စေအံ့သောငှာ၊
- وَاللَّهُ စင်စစ်သော်ကား၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
- وَرَسُولُهُ ၎င်းပြင်၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ ရစူလ်တမန်တော်မြတ်သည်၊
- أَحَقُّ ပိုမို၍ပင် ထိုက်တော်မူ၏၊
- أَنْ يَرْضَوْهُ ၎င်းတို့သည်ထိုအရှင်မြတ် (ထိုရစူလ်တမန်တော်မြတ်)အားကျေနပ်စေကြရန်၊
- إِنْ كَانُوا အကယ်၍သာ၊ ၎င်းတို့သည် ဖြစ်ခဲ့ကြပါမူ၊
- مُؤْمِنِينَ “မုအ်မင်န်” သက်ဝင်ယုံကြည်သူများ၊

၉:၄၃

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ထိုသူတို့သည် အသင်တို့အား နှင်သိမ့် ကျေနပ်စေအံ့သောငှာ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်အား တိုင်တည်၍ ကျိန်ဆိုကြလေသည်။ စင်စစ်သော်ကား အကယ်၍သာ ထိုသူတို့သည် ‘မုအ်မင်န်’ သက်ဝင်ယုံကြည်သူများ ဖြစ်ကြပါလျှင်၊ အလ္လာဟ်အရှင် မြတ်သည်လည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ ရစူလ်တမန်တော်မြတ်သည်လည်းကောင်း၊ ထိုသူတို့၏ ကျေနပ်စေခြင်းကို ပိုမို၍ပင် ခံထိုက်တော်မူ၏။

1539 တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လုလာဟု အလိုင်ဟိ ဝစ္စလာမ်) သည် တခါတရံ မုနာဖစ်က်တို့၏ သစ္စာ ဖောက်မှု၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားမှုကို အရေးယူတော်မူသည့်အခါ မုနာဖစ်က်များသည် မှတ်စံလင်မ် တို့အား ကျေနပ်နှစ်သိမ့်စေရန်အတွက် မှတ်စံလင်မ်တို့၏ ရွှေ့မှောက်တွင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား တိုင်တည်၍ “ကျွန်ုပ်တို့၏ စိတ်စေတနာမှာ အကောင်းပင် ဖြစ်ပါသည်” ။ “ကျွန်ုပ်တို့သည် အဘယ် စကားကိုမျှ မပြောမဆိုမိပါ” ။ “အဘယ်စွပ်စွဲချက်တွင် အပြစ်မဲ့ဖြစ်ပါသည်” ... စသည်ဖြင့် ကျိန် ဆိုပြောဆိုကြသည်။ ဤသို့ ကျိန်ဆိုပြောဆိုခြင်းမှာ မှတ်စံလင်မ်တို့အား ကျေနပ်စေပြီး မိမိတို့

Book X— Chapter IX
The Repentance

အခေါင်း-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဖတ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

ဘက်သို့ပါလာအောင် ပြုလုပ်ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် ပတ်သက်၍ လည်းကောင်း၊ တမန်တော်မြတ်နှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း ဤသို့လိင်လည်လှည့်ဖြားခြင်းသည် ၎င်းတို့အဖို့ မည်သို့မျှ အကျိုးရှိမည် မဟုတ်သည်ကို ယင်းမုနာဖက်များ မသိကြပေ။ အကယ်၍ မုနာဖက်များသည် ၎င်းတို့ ထုတ်ဖော်ပြောဆို နေကြသည့်အတိုင်း စိတ်စေတနာ ဖြစ်စေတတ်ဖြင့် “အိမာန်” ယုံကြည်သော “မုအိမင်န်” အစစ်အမှန်များ ဖြစ်ကြလျှင် တခြားသူများကိုစွန့်၍ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ်အား ကျေနပ် နှစ်သိမ့်အောင် ပြုလုပ်ရန်အတွက် အထူး ကြိုးပမ်းရန်သာ ရှိသည်။ အုတ်ဆံမာန်။ ၀-၂၅၄။ အအ-၃။

ဤ အာယတ်တော်၌ (ယုရိသဟ) တွင် ပါရှိသော (ဟ) ဟူသော နာမ်စားသည် တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ဝစ္စလာမ်) အား ရည်ညွှန်းသည် ဟူ၍လည်း ဆိုနိုင်၏။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ရည်ညွှန်းသည်ဟူ၍လည်း ဆိုနိုင်၏။ ဤသို့နာမ်စားတခုတည်းဖြင့် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အားလည်းကောင်း၊ တမန်တော်မြတ်အားလည်းကောင်း ရည်ညွှန်းနိုင်အောင် စီကုံးဖွဲ့နွဲ့သုံးနှုန်းထားတော်မူခြင်းအားဖြင့် တမန်တော်မြတ်၏ ကျေနပ်မှုသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကျေနပ်မှုနှင့် ဆက်စပ်ရောပြွမ်းလျက်ရှိကြောင်း သိရှိရပေသည်။ ဤသည့်အချက်ကို ထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ထံတော်တွင် တမန်တော်မြတ်သည် အဘယ်မျှ နီးစပ်တော်မူကြောင်း၊ အဘယ်မျှ နှစ်မြို့တော်မူခြင်း ခံရတော်မူကြောင်း ကောင်းစွာ သိနိုင်ပေသည်။ ကြည့်-ကရ်ရှာဖ်။ အ-၂။ ၀-၄၇။

(لكم ليرضوكم) الخطاب للمسلمين وكان المنافقون يتكلمون بالمطاعن أو يتخلفون عن الجهاد ثم ياتون لهم فيعتذرون اليهم ويؤكدون معاذيرهم بالحلف ليعذروهم ويرضوا عنهم فقبل لهم ان كنتم مؤمنين كما تزعمون فاحق من ارضيتم الله ورسوله بالطاعة والوفاق. - (كشاف 4/1539/2)

ဤအာယတ်တော်တွင် (ကုန်မ်) “အသင်တို့” ဟူသော နာမ်စားသည် မှတ်စလင်မ်တို့အား ရည်ညွှန်း မိန့်ဆိုထားတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။ မုနာဖက်များသည် ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင် အယုတ္တအနတ္တ ပြောဆိုလေ့ရှိခဲ့ကြ၏။ ဂျီဟာဒ်သို့မလိုက်ပါပဲ နောက်ချန်၍ထိုင်နေလေ့ရှိကြ၏။ ထို့

နောက် ယင်းမုနာဖတ်များသည် မှတ်စလင်မ်တို့ထံလာ၍ (၎င်းတို့သည် အပြစ်မဲ့သူများ ဖြစ်ကြောင်း) အကြောင်းပြကြ၏။ မိမိတို့ အကြောင်းပြချက်များကို လေးနက်စေရန် ကျိန် ဆိုကြ၏။ ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းမှာ မှတ်စလင်မ်များက ၎င်းတို့အား အပြစ်မဲ့သူများ အကြောင်း ရှိနေသူများဟူ၍ ယူဆကြရန်နှင့် ၎င်းတို့အား ကျေနပ်ကြရန်ပင် ဖြစ်သည်။ ထို့အတူ ကြောင့် ၎င်းတို့အား ‘အကယ်၍ အသင်တို့သည် အသင်တို့ ထင်မြင်ယူဆပြောဆိုကြသည့် အတိုင်း မုဒ်မင်န်များ ဖြစ်ကြပါလျှင်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် ထိုအရှင်မြတ်၏ တမန် တော်မြတ်အား အမိန့်နာခံလိုက်နာခြင်းဖြင့် ကျေနပ်အောင် ပိုမို၍ လုပ်ထိုက်ကြပေသည်’ဟု မိန့်ဆိုစားတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။ ကရှ်ရှာဖ်။ အ-၂။ ၀-၄၇။

(၆၃) اَلَمْ يَعْلَمُوا اَنْهُمْ مِّنْ جُنَادِ اللّٰهِ وَرَسُوْلُهُ فَاَن لَّهُ نَارٌ
 جَوْهَرٌ خَالِدًا فِيْهَا ذٰلِكَ اَلْحَزْنُ الْعَظِيْمُ ﴿٤٧﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- اَلَمْ يَعْلَمُوا ထိုသူတို့သည် မသိခဲ့ကြလေသလော၊ 1540
- اَنْهُمْ ကေန်စင်စင်။
- مِّنْ မည်သူမဆို၊
- جُنَادِ اللّٰهِ ထိုသူသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ဆန့်ကျင် (အတိုက်အခံပြု)လျှင်၊
- وَرَسُوْلُهُ ထိုအတူ၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ ရုစုလ်တမန်တော်အား၊
- فَاَن لَّهُ သို့ဖြစ်လျှင်၊ ကေန်မလွဲ၊ ထိုသူ၌ရှိပေမည်၊
- نَارٌ جَوْهَرٌ ဂျဟန္နမ် ငရဲဘုံ၏မီးသည်၊
- خَالِدًا ထာဝစဉ် နေထိုင်လျက်ရှိပေမည်၊
- فِيْهَا ထိုဂျဟန္နမ် ငရဲဘုံ၌။
- ذٰلِكَ ဤကား၊ 1541
- اَلْحَزْنُ ကျိုးယုတ်ရှက်ရ ဖြစ်စေခြင်းပင်၊
- الْعَظِيْمُ ကြီးလှစွာသော။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ကေန့်စင်စစ် မည်သူမဆို အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အားလည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ ရစူလ်တမန်တော်မြတ်အားလည်းကောင်း၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ပြုပါလျှင် မလွဲကေန့် ထိုသူ၏အဖို့ ငရဲမီးသာလျှင်ရှိ၍ ထိုငရဲမီးတွင် ထာဝစဉ်နေထိုင်လျက် ရှိချေမည်။ ဤကား ကြီးကျယ်လှစွာသော ကျိုးယုတ် ရှက် ရ ဖြစ် စေ ခြင်း ပင် ဖြစ်သည်ကို ထိုမုနာဖစ်ကံများသည် (ယခုထက်တိုင်) မသိကြသေးသလော။

1540 الم يعلموا

'ထိုသူများသည် မသိကြသေးသလော' ဟူ၍ သုံးနှုန်း ထားတော်မူခြင်း၏ သဘောမှာ - 'တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗဟု အလိုဗီ ၀၈၈၅) သည် ၎င်းတို့အား အချိန်ကြာမြင့်စွာကပ်သွန်သင် ဆုံးမ ဩဝါဒပေးတော်မူခဲ့၏။ သင်ကြားပို့ချတော်မူခဲ့၏။ သို့သော်လည်း ထိုသူများသည် ယခုထက်တိုင် ဤစကားကိုပင် မသိနားမလည်ကြသေးသလော' ဟူ၍ ဖြစ်၏။

قال اهل المعاني قوله الم تعلم خطاب لمن حاول الانسان تعليمه مدة وبالغ في ذلك التعليم ثم انه لم يعلم فيقال له الم تعلم بعد هذه الساعات الطويلة والمدّة المديدة -
(كبير) 1540/

1541 မုနာဖစ်ကံများသည် အကြင် ကျိုးယုတ် ရှက်ရ ဖြစ်မှုမှ လွတ်ကင်းရန်အတွက် 'မုနာဖစ်ကံ' ဖြစ်ခဲ့ကြ၏။ 'နီဖက်' အယောင်ဆောင်မှုကို လက်ခံကျင့်သုံးခဲ့ကြ၏။ မှတ်စလင်မ် အယောင်ဆောင် ခဲ့ကြ၏။ ယခုမူ ထိုအကျိုးယုတ်အရှက်ရ ဖြစ်မှုထက်ပင် ဆိုးရွားလှသော အကျိုးယုတ် အရှက်ရ ဖြစ် ကြရလေပြီ။ အမြဲထာဝစဉ် ငရဲလားကြရပေပြီ။

يعني جس سوائی سے بچنے کیلئے نفاق اختیار کیا ہے، اس سے بڑی رسوائی یہ ہے۔ (عثمانی ص ۲۵۷/ 1541)

(၆၄) يَحْذَرُ الْمُنْفِقُونَ أَنْ نُنزِلَ عَلَيْهِمْ سُورَةً تُنَبِّئُهُمْ
بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ قُلْ اسْتَهِرْءُوا إِنَّا لِلَّهِ مُخْرَجٌ
مَا تَحْذَرُونَ ﴿٦٤﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- يَحْذَرُ စိုးရိမ်လျက် ရှိလေ၏။ 1542
- الْمُنْفِقُونَ “မုနာဖစ်က်” တို့သည်။
- أَنْ نُنزِلَ ချပေးတော်မူခြင်း ခံရမည်ကို။
- عَلَيْهِمْ ထို (မုအ်မင်န်သက်ဝင်ယုံကြည်) သူတို့အပေါ်ဝယ်။
- سُورَةً ကဏ္ဍတခုခုသည်။
- تُنَبِّئُهُمْ ထို (ကဏ္ဍ) သည် ထို (မုအ်မင်န်) တို့အား သိကြားစေမည်။
- بِمَا အကြင်အရာကို။
- فِي قُلُوبِهِمْ ထို (မုနာဖစ်က်) တို့၏ စိတ်နှလုံးတွင်ရှိ၏။
- قُلْ အသင်သည် ပြောကြားပါလေ။
- اسْتَهِرْءُوا အသင်တို့သည် ပြက်ရယ်ကြလေကုန်။
- إِنَّا لِلَّهِ ကေန်အမှန်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်။
- مُخْرَجٌ ထုတ်ဖော်တော်မူမည့်အရှင်မြတ်ပင်။
- مَا အကြင်အရာကို။
- تَحْذَرُونَ အသင်တို့သည် စိုးရိမ်လျက်ရှိကြကုန်၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

“မုနာဖစ်က်” တို့သည် ထို ‘မုအ်မင်န်’ သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့အပေါ်၌ မိမိတို့၏ စိတ်နှလုံးတွင်း ရှိသည်တို့ကို ထို ‘မုအ်မင်န်’ တို့အား သိကြားစေသော ကဏ္ဍတခုခု ချပေးခြင်းခံရမည်ကို ကြောင့်ကြစိုးရိမ်လျက် ရှိကြလေသည်။ (အို...နဗီတမန်တော်) အသင်သည် (ထို ‘မုနာဖစ်က်’ တို့အား ဤသို့) ပြောကြားပါလေ။ “အသင်တို့သည် ပြက်ရယ် ပြောင်လျှောင် နေကြကုန်၊ ကေန်အမှန် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်

သည် အသင်တို့ စိုးရိမ်လျက်ရှိကြသည်ကို ထုတ်ဖော်တော်မူမည့် အရှင်မြတ်ပင် ဖြစ်
တော်မူပေသတည်း။”

1542 မုနာဖစ်က်များသည် မိမိတို့၏ ဆွေးနွေးပွဲများတွင် အစွလာမ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း၊
တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုငှာ ၀၈၈၆) နှင့် ပတ်သက်၍ လည်းကောင်း၊ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်
ပြောဆိုလေ့ရှိကြ၏။ မုအ်မင်န်များနှင့် ပတ်သက်၍လည်း အယုတ္တအနတ္တ ပြောဆိုလေ့ရှိကြ၏။
အစွလာမ် သာသနာ့ မဏ္ဍိုင် များကိုလည်း ပြောင်လှောင်လေ့ ရှိကြ၏။ ထို့နောက် တဖန်
ဤသည့် စကားရပ်များသည် တမန်တော်မြတ်ထံသို့ ရောက်ရှိ သွားနိုင်ပေသည်ဟု တွေးထင်
မိကြသောအခါ ၎င်းတို့က စိုးရိမ်စရာမရှိ၊ တမန်တော်မြတ်သည် နားချည်းသာဖြစ်၏၊ ကြားရှိသမျှ
ယုံစားတတ်၏၊ ငါတို့သည်တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုငှာ ၀၈၈၆) ရှေ့မှောက်တွင် လိမ်လည်
လှည့်ပတ်၍ ရှင်းပြပြောဆိုကြလျှင် တမန်တော်မြတ်သည်ငါတို့၏စကားကို ယုံစားသွားပေမည်”
ဟုပြောဆိုကြ၏။ သို့ရာတွင်မကြာခဏ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က “ဝဟီ” ဖြင့် သိကြားစေဘော် မူ
ခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့၏ “နီဟက်” အသောင်ဆောင်မှုနှင့် အဘွင်းစိတ်ဓာတ် ယုတ်မာမှုများ ပေါ်
လွင် ထင်ရှားသွားတတ်သည့်အတွက် မုနာဖစ်က်များသည် ၎င်းတို့၏စိတ်တွင်း ဖုံးကွယ်ထားသည့်
လျှို့ဝှက်ချက်များကို မုအ်မင်န်တို့အား သိကြားစေမည့်ကဏ္ဍာချုရ၊ အာယတ်တော် တပါးပါး
ကျရောက်သတည်းကို အသူးစိုးရိမ်နေကြ၏။ အမှန်မှာ မုနာဖစ်က်များ၏စိတ်နှလုံးများသည် သတ္တိ
ကြောင့်မှု၊ စိတ်အားငယ်မှု၊ အားနည်းမှုများကြောင့်၊ မပြတ်သားပေ၊ တသမတ်ဘည်း မရှိ
ပေ၊ အမြဲတစေ မဝေခွဲတတ်ပဲ၊ ဇဝေဇဝါဖြစ်လျက် ရှိပေသည်။ ယင်းမုနာဖစ်က် များသည်
တခါတရံ တမန်တော်မြတ်၏ လျစ်လျူရှုမှုကိုကြည့်ပြီး အနည်းငယ်စိတ်အေးကြ၏။ “သို့ရာတွင်
ကုရ်အာန်ကျမ်းလာ အာယတ်တော်များကို ကြားနာရပြန်သော် တုန်လှုပ် ချောက်ချားကြပြန်၏။
ထို့အတွက်ကြောင့် အာယတ်တော်တွင် “အသင်တို့သည် ပြောင်လှောင်၍ နေကြကုန်၏။ တမန်
တော်မြတ်အားလည်း နားချည်း”ဟု ပြောဆို၍ စိတ်အေးနေကြကုန်၊ သို့ရာတွင် အသင်တို့ စိုးရိမ်
ကြောင့်ကြ နေကြသည့် အချက်များကို မကြာမီအတွင်း အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က ဖွင့်ဟထုတ်ဖော်၍
အသင်တို့၏ ဉာဏ်နီဉာဏ်နက်၊ ပရိယာယ်မာယာများကို လုံးဝဖျက်ဆီးတော်မူမည်ကိုလည်း သိထား
ကြကုန်” ဟု မိန့်ဆိုထားတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။ အုတ်ဆီမာနီ။ ၈-၂၅၄။ အအ-၅။

ဤအာယတ်တော်နှင့် ဆက်စပ်၍ ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်(၅၀:၈)ကို လည်းကောင်း၊ (၄၇: ၂၉-၃၀)ကို လည်းကောင်း ရှုပါကုန်။

(၆၅) وَلَيْنُ سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ
قُلْ أَابِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِءُونَ

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

وَلَيْنُ سَأَلْتَهُمْ ၎င်းပြင်၊ စင်စစ်သော်ကား၊ အကယ်၍၊ အသင်တို့သည် ၎င်းတို့အား မေးမြန်းခဲ့ပါလျှင်၊ 1543

لَيَقُولُنَّ ကေနမလဲ့၊ ၎င်းတို့သည် ပြောဆိုကြလတ္တံ့။

إِنَّمَا မျှသာတည်း။

كُنَّا نَخُوضُ ကျွန်ုပ်တို့သည် အချည်းနှီးအသုံးမကျ အပျင်းပြေစကား ပြောဆိုလျက် ရှိကြခဲ့ပေသည်။

وَنَلْعَبُ ထို့ပြင်၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် ရယ်စရာပြောဆိုလျက် ရှိခဲ့ကြပေသည်။

قُلْ အသင်သည်ပြောကြားပါလေ။ 1544

أَابِاللَّهِ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့်(လော)။

وَآيَاتِهِ ထို့ပြင်၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ အာယတ်တော်များကို(လော)။

وَرَسُولِهِ ၎င်းပြင်၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ ရစူလ် တမန်တော်မြတ်ကို(လော)။

كُنْتُمْ تَسْتَهْزِءُونَ အသင်တို့သည် ပြက်ရယ်ပြောင်လှောင်ခြင်းပြုလျက်ရှိခဲ့ကြကုန်၏။
9:46

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

စင်စစ်သော်ကား၊ အကယ်၍ အသင်သည် ထိုသူတို့အား စင်ဆေး မေးမြန်းခဲ့ပါလျှင် ကေနမလဲ့ ၎င်းတို့က “ကျွန်ုပ်တို့သည် အပျော်အပျင်းပြေစကားပြောဆိုလျက်သာ ရှိကြပါသည်။ ၎င်းပြင် ကျွန်ုပ်တို့သည် ရယ်စရာပြောဆိုလျက်သာ ရှိကြပါသည်” ဟု ဖြေကြားကြလတ္တံ့။ (အို...နဗီတမန်တော်) အသင်သည် (၎င်းတို့အား ဤသို့) ပြောကြားပါလေ။ (ဟယ်...အချင်းတို့) အသင်တို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အားလည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ အာယတ်တော် များကိုလည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ ရစူလ် တမန်တော်မြတ်အား လည်းကောင်း ပြက်ရယ်ပြောင်လှောင် ကြလေသလော။

1543 တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဏ္ဍဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) နှင့်တကွ မှတ်စလင်မ်များ “တပုဂံ” စစ်ပွဲ သို့ ချီတက်သွားနေခိုက် အချို့ မုနာဖစ်က်များက “အသင်တို့သည် ဤ သူ (တမန်တော်မြတ်) ကို ကြည့်ကြစမ်း၊ သူသည် ဆီရိယနိုင်ငံ၏ နန်းတော်များနှင့် ရောမတိုင်းပြည်၏ မြို့များကို သိမ်းပိုက် အောင်နိုင်မည်ဟု အိပ်မက်မက်နေသည်။ သူသည် ရောမစစ်သည်များနှင့် ပြိုင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ရမည့် အရေးကို အရပ်လူမျိုးအချင်းချင်း တိုက်ခိုက်သည့် စစ်ပွဲမျိုးဟုထင်မှတ်နေသည်။ နက်ဖြန်ကျွန်ုပ်တို့ သည် ရောမ စစ်သည်တော်များ ရှေ့မှောက်တွင် ကြိုးများနှင့် တုပ်နှောင်ခံရပြီး စစ်သို့ ပန်း များအဖြစ် မတ်တတ်ရပ်လျက် ရှိကြမည်မှာ ယုံမှားဖွယ်မရှိ။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဤအစား ပုတ်၊ လူလိမ်၊ သတ္တိကြောင် “ကာရီ” (သာဝကကြီး) များသည် စနစ်တကျဖွဲ့စည်းထားသော ရောမ စစ်သည် များနှင့် ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ကြမည်လော... စသည်ဖြင့် မှတ်စလင်မ်တို့အား ရောမစစ်သည်များဘက်မှ ခြောက်လှန့်၍ စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းစေရန် ပြောဆိုနေခဲ့ကြ၏။ ဤသည့် စကားရပ်များကို တမန်တော် မြတ် (ဆွာလ္လဏ္ဍဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) ကြားသိတော်မူသောအခါ၊ ယင်း မုနာဖစ်က်များအား ခေါ်၍ မေးမြန်းတော်မူလေသည်။ ထိုအခါ မုနာဖစ်က်များက “တမန်တော်မြတ်၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် အမှန် စင်စစ် ဤသို့သော ယုံကြည်ချက်များ အသို့လျှင် ထားရှိကြပါမည်နည်း။ ကျွန်ုပ်တို့သည် စကား ပြောယင်းဆိုယင်း အလွယ်တကူခရီးရောက်နိုင်ရန်အတွက် အချိန်ကုန်စေခြင်း၊ အပျင်းပြေ အဖျင်း စကားပြောခြင်း၊ ပြောင်လှောင်ခြင်း အနေဖြင့် ပြောဆိုခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်” ဟု ဖြေဆိုခဲ့ကြ လေသည်။ အုတ်ဆံမာနီ။ ၈-၂၅၄။ အအ-၆။

عن مجاهد في قوله يحذر المنافقون يقولون القول فيما بينهم ثم يقولون
عسى الله ان لا يفشي علينا هذا وعن قتادة قال بينا رسول الله صلى الله عليه
وسلم في غزوة الى تبوك وبين يديه انا من المنافقين فقالوا ايرجو هذا الرجل
ان يفتح له قصور الشام وحصونها ههنا ههنا فاطلع الله نبيه صلى الله
عليه وسلم على ذلك فقال صلى الله عليه وسلم احبسوا على هؤلاء الركب فاتاهم
فقال قلمتم كذا اقلتم كذا قالوا يا نبى الله انما كنا نخوض ونلعب - (تفسير ابن كثير 1543/7-11)

1544 စကားလျှော့၊ စကားလွင့် ပြောဆိုခြင်း၊ ပြက်ချော်ပြောင်လှောင်ခြင်းများသည် ကောင်း သော အကျင့်မဟုတ်ပေ။ အထူးသဖြင့် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၊ ထိုအရှင်မြတ်၏တမန်တော်မြတ်၊ အစ္စလာမ် သာသနာရေးဆိုင်ရာ အမိန့် ပညတ်တော်များသည် ပြောင်လှောင် ပြက်ချော်ဖွယ်ရာ

များ အလျှင်းမဟုတ်ပေ။ အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၊ တမန်တော်မြတ်နှင့် အစွဲလမ်း သာသနာရေး ဆိုင်ရာ အမိန့် ပညတ်တော်များကို ငိတ်မပါပဲ နှုတ်ဖြင့်ပြောင်လှောင်ပြန်ချော်ခြင်းသည်င် အလွန် ကြီးမားလှသော အပြစ်ဖြစ်သည်။ ကုန်ရုံဖြစ်သည် သို့ပါလျက် မုနာစ်ကံများသည် ယုတ်မာသော စိတ်ဖြင့် အနှောင့်အယှက် ပေးရန် ရည်စူး၍ ပြောင်လှောင် ပြန်ချော်သမှု ပြုခဲ့ကြ ပေသည်။ ၎င်းတို့၏အပြစ်ကား အဘယ်မျှ ကြီးမားမည်ကို စဉ်းစား၍ပင် မရနိုင်ပေ။ အုတ်ဆံမာနီ။ ၁၀-၂၅၅။

အအ-၁။

دلّ على ان الاستهزاء بآيات الله وبشي من شرائح دينه كفر فاعلمه - (حصاص) 1544/1

အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ ဒေသနာတော်များကို သော်လည်းကောင်း၊ ထို အရှင်မြတ်၏သာသနာတော်၏ တရားဥပဒေ တစုံတရာကိုသော်လည်းကောင်း ပြန် ချော် ပြောင်လှောင်သောသူသည် ကုန်ရုံဖြစ်သွား၏။ ဂျဆိဆူဆူ။

فيه الدلالة على ان اللعاب والجداسواء في اظهار كلمة الكفر على غير وجه الاكراه (حصاص) فاخبر ان هذا القول كفر منهم على اى وجه فالوجه من جدا او هنزل فدل ذلك على استواء الحكم الجاد والهازل في اظهار كلمة الكفر - (حصاص) انه تعالى بين ان ذلك الاستهزاء كان كفرا والعقل يقتضى ان الاقدام على الكفر لاجل اللعب غير جائز - (كبير) 1544/2

دين کے ساتھ قصداً استهزاء خواہ بد اعتقادی سے ہو یا بدون بد اعتقادی کے ہو کفر ہے اور استهزاء باشر و آیاتہ و رسولہ باہم تینوں متلازم ہیں - (تھاوی ص ۱۲۵ ج ۲-۳) 1544/2

သာသနာတော်ကို တမင်သက်သက် ရည်ရွယ်၍ ပြန်ချော် ပြောင်လှောင် ခြင်းသည် ယုံကြည်၍ဖြစ်စေ၊ မယုံကြည်ပဲဖြစ်စေ “ကုန်ရုံ” ဖြစ်သည်။ အလွှာဟ် အရှင်မြတ်အားသော်လည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ အာယတ်တော်များကိုသော် လည်းကောင်း၊ ထို အရှင်မြတ်၏ တမန်တော်မြတ်အားသော်လည်းကောင်း ပြောင် လှောင် ပြန်ချော်ခြင်းသည် အတူတူပင်ဖြစ်သည်။ ထာနဝီ။ အ-၄။ ၁၀-၂၅၅။

အထူးသတိပြုဖွယ်။

ယခုအချိန် မှတ်ငလင်မိများသည် အချင်းချင်းပြောင်လှောင်ပြောဆိုကြသည့် အခါမျိုးတွင် ကုန်အာန်ကျမ်း၏ အချို့အာယတ်တော်များ၏ အသံထွက်ကို မိမိဘာသာစကား အသံထွက်နှင့် ကာရန်ညီ၊ အသံတူ၊ ဆင်တူရိုးမှား ရွတ်ဆို၍ မိမိတို့လိုရာအဓိပ္ပာယ်တွင် ပြောဆိုသုံးစွဲလေ့ ရှိကြ၏။ အချို့ကလည်း ကုန်အာန်ကျမ်းလာ အာယတ်တော်၏ အသံထွက်ကို အနည်းငယ်ပြောင်း၍ မိမိဘာသာစကား အသံထွက်အရ အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူ ပြောဆိုလေ့ ရှိကြ၏။ ဤသို့ကား အလျှင်း မပြောဆိုထိုက်၊ “ကုဖ်ရ်” ဖြစ်၏။ အပြစ်ကြီးမားလှ၏။ မေ့မှား၍ ပြောဆိုမိကြသော သူများသည် အချိန်မီ ဝန်ချတောင်းပန်ရမည် ဖြစ်၏။ (သာဇီ)

(၆၆)

لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِنَّ نَعْفَ عَنْ طَائِفَةٍ مِّنْكُمْ نَعْدِبُ طَائِفَةً بِأَنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- لَا تَعْتَذِرُوا အသင်တို့ အကြောင်းမပြုကြကုန်လင့်၊
- قَدْ كَفَرْتُمْ စင်စစ်ကေန၊ အသင်တို့သည် သွေဖည်ငြင်းပယ်ခဲ့ကြချေပြီ၊
- بَعْدَ إِيمَانِكُمْ အသင်တို့ အီမာန်သက်ဝင်ယုံကြည်ကြပြီးနောက်၊
- إِنَّ نَعْفَ အကယ်၍၊ ငါအရှင်မြတ်သည် နှင့်လွှတ်တော်မူခဲ့ပါလျှင်၊ 1545
- عَنْ طَائِفَةٍ လူတစ်စုကို၊
- مِّنْكُمْ အသင်တို့အနက်မှ၊
- نَعْدِبُ ငါအရှင်မြတ်သည် ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူပေမည်၊
- طَائِفَةً လူတစ်စုကိုမူ၊
- بِأَنَّهُمْ အကြောင်းသော်ကား၊
- كَانُوا ၎င်းတို့သည် ဖြစ်ခဲ့ကြကုန်၏၊
- مُجْرِمِينَ ပြစ်မှုထင်ရှားသောသူများ။

အသင်တို့သည် (အချည်းနှီး) အကြောင်း မပြုကြကုန်လင့်။ စင်စစ်ကေန် အသင်တို့သည် မိမိတို့အိမာန်သက်ဝင်ယုံကြည်ကြောင်း တုတ်ဖော်ပြောဆိုပြီးနောက် သေ့ဖည်ငြင်းပယ်ခဲ့ကြလေပြီ။ အကယ်၍ ငါအရှင်မြတ်သည် အသင်တို့အနက် လူတစ်စုကို ခွင့်လွှတ်တော် မူငြားအံ့လည်း အခြားလူတစ်စုကိုမူကား ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူမည် သာ ဖြစ်သည်။ အကြောင်းသော်ကား၊ ၎င်းတို့သည် ပြစ်မှုဆင်ရှားသောသူများ ဖြစ်ကြသောကြောင့်ပင်တည်း။

1545 အချို့ မုနာဖစ်က်များသည် မိမိတို့၏ အပြစ်များကို ဖုံးကွယ်ရန်အတွက် လိမ်လည်လှည့်ဖြာ ၍ အခိဗ္ဗာယ်ကင်းမဲ့သော၊ မမှန်ကန်သော အကြောင်းများကို တင်ပြကြသော်လည်း ၎င်းတို့၏ အကြောင်းပြချက်များသည် ၎င်းတို့အဖို့ အနည်းငယ် စိုးစဉ်းမျှ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည်မဟုတ် ပေ။ ပြန်ချော်ပြောင်ချော်သော၊ မှတ်စိတ်အိမ် အသောင်ဆောင်နေကြသော မုနာဖစ်က်များသည် မိမိတို့၏ပြန်ချော်ပြောင်လှောင်မှုနှင့် အသောင်ဆောင်မှုများ၏ပြစ်ဒဏ်ကို ခံကြရမည်သာဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် မုနာဖစ်က်တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် စိတ်စေတနာ ဖြူစင်စွာဖြင့် ဝန်ချတောင်းပန်၍ မိမိ၏ ပြစ်မှုများကို ကြဉ်ရှောင်ပါလျှင် ၎င်းအား အလွှာဟ် အရှင်မြတ်သည် ခွင့်လွှတ်တော် မူမည်ဖြစ် သည်။ သို့တည်းမဟုတ် အကြင်မုနာဖစ်က်တစ်ဦးသည် မုနာဖစ်က်ဖြစ်ခဲ့ပါလျက် အနှောင့်အယှက် ပေးခြင်း၊ ပြန်ချော်ပြောင်လှောင်ခြင်းတို့မှ ကင်းဝေးစွာနေခဲ့လျှင် ၎င်းအား အလွှာဟ်အရှင်မြတ် သည် အယောင်ဆောင်မှု၏ အပြစ်ဒဏ် ပေးတော်မူမည် ဖြစ်သော်လည်း ပြောင်လှောင်ခြင်း၊ နှောင့် ယှက်ခြင်း၏ အပြစ်ကိုမူ ပေးတော်မူမည် မဟုတ်ပေ။ အုတ်ဆိမာနီ။ ၈-၂၅၅။ အအ-၂။

“အကယ်၍ ငါအရှင်မြတ်သည် အသင်တို့အနက် လူတစ်စုကို ခွင့်လွှတ်တော် မူငြားအံ့လည်း အခြားလူတစ်စုကိုမူကား အပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူမည်သာ ဖြစ်သည်။ အကြောင်းသော်ကား ၎င်းတို့ သည် အပြစ်ဆင်ရှားသောသူများ ဖြစ်ကြသောကြောင့် ပင်တည်း” ဟူ၍ အာယတ်တော်လာ ရှိ၏။ ဤအာယတ်တော်၏ အလိုသဘောမှာ မုနာဖစ်က်များအနက် အချို့တို့သည် စိတ်စေတနာ ဖြူစင်စွာဖြင့် အစွလာမ် သာသနာကို သက်ဝင်ယုံကြည် လာကြမည်သာဖြစ်သည်။ ထိုသို့သော သူများအား အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည် ခွင့်လွှတ်တော်မူမည် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အချို့ မုနာဖစ်က် များသည် အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ အသံခတ်၌ ပြစ်မှုဆင်ရှားသူများ ဖြစ်ခဲ့ကြ၏။ (၀၇) ၎င်းတို့

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင် ၁၀။ ကဏ္ဍ ၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်းကဏ္ဍ။

သည် အဘယ်အခါမျှ အစွဲလမ်းသာသနာကို သက်ဝင်ယုံကြည်ကြမည်မဟုတ်ပေ။ ထိုသို့သောသူ
များအားမူ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မုချပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူမည်သာ ဖြစ်သည်တည်း။ ထာနဝီ။
အ-၄။ ၀-၁၅။

(لا تعتذروا) لا تشتغلوا باعتذاركم الكاذبة فانها لا تنفعكم بعد ظهور
سرکم (قد كفرتم) قد ظهر كفرکم باستهزاءکم (بعد ايمانکم) بعد اظهارکم
الايمان (ان نغف عن طائفة منکم) باحد اثم التوبة و اخلاصهم
الايمان بعد النفاق (نغذب طائفة بانهم كانوا مجرمين) مصرين على النفاق
غير تائبين منه أو ان نغف عن طائفة منکم لم يؤذوا رسول الله صلى الله عليه
وسلم ولم يستهزؤوا فلم نغذبهم في العاجل، نغذب في العاجل طائفة منهم -
بانهم كانوا مجرمين مؤذيين رسول الله صلى الله عليه وسلم مستهزئين (كشاف ۱/ ۱۶۴)

အပိုဒ် - ၉။

မုနာဖစ်ကံများအကြောင်း။

အာယတ်စဉ်။ အမြက်သဘော။

၉၇။ မုနာဖစ်ကံမိန်း မယေကျ်းများသည် တမျိုးတစားတည်းပင်ဖြစ်ကြသည်။
၎င်းတို့သည် မကောင်းရာကို အမိန့်ပေး၍ ကောင်းရာကို တားမြစ်ကြသည်။
အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ ပေးကမ်းရာတွင် စေးနဲကြသည်။
၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား မေ့လျော့ခဲ့ကြရာ ထိုအရှင်မြတ်သည်
လည်း ၎င်းတို့အား မေ့လျော့ထားတော်မူခဲ့လေသည်။

၉၈။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မုနာဖစ်ကံများအား ဂျပာနွမ်ငရဲတွင်အမြဲထာဝစဉ်
လားစေတော်မူမည့်အကြောင်း ကတိပြုထားတော်မူသည်။ မိမိ၏ ကရုဏာ
တော်မှလည်း ကင်းဝေးစေတော် မူခဲ့သည်။

အာယတ်စဉ်။ အမြက်သသော။

၆၉။ မုနာဖစ်ကံများသည် ကုဖိရ်နှင့် ကုဖိရ်၏ ပြစ်ဒဏ်ခံစားရာတွင်လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာပစ္စည်း သားသမီး ပေါများကြွယ်ဝရာတွင်လည်းကောင်း၊ လောကီ စည်းစိမ် ခံစားရာတွင်လည်းကောင်း နှစ်ဘဝလုံးတွင် နစ်နာဆုံးရှုံးရာတွင် လည်းကောင်း မိမိတို့ အလျင်ရှိခဲ့ကြသော သူယုတ်မာများနှင့်တူကြသည်။

၇၀။ အတိတ်ခေတ်တွင် မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် နှိပ်စက်ကလူ ပြုသည့် အတွက် နစ်နာဆုံးရှုံးပျက်သုဉ်းသွားခဲ့ကြသည့် တမန်တော်နှုတ် ၏ အမျိုးသား၊ အာဒ်အမျိုးသား၊ ဆမူဒ်အမျိုးသား၊ တမန်တော် အစ်ဗ်ရာဟီမ်၏ အမျိုးသား၊ မဒ်ယန်မြို့သားများနှင့် မှောက်လှန် ကပြောင်းကပြန် ပြုလုပ်ခြင်း ခံခဲ့ရသည့် ရွာသားများ၏ သတင်းစကားများသည် ယင်း မုနာဖစ်ကံများထံသို့ မရောက်ရှိလေသလော။

၇၁။ မုအ်မင်န် ယောက်ျား၊ မိန်းမများသည် အချင်းချင်း သာသနာရေးတွင် ညီရင်းအစ်ကို၊ မောင်ရင်းနှမများ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် ကောင်းရာကို ညွှန်၍ မကောင်းရာကို တားမြစ်ကြသည်။ ဆူလာတ် ဝတ်ပြုကြသည်၊ ဇကာတ်ပေးကြသည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ်၏ အမိန့် ဩဝါဒတော်များကို လိုက်နာကျင့်သုံးကြသည်။ ၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၏ ကရုဏာတော်ကို ခိုလှုံကြရမည်ဖြစ်သည်။

၇၂။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မုအ်မင်န်တို့အား ဂျန္နတ်အမတ် သုခတုံများတွင် အမြဲထာဝစဉ် လားစေတော်မူမည့်အကြောင်း ကတိပြုထားတော်မူသည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကျေးဇူးတော်များတွင် ထိုအရှင်မြတ်၏ ကျေနပ် နှစ်သက်တော်မူခြင်းမှာ အကြီးဆုံးနှင့် အမြင့်မြတ်ဆုံးပင် ဖြစ်သည်။

(၆၇) **الْمُنْفِقُونَ وَالْمُنْفِقَاتُ بَعْضُهُمْ مِّنْ بَعْضٍ يَأْتِرُونَ
بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ
نَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ إِنَّ الْمُنْفِقِينَ هُمُ الْفٰسِقُونَ ﴿٧٧﴾**

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- المُتَّقِينَ 'မုနာဖ်စ်' မှတ်စလင်မ် အယောင်ဆောင်သော ယောက်ျားတို့သည်။ 1546
- وَالْمُنْفِقَاتِ ထို့အတူ၊ 'မုနာဖ်စ်' မှတ်စလင်မ် အယောင်ဆောင်သော မိန်းမတို့သည်။
- بَعْضُهُمْ ၎င်းတို့အနက်၊ အချို့သည်။
- مِنَ الْبَعْضِ အချို့မှဖြစ်၏။
- يَأْمُرُونَ ၎င်းတို့သည် အမိန့်ပေးကြလေသည်။
- بِالسُّكْرِ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်များကို၊
- وَيَنْهَوْنَ ထို့ပြင်၊ ၎င်းတို့သည် တားမြစ်ကြလေသည်။
- عَنِ الْمَعْرُوفِ ကောင်းမြတ်သော အရာများမှ၊
- وَيَقْبِضُونَ ၎င်းပြင်၊ ထိုသူတို့သည် ဆုပ်ထားကြလေသည်။
- أَيْدِيَهُمْ ၎င်းတို့၏လက်များကို၊
- سَوْأَ اللَّهِ ထိုသူတို့သည် အလွှာဟ်အရှင်မြတ်အား မေ့လျော့သွားခဲ့ကြလေသည်။ 1547
- فَنَسِيَهُمْ သို့ဖြစ်ပေရာ၊ ထိုအရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား မေ့ (ထား) တော်မူခဲ့လေသည်။
- إِنَّ السُّفِيَّاتِ ကေနစင်စစ်၊ 'မုနာဖ်စ်' မှတ်စလင်မ် အယောင်ဆောင်သော သူတို့သည်၊
- هُنَّ ထိုသူတို့ပင်။
- الضَّالِّاتِ အမိန့်တော်ကို သွေဖည်သူများ ဖြစ်ကြကုန်၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်

'မုနာဖ်စ်' မှတ်စလင်မ် အယောင်ဆောင်သော ယောက်ျား၊ မိန်းမတို့သည် တမျိုးတစားတည်းပင် ဖြစ်ကြကုန်၏။ ၎င်းတို့သည် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်များကို အမိန့်ပေးကြလေသည်။ ထို့ပြင် ကောင်းမှုများမှ တားမြစ်ကြလေသည်။ ထိုမှတစ်ပါး ၎င်းတို့သည် (အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ သုံးစွဲခြင်း မပြုပဲ) မိမိတို့၏ လက်များကို ဆုပ်ထားကြလေသည်။ ထိုသူတို့သည် အလွှာဟ်အရှင်မြတ်အား မေ့လျော့ခဲ့ကြပေရာ၊ ထိုအရှင်မြတ်သည်လည်း၊ ၎င်းတို့အား မေ့လျော့ (ထား) တော်မူခဲ့လေသည်။ အကယ်စင်စစ်၊ မုနာဖ်စ် 'မှတ်စလင်မ် အယောင်ဆောင်' တို့သည် အမှန်တကယ် အမိန့်ကို သွေဖည်ငြင်းပယ်သော သူများပင် ဖြစ်ကြပေသတည်း။

1546 အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၏ ဒေသနာတော်များကို အများဆုံး သေ့ပျံငြင်းပယ်သော သူများမှာ အတွင်းသဘော ယုတ်မာသော ဤမုနာဖစ်ကံများပင် ဖြစ်ကြပေသည်။ ၎င်းတို့၏ မိန်းမ ယောက်ျား အားလုံးတို့သည် နှုတ်ဖြင့် အစ္စလာမ် သာသနာကို သက်ဝင်ယုံကြည်ကြောင်း ထုတ်ဖော် ပြောဆိုနေပါလျက် နေမအား ညမအား နည်းပရိယာယ် အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် သူတပါးတို့အား ကောင်းမှုများကို မြင်တား၍ မကောင်းမှုကို ပြုလုပ်ရန် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်လျက် ရှိနေခဲ့ကြသည်။ (အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌) သုံးသင့်သုံးအပ်သော အဓိကဌာနများတွင် မသုံးစွဲကြပေ။ အချုပ်အားဖြင့် မုနာဖစ်ကံများသည် ပြစားရန်အတွက် နှုတ်ဖြင့် 'အီမာန်' ယုံကြည်ကြောင်း ထုတ်ဖော် ပြောဆိုနေကြသော်လည်း ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥစ္စာပစ္စည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ မည်သူ တဦးတယောက်အတွက်မျှ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ ယင်း မုနာဖစ်ကံများသည် ဤကဲ့သို့ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား မေ့နေခဲ့ကြပေရာ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်လည်း ၎င်းတို့အား မေ့လျော့ပစ်ပယ်ထားတော်မူခဲ့လေသည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား အဘယ်သို့ ပစ်ပယ်ထားတော်မူသည့်အကြောင်း ရှေ့လာလတ္တံ့သော အာယတ်တော်တွင် ပါရှိလေသည်။

အုတ်ဆိမာနီ။ ၈-၂၅၅။ အအ-၃။

(بعضهم من بعض) اى فى صفة النفاق كما يقول الانسان انت منى وانا
 منك اى امرنا واحدا ولا مباينة فيه - (كبير)
 وفيه نفى ان يكونوا من المؤمنين - (مدارك)
 اصناف بعضهم الى بعض باجتماعهم على النفاق فلم يشاكلون متشابهون
 فى تعاضدهم على النفاق - (جصاص) 1546

1547 အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မုနာဖစ်ကံများအား မေ့တော်မူခြင်း၏ အလိုသဘောမှာ ထိုအရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား မိမိ၏ ထူခြားသည့် ကရုဏာတော်မှပယ်ရှားထားတော်မူလိုက်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

(فسيهم) اى فجازاهم بان صيرهم بمنزلة النسي من ثوابه ورحمته - (كبير)
 (فسيهم) اى عاملهم معاملة من نسيهم كقولهم (فاليوم ننساكم كما
 نسيتم لقاء يومكم هذا) (ابن كثير ص 37) 1547

Book X—Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်မဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

မှတ်ချက်။ မုနာဖ်ကံများက အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား မေ့ပျောက်ထားခဲ့ကြရာ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ကလည်း ၎င်းတို့အား မေ့ပျောက်ထားတော်မူလိုက်လေသည်။ ဤအာယတ်တော်တွင် မုနာဖ်ကံများ၏ မေ့ပျောက်မှုသည် အကြောင်းဖြစ်၏။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ မေ့ပျောက်မှုသည် အကျိုးဖြစ်၏။ အကြောင်းနှင့်အကျိုးတို့ ပုဒ်တရားတည်းကို သုံးနှုန်းထားတော်မူ၏။ ဤသို့ သုံးနှုန်းခြင်းကို အရဟ်ဘာသာစာပေတွင် “မုရှာကလတ်” ဟု ခေါ်သည်။ အောက်ခြေအမှတ် (347) တွင် ပြန်လည် ရှုပါကုန်။

(၆၈) وَعَدَّ اللَّهُ الْمُنْفِقِينَ وَالْمُنْفِقَاتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ
خَالِدِينَ فِيهَا هِيَ حَسْبُكُمْ وَلَعَنَهُمُ اللَّهُ وَلَهُمْ
عَذَابٌ مُّقِيمٌ ۝

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- وَعَدَّ اللَّهُ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ကတိပြုတော်မူခဲ့လေသည်။
- الْمُنْفِقِينَ ‘မုနာဖ်ကံ’ မှတ်စလင်မ် အယောင်ဆောင်သော ယောက်ျားများနှင့်၊
- وَالْمُنْفِقَاتِ ထို့ပြင် ‘မုနာဖ်ကံ’ မှတ်စလင်မ် အယောင်ဆောင်သော မိန်းမများနှင့်၊
- وَالْكُفَّارَ ထိုနည်းတူစွာ၊ ‘ကာဖ်ကံ’ သွေဖည်ငြင်းပယ်သော သူတို့နှင့်၊
- نَارَ جَهَنَّمَ ‘ဂျဟန္နမ်’ ငရဲဘုံ၏ မီးကို၊
- خَالِدِينَ ထာဝစဉ် နေထိုင်လျက် ရှိကြကုန်အံ့၊
- فِيهَا ထို(မီး)၌၊
- هِيَ ထို(မီး)သည်၊
- حَسْبُكُمْ ၎င်းတို့အဖို့ လုံလောက်အံ့၊
- وَلَعَنَهُمُ اللَّهُ ထို့ပြင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ကရုဏာတော်မှ ကင်းဝေးစေတော်မူအံ့၊
- وَلَهُمْ ထိုအတူ၊ ၎င်းတို့၌ရှိအံ့၊
- عَذَابٌ ပြစ်ဒဏ်သည်၊
- مُقِيمٌ ထာဝစဉ် တည်သော၊

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် 'မုနာဖစ်က်' မှတ်စလင်မ် အယောင်ဆောင်သော ယောက်ျား၊ မိန်းမတို့အား လည်းကောင်း၊ ကားဖိရ်များအားလည်းကောင်း၊ ဂျဟန္နမ် ငရဲမီး (ထဲသို့လားစေတော်မူမည့်အကြောင်း) ကတိပြုထားတော်မူခဲ့လေသည်။ ၎င်းတို့ သည်ထိုငရဲမီး၌ ထာဝစဉ်နေထိုင်လျက် ရှိကြလတ္တံ့ ။ ထိုငရဲမီးသည် ၎င်းတို့အား (ပြစ် ဒဏ်ပေးရန်) လုံလောက်ပေအံ့။ ထို့ပြင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ကရုဏာ တော်မူ ကင်းဝေးစေတော်မူအံ့။ ထိုမှတစ်ပါး၊ ၎င်းတို့တွင် (ထိုအရှင်မြတ်၏ ကတိတော် အတိုင်း) ထာဝစဉ် တည်သော ပြစ်ဒဏ်သည် ရှိချေအံ့သတည်း။

(၆၉) كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَأَكْثَرَ
أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا فَاسْتَمْتَعُوا بِخَلْقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ
بِخَلْقِكُمْ كَمَا اسْتَمْتَعَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ
بِخَلْقِهِمْ وَخُضْتُمْ كَالَّذِي خَاضُوا أُولَئِكَ
حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ
هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿٦٩﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- كَالَّذِينَ အကြင်သူတို့ကဲ့သို့ (ဖြစ်၏)။ 1548
- مِنْ قَبْلِكُمْ အသင်တို့အလျင် (ရှိခဲ့ကြ၏)။
- كَانُوا ၎င်းတို့သည် ဖြစ်ခဲ့ကြ၏။
- أَشَدَّ ပိုမိုပြင်းထန်သော။
- مِنْكُمْ အသင်တို့တက်။
- قُوَّةً ခွန်အား၊ ဗလအားဖြင့်။
- وَأَكْثَرَ ထိုအတူ ပိုမိုများပြားလှသော။

Book X— Chapter IX
The Repentance

အခေါင်း-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

أَمْوَالًا	ဥစ္စာပစ္စည်းများအားဖြင့်၊
وَأَوْلَادًا	၎င်းပြင်၊ သားသမီးများအားဖြင့်၊
فَاسْتَمْتَعُوا	သို့ဖြစ်ပေရာ၊ ထိုသူတို့သည် အကျိုးခံစားခဲ့ကြလေသည်၊
بِخَلَاقِهِمْ	၎င်းတို့၏ ဝေစု ဝေပုံဖြင့်၊
فَاسْتَمْتَعْتُمْ	တဖန်အသင်တို့သည်လည်း အကျိုးခံစားခဲ့ကြလေသည်၊
بِخَلَاقِكُمْ	အသင်တို့၏ ဝေစု ဝေပုံဖြင့်၊
كَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ	အကျိုးခံစားဘိသကဲ့သို့ပင်၊
الَّذِينَ	အကြင်သူတို့သည်၊
مِنْ قَبْلِكُمْ	အသင်တို့အလျင် (ရှိခဲ့ကြ၏)၊
بِخَلَاقِهِمْ	၎င်းတို့၏ ဝေစုဝေပုံဖြင့်၊
وَمَخْصُومًا	ထို့ပြင်၊ အသင်တို့သည် ဝင်ရောက်ခဲ့ကြလေသည်၊
كَالَّذِينَ	အကြင်ကဲ့သို့၊ အကြင်အုပ်ကဲ့သို့၊
خَاصُّوًا	၎င်းတို့သည် (အချည်းအနီး) ဝင်ရောက်ခဲ့ကြလေသည်၊
أَوْلِيَّكَ	ဤသူများပင်၊
حَاطَّتْ	အချည်းအနီး ဖြစ်ခဲ့ချေပြီ၊
أَعْمَالُهُمْ	၎င်းတို့၏ အပြုအမူတို့သည်၊
فِي الدُّنْيَا	ပစ္စုပ္ပန် လောကီဘဝတွင်၊
وَالْآخِرَةِ	ထို့ပြင်၊ နောင်တမလွန်ဘဝတွင်၊
وَأُولِيَّكَ	၎င်းပြင် ဤသူများသည်၊
هُمْ	ထိုသူများပင်၊
الْحَسِرُونَ	နစ်နာဆုံးရှုံးသူများ ဖြစ်ကြကုန်၏။

၅၀၇၄

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

(အသင်တို့၏ အခြေအနေကား) အသင်တို့အလျင် ရှေးအထက်ကျော် ကာလ၌ ရှိခဲ့ကြဖူးသော သူတို့(၏အခြေအနေ)ကဲ့သို့ပင်။ ၎င်းတို့သည် အသင်တို့ထက် ခွန်

အားဗလအားဖြင့် ပိုမိုပြင်းထန်ကြသည့်အပြင် ဥစ္စာပစ္စည်းနှင့် သားသမီးအားဖြင့် လည်း (အသင်တို့ထက်) အလွန်များပြားခဲ့ကြလေသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ၊ ၎င်းတို့သည် မိမိတို့၏(လောကီ)ဝေစုဝေပုံဖြင့် (အစွမ်းကုန်)အကျိုးခံစားခဲ့ကြလေသည်။ အသင်တို့သည် အသင်တို့အလျှင် ရှိခဲ့ကြဖူးသော သူများက မိမိတို့၏ (လောကီ)ဝေစုဝေပုံဖြင့်(အစွမ်းကုန်)အကျိုးခံစားခဲ့ကြသည့်နည်းတူ အသင်တို့သည်လည်း မိမိတို့၏ (လောကီ)ဝေစုဝေပုံဖြင့်(အစွမ်းကုန်)အကျိုးခံစားခဲ့ကြချေပြီ။ ထို့ပြင်၊ ၎င်းတို့သည် မကောင်းမှုတို့၌ ဝင်ရောက်ခဲ့ကြသည့်အလား အသင်တို့သည်လည်း မကောင်းမှုတို့၌ ဝင်ရောက် ခဲ့ကြလေသည်။ ဤသူများသည်ပင် အကြင်သူများတည်း။ ထိုသူတို့၏ အကျင့်အမှုများသည် ပစ္စုပ္ပန် လောကီဘဝ၌လည်းကောင်း၊ နောင်တလွန်ဘဝ၌လည်းကောင်း အချည်းအနီးပင် ဖြစ်ခဲ့ကြချေပြီ။ ၎င်းပြင် ဤသူများသာလျှင် နှစ်နာ ဆုံးရှုံးသောသူများ ဖြစ်ကြကုန်သတည်း။

1548 အတိတ်ခေတ်တွင် အချို့အမျိုးသားများသည် ခွန်အားဗလ အလွန်ကြီးမားခဲ့ကြ၏။ ဥစ္စာပစ္စည်း အလွန်ချမ်းသာ ကြွယ်ဝခဲ့ကြ၏။ သားသမီး ဝေါများခဲ့ကြ၏။ ၎င်းတို့သည် နောက်ဆုံး ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ဘေးအန္တရာယ်များကို မစဉ်းစားမဆင်ခြင်ပဲ အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့နေ၍ လောကီစည်းစိမ်များတွင် နှစ်မုန်းနေခဲ့ကြ၏။ မိုက်ဆိုးခဲ့ကြ၏။ နောက်ဆုံးတွင် နှစ်ဘဝလုံး၌ ဆုံးရှုံးပျက်သုဉ်း၍ သွားခဲ့ကြလေသည်။ ဤ မုနာဖစ်က်များသည် ဗည်း အတိတ်ခေတ် ပျက်သုဉ်း သွားခဲ့ကြသော ထိုအမျိုးသားများ၏ လမ်းစဉ်ကို လိုက်နာကျင့်သုံးလျက်ရှိကြပေရာ ဤ မုနာဖစ်က်များသည်လည်း နောက်ဆုံးတွင် ပျက်သုဉ်းသွားကြမည်သာဖြစ်သည်။ အတိတ်ခေတ်ရှိ အမျိုးသားများသည် ခွန်အားဗလ၊ ဥစ္စာဓန၊ သားသမီးများဖြင့် ဤ မုနာဖစ်က်များထက် ပိုမိုကြီးမား များပြားခဲ့ကြပါလျက် နောက်ဆုံးတွင် အလွှာအရှင်မြတ်၏ ပြစ်ဒဏ်တော်မှ မလွတ်မြောက် နိုင်ခဲ့ကြပေရာ ဤမုနာဖစ်က်များသည် အသို့လျှင် လွတ်မြောက်သွားနိုင်ကြအံ့နည်း။ အွတ်ဆ်ဘာနီ။ ၈-၂၅၅။ အအ-၆။

المخوض: الدخول في الباطل والالهو- (مدارك) 1548

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ပတ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

(၂၀) أَلَمْ يَأْتِهِمُ نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَ
ثَمُودَ وَقَوْمِ إِبْرَاهِيمَ وَأَصْحَابِ مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكَاتِ
أَتَتْهُمُ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ
وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٢٠﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- أَلَمْ يَأْتِهِمْ ထိုသူတို့ထံ မရောက်ခဲ့လေသလော။
- نَبَأُ الَّذِينَ အကြင်သူတို့၏ သတင်းသည်။
- مِنْ قَبْلِهِمْ (ထိုသူတို့သည်) ၎င်းတို့အလျင် ရှိခဲ့ကြ၏။
- قَوْمِ نُوحٍ (နဗိတမန်တော်) 'နူး'၏ အမျိုးသားတို့ (၏သတင်း)။ 1549
- وَعَادٍ ထိုပြင်၊ 'အာဒ်' အမျိုးသားတို့ (၏ သတင်း)။ 1550
- وَتَمُودَ ထိုပြင်၊ 'ဆမုဒ်' အမျိုးသားတို့ (၏သတင်း)။ 1551
- وَقَوْمِ إِبْرَاهِيمَ ၎င်းပြင်၊ (နဗိတမန်တော်) အဗ်ရာဟီမ်၏ အမျိုးသားတို့ (၏သတင်း)။ 1552
- وَأَصْحَابِ مَدْيَنَ ထိုအတူ၊ 'မဒ်ယန်' မြို့သားတို့ (၏သတင်း)။ 1553
- وَالْمُؤْتَفِكَاتِ ထက်အောက် ပြောင်းပြန်ဖြစ်၍ ပျက်စီးသွားခဲ့သော မြို့ရွာများ(၏သတင်း)။ 1554
- أَتَتْهُمُ ၎င်းတို့ထံ ရောက်ရှိလာခဲ့ကြလေသည်။
- رُسُلُهُمْ ၎င်းတို့၏ ရုစုလ်တမန်တော်များသည်။
- بِالْبَيِّنَاتِ ထင်ရှားသော သက်သေ လက္ခဏာများနှင့်တကွ။
- فَمَا كَانَ اللَّهُ စင်စစ်၊ အလွတ်အရှင်မြတ်သည် ဖြစ်တော်မူသည် မဟုတ်ပေ။
- لِيُظْلِمَهُمْ ၎င်းတို့အား မတရားသဖြင့် နှိပ်စက်တော်မူရန်၊
- وَلَكِنْ သို့ရာတွင်၊
- كَانُوا ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ရှိခဲ့ကြသည်။
- أَنْفُسَهُمْ ၎င်းတို့၏ ကိုယ်များကို။
- يَظْلِمُونَ ၎င်းတို့သည် နှိပ်စက်ကလူ ပြုကြလျက်။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ထို (မုနာဖစ်က်) များထံသို့ ၎င်းတို့ အလျင် ရှိခဲ့ကြသောသူတို့၏ (ပျက်စီး ဆုံးရှုံးခြင်း၏) သတင်း၊ (ဥပမာ-နဗီတမန်တော်) 'နူဟ်' ၏ အမျိုးသားများ၏ သတင်း၊ 'အာဒ်' အမျိုးသားများ၏သတင်း၊ 'ဆမူဒ်' အမျိုးသားများ၏သတင်း၊ (နဗီတမန်တော်) 'အစ်ဗ်ရာဟီမ်' ၏ အမျိုးသားများ၏သတင်း၊ 'မဒ်ယန်' မြို့သား များ၏သတင်း၊ ထက်အောက်ပြောင်းပြန်ဖြစ်၍ ပျက်စီးသွားခဲ့သော မြို့များ၊ ရွာ များ၏ သတင်းသည် မရောက်ရှိခဲ့လေသလော။ ၎င်းတို့ထံ ၎င်းတို့၏ ရုစုလ်တမန် တော်များသည် ထင်ရှားလှစွာသော သက်သေလက္ခဏာများနှင့်တကွ ရောက်ရှိလာ ခဲ့ကြလေသည်။ (သို့ရာတွင် ယင်း အမျိုးသားများသည် သွေဖည်ငြင်းဆန် မနာခံ ခဲ့ကြသည့်အတွက် ပျက်စီးဆုံးရှုံး၍ သွားခဲ့ကြလေသည်။) စင်စစ် အလ္လာဟ်အရှင် မြတ်သည် (ဤ ပျက်စီးမှု၌) ၎င်းတို့အား မတရားသဖြင့် နှိပ်စက်တော်မူသည် မဟုတ်ပေ။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် မိမိတို့ကိုယ်ကို နှိပ်စက် ခဲ့ကြပေသတည်း။

1549 တမန်တော် နူဟ် (အလိုင်ဟစ္စလာမ်) ၏ အမျိုးသားများ ပျက်စီး ဆုံးရှုံး သွားခဲ့ရသည့် အကြောင်း ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ် (၇:၅၉-၆၄) တွင် ပါရှိ၏။ အောက်ခြေအမှတ် (553) တွင် အကျယ်တဝင့် ရေးသားခဲ့ပေပြီ။ ပြန်လည်ရှုပါကုန်။

1550 အာဒ် အမျိုးသားများ ပျက်စီး ဆုံးရှုံးသွားခဲ့ရသည့် အကြောင်း ကုရ်အာန် ကျမ်းမြတ် (၇:၆၅-၇၂) တွင် ပါရှိ၏။ အောက်ခြေအမှတ် (1243-1249) တွင် အကျယ်တဝင့် ရေးသား ခဲ့ပေပြီ။ ပြန်လည်ရှုပါကုန်။

1551 ဆမူဒ် အမျိုးသားများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့ ဖွယ် အကြောင်း ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ် (၇:၇၃-၇၉) တွင် ပါရှိ၏။ အောက်ခြေအမှတ် (1250-1258) တွင် အကျယ်တဝင့် ရေးသားခဲ့ပေပြီ။ ပြန် လည်ရှုပါကုန်။

1552 တမန်တော် အစ်ဗ်ရာဟီမ် (အလိုင်ဟစ္စလာမ်) ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို အောက်ခြေအမှတ် (219-249) တွင် အကျယ်တဝင့် ရေးသားခဲ့ပေပြီ။ ပြန်လည်ရှုပါကုန်။

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင် ၁၀။ ကဏ္ဍ ၉။
'တောင်ပယ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

اهلك نمرود ببعض واهلك اصحابه. (بيوتاي 1-7) 199
1552/1

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် နမ့်ရှုဒ်ဘုရင်အား ခြင်ကောင်ဖြင့် ဖျက်ဆီးတော် မူခဲ့၏။
၎င်း၏အမျိုးသားများကိုလည်း ပျက်စီးစေတော် မူခဲ့၏။ ဗိုင်းသွာဝီ။ အ-၁။ ၀-၁၉၉။

قوم ابراهيم بسلب العمة، واهلك ملكهم نمرود ببعض. (جامع البيان 2/1) 1552/2

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် တမန်တော် အစ်မရာဟီမ်၏ အမျိုးသားများထံမှကျေးဇူး
တော်ကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းတော်မူ၍ ၎င်းတို့၏ဘုရင် နမ့်ရှုဒ်ကို ခြင်ကောင်ဖြင့် ဖျက်ဆီးတော်
မူခဲ့လေသည်။ ဂျာမီအုလ်ဗယာန်။ ၀-၁၆၀။

كيف نصر الله عليهم بالمعجزات الظاهرة عليهم واهلك
ملكهم نمرود بن كنعان بن كوش الكنعاني لعنه الله. (ابن كثير 3/3) 1552/3

1553 မဒ်ယန်မြို့သားများ ပျက်စီး ဆုံးရှုံး သွားခဲ့ကြသည့် အကြောင်း ကုရ်အာန် ကျမ်း မြတ်
(၇:၈၅-၉၃) တွင် ပါရှိ၏။ အောက်ခြေအမှတ် (1264) တွင် အကျယ်တဝင့် ချေးသားခဲ့ပေပြီ။
ပြန်လည်ရှုပါကုန်။

1554 ထက်အောက်ပြောင်းပြန်လှန်၍ ဖျက်ဆီးခြင်း ခံခဲ့ရသော မြို့ရွာများမှာ တမန်တော် လူတူ
(အလိုင်ဟစ္စလာမ်) ၏ အမျိုးသားများ နေထိုင်သော ရွာများကို ဆိုလိုသည်။ တမန်တော် လူတူ၏
အမျိုးသားများ ပျက်စီးဆုံးရှုံး သွားခဲ့ကြရသည့်အကြောင်း ကုရ်အာန် (၇:၈၀-၈၄) တွင်ပါရှိ
၏။ အောက်ခြေအမှတ် (1259-1263) တွင် အကျယ်ချေးသားပြီးဖြစ်၏။ ပြန်လည်ရှုပါကုန်။

ဆက်စပ်မှု။

အထက်တွင် မုနာဖစ်က်များ၏ ဆိုးသွမ်းမှုများအကြောင်း ပါရှိ၏။ ဝတ္ထုပစ္စည်းများသည်
မိမိနှင့်ဆန့်ကျင်သော အရာများကို ထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့် ပိုမိုထင်ရှားစွာ သိနိုင်၏။ ထို့အတိုက်
ကြောင့် ရှေ့လာလတ္တံ့သော အာယတ်တော်တွင် မုနာဖစ်က်များနှင့် ဆန့်ကျင်သော မုအ်မင်န်တို့၏
အချို့ဂုဏ်ပုဒ်များကို ဖွင့်ဟမိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ ထာနုဝီ။

(၇၀) وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضُهُمْ
يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ ﴿٧١﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

وَالْمُؤْمِنُونَ	ထို့ပြင်၊ မုအ်မင်န့်သက်ဝင်ယုံကြည်သော ယောက်ျားများသည်။ 1555
وَالْمُؤْمِنَاتُ	ထို့ပြင်၊ 'မုအ်မင်န့်' သက်ဝင်ယုံကြည်သော မိန်းမများသည်။
بَعْضُهُمْ	၎င်းတို့အနက် အချို့သည်။
أَوْلِيَاءُ بَعْضُهُمْ	အချို့၏ အဆွေခင်ပွန်းများပင် ဖြစ်ကြပေသည်။
يَأْمُرُونَ	၎င်းတို့သည် အမိန့်ပေးကြလေသည်။
بِالْمَعْرُوفِ	ကောင်းမြတ်သော အရာများကို၊
وَيَنْهَوْنَ	ထို့ပြင်။ ၎င်းတို့သည် တားမြစ်ကြလေသည်။
عَنِ الْمُنْكَرِ	စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ရာများမှ၊
وَيُقِيمُونَ	၎င်းပြင်၊ ယင်းသူတို့သည် ဆောက်တည်ကြလေသည်။
الصَّلَاةَ	'ဆွလာတ်' ဝတ်ပြုမှုကို၊
وَيُؤْتُونَ	၎င်းပြင်။ ထိုသူတို့သည် ပေးဆောင်ကြလေသည်။
الزَّكَاةَ	'ဇကာတ်'ကို၊
وَيُطِيعُونَ اللَّهَ	ထို့ပြင်၊ ၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်(၏ အမိန့်တော်များ)ကို လိုက်နာကြလေသည်။
وَرَسُولَهُ	ထို့အတူ၊ ထိုအရှင်၏ရုဂုလ်တမန်တော် (၏အမိန့်တော်များ) ကို (လည်းလိုက်နာကြလေသည်)
أُولَئِكَ	ဤသူများပင်။
سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား မုချကရုဏာ ပြုတော်မူပေမည်။
إِنَّ اللَّهَ	ကေန်အာန် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်။ 1556
عَزِيزٌ	ဘုန်းတန်ခိုးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအရှင် ဖြစ်တော်မူ၏။
حَكِيمٌ	ဆင်ခြင်တုံတရားနှင့်ပြည့်စုံတော်မူသောအရှင်ဖြစ်တော်မူ၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ထိုနည်းတူစွာ “မုအိမင်န်” သက်ဝင် ယုံကြည်သောသူယောကျ်ားမိန်းမတို့ သည်လည်း (သာသနာရေးတွင်) အချင်းချင်း တဦးနှင့်တဦး အဆွေခင်ပွန်းများပင် ဖြစ်ကြကုန်၏။ ၎င်းတို့သည် ကောင်းမြတ်သော ကိစ္စများကို အမိန့်ပေးကြလေသည်။ ၎င်းပြင် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ရာများမှလည်း တားမြစ်ကြလေသည်။ ထိုမှတစ်ပါး ယင်း သူတို့သည် အမြဲတစေ “ဆူလာတ်” ဝတ်ပြုကြလေသည်။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့သည် “ဇကာတ်” တရားဝင်ဒါနကြေးကိုလည်း ပေးဆောင်ကြလေသည်။ ထိုနည်းတူစွာ ယင်းသူတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ အမိန့်တော်များကိုလည်းကောင်း၊ ထိုအရှင် မြတ်၏ ရစူလ်တမန်တော်၏ အမိန့်တော်များကိုလည်းကောင်း လိုက်နာကြလေသည်။ ဤသူများသည် အကြင်သူများပင်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ထိုသူတို့အား မုချ ကရုဏာပြုတော်မူပေမည်။ ကေန်အမှန် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ဘုန်းတန်ခိုးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အရှင်၊ ဆင်ခြင်တုံတရားနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအရှင် ဖြစ်တော် မူပေသတည်း။

1555 အထက်တွင် မုနာဖစ်က်များ၏ ယုတ်မာဆိုးသွမ်းမှုများအကြောင်းပါရှိ၏။ ယခု ဤအာယတ် တော်တွင် ယင်း မုနာဖစ်က်များနှင့် လုံးဝဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော မုအိမင်န်တို့၏ ဂုဏ်ပုဒ်များကို ယှဉ်ပြိုင်၍ မိန့်ဆိုထားတော်မူ၏။ မုနာဖစ်က်များသည် ကောင်းရာကို မြစ်တား၍ မကောင်းရာကို အားပေးကြသည်။ မုအိမင်န်တို့ကား ကောင်းရာကိုညွှန်၍ မကောင်းရာကို တားမြစ်ကြသည်။ မုနာဖစ်က်များသည် စေးနဲကြသည်။ မုအိမင်န်များကား ရက်ရောကြသည်။ မုနာဖစ်က်များသည် အလ္လာဒါန မပေးကမ်းကြပေ။ မုအိမင်န်များသည် လှူဒါန်းကြသည်။ မိမိတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများ ထဲမှ စနစ်တကျ ဇကာတ် စသည်များကို ပေးလှူကြသည်။ မုနာဖစ်က်များသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် အား မေ့ပျောက်ထားကြသည်။ မုအိမင်န်တို့ကား နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ဆူလာတ်ငါးကြိမ် ဝတ်ပြု၍ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား အောက်မေ့တသ သတိရကြသည်။ မုနာဖစ်က်များသည် အရေးကိစ္စအဝဝ တွင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ်၏ အမိန့်ဩဝါဒများကို သွေဖည်ငြင်းဆန်ကြသည်။ မုအိမင်န်တို့ကား အရေးကိစ္စအဝဝတွင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ်၏ အမိန့်ဩဝါဒ များနှင့်အညီ လိုက်နာကျင့်သုံးကြသည်။ ထို့အတူကြောင့် မုနာဖစ်က်များသည် အလ္လာဟ်အရှင် မြတ်၏ ကရုဏာတော်မှ ကင်းဝေး၍ မုအိမင်န်တို့ကား ထိုအရှင်မြတ်၏ အထူးကရုဏာတော်ကို ခိုလှုံကြရပေသည်။ အုတ်ဆိမာနီ။ စ=၂၅၆။ အအ-၄။

လုံးကောက်အဓိပ္ပာယ်။

- وَعَدَّ اللَّهُ ^၁ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ကတိပြုထားတော်မူခဲ့လေသည်။
- الْمُؤْمِنِينَ ^၂ 'မုအ်မင်န်' သက်ဝင်ယုံကြည်သော ယောက်ျားများအား၊
- وَالْمُؤْمِنَاتِ ^၃ ထို့ပြင်၊ 'မုအ်မင်န်' သက်ဝင်ယုံကြည်သော မိန်းမများအား၊
- جَنَّاتٍ ^၄ ဥယျာဉ်များကို (ချီးမြှင့်တော်မူရန်)၊
- تَجْرِي ^၅ စီးဆင်းလျက်ရှိအံ့။
- مِنْ تَحْتِهَا ^၆ ထို(ဥယျာဉ်များ၏) အောက်မှ၊
- الأنهار ^၇ စမ်းချောင်းများသည်။
- خَالِدِينَ ^၈ ထာဝစဉ် နေထိုင်လျက် ရှိကြလတ္တံ့။
- فِيهَا ^၉ ထို(ဥယျာဉ်များ)၌။
- وَمَسَاكِين ^{၁၀} ထို့ပြင် နေအိမ်များကို (ချီးမြှင့်တော်မူရန်)၊
- طَيِّبَةً ^{၁၁} ကောင်းမွန်စင်ကြယ်သော၊
- فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ ^{၁၂} ထာဝစဉ်တည်သော ဥယျာဉ်များ၌၊
- وَرِضْوَانٍ مِّنَ اللَّهِ ^{၁၃} ၎င်းပြင်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကျေနပ်မှုမှာမူကား၊ 1557
- الْكَبِيرِ ^{၁၄} အကြီးအကျယ်ဆုံးပင်ဖြစ်သည်။
- ذَلِكَ ^{၁၅} ထိုသည်။
- هُوَ ^{၁၆} ထိုသည်ပင်လျှင်။
- الْفَوْزِ ^{၁၇} အောင်မြင်မှုတည်း။
- الْعَظِيمِ ^{၁၈} ကြီးကျယ်စွာသော။ ၄:၄၂

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် 'မုအ်မင်န်' သက်ဝင်ယုံကြည်သူ ယောက်ျား၊ မိန်းမ တို့အား၊ အကြင်ဥယျာဉ်များကို (ချီးမြှင့်တော်မူရန်) ကတိပြု ထားတော်မူခဲ့လေ သည်။ ထိုဥယျာဉ်များ၏ အောက်မှ စမ်းချောင်းများ စီးတော့လျက် ရှိကြပေ

မည်။ (ထိုသူတို့သည်) ၎င်းဥယျာဉ်များတွင် ထာဝစဉ် နေထိုင်လျက်ရှိကြပေမည်။ ထို့ပြင် (ထိုအရှင်မြတ်သည်) ထာဝစဉ်တည်သောဥယျာဉ်များ၌ ကောင်းမွန် စင်ကြယ်သော ဗိမာန်များကို (ချီးမြှင့်တော်မူရန်) လည်း (ကတိပြုထားတော်မူခဲ့လေသည်။) ၎င်းပြင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကျေနပ်မှုမှာကား အကြီးအကျယ်ဆုံးပင် ဖြစ်ပေသည်။ ဤသည်ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်လှစွာသော အောင်မြင်မှုပင်တည်း။

1557 လောကီ၊ ကောကုတ္တရာ ဆိုင်ရာ ကျေးဇူးတော်များတွင် အကောင်းဆုံး၊ အကြီးဆုံးနှင့် အမြင့်မြတ်ဆုံးမှာ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကျေနပ်နှစ်သက်တော်မှုခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဂျန္နတ်အမတ် သုခဘုံတွင် စံမြန်းလို့မည်လည်း၊ ထိုဂျန္နတ်သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကျေနပ်နှစ်သက်တော်မှုခြင်း၏ ဌာနဖြစ်ခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်သည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ဂျန္နတ်တွင် မုခ်မင်္ဂတို့အား ကာယသုခ၊ စိတ္တသုခ အဝဝကို ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းသုခ ချမ်းသာများတွင် အကြီးဆုံးနှင့် အမြင့်မြတ်ဆုံးမှာ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ထာဝစဉ် ကျေနပ်နှစ်သက်မှုပင်ဖြစ်သည်။

عن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال ان الله عز وجل يقول لأهل الجنة يا أهل الجنة فيقولون لبيك ربنا وسعديك، والخير في بيدارك، فيقول هل رضيتم؟ فيقولون وما لنا لا نرضى يا رب وقد أعطيتنا ما لم تعط أحدا من خلقك فيقول الا اعطيكم افضل من ذلك؟ فيقولون يا رب وأي شيء افضل من ذلك؟ فيقول أحل عليكم رضواني فلا استخط عليكم بعداً
ابن كثير (٣٤٠) 1557/1

သာဝကကြီး အပူစအိဒ် ခွဒ်ရီ (ရသွေ့ယလ္လာဟု တအာလာ အန်ဟု) သခင်ထံမှ၍ သို့ကြားသိရသည်။ တမန်တော်မြတ် မုဟမ္မဒ် (ဆွာလ္လာဟု အလိုင်တီ စာလ္လမ်)က ပြောပြတော် မူသည်မှာ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ဂျန္နတ်သားတို့အား 'အို...ဂျန္နတ်အားအပေါင်းတို့' ဟုခေါ်တော် မူအံ့။ ထိုအခါ ဂျန္နတ်သားတို့က ရှိသေလေးမြတ်စွာဖြင့် 'အို...ကျွန်တော်မျိုးတို့၏အရှင် ရှေ့တော် မောက်တွင် ကျွန်တော်မျိုးတို့ အသင့် ရောက်ရှိကြပါပြီ။ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာ အဖြာဖြာသည် အရှင်မြတ်၏လက်တော်တွင်သာ ရှိပါသည်' ဟု လျှောက်ထားကြအံ့။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က 'အသင်တို့သည် ကျေနပ်ကြပြီလော' ဟု မေးမြန်းတော်မူအံ့။ ထိုအခါ ဂျန္နတ်သားများက 'အို...အရှင် ကျွန်တော်မျိုးတို့၌ မကျေနပ်ရန် မည်သည့်အကြောင်းမျှ

မရှိပါ။ အရှင်မြတ်သည် မိမိ ဖန်ဆင်းထားတော်မူသော အရာများအနက် မည်သူ တဦး တယောက်ကိုမျှ ချီးမြှင့်တော်မူခဲ့သော ကျေးဇူးတော်ကို ကျွန်တော်မျိုးတို့အား ချီးမြှင့် ထားတော်မူပါသည်' ဟု လျှောက် ထား ကြ အံ့။ ထို့ နောက် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က 'ငါအရှင်မြတ်သည် ထိုကျေးဇူးတော်ထက် ပိုမိုကောင်းမွန်မြင့်မြတ်သော ကျေးဇူးတော်ကို အသင်တို့အား ချီးမြှင့်တော်မူရဘူးလော' ဟု မေးမြန်းတော်မူအံ့။ ထိုအခါ ဂျန္နတ်သား များက ထိုကျေးဇူးတော်ထက် ကောင်းမွန်မြင့်မြတ်သောကျေးဇူးတော်ကားအဘယ်ကျေးဇူး တော်ပါနည်း' ဟု လျှောက်ထားကြပြန်အံ့။ ထိုအခါ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်က 'ငါအရှင် မြတ်သည် အသင်တို့အပေါ်၌ ငါ၏ ကျေနပ်မှုကို သက်ရောက်စေတော်မူမည်။ ထို့နောက် ငါ အရှင်မြတ်သည် အသင်တို့အား ဘယ်သောအခါ၌မျှ အမျက်တော် ထားတော်မူမည် မဟုတ်' ဟု မိန့်ကြားတော်မူအံ့။ အစ်ဗ်နူကဆီရ်။ အ-၂။ ၈-၃၇၀။

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم "اذا دخل أهل الجنة الجنة قال الله عز وجل هل تشتهون شيئاً فآزديكم؟ قالوا يا ربنا ما خير مما أعطيتنا؟ قال "رضواني أكبر" (ابن كثير 1557/2)

တမန်တော်မြတ် မုဟမ္မဒ် (အာလ္လာဟ် အလိုက် ၀၈၈၆) က ပြောကြားတော်မူခဲ့ သည်မှာ . ဂျန္နတ်သားများသည် ဂျန္နတ်အတွင်းသို့ ဝင်ကြသောအခါ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က "အသင်တို့သည် အခြားတစ်စုံတရာ အလိုရှိကြသေးသလော၊ ငါအရှင်မြတ် အသင်တို့အား ထပ်မံ ပိုမိုချီးမြှင့်တော်မူမည်" ဟု မေးမြန်းတော်မူအံ့။ ထိုအခါ ဂျန္နတ်သားများက "အို... ကျွန်တော်မျိုးတို့၏အရှင်၊ ကျွန်တော်မျိုးတို့အား အရှင်မြတ် ချီးမြှင့်ထားတော်မူသော အရာ ထက် ပိုမိုကောင်းမွန်မြင့်မြတ်သောအရာကား အဘယ်အရာပါနည်း" ဟု လျှောက်ထား ကြအံ့။ ထိုအခါ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က "ငါ၏ ကျေနပ်မှုသည် အကြီးဆုံး၊ အကောင်းဆုံး အမြင့်မြတ်ဆုံးဖြစ်သည်" ဟု မိန့်ကြားတော်မူအံ့။ အစ်ဗ်နူကဆီရ်။ အ-၂။ ၈-၃၇၀။

رزقنا الله وسائر المؤمنين هذا الكرامة العظيمة الباهرة 1557/3

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်မျိုးတို့နှင့်တကွ မုအ်မင်န် အားလုံးတို့ အား ဤသည့် ကြီးကဲမြင့်မြတ် ထူးကဲလှသည့် ကျေးဇူးတော်ကို ချီးမြှင့်ပေးသနား တော် မူပါစေသတည်း။ (အာမီးန်)

အပိုဒ် - ၁၀။

မုနာဖစ်က်များ အကြောင်း

- အာယတ်စဉ်။ အမြက်သဘော။
- ၇၃။ ကာဖီရ်များနှင့်လည်းကောင်း၊ မုနာဖစ်က်များနှင့်လည်းကောင်း ဂျီဟာဒ် ပြုလုပ်ရန် တမန်တော်မြတ်အား အမိန့်ပေးတော်မူခြင်း။
 - ၇၄။ မုနာဖစ်က်တို့သည် “ကုဖ်ရ်” ဖြစ်စေသည့် စကားများ ပြောဆိုပြီးနောက် ကျိန်ဆို၍ ငြင်းဆိုခဲ့ခြင်း။ တမန်တော်မြတ်အား လုပ်ကြံရန် ရည်ရွယ်ခဲ့ကြ သော်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့ခြင်း။
 - ၇၅။ အချို့ မုနာဖစ်က်များက အကယ်၍ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ဥစ္စာပစ္စည်း အမြောက်အမြား ချီးမြှင့်တော်မူလျှင် ၎င်းတို့သည် မုချ အလ္လာ ဟီန ပြုကြပါမည်။ သူတော်စင်များ ဖြစ်ကြပါမည်ဟု ကတိပြုခြင်း။
 - ၇၆။ ယင်း မုနာဖစ်က်များအား အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်က ဥစ္စာပစ္စည်း ချီးမြှင့် တော်မူသည့်အခါ ၎င်းတို့သည် ကတိမတည် မလ္လာဒါနိန်းပဲ စေးနွှဲ နေခဲ့ခြင်း။
 - ၇၇။ မုနာဖစ်က်များ ကတိပျက်ကွက်ခြင်းများကြောင့် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့၏ စိတ်နှလုံးများတွင် ၎င်းတို့သေသည့်နေ့တိုင်အောင် “နိဖာက်” အယောင်ဆောင်မှုကို ထည့်သွင်းထားတော်မူလိုက်ခြင်း။
 - ၇၈။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အကွယ်၌ရှိသော အရာခပ်သိမ်းတို့ကို အကြောင်းမဲ့ သိတော်မူ၍ မုနာဖစ်က်တို့၏အတွင်းရေး၊ အပြင်ရေး အားလုံးတို့ကိုသိတော် မူသည်ကို မုနာဖစ်က်များ မသိကြလေသလော။
 - ၇၉။ မုနာဖစ်က်များသည် အလ္လာဟ် ပေးကမ်းခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရက်ဆရာစွာ ပေးလှူသော မုအိမ်င်န်တို့အားလည်းကောင်း၊ မရှိဆင်းရဲ၍ မိမိတို့၏ချွေးနွှဲ စာထမ္မု လ္လာဒါနိန်းသော မုအိမ်င်န်များအားလည်းကောင်း၊ ပြက်ချော်ပြောင် လှောင်ခဲ့ခြင်း။
 - ၈၀။ တမန်တော်မြတ်သည် မုနာဖစ်က် များအတွက် ချမ်းသာခွင့် ပန်ကြားသည် ဖြစ်စေ၊ မပန်ကြားသည်ဖြစ်စေ၊ အကြိမ်ပေါင်း (၇၀) တိုင်တိုင်ပင် ပန်ကြား သည်ပင်ဖြစ်စေ၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား အလျှင် ချမ်းသာခွင့် ပေးတော်မူမည် မဟုတ်ခြင်း။

(၃၃) يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ
وَسَأْوَنَهُمْ جَهَنَّمَ وَيَسَّ الْمَصِيرُ ﴿٣٣﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ	အို-နဗီတမန်တော်၊ 1558
جَاهِدْ	အသင်သည် ဂျီဟာဒ် ပြုပါလေ။
الْكُفَّارَ	'ကာဖီရ်' မယုံကြည် သွေဖည်ခြင်းပယ်သူတို့အား။
وَالْمُنَافِقِينَ	ထို့ပြင်၊ မုနာဖစ်က် မှတ်စလင်မ် အယောင်ဆောင်သော သူတို့အား။
وَاغْلُظْ	၎င်းပြင်၊ အသင်သည် ပြင်းထန်မှုကို ပြုပါလေ။ ကျပ်တည်း မှုကိုပြုပါလေ။
عَلَيْهِمْ	ထိုသူတို့အပေါ်၌။
وَمَا أَوْلِيَهُمْ	စင်စစ်၊ ၎င်းတို့၏ ခိုကိုးရာဌာနသည်။
جَهَنَّمَ	ဂျဟန္နမ် ငရဲဘုံသည်ပင်ဖြစ်၏။
وَيَسَّ	စင်စစ်သော်ကား၊ အလွန်ဆိုးရွားလှ၏။
الْمَصِيرُ	(ထို)စခန်းသည်။ (ထို)ပြန်လည်ရာဌာနသည်။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အို...နဗီတမန်တော်၊ အသင်သည် 'ကာဖီရ်' သွေဖည်ခြင်းပယ် သူတို့အားလည်းကောင်း၊ 'မုနာဖစ်က်' မှတ်စလင်မ် အယောင်ဆောင်သူတို့အား လည်းကောင်း၊ ဂျီဟာဒ်ပြုပါလေ။ ထို့ပြင်၎င်းတို့အပေါ်၌ အသင်သည် ပြင်းထန်ကျပ်တည်းမှုကိုပြုပါလေ။ ထိုမှတစ်ပါး၊ ၎င်းတို့၏ ခိုကိုးရာဌာနသည် 'ဂျဟန္နမ်' ငရဲဘုံသည်ပင်ဖြစ်သည်။ အလွန်သော်ကား၊ ထိုစခန်းသည် အလွန်ဆိုးရွားလှပေသည်တကား။

1558 'ဂျီဟာဒ်' ၏အဓိပ္ပာယ်မှာ 'မနှင်မြို့ဖွယ်ရာ ကိစ္စတရပ်ကို တွန်းလှန်ကာကွယ်ရန်အတွက် အစွမ်း ကုန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခြင်း' ဟူ၍ဖြစ်သည်။ ဤသို့ကြိုးပမ်း အားထုတ်ခြင်းသည် တခါတရံ လက် နက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရ၏။ တခါတရံ နှုတ်ဖြင့်ဆောင်ရွက်ရ၏။ တခါတရံ ကလောင်ဖြင့်ဆောင်ရွက် ရ၏။ တခါတရံ အခြားတနည်းနည်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ရ၏။

စိတ်တွင်းမှမပါ နှုတ်ဖြင့်သာ အစွလမ်းသာသနာကို သက်ဝင်ယုံကြည်ကြောင်း ထုတ်ဖော် ပြောဆိုနေသော မှတ်စလင်မ်အယောင်ဆောင် မုနာဖစ်က်များနှင့် လက်နက်ဖြင့် ဂျီဟာဒ်ပြုလုပ်ရန် မှတ်စလင်မ်တို့အား ဂျန်မဟူရ် အုန်မှတ် ခေါ် အာလင်မ်ပညာရှင် သုခမိန် အကြီးအကဲအများစုက ခွင့်မပြု ခဲ့ကြပေ။ တမန်တော်မြတ် (ဆွလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) လက်ထက် တော်တွင်လည်း မုနာဖစ်က်များအား လက်နက်ဖြင့် ဂျီဟာဒ်ပြုလုပ်ခဲ့သည့် အဖြစ်အပျက်တစုံတရာ မပေါ်ပေါက်ခဲ့ပေ။ ထို့အတွက်ကြောင့် ဤအာယတ်တော်တွင် ဂျီဟာဒ်၏အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ကျယ်ပြန့်စွာ ဖွင့်ဆိုထားရှိ ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့မှသာလျှင် လက်နက်ဖြင့် ဖော်လည်းကောင်း၊ နှုတ်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ ကလောင်ဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ အခြေအနေအရ သင့်တော်သလို ဂျီဟာဒ် ပြုလုပ်နိုင်ပေမည်။

အချို့အာလင်မ် ပညာရှင်များက အကယ်၍ မုနာဖစ်က်များ၏ 'နိဖာက်' မှတ်စလင်မ် အယောင်ဆောင် မှုသည် လုံးဝထင်ရှားလာလျှင် ထိုသို့သော မုနာဖစ်က်များအား လက်နက်ဖြင့် ဂျီဟာဒ် ပြုလုပ်နိုင်သည်ဟု ယူဆကြသည်။

တမူးက စစ်ပွဲတွင်မုနာဖစ်က်တို့၏ 'နိဖာက်'သည် အတော်ပင် ပေါ်လွင် ထင်ရှား၍လာခဲ့ လေသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့်ပင် ဤအာယတ်တော်တွင် ၎င်းတို့နှင့်ပတ်သက်၍ ယခင်ကထက် ပိုမိုကျပ်တည်းစွာ ဆက်ဆံရန် မိန့်ဆိုထားတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။

တမန်တော်မြတ် (ဆွလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) သည် သဘာဝအလျောက် အလွန်တရာမျှ စိတ်နေသဘောထား ပျော့ပျောင်း နူးညံ့ သိမ်မွေ့တော်မူ၏။ ကြည့် - ကုရ်အာန်(၃:၁၅၀)။ ထို့ ပြင်တဝ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ကလည်း တမန်တော်မြတ်အား "အသင်သည် မိမိနှင့်အတူတကွ ရှိကြ သော မုအ်မင်န်များအဖို့ မိမိ၏ အတောင်ကို နှိမ့်ချပါ" (၀၇) "၎င်းတို့အားသနားကြင်နာပါ" ဟူ၍ အမိန့်တော် ပေးထားတော် မူခဲ့လေသည်။ ကြည့် - ကုရ်အာန် (၂၆:၂၁၅)။

မုနာဖစ်က်များသည် မျက်မြင်အားဖြင့် မုအ်မင်န်များတွင် ပါဝင်နေထိုင်လေ့ ရှိခဲ့ကြ၏။ ထို့အတွက်ကြောင့် တမန်တော်မြတ် (ဆွလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) သည် ၎င်းတို့နှင့်ဆက်ဆံရာတွင် လျစ်လျူပြုတော်မူလေ့ ရှိခဲ့သည်။ နူးညံ့ပျော့ပျောင်းစွာပင် ဆက်ဆံတော်မူလေ့ ရှိခဲ့သည်။ သို့ရာ

တွင် တဗျားကစပ်ပဲ့၌ မုနာဖစ်ကံများသည် အရှက်အကြောက် ကင်းမဲ့စွာဖြင့် မိမိတို့၏ လိုမုန့်တီးမှု၊ ရန်ငြိုး ထားမှုများကို အတည့်အလင်း ထုတ်ဖော် ပြသခဲ့ကြလေသည်။ ယင်း မုနာဖစ်ကံများ သည် ယဉ်ကျေး နူးညံ့ သိမ်မွေ့စွာ ဆက်ဆံနေခြင်းဖြင့် နာခံကြမည် မဟုတ်ပေ။ ထို့အတိုက် ကြောင့် ၎င်းတို့နှင့် ကျပ်တည်းစွာ ဆက်ဆံရန် အမိန့်တော် ချမှတ်တော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။

အုတ်ဆံမာနီ။ ၁-၂၅၇။ အအ=၁။

'ဂျီဟာဒ်' ဟူသောပုဒ်သည် ပြိုင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ခြင်းအနက်ပေးသော 'ကိတာလ်' ဟူ သောပုဒ်နှင့် အဓိပ္ပာယ်တူ မဟုတ်ပေ။ 'ကိတာလ်' သည် 'ဂျီဟာဒ်' ၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသမျှသာ ဖြစ်သည်။

ကာဖီရ်များနှင့် ဂျီဟာဒ်ပြုလုပ်ခြင်းသည် တနည်းဖြစ်၏။ မုနာဖစ်ကံများနှင့် ဂျီဟာဒ်ပြုလုပ် ခြင်းသည် တဖုံဖြစ်၏။ မတူချေ။ ကာဖီရ်များနှင့် ပြုလုပ်ရသောဂျီဟာဒ်သည် လက်နက်အားဖြင့် ဖြစ်သည်။ မုနာဖစ်ကံများနှင့် ပြုလုပ်ရသော ဂျီဟာဒ်သည် နှုတ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ လက်တွေ့ ဆက်ဆံခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း ဖြစ်သည်။ ဤသည် မုဟတ္တိုက်နီ ပညာရှင်သုတေသီတို့၏ ယူဆ ချက် ဖြစ်သည်။

امر بالجهاد مع الكفار بالسيف - (قريبى عن ابن عباس) 1558
دلّت الدرر على التفصّل على ان الجهاد مع الكفار يجب ان تكون بالسيف كبير
امر بالجهاد مع المنافقين باللسان وشدة الزجر والتغليظ - (قريبى عن ابن عباس)
باقامة الحدود عليهم وباللسان - (قريبى عن الحسن وقتادة) 1558
بإظهار الحجّة تارة، وبترك الرفق ثانياً، وبالانتهاز ثالثاً - (كبير) 1558
عن امير المؤمنين على بن ابى طالب انه قال: بعث رسول الله صلى الله عليه
وسلم بأربعة أسياف: سيف للمشركين (فاذا انسأخ الا شهر الحرم فاقتلوا المشركين)
وسيف لكفار اهل الكتاب (قاتلوا الذين لا يؤمنون بالله ولا باليوم الآخر
ولا يحرمون ما حرم الله ورسوله ولا يدينون دين الحق من الذين اتوا الكتاب
حتى يعطوا الجزية عن يد وهم صاغرون) وسيف للمنافقين (جاهد الكفار
والمنافقين) وسيف للبغيّة (فقاتلوا التي تبغى حتى تفيء الى امر الله) وهذا
يقضى انهم يجاهدون بالسيف اذا اظهروا النفاق وهو اختيار ابن جرير،
وقال ابن مسعود في قوله (جاهد الكفار والمنافقين) قال بيده فان لم يستطع
فليكفرنى وجهه - 1558

وقال ابن عباس امره الله تعالى بجهاد الكفار بالسيف والمنافقين باللسان
واذهب الرفق عنهم - 1558
وقال الضحاك جاهد الكفار بالسيف واغلق على المنافقين بالكلام وهو
مجاهدتهم، وعن مقاتل والربيع مثله: وقال الحسن وقتادة ومجاهد مجاهد
اقامة الحد ودعليهم، 1558
وقد يقال انه لا منافاة بين هذه الاقوال لانه تارة يؤخذهم بهذا وتارة
بهذا بحسب الاحوال - والله اعلم - (ابن كثير ص 142) 1558
آج کے دور میں تلبیس میں لفظ "اداری" جس معنی میں چلا ہوا ہے، اسلام اس کا ہرگز قائل نہیں -
دوستانِ حق سے وہ اُس برتاؤ کا حکم دیتا ہے جس کے وہ مستحق ہیں، اسی طرح دشمنانِ حق سے بھی اسی سلوک
کا جس کے وہ لائق ہیں - 1558

انسان مرغیوں اور کبریوں کو اپنے پاس سے کھلا کھلا کر پالتا ہے اور محنت اٹھا اٹھا کر انہیں زندہ رکھتا
اور بڑھاتا ہے اور سانپوں، بچھوؤں کو بلا تامل مار ڈالتا ہے، عقل کی تعلیم سیرگزر نہیں کہ جانور جانور
سب برابر ہیں اور یکساں "اداری" سے سب کے ساتھ پیش آنا چاہیے - 1558
فقہاء مفسرین نے لکھا ہے کہ جس کسی کے متعلق فساد عقیدہ کی اطلاع مل جائے اس پر جہاد دلائل سے
کیا جائے اور اس کے مقابل میں سختی بھی حسب طاقت و ضرورت استعمال کی جائے گی - 1558
کل من وقف منه علی فساد فی العقیدة فهذا الحکم ثابت فیہ یجاہد بالحجة
وتستعمل معه الغلظة ما امکن منظرًا - (مدارک - ماجدی ص 15 ص 13) 1558

(29) يُخَلِّفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَ
كَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهَتُوا بِهَا لُؤْيَا وَمَا
نَعْنُو إِلَّا إِنْ آخَرْتُمْ اللَّهُ وَرَسُولَهُ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنْ
يَتُوبُوا يَكُ خَيْرًا لَهُمْ وَإِنْ تَوَلَّوْا يَجْزِ اللَّهُ بِهِمُ اللَّهُ
عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ فِي
الْأَرْضِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٢٩﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

يَخْلِفُونَ	၎င်းတို့သည် ကျိန်ဆိုကြလေသည်။ 1559
بِاللَّهِ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား တိုင်တည်၍၊
مَا قَالُوا	၎င်းတို့သည် မပြောဆိုခဲ့ကြချေ (ဟု)၊
وَلَقَدْ قَالُوا	စင်စစ်သော်ကား ၎င်းတို့သည် မုချ ပြောဆိုခဲ့ကြလေသည်။
كَلِمَةَ الْكُفْرِ	ကုဖ်ရ်၏ စကားကို၊
وَكَفَرُوا	၎င်းပြင်၊ ထိုသူတို့သည် သွေဖည်ငြင်းပယ်ခဲ့ကြလေသည်။
بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ	၎င်းတို့ အစ္စလာမ်သာသနာကို လက်ခံပြီးနောက်၊
وَهُمْ أُولُو	၎င်းပြင်၊ ထိုသူတို့သည် ကြံရွယ်ခဲ့ကြလေသည်။ 1560
بِمَا	အကြင်အရာကို၊
كَلَّمْنَاهُ	၎င်းတို့သည် ရရှိခဲ့ကြသည် မဟုတ်ပေ၊
وَمَا نَقَمُوا	စင်စစ်သော်ကား၊ ၎င်းတို့သည် လက်စားချေခဲ့ကြသည် မဟုတ်ပေ။ 1561
إِلَّا	မှအပ၊
أَنْ أَعْتَمَدُوا اللَّهَ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊ ၎င်းတို့အား ကုလုံကြွယ်ဝစေတော်မူခဲ့သည်ကို၊
وَرَسُولَهُ	၎င်းပြင်၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ ရုစုလ်တမန်တော်မြတ်သည်။
مِنْ فَضْلِهِ	ထိုအရှင်မြတ်၏ ကျေးဇူးတော်နှင့်၊
فَإِنْ يَتُوبُوا	သို့ဖြစ်စေရာ၊ အကယ်၍၊ ၎င်းတို့သည် ဝန်ချတောင်းပန်ကြပါလျှင်၊
بِكُفْرِهِمْ	ဖြစ်အံ့၊
خَيْرًا	အကောင်းပင်၊
لَهُمْ	၎င်းတို့အဖို့၊
وَإِنْ يَتُوبُوا	သို့ရာတွင်၊ အကယ်၍၊ ၎င်းတို့သည် မျက်နှာလွှဲဖယ်ခဲ့ကြပါလျှင်၊
يُعَذِّبَهُمُ اللَّهُ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူအံ့၊
عَذَابًا	ပြစ်ဒဏ်ကို၊
أَلِيمًا	နာကျင်စေသော၊
فِي الدُّنْيَا	ပစ္စုပ္ပန်မျက်မှောက်တဝှ့်၊

وَالْآخِرَةَ	ထို့ပြင်၊ နောင်တမလွန်ဘဝ၌၊
وَمَا لَهُمْ	၎င်းပြင်၊ ယင်းသူတို့အဖို့ မရှိချေ၊
فِي الْأَرْضِ	ပထဝီမြေ၌၊
مِنَ وَّالِيٍّ	အဆွေခင်ပွန်း တဦးတယောက်မျှ၊
وَلَا نَصِيرٍ	ထို့ပြင်၊ ကူညီစောင့်မမည့်သူ တဦးတယောက်မျှ မရှိပေ။

၉:၂၇

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား၊ တိုင်တည်၍ မိမိတို့သည် (ထိုစကားကို) မပြောဆိုခဲ့ကြပါဟု ဆိုခဲ့ကြလေသည်။ အမှန်စင်စစ်သော်ကား၊ ၎င်းတို့သည် “ကုန်ရ” မိစ္ဆာဝါဒစကားကို၊ မုချပြောဆိုခဲ့ကြလေသည်။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့သည် မိမိတို့ (အယောင်ဆောင်) မှတ်စလင်မ် ဖြစ်ခဲ့ကြပြီးနောက် (မျက်မြင်အားဖြင့်လည်း) သွေဖည်ငြင်းပယ်ခဲ့ကြလေသည်။ ထိုမျှမကသေး၊ ၎င်းတို့သည် အကြင်ကိစ္စတရပ်ကိုလည်း ပြုလုပ်ရန် ကြံရွယ်ခဲ့ကြလေသည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့သည် မအောင်မြင်ခဲ့ကြပေ။ စင်စစ်သော်ကား၊ ၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် ထိုအရှင်မြတ်၏ ရှုလှယ်တမန်တော်က မိမိကျေးဇူးတော်နှင့် ၎င်းတို့အား၊ ချမ်းသာကြွယ်ဝစေတော်မူခဲ့သည်မှအပ၊ အခြားတစ်စုံတရာကိုမျှ တုံ့ပြန်လက်စားချေခဲ့ကြသည် မဟုတ်ပေ။ သို့ဖြစ်ပေရာ အကယ်၍ ၎င်းတို့သည် ဝန်ချတောင်းပန်ကြပါလျှင် ၎င်းတို့အဖို့သာလျှင် အကောင်းဖြစ်ပေမည်။ သို့ရာတွင် အကယ်၍၊ ၎င်းတို့သည် မျက်နှာလှူဖယ် ကျောခိုင်း၍ သွားကြပါမူ၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား၊ ဤပစ္စုပ္ပန် လောကီဘဝ၌ လည်းကောင်း၊ နောင် တမလွန်ဘဝ၌လည်းကောင်း ပြင်းပြ နာကျင်စေသော ပြစ်ဒဏ်ကိုပေးတော်မူအံ့၊ ထိုမှတစ်ပါး၊ ၎င်းတို့အဖို့ ပထဝီမြေပြင်၌ အဆွေခင်ပွန်းဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ကူညီစောင့်မမည့်သူ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မည်သူတဦးတယောက်မျှ ရှိချေမည် မဟုတ်ပေတကား။

1559 မုနာဖစ်ကံများသည် တမန်တော်မြတ် (အာဇာနည်အဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၈) အားလည်းကောင်း၊ အစ္စလာမ် သာသနာကိုလည်းကောင်း၊ နောက်ကွယ်ရာ၌ သွားပုပ်လေလွင့် အယုတ္တုအနုတ္တုမိစ္ဆာဝါစာ စကားများ ပြောဆိုစော်ကားလေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ ဤသည့်အကြောင်းကို ကုန်အာန်ကျမ်းမြတ်၏ မုနာဖစ်ကံများအကြောင်း ပါရှိသည့်ကဏ္ဍ (၆၃:၁-၁၁) တွင်လည်း မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ မုတ်စ်လင်မ်တိုင်း တယောက်က မုနာဖစ်ကံများ ပြောဆိုကြသည့် စကားများကို တမန်တော်မြတ်ထံ သွားရောက် ပြောကြားလျှင် ယင်း မုနာဖစ်ကံများက ကျိန်ဆို၍ “ကျန်တော်များ ဤသို့ ထိုသို့မပြောဆိုမိကြပါ” ဟု ငြင်းဆိုလေ့ရှိကြလေသည်။ မုနာဖစ်ကံများသည် ကုန်အာန်၏ စကား၊ မိစ္ဆာ ဝါစာစကားများ ပြောဆိုခဲ့ကြသည့်အကြောင်း၊ ကာဖီရ်၊ မုရှ်ရစ်ကံတို့၏ နှုတ်မှသာ ထွက်ဆိုနိုင်သည့် မိစ္ဆာဝါစာ စကားများကို မုနာဖစ်ကံများသည် တမန်တော်မြတ်နှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ အစ္စလာမ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း ပြောဆိုခဲ့ကြသည့် အကြောင်းကို ဤအာယတ်တော်တွင် အတည့်အလင်း ဖွင့်ဟမိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ အုတ်ဆိမာနီ။ ၈-၂၅၇။ အအ-၂။

မုနာဖစ်ကံများ ပြောဆိုခဲ့ကြသည့် စကားများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တမိဇီရ် ကျမ်းကြီးများတွင် အမျိုးမျိုးတွေ့ရှိရပေသည်။ ဤတွင် မုနာဖစ်ကံတို့၏ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သော အဗ်ဒုလ္လာဟ် အဗ်ဗ်နု အုဗိုင်ယ် ပြောဆိုခဲ့သည့် စကားတရပ်ကို အောက်တွင် မျေးသားဖော်ပြလိုက်ပေသည်။

وقوله (يصلون بالله ما قالوا ولقد قالوا كلمة الكفر وكفروا بعد اسلامهم) قال
 قتادة نزلت في عبد الله بن ابي وذلك انه اقتتل رجلا من جهنمى والنصارى
 فعاد الجهنمى على الانصارى، فقال عبد الله للنصارى لا تنصروا الا ائحاكم؛
 والله ما مثلنا ومثل محمد الا كما قال القائل "من كليك يا كلك" وقال:
 لئن رجعتا الى المدينة ليخرجن الاعزمتها الاذل فسعى بهما رجل من
 المسلمين الى النبي صلى الله عليه وسلم فاسل اليه فسأله فجعل يحلف بالله
 ما قاله فانزل الله فيه هذه الآية - ابن كثير 3/1559/1

မှတ်ချက်။

في ما قص الله علينا من شان المنافقين دلالة على قبول توبة الزنديق
 المستر الكفر والظهور للايمان - (جصاص) 1559/2

1560 တပူးကံ စစ်ပုံမှ အပြန်တွင် တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၅) သည် စစ်သည် တော်များနှင့် ခွဲခွာ၍ တောင်ကြားလမ်းတခုတွင် ခရီးသွားနေတော်မူခိုက်၊ မုနာဖစ်ကံ(၁၂)ဦး ခန့်တို့သည် မိမိတို့၏ မျက်နှာများကို ဖုံးကွယ်၍ ညဉ့်အချိန်တွင် တမန်တော်မြတ်အား လုပ်ကြံသတ် ဖြတ်ပြီး တောင်အောက်သို့ ပြစ်ချရန် ကြံစည်ခဲ့ကြလေသည်။ တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၅) နှင့်အတူ သာဝကကြီးဟုဇိုင်ဖတ်နှင့် သာဝကကြီးအမွာရီ(ရသွေ့ယလ္လာဟု တအာလာ အန်ဟုမာ) တို့ပါရှိခဲ့ကြ၏။ မုနာဖစ်ကံများသည် သာဝကကြီး အမွာရီအား ဝိုင်းဝန်းထားခဲ့ကြ၏။ သို့ရာတွင် သာဝကကြီး ဟုဇိုင်ဖတ်သခင်သည် မုနာဖစ်ကံများအား အပြင်းအထန် ရိုက်ပုတ်၍ ၎င်းတို့ စီးနင်း လာခဲ့ကြသော ကုလားအုတ်များကို ကစဉ့်ကလျား ထွက်ပြေးစေခဲ့လေသည်။

မုနာဖစ်ကံများသည် မိမိတို့၏မျက်နှာများကို ဖုံးကွယ်ထားကြသည့်အတွက် သာဝကကြီး ဟုဇိုင်ဖတ်နှင့် သာဝကကြီးအမွာရီ (ရသွေ့ယလ္လာဟု တအာလာ အန်ဟုမာ) တို့သည် မုနာဖစ်ကံတို့အား မမှတ်မိနိုင်ခဲ့ကြပေ။ သို့ရာတွင် တမန်တော်မြတ်က သာဝကကြီး ဟုဇိုင်ဖတ်နှင့် သာဝကကြီးအမွာရီ တို့အား မုနာဖစ်ကံများ၏ အမည်နာမများကို အသီးသီး ပြောပြတော်မူပြီး၊ ဤသည့် အမည်နာမ များကို မည်သူ့ဦးဟယောက်အားမျှ ထုတ်ဖော်မပြောရန် ပိတ်ပင်တားမြစ်တော် မူခဲ့လေသည်။ ဤအာယတ်တော်တွင် “၎င်းပြင် ထိုသူများသည် အကြင်ကိစ္စ တရပ်ကိုလည်း ပြုလုပ်ရန်ကြံစည်ခဲ့ ကြသေးသည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့သည် မအောင်မြင်ခဲ့ကြပေ” ဟု ဤသည့်ဖြစ်ရပ်ကိုပင် ရည်ညွှန်း မိန့်ဆိုထားတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။

အချို့အာလင်မ် ပညာရှင်များ၏ ယူဆချက်တရပ်မှာ တချိန်သော် မှတ်စလင်မ် စစ်သည် များတွင် အချင်းချင်း ရန်မီးပွားခဲ့၏။ ထိုအချိန်တွင် မုနာဖစ်ကံများသည် နည်းပရိယာယ်အမျိုးမျိုး အသုံးပြု၍ အန်ဆွာရ်နှင့် မဟာဂျီရီနီတို့၏ စပ်ကြားတွင် သွေးခွဲရန် ကြံစည်ကြိုးပမ်းခဲ့ကြ၏။ သို့ရာ တွင် တမန်တော်မြတ်က ကြားဝင်၍ ဖြန်ဖြေပေးတော်မူလိုက်သဖြင့် အဆုံးပေါ်ရန်မီးမှာ ပြေငြိမ်း ခဲ့သွားခဲ့လေသည်။ မုနာဖစ်ကံတို့၏ အကြံအည်သည် အချည်းနှီး ဖြစ်သွားခဲ့ လေသည်။ ဤ အာယတ်တော်တွင် ဤသည့်ဖြစ်ရပ်ကို ရည်ညွှန်းမိန့်ဆိုထား တော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။ အူတ်ဆိမာနီ။

၈-၂၅၇။ အအ-၃။

မှတ်ချက်။

1560 *فيه دلالة على ان الايمان والاسلام واحد لانه قال "وكفروا بعد اسلامهم" (سورة التوبة)*

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

1561 တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) ၏ ဆုပန်ကြားချက်အရ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် မိမိ၏ကျေးဇူးတော်ဖြင့် အချို့ မုနာဖစ်က်များအား ကုံလုံကြွယ်ဝစေတော် မူခဲ့လေသည်။ ယင်း မုနာဖစ်က်များသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကျေးဇူးတော်ဖြင့် မိမိတို့အပေါ်၌ တင်ရှိနေသော ကြေးမြီများကို ပေးဆပ်နိုင်ခဲ့ကြလေသည်။ မှတ်စလင်မ်များနှင့်အတူ ရောနှော၍ နေကြသည့်အတွက် “ယနီမတ်” လက်ရပစ္စည်းများထဲမှလည်း ဝေစုဝေပုံများ ရရှိခဲ့ကြပေသည်။ တမန်တော်မြတ်၏ “ဗရကတ်” မင်္ဂလာကြောင့် ၎င်းတို့၏ လယ်ယာများတွင် အသီးအနှံများလည်း ကောင်းစွာ ထွက်ခဲ့လေသည်။ ဤသည့် ကျေးဇူးတော်များကို ကျေးဇူး တင်ကြရမည့်အစား၊ ယင်း မုနာဖစ်က်များသည် ကျေးဇူးကန်းခဲ့ ကြသည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် တမန်တော်မြတ်အား သစ္စာဖောက်ခဲ့ကြလေသည်။ တမန်တော်မြတ်နှင့်တကွ မှတ်စလင်မ်တို့အား အမျိုးမျိုး ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခဲ့ကြလေသည်။ သို့တစေလည်း အကယ်၍ ယင်းမုနာဖစ်က် များသည် ယခုလည်း ဝန်ချတောင်းပန်၍ မိမိတို့၏ ဆိုးသွမ်းမှုများနှင့် ကျေးဇူးကန်းမှုများကို ရှောင်ကြဉ်ကြလျှင် ၎င်းတို့အဖို့ အကောင်းပင် ဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ်ပါက အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ဤ ပစ္စက္ခဘဝ တွင်လည်းကောင်း၊ နောင် တမလ္လန်ဘဝတွင်လည်းကောင်း အလွန်ပြင်းထန်သောပြစ်ဒဏ် ပေးတော်မူမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်တွင် ၎င်းတို့အား၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ ပြစ်ဒဏ်တော်မှကာကွယ်ပေးမည့်သူဟူ၍ တဦးတယောက်မျှရှိမည်မဟုတ်ပေ။

အချို့ ကျမ်းချက်များတွင် လာရှိသည်မှာ “ဂျုလာစ်” အမည်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တဦးသည် ဤသည့် အာသတ်တော်ကို ကြားနာရသောအခါ စိတ်စေတနာ ဖြူစင်စွာဖြင့် ဝန်ချတောင်းပန်၍ အသက်သက်ဆုံး မိမိ၏အသက်ကိုပင် အစွဲသတ် အရေးကိစ္စများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်စွန့်ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်ရန် လှူဒါန်းခဲ့လေသည်။ အုတ်ဆီမာနီ။ ၈-၂၅၇။ အအ-၄။

(၇၅) وَمِنْهُمْ مَّنْ عٰهَدَ اللّٰهَ لَئِنِ اتَّخَذْنَا مِنْ فَضْلِهِ
لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُوْنَنَّ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٧٥﴾

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

وَمِنْهُمْ	၎င်းပြင်၊ ထိုသူတို့အနက်၊ 1562
مَنْ	အကြင်သူသည် ရှိ၏။
عَمَدَا اللّٰهُ	ထိုသူသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ပဋိညာဉ်ပေးခဲ့လေသည်။
لَبِئْسَ اٰثٰرًا	အကယ်၍ ထိုအရှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်မျိုးတို့အား "ပေးတော်မူခဲ့ပါလျှင်၊
مِنْ فَضْلِهِ	ထိုအရှင်မြတ်၏ ကျေးဇူးတော်ကို မိမိ၏ ကျေးဇူးတော်ဖြင့်၊
لَنَصَّدَّقَنَّ	ကျွန်တော်မျိုးတို့သည် ကောင်းစွာ လှူဒါန်းကြပါမည်။
وَلَنَكُوْنَنَّ	ထို့ပြင်၊ ကျွန်တော်မျိုးတို့သည် မုချဖြစ်ကြပါမည်။
مِنَ الصّٰلِحِيْنَ	သူတော်စင် သူတော်ကောင်းတို့အနက်။

9: 45

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

၎င်းပြင်၊ ထိုသူတို့အနက် အကြင်သူတို့သည်လည်း ရှိကြကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား (ဤသို့) ပဋိညာဉ်ပေးခဲ့ကြလေသည်။ “အကယ်၍ ထိုအရှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်မျိုးတို့အား (မိမိ၏ကျေးဇူးတော်ဖြင့်) (ဥစ္စာပစ္စည်းကို) ချီးမြှင့်ပေးသနားတော် မူခဲ့ပါလျှင်၊ ကျွန်တော်မျိုးတို့သည် ကောင်းစွာလှူဒါန်းကြပါမည်။ ၎င်းပြင် ကျွန်တော်မျိုးတို့သည် ကောင်းမြတ်သော အကျင့်သီလများကို ဆောက်တည်ကြသော သူတော်စင်၊ သူတော်ကောင်းတို့တွင် မုချ ပါဝင်ကြပါမည်”။

(၇၆)

فَلَمَّا اٰتٰهُمْ مِنْ فَضْلِهِ بَخِلُوْا بِهٖ وَتَوَلَّوْا وَّهُمْ

مُّعْرِضُوْنَ ﴿

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

فَلَمَّا	တဖန်အကြင်အခါဝယ်၊
اتَّسَمَّ	ထိုအရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အားချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူခဲ့လေသည်။
مِنْ فَضْلِهِ	ထိုအရှင်မြတ်၏ ကျေးဇူးတော်ကို မိမိ၏ကျေးဇူးတော်ဖြင့်၊
بَخِلُوا	၎င်းတို့သည် စေးနွဲ့ကြလေသည်၊
بِهِ	ထို(ကျေးဇူးတော်)နှင့် စပ်လျဉ်း၍၊
وَتَوَلَّوْا	ထို့ပြင်၊ ၎င်းတို့သည် မျက်နှာလွှဲဖယ်ခဲ့ကြလေသည်၊
وَهُمْ	စင်စစ်သော်ကား၊ ၎င်းတို့သည် ဖြစ်ကြကုန်၏၊
مُعْرِضُونَ	တိမ်းရှောင်သူများ။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

တဖန်၊ ထိုအရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား မိမိကျေးဇူးတော်ကို ချီးမြှင့်ပေးသနားတော်မူသောအခါ၊ ၎င်းတို့သည် ကျေးဇူးတော်ကို (ပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်းမပြုပဲ) စေးနွဲ့ခဲ့ကြကုန်၏။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့သည် မျက်နှာလွှဲဖယ် ကျော့ခိုင်းခဲ့ကြလေသည်။ စင်စစ်သော်ကား၊ ၎င်းတို့သည် တိမ်းရှောင်လေ့ရှိကြသူများနှင့် ဖြစ်ကြကုန်သတည်း။

1562 ဆဒ်လဗဟ် အိဗ်နု ဟာတူဗ်စ် အန်ဆွာရီက တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗဟ် အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) အား 'ကျွန်တော်မျိုးအား ကိုလုံကြွယ်ဝသူတိုင်း ဖြစ်လာအောင် ဆုပန်ကြားပေးတော်မူပါ' ဟု မေတ္တာရပ်ခံခဲ့၏။ တမန်တော်မြတ်က 'အို...ဆဒ်လဗဟ်၊ အကြင်အနည်းငယ်မျှသော ငစ္စည်းသည် ထိုပစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အသင်သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ကျေးဇူးတော် ဆပ်နိုင်၏။ ထိုအနည်းငယ်သော ငစ္စည်းများသည် အကြင်၏များစွာသော ငစ္စည်းထက်ကောင်း၏။ ထိုများစွာသော ငစ္စည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အသင်သည် တာဝန်မကျေပွန်နိုင်ပေ' ဟု ဖြေကြားတော်မူခဲ့၏။ ထို့နောက် တဖန် ဆဒ်လဗဟ်က တမန်တော်မြတ်အား ယခင်အတိုင်းပင် မေတ္တာရပ်ခံပြန်၏။ တမန်တော်မြတ်က 'အို...ဆဒ်လဗဟ်၊ အသင်တည် ကျွန်ုပ်၏ဖဝါးခြေထပ် လိုက်နာ ကျင့်သုံးခြင်းကို မနှစ်သက်လေသလော' ဟု ဖြေကြားတော်မူပြန်၏။ တမန်တော်မြတ် ငြင်းပယ်တော် မူသည်နှင့်အမျှ ဆဒ်လဗဟ်၏ မေတ္တာရပ်ခံချက်သည် ပိုမိုများပြားလာခဲ့လေသည်။ ဆဒ်လဗဟ်က 'အကယ်၍ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်မျိုးအား ဥစ္စာပစ္စည်းများ ချီးမြှင့်ပေးသနားတော် မူပါလျှင် ကျွန်တော်မျိုးသည် အတိအကျတာဝန်ကျေပွန်အောင် ဆောင်ရွက်ပါမည်' ဟု ကတိပြုလေသည်။

မည်သို့မျှ သွန်သင်ဆုံးမ သြဝါဒပေး၍ မရသည့်အဆုံး၌ တမန်တော်မြတ်သည် ဆအိလဗဟ်အတွက် ဆုပန်ကြား၍ ပေးတော်မူလေသည်။ တမန်တော်မြတ် ဆုပန်ကြားပေးတော်မူသဖြင့် ဆအိလဗဟ်၏ ဆိတ်များသည် အထူးတလည် တိုးပွားများပြားလာခဲ့သည့်အတွက် ဆအိလဗဟ်သည် မဒီနာမြို့အတွင်း၌ မနေသာတော့ပဲ မြို့ပြင်ထွက်၍ ရွာတရွာတွင် နေရလေသည်။ ဆိတ်များအဆ မတန်တိုးပွားများပြားလာသည့်အတွက် ဆအိလဗဟ်သည်အလုပ်များပြားလာပြီးလျှင် 'ဂျမာအတ်' အစုအရုံးနှင့် ဆူလာတ်ဝတ်ပြုမှု၊ ဂျူမုအတ် (သောကြာ) ဆူလာတ်ဝတ်ပြုမှုများကိုပင် တဖြည်းဖြည်း၊ တစတစ လက်လွတ်လာခဲ့လေသည်။

ရက်အတန် ကြာသောအခါ တမန်တော်မြတ်ထံမှ ဇကာတ်ကောက်ခံရန် အမှုထမ်းများ ဆအိလဗဟ်ထံသို့ ရောက်လာကြသောအခါ ဆအိလဗဟ်က “ဇကာတ် သည် ဂျဇ်ယဟ် လူ့ခွန်တော်၏ ညီမဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်ရလေသည်” ဟု ဆိုခဲ့လေသည်။ ဆအိလဗဟ်သည် ဇကာတ် မပေးရန် တကြိမ်နှင့်တကြိမ် အကြောင်းရမယ်ရှာကာ အချိန်ဆွဲပြီး နောက်ဆုံးတွင် ဇကာတ်ပေးခြင်းကို လုံးဝငြင်းပယ်ခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ ငြင်းပယ်လိုက်သည့်အခါ တမန်တော်မြတ်က (ဝိုင်ဟဆအိလဗဟ်) “ဪ...ဆအိလဗဟ်၊ ဆအိလဗဟ်၊ ဆအိလဗဟ်” ဟု သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ဝမ်းနည်းစွာဖြင့် ဆိုတော်မူလေသည်။ ထို့နောက် အထက်ပါ အာယတ်တော်များ ကျရောက်လာခဲ့လေသည်။

ဤကဲ့သို့ ဆအိလဗဟ်နှင့်ပတ်သက်၍ တမန်တော်မြတ်၏ ဝမ်းနည်းစကားနှင့်အာယတ်တော်များ ကျရောက်လာခဲ့သည့်အကြောင်း ဆအိလဗဟ်ထံ ၎င်း၏ ဆွေမျိုးသားချင်းများက သွားရောက်ပြောကြားကြသည့်အခါ ဆအိလဗဟ်သည် စိတ်ဓာတ်မကြည်သာပဲလျက် ဇကာတ်ယူဆောင်၍ တမန်တော်မြတ်ထံ ရောက်ရှိလာခဲ့လေသည်။ တမန်တော်မြတ်က “အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် အသင်၏ဇကာတ်ကို လက်မခံရန် ကျွန်ုပ်အား တားမြစ်ထားတော်မူသည်” ဟု ပြောကြားတော်မူလိုက်လေသည်။ ထိုအခါ ဆအိလဗဟ်သည် အထူးပင် ဝမ်းနည်းကြေကွဲလေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗဟ်ဟု အလိုဖော် ၀၈၅၆) က ၎င်း၏ဇကာတ်ကို လက်ခံတော်မူခြင်းသည် ၎င်းအဖို့ အလွန်တရာမျှ ရှက်ဖွယ်ကောင်းလှ ပေသည်။ ဤသည်ကို တွေးကာတွေးကာ ဆွေး၍ မိမိ၏ဦးခေါင်းပေါ်သို့ မြေမှုန့်များ ပစ်တင်လေတော့သည်။

ဆအိလဗဟ်သည် အသို့ပင်ကြေကွဲဝမ်းနည်းနေသော်လည်း ၎င်း၏စိတ်တွင်းတွင် “နီဖာက်” မှတ်စလင်မ် အရေခြုံမှုသည် ကိန်းအောင်းလျက် ရှိနေသည်ကား အမှန်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ တမန်တော်မြတ် ဝဖာတ်ဖြစ်တော်မူပြီးသည့်နောက် ဆအိလဗဟ်သည် သာဝကကြီး အဗူဗဟ်က်ရ် (ရသွေယလ္လာဟု တအာလာ အန်ဟု) ထံသို့ ဇကာတ်ယူဆောင်၍ ရောက်ရှိလာခဲ့ပြန်သည်။ သာဝကကြီး အဗူဗဟ်က်ရ်သည်လည်း ဆအိလဗဟ်၏ ဇကာတ်ကို လက်မခံခဲ့ပေ။ ထို့နောက် သာဝကကြီး အုမရ် (ရသွေယလ္လာဟု တအာလာ အန်ဟု) ထံသို့ ယူဆောင်လာခဲ့ပြန်၏။ သာဝကကြီး အုမရ်ကလည်း လက်

Book X— Chapter IX
The Repentance

အခန်း-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟိ' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

မခံခဲ့ပေ။ ထို့နောက်တဖန် သာဝကကြီး အုတ်ဆီမာန် (ရသွေ့ ယလ္လာဟု တအာလာ အန်ဟု) ထံသို့ ယူဆောင်လာခဲ့ပြန်၏။ သာဝကကြီး အုတ်ဆီမာန်ကလည်း လက်မခံခဲ့ပေ။ သာဝကကြီး အသီး သီးက “တဖန်တော်မြတ် ကိုယ်တော်တိုင် လက်မခံသော ဗစ္စည်းတခုကို ကျွန်ုပ်တို့သည် မည်သို့မျှ လက်မခံနိုင်ကြပါ” ဟု ပြောဆိုခဲ့ကြပေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဆအိလဗဟိသည် “မုနာဖစ်က” “မုတ်စ်လင်မ် အရေခဲ” အဖြစ်နှင့်ပင် သာဝကကြီး အုတ်ဆီမာန် သခင်လက်ထက်တွင် အသေဆိုး နှင့် သေဆုံးသွားခဲ့ရလေသတည်း။ အုတ်ဆီမာန်။ ၀-၅၅၇။ အအ-၅။

(ومنهم من عاهد الله) الآيات: اخرج الحسن بن سفيان وابن المنذر وابن
الى حاتم وابو الشيخ والعسكري في الامثال والطبراني وابن منداه والباوردي
وابونعيم في معرفة الصحابة وابن مردويه والبيهقي في الدلائل وابن عساكر
عن ابى امامة الباهلى رضى الله عنه قال جاء ثعلبة بن حاطب الى رسول الله
صلى الله عليه وسلم فقال يا رسول الله ادع الله ان يرزقنى مالا قال ويمحك
يا ثعلبة اما ترضى ان تكون مثلى فلوشئت ان يسائر بى هذه الجبال معى لسارت
قال يا رسول الله ادع الله ان يرزقنى مالا فوالذى بعثك بالحق ان اتانى الله
مالا لا اعطين كل ذى حق حقه قال ويمحك يا ثعلبة قليل تطيق شكره
خير من كثير لا تطيق شكره فقال يا رسول الله ادع الله تعالى فقال رسول الله
صلى الله عليه وسلم اللهم ارزقه مالا فاتجروا اشتري غنما فبورك له فيها
ونمت كما ينمو الدود حتى ضاقت به المدينة ففتحنى بها فكان يشهد الصلاة
بالنهار مع رسول الله صلى الله عليه وسلم ولا يشهد بها بالليل ثم نمت كما
ينمو الدود ففتحنى بها فكان لا يشهد الصلاة بالنهار ولا بالليل الا من جمعة
الى جمعة مع رسول الله صلى الله عليه وسلم ثم نمت كما ينمو الدود فضاقت به مكانه
فتحنى به فكان لا يشهد جمعة ولا جنازة مع رسول الله صلى الله عليه وسلم
فجعل يتلقى الركبان ويسألهم عن الاخبار وفقد رسول الله صلى الله عليه
وسلم فسأل عنه فاخبروه انه اشتري غنما وان المدينة ضاقت به واخبروه
بخبره فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ويح ثعلبة بن حاطب ثم ان الله
تعالى امر رسوله صلى الله عليه وسلم ان ياخذ الصدقات وانزل الله تعالى خذ من
اموالهم صدقة الآية فبعث رسول الله صلى الله عليه وسلم رجلا من رجلا من
جهينة ورجلا من بنى سلمة ياخذان الصدقات فكتب لهما اسنان الابل

والغنم كيف ياخذونها على وجهها وامرهما ان يمرا على ثعلبة بن حاطب ويرجل
 من بنى سليم فخرجا فمر ابلثعبة فسألاه الصدقة فقال ارياني كتابكما فنظر
 فيه فقال ما هذا الاجزية انطلقا حتى تفرغاشم مرابي قال فانطلقا وسمع بهما
 السليمي فاستقبلهما بخيار ابله فقالا انما عليك دون هذا فقال ما كنت اتقرب
 الى الله الا بخير والى فقبله فلما فرغا مر ابلثعبة فقال ارياني كتابكما فنظر فيه
 فقال ما هذا الاجزية انطلقا حتى ارى رأيي فانطلقا حتى قدما المدينة فلما
 راها رسول الله صلى الله عليه وسلم قال قبل ان يكلمهما ويح ثعلبة بن حاطب
 ودعا للسليمي بالبركة وانزل الله ومنهم من عاهد الله لئن اتانا من فضله
 لنصدقن الثلاث ايات قال فسمع بعض من اقارب ثعلبة فاتي ثعلبة فقال ويحك
 يا ثعلبة انزل الله فيك كذا وكذا قال فقدم ثعلبة على رسول الله صلى الله عليه وسلم
 فقال يا رسول الله هذه صدقة مالي فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم ان الله تعالى
 قد منعني ان اقبل منك قال فبجعل يبكي ويحشي التراب على راسه فقال رسول الله
 صلى الله عليه وسلم هذا عملك بنفسك امرتك فلم تطعني فلم يقبل منه
 رسول الله صلى الله عليه وسلم حتى مضى ثم اتى ابا بكر اقبل مني صدقتي فقد
 عرفت منزلتي من الانصار فقال ابو بكر لم يقبلها رسول الله صلى الله عليه
 وسلم واقبلها فلم يقبلها ابو بكر ثم ولي عمر بن الخطاب رضى الله عنه فاتاه
 فقال يا ابا حفص يا امير المؤمنين اقبل مني صدقتي وتوسل اليه بالمهاجرين
 والانصار وزواج النبي صلى الله عليه وسلم فقال عمر لم يقبلها رسول الله
 صلى الله عليه وسلم ولا ابو بكر اقبلها انا فابي ان يقبلها ثم ولي عثمان فهلك
 في خلافة عثمان وفيه نزلت (الذين يملكون المطوعين من المؤمنين في
 الصدقات) قال وذلك في الصدقة - (درمنثور ج ٢٦-٢٧) ١٥٦٢/

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ပတ်' နေ့ခင်းတရားခြင်း ကဏ္ဍ။

(၃၃) فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَى يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ بِمَا
أَخْلَفُوا اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿٣٣﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

فَأَعْقَبَهُمْ	သို့ဖြစ်ပေရာ၊ ထိုအရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား အပြစ်ပေးတော်မူခဲ့သည်။ 1563
نِفَاقًا	မွတ်စလင်အရေခြုံမှုကို၊
فِي قُلُوبِهِمْ	၎င်းတို့၏ စိတ်နှလုံးများတွင်၊
إِلَى يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ	၎င်းတို့သည် ထိုအရှင်မြတ်နှင့် တွေ့ဆုံကြမည့်နေ့တိုင်အောင်၊
بِمَا	အကြင်အကြောင်းကြောင့်၊
أَخْلَفُوا اللَّهَ	၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် ဆန္ဒကျင့်ဘက် ပြုခဲ့ကြလေသည်၊
مَا	အကြင်အရာကို၊
وَعَدُوهُ	၎င်းတို့သည်၊ ထိုအရှင်မြတ်အား ကတိပြုခဲ့ကြလေသည်၊
وَبِمَا	၎င်းပြင်၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်၊
كَانُوا يَكْذِبُونَ	၎င်းတို့သည် မုသား ပြောဆိုလေ့ရှိခဲ့ကြသည်။

၉:၄၄

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

သို့ဖြစ်ပေရာ ထိုအရှင်မြတ်သည် ထိုသူများ၏ စိတ်နှလုံးများတွင် ထိုအရှင်မြတ်နှင့် ထိုသူများတွေ့ဆုံကြမည့်နေ့တိုင်အောင် “နီဖာက်” (မွတ်စလင်မိအရေခြုံမှု) ကို (ထည့်သွင်းတော် မူခြင်းအားဖြင့်) ၎င်းတို့အား ပြစ်ဒဏ်ခတ်တော်မူခဲ့လေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား မိမိတို့ ပေးခဲ့ကြသော ကတိဝန်ခံချက်ကို ဖောက်ခွဲကြသည့်ပြင်၊ မုသားပြောဆိုလေ့ရှိခဲ့ကြသောကြောင့်ပင်။

1563 မုနာဖစ်ကံများသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် ပြုထားကြသည့် ကတိများကိုပင် အတည့်အလင်း ချိုးဖျက်ခဲ့ကြသည်။ မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြံ၍ မုသားပြောဆိုလေ့ ရှိခဲ့ကြသည်။ စေးနွဲ့ခဲ့ကြသည်။ သေ့ဖည်ခဲ့ကြသည်။ ဤသည်တို့သည် “နီဖာကံ” ၏ အကိင်းအလက်များသာ ဖြစ်ချေသည်။ ထို့အတက်ကြောင့် ထိုဆိုးသွမ်းမှု၊ ယုတ်မာမှုများ၏ ပြစ်ဒဏ်ကို ပေးတော်မူရာတွင် မူလ “နီဖာကံ” မှတ်စလင်မ် အရေခွဲမရှိသော ၎င်းတို့၏ စိတ်နှလုံးတွင် အမြစ်တယ်၍ သွားစေတော်မူခဲ့ လေသည်။ ထိုအမြစ်တယ်သည် ၎င်းတို့သေဆုံးကြသည့်တိုင်အောင် တည်ရှိနေပေမည်။

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ စွန့်တော်တရပ်မှာ အကြင်သူတိုင်းသည် သူ့စရိုက်မှုတခု၊ သို့မဟုတ် ဒုစရိုက်မှုတခုကို မိမိ၏စိတ်သဘောအတိုင်း နှစ်သက်ရွေးချယ်ပြီး အမြဲတစေ ကျင့်သုံးသွားလျှင် ထိုသူ့စရိုက်မှု သို့မဟုတ် ဒုစရိုက်မှုကို ယာယီ သို့မဟုတ်၊ အမြဲတစေ ဖြစ် သွား စေလေ သည်။ ထိုအကျင့်သည် ထိုသူ၏ မူလဗီဇမျိုးစေ့တွင် အပါအဝင် ဖြစ်သွားလေသည်။ ဒုစရိုက်မှု တခုခုကို ယင်းကဲ့သို့ ရွေးချယ်၍ အမြဲတစေ ကျင့်သုံးသွားခြင်းကိုပင် အကျိုးအားဖြင့် တင်စား၍ “ခတမ” “တုဗအ” ထိုအရှင်မြတ်သည် တံဆိပ်ခတ်နှိပ်တော်မူလိုက်လေပြီဟူ၍ တခါတရံ တင်စား သုံးနှုန်း ထားတော်မူသည်။ အုတ်ဆိမာနီ။ ၈-၂၅၇။ အအ-၆။

မှတ်ချက်။ وفيه الدلالة على ان من نذر نذرا فيه قربة لزمه الوفاء به - (جصاص)
 قال الزجاج ان معناه انهم لما ضلوا في الماضي فلو تعالوا الى اصلاحهم عن الدين
 في المستقبل - (كبير) 1563

مفسر تهاذوي نے فرمایا کہ جس طرح طاعتوں سے ایمان کی نورانیت بڑھتی ہے اسی طرح سے معصیتوں
 سے کفر کی ظلمت بھی بڑھتی ہے - (ماجدی ج ۱۶ ص ۱۴۳) 1563

(၃၀) اَلَمْ يَعْلَمُوا اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ
عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿٧٨﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- اَلَمْ يَعْلَمُوا ၎င်းတို့သည် မသိကြလေသလော၊ 1564
- اَنَّ اللّٰهَ မလွဲကေန၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
- يَعْلَمُ ထိုအရှင်မြတ်သည် သိရှိတော်မူလေသည်။
- سِرَّهُمْ ၎င်းတို့၏ လျှို့ဝှက်ချက်ကို၊
- وَنَجْوَاهُمْ ထို့အတူ၊ ၎င်းတို့၏ လျှို့ဝှက်ဆွေးနွေးတိုင်ပင် နှီးနှောချက်ကို၊
- وَاَنَّ اللّٰهَ ၎င်းပြင်၊ ကေနစင်စစ်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်၊
- عَلَّامُ الْغُيُوبِ ၎င်းကွယ်ရာတို့ကို အကြွင်းမဲ့ သိရှိတော်မူသော အရှင်မြတ်ပင်။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ထိုသူတို့၏ လျှို့ဝှက်ချက်ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုသူတို့၏ လျှို့ဝှက်နှီးနှောချက်ကိုလည်းကောင်း မလွဲကေန သိရှိတော်မူသည်ကို ယင်းသူတို့သည် မသိကြလေသလော။ ထို့ပြင် ကေနစင်စစ် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ဖုံးကွယ်လျက်ရှိသည်တို့ကို ကောင်းစွာ သိတော်မူသော အရှင်မြတ်ဖြစ်တော်မူသည် (ကိုလည်း၊ ၎င်းတို့သည် မသိကြလေသလော)။

1564 မုနာဖစ်က်များသည် စိတ်တွင်း၌ “ကုဖ်ရ်” ဖုံးအုပ်ထားပြီး အစ္စလာမ့်အရေကိုခွံထားကြသည်။ အမိန့်တော်ကို နာခံဟန် ဆောင်နေကြသည်။ (ပြစားရန်အတွက် ကတိအမျိုးမျိုး ပေးကြသည်။ စကားအမျိုးမျိုး ပြောကြသည်။ မဖြစ်သာသည့်အဆုံး၌ ဥစ္စာပစ္စည်း လှူဒါန်းကြသည်။) ဤသို့ ပြစားမှု၊ ဟန်ဆောင်မှု၊ အရေခွံမှုများသည် မုနာဖစ်က်များအဖို့ မည်သို့မျှ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည်မဟုတ်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့၏ လျှို့ဝှက်ချက်၊ ၎င်းတို့၏ နှစ်ကိုယ်ကြား ဆွေးနွေးတိုင်ပင် နှီးနှောချက်များကို သိတော်မူသည်။ ထို့ပြင်တင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ဖုံးကွယ်လျက်ရှိသော အရာခပ်သိမ်းကုန်တို့ကို အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူသော

Book X—Chapter IX
The Repentance

အစောင် ၁၀။ ကဏ္ဍ ၉။
'တောင်ပဟိ' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

အရှင် ဖြစ်တော်မူသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ မုနာဖစ်က်များ၏ အရေခြုံမှု၊ ဟန်ဆောင်မှု၊ ပြစားမှုများသည် ၎င်းတို့အား အသို့လျှင် ကျေးဇူးပြုနိုင်အံ့နည်း၊ မုနာဖစ်က်များသည် ဤသည်ကိုပင် မသိကြလေသလော။ ထာနဝီ။ အ-၄။ ၀-၁၂၉။

(၃၉) الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي
الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ
مِنْهُمْ سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

الَّذِينَ	အကြင်သူများပင်၊ (အကြင်သူတို့သည်) 1565
يَلْمِزُونَ	၎င်းတို့သည် ပြစ်တင် ပြောဆိုကြလေသည်။
الْمُطَّوِّعِينَ	သဒ္ဓါကြည်ဖြူစွာ ပေးလှူသော သူတို့အား၊
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ	'မုအ်မင်န်' သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့အနက်မှ၊
فِي الصَّدَقَاتِ	အလှူဒါနများနှင့် စင်ချဉ်း၍၊
وَالَّذِينَ	ထို့ပြင်၊ အကြင်သူတို့အား၊
لَا يَجِدُونَ	ထိုသူတို့သည် ရရှိကြသည် မဟုတ်ပေ၊
إِلَّا جُهْدَهُمْ	၎င်းတို့ အားသွန်ခွန်စိုက်ပြုလုပ်ကြသည်မှအပ၊
فَيَسْخَرُونَ	တဖန်၊ ၎င်းတို့သည် ပြက်ချော်ပြောင်လှောင်ကြလေသည်။
مِنْهُمْ	ထိုသူတို့အား။
سَخِرَ اللَّهُ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ပြောင်လှောင်တော် မူခဲ့လေသည်။
مِنْهُمْ	၎င်းတို့အား၊
وَلَهُمْ	ထို့ပြင်၊ ၎င်းတို့၌ရှိအံ့၊
عَذَابٌ	ပြစ်ဒဏ်သည်။
أَلِيمٌ	ပြင်းပြနာကျင်စေသော။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

(ထို 'မုနာဖစ်က်' မှတ်စလင်မ် အယောင်ဆောင်များသည်) အကြင်သူများ ပင်၊ ယင်း (မုနာဖစ်က်) သူများသည် 'မုအ်မင်န်' သက်ဝင်ယုံကြည်သူတို့အနက်မှ သဒ္ဒါကြည်ဖြူစွာပေးကမ်းလှူဒါန်းသူတို့အားဖြစ်တင် ပြောဆိုကြလေသည်။ ၎င်းပြင် မိမိတို့ အားသွန်ခွန်စိုက်ရှာဖွေရရှိသော ချွေးနွဲ့စာမှအပ၊ အခြားတစ်စုံတရာကိုမရရှိနိုင် ကြသော သူတို့အားလည်း ထို (မုနာဖစ်က် မှတ်စလင်မ်အယောင်ဆောင်) တို့သည် ပြန်ချော်ပြောင်လှောင်ကြပေသည်။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ယင်း (မုနာဖစ်က်) တို့အား ပြောင်လှောင်တော်မူခဲ့လေသည်။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့၌ ပြင်းပြနာကျင်စေသော ပြစ်ဒဏ်သည်လည်း ရှိပေအံ့သတည်း။

1565 တနေ့လောအခါ တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) သည် မှတ်စလင်မ်တို့အား အလ္လာဟ်ပြုရန် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်တော်မူလေသည်။ ထိုအခါ သာဝကကြီး အဗ်ဒုရ်ရဟ်မာန် အဗ်ဗန္တအောက်မိ (ရသွေ့ ယလ္လာဟု တအာလာအန်ဟု)သည် 'ဒီနာရ်' သို့မဟုတ် 'ဒစ်ရ်ဟမ်'လေးထောင် (၄၀၀၀) ပေးလှူလေသည်။ သာဝကကြီး အာဆွင်မ်အဗ်ဗန္တအဗီ (ရသွေ့ ယလ္လာဟု တအာလာ အန်ဟု) သည် ဒစ်ရ်ဟမ် လေးထောင် (၄၀၀၀) တန်သည့် စွန့်ပလ္လံသီး အလေးချိန် 'ဝါစ်က်' တရာ (၁၀၀) ပေးလှူလေသည်။ ထိုအခါ မုနာဖစ်က်များက "ဤပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးတို့သည် ပြစားရန်အတွက် လှူဒါန်းခြင်းသာ ဖြစ်သည်" ဟု ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင် ပြောဆိုကြလေသည်။

ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော သာဝကကြီး အဗူအကီလ် (ရသွေ့ ယလ္လာဟု တအာလာ အန်ဟု) သည် မိမိချွေးနှင့်ရင်းနှီး၍ ရှာဖွေရရှိသည့် အနည်းငယ်မျှသော ချွေးနွဲ့စာထဲမှပင် အလေးချိန် တဆွာအံ (ပြန်မာအလေးချိန် ၂ ပိဿာခန့်) ပေးလှူလေသည်။ ထိုအခါတွင်လည်း မုနာဖစ်က်များက 'ဤ သူသည် လည်ပင်းတွင် သွေးသုတ်ပြီး 'ရှဟိဒ်' များတွင် အချောင်ပါဝင်လိုသည်။ ဤမျှ နည်းပါး နှော့ စွန့်ပလ္လံသီးသည် အဘယ်သို့သောအကျိုး ဖြစ်ထွန်းစေနိုင်အံ့နည်း' ဟု ပြန်ချော် ပြောင် လှောင်ကြလေသည်။ အချုပ်အားဖြင့် မုနာဖစ်က်များသည် စေတနာအလျောက် တတ်ကုန်နိုင်၍ မြောက်မြားစွာ လှူဒါန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်းကောင်း၊ မရှိဆင်းရဲ၍ အနည်းအကျဉ်းမျှ လှူဒါန်းနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်းကောင်း မည်သူ့ကိုမျှ ချမ်းသာပေးကြသည်မရှိပေ။ အား လုံးတို့အား ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင် ပြောင်လှောင်ပြန်ချော်ကြလေသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့်ပင် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား ယင်းသို့ ပြစ်တင်ပြောင်ချော်ကြသည့်အတွက် ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူမည် ဖြစ်သည်။ ယင်းမုနာဖစ်က်များသည် ဤပစ္စံကွာဝတွင် ရက် အနည်းငယ်မျှ ပြောင်လှောင်ခွင့် ရရှိ နေကြသော်လည်း ၎င်းတို့အဖို့ ပြင်းပြနာကျင်စေသော အပြစ်ဒဏ်သည် အသင့်ဖြစ်လျက် ရှိချေပြီ။ အွတ်ဆ်မာနီ။ ၈-၂၅၈။ အအ-၂။

وهذا ايضا من صفات المنافقين لا يسلم احد من عيبتهم ولمزهم في جميع الاحوال حتى ولا التصديقون يسلمون منهم ان جاء احد منهم بمال جزيل قالوا هذا مسراة وان جاءه بشيء يسير قالوا ان الله لغني عن صدقة هذا كما روى البخاري حدثنا عبيد الله بن سعيد حدثنا ابو النعمان البصري حدثنا شعبة عن سليمان عن ابي واثل عن ابي مسعود رضي الله عنه قال: لما نزلت آية الصدقة كنا نحامل على ظهورنا فاجاء رجل فصدق بشي كثير فقالوا مسراة وجاء رجل فصدق بصاع فقالوا ان الله لغني عن صدقة هذا فنزلت (الذين يلمزون المطوعين) الآية -
(ابن كثير ص 245) 1565/1

(الذين يلمزون المطوعين من المؤمنين في الصدقات) روى انه صلى الله عليه وسلم حث على الصدقة فاجاء عبد الرحمن بن عوف بأربعة آلاف درهم وقال كان لي ثمانية آلاف درهم فاقرضت ربي اربعة وامسكت لعمالي اربعة فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم بارك الله لك فيما اعطيت وفيما امسكت فبارك الله له حتى صحت احدي امرأته عن نصف الثمن على ثمانين الف درهم، وتصدق عاصم بن عدي بمائة وستين من تمر وجاء ابو عقيل الانصاري بصاع من تمر فقال بت ايلتي اجر بالبحرير على صاعين فتركت صاعا لعمالي وجئت بصاع فامرؤة رسول الله صلى الله عليه وسلم ان ينثره على الصدقات فلمزهم المنافقون وقالوا ما اعطى عبد الرحمن وعاصم الا ربا ولقد كان الله ورسوله لغنيين عن صاع ابي عقيل ولكنه احب ان يذكر بنفسه ليعطى من الصدقات فنزلت (والذين لا يجدون الا جهداً) (بصاوي ص 11)

(၈၀) اسْتَغْفِرْ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ
سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا
بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ٨٠

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- اسْتَغْفِرْ အသင်သည် လွတ်ငြိမ်းခွင့်၊ (ပန်ကြားသည်ဖြစ်စေ)၊ 1566
- لَهُمْ ၎င်းတို့အဖို့၊
- أَوْ သို့မဟုတ်၊
- لَا تَسْتَغْفِرْ အသင်သည် လွတ်ငြိမ်းခွင့် (မပန်ကြားသည်ဖြစ်စေ)၊
- لَهُمْ ၎င်းတို့အဖို့၊
- إِنْ تَسْتَغْفِرْ အကယ်၍ အသင်သည် လွတ်ငြိမ်းခွင့် ပန်ကြားပါလျှင်၊ 1567
- لَهُمْ ၎င်းတို့အဖို့၊
- سَبْعِينَ مَرَّةً အကြိမ်ခုနစ်ဆယ်။
- فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ သို့ပါသော်လည်း အလွတ်အရှင်မြတ်သည်၊ အလျှင်းလွတ်ငြိမ်းခွင့် ပေးသနားတော်မူမည်မဟုတ်ပေ၊
- لَهُمْ ၎င်းတို့အား၊
- ذَلِكَ ထိုသည်၊
- بِأَنَّهُمْ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်၊ ၎င်းတို့သည်၊
- كَفَرُوا ၎င်းတို့သည် သွေဖည်ငြင်းပယ်ခဲ့ကြလေသည်၊
- بِاللَّهِ အလွတ်အရှင်မြတ်ကို၊
- وَرَسُولِهِ ၎င်းပြင်၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ ရုရုလ်တမန်တော်ကို၊
- وَاللَّهُ အမှန်သော်ကား၊ အလွတ်အရှင်မြတ်သည်၊
- لَا يَهْدِي တရားလမ်းမှန်သို့ ဝိုပေးတော်မူသည် မဟုတ်ချေ၊
- الْقَوْمَ လူမျိုးအား၊
- الْفَاسِقِينَ အမိန့်တော်ကို ဖိဆန်သော။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

(အို...နဗီတမန်တော်) အသင်သည် ၎င်းတို့အဖို့ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ကို ပန်ကြားသည်ဖြစ်စေ၊ သို့တည်းမဟုတ် အသင်သည် ၎င်းတို့အဖို့ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာ ခွင့်ကို မပန်ကြားသည်ဖြစ်စေ (အကြောင်းမထူးပေ။ အသိဆီသော်) အကယ်၍ အသင်သည် ၎င်းတို့အဖို့ အကြိမ် ခုနစ်ဆယ်တိုင်တိုင်၊ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ကို ပန် ကြားသော်လည်း အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အား၊ အလျှင်း လွတ်ငြိမ်းချမ်း သာခွင့် ပေးသနားတော်မူမည် မဟုတ်ပေ။ အကြောင်းသော်ကား၊ ယင်းသူတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အားလည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ ရှုလ် တမန်တော်အား လည်းကောင်း သွေဖည်ငြင်းပယ်ခဲ့ကြသောကြောင့်ပင်။ အမှန်သော်ကား အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် အမိန့်တော်ဖီဆန်သော သူတို့အားတရားလမ်းမှန်သို့ ပို့ဆောင်တော် မူသည် မဟုတ်ပေတကား။

1566 တမန်တော်မြတ် (ဆွလ္လဗ္ဗဟု အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်) သည် မုနာဖစ်က်များအဖို့ အဘယ်မျှပင် လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပန်ကြားတော်မူငြားသော်လည်း ထိုမုနာဖစ်က်များ၌ မည်သို့မျှ အကျိုး သက်ရောက်မည် မဟုတ်ပေ။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် အမိန့်တော်ကို သွေဖည် ငြင်းဆန် မနာခံ သော၊ ယုတ်မာဆိုးသွမ်းသော ဤ ကာဖီရ်၊ မုနာဖစ်က်တို့အား ဘယ်သောအခါမျှ၌ လွတ်ငြိမ်း ချမ်းသာခွင့် အလျှင်းပေးတော်မူမည် မဟုတ်ပေ။

အကြောင်းဆိုလာသည်မှာ- တနေ့၌ မဒီနာမြို့တွင် မုနာဖစ်က်တို့၏ခေါင်းဆောင် အဓိ ပတိဖြစ်သော အဗ်ဒုလ္လာဟ် အိဗ်နု အုဗိုင်ယ်သည် သေဆုံးသွားခဲ့လေသည်။ ထိုအခါ တမန်တော် မြတ် (ဆွလ္လဗ္ဗဟု အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်) သည် အဗ်ဒုလ္လာဟ် အိဗ်နု အုဗိုင်ယ်၏ “ကဖန်” ပိတ်အတွက်မိမိ၏ အင်္ကျီကို ပေးတော်မူခဲ့၏။ ဂျနာဇ်ဆူလာတ်ဝတ် ပြုတော်မူခဲ့၏။ ပြီးနောက် တမန်တော်မြတ် (ဆွလ္လဗ္ဗဟု အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်) သည် အဗ်ဒုလ္လာဟ် အိဗ်နု အုဗိုင်ယ်အဖို့ လွတ်ငြိမ်းခွင့် ပန်ကြားတော် မူခဲ့လေသည်။ ဘာဝကကြီး အုမရ် (ရသွေ့ ယလ္လာဟု တအာလာ အန်ဟု) သည် တမန်တော်မြတ် (ဆွလ္လဗ္ဗဟု အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်) အား ယင်းသို့ ပြုလုပ်တော်မူရန် အကြိမ်ကြိမ်မေတ္တာရပ်ခံခဲ့လေသည်။ သာဝကကြီး အုမရ် (ရသွေ့ ယလ္လာဟု တအာလာ အန်ဟု) က “အို...အလ္လာဟ်၏ ရှုလ်၊ ဤ သူယုတ်မာ သည် အဘယ်အချိန် အဘယ်ဌာနတွင် အဘယ်သို့ ယုတ်မာဆိုးသွမ်းခဲ့ပါသည်။ ဤ သူယုတ်မာသည်

အမြဲတစေ ကုမိရိ သေ့ဖည်ငြင်းဆန်မှု၊ နိဖာက် အရေခြုံမှုများတွင် ရှေ့ဆောင်အလံကို ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဤ သူယုတ်မာများနှင့် ပတ်သက်၍ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က

(استغفر لهم أولا تستغفر لهم ان تستغفر لهم سبعين مرة فلن يغفر الله لهم) 1566/1

“အသင်သည် ထိုသူများအဖို့ လွတ်ငြိမ်းခွင့် ပန်ကြားသည်ဖြစ်စေ၊ သို့တည်းမဟုတ် အသင်သည် ထိုသူများအဖို့ လွတ်ငြိမ်းခွင့် မပန်ကြားသည်ဖြစ်စေ၊ အကယ်၍ အသင်သည် ထိုသူများအဖို့ အကြိမ်ပေါင်း (၇၀) တိုင်တိုင်ပင်လွတ်ငြိမ်းခွင့်ပန်ကြားသော်လည်း အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ထိုသူများအား လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် အလျင်းပေးတော်မူမည်မဟုတ်ဟု မိန့်ကြားထားတော်မူသည် မဟုတ်ပါလော့” ဟု အကြောင်းပြ မေတ္တာချပ်ခံခဲ့လေသည်။

ထိုအခါ တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) က ဖြေကြားတော်မူသည် မှာ.... ‘အို....အုမရိ၊ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပန်ကြားခြင်းမှ ကျွန်ုပ်အား ပိတ်ပင်ထားတော်မူသည်မဟုတ်။ ၎င်းတို့အား လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးတော်မူခြင်းသည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ အလုပ်သာဖြစ်သည်။ တနည်းအားဖြင့် ကျွန်ုပ်၏ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပန်ကြားခြင်းသည် ယင်းမုနာဖစ်ကံများအဖို့ အကျိုးမရှိက နေပါစေ၊ သို့ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏ ဤ အပြုအမူသည် အခြားသူများအား အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေနိုင်သည်။ အကြီးမားဆုံးသော ရန်သူတိုင်းအား တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) က ဤကဲ့သို့ သဘောထား ကြီးမားစွာဖြင့် အံ့ဖွယ်သရဲသနား ကြင်နာယုယစွာ ပြုစုတော်မူခဲ့သည်ကို သူတပါးတို့တွေ့မြင်က အစွလာမ်နှင့် တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) အား အထူးကြည်ညို လေးစားလာကြ ပေမည်။ ဤအတိုင်းလည်း ဖြစ်ရှိလာခဲ့ပေသည်။

ဗိုခါရီကျမ်း၌ တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) က ‘အကယ်၍ အကြိမ်ပေါင်း (၇၀) ထက်ပို၍ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပန်ကြားခြင်းအားဖြင့် ဤသူ လွတ်ငြိမ်းခွင့် ရရှိသွားမည်ကို ကျွန်ုပ်သိလျှင် ကျွန်ုပ်သည် အကြိမ်ပေါင်း (၇၀) ထက်ပို၍ပင် လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပန်ကြားမည် ဖြစ်သည်’ ဟု မိန့်ကြားတော်မူခဲ့လေသည်’ ဟူ၍ လာရှိပေသည်။

Book X—Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လလာဟု အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်) ၏ အထက်ပါ မိန့်ကြားချက်ကို ထောက်ရှုခြင်းအားဖြင့် တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လလာဟု အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်) သည်လည်း သာဝကကြီး အုမရ် (ရသွေ့ယလ္လာဟု တအာလာ အန်ဟု) ကဲ့သို့ပင် လွတ်ငြိမ်းခွင့်ပန်ကြားပေးခြင်းသည် အဗဒ္ဒလ္လာဟ် အင်ဗ်နု အုဗိုင်ယ်အဖိုရာ အကျိုးမရှိမည်ကို ရှေးမဆွကပင်ကြိုတင် တွေးမြင်တော်မူခဲ့လေသည်။ သို့ရာတွင်ခြား

နားချက်မှာသာဝကကြီးအုမရ်(ရသွေ့ယလ္လာဟု တအာလာ အန်ဟု)သည် (البغض في الله) 'အလ္လာဟ်

အရှင်မြတ်အဖို့မုန်းတီးခြင်း' ဟူသောသြဝါဒတော်ကို လိုက်နာကျင့်သုံးရန် စိတ်စော၍ ထိုသာဝကကြီး၏ အမြင်သည် ထိုသြဝါဒအပေါ်၌သာ တည်နေပေသည်။ တမန်တော်မြတ်(ဆွာလ္လလာဟု အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်) သည် သေနေသူ အဗဒ္ဒလ္လာဟ် အင်ဗ်နု အုဗိုင်ယ်အဖိုရာ အကျိုးမရှိမည်ကို စဉ်းစားတော်မမူပဲ တမန်တော်တပါးအနေနှင့် သနားကြင်နာ ကရုဏာပွားများရန်ကိုသာ ရှေ့ရှုတော် မူခဲ့လေသည်။ သို့တစေလည်း နောက်ဆုံး၌ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ် (၉:၈၄)တွင် လာရှိသည့်အတိုင်း...

(ولا تصل على احد منهم مات ابدا ولا تقم على قبره)

'အသင်သည် ထိုမုနာဖစ်က်များအနက် တဦးတယောက်သေးဆုံးသော် ထိုသူအဖို့ မည်သည့်အခါ၌မျှ ဆွလာတ်ဝတ်မပြုလေနှင့်၊ ထို့ပြင်တဝ အသင်သည် ထိုသူ၏ သင်္ချိုင်းအပေါ်၌လည်း မတ်တတ်မရပ်လေနှင့်။'

ဟူသော အာယတ်တော် ကျရောက်လာပြီး ထိုရက်ပိုင်းတွင်မူ မုနာဖစ်က်များအဖို့ ဂျနာဇဟ် ဆွလာတ်ဝတ်ပြုခြင်း၊ ၎င်းတို့၏ဈာပန သင်္ဂြိုဟ်မှုကိစ္စများတွင် ဝင်ရောက်ကူညီ အားပေးခြင်းများကို လုံးဝပိတ်ပင်တားမြစ်တော်မူလိုက်လေသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ယင်းသို့ မုနာဖစ်က်များ၏ အသုဘ ကိစ္စများတွင် ဝင်ရောက်ကူညီခြင်းအားဖြင့် တဘက်တွင် မုနာဖစ်က်များအဖို့ စိတ်အား တက်ဖွယ်ရာ အကြောင်းဖြစ်သွားနိုင်ပေသည်။ အခြားတဘက်တွင် မုအိမင်န်များအဖို့စိတ်ဓာတ်ကျဆုံး သွားရန် အကြောင်းလည်း ဖြစ်လာနိုင်ပေသည်။ တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လလာဟု အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်) သည် လည်း ထိုအမိန့်တော် ကျရောက်လာသည့်အချိန်မှစ၍ မည်သည့် မုနာဖစ်က်အဖို့မျှ ဂျနာဇဟ် ဆွလာတ်ဝတ်ပြုတော်မမူတော့ချေ။ အုဘ်ဆိမာနီ အ - ၂၅၈။ ၈-၃။

عن ابن عباس قال سمعت عمر يقول لما توفي عبد الله بن ابي دعي رسول الله صلى الله عليه وسلم للصلاة عليه فقام عليه فلما وقف قلت اأعلى عد والله عبد الله بن ابي القائل كذا وكذا او القائل كذا كذا أعددايامه ورسول الله صلى الله عليه وسلم يتسبم حتى اذا اكثرت قال يا عمر اخر عني، اني قد خيبت، قد قيل لي استغفر لهم اولا تستغفر لهم ان تستغفر لهم سبعين مرة، فلو اعلم اني ان زدت على السبعين غفر له لزدت عليها ثم صلى عليه رسول الله صلى الله عليه وسلم ومشى معه حتى قام على قبره حتى فرغ منه فمجيبت لي ولجراوتي على رسول الله صلى الله عليه وسلم والله ورسوله اعلم فوالله ما كان الا يسيرا حتى نزلت هاتان الايتان (ولا تصل على احد منهم مات ابدا ولا تقم على قبره) فما صلى رسول الله صلى الله عليه وسلم على منافق بعده حتى قبضه الله عز وجل -
(درمشور ص ٢١٢) 1566/3

عن الشعبي قال لما نزل عبد الله بن ابي انطلق ابنته الى النبي صلى الله عليه وسلم فقال له ان ابي قد احتضرا فاحب ان تشهدة وتصلى عليه فقال النبي صلى الله عليه وسلم ما اسمك؟ قال الحباب بن عبد الله قال "بل انت عبد الله بن عبد الله بن ابي الحباب اسم شيطان" قال فانطلق معه حتى شهدة وألبسه قميصه وهو عرق وصل على عليه فقيل له اتصلى عليه وهو منافق فقال ان الله قال "ان تستغفر لهم سبعين مرة فلن يغفر الله لهم ولا تستغفرون له سبعين وسبعين" قال هشيم وأشك في الثالثة (ابن جرير ج ١) وقد ذكر استاذي ومولائي محمد يعقوب عليه الرحمة الله علام الغيوب في وجه حكمة صلاح صلى الله عليه وسلم حكمة اخرى ولا تعرف في تضمن فعله صلى الله عليه وسلم حكم كثيرة وهي انه صلى الله عليه وسلم بهذا الفعل كشف القناع عن وجه شرع عظيم وهو انه لا يقع شيء من التوسلات والتبركات بدون الايمان، الا يترون اني امام والصحابة مقتدون فصلوا جميعا على جنازته واستغفروا له وكفن في قميصي ودخل في جوفه ريقى ومع ذلك كله هو في الدرك الاسفل من النار فلا يفتر احد بكونه ذالسية من مبارك او مقبول كما هو من هوسات الجهلاء الذين يسلكون انفسهم في محبي الاولياء ومعتقد بهم وانى لهم ذلك، انتهى بمعناه،
تهانوى ص ١٣٢ 1566/3

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

1567 ဤအာယတ်တော်တွင် ပါရှိသည့်အကြိမ်ပေါင်း (၇၀) ဟူသည် အရေအတွက်အားဖြင့် (၆၉) နှင့် (၇၀) ကြီးရှိ (၇၀) အတိအကျကိုသာ ဆိုလိုသည်မဟုတ်။ များစွာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပန်ကြားခြင်းကို တင်စား၍ မိန့်ဆိုထားတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။ အရဗီစာပေတွင် ဤသို့သော အသုံး အနှုန်း အများအပြားရှိသည်။

والسجون جاء مجرى المثل في كلامهم للتكثير (كشاف)
ذكر السبعين على وجه المبالغة في الياس من المغفرة - (جصاص)
وقد قيل ان السبعين انما ذكرت حسانا مادة الاستغفار اللهم لان العرب في
اساليب كلامها تذكر السبعين في مبالغة كلامها ولا تريد التحديد بها
ولان يكون ما زاد عليها بخلافها - (ابن كثير ص ٢٤٦) 1567/
وقد شاع استعمال السبعة والسبعين والسبعمأة ونحوها في التكثير
لاشتمال السبعة على جملة اقسامه فكانه العدد باسره - (بيضاوي ص ٢٠١)
1567/

အပိုဒ် - ၁၁။

မုနာဖင်ကံများ အကြောင်း။

- အာယတ်စဉ်။ အမြက်သဘော။
- ၈၁။ မုနာဖင်ကံများသည် တမန်တော်မြတ်နှင့်အတူ တဗျား စစ်ပဲ့သို့ လိုက်ပါ မသွားကြပဲ နောက်ကျန်ရစ်ခဲ့ကြရသည့်အတွက် ဝမ်းသာကြခြင်း။ ၎င်းတို့ သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ မိမိတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်း၊ အသက် ဇီဝိန်များဖြင့် ဂျီဟာဒ်ပြုခြင်းကိုပင် စက်ဆုပ်ကြခြင်း။ ၎င်းတို့က အချင်း ချင်း “အသင်တို့သည် အပူရီန်၌ စစ်ချီမထွက်ကြနှင့်” ဟု ပြောကြခြင်း။ “ဂျီဟာဒ်၏မီးသည် ဤ အပူရီန်ထက် ပိုမိုပြင်းထန်သည်” ဖြစ်ခြင်း။
- ၈၂။ မုနာဖင်ကံများသည် အနည်းငယ်သာ ရယ်မောနိုင်၍ များစွာငိုကြွေးကြရ မည်ဖြစ်ခြင်း။

- ၈၃။ စစ်မြေပြင်မှ တမန်တော်မြတ် ကောင်းမွန်စွာ ပြန်ကြွလာတော်မူသည့်အခါ မုနာဖစ်ကံများသည် မျက်နှာလိအားရ စင်ချီထွက်ရန် ခွင့်ပန်ကြားခြင်း။ တမန်တော်မြတ်က “အသင်တို့သည် ဘယ်သောအခါ၌မျှ ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ စင်ချီထွက်ကြမည်မဟုတ်၊ မည်သည့် ရန်သူကိုမျှလည်း တိုက်ခိုက် ကြမည် မဟုတ်၊ အသင်တို့သည် ယခင်အတိုင်း ထိုင်မြဲထိုင်နေကြ” ဟု ဖြေကြားတော်မူခြင်း။
- ၈၄။ မုနာဖစ်ကံများအဖို့ ဂျနာဇဟ် ဆူလာတ် ဝတ်မပြုရန်နှင့် ၎င်းတို့၏အသုဘကိစ္စများတွင် ဝင်ရောက်မကူညီရန် အမိန့်တော် လာရှ်ခြင်း။
- ၈၅။ မုနာဖစ်ကံများ၏ ဥစ္စာပစ္စည်း၊ သားသမီးများသည် အံ့ဩဖွယ်ရာ မဟုတ်၊ ထိုဥစ္စာပစ္စည်း၊ သားသမီးများကြောင့်ပင် ၎င်းတို့သည် ဤ ပစ္စက္ခာဘဝ၌ လည်း ပြစ်ဒဏ်ခံ၍ ကာဖီရ်အဖြစ်နှင့် သေဆုံးကြရမည်ဖြစ်ခြင်း။
- ၈၆။ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား အီမာန်ယုံကြည်၍ ထိုအရှင်မြတ်၏ တမန်တော်မြတ်နှင့်အတူ ဂျဟာဒ်ပြုရန် အာယတ်တော်တပါးပါး ကျရောက်လာသည့် အခါ မုနာဖစ်ကံများအနက် စင်ချီထွက်ရန် ပြည့်စုံတတ်စွမ်းနိုင်သူများကပင် နောက်ကျန်ရစ်ရန် ခွင့်ပန်ကြားကြခြင်း။
- ၈၇။ မုနာဖစ်ကံများသည် အရှက်ကင်းမဲ့စွာဖြင့် အိမ်နေအမျိုးသမီးများနှင့်အတူ နောက်ကျန်ရစ်ခြင်းကိုပင် နှစ်သက်ကြခြင်း။ ၎င်းတို့၏ စိတ် နှ လုံး များအပေါ်တွင် တံဆိပ်နှိပ်ပြီး ဖြစ်ခြင်း။
- ၈၈။ သို့ရာတွင် တမန်တော်မြတ်နှင့်တကွ မုအိမင်န်တို့မှာမူကား အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ မိမိတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ မိမိတို့၏ အသက်ဇီဝိန်များဖြင့်လည်းကောင်း ဂျဟာဒ် ပြုလုပ်ကြခြင်း။ ဤသို့သော သာသနာ့ အာဇာနည်များသာလျှင် အောင်မြင်ကြခြင်း။
- ၈၉။ ဤသို့သော သာသနာ့အာဇာနည်များသည် သုခချမ်းသာ အဖြာဖြာနှင့် ပြည့်စုံလှသည့် ဂျန္နတ် အမတသုတေတို့၌ စံစားကြရမည်ဖြစ်ခြင်း။

(၈၁)

فَرِحَ الْخَالِفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ خِلْفَ رَسُولِ اللَّهِ
وَكُرَهُوا أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرِّ
قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا
يَفْقَهُونَ ۝

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

فَرِحَ
الْخَالِفُونَ
بِمَقْعَدِهِمْ
خِلْفَ رَسُولِ اللَّهِ
وَكُرَهُوا
أَنْ يُجَاهِدُوا
بِأَمْوَالِهِمْ
وَأَنْفُسِهِمْ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَقَالُوا
لَا تَنْفِرُوا
فِي الْحَرِّ
قُلْ
نَارُ جَهَنَّمَ
أَشَدُّ
حَرًّا
لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ

ဝမ်းမြောက်ခဲ့၏။ 1568
နောက်ကျန်ရစ်ခဲ့သူတို့သည်၊
၎င်းတို့ ထိုင်နေရစ်ခဲ့ခြင်းကြောင့်၊
အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ တမန်တော်မြတ်၏နောက်တွင် (တမန်တော်မြတ်အား ဆန့်ကျင်၍)
ထိုးပြင်၊ ၎င်းတို့သည် စက်ဆုပ်ခဲ့ကြလေသည်၊
၎င်းတို့ တိုက်ခိုက်ကြရန်၊
၎င်းတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများဖြင့်၊
ထို့အတူ၊ ၎င်းတို့၏ အသက်ဖိစိန်များဖြင့်၊
အလွှာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌၊
ထိုမှတပါး၊ ၎င်းတို့သည် ပြောဆိုခဲ့ကြလေသည်။ 1569
အသင်တို့သည် မထွက်ကြလေနှင့်၊
အပူရှိန်တွင်၊
အသင်သည် ပြောကြားပါလေ၊
'ဣဟန္နမ်' ငရဲတို၏ မီးသည်၊
ပိုမို၍ပင် ပြင်းထန်လှ၏၊
အပူရှိန်အားဖြင့်။
အကယ်၍၊ ၎င်းတို့သည် သိမြင်နားလည်ကြပါလျှင် ကောင်းလေစွ။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

(တဗျားက စစ်မြေပြင်သို့ မလိုက်ပါပဲ) နောက်ကျန်ရစ် ခဲ့ကြသော သူတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ရုစုလ်တမန်တော်မြတ် (ကြွသွားတော်မူပြီး) နောက်တွင် မိမိတို့ ထိုင်နေရစ်ခဲ့ကြသောကြောင့် ဝမ်းမြောက် ပျော်ရွှင်ခဲ့ကြကုန်၏။ ၎င်းပြင် ထိုသူတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ မိမိတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်း များဖြင့်လည်းကောင်း၊ မိမိတို့၏ အသက်ဇီဝိန်များဖြင့်လည်းကောင်း၊ စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ခြင်းကို စက်ဆုပ်ခဲ့ကြကုန်၏။ ထိုမှတစ်ပါး ၎င်းတို့သည် (မိမိတို့အချင်းချင်း တဦးကို တဦး) “အသင်တို့သည် (ဤမျှပြင်းထန်လှသော) အပူရှိန်တွင် (နေအိမ်မှ) မထွက်ကြကုန်လင့်” ဟု ပြောဆိုခဲ့ကြ၏။ (အို...နဗီတမန်တော်) အသင်သည် (၎င်းတို့အား) “ဂျဟန္နမ် ငရဲတိုက်၏မီးသည် အပူရှိန်အားဖြင့် ပိုမို၍ပင် ပြင်းထန်လှပေသည်” ဟု ပြောဆိုပါလေ။ အကယ်၍ ၎င်းတို့သည် သိမြင်နားလည်သည် ဖြစ်ကြပါလျှင်၊ ကောင်းလေစွ။

1568 ဤ အာယတ်တော်တွင် တဗျားစစ်ပွဲသို့ မလိုက်ပါပဲ နောက်ထိုင် ကျန်ရစ်နေခဲ့သော မုနာဖစ်ကံများကို ရည်ညွှန်းထားတော်မူသည်။ မုနာဖစ်ကံများသည် မကောင်းမှုကို ပြုလုပ်၍ ဝမ်းသာကြသည်။ ကောင်းမှုပြုရန်ကိုမူ စိုးရိမ်ကြသည်။ စက်ဆုပ်ကြသည်။ အထက်တွင် ပါရှိခဲ့သည့် အတိုင်း မုနာဖစ်ကံများသည် ကောင်းမှုပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်ကြသည်။ ပြက်ချော်ပြောင်လှောင်ကြသည်။ ဤသို့သော သူယုတ်မာများအဖို့ တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟ် အလိုက်ဟိ ၀၈၈၆) ၏ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပန်ကြားတော်မူခြင်းသည် အသို့လျှင် အကျိုးသက်ရောက်စေနိုင်အံ့နည်း။ အမှန်မှာ မည်သူတဦးတယောက်အဖို့မဆို တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟ် အလိုက်ဟိ ၀၈၈၆) က လွတ်ငြိမ်းခွင့် ပန်ကြားပေးတော်မူလျှင် ထိုသူသည် လွတ်ငြိမ်းခွင့် ရရှိသည်သာ ဖြစ်သည်။ တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟ် အလိုက်ဟိ ၀၈၈၆) က လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပန်ကြား၍ လွတ်ငြိမ်းခွင့်မရရှိနိုင်သော အပြစ်ဟူ၍ပင်မရှိချေ။ ကြည့် - ကုရ်အာန် (၄:၆၄)။ သို့တစေလည်း “အိမာန်” ယုံကြည်မှုမရှိသော၊ ယုံကြည်မှုများယွင်းပျက်စီးနေသော မုနာဖစ်ကံများ အဖို့မှာကား တမန်တော်မြတ် (အာလ္လာဟ် အလိုက်ဟိ ၀၈၈၆) ၏ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပန်ကြားခြင်း၊ တကြိမ်မက အကြိမ်ပေါင်း ခုနစ်ဆယ်သည်ပင်လျှင် အကျိုးသက်ရောက်စေမည် မဟုတ်ပေ။ ဤ အကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အောက်ခြေအမှတ် (1566) ပါ အဗ်ဒုလ္လာဟ် အိဗ်နု အုပိုင်ယ်၏ ဖြစ်စဉ်ကို ဆင်ခြင်ကြပါကုန်။ အုတ်ဆိမာနီ။ ၀-၂၅၈။ အအ-၄။

မှတ်ချက်။

(خِلاف) ဟူသောဝါကျ၌ပါရှိသော (خلف رسول الله) ဤအာယတ်တော်တွင်

“ခိလာဖ” ဟူသော ပုဒ်ကို အချို့က (بعدا) “ဗအိဒ်” “နောက်” ဟူ၍ ဘာသာ ပြန်ဆို

ကြသည်။ အချို့က “ဆန့်ကျင်ခြင်း” “ဆန့်ကျင်၍” ဟူ၍ ဘာသာ ပြန်ဆိုကြသည်။ တနည်းအားဖြင့် အထက်ပါ ဝါကျကို အချို့က “အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၏ ရုစူလ်တမန်တော်၏ နောက်၌” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အချို့က “အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၏ ရုစူလ်တမန်တော်အား ဆန့်ကျင်၍” ဟူ၍လည်းကောင်း ဘာသာ ပြန်ဆိုကြသည်။ ကြည့်-အစဉ်ပန်ဂျာရီ။ အ-၁၁။

၀-၁၃၉။

(فرح المخلفون بمقعدهم خلاف رسول الله... لو كانوا يفتكفون) يقول
 تعالى ذكوة فرح الذين خلفهم الله عن الغزو مع رسوله والمؤمنين به
 وجهاد أعدائهم بمقعدهم خلاف رسول الله يقول بجلاوسلم في منازلهم
 خلاف رسول الله يقول على الخلاف لرسول الله في جلوسه ومقعدهم وذلك
 ان رسول الله صلى الله عليه وسلم أمرهم بالتقرالى جهاد أعداء الله فجالفوا
 امره وجلسوا في منازلهم، وقوله خلاف مصدر من قول القائل خالف
 فلان فلانا فهو يخالفه خلافا فلذا لك جاء مصدره على تقدير فعال
 كما يقال قاتله فهو يقاتله قتالا ولو كان مصدرا من خلفه فكانت القراءة
 بمقعدهم خلف رسول الله لان مصدر خلفه خلف لاخلاف ولكنه على
 ما بينت من انه مصدر خالف فقرأ خلاف رسول الله وهي القراءة التي عليها
 قراء الامصار وهي الصواب عندنا - 1568
 وقد تأول ذلك بعضهم بمعنى بعد رسول الله صلى الله عليه وسلم واستشهد
 على ذلك بقول الشاعر - 1568
 عقب الربيع خلا فلهم فكانما بسط الشواطب بينهن حصيرا
 وذلك قريب لمعنى ما قلنا لانهم تعدوا بعدة مجلس الخلاف له - (ابن جرير ص 139)
 1568/

1569 တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၀၀လ္လမ်)က “တမူးက်” စစ်မြေပြင်သို့ ချီတက်ရန်အတွက် မှတ်စလင်မ်တို့အား အမိန့်ထုတ်တော် မူခဲ့၏။ ထိုအချိန်သည် နွေဥတုရာသီ ဖြစ်၏။ မုနာဖစ်က်များက “အသင်တို့သည် အပူရှိန်တွင် မထွက်ကြနှင့်” ဟု အချင်းချင်း ပြောဆို ခဲ့ကြ၏။ ထိုအခါ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က “ဂျဟန္နမ်၏မီးသည် ပိုမို၍ပင်ပူပြင်းသည်” ဟု တမန်တော် မြတ် (ဆွာလ္လလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၀၀လ္လမ်) အား ပြောကြားစေတော်မူခဲ့၏။ ဆိုလိုသည်ကား အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်အား သွေဖည်ငြင်းဆန်၍ တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၀၀လ္လမ်)၏ အမိန့် ဩဝါဒများကို မနာခံသူများအတွက် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်ဂျဟန္နမ်ကို အသင့် ဖန်ဆင်း ထားတော်မူသည်။ ထိုဂျဟန္နမ်၏ မီးသည် ဤအပူရှိန်ထက် အတိုင်းအဆမရှိ ပို၍ ပူပြင်း လှသည်။

ဂျဟန္နမ်၏မီးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်(၂:၂၄။၄:၅၆။၂၂:၁၉-၂၂။၇၀:၁၅-၁၆။၁၀၄:၄-၉)တွင် ရှုပါကုန်။

မုနာဖစ်က်များသည် နေအပူရှိန်ကို အကြောင်းပြု၍ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အားလည်းကောင်း တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၀၀လ္လမ်) အားလည်းကောင်း သွေဖည် ငြင်းဆန်ခဲ့ကြသည့် အတွက် ဂျဟန္နမ်သို့ လားကြရမည်ဖြစ်သည်။ အမှန်မှာ မုနာဖစ်က်များသည် သာမန် နေပူရှိန်ထက် အတိုင်းအဆမရှိသော ဂျဟန္နမ်၏ မီးပူကို ကြောက်သင့်ကြပေသည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့၌ ဤမျှပင် အမြော်အမြင် မရှိပေ။

(၇) فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا كَثِيرًا جَزَاءً لِّمَا
كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٧﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

فَلْيَضْحَكُوا သို့ဖြစ်ပေရာ၊ ၎င်းတို့သည် ရယ်မောကြစေ 1570
قَلِيلًا အနည်းငယ်မျှ၊
وَلْيَبْكُوا တဖန်၊ ၎င်းတို့သည် ငိုကြွေးကြစေ။

كَثِيرًا များစွာ၊
 حَزَاءً အကျိုးအားဖြင့်၊
 بِمَا အကြင်ကိစ္စများ၏၊
 كَانُوا يَكْسِبُونَ ၎င်းတို့သည် ရှာဖွေဆည်းပူးခဲ့ကြလေသည်။
 ၄: ၈၃

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

သို့ဖြစ်ပေရာ၊ ၎င်းတို့သည် (ဤလောကတွင်) အနည်းငယ်မျှ ရယ်မောကြစေ။
 တဖန် (နောင်တ မလွန်ဘဲဝတံ့မ) မိမိတို့ ရှာဖွေ ဆည်းပူးခဲ့ကြသည်များကြောင့်
 များစွာ ငိုကြွေးကြစေ။

1570

عن الحسن فليضحكوا قليلا قال ليضحكوا قليلا في الدنيا وليبكوا كثيرا
 في الآخرة في نار جهنم - (ابن جرير ص 131) 1570/1

ထိုသူများသည် ဤပစ္စက္ခဘဝ၌ အနည်းငယ် ရယ်မောကြစေ၊ ထိုသူများသည်
 နောင်တမလွန်ဘဲဝတံ့ ငရဲမီး၌ များစွာ ငိုကြွေးကြစေ၊ ဤကား ဟစန်၏ အဆိုတည်း။
 အစဉ်နုဂျရီရ်။ အ-၁၀ ၀-၁၄၀။

قليلًا إشارة إلى مدة العمر في الدنيا وكثيرًا إشارة إلى تآبيد الخلود - (بجور)
 1569/2

ဤအာယတ်တော်တွင် 'ကလီလန်' 'အနည်းငယ်' ဟူသည် ဤပစ္စက္ခဘဝ၏ သင်္ခါရ
 သက်တမ်းကို ရည်ညွှန်းသည်။ 'ကဆီရန်' 'များစွာ' ဟူသည် နောင်တမလွန်ဘဲဝ၏
 ထာဝရ သက်တမ်းကို ရည်ညွှန်းသည်။ ဗဟ်ရ်။

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင် ၁၀။ ကဏ္ဍ ၉။
'တောင်ပယ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

မှတ်ချက်။

ဤအာယတ်တော်တွင် (ايضخكو، اليكوا) “ထိုသူများသည် ရယ်ကြစေ၊ ထိုသူများ ငိုကြွေးကြစေ” ဟူသော ပုဒ်သည် အမြင်အားဖြင့် (امر) (အမရ်) (The Imperative) အာဏတ္တနိယ အမိန့်သံပါသော ကြံ ယာ ပုဒ် များ ဖြစ် သော် လည်း အ လို သ ဘော မှာ (خبر) (ခဗရ်)

Information သတင်း ကြားသိစေသည့် ကြံယာပုဒ်များသာ ဖြစ်သည်။ ဖြစ်မည့်အကြောင်းကို တိကျပိုင်နိုင်စွာသိတော်မူသည့်အတွက် ဤသို့ သုံးနှုန်းထားတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။

الامر بالضحك والبكاء في معنى الخبر - (بجرا)
اخرجه على صيغة الامر للدلالة على انه حتم واجب - (بيضاوي)
1570/2

(၈၃) فَإِنْ رَجَعَكَ اللَّهُ إِلَى طَائِفَةٍ مِنْهُمْ فَاسْتَأْذَنُوكَ
لِلْخُرُوجِ فَقُلْ لَنْ تَخْرُجُوا مَعِيَ أَبَدًا وَلَنْ
تُقَاتِلُوا مَعِيَ عَدُوًّا إِنَّكُمْ رَضِيتُمْ بِالْقُعُودِ أَوَّلَ
مَرَّةٍ فَأَقْعُدُوا مَعَ الْخُلَفَاءِ ۝

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

فَإِنْ رَجَعَكَ اللَّهُ သို့ဖြစ်ပေရာ၊ အကယ်၍၊ အသင့်အား အလွှာဟ်အရှင်မြတ်သည် ပြန်လည်၍ ရောက်စေတော်မူခဲ့ပါလျှင်၊ 1571

إِلَى طَائِفَةٍ လူတစ်စု၏ထံသို့၊
مِنْهُمْ ထိုသူတို့အနက်မှ၊
فَاسْتَأْذَنُوكَ တဖန် ထိုသူတို့သည် အသင့်ထံခွင့်ပန်ခဲ့ကြပါလျှင်၊
لِلْخُرُوجِ ထွက်ရန်၊
فَقُلْ သို့ဖြစ်လျှင်၊ အသင်သည်ပြောကြားပါလေ၊
لَنْ تَخْرُجُوا အသင်တို့သည် အလျှင်းထွက်ကြလိမ့်မည် မဟုတ်၊

- مَعِيَ ငါနှင့်အတူ၊
- أَبَدًا မည်သည့်အခါ၌မျှ၊
- وَلَنْ نُّقَاتِلُوا ထိုနည်းတူစွာ၊ အသင်တို့သည် အလျင်းစစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ကြမည်မဟုတ်။
- مَعِيَ ငါနှင့်အတူ၊
- عَدُوًّا မည်သည့်ရန်သူတဦးတယောက်ကိုမျှ၊
- إِنَّكُمْ ကေနစစ်စစ်၊ အသင်တို့သည်၊
- رَضِيْتُمْ အသင်တို့သည် နှစ်မြို့ခဲ့ကြလေသည်။
- بِالْقُعُودِ ထိုင်နေရစ်ခဲ့ခြင်းကို၊
- أَوَّلَ مَرَّةٍ ပထမအကြိမ်က၊
- فَاتَّعَدُوا သို့ဖြစ်ပေရာ၊ အသင်တို့သည် ထိုင်၍နေရစ်ခဲ့ကြလေကုန်၊
- مَعَ الْخُلَفَاءِ နောက်၌ကျန်ရစ်ခဲ့သူတို့နှင့်အတူ။

၉:၈၃

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

သို့ဖြစ်ပေရာ၊ အကယ်၍ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် အသင့်အား ၎င်းတို့ အနက်မှ လူတစု၏သံသို့ ပြန်လည်၍ရောက်ရှိစေခဲ့ပါလျှင်၊ တဖန် ၎င်းတို့သည် (စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ရန်) ထွက်ခွာကြပါရစေဟု အသင့်ထံခွင့်ပန်ကြပါလျှင်၊ အသင်သည် (ထိုသူတို့အား) “အချင်းတို့၊ အသင်တို့သည် ငါနှင့်အတူ မည်သည့် အခါ၌မျှ ထွက်ကြမည်လည်း မဟုတ်။ ထိုနည်းတူစွာ အသင်တို့သည် ငါနှင့်အတူ မည်သည့် ရန်သူတဦးတယောက်ကိုမျှ တိုက်ခိုက်ကြမည်လည်းမဟုတ်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အသင်တို့သည် ပထမအကြိမ်ကလည်း (စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရန် မထွက်ခွာကြပဲ) ထိုင်၍ နေရစ်ခဲ့ခြင်းကိုသာ နှစ်မြို့ခဲ့ကြသောကြောင့်ပင်။ သို့ဖြစ်ပေရာ ယခုလည်း အသင်တို့သည် နောက်၌ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြသော သူတို့နှင့်အတူ ထိုင်၍ပင် နေရစ်ခဲ့ကြလေကုန်” ဟု ဖြေကြားပါလေ။

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင် ၁၀။ ကဏ္ဍ ၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

1571 အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ကျေးဇူးတော်ဟုန်ဖြင့် တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) သည် တဗျးကံစစ်ပြင်တွင် အောင်ပွဲဆင်နွှဲ၍ မဒီနာမြို့သို့ ကောင်းမွန်စွာ ပြန်ကြွလာတော်မူသည့် အခါ မုနာဖစ်ကံများသည် တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆)ထံတွင် ၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင် အခြားစစ်ပွဲများသို့ ချီတက်လိုက်ပါရစေဟု မျက်နှာလိုအားရ မြောက်ပင့်ခယ ပြောဆို ပန်ကြားကြ မည်ဖြစ်သည်။ ထို့အတွက် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်က တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) အား ၎င်းတို့၏ ပန်ကြားချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ “ယခုမူ အသင်တို့၏ စွမ်းရည်သတ္တိ အဘယ်မျှရှိသည်မှာ ထင်ရှားသွားချေပြီ။ အသင်တို့၏ စိတ်နေသဘောထားလည်း ပေါ်လွင်လျက် ရှိချေပြီ။ အသင်တို့ သည် ငါနှင့်အတူတကွ ဘယ်သောအခါ၌မျှ စစ်ချီထွက်ကြမည်လည်းမဟုတ်။ အစွလာမ် သာ သနာ၏ မည်သည့်ရန်သူကိုမျှ အသင်တို့ တိုက်ခိုက်ကြမည်လည်းမဟုတ်။ သို့ဖြစ်ပေရာ အသင်တို့သည် ငါနှင့်အတူတကွ စစ်ချီထွက်ရန်အတွက် ဒုက္ခခံကြရန်မလို။ အသင်တို့သည် အိမ်နေအမျိုးသမီးများ၊ ကလေးသူငယ်များ၊ ဒုက္ခိတများ၊ သက်ရွယ်ကြီးရင့်သော အဘိုးအို အမယ်အိုများနှင့်အတူ အိမ် များတွင်ပင်ဦးခေါင်းလျှို၍ ထိုင်နေကြကုန်။ ယခင်တကြိမ် အသင်တို့ နှစ်ခြိုက်ခဲ့ကြသည့်လမ်းစဉ်သည် ပင် အသင်တို့အဖို့ သင့်၏။ ထိုလမ်းစဉ်အပေါ်၌ပင် အသက်ထက်ဆုံး နေကြကုန်၊ သေကြကုန်၊ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ ပြစ်ဒဏ်ကို ကောင်းစွာ ခံစားကြကုန်” ဟု ဖြေကြားစေတော် မူခဲ့လေသည်။ အာဟ်ဆ်မာနီ။ ၁-၂၅၉။ အအ-၃။

ما تعدوا مع الخلفين) أي المتخلفين لعدم بياتهم كالنساء والصبيان والرجاء
العاجزين، وجميع المذكر للتغلب.
(روح) 1571

(၈၄) وَلَا تُصَلِّ عَلَىٰ أَحَدٍ مِّنْهُمْ مَّتَّ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ
عَلَىٰ قَبْرِهٖ ۗ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۗ وَمَأْوَا
هُمُ الْفِئْقُونَ ﴿٨٤﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

وَلَا تُصَلِّ ၎င်းပြင်၊ အသင် “ဆွလာတ်” ဝတ်ပြုမှုကို မပြုပါလေနှင့်၊ 1572
عَلَىٰ أَحَدٍ မည်သူတစ်ဦး၏အပေါ်၌မျှ၊
مِّنْهُمْ ထိုသူတို့အနက်မှ၊

مَا ت	ထိုသူသည် သေဆုံးခဲ့အံ့။
أَبَدًا	မည်သည့်အခါ၌မျှ။
وَلَا تَقْتُمْ	၎င်းပြင်၊ အဆင်သည် (မတ်တတ်) မရပ်ပါလေနှင့်။
عَلَى قَبْرِهِ	၎င်း၏သင်္ချိုင်းပေါ်၌။
إِنَّهُمْ	မုချကေနံ၊ ၎င်းတို့သည်။
كَفَرُوا	၎င်းတို့သည်၊ သွေဖည်ငြင်းပယ်ခဲ့ကြလေသည်။
بِاللَّهِ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်ကို။
وَرَسُولِهِ	၎င်းပြင်၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ ရုစုလ်တမန်တော်မြတ်ကို။
وَمَا تَوْأَمَاتِهِمْ	၎င်းပြင်၊ ထိုသူတို့သည် သေဆုံးခဲ့ကြလေသည်။
وَهُمْ	၎င်းတို့ ဖြစ်ကြလျက်။
نَسِئُونَ	အမိန့်တော်ကိုဖီဆန်သူများ။

၉: ၈၃

ကောင်းပြေ အဓိပ္ပာယ်။

၎င်းပြင် (အို...နဗီတမန်တော်) အဆင်သည် ၎င်းတို့အနက် မည်သူ တဦး တယောက်မဆို သေဆုံးခဲ့ပါလျှင်၊ ထိုသူ၏ အပေါ်၌ 'ဆူလာတူလ် ဂျနာဇဟ်' ဝတ်ပြုမှုကို မည်သည့်အခါ၌မျှ မပြုပါလေနှင့်။ ၎င်းပြင် ထိုသူ၏သင်္ချိုင်းပေါ်၌ လည်း မည်သည့်အခါမျှ မရပ်ပါလေနှင့်။ အကြောင်းသော်ကား၊ ယင်းသူတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အားလည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏ ရုစုလ်တမန်တော်မြတ်အား လည်းကောင်း၊ သွေဖည်ငြင်းပယ်ခဲ့ကြသည့်ပြင် ယင်းသူတို့သည် အမိန့်တော်ကို ဖီဆန်သူများအဖြစ်နှင့်ပင် သေဆုံးခဲ့ကြသောကြောင့်တည်း။

1572 ဤအာယတ်တော်သည် အဗ်ဒုလ္လာဟ် အစ်ဗ်နု အုဗိုင်ယ်၏ အသုဘကိစ္စပြီးစီးသည့်နောက်တွင်မှ ကျရောက်လာခဲ့သော အာယတ်တော်ဖြစ်သည်။ ဤအာယတ်တော် ကျရောက်လာပြီးသည့် နောက် ပိုင်းတွင် မုနာဖစ်က်များအတွက်ဆူလာတူလ်ဂျနာဇဟ် ဝတ်ပြုခြင်းသည် လုံးဝ 'ဟရာမ်' ဖြစ်သွား ခဲ့ပေသည်။

Book X— Chapter I X
The Repentance

အစောင် ၁၀။ ကဏ္ဍ ၉။
'တောင်ဗဟိ' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

သဘာဝကကြီးအုမရ် (ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု)သခင်သည် သူ့သေတဦး၏အကြောင်းကို မိမိကိုယ်တိုင်မသိလျှင် သဘာဝကကြီးဟုတိုင်ဖတ် (ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု) သခင် မပါဝင်သမျှ ကာလပတ်လုံး ထိုသူ့ အတွက်ဂျနာဇဟ်ဆွလာတ် ဝတ်ပြုလေ့မရှိခဲ့ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်) သည် သဘာဝကကြီးဟုတိုင်ဖတ် (ရသွေ့ယလ္လာဟို တအာလာ အန်ဟု) သခင်အား များစွာသော မုနာဖစ်က်များ၏ အမည်နာမများကို ပြောပြတော်မူခဲ့လေသည်။ ထို အတွက်ကြောင့် သဘာဝကကြီး ဟုတိုင်ဖတ် (ရသွေ့ယလ္လာဟု တအာလာ အန်ဟု) သခင်သည်

(صاحب رسول الله صلى الله عليه وسلم) 'တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ၀စလ္လမ်) က အချို့ လျှို့ဝှက်ချက်များကို အသိပေးတော်မူခဲ့သော သဘာဝကကြီး' ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ အုတ်ဆိမာနီ။ ၂၅၉။ အအ ၂။

وكان عمر بن الخطاب لا يصلي على جنازة من جهل حاله حتى يصلي عليها حذيفة بن اليمان لأنه كان يعلم أعيان المنافقين قد أخبره بهم رسول الله صلى الله عليه وسلم ولهذا كان يقال له صاحب السر الذي لا يعلمه غيره أي من الصحابة (ابن خزيمة ٣٨/٢) ١٥٧٢/١

كافر کے جنازے پر نماز اور اس کے لئے استغفار جائز نہیں۔ (مخاوی ص ١٣٣) ١٥٧٢/٢

ဓမ္မသတ်။

ကာဖီရ် သူ့သေတဦးအတွက်ဂျနာဇဟ် ဆွလာတ်ဝတ်ပြုခြင်း၊ ၎င်းအဖို့ လွတ်ငြိမ်း ချမ်းသာ ခွင့်ပန်ခြင်းသည်မပြုပိုင်။ ထာနဝီ။ အ-၄။ ၀-၁၃၃။

မှတ်ချက်။

ဤအာယတ်တော်တွင်ပါရှိသော “ဖာစိကူန” ဟူသောပုဒ်၏ အနက်သဘောမှာ ကာဖီရ် များဟူ၍ဖြစ်သည်။ ကြည့်။ ရူဟ်။ ဂျလာလိုင်န့်။ မဒါရိက်။

فاسقون: အိမ်ထောင်ရေး၊ (جلالين)

فاسقون: အိမ်ထောင်ရေး၊ (روح)

تعليق للنهي أي انهم ليسوا باهل للصلاة عليهم ولا يحرم كفروا بالابن رسول الله - (مدارك) 1572/2

(၈၅)

وَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَأَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ

وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٨٥﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

وَلَا تُعْجِبْكَ	ထို့ပြင်၊ အသင်အား အံ့ဩခြင်း မဖြစ်စေရ။ 1573
أَمْوَالُهُمْ	ထိုသူတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများသည်။
وَأَوْلَادُهُمْ	၎င်းပြင်၊ ထိုသူတို့၏ သားသမီးများသည်။
إِنَّمَا	မျှသာတည်း။
يُرِيدُ اللَّهُ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ရည်စူးတော်မူလေသည်။
أَنْ يُعَذِّبَهُمْ	ထိုအရှင်မြတ်သည်၊ ၎င်းတို့အား ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူရန်။
بِهَا	၎င်းအားဖြင့်၊ (ထိုဥစ္စာပစ္စည်း၊ သား သမီးများအားဖြင့်)
فِي الدُّنْيَا	လောကီဘဝတွင်။
وَتَزْهَقَ	ထို့ပြင်၊ ထွက်ရန်။
أَنْفُسُهُمْ	၎င်းတို့၏ အသက်ဇိဝိန်များသည်။
وَهُمْ	၎င်းတို့ဖြစ်ကြလျက်။
كَافِرُونَ	'ကုဖိန်' သွေဖည်ခြင်းပယ်သူများ။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်

ထို့ပြင် ယင်းသူတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများသည်လည်းကောင်း၊ ယင်းသူတို့၏ သား
သမီးများသည် လည်းကောင်း အသင့်အား အံ့ဩခြင်းကို မဖြစ်စေရ၊ အလ္လာဟ်အရှင်
မြတ်သည် ထိုသူတို့အား ယင်းဥစ္စာပစ္စည်းများနှင့် သားသမီးများအားဖြင့်၊ လောကီ
ဘဝတွင် ပြစ်ဒဏ်ပေးတော်မူရန်နှင့် ထိုသူတို့သည် ကာဖီရ် သွေဖည်ငြင်းပယ်သူများ
အဖြစ်နှင့်၊ ထိုသူတို့၏ အသက်ဇီဝိန်ထွက်ဆွားရန်ကိုသာ ရည်စူးတော်မူလေသတည်း။

1573 ဤ အာယတ်တော်သည် ကုရ်အာန်ကျမ်းလာ အာယတ်တော် (၉:၅၅) နှင့်အနက်သဘော
ချင်းတူပေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ဤအာယတ်တော်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကုရ်အာန် (၉:၅၅) ၏ သက်ဆိုင်ရာ
အဖွင့်များကို ပြန်လည်ရှုပါကုန်။

(၈၆) وَإِذَا أَنْزَلْتُ سُورَةً أَنْ أَمِنُوا بِاللَّهِ وَجَاهِدُوا مَعَ
رَسُولِهِ أَسْتَأْذِنُكَ أُولَئِكَ الظُّلُمَاتُ مِنْكُمْ وَقَالُوا آذَرْنَا
نَكُنْ مَعَ الْفَاعِلِينَ ﴿٨٦﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- وَإِذَا أَنْزَلْتُ ၀င်စစ်သော်ကား၊ အကြင်အခါဝယ်၊ ချပေးခြင်းကို ခံရသည်ရှိသော်၊
- سُورَةً ၀ကဏ္ဍတခုခုသည်၊ 1574
- أَنْ أَمِنُوا ၀အသင်တို့သည် 'အိမာန်' သက်ဝင်ယုံကြည်ကြလေကုန်ဟူ၍၊
- بِاللَّهِ ၀အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား၊
- وَجَاهِدُوا ၀ထို့ပြင်၊ အသင်တို့သည် တိုက်ခိုက်ကြလေကုန် (ဟူ၍)၊
- مَعَ رَسُولِهِ ၀ထိုအရှင်မြတ်၏ ရုစုလ်တမန်တော်မြတ်နှင့်အတူ၊
- أَسْتَأْذِنُكَ ၀အသင့်ထံခွင့်ပန်ခဲ့လေသည်၊
- أُولَئِكَ الظُّلُمَاتُ ၀ဥစ္စာနေ ရှိသောသူများသည်၊ 1575

مِنْهُمْ	၎င်းတို့အနက်မှ၊
وَقَالُوا	ထို့ပြင် ၎င်းတို့သည် ပြောဆိုခဲ့ကြလေသည်၊
ذَرْنَا	အသင် ကျွန်တော်မျိုးတို့အား ခွင့်လွှတ်ပါ၊
نُكْرًا	ကျွန်တော်မျိုးတို့သည် နေခဲ့ကြပါရစေ၊ ရှိခဲ့ကြပါရစေ၊ ဖြစ်ခဲ့ကြပါရစေ)
مَعَ الْقَعِيدِ	ထိုင်၍ နေရစ်ခဲ့ကြသော သူတို့နှင့်အတူ။

၄:၈၄

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

စင်စစ်သော်ကား၊ ‘အသင်တို့သည် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်အား (စိတ်ရော ကိုယ်ပါ) သက်ဝင်ယုံကြည်သည့်ပြင်၊ ထို့ အရှင်မြတ်၏ ရစုလ်တမန်တော်မြတ်နှင့်အတူ စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ခြင်း ကို လည်း ပြုကြလေကုန်’ ဟူသော အမိန့်တော် ပါရှိသည့် ကဏ္ဍတခုခုသည် ကျရောက်လာသောအခါ၊ ၎င်းတို့အနက်မှ ဥစ္စာ ခနကြွယ်ဝသော သူများကပင်လျှင် “ကျွန်တော်မျိုးတို့အား ခွင့်လွှတ်ပါ၊ ကျွန်တော်မျိုးတို့သည် ထိုင်၍ နေရစ်ခဲ့သော သူတို့နှင့်အတူ နေရစ်ခဲ့ကြပါရစေ” ဟူ၍ အသင့်ထံ ‘ပြောဆိုခွင့်ပန် လာကြကုန်သတည်း။

1574 ဤ အာယတ်တော်တွင် “စူရဟ်” ကဏ္ဍဟူသောပုဒ်သည် (Technical) သီးခြား ဝေါဟာရ အဓိပ္ပာယ်၌မဟုတ်၊ အဘိဓာန်လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်၌သာဖြစ်သည်။ (ဝါ) ကုန်အာန် ကျမ်းလာ ကဏ္ဍအပြည့်အစုံဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသဖြစ်စေ ကြီးငယ်မဟူ အာယတ်တော်တပါးပါးကို ဆိုလိုသည်။ ဥပမာ- ကုန်အာန်ကျမ်းမြတ် တဘောင်လုံးကို ကုန်အာန်ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်သကဲ့သို့ ကုန်အာန်ကျမ်းလာအာယတ်တော်အစိတ်အပိုင်းအသီးသီးကိုလည်းကုန်အာန်ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်ပေသည်။ ထို့အတူ ကျမ်းတစောင်လုံးကို “ကိတာဗ်” ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်သကဲ့သို့ ကျမ်းလာအစိတ်အပိုင်း အသီးသီးကိုလည်း ကိတာဗ်ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်ပေသည်။ ကြည့်-မဒါရိက်၊ ဂျလာလိုင်န့်။

سورة: يجوز ان يراد سورة بتمامها وان يراد بعضها. (مدارك) 1574

سورة: اى طائفة من القرآن. (جلائين)

اولوا الطول: اى اصحاب الفضل والسعة. (كشاف) 1575

1575

“အလှူတုံတောင်းလ်” ဟူသည် ဥစ္စာခန့် ကုံလုံကြွယ်ဝသူ
များကို ဆိုလိုသည်။ ကရှ်ရှ်၁၆။

မုနာဖစ်က်များအနက် ဥစ္စာခန့် ကုံလုံကြွယ်ဝသူများသည် တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လဗ္ဗာဟု အလိုင်ဟိ ၀၈၈၆) ထံတွင် ထိုင်နေရစ်သူများနှင့်အတူ နောက်ထိုင်နေခဲ့ကြရန် ခွင့်ပန်ကြသည် ဟူသော အာယတ်ဘော်၏ အလိုသဘောမှာ မုနာဖစ်က်များအနက် ကုံလုံကြွယ်ဝသော သူများ သာ ခွင့်ပန်ကြသည်ဟူ၍မဟုတ်။ ဆိုလိုသည်ကား ဥစ္စာခန့် ကုံလုံကြွယ်ဝသူများကပင်လျှင် ခွင့်ပန် ကြသည်ဖြစ်ရာ ဥစ္စာခန့် မကုံလုံ မကြွယ်ဝသောသူများက ပို၍ ခွင့်ပန်ကြပေမည် ဟူ၏။ မာဂျီဒီ။ အ-၂။ ၀-၄၁၈။ အအ-၁၂၉။

(၈၇) رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِحَ عَلَى قُلُوبِهِمْ
فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ۝

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

رَضُوا: ထိုသူတို့သည် နှစ်သက်ခဲ့ကြလေသည်။ 1576
بِأَنْ يَكُونُوا: ထိုသူတို့ ဖြစ်ကြခြင်းကို၊
مَعَ الْخَوَالِفِ: နောက်၌ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြသော အမျိုးသမီးတို့နှင့်အတူ။

Book X—Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

وَكَلِمَ
عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ
فَهُمْ
رَافِقُونَ
9: ၈၄

၎င်းပြင်၊ တံဆိပ်ခတ်နှိပ်ခြင်းကို ခံခဲ့ရလေသည်။
ထိုသူတို့၏ စိတ်နှလုံးများအပေါ်၌၊
သို့ဖြစ်ပေရာ၊ ၎င်းတို့သည်၊
၎င်းတို့သည် သိမြင်နားလည်ကြသည် မဟုတ်ပေ။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ထိုသူတို့သည် (စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်ရန် မလိုက်ကြပဲ) နောက်၌ကျန်ရစ်
ခဲ့သော အမျိုးသမီးတို့နှင့်အတူ နေရစ်ခဲ့ခြင်းကိုပင်၊ နှစ်သက်ခဲ့ကြလေသည်။ ၎င်း
ပြင် ထိုသူတို့၏ စိတ်နှလုံးများအပေါ်၌လည်း တံဆိပ်ခတ်နှိပ်ပြီး ဖြစ်ခဲ့လေသည်။
သို့ဖြစ်ပေရာ ၎င်းတို့သည် (ဂျီဟာဒ်စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ခြင်း၏ သဘောတရား
အစစ်အမှန်ကို အလျှင်း) သိမြင်နားလည်ကြသည် မဟုတ်ချေ။

1576 အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ငိတ်စေတနာ ဖြူစင်စွာဖြင့် ယုံကြည်မြတ်နိုး၍ တမန်တော်မြတ်
(အာဇာလ္လာဟု အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်)နှင့် အတူတကွ ဂျီဟာဒ် ပြုလုပ်ရန် အာယတ်တော် တပါးပါး
ကျရောက်လာသည့်အခါ မုအ်မင်န်များသည် စိတ်အားထက်သန်စွာဖြင့် တမန်တော်မြတ်(အာဇာလ္လာဟု
အလိုင်ဟိ ဝစလ္လမ်) နှင့်အတူတကွ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ဂျီဟာဒ်ပြုလုပ်ကြရန်သာရှိသည်။
ဤအတိုင်းလည်း မုအ်မင်န်တို့သည် ပြုလုပ်ကြလေသည်။ သို့ရာတွင် မုနာဖစ်က် အချေခွဲတို့ကား
နောက်ထိုင်နေကြသည်။ မုနာဖစ်က်များအနက် ဆင်း ရဲနွမ်းပါးသော သူများကို မဆိုထားဘိ၊
ဥစ္စာခန ကုလုံကြွယ်ဝသော သူများသည်ပင်လျှင် လိမ်လည်၍ အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြကာ
အိမ်များ၌ နေရစ်ခဲ့ကြရန် ခွင့်ပန်ကြလေသည်။ မုနာဖစ်က်များသည် စိုးရိမ်ဖွယ် တစ်စုံတရာ
သို့မဟုတ် စစ်မက် ပြိုင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ရမည့် အသံကြားလျှင် အိမ်နေ အမျိုးသမီးများနှင့်အတူ
မီးဖိုချောင်တွင် ဦးခေါင်းလျှိုလိုကြသည်။ ယခုပင် သေရတော့မည်ကဲ့သို့ အကြောက်ကြီး
ကြောက်ကြသည်။ ဤသည် သတ္တိကြောင်မှု၊ ယောက်ျားမပီသမှု၊ မိန်းမဆန်မှုမျှသာ ဖြစ်သည်။
ရှက်ဖွယ်ကောင်းလှသည်။ တဖန် အခြေအနေ အေးချမ်းသာယာလာလျှင် ယင်း မုနာဖစ်က်များ
သည်ပင် အရှက်ကင်းမဲ့စွာဖြင့် နှုတ်သီးကောင်း လျှာပါးနှင့် လူစွမ်းကောင်းလုပ်၍ စကားပြောဆို
ကြပြန်သည်။ ဤသည့်အကြောင်း ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ် (၃၃:၁၉)တွင်လည်း မိန့်ဆိုထားတော်
မူသည်။

Book X—Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟိ' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

အမှန်မှာ မုနာဖင်ကံများသည် လိင်လည်းမဟုတ်၊ အရေးရှိမှု၊ ဂျီဟာဒ်မှ နောက်ထိုင်နေခဲ့မှု၊ တမန်တော်မြတ် (အာဇာနည် အလိုင်တီ ဝလီ) ၏ အမိန့် ဩဝါဒများကို မနာခံမှုများကြောင့် ၎င်းတို့၏ စိတ်နှလုံးများအပေါ်တွင် တံဆိပ်ခတ်နှိပ်ပြီး ဖြစ်နေပြီ။ ယခုမူ ၎င်းတို့သည် ကြီးမားသော မကောင်းမှုများကိုပင်မကောင်းမထင်ကြ။ ရှက်ဖွယ် ကောင်းလှသည့် သတ္တိကြောင့်မူ၊ အရှက်ကင်းမဲ့မှုများကိုပင်ကြည့်၍ ရှက်ကြောက်ကြရမည့်အစား ဝမ်းသာ ပျော်ရွှင်နေကြသည်။ ဤကား အရေးရှိတို့၏ လမ်းစဉ်တည်း။ အုတ်ဆိမာနီ။ ၀-၂၅၉။ အအ-၆-၇။

شریعت اسلام نے جو مشاغل حیات مرد کے ساتھ مخصوص کر رکھے ہیں اور عورت کو ان سے الگ کر رکھا ہے، ان میں سے ایک شغل جہاد کا بھی ہے، آیت میں جہاد سے جی چرانے والوں پر طنز ہے کہ مرد ہو کر اچھے خاصہ عورت بنے جا رہے ہیں۔

قیل بین لهم ومبالغة في الذم والخوفا النساء قاله الجمهور... وذلك يبلغ في الذم لانهم نزلوا انفسهم منزلة النساء - (تجر) ما جرى ص ۱۹ ص ۱۶ في الخازن قيل الخوفا النساء اللاتي يتخلفن في البيوت فلا يخرجن منها وقيل خوفا جمع خالفة وهم ادنياء الناس وسفلتهم يقال فلان خالفة قومه اذا كان دونهم - (تھانوی ص ۱۳۲) 1576

ဆက်စပ်မှု

အထက်တွင် ဂျီဟာဒ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မုနာဖင်ကံများ၏ ဝိတ်နေသဘောထား ဖင်နဲ့မူ၊ နောက်ထိုင်နေခဲ့မှုများ အကြောင်းပါရှိခဲ့၏။ ရှေ့လာလတ္တံ့သော အာယတ်တော် (၉-၈၀-၈၉) တွင် ဂျီဟာဒ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မုနာဖင်ကံတို့၏ စွမ်းလွန်းတမံ ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်း၏ အကျိုးများကို မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။

(၈၀) لَكِنَّ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ جَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَأَوْلِيكَ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ وَأُولَئِكَ هُمُ السَّالِحُونَ ﴿٨٠﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

لَكِنَّ	သို့ရာတွင်၊ 1577
الرَّسُولِ	ရုစုလ်တမန်တော်သည်၊
وَالَّذِينَ آمَنُوا	၎င်းပြင်၊ သက်ဝင်ယုံကြည်သော သူတို့သည်၊
مَعَهُ	ထို (ရုစုလ်တမန်တော်) နှင့် အတူ၊
جَاهِدُوا	ထိုသူတို့သည် တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြလေသည်၊
بِأَمْوَالِهِمْ	၎င်းတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများဖြင့်၊
وَأَنْفُسِهِمْ	ထို့ပြင်၊ ၎င်းတို့၏ အသက်ဇီဝိန်များဖြင့်၊
وَأَوْلِيَّكَ	စစ်စစ်သော်ကား၊ ထိုသူများပင်၊
لَهُمْ	၎င်းတို့အဖို့သာရှိ၏၊
الْحَيَاتِ	ကောင်းခြင်းအဖြာဖြာတို့သည်၊
وَأَوْلِيَّكَ	၎င်းပြင်၊ ထိုသူများပင်၊
هُمْ	၎င်းတို့သာလျှင် ဖြစ်ကြကုန်၏၊
الْمُفْلِحُونَ	အောင်မြင်သောသူများ။

၉: ၈၈

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

သို့ရာတွင်မူကား၊ ရုစုလ် တမန်တော်မြတ်နှင့်ထိုရုစုလ် တမန်တော်နှင့်အတူ အီမာန်သက်ဝင် ယုံကြည်ကြသော သူတို့မူကား၊ မိမိတို့၏ ဥစ္စာပစ္စည်းများဖြင့် လည်းကောင်း၊ မိမိတို့၏ အသက်ဇီဝိန်များဖြင့် လည်းကောင်း၊ စစ်မက် ပြိုင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြလေသည်။ စစ်စစ်သော်ကား ။ ထိုသူတို့အဖို့သာလျှင် ကောင်းခြင်း အဖြာဖြာတို့သည် ရှိကြပေသည်။ ထိုနည်းတူစွာ၊ ထိုသူတို့သည်သာလျှင် အောင်မြင် သော သူများ ဖြစ်ကြကုန်သတည်း။

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင့်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ပတ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

1577 အထက်တွင် ဂျီဟာဒ်နှင့်ပင်လျဉ်း၍ မုနာဖစ်ကံအရေခြုံတို့၏အကြောင်း ပါရှိခဲ့၏။ ယခု ဤ အာယတ်တော်တွင် စိတ်စေတနာဖြူငင်သော မုအ်မင်န်တို့၏အကြောင်းကို မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ အမှန်မှာ မုအ်မင်န်များသည် ယောက်ျားပီပီ အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် ဖွဲ့ဆိုထားသည့် ကတိကို အတည်ပြုကြသည်။ ထားရှိသော သစ္စာတော်ကို စောင့်သိရှိသေကြသည်။ အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ ဥစ္စာပစ္စည်းကိုလည်း လှူဒါန်းကြသည်။ အသက်များကိုလည်းစွန့်လှူကြသည်။ အတယ်မျှ ကြီးမားသည့်ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ပင် ရင်ဆိုင်ရသည်ဖြစ်စေ အစွလသ်သာသနာကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရန်အတွက် စွန့်ခြင်းကြီးစွန့်ရန် အချိန်မရွေး အသင့် ရှိကြပေသည်။ ထို့အတွက် ကြောင့်လည်း ဤသို့သော မုအ်မင်န်များသည် နှစ်ဘဝလုံးတွင် အောင်မြင်ခဲ့ကြပေသည်။ အုတ်ဆိမာနီ။ ၈-၂၆၀။ အအ-၁။

(الخيرات) “အလ်ခိုင်ရာတ်” ဟူသောပုဒ်တွင် နှစ်ဘဝလုံးနှင့် ပင်လျဉ်းသည့် ကောင်းကျိုး

ချမ်းသာ အဖြာဖြာအားလုံး အကျုံးဝင်သည်။

وظاهر اللفظ عمومها هنا منافع الدارين كالنصر والغنمة في الدنيا
والجنة ونعيمها في الآخرة - (روح) 1577
تناول منافع الدارين لاطلاق اللفظ (مدارك)
الخيرات: منافع الدارين النصر والغنمة في الدنيا والجنة والكرامة في الآخرة
وقيل المحور لقول تعالى فيهن خيرات حسان وهي جمع خيرة تصفيف خيرة ربها (رواه)

(المفلحون) “အလ်မုဖ်လီဟူန” ဟူသောပုဒ်နှင့် ပင်လျဉ်း၍ အောက်ခြေအမှတ် (30) တွင်

ပြန်လည်ရှုပါကုန်။

(၇၉)

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- أَعَدَّ اللَّهُ အလွတ်အရှင်မြတ်သည်။ အဆင်သင့် ပြုလုပ်ထား တော်မူလေသည်။
 - لَهُمْ ၎င်းတို့အဖို့ ၊
 - جَنَّاتٍ ဥယျာဉ်များကို ၊
 - تَجْرِي စီးတွေလျက်ရှိချေသည် ၊
 - مِنْ تَحْتِهَا ထို(ဥယျာဉ်များ)၏ အောက်မှ ၊
 - الْأَنْهَارُ စမ်းချောင်းများသည် ၊
 - خَالِدِينَ ထာဝစဉ်နေလျက်ရှိကြလတ္တံ့ ၊
 - فِيهَا ထို(ဥယျာဉ်များ)၌ ၊
 - ذَلِكَ ဤ ဆူသည် ၊
 - الْفَوْزُ အောင်မြင်မှုပင် ၊
 - الْعَظِيمُ ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်လှစွာသော ၊
- ၄:၈၅

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အလွတ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်းတို့အဖို့ အကြင်ဥယျာဉ်များကို အဆင်သင့် ပြုလုပ်ထားတော်မူလေသည်။ ထိုဥယျာဉ်များ၏အောက်မှ စမ်းချောင်းများသည် စီးတွေလျက် ရှိကြချေသည်။ (၎င်းတို့သည်) ထိုဥယျာဉ်များ၌ ထာဝစဉ် နေထိုင် စံမြန်းလျက် ရှိကြပေမည်။ ဤသည်ကား အလွန် ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်လှစွာသော အောင်မြင်မှုပင်တည်း။

အပိုဒ် - ၁၂။

မုနာဖစ်က်များ အကြောင်း။

အာယတ်စဉ် အမြက်သဘော။

- ၉၀။ ကျေးတောသား မုနာဖစ်က်များအနက် အချို့တို့သည် စစ်မြေပြင်သို့မလိုက် ပါနိုင်ကြောင်း တမန်တော်မြတ်ထံ လာရောက်ခွင့်ပန်ခဲ့ကြခြင်း။ အချို့တို့သည် ခွင့်ပန်ရန်ပင် မလာပဲ ထိုင်နေခဲ့ကြခြင်း။
- ၉၁။ အမှန်တကယ် အားအင်ချည့်နဲ့သောသူများ၊ ရောဂါသည်များ၊ စစ်ရေးတွင် သုံးစွဲရန် တစုံတရာမရှိသော သူများသည် အလွှာဟ်ရှင်မြတ်နှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ တမန်တော်မြတ်နှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း စိတ်စေတနာ သဒ္ဓါကြည်ဖြူကြလျှင် စစ်မြေပြင်သို့ မလိုက်ပါနိုင်ခဲ့ကြသည့်အတွက် ၎င်းတို့အပေါ်၌ တစုံတရာ အပြစ်မရှိပေ။
- ၉၂။ အချို့သူများသည် စစ်မြေပြင်သို့ ချီတက် လိုက်ပါနိုင်ရန်အတွက် အစီးအနင်း တစုံတရာမရှိရန် တမန်တော်မြတ်ထံသို့ လာရောက် မေတ္တာရပ်ခံခဲ့ကြ၏။ ၎င်းတို့အား တမန်တော်မြတ်က “အသင်တို့အား အစီးအနင်းပေးရန်ကျွန်ုပ်ထံတစုံတရာမရှိပါ” ဟု ဖြေကြားတော်မူခဲ့၏။ ထိုအခါ ထိုသူများသည် ဝမ်းနည်းပူဆွေး ငိုကြွေးကာ ပြန်သွားခဲ့ကြရလေသည်။ ထိုသို့သော သူများအပေါ်၌လည်း စစ်မြေပြင်သို့ မလိုက်ပါနိုင်ခဲ့ကြသည့်အတွက် တစုံတရာ အပြစ်မရှိပေ။
- ၉၃။ အကြင်သူများသည် ကုလုံချမ်းသာ ကြွယ်ဝကြပါလျက် အိမ်နေအမျိုးသမီးများနှင့်အတူ နောက်ထိုင် လိုခဲ့ကြသည့်အတွက် စစ်မြေပြင်သို့မလိုက်ပါရန်ခွင့်ပန်ခဲ့ကြ၏။ ထိုသို့သောသူများအပေါ်၌သာလျှင် အပြစ်ရှိပေသည်။

ဆက်စပ်မှု။

အထက်တွင် မဒီနာမြို့၌ နေထိုင်ကြကုန်သော မုနာဖစ်က်များ၏အကြောင်း ပါရှိခဲ့၏။ ယခုလာလတ္တံ့သော အာယတ်တော်များတွင် ကျေးတောသား မုနာဖစ်က်များ၏အကြောင်း မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။ ထာန်ဝီ။

(၉၀)

وَجَاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ
الَّذِينَ كَذَّبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ④

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

وَجَاءَ	စင်စစ်သော်ကား၊ လာခဲ့လေသည်။ 1578
الْمُعَذِّرُونَ	လိမ်လည်၍အကြောင်းပြသော သူတို့သည်။
مِنَ الْأَعْرَابِ	ကျေးရွာများ၌ နေထိုင်သော အရပ်အမျိုးသားတို့အနက်မှ၊
لِيُؤْذَنَ	ခွင့်ပေးခြင်းခံရသည်ဖြစ်ရန်။
لَهُمْ	၎င်းတို့အဖို့၊
وَقَعَدَ	သို့ရာတွင်၊ ထိုင်၍ပင်နေရစ်ခဲ့ကြလေသည်။
الَّذِينَ	အကြင်သူတို့သည်။
كَذَّبُوا اللَّهَ	၎င်းတို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား လိမ်လည်ပြောဆိုခဲ့ကြလေသည်။
وَرَسُولَهُ	၎င်းပြင်၊ (ထိုအရှင်မြတ်)၏ ရုစူလ်ဘမန်တော်မြတ်အား၊
سَيُصِيبُ	မကြာမြင့်မီ၊ ဆိုက်ရောက်ပေလိမ့်မည်။
الَّذِينَ كَفَرُوا	'ကာဖစ်ရ်' သွေဖည်ငြင်းပယ်သောသူတို့၌၊
مِنْهُمْ	၎င်းတို့အနက်မှ၊
عَذَابٌ	ဖြစ်ဒဏ်သည်။
أَلِيمٌ ④	ပြင်းပြနာကျင်စေသော။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

စင်စစ်သော်ကား၊ ကျေးရွာများ၌ နေထိုင်ကြကုန်သော သူတို့အနက်မှ လိမ်
လည်၍ အကြောင်းပြသော သူတို့သည် မိမိတို့ခွင့်ပြုခြင်းခံကြရန် (အသင့်ထံသို့)
လာခဲ့ကြကုန်၏။ သို့ရာတွင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အားလည်းကောင်း၊ ထိုအရှင်မြတ်၏

ရုစူလ် တမန်တော်မြတ်အားလည်းကောင်း၊ မုသားပြောဆိုခဲ့သော သူတို့မကား (လိမ်
လည်၍ အကြောင်းပြရန်ပင် မလာကြပဲ) ထိုင်၍ပင် နေရစ်ခဲ့ကြကုန်၏။ ၎င်းတို့
အနက် “ကာဖစ်ရ်” သွေဖည်ငြင်းပယ်ကြသော သူတို့၌ နာကျင်စေသော ပြစ်ဒဏ်
သည် မကြာမြင့်မီပင် ဆိုက်ရောက်ပေလိမ့်မည် ဖြစ်သတည်း။

1578 မုနာဖစ်က်များသည် မဒီနာမြို့ အဘွင်း၌သာ ရှိကြသည်မဟုတ်၊ မဒီနာမြို့အပြင် အချို့သော
ကျေးရွာများ၌လည်းရှိကြသည်။ ဤ အာယတ်တော်တွင် ထိုအရပ် ကျေးတောသား မုနာဖစ်က်
များ၏ အကြောင်းကို မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။

“အရမ်” “အအ်ရမ်”

“အရမ်” ဟူသည် တုမန်တော် အစ္စမာအိလ် (အလိုင်ဟစ္စလာမ်) ၏ မျိုးနွယ်များကို ဆိုလို
သည်။ “အအ်ရမ်” ဟူသော ဝေါဟာရသည် ကျေးတောသားများ အတွက်သာသျှင် အသုံး
အနှုန်း ဖြစ်ပေသည်။

العرب ولد اسمييل والاعراب جمع في الاصل وصار ذلك اسم السكّان البادية
... والاعرابي في التعارف صار اسم المنسوبين الى سكّان البادية والعربي
المفصح والاعراب البيان يقال أعرب عن نفسه وفي الحديث الثيب تهرب
عن نفسها اي تبين - (راغب) 1578/1

الاعراب: هم سكّان البادية - (تاج) 1578/1

Book X—Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဖတ်' နေောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

الاعراب صيغة جمع وليست بجمع للعرب لئلا يلزم كون الجميع اخص من الواحد، فان العرب هذا الجيل المعروف مطلقا والاعراب سكان البادية منهم ولذا نسب الى الاعراب على لفظه فقيل اعرابي - (تشانوى ص ١٣١)
و جمع الاعرابى اعراب، و اعرابى - (قرطبي)
يجمع الاعرابى على الاعراب والاعرابى - (كبير)
الاعراب سكان البادية خاصة - (قرطبي)
فمن استوطن القرى العربية فلم عرب ومن نزل البادية فلم اعراب - (كبير) 1578/1

“မုအတ်ဇ်ဇ်ရ်” “မုအ်တဇ်ရ်”

“မုအတ်ဇ်ဇ်ရ်” ဟူသည် “မုအ်တဇ်ရ်” ၏ ဗဟုဝင်ကို ဖြစ်သည်။ “မုအတ်ဇ်ဇ်ရ်” ဟူသည် အကြောင်းမှန် တစုံတရာ မရှိပဲ လျက် လိမ်လည် အကြောင်းပြု၍ ခွင့်ပန်သော သူကိုသာ ဆိုလိုသည်။

المعذر: هو المظهر للعدرا اعتلا من غير حقيقة له في العذر ولا عذر

هم الذين لا عذر لهم ولكن يتكفون عذرا. (تاج)

(المعذر) الذي يعتذر بلا عذر. (كبير) 1578/2

“မုအ်တဇ်ရ်” ဟူသည် အကြင်အကြောင်းပြသော သူကို ဆိုလိုသည်။ ၎င်း၏ အကြောင်း ပြချက်သည် မှန်သည်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ မှားသည်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ “မုအတ်ဇ်ဇ်ရ်” ဟူသည် အကြင်အကြောင်းပြသော သူကိုသာ ဆိုလိုသည်။ ၎င်း၏ အကြောင်းပြချက်သည် အမြဲတစေ မှားသည်သာ ဖြစ်သည်။

Book X—Chapter IX
The Repentance

အစောင်-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဖတ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

المعتذر، يكون محقا ويكون غير محقق، والمعتذر: الذي ليس بمحقق يعتذر بلا عذر
قال الازهرى قد يكون المعتذر غير محقق وهم الذين يعتذرون بلا عذر. تاج
1578/3

မာဂျီဒီ။ အံ-၂။ ၈-၄၁၉။ အအ-၁၆၂။

အားလုံးသော မုနာဖစ်ကံများသည် ပြစားရန်အတွက် 'အီမာန်ယုံကြည်ပါသည်' ဟု ပြောဆို
ကြရာတွင် လူလိမ်များသာလျှင် ဖြစ်ကြပေသည်။ သို့ရာတွင် အချို့ မုနာဖစ်ကံများသည် အပေါ်ယံ
အားဖြင့် မိမိတို့ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုနေကြသည်များကို ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် တမန်တော်မြတ်
(အလ္လာဟ် အလိုင်ဟိ ၏စလ္လမ်) ထံ လာရောက် ခွင့်ပန်ကြသေးသည်။ သို့ရာတွင် အချို့ မုနာဖစ်ကံ
များသည် မောက်မာ ပလွှားကြသည့်အတွက် အရှက်အကြောက် အလျှင်းမထားပဲ ပြစားရန်
အတွက်ပင် လာရောက် ခွင့်ပန်ကြားခြင်း မပြုကြပေ။ ၎င်းတို့သည် ငိတ်တင်းသဘောအားဖြင့်
လူလိမ်များဖြစ်ကြသည့်အတိုင်း မျက်မြင်အားဖြင့်လည်း ၎င်းတို့၏ လိမ်လည်မှုသည် ပေါ်လွင်
ထင်ရှား၍ သွားပေသည်။ ဤသို့အားဖြင့် ကျေးတောသား မုနာဖစ်ကံများသည် နှစ်မျိုးနှစ်စား
ဖြစ်သွားခဲ့ကြပေသည်။ ထာန်ဝီ။ အ-၂။ ၈-၁၃၅။

قوله في ف د قيس ف همت ذلك مما في الخازن ويروى عن أبي عمرو بن العلاء انه
قال ان قوما تكلفوا عذرا بباطل فلهم الذين عفاهم الله تعالى بقوله وحياء
المعتذرون، وتختلف آخرون لالعذرو لالشبهة عذر جراءة على الله تعالى
فهم المراد بقوله وقعد الذين كذبوا وفيه وانما قال منهم لان سبحانه وتعالى
اعلم ان منهم من سيؤمن فاستشاهم الله تعالى - (تفانوى ص ١٣٥)

انما قال "منهم" لانہ تعالیٰ كان عالما بان بعضهم يؤمن ويتخلص عن هذا
العقاب - (كبير) 1578/4

မှတ်ချက်။

အထက်တွင် “မုအတ်ဇ်ဇစ်ရ်” နှင့် “မုအ်တဇစ်ရ်” ၏ ခြားနားချက်ကို အကျယ်တဝင့် ရေးသားခဲ့ပေပြီ။ သို့ရာတွင် အိဗ်နုကဆီရ်၏ အောက်ပါအဖွင့်မှာ အထက်တွင် ဖွင့်ဆိုရေးသားခဲ့သည့် အဖွင့်နှင့် ကွဲပြားလျက်ရှိပေသည်။

(وجاء المعذرون من الاعراب الخ) ثم بين تعالى حال ذوى الاعذار فى ترك الجهاد
الذين جاؤا رسول الله صلى الله عليه وسلم يعتذرون اليه ويبينون له ما هم فيه
من الضعف وعدم القدرة على الخروج وهم من احياء العرب من حول المدينة.
قال الضحاك عن ابن عباس انه كان يقرأ (وجاء المعذرون) بالتحفيف
ويقول هم اهل العذار. وكذا روى ابن عبيدة عن حميد عن مجاهد سواء قال
ابن اسحاق وبلغنى انهم نفر من بنى غفار خفاف بن ايماء بن رخصه وهذا
القول هو الاظهر فى معنى الآية لانه قال بعد هذا (وقعد الذين كذبوا
الله ورسوله) أى لم ياتوا فيعتذروا.

وقال ابن جرير عن مجاهد (وجاء المعذرون من الاعراب) قال نفر من بنى
غفار جاءوا فاعتذروا فلم يعذرهم الله، وكذا قال الحسن وقتادة ومحمد بن اسحاق
والقول الاول اظهر والله اعلم لما قد منا من قوله بعدة (وقعد الذين
كذبوا الله ورسوله) أى وقعد آخرون من الاعراب عن المجئى للاعتذار
ثم اوعدهم بالعذاب الاليم فقال (سيصيب الذين كفروا منكم عذاب اليم)

(ابن كثير ص 13) 1578/5

မောင်လာနာ အုတ်ဆ်မာနီသခင်သည်လည်း အိဗ်နုကဆီရ်ကျမ်းကိုမှီး၍ ဖွင့်ဆိုရေးသာ
ထားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ကြည့်။ အုတ်ဆ်မာနီ။ ၀-၂၆၀။ အအ-၂။

Book X— Chapter IX
The Repentance

အခန်း-၁၀။ ကဏ္ဍ-၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

(၉၀)

لَيْسَ عَلَى الضُّعَفَاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضَى وَلَا عَلَى
الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ مَا يَنْفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا انْصَحُوا
بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ مَاعَلَى الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍ ۗ وَ
اللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۙ

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

لَيْسَ	မရှိပြီ။ 1579
عَلَى الضُّعَفَاءِ	အားအင်ချိနဲ့သူတို့အပေါ်၌။
وَلَا	ထိုအတူ မရှိပြီ။
عَلَى الْمَرْضَى	ဝေဒနာရှင်တို့ အပေါ်၌။
وَلَا	ထိုနည်းတူစွာ မရှိပြီ။
عَلَى الَّذِينَ	အကြင်သူတို့အပေါ်၌။
لَا يَجِدُونَ	ထိုသူတို့သည် ရရှိကြသည် မဟုတ်ပေး
مَا	အကြင်အရာကို။
يَنْفِقُونَ	ထိုသူတို့သည် သုံးစွဲကြရန်။
حَرَجٌ	အပြစ်တစ်စုံတရာမျှ။
إِذَا انْصَحُوا	အကြင်အခါဝယ် ၎င်းတို့သည် သစ္စာကြည်ဖြူသော စိတ်စေတနာ ထားရှိကြပါလျှင်။
بِاللَّهِ	အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်နှင့် ပတ်သက်၍။
وَرَسُولِهِ	ထိုအတူ ထို (အရှင်မြတ်) ၏ ရုရုလ်တမန်တော်မြတ်နှင့်ပတ်သက်၍။
مَا	မရှိပြီ။
عَلَى الْمُحْسِنِينَ	ကောင်းမြတ်သော အကုန်သီလကို ဆောက်တည်ကြကုန်သော သူတို့အပေါ်၌။

- مِنْ سَبِيلٍ နည်းလမ်းတစ်ခုတရာသည်။
- وَاللَّهُ စင်စစ်သော်ကား အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်။
- غَفُورٌ အလွန်တရာ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးသနားတော်မူသောအရှင်။
- رَحِيمٌ ٩:٩١ အလွန်တရာ သနားကြင်နာဘော်မူသော အရှင်မြတ်ဖြစ်ဘော်မူ၏။

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

အားအင် ချဉ်းနဲ့ သူ့ကို အပေါ်၌ (စစ်ဘမ်းသို့ မလိုက်ခဲ့ကြသောကြောင့်) အပြစ် တစ်ခုတရာမျှ မရှိပြီ။ ထို့အတူ ဘေးဒုက္ခာရှင်တို့အပေါ်၌လည်း (အပြစ်) မရှိပြီ။ ထိုနည်းတူစွာ (စစ်ရေးတွင်) သုံးစွဲရန် တစ်ခုတရာမျှ မရှိကြသော သူတို့အပေါ်၌လည်း ထိုသူတို့သည် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်နှင့် ပတ်သက်၍ လည်းကောင်း၊ ထို အရှင်မြတ်၏ ရုစုလ် တန်ခိုးတော်နှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း သဒ္ဓါကြည်ဖြူသော စိတ်စေတနာသားရှိကြပါလျှင် မည်သည့် အပြစ်မျှမရှိချေ။ ကောင်းမြတ်သော အကျင့်သီလကို ဆောက်တည်ကြကုန်သော သူတော်ကောင်း သူတော်စင်တို့ အပေါ်ဝယ် အပြစ်တင်ရန် မည်သည့်နည်းလမ်းမျှမရှိပေ။ စင်စစ်သော်ကား အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်သည် အလွန်တရာ လွတ်ငြိမ်း ချမ်းသာခွင့် ပေးသနားတော်မူသောအရှင်၊ အလွန်တရာ သနားကြင်နာ ညွှာတာတော်မူသော အရှင်မြတ် ဖြစ်တော်မူပေသတည်း။

(၉၂) وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذْ مَا اتَّوَكَّلْنَا لِنَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَا أَجِدُ
 مَا أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَأَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ
 الدَّمْعِ حَزَنًا أَلَّا يَجِدُوا مَا يُنْفِقُونَ ﴿٩٢﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

وَلَا	ထိုမှတပါး၊ မရှိပြီ။
عَلَى الَّذِينَ	အကြင်သူတို့အပေါ်၌။
إِذَا مَا	အကြင်အခါဝယ်။
آتَاكَ	၎င်းတို့သည် အသင့်ထံ ပါကြလေ၏။
التَّيْمَانِ	အသင်သည် ၎င်းတို့အား (အစီးအနင်းပေါ်သို့) တင်ပေးရန်။
قُلْتَ	အသင်သည် ပြောခဲ့လေသည်။
لَا أَحَدٌ	ကျွန်ုပ်သည် မရနိုင်ပါ။
مَا	အကြင်အရာကို။
أَحْمِلُكُمْ	ကျွန်ုပ်သည် အသင်တို့အား တင်ပေးရန်။
عَلَيْهِ	ထို (အရာ) ပေါ်၌။
تَوَلَّوْا	၎င်းတို့ လှည့်၍ပြန်ခဲ့ကြ၏။
وَأَعْيَبُهُمْ	စစ်စစ်သော်ကား၊ ၎င်းတို့၏မျက်စိများသည်။
تَفِيضٌ	ပြည့်လျှံလျက် ရှိကြကုန်၏။
مِنَ الدَّمْعِ	မျက်ရည်။
حَزَنًا	ဝမ်းနည်းပူဆွေးခြင်းအားဖြင့်။
الْأَيْبَادُوا	၎င်းတို့ မရရှိသောကြောင့်။
مَا	အကြင်အရာကို။
يَنْفِقُونَ	၎င်းတို့သည် သုံးစွဲကြကုန်အံ့။

၄:၅၃

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်

ထိုမှတပါး အကြင်သူတို့အပေါ်၌လည်း (အပြစ်ဘင်ရန် မည်သည့်နည်းလမ်းမျှ) မရှိချေ။ ထိုသူတို့သည် အသင့်ထံသို့ ၎င်းတို့အား အသင်သည် (တစုံတရာ) အစီးအနင်းပေါ်သို့ တင်ပေးရန်လာကြသောအခါ၊ အသင်သည် ၎င်းတို့အား

“ငါ့ထံ၌ အသင်တို့အား တင်ပေးရန် အစီးအနင်း တစ်စုံတရာမရှိပါ” ဟု ပြောခဲ့လေသည်။ (ထိုအခါ) ၎င်းတို့သည် (စစ်ရေးတွင်) သုံးစွဲရန် တစ်စုံတရာကိုမျှ မရရှိကြသောကြောင့် ဝမ်းနည်းပူဆွေး၍ မျက်စိများမှာ ၎င်းတို့ မျက်ရည်များဖြင့် ပြည့်လျှံလျက် ပြန်ခဲ့ကြလေသတည်း၊ ပြန်သွားခဲ့ကြရရှာလေသတည်း။

1579 အထက်တွင် စစ်မြေပြင်သို့ မလိုက်ပါရန်အတွက် လိမ်လည် အကြောင်းပြသော မုနာဖစ်က်များ၏အကြောင်း ပါရှိခဲ့၏။ ယခု ဤအာယတ်တော်တွင် မှန်ကန် ခိုင်လုံသော အကြောင်းများ ရှိနေသည့်အတွက် စစ်မြေပြင်သို့ မလိုက်ပါနိုင်ခဲ့သော မုအ်မင်န်များ၏ အကြောင်းကို မိန့်ဆိုထားတော်မူသည်။

အချုပ်အားဖြင့် ကိစ္စတရပ်ကို မစွမ်းဆောင်နိုင်သည့်အကြောင်းမှာ တခါတရံ သက်ရွယ်ကြီးရင့်သည့်အတွက် မစွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်း ဖြစ်တတ်သည်။ သက်ရွယ်အိုမင်း ကြီးရင့်မှုနှင့် မစွမ်းဆောင်နိုင်မှုသည် အမြဲတစေ ဒွန်တဲလျက် ရှိပေသည်။ တခါတရံ မစွမ်းဆောင်နိုင်မှုသည် ယာယီအကြောင်းများ ဖြစ်တတ်သည်။ ထိုယာယီအကြောင်းများသည် တခါတရံ ကိုယ်ခန္ဓာနှင့် သက်ဆိုင်တတ်သည်။ ဥပမာ - ဖျားနာခြင်း၊ ရောဂါဝေဒနာ စွဲကပ်ခြင်း၊ တခါတရံ ဥစ္စာပစ္စည်းနှင့် သက်ဆိုင်တတ်သည်။ ဥပမာ - ဆင်းရဲနွမ်းပါးခြင်း၊ ခရီးသွားရန်အတွက် လိုအပ်သည့်ပစ္စည်းအသုံးအဆောင်များ မရှိခြင်း၊ တဗျားကံစစ်ပုံတွင် မှတ်စလင်မ် စစ်သည်တော်များသည် အလွန်တရာမျှ ဝေးကွာကမ်းလှမ်းသော နေရာသို့သွားရောက်၍ စစ်တိုက်ခိုက်ကြရမည်ဖြစ်ရာ အစီးအနင်း မရှိမည်လည်း စစ်ပွဲတွင် မလိုက်ပါနိုင်ရန် ခိုင်လုံသော အကြောင်းတရပ်ဖြစ်လျက် ရှိပေသည်။

ခိုင်လုံသောအကြောင်းများ ရှိနေသည့်အတွက် စစ်မြေပြင်သို့ မလိုက်ပါနိုင်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အကယ်၍ အလွှာအရှင်မြတ် အပေါ်၌လည်းကောင်း၊ တမန်တော်မြတ် အပေါ်၌လည်းကောင်း စိတ်စေတနာ သဒ္ဓါကြည်ဖြူစွာ ထားရှိကြလျှင် ဥပမာ - မိမိတို့ကိုယ်တိုင် စစ်မြေပြင်သို့ မသွားရောက်နိုင်ကြသော်လည်း သွားရောက်နိုင်သော စစ်သည်တော်များ၏ စိတ်ဓာတ်ပျက်ပြားအောင် မပြုလုပ်ကြပေ။ ထိုမျှမက မိမိတို့ တစ်စွမ်းနိုင်သမျှ ကောင်းမှုကုသိုလ်လည်း ပြုလုပ်ကြသည်။ မိမိတို့၏ စိတ်စေတနာ သဒ္ဓါဘုရားရှင်အကြောင်းကို ထင်ရှား ပြသရန်လည်း အမြဲတစေ အသင့်ရှိကြပေသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် ယင်း သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များ၌ ဂျီဟာဒ်တွင် မပါဝင်မဆင်နွှဲလိုက်ကြသည့်အတွက် တစ်စုံတရာ အပြစ်မရှိပေ။ ဤ သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များဘက်မှ လူ့ သဘာဝအလျောက် တစ်စုံတခု ချို့တဲ့မှု ဖြစ်ရှိသွားပါကလည်း အလွှာအရှင်မြတ်သည် မိမိ၏ ကရုဏာတော်ဖြင့် လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် ပေးတော်မူမည်ပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဂုဏ်ယူဖွယ်။

တမန်တော်မြတ် မုဟမ္မဒ် (ဆွာလ္လလာဟု အလိုင်းဟိ ၀၈၈၆) သည် မိမိ၏ နောက်လိုက် တပည့် သာဝကကြီးများ၏ စိတ်နှလုံးတွင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်အား ချစ်ကြည်မြတ်နိုးသော စိတ်ဓာတ် များကို အံ့ဖွယ်သရဲ ထည့်သွင်းပေးတော်မူခဲ့နိုင်လေသည်။ ဤသည့်စိတ်ဓာတ်မျိုးကိုကား၊ မည်သည့် လူမျိုး၊ မည်သည့်အုပ်စု၌မျှ မတွေ့ရှိရပေ။

မှန်ကန်သော ဟဒီးဆ် သြဝါဒတော်များတွင် လာရှီသည်မှာ - တမန်တော်မြတ် (ဆွာလ္လလာဟု အလိုင်းဟိ ၀၈၈၆) က မုဂျာဟစ်ဒ်များအား ရည်ညွှန်း၍ မိန့်ဆိုထားတော်မူသည် မှာ “အသင်တို့သည် မဒီနာမြို့တွင် အကြင်သို့သော အုပ်စုတခုကို မိမိတို့၏ နောက်တွင် ထားရှိခဲ့ကြသည်။ ထိုအုပ်စုသည် အသင်တို့ ခြေလှမ်းကြသည်နှင့်အမျှ အသင်တို့၏ကုသိုလ် အကျိုးတွင် အပါအဝင်ဖြစ်ကြသည်။ အသင်တို့သည် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၏ လမ်းတော်၌ ခြေတလှမ်းသွားကြလျှင်၊ သို့မဟုတ် တောတောင်တခုကို ဖြတ်ကျော်ကြလျှင်၊ သို့မဟုတ် လယ်ကန်သင်းတခုကို လျှောက်ကြလျှင် ထိုအုပ်စုသည် အသင်တို့နှင့် နေရာတိုင်းတွင် အတူတူ အပါအဝင်ဖြစ်ကြပေသည်။ ထိုအုပ်စုကား အခြားမဟုတ်၊ ၎င်းတို့၏ မစွမ်းဆောင်နိုင်မှု၊ အားအင် ချညှန်မှုများက ၎င်းတို့အား အသင်တို့နှင့်အတူ လိုက်ပါလာခြင်းမှ တားဆီးထား ကြလေသည်” ။

عن الحسن قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم "لقد خلفتم بالمدينة اقواما ما انفقتم من نفقة ولا قطعتم واديا ولا نلتهم من عدو نبيا الا وقد شركوكم في الاجر ثم قرأ (ولا على الذين اذا ما اتواك اتحملا لهما قلت لا احملكما عليه) الآية وأصل الحديث في الصحيحين من حديث النسي ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: ان بالمدينة اقواما ما قطعتم واديا ولا سركم سيرا الا وهم معكم قالوا وهم بالمدينة؟ قال "نعم حسبكم العذر" (ابن كثير 3/579)

“ဟဝန်၏ မုရ်စလ်” တွင် လာရှီသည်မှာ - ထိုသို့ မိန့်ကြားတော်မူပြီးနောက် တမန်တော် မြတ် (ဆွာလ္လလာဟု အလိုင်းဟိ ၀၈၈၆) သည် ကုရ်အာန်ကျမ်းလာ အာယတ်တော် (၉:၉၂) ကို ရွတ်ဖတ် သရဇ္ဈာယ်တော် မူလေသည်။ အုတ်ဆိမ့်နီ။ ၀-၂၆၀။ အအ-(၃-၅)။

عن تميم الداري ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال الدين النصيحة
 قالوا لمن يا رسول الله قال لله ولكتابه ورسوله ولأئمة المسلمين ولعامة
 عن وهب بن منبه ان راهبا قال لرجل اوصيك بالنصح لله نصح الكلب
 لاهله فانهم يجيعونه ويطردونه ويأبى الا ان يحوط لهم وينصحهم (در مشور ج ۲۷)
 وقال سفیان الثوري عن عبد العزيز بن رفيع عن ابى ثامة رضى الله عنه
 قال: قال الحواريون يا روح الله اخبرنا عن الناصح لله قال: الذي يؤثر
 حق الله على حق الناس، واذا حدث له امران أو بداله أمر الدنيا وأمر الآخرة
 بدأ بالذي للآخرة ثم تفرغ للذي للدنيا. (ابن كثير ج ۳/ ۱۵۷۹/۲)

အစောင့်အနင်း ဗရဂ္ဂိသည့်အတွက် ဝိသုဒ္ဓိသော သာဝကကြီးများ။

(ولا على الذين اذا ما اتوك لتحميهم) عطف على الضعفاء او على المحسنين
 وهم البكاون سبعة من الانصار معقل بن يسار وصخر بن خنساء وعبد الله
 بن كعب وسالم بن عمير وثلعة بن غنمة وعبد الله بن مغفل وعليه بن زيد
 اتوا رسول الله صلى الله عليه وسلم وقالوا قد نذرنا الخروج فاحمنا على الخفاف
 المرقوعة والنعال المخصوفة نغزمعك فقال عليه السلام لا احد ما احبكم
 عليه فتولوا وهم يبكون وقيل هم بنو مقرن معقل وسويد والنعمان
 وقيل ابو موسى واصحابه. (بيضاوى ج ۲/ ۱-۷) 1579/3

အစီးအနင်း မရရှိ၍ ငိုကြွေးကြသော မှတ်စင်လင်မ် စင်သည်တော်များမှာ အန်ဆွာရ်မျိုးနွယ်
များအနက်အောက်ပါ သာဝကကြီး ၇-ပါး ဖြစ်ကြသည်။

- ၁။ သာဝကကြီး မအ်ကိလ် အိမ်နဲ့ ယစာရ်။ (ရသွေ့ယလ္လာဟု တအာလာ အန်ဟု)
- ၂။ " ဆွခိရ် အိမ်နဲ့ ခန်စာအ်။ (" ")
- ၃။ " အဗ်ဒုလ္လာဟ် အိမ်နဲ့ ကအိဗ်။ (" ")
- ၄။ " စာလင်မ် အိမ်နဲ့ အုမိုင်ရ်။ (" ")
- ၅။ " ဆအိလဗဟ် အိမ်နဲ့ သနမဟ်။ (" ")
- ၆။ " အဗ်ဒုလ္လာဟ် အိမ်နဲ့ မုသဖ်ဖာလ်။ (" ")
- ၇။ " အုလိုင်ယဟ် အိမ်နဲ့ ဇိုက်ဒ်။ (" ")

အချို့ အဆိုအရ ထို သာဝကကြီးများမှာ (بمقرن) ဗန္ဓုမုတ်ကရင်န့် မျိုးနွယ်ဝင်

များဖြစ်သော သာဝကကြီး မအ်ကိလ်၊ သာဝကကြီး စုငိုက်ဒ်၊ သာဝကကြီး နုအ်မာန်တို့ ဖြစ်ကြသည်။
အချို့ အဆိုအရ ထို သာဝကကြီးများမှာ သာဝကကြီးအဗူဗူစာနှင့်၎င်း၏ ဇိတ်ဆွေများ ဖြစ်ကြသည်။
ပိုင်သွာဝီ။ အ-၂။ ၈-၂၀၂။

ငိုကြွေးကြသော သာဝကကြီးများ၏ အမည်နာမနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဒုရ်ရိမန်ဆူရ်ကျမ်း
(အ-၃။ ၈-၂၆၈) တွင် လည်းကောင်း၊ (အဗ်နုကဆီရ်။ အ-၂။ ၈-၃၈၁-၃၈၂) တွင်
လည်းကောင်း (ခါဇင်နီကျမ်း။ အ-၃။ ၈-၁၁၁) တွင်လည်းကောင်း အကျယ် တွေ့ရှိရပေသည်။

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင် ၁၀။ ကဏ္ဍ ၉။
'တောင်ဗဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

(၉၃) إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ وَهُمْ أَغْنِيَاءُ
رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطَبَعَ اللَّهُ عَلَى
قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩٣﴾

လုံးကောက် အဓိပ္ပာယ်။

- إِنَّمَا မျှသာတည်း၊ 1580.
- السَّبِيلُ နည်းလမ်းသည်၊
- عَلَى الَّذِينَ အကြင်သူတို့အပေါ်၌၊
- يَسْتَأْذِنُونَكَ ထိုသူတို့သည် အသင့်ထံ ခွင့်ပန်ကြလေသည်၊
- وَهُمْ စင်စစ်သော်ကား၊ ၎င်းတို့သည် ဖြစ်ကြ၏၊
- أَغْنِيَاءُ ချမ်းသာ ကြွယ်ဝသူများ၊
- رَضُوا ၎င်းတို့သည် နှစ်မြို့ခဲ့ကြလေသည်၊
- بِأَنْ يَكُونُوا ၎င်းတို့ဖြစ်ကြခြင်းကို၊
- مَعَ الْخَوَالِفِ နောက်၌ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြသော အမျိုးသမီးတို့နှင့်အတူ၊
- وَطَبَعَ اللَّهُ ၎င်းပြင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် တံဆိပ်ခတ်နှိပ်တော်မူခဲ့လေသည်၊
- عَلَى قُلُوبِهِمْ ၎င်းတို့၏ စိတ်နှလုံးများ အပေါ်၌၊
- فَهُمْ သို့ဖြစ်ပေရာ၊ ၎င်းတို့သည်၊
- لَا يَعْلَمُونَ ၎င်းတို့သည် မသိနားမလည်ကြချေ။

၉:၉၃

စကားပြေ အဓိပ္ပာယ်။

ပြစ်တင်ရန်နည်းလမ်းမှာကား၊ အကြင်သူတို့အပေါ်၌သာရှိချေသည်။ ထိုသူတို့သည် ချမ်းသာကြွယ်ဝသူများ ဖြစ်ကြပါလျက် (စစ်တလင်းသို့ မလိုက်ပဲနေကြရန်) အသင့်ထံ ခွင့်ပန်ကြလေသည်။ ၎င်းတို့သည် နောက်၌ကျန်ရစ်ခဲ့ကြသော အမျိုးသမီးတို့နှင့်အတူ နေရစ်ခဲ့ကြရန် နှစ်မြို့ခဲ့ကြလေသည်။ ထို့ပြင် အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည်

၎င်းတို့၏ စိတ်နှလုံးများအပေါ်၌ တံဆိပ် ခတ်နှိပ်တော်မူခဲ့လေသည်။ သို့ဖြစ်ပေရာ၊
၎င်းတို့သည် (စစ်မက်ပြိုင်ဆိုင် တိုက်ခိုက်ခြင်း၏ သဘောတရားကိုပင်) မသိ
နားမလည်ကြပေ။

1580 အကြင်သူများသည် စစ်မြေပြင်သို့ လိုက်ပါချီတက်သွားနိုင်ရန် စွမ်းအားရှိပါလျက် နောက်
ချန်နေခဲ့ကြ၏။ အရှက်အကြောက် ကင်းမဲ့သည့်အတွက် အိမ်တွင်းနေ အမျိုးသမီးများနှင့်အတူ
အိမ်တွင်းပုန်းအပြစ် ကျန်ရစ်နေခဲ့ကြရသည်ကိုပင် နှစ်သက်နေကြ၏။ ဤသို့သော သတ္တိကြောင်
မိန်းမလျာများအပေါ်၌ကား အပြစ်ရှိပေသည်။

အပြစ် ဒုစရိုက်မှုတခုကို အမြဲတစေပြုလုပ်လေ့ ကျူးလွန်လေ့ရှိက စိတ်ဓာတ်သည် ပျက်ပြား
ကာ မည်းနက်၍သွားပေသည်။ အဆိုး၊ အကောင်းကို ဝေဖန် ခွဲခြား သိနိုင်စွမ်းမရှိဖြစ်ကာ အရှက်
အကြောက် လုံးဝ ကင်းမဲ့သွား၏။ ယင်းသို့ အရှက်အကြောက် လုံးဝ ကင်းမဲ့သွားသည့်အခါ
လူသည် မိမိ၏ ယုတ်မာ ဆိုးသွမ်းလှသော ပြစ်မှုများအပေါ်၌ ရှက်ကြောက်ရမည့်အစား ပြောင်း
ပြန် ဝမ်းသာ ပျော်ရွှင်၏။ ဤသည့် အပြစ်ဆိုးသို့ ရောက်ရှိနေသူ သူတဦးအား မြင်တွေ့ရလျှင်
အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ၎င်း၏ စိတ်နှလုံးအပေါ်၌ တံဆိပ်ခတ်နှိပ်တော် မူလိုက်ပြီဖြစ်သည်ကို
မှတ်ယူ နားလည်ရန်သာ ရှိပေတော့သတည်း။

အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်သည် ကျွန်တော်မျိုး တို့အား
ဤသည့် အပြစ်ဆိုးမှ ဝေးစွာဖယ်ရှားပေးတော်
မူပါစေသတည်း။ အာမိန်။

အုတ်ဆိမာနီ ၀-၂၆၀။ အအ-၆။

Book X— Chapter IX
The Repentance

အစောင် ၁၀။ ကဏ္ဍ ၉။
'တောင်မဟ်' နောင်တရခြင်း ကဏ္ဍ။

ဤ အာယတ်တော်နှင့် အနက်သဘောချင်း တူသော အာယတ်တော်များသည် ကုရ်အာန် (၉:၀၆-၀၇) တွင် ပါရှိခဲ့လေပြီ။ သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့များကို အဆိုပါ အာယတ်များတော်၏ အဖွဲ့တွင် ပြန်လည် ရှုပါကုန်။

ဤသည်လျှင် အလ္လာဟ် အရှင်မြတ်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတော် အဟုန်ကြောင့် “တစ်ပိယာ နုလ်ကုရ်အာန်” ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်၏အလင်းပြကျမ်း ဒဿမ အစောင်၏ အဖွဲ့ကို ဟစ်ဂျီရီ သက္ကရာဇ် ၁၃၇၉ ခုနှစ်၊ ရှအိဗာန်လ၊ ၂၀ ရက်။ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၉၆၀ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ ၂၆-ရက်၊ သောကြာနေ့တွင် ရေးသားပြီးစီးပါကြောင်း။

မက္ကဆူဒ်အဟ်မဒ်ခါန်း (ခေ ၁၂) ဦးခင်မောင်ကြီး၊
(တွဲဖက်ဘာသာပြန်မှူး)

သာဇီမုဟမ္မဒ်ဟာရှင် (မ)
(တာဝန်ခံဘာသာပြန်မှူး)

دُعَاءُ خَيْرِ الْقُرْآنِ

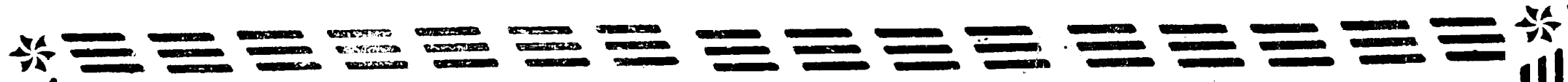
اللَّهُمَّ اِنْسِ وَخَشِيَّتِي فِي قَبْرِى اللّهُمَّ اَرْحَمْنِي بِالْقُرْآنِ الْعَظِيمِ وَاَجْعَلْهُ لِي اِمَامًا
وَنُورًا وَهُدًى وَرَحْمَةً اللّهُمَّ ذَكِّرْنِي مِنْهُ مَا نَسِيتُ وَعَلِّمْنِي مِنْهُ مَا جَدِلْتُ وَارْزُقْنِي
تِلَاوَتَهُ اِنَاءَ اللَّيْلِ وَاِنَاءَ النَّهَارِ وَاَجْعَلْهُ لِي حُجَّةً يَّارَبَّ الْعَالَمِينَ

24th of Sept. 1985 - Rangoon
1st reading

ကုရ်အာန်ဖတ်ပြီးနောက်တောင်းရန်ဒုအာ

အို-အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၊ သင်္ချိုင်းတွင်း၌ ကျွန်တော်မျိုး၏
ချောက်ချားမှုကို တည်ငြိမ်အောင် ပြုပေးသနားတော်မူပါ။

အို-အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၊ ထူးကဲမြင့်မြတ်လှစွာသော ကုရ်အာန်
ကျမ်းမြတ်ဖြင့် ကျွန်တော်မျိုးအား သနားတော်မူပါ။ ထို့ပြင် ယင်း
ကုရ်အာန် ကျမ်းမြတ်ကို ကျွန်တော်မျိုးအဖို့ ရှေ့ဆောင်၊ အလင်းရောင်၊
လမ်းညွှန်နှင့် ကရုဏာပြုလုပ်ပေးတော်မူပါ။ အို-အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်
ယင်း ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်မှ ကျွန်တော်မျိုး မေ့လျော့ခဲ့သည်များကို
ကျွန်တော်မျိုးအား သတိရစေတော်မူပါ။ ထို့ပြင် ယင်းကုရ်အာန်
ကျမ်းမြတ်အနက် ကျွန်တော်မျိုးမသိသေးသည့်များကို ကျွန်တော်မျိုး
အား သင်ကြားပေးတော်မူပါ။ ထိုမှတစ်ပါး ကျွန်တော်မျိုးအား ယင်း
ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်ကို နေ့ညမပြတ် ရှုတ်ဖတ်နိုင်စွမ်း ပေးသနားတော်
မူပါ။ ထို့အပြင်၊ အို-ဝကြဝဠာခပ်သိမ်းတို့ကို ဖန်ဆင်း မွေးမြူတော်
မူသောအရှင်၊ ယင်းကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်ကို ကျွန်တော်မျိုးအဖို့သက်သေ
အထောက်အထား ပြုလုပ်ပေးတော်မူပါ။

دُعَاءُ خَيْرِ الْقُرْآنِ

اللَّهُمَّ اِنْسِ وَحْشَتِي فِي قَبْرِي اللَّهُمَّ اَرْحَمْنِي بِالْقُرْآنِ الْعَظِيمِ وَاَجْعَلْهُ لِي اِمَامًا
وَنُورًا وَهُدًى وَرَحْمَةً اللَّهُمَّ ذَكِّرْنِي مِنْهُ مَا نَسِيتُ وَعَلِّمْنِي مِنْهُ مَا جَهِلْتُ وَارْزُقْنِي
تِلَاوَتَهُ اِنَاءَ اللَّيْلِ وَاِنَاءَ النَّهَارِ وَاَجْعَلْهُ لِي حُجَّةً يَتَّوَكَّلُ عَلَيْهَا الْعَالَمِينَ

ကုရ်အာန်ဖတ်ပြီးနောက်တောင်းရန်ဒုအာ

အို - အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၊ သင်၏ရှင်တော်များ၏ ချောက်ချားမှုကို တည်ငြိမ်အောင် ပြုပေးသနားတော်မူပါ။

အို - အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၊ ထူးကဲမြင့်မြတ်လှစွာသော ကုရ်အာန် ကျမ်းမြတ်ဖြင့် ကျွန်တော်များအား သနားတော်မူပါ။ ထို့ပြင် ယင်း ကုရ်အာန် ကျမ်းမြတ်ကို ကျွန်တော်များအဖို့ ရှေ့ဆောင်၊ အလင်းရောင်၊ လမ်းညွှန်နှင့် ကရုဏာပြုလုပ်ပေးတော်မူပါ။ အို - အလ္လာဟ်အရှင်မြတ် ယင်း ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်မှ ကျွန်တော်များ မေ့လျော့ခဲ့သည်များကို ကျွန်တော်များအား သတိရစေတော်မူပါ။ ထို့ပြင် ယင်းကုရ်အာန် ကျမ်းမြတ်အနက် ကျွန်တော်များမသိသေးသည်များကို ကျွန်တော်များ အား သင်ကြားပေးတော်မူပါ။ ထိုမှတစ်ပါး ကျွန်တော်များအား ယင်း ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်ကို နေ့ညမပြတ် ရှုတ်ဖတ်နိုင်စွမ်း ပေးသနားတော် မူပါ။ ထို့အပြင်၊ အို - စကြဝဠာခပ်သိမ်းတို့ကို ဖန်ဆင်း မွေးမြူတော် မူသောအရှင်၊ ယင်းကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်ကို ကျွန်တော်များအဖို့သက်သေ အထောက်အထား ပြုလုပ်ပေးတော်မူပါ။

ကုရ်အာန်ဖတ်ပြီးနောက် ထောင်းရန်ဒုအာ

اللَّهُمَّ إِنِّي فِي قَبْرِ أَبِي قَتَادَةَ فِي قَبْرِ أَبِي قَتَادَةَ فِي قَبْرِ أَبِي قَتَادَةَ
وَهْدِي لِي حِمَّتِ اللَّهُمَّ ذِكْرِي مِنْهُ مَا نَسِيتُ عَلَيْكَ مِنْهُ مَا نَسِيتُ عَلَيْكَ مِنْهُ مَا نَسِيتُ عَلَيْكَ
إِنَاءَ الْيَوْمِ وَإِنَاءَ الْيَوْمِ وَإِنَاءَ الْيَوْمِ وَإِنَاءَ الْيَوْمِ وَإِنَاءَ الْيَوْمِ

အို-အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၊ သင်္ချိုင်းတွင်း၌ ကျွန်တော်မျိုး၏ ချောက်ချား
မှုကို တည်ငြိမ်အောင် ပြုပေးသနားတော်မူပါ။ အို-အလ္လာဟ်အရှင်မြတ်၊ ထူးကဲ
မြင့်မြတ်လှစွာအောင် ကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်ဖြင့် ကျွန်တော်မျိုးအား သနားတော်
မူပါ။ ထို့ပြင် ယင်းကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်ကို ကျွန်တော်မျိုးအဖို့ ရှေ့ဆောင်
အလင်းရောင်၊ လမ်းညွှန်နှင့် ကရုဏာ ပြုလုပ်ပေးတော်မူပါ။ အို-အလ္လာဟ်
အရှင်မြတ် ယင်းကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်မှ ကျွန်တော်မျိုးမေ့လျော့ခဲ့သည်များကို
ကျွန်တော်မျိုးအား သတိရစေတော်မူပါ။ ထို့ပြင် ယင်းကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်
အနက် ကျွန်တော်အား မသိသေးသည်များကို ကျွန်တော်မျိုးအား သင်ကြား
ပေးတော်မူပါ။ ထိုမှတစ်ပါး ကျွန်တော်မျိုးအား ယင်းကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်ကို
နေ့ညမပြတ် ရှုတ်ဖတ်နိုင်စွမ်း ပေးသနားတော်မူပါ။ ထို့အပြင်၊ အို-စကြဝဠာ
ခပ်သိမ်းတို့ကို ဖန်ဆင်းမွေးမြူတော်မူသောအရှင်၊ ယင်းကုရ်အာန်ကျမ်းမြတ်
ကို ကျွန်တော်မျိုးအဖို့ သက်သေအထောက်အထား ပြုလုပ်ပေးတော်မူပါ။